

997
I/R 2,34

Stenografski zapiski

LJUDSKE SKUPŠČINE
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

II. redno zasedanje
15. decembra 1947 do 18. maja 1948

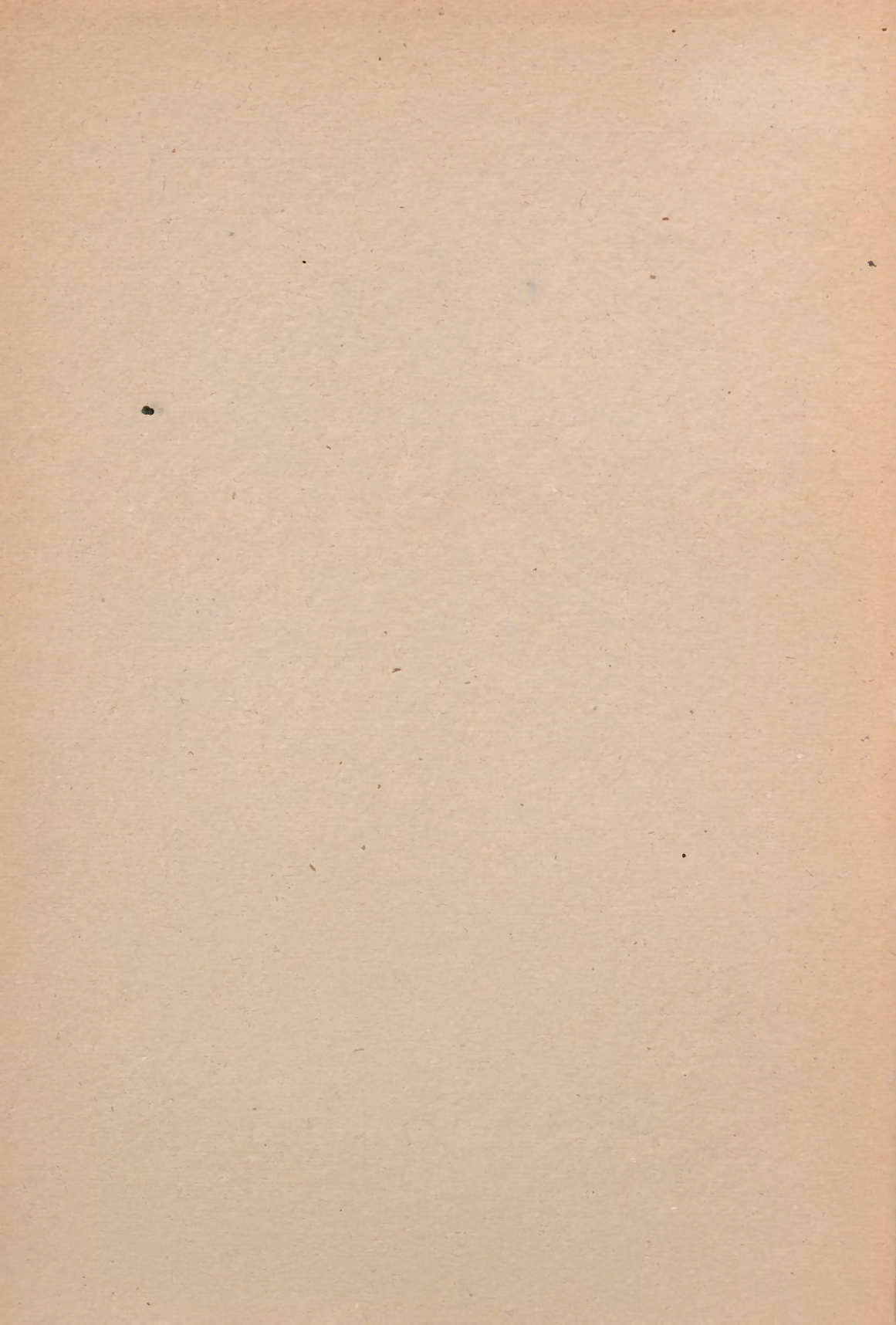
III. redno zasedanje
19. maja 1948

IV. redno zasedanje
14. decembra 1948

Izdala Ljudska skupščina LRS

1953

Stenografski zapiski

LJUDSKE SKUPŠČINE
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

II. redno zasedanje

15. decembra 1947 do 18. maja 1948

Izdala Ljudska skupščina LRS

1953

STANOVSKI ZAPISKI
LJUDSKE SKRPAŠČINE
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

997

D 21. VII. 1953 / 73

1. seja
II. rednega zasedanja
Ljudske skupščine Ljudske republike Slovenije

ki je bila dne 15. decembra 1947 v Ljubljani.

Predsednik: Dr. Ferdo Kozak.
Tajnik: Mira Tomšič.

PRISOTNI ČLANI VLADE

Miha Marinko, predsednik vlade LRS;
dr. Marijan Brecelj, podpredsednik vlade LRS;
Franc Leskošek, minister za industrijo in rudarstvo;
Vida Tomšič, predsednik kontrolne komisije LRS;
Sergej Kraigher, predsednik planske komisije;
Božis Kraigher, minister za notranje zadeve;
Zoran Polič, minister za finance;
dr. Jože Potrč, minister za prosveto;
Lidija Šentjurec, minister za komunalne zadeve;
Ivan Regent, minister za delo;
Tone Fajfar, minister za lesno industrijo;
Viktor Repič, minister za trgovino in preskrbo;
Jože Borštnar, minister za lokalni promet;
inž. Jože Levstik, minister za kmetijstvo;
dr. Jože Pokorn, minister za pravosodje;
dr. Anton Kržišnik, minister za socialno skrbstvo;
Janez Hribar, minister brez listnice.

Ob 16,20 vstopijo v dvorano predsednik Ljudske skupščine LRS dr. Ferdo Kozak z ostalimi člani predsedstva skupščine ter člani vlade LRS s predsednikom Miho Marinkom na čelu, ki jih ljudski poslanci pozdravijo z dolgotrajnim ploskanjem.

Predsednik skupščine dr. Ferdo Kozak prečita nato ukaz o sklicanju Ljudske skupščine LRS k II. rednemu zasedanju, ki glasi:

Predsedstvo Prezidija Ljudske skupščine Ljudske republike Slovenije na podlagi 56. člena ustave Ljudske republike Slovenije

odloča:

Ljudska skupščina Ljudske republike Slovenije se skliče k II. rednemu zasedanju na dan 15. decembra 1947 v Ljubljani.

U. št. 48/47.

Glavno mesto Ljubljana, dne 5. decembra 1947.

PREZIDIJ LJUDSKE SKUPŠČINE
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Sekretar:
France Lubej l. r.

Predsednik:
Josip Vidmar l. r.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Pričenjam 1. sejo II. rednega zasedanja Ljudske skupščine LRS. Zapisnik današnje seje bo vodila tajnica Mira Tomšičeva.

Ljudski poslanci Miran Košmelj, Franc Dragan, Martin Greif, Jož Gričar, Rudi Kodrič, Dušan Kveder, Niko Belopavlovič, dr. Božidar Lavrič, Miloš Ledinek in Ivan Fajdiga so službeno odsotni, Andrej Verbič in Rozika Bohinc pa sta odsotna zaradi bolezni. Predlagam skupščini, da odobri imenovanim poslancem dvodnevni dopust.

Se skupščina strinja s tem predlogom? (Strinja.) Ugotavljam, da je imenovanim poslancem odobren dvodnevni dopust.

Ljudska skupščina je sprejela resolucije, katere so ji poslali: prebivalstvo Škrbine, dve resoluciji, prebivalstvo vasi Marče pri Sežani, Krajevni sekretariat OF Krajna vas, aktiv LMS Sežana, prebivalci vasi Kocjančiči, prebivalci vasi Poletiči, prebivalstvo vasi Dutovlje, prebivalci iz Gabrovice, prebivalci vasi Kostanjevica - Kanalski okraj in prebivalci iz Herpelj.

Administrativni odbor Ljudske skupščine LRS je poslal predsedstvu ljudske skupščine naslednje poročilo:

Administrativni odbor Ljudske skupščine LRS je po poslovniku redno pregledoval celotno knjigovodstvo: blagajno, kontrolnik, glavno knjigo in na novo uvedeno dvostavno knjigovodstvo ter ugotovil pravilno poslovanje. Od 17. julija do 28. novembra 1947 je blagajna ljudske skupščine izplačala iz raznih pozicij 1,644.260,53 din, kot je to razvidno iz priloženega poročila knjigovodstva o porabljenih kreditih.

Administrativni odbor je izdelal pravilnik o notranji organizaciji administrativne službe Ljudske skupščine LRS, katerega je predsednik ljudske skupščine odobril dne 9. septembra 1947, številka 1474/1-47 in je s tem dnem stopil v veljavo. Smrt fašizmu — svobodo narodu! Predsednik: Franc Černe, l. r., sekretar: Vinko Knol, l. r.

Tudi odbor za prošnje in pritožbe Ljudske skupščine LRS je poslal naslednje poročilo:

Odbor za prošnje in pritožbe Ljudske skupščine LRS je v času od 17. julija do 28. novembra 1947 sprejel 40 prošenj oziroma pritožb, katere je obravnaval na petih sejah.

1. Glede prošnje Angele Ložar iz Ljubljane, Kamniška ulica št. 30, o dodelitvi redne mesečne podpore v višini 3.500 din je odbor za prošnje in pritožbe Ljudske skupščine LRS dal predlog Prezidiju Ljudske skupščine LRS, da izda odločbo o dodelitvi redne mesečne, doživljenjske podpore. Prezidij Ljudske skupščine LRS je na podlagi 1. člena zakona o pooblastilu Predsedstva Prezidija Ljudske skupščine LRS za reševanje prošenj in pritožb, poslanih Ljudski skupščini LRS, izdal dne 18. avgusta 1947, U. št. 31/47 odločbo o stalni mesečni podpori v znesku 3.500 din.

Na prošnjo Izvršnega odbora Osvobodilne fronte za dodelitev rednih podpor svojem padlih borcev, ki so se izkazali v narodnoosvobodilni borbi, je odbor za prošnje in pritožbe predlagal Prezidiju Ljudske skupščine LRS, da izda odločbo o dodelitvi rednih mesečnih podpor, in sicer:

Stani Rozman iz Ljubljane, Cimpermanova ulica št. 1, za zasluge njenega očeta Staneta Rozmana, komandanta Glavnega štaba NOV Slovenije — redna mesečna podpora v višini 2.000 din do 20. leta starosti, v primeru šolanja pa do dovršitve študijev.

Mariji Salamon iz Trbovelj — v znesku 4.000 din,

Erni Neuberger iz Ljubljane — v znesku 3.000 din,

Pepci Žagar iz Ljubljane — v znesku 3.200 din,
Elizabeti Zidanšek iz Celja — v znesku 3.000 din.

Prezidij Ljudske skupščine LRS je na podlagi 1. člena zakona o pooblastilu Predsedstva Prezidija Ljudske skupščine LRS za reševanje prošenj in pritožb, poslanih Ljudski skupščini LRS, izdal odločbi dne 24. julija 1947, števil. U. 24/47 oziroma U. 22/47 o dodelitvi stalnih mesečnih podpor po predlogu odbora za prošnje in pritožbe.

2. Ostalih 38 prošenj je odbor za prošnje in pritožbe Ljudske skupščine LRS po njihovi vsebini odstopil raznim resorom, javnemu tožilcu, okrajnim in krajevnim ljudskim odborom ter drugim ustanovam, da jih rešijo v svoji kompetenci ali pa zavrnejo, če ni bila dana za to zakonita osnova. Smrt fašizmu — svobodo narodu! Predsednik: Leopold Maček, l. r., sekretar: Ivan Bratko, l. r. in člani odbora.

Nadalje obveščam ljudsko skupščino, da je njeno predsedstvo sprejelo naslednja pisma:

1. V zvezi z volitvami na ozemlju, ki je po mirovni pogodbi z Italijo pripadlo k Federativni ljudski republiki Jugoslaviji oziroma k Ljudski republiki Sloveniji in na podlagi poročila Republiške volilne komisije je mandatno-imunitetni odbor poslal ljudski skupščini svoje poročilo, ki je natisnjeno in razdeljeno ljudskim poslancem.

2. Predsednik vlade LRS je poslal Predsedstvu Ljudske skupščine LRS pismo, v katerem v imenu vlade LRS predlaga Ljudski skupščini LRS v razpravljanje in sklepanje naslednje zakonske predloge:

- a) predlog zakona o agrarnih skupnostih z obrazložitvijo,
- b) predlog zakona o likvidaciji agrarne reforme, ki se je izvajala do 6. aprila 1941. leta na veleposestvih na ozemlju LRS z obrazložitvijo,
- c) predlog zakona o amnestiji in pomilostitvi z obrazložitvijo,
- č) predlog zakona o potrditvi, spremembah in dopolnitvah zakona o stanovanjskih in poslovnih prostorih z obrazložitvijo,
- d) predlog zakona o pečatih, štampiljkah in žigih državnih organov LRS in
- e) predlog zakona o nazivih, pečatih in štampiljkah ljudskih odborov v LRS s skupno obrazložitvijo.

Vsi ti zakonski predlogi so natisnjeni in razdeljeni ljudskim poslancem hkrati s poročili zakonodajnega odbora.

3. Predsednik vlade LRS je poslal Ljudski skupščini LRS v odobritev seznam uredb, izdanih na področju narodnega gospodarstva na podlagi 1. člena zakona o pooblastilu vladi LRS za izdajanje uredb na področju narodnega gospodarstva. Tudi ta seznam je natisnjen in razdeljen ljudskim poslancem.

4. Prezidij Ljudske skupščine LRS je predložil Ljudski skupščini LRS v potrditev ukaze, ki jih je Predsedstvo Prezidija izdalo v času od I. zasedanja Ljudske skupščine LRS do danes, in sicer:

- a) ukaz o ustanovitvi Ministrstva za lokalni promet LRS, U. št. 25/47 z dne 26. julija 1947,
- b) ukaz o ustanovitvi Ministrstva za lesno industrijo LRS, U. št. 29/47 z dne 16. avgusta 1947,
- c) ukaz o razrešitvi in postavitvi članov vlade LRS, U. št. 30/47 z dne 18. avgusta 1947.

5. Ker predvideva naša ustava, da ima lahko Prezidij Ljudske skupščine LRS tri podpredsednike, predlagam, da se vstavi v dnevni red: izvolitev tretjega podpredsednika Prezidija Ljudske skupščine LRS.

6. V zvezi z volitvami ljudskih poslancev v Slovenskem Primorju v Ljudsko skupščino LRS in da bi se pri sestavi skupščinskih odborov upoštevali tudi novi ljudski poslanci, so vsi skupščinski odbori poslali Predsedstvu Ljudske skupščine LRS sporočilo, da podajajo ostavko kot člani teh odborov. in sicer: zakonodajni odbor, odbor za gospodarski načrt in finance, mandatno-imunitetni odbor, odbor za prošnje in pritožbe in administrativni odbor.

Sporočila se glase:

Predsedniku Ljudske skupščine LRS,
Ljubljana.

Da se more pri sestavi mandatno-imunitetnega odbora upoštevati tudi nove tovariše ljudske poslance, izvoljene v Slovenskem Primorju, podajajo vsi člani mandatno-imunitetnega odbora ostavko na svoja mesta kot člani tega odbora.

Ker je mogoče, da pride še do debate o verifikaciji mandatov ljudskih poslancev iz Slovenskega Primorja, o kateri je razpravljal mandatno-imunitetni odbor, bo odbor, ako se Ljudska skupščina LRS s tem strinja, kljub svoji odstavki opravljal svoje posle naprej do izvolitve novega odbora.

Predsedniku Ljudske skupščine LRS,
Ljubljana.

Podpisana je zakonodajni odbor Ljudske skupščine LRS na svoji seji dne 12. decembra 1947 soglasno opolnomočil, da dava v imenu vseh članov zakonodajnega odbora naslednjo izjavo:

Da se more pri sestavi zakonodajnega odbora upoštevati tudi nove tovariše ljudske poslance, izvoljene v Slovenskem Primorju, podajajo vsi člani zakonodajnega odbora ostavko na svoja mesta kot člani tega odbora.

Ker je dosedanji zakonodajni odbor razpravljal o sedaj Ljudski skupščini LRS predloženih predlogih zakonov in o njih dal svoja poročila, bo, ako se Ljudska skupščina LRS s tem strinja, kljub svoji ostavki opravljal svoje posle naprej do izvolitve novega zakonodajnega odbora. Predsednik Viktor Avbelj, tajnik dr. Stanko Štor.

Predsedniku Ljudske skupščine LRS,
Ljubljana.

Odbor za gospodarski načrt in finance Ljudske skupščine LRS je sklenil na svoji seji dne 15. decembra 1947, da dajo ostavko vsi člani odbora glede na nove tovariše ljudske poslance, izvoljene v Slovenskem Primorju, da se tudi oni upoštevajo pri sestavi odbora za gospodarski načrt in finance.

Predsedniku Ljudske skupščine LRS,
Ljubljana.

Da se more pri sestavi administrativnega odbora Ljudske skupščine LRS upoštevati tudi nove tovariše ljudske poslance, izvoljene v Slovenskem Primorju, dajejo vsi člani administrativnega odbora ostavko na svoja mesta kot člani tega odbora.

Da se more pri sestavi odbora za prošnje in pritožbe Ljudske skupščine LRS upoštevati tudi nove tovariše ljudske poslance, izvoljene v Slovenskem Primorju, dajejo vsi člani odbora za prošnje in pritožbe ostavko na svoja mesta kot člani tega odbora.

Prehajam na dnevni red, to je na določitev dnevnega reda. Glede na to, da ljudska skupščina še ni določila dnevnega reda in v zvezi s pravkar prečitanimi pismi, predlagam skupščini naslednji dnevni red:

1. potrditev poročila mandatno-imunitetnega odbora, verifikacija mandatorov in zaprisega novoizvoljenih poslancev v Ljudsko skupščino LRS,
2. razprava in sklepanje o predlogu zakona o amnestiji in pomilostitvi,
3. razprava in sklepanje o predlogu zakona o likvidaciji agrarne reforme, ki se je izvajala do 6. aprila 1941. leta na veleposestvih na ozemlju Ljudske republike Slovenije,
4. razprava in sklepanje o predlogu zakona o agrarnih skupnostih,
5. razprava in sklepanje o predlogu zakona o potrditvi, spremembah in dopolnitvah zakona o stanovanjskih in poslovnih prostorih,
6. razprava in sklepanje o predlogu zakona o pečatih, štampiljkah in žigih državnih organov Ljudske republike Slovenije,
7. razprava in sklepanje o predlogu zakona o nazivih, pečatih in štampiljkah ljudskih odborov v Ljudski republiki Sloveniji,
8. izvolitev tretjega podpredsednika v Prezidij Ljudske skupščine LRS,
9. potrditev ukazov Predsedstva Prezidija Ljudske skupščine LRS,
10. potrditev uredb, ki jih je izdala vlada LRS na področju narodnega gospodarstva,
11. volitve v skupščinske odbore.

Ali se skupščina strinja s tem predlogom dnevnega reda? (Strinja.) Hvala. Potem je dnevni red sprejet tako kot sem ga prečital.

Prehajam na prvo točko dnevnega reda, in sicer na potrditev poročila mandatno-imunitetnega odbora, na verifikacijo mandatorov in prisego novoizvoljenih poslancev Ljudske skupščine LRS. Prosim poročevalca mandatno-imunitetnega odbora, da da poročilo.

Vlado Kozak: Mandatno-imunitetni odbor Ljudske skupščine LRS je na svoji seji dne 10. decembra 1947 pregledal potrdila poslancev, vse volilne spise in poročilo Republiške volilne komisije Ljudske republike Slovenije z dne 8. decembra 1947, št. 73/1-47 ter daje Ljudski skupščini LRS naslednje

p o r o č i l o

Iz poročila republiške volilne komisije izhaja, da so na dopolnilnih volitvah v Ljudsko skupščino LRS na ozemlju, ki je bilo priključeno na podlagi določil mirovne pogodbe z Italijo k Federativni ljudski republiki Jugoslaviji oziroma k Ljudski republiki Sloveniji, dne 30. novembra 1947 izvoljeni naslednji ljudski poslanci:

1. Franc Bevk	I. volilna enota okraja Gorica
2. Štefan Humar	II. volilna enota okraja Gorica
3. Albert Jakopič	III. volilna enota okraja Gorica
4. Slavko Furlan	IV. volilna enota okraja Gorica
5. Boris Kalin	V. volilna enota okraja Gorica

6. Mirka Mozetič	VI. volilna enota okraja Gorica
7. Albin Dujc	VII. volilna enota okraja Gorica
8. dr. Bogdan Breclj	VIII. volilna enota okraja Gorica
9. Davorin Ferligoj	IX. volilna enota okraja Gorica
10. Franc Perovšek	X. volilna enota okraja Gorica
11. Franc Carl	I. volilna enota okraja Idrija
12. Heliodor Gruden	II. volilna enota okraja Idrija
13. Gabrijel Peternejl	III. volilna enota okraja Idrija
14. Tine Remškar	I. volilna enota okraja Ilirska Bistrica
15. Ervin Dolgan	II. volilna enota okraja Ilirska Bistrica
16. Anton Dolgan	III. volilna enota okraja Ilirska Bistrica
17. Karel Levičnik	I. volilna enota okraja Postojna
18. Viktor Stopar	II. volilna enota okraja Postojna
19. Rudi Lenardič	I. volilna enota okraja Sežana
20. Albin Čotar	II. volilna enota okraja Sežana
21. Rudi Kodrič	III. volilna enota okraja Sežana
22. Danilo Petrinja	IV. volilna enota okraja Sežana
23. Ivan Regent	I. volilna enota okraja Tolmin
24. Vladimir Pavšič	II. volilna enota okraja Tolmin
25. Mirko Brovč	III. volilna enota okraja Tolmin

Ker se poročilo Republiške volilne komisije Ljudske republike Slovenije popolnoma ujema s podatki volilnih spisov in ker poleg tega ni bila vložena nobena pritožba po 66. členu zakona o volitvah ljudskih poslancev v Ljudsko skupščino LRS, predlaga mandatno-imunitetni odbor Ljudske skupščine LRS, da se izvolitev navedenih poslancev potrdi. Za poročevalca je odbor določil Vlada Kozaka. Predsednik mandatno-imunitetnega odbora dr. Jože Potrč in člani odbora.

Predsednik dr. F e r d o K o z a k : Ugotavljam, da je ljudska skupščina soglasno verificirala mandate naslednjih tovarišev ljudskih poslancev: Franceta Bevka, Štefana Humarja, Alberta Jakopiča, Slavka Furlana, Borisa Kalina, Mirke Mozetič, Albina Dujca, dr. Bogdana Breclja, Davorina Ferligoja, Franca Perovška, Franca Carla, Heliadora Grudna, Gabrijela Peternejla, Tineta Remškarja, Ervina Dolgana, Antona Dolgana, Karla Levičnika, Viktorja Stoparja, Rudija Lenardiča, Albina Čotarja, Rudija Kodriča, Danila Petrinje, Ivana Regenta, Vladimirja Pavšiča in Mirka Brovča.

Prosim naštete tovariše ljudske poslance, da pristopijo in položijo prisego. (Med ploskanjem poslancev pristopijo novoizvoljeni ljudski poslanci k predsedniški mizi.)

Pozivam tovariše ljudske poslance, da ponavljajo za menoj besedilo prisege. (Vsi poslanci vstanejo in stoje poslušajo prisego, ki jo novoizvoljeni ljudski poslanci ponavljajo za predsednikom.)

Za besedo je prosil ljudski poslanec Oton Župančič. (Ploskanje.)

O t o n Ž u p a n č i č : Tovariši in tovarišice ljudski poslanci! Vesel sem, da morem v imenu ljudske skupščine iz vsega srca pozdraviti tovariše, ko danes prvič tu zastopajo tisti del našega naroda, ki je prišel izpod Italije v Titovo Jugoslavijo, to se pravi, iz suženjstva v svobodo. Po teh zastopnikih pozdravljam krasno ljudstvo, ki jih je poslalo v to skupščino, ljudstvo, ki v dolgotrajni dobi najhujšega fašističnega terorja ni omahovalo in omahnilo, temveč se je ves čas z vso odločnostjo upiralo ter se borilo za svoj obstanek,

za svoje človeške in narodne pravice in je naposled kljub vsemu strahovanju, kljub zahrbtnosti metod in lažnivosti argumentov po težkih žrtvah častno in s ponosom dvignilo glavo in stopilo med svoje brate, da bi z njimi skupno iskali poti v lepše dneve. Poslalo je v to skupščino svoje preizkušene vodnike in prekaljene borce, ne bom jih našteval po imenih, saj jih sami poznate in čislate po njihovih zaslugah.

Pri tem pa se ni oziralo na prejšnje meje in je prav s tem pokazalo, da se hoče zares zliti z rojaki v eno samo slovensko skupnost. To priča o velikem zaupanju tega ljudstva v nas in to skupščino, našo vlado, v Slovenijo, v Jugoslavijo. Ni ga med nami, ki se ne bi zavedal, da imamo spričo tega velikega zaupanja prav tako veliko odgovornost, da bomo temu ljudstvu tudi dali, česar si je od nas v svesti, vso pomoč in podporo pri obnovi in njegovem gospodarskem in kulturnem prizadevanju. Po združitvi z Jugoslavijo mora najti to ljudstvo zaščene za svoje mnogo trpljenje in možnost za vsestranski napredek. Z roba Brd so mi kazali cesto, ki veže po najkrajši naravni črti tisti svet z Gorico in me opozorili, kod seka to črto meja, tako, da morajo poslej po neznansko velikem in zamudnem ovinku do mesta, ki jim je skoraj pred nosom. Isti dan sem se v Gorici sami ustavil pred tisto čudno mejo, ki teče po sredi ceste v obliki nekake zvite žične mreže ali kaj. Onkraj so stali ljudje in strmeli kakor uročni in kakor da ne morejo verjeti. Kaj so videli takraj te neverjetne, nesmiselne, zlobne meje? Tisto razdrapano postajno poslopje? Ne, vse nekaj drugega se mi je zdelo: videli so bodočnost, kako se tu v taktu vselega živega dela giblje na tisoče in tisoče rok, ki ustvarjajo blagostanje. In v stremečih očeh tistih ljudi onkraj te zlobne meje sem videl globoko žalost, da so oni še izključeni iz tega čilega dela za bodočnost. Da, mi moramo skrbeti, da bo tu zrasla Nova Gorica, mesto veselega, svobodnega duha, mesto, ki bo vabilo vsa srca od onkraj v svoje vedro območje, lepo, gospodarsko in trgovinsko središče, z mogočno moderno arhitekturo, trdnjavo miru, ki naj priča našim zakrknjenim nasprotnikom, da mislimo res na ohranitev miru na svetu, zakaj tisti, kdor namerja vojno, ne more mirno in veselo delati in graditi, ker mu vojna lahko poruši v eni sami minuti to, kar je sezidal v dolgem, težkem naporu.

Vemo pa kljub vsemu, da zlobne meje nimajo obstanka in temu spoznanju se svet ne bo mogel večno zaklepati.

S takimi mislimi vas, tovariši ljudski poslanci, še enkrat iskreno pozdravljam v naši sredi, ko stopate na delo z nami. (Dolgotrajno ploskanje.)

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Besedo ima ljudski poslanec France Bėvk.

France Bėvk: Tovariši poslanci! Dovolite mi, da se vam v imenu ostalih primorskih tovarišev in v imenu vseh Primorcev toplo zahvalim za prisrčen pozdrav in sprejem, ki smo ga doživeli v slovesnem trenutku, ko kot izvoljeni zastopniki primorskega ljudstva prvič stopamo v to skupščino, za pozdrav in sprejem, ki je bratska dobrodošlica vseh Slovencev primorskim Slovencev, ki po dolgem robstvu stopajo v skupno narodno družino in v slovensko državno življenje.

Primorski Slovenci so vam iz srca hvaležni za vso skrb in pozornost, ki ste jim jo izkazali v preteklosti in jim jo izkazujete še danes ter se dobro zavedajo pomembnosti in zgodovinske važnosti tega trenutka. S priključitvijo ni bil izpolnjen le vaš in naš davni sen o svobodi in združitvi vseh Slovencev,

ampak danes ta dan v skladu z našo demokratično ustanovo primorsko ljudstvo prvič stopa v slovensko skupščino, ki je najvišji organ naše ljudske oblasti, kjer si bo z ostalimi brati iste krvi in istega jezika poslej samo pisalo svoje postave in gradilo svojo bodočnost.

V tem velikem in svečanem trenutku se primorski Slovenci s ponosom ozirajo na boje, ki so jih bojevali za svoje narodne cilje, in z zadoščenjem na uspehe, ki so jih dosegli s svojo enodušno voljo, odločnostjo in pripravljenostjo na žrtve. Za njimi je 25 let upora proti fašizmu, ki ni mogel omajati njihove globoke narodne zavesti. Za njimi je težka, legendarna osvobodilna borba, ki se je je udeleževalo vse ljudstvo v tolikšni meri, da lahko govorimo o splošni narodni vstaji. Za njimi so tudi ostri politični boji zadnjih dveh let za priključitev, ki so neredko dobivali take oblike, da so zahtevali tudi krvavih žrtev. Vse to je danes za njimi, pred njimi pa so sadovi teh borb, svetla bodočnost v svobodi, v državni skupnosti z ostalimi Slovenci in Jugoslovani.

V bojih za pravico utrjenega duha primorskega ljudstva ni mogla zbegati strupena sovražna propaganda, za kar pričuje splošna radost in veličastne manifestacije ob priključitvi. O tem pa so še živeje in prepričevalneje govorile volitve v zvezni svet in našo ljudsko skupščino, ki po svoji številni udeležbi in po številu za Osvobodilno fronto oddanih glasov nimajo primere v naši domovini. S temi volitvami je primorsko ljudstvo glasovalo za našo demokratično ustavo in za vse zakone, ki jih je dotlej sprejela naša ljudska skupščina, v kateri še ni moglo sodelovati po svojih zastopnikih. Te volitve so bile enoglasno potrdilo jugoslovanske zunanje politike, ki se bori za pravičen mir v svetu in ki je storila vse, da bi bile uresničene vse naše upravičene zahteve in doseženi vsi naši narodni cilji. Slednjič in v prvi vrsti pa so bile te volitve ponoven plebiscit za Jugoslavijo, s katerim je primorsko ljudstvo zopet pred vsem svetom izjavilo svojo odločno voljo, da hoče k skupni domovini Sloveniji in Jugoslaviji. Danes Primorska, ki jo je bila ustvarila stara Avstrija, da bi nas kot narod razdelila, kot zemljepisen pojem ne obstoja več. Sedaj smo vsi samo Slovenci in Jugoslovani, postali smo slednjič eno po skupnih ciljih in naporih, po duhu in po srcih, za vedno združeni v težkih in veselih dneh.

Dasi je primorsko ljudstvo vedno dajalo vse svoje sile za osvoboditev, se vendar dobro zaveda, da bi samo te sile ne bile zadostovale za uresničenje njegovih teženj. Ne bo pozabilo, da je bilo osvobojeno s pomočjo vseh Slovencev in jugoslovanskih narodov, pod modrim vodstvom maršala Tita. Svojo hvaležnost za to bo izkazalo z neomajno zvestobo do skupne domovine. Enotno kot v preteklosti, zvesto načelom Osvobodilne fronte, bo budno čuvalo naše zapadne meje in odločno nadaljevalo boj za dosego vseh naših narodnih ciljev. Zaveda se dolžnosti, ki jih je prevzelo s priključitvijo, in se bo, pripravljeno na napore in žrtve kot v osvobodilni borbi, vključilo tudi v delo za napredek naše države, za našo gospodarsko neodvisnost, ki je temelj naše politične in narodne neodvisnosti in svobode, torej tudi jamstvo tako težko pribojevane svobode primorskih Slovencev. Ti, ki so po tuji krivdi zaostali v gospodarskem in kulturnem pogledu, se bodo v zagonu svojih mladih sil dvignili, da bo njihova ožja domovina med najnaprednejšimi predeli naše mlade republike. Mislim, da to v imenu svojih tovarišev, torej v imenu vseh primorskih Slovencev, z mirno dušo lahko obljubim. Prepričan sem, da bo primorsko ljudstvo to obljubo v polni meri tudi izpolnilo. (Dolgotrajno ploskanje.)

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Tovariše novo zaprisežene ljudske poslance prosim, da v odmoru izročijo podpisano prisego službujočemu tajniku. Predlagam skupščini, da za deset minut prekinemo sejo.

(Seja je bila prekinjena ob 17,05 in se je nadaljevala od 17,25.)

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Nadaljujemo 1. sejo II. rednega zasedanja. Prehajamo na drugo točko dnevnega reda, to je na razpravo in sklepanje o predlogu zakona o amnestiji in pomilostitvi. Prosim poročevalca zakonodajnega odbora, da da poročilo.

Dr. Stanko Štor: Tovariši in tovarišice ljudski poslanci! Čast mi je, podati vam poročilo zakonodajnega odbora k predlogu zakona o amnestiji in pomilostitvi.

Zakonodajni odbor je o tem predlogu, ki je bil predložen Ljudski skupščini LRS po 127. členu ustave LRS, razpravljal na svoji seji dne 12. decembra 1947.

Soglasno je bil mnenja, da obstaja nujna zahteva za spremembo dosejanjega zakona o podeljevanju amnestije in pomilostitve z dne 24. avgusta 1945, Ur. l. SNOS šte. 208/29, ker ta pred ustavama FLRJ in LRS izdani zakon ni več v skladu s tema ustavama in tudi ni v skladu z zveznim zakonom o dajanju amnestije in pomilostitve z dne 2. novembra 1946, Ur. l. FLRJ, št. 748-105.

Zakonodajni odbor je soglasno naziranja, da predloženi zakonski predlog v polni meri odgovarja ustavama FLRJ in LRS ter ravnokar navedenemu zveznemu zakonu, zaradi česar je treba ta zakonski predlog v načelu sprejeti.

Razpravljajoč od člena do člena je zakonodajni odbor soglasno sklenil naslednji spremembi:

1. v drugem členu se spremeni točka 2 tako, da se glasi: »v mejah, ki jih določa zvezni zakon, za kazniva dejanja, s katerimi so bili kršeni zvezni zakoni;

2. v 2. členu se črta točka 3 in se spremeni 4. točka v 3. točko.

Nato je zakonodajni odbor soglasno sprejel predlog zakona v celoti z ravnokar omenjenimi spremembami. Končno je bilo to poročilo prečitano in soglasno odobreno. Za poročevalca je odbor določil svojega tajnika.

To poročilo pošilja zakonodajni odbor Ljudski skupščini LRS s predlogom, da ga v celoti sprejme in uzakoni vladni zakonski predlog z zgoraj navedenimi spremembami.

Tovariši in tovarišice ljudski poslanci! Ker je poročilo zakonodajnega odbora v zvezi z obrazložitvijo, ki jo je k temu zakonskemu predlogu podala naša vlada, katere obrazložitev je po mnenju zakonodajnega odbora brezhibna, ker ves zakonski predlog s spremembami zadostuje dejanskim potrebam, smatram za nepotrebno, da bi še kaj nadaljnega pripomnil.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Pričenjam razpravo k poročilu o tem zakonskem predlogu in prosim tovariše ljudske poslance, ki žele k temu poročilu govoriti, da se oglasijo k besedi. (Nihče se ne oglasi.) Ker se nihče ne oglasi k besedi, zaključujem razpravo in preidemo h glasovanju, in sicer h glasovanju v posameznostih. Prosim poročevalca, da prečita 1. člen.

Poročevalec dr. Stanko Štor prečita nato besedilo 1. člena z nadpisom k zakonskemu predlogu.

Predsednik dr. F e r d o K o z a k : Kdor se strinja z besedilom 1. členu z nadpisom, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ker ni nihče proti, smatram, da je 1. člen z nadpisom soglasno sprejet. (Na enak način je nato skupščina brez pripomb in sprememb soglasno sprejela tudi besedilo 2., 3., 4., 5., 6. in 7. členu.)

Ugotavljam, da je predlog zakona o amnestiji in pomilostitvi v posameznostih soglasno sprejet in prehajamo na glasovanje v celoti. Glasovalo se bo po 32. členu poslovnika z dviganjem rok. Kdor je za predloženi zakonski predlog v celoti, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je predlog zakona o amnestiji in pomilostitvi soglasno sprejet in da ga bo Ljudska skupščina LRS po 72. členu ustave LRS in 35. členu poslovnika predložila Prezidiju Ljudske skupščine LRS zaradi razglasitve.

Naslednja točka dnevnega reda je razprava in sklepanje o predlogu zakona o likvidaciji agrarne reforme, ki se je izvajala do 6. aprila 1941. leta na veleposestvih na ozemlju Ljudske republike Slovenije. Prosim poročevalca zakonodajnega odbora, da da poročilo.

Poročevalec N i k o J a k o f č i č : Tovariši ljudski poslanci! Dajem poročilo zakonodajnega odbora o predlogu zakona o likvidaciji agrarne reforme, ki se je izvajala od 6. aprila 1941. leta na veleposestvih na ozemlju Ljudske republike Slovenije.

O tem vladnem zakonskem predlogu je zakonodajni odbor razpravljal na svoji seji dne 12. decembra 1947.

Soglasno je bil mnenja, da je treba tak zakon izdati, in to iz razlogov, ki so razvidni iz vladne obrazložitve zakonskega predloga, kateri se zakonodajni odbor v polni meri priključuje; zakonski predlog je popolnoma v skladu z ustavama FLRJ in LRS ter zveznimi zakoni.

Pri glasovanju od členu do členu ni bil napravljen noben popravek oziroma nobena sprememba predloga. Potem je bil predlog zakona v celoti sprejet soglasno.

Končno je bilo to poročilo prečitano in soglasno odobreno. Za poročevalca je določil odbor Nika Jakofčiča.

To poročilo se pošilja Ljudski skupščini LRS s predlogom, da ga v celoti sprejme in uzakoni predlog vlade v obliki, kakor je bil stavljen. Predsednik, tajnik in člani odbora.

Predsednik dr. F e r d o K o z a k : Pričenjam razpravo o predlogu tega zakona in prosim ljudske poslance, da se priglase k besedi. (Nihče.) — Ker se nihče ne priglasi, zaključujem razpravo in preidemo h glasovanju v posameznostih. Prosim poročevalca, da prebere 1. člen.

Poročevalec N i k o J a k o f č i č prečita besedilo 1. členu z nadpisom k zakonskemu predlogu.

Predsednik dr. F e r d o K o z a k : Kdor je za besedilo 1. členu z nadpisom, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je prvi člen sprejet soglasno. Prosim poročevalca, da prečita naslednji člen. (Na enak način je skupščina brez pripomb in sprememb sprejela tudi vse nadaljnje člene zakonskega predloga.)

Ugotavljam, da je predlog zakona o likvidaciji agrarne reforme, ki se je izvajala do 6. aprila 1941. leta na veleposestvih na ozemlju Ljudske republike Slovenije v posameznostih soglasno sprejet in prehajamo h glasovanju v celoti.

Glasevali bomo kot poprej po 32. členu poslovnika. Kdor je za predloženi zakonski predlog, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je predlog zakona o likvidaciji agrarne reforme, ki se je izvajala do 6. aprila 1941. leta na veleposestvih na ozemlju Ljudske republike Slovenije, soglasno sprejet in ga bo ljudska skupščina po 32. členu ustave predložila Prezidiju Ljudske skupščine LRS zaradi razglasitve.

Prehajam na naslednjo točko dnevnega reda, to je na razpravo in sklepanje o predlogu zakona o pečatih, štampljkah in žigih državnih organov Ljudske republike Slovenije.

Prosim poročevalca zakonodajnega odbora, da da poročilo.

Poročevalec dr. S t a n k o Š t o r: Tovariši in tovarišice ljudski poslanci! Čast mi je dati poročilo zakonodajnega odbora Ljudske skupščine LRS k predlogu zakona o pečatih, štampljkah in žigih državnih organov Ljudske republike Slovenije.

Zakonodajni odbor je od vlade LRS stavljeni predlog pretresal na svoji seji dne 12. decembra 1947.

Soglasno je smatral, da je ta zakon nujno potreben in ugotovil, da vsebina zakonskega predloga ni v nobeni točki protivna določbam ustave FLRJ, ustave LRS ali kakega zveznega zakona.

Razpravljajoč od člena do člena je sklenil odbor naslednje spremembe:

1. v 1. členu se v 2. stavku zamenjajo besede »Na teh pečatih« z besedami »Na pečatih in žigih«;

2. po 6. členu se vrine nov člen naslednje vsebine: »Kdor brez pooblastila izdeluje štampljke, pečate in žige državnih organov LRS, se kaznuje z odvzemom prostosti do 5 let. V zlasti hudih primerih ali če pooblaščen vrezovalec pečatov izdeluje štampljke, pečate in žige preko naročenega števila, se kaznuje storilec z odvzemom prostosti s prisilnim delom do 5 let. Za sojenje dejanj iz prejšnjega člena tega zakona so pristojna okrajna sodišča.«

To dopolnitev smatra odbor za potrebno, ker obravnava zvezni zakon le pečate, štampljke in žige zveznih organov, kar je tudi glede kazenske sankcije razvidno predvsem iz 3. člena zveznega zakona.

K 2. točki poročila in sicer k 2. odstavku novega 7. člena, ki naj se vrine po predlogu zakonodajnega odbora za 6. členom prvotnega predloga, pa je sklenil zakonodajni odbor danes staviti amandma, in sicer v tem smislu, da se glasi 2. odstavek 7. člena: »Za sojenje dejanj iz prejšnjega odstavka tega člena so pristojna okrajna sodišča.« Utemeljitev pa je tale: Besedilo od zakonodajnega odbora predlaganega 2. odstavka na novo vrinjenega člena, kakor je napisano v odborovem poročilu, temelji na očitni redakcijski napaki; ne gre za sojenje dejanj iz 6. člena zakonskega predloga, temveč za sojenje dejanj iz 1. odstavka na novo od zakonodajnega odbora predlaganega člena, zaradi česar se mora 2. odstavek tega novega člena v smislu gornjega predloga popraviti;

3. 7. člen postane 8. člen, 8. člen pa postane 9. člen.

Nato je zakonodajni odbor zakonski predlog z gornjimi spremembami soglasno sprejel. Končno je bilo to poročilo prečitano in soglasno odobreno. Za svojega poročevalca je zakonodajni odbor določil svojega tajnika. To poročilo pošilja zakonodajni odbor Ljudski skupščini LRS s predlogom, da ga v celoti sprejme in uzakoni od vlade predloženi predlog z zgoraj navedenimi spremembami.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Pričenjam razpravo k temu predlogu zakona o pečatih, stampiljkah in žigih državnih organov Ljudske republike Slovenije in prosim tovariše ljudske poslance, da se oglasijo k besedi.

Dr. Stanko Štor: Tovariš predsednik, po predpisih poslovnika predložim amandma v pisni obliki.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Zaključujem razpravo k predlogu zakona o pečatih, stampiljkah in žigih državnih organov Ljudske republike Slovenije in prehajam na glasovanje v posameznostih. Prosim poročevalca, da prebere zakon.

Poročevalec dr. Stanko Štor prečita besedilo 1. člena zakonskega predloga.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Kdor je za besedilo 1. člena tega zakona, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je 1. člen zakonskega predloga soglasno sprejet. (Na enak način je skupščina sprejela tudi vse nadaljnje člene predloga zakona o pečatih, stampiljkah in žigih državnih organov Ljudske republike Slovenije.)

Ugotavljam, da je predlog zakona o pečatih, stampiljkah in žigih državnih organov Ljudske republike Slovenije v posameznostih soglasno sprejet. Prehajam na glasovanje v celoti. Glasovalo se bo prav tako po 32. členu poslovnika z dviganjem rok. Kdor je za predlog tega zakona, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je predlog zakona o pečatih, stampiljkah in žigih državnih organov Ljudske republike Slovenije soglasno sprejet. Ljudska skupščina bo ta zakon po 72. členu ustave in 33. členu poslovnika izročila Prezidiju Ljudske skupščine LRS v razglasitev.

Prehajamo na razpravo o predlogu zakona o nazivih, pečatih in stampiljkah ljudskih odborov v Ljudski republiki Sloveniji. Prosim poročevalca zakonodajnega odbora, da da poročilo.

Poročevalec dr. Stanko Štor: Tovariši in tovarišice ljudski poslanci! Čast mi je dati poročilo zakonodajnega odbora Ljudske skupščine LRS k predlogu zakona o nazivih, pečatih in stampiljkah ljudskih odborov v Ljudski republiki Sloveniji.

Iz razlogov obrazložitve vlade LRS, ki jih smatra zakonodajni odbor za pravilne, je odbor mnenja, da se mora izdati predlagani zakon.

Glasujoč od člena do člena ni zakonodajni odbor našel nobenega povoda za kak spreminjevalni predlog. Zaradi tega je zakonodajni odbor soglasno sprejel od vlade LRS predlagani zakonski predlog.

Zakonodajni odbor zato predlaga, da Ljudska skupščina LRS sprejme to poročilo in zakonski predlog uzakoni v obliki, kakor je bil stavljen od vlade LRS.

Za svojega poročevalca je zakonodajni odbor določil svojega tajnika.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Pričenjam razpravo k predlogu tega zakona. Kdo se priglasijo k besedi? (Nihče.) Ker se nihče ne priglasijo k besedi, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje o predlogu tega zakona v posameznostih. Prosim poročevalca, da prečita posamezne člene tega zakona.

Poročevalec dr. Stanko Štor prečita besedilo 1. člena zakonskega predloga.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Kdor je za besedilo 1. člena tega zakona, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je 1. člen zakonskega predloga soglasno sprejet. (Na enak način je skupščina soglasno sprejela tudi vse nadaljnje člene zakonskega predloga.)

Ugotavljam, da je predlog zakona o nazivih, pečatih in štamčiljkah ljudskih odborov v Ljudski republiki Sloveniji v posameznostih sprejet. Prehajamo na glasovanje v celoti. Kdor je za predlog zakona o nazivih, pečatih in štamčiljkah ljudskih odborov v Ljudski republiki Sloveniji; naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Ker ni nihče proti, ugotavljam, da je predlog zakona o nazivih, pečatih in štamčiljkah ljudskih odborov v Ljudski republiki Sloveniji v celoti sprejet in ga bo skupščina po 72. členu ustave in 35. členu poslovnika predložila Prezidiju Ljudske skupščine LRS zaradi razglasitve.

Predlagam skupščini, da zaključimo današnjo sejo. Sprejme skupščina ta predlog? (Sprejme.) Zaključujem 1. sejo II. rednega zasedanja Ljudske skupščine LRS in sklicujem 2. sejo II. rednega zasedanja za jutri, to je 16. decembra 1947 ob 16. uri z naslednjim dnevnim redom:

1. razprava in sklepanje o predlogu zakona o agrarnih skupnostih;
2. razprava in sklepanje o predlogu zakona o potrditvi, spremembah in dopolnitvah zakona o stanovanjskih in poslovnih prostorih;
3. izvolitev tretjega podpredsednika v Prezidij Ljudske skupščine LRS;
4. potrditev ukazov Predsedstva Prezidija Ljudske skupščine LRS;
5. potrditev uredb, izdanih od vlade LRS na področju narodnega gospodarstva;
6. volitve v skupščinske odbore.

Seja je bila zaključena ob 17,55.

2. seja

II. rednega zasedanja

Ljudske skupščine Ljudske republike Slovenije

ki je bila dne 16. decembra 1947 v Ljubljani.

Predsednik: Dr. Ferdo Kozak.

Tajnik: Jože Jurač.

PRISOTNI ČLANI VLADE:

Miha Marinko, predsednik vlade LRS,
dr. Marijan Breclj, podpredsednik vlade LRS,
Franc Leskošek, minister za industrijo in rudarstvo,
Vida Tomšič, predsednik kontrolne komisije LRS,
Sergej Kraigher, predsednik planske komisije,
Boris Kraigher, minister za notranje zadeve,
Zoran Polič, minister za finance,
dr. Jože Potrč, minister za prosveto,
Lidija Šentjurg, minister za komunalne zadeve,
Ivan Regent, minister za delo,
Tone Fajfar, minister za lesno industrijo,
Viktor Repič, minister za trgovino in preskrbo,
Jože Borštnar, minister za lokalni promet,
inž. Jože Levstik, minister za kmetijstvo,
dr. Jože Pokorn, minister za pravosodje,
dr. Anton Kržišnik, minister za socialno skrbstvo,
Janez Hribar, minister brez listnice.

Pričetek seje ob 16,25.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Pričenjam 2. sejo II. rednega zasedanja Ljudske skupščine LRS. Zapisnik bo danes vodil tajnik Jože Jurač.

Prosim tajnico Miro Tomšičevo, da prečita zapisnik včerajšnje 1. seje. (Tajnica Mira Tomšičeva prečita zapisnik 1. seje.)

Ima kdo kakšne pripombe k zapisniku? (Nihče.) Ker nihče, ugotavljam, da je zapisnik 1. seje odobren in se podpiše. (Predsednik in tajnica podpišeta zapisnik.)

Ljudski poslanci Leopold Maček, dr. Bogdan Breclj in Peter Stante prosijo za enodnevni dopust, ker so službeno nujno zadržani. Predlagam, da jim skupščina dopust odobri. Ali sprejme skupščina ta moj predlog? (Sprejme.) Ugotavljam, da je predlog soglasno sprejet.

Ljudska skupščina LRS je sprejela naslednjo brzojavko, ki vam jo bom prečital:

»Ob II. zasedanju Ljudske skupščine LRS, pri katerem je prvič v zgodovini zastopano potom novoizvoljenih zastopnikov primorsko ljudstvo, pošilja Okrajni ljudski odbor za Goriško borbene pozdrave in čestitke z željo, da bi imelo delo skupščine čim plodnejše uspehe za dobrobit skupnosti in zagotavlja, da bo zastavilo vse sile za to, da bo naše ljudstvo s stoddstotno udeležbo kot pri volitvah in še s potenciranim elanom zmagovito izvedlo vse naloge in obveznosti našega petletnega plana.

Naj živi II. zgodovinsko zasedanje Ljudske skupščine LRS! Smrt fašizmu — svobodo narodu! Okrajni izvršilni odbor Gorica.«

Tovariše ljudske poslance iz Slovenskega Primorja prosim, naj oddajo pri blagajni fotografije za poslanske legitimacije. Hkrati bi prosil vse poslance, da redno javljajo sekretariatu ljudske skupščine vsako spremembo naslova.

Preidemo na prvo točko dnevnega reda, to je na razpravo in sklepanje o predlogu zakona o agrarnih skupnostih ter prosim poročevalca zakonodajnega odbora, da da poročilo.

Niko Jakofčič: Tovariši in tovarišice ljudski poslanci. Dajem poročilo zakonodajnega odbora k predlogu zakona o agrarnih skupnostih.

Ta zakonski predlog je obravnaval odbor na svoji seji dne 12. decembra 1947.

Soglasno je bil mnenja, da je izdajanje tega zakona, ki je v skladu z ustavamama FLRJ in LRS in zveznimi zakoni, nujno potrebno, pri čemer se zakonodajni odbor v celoti strinja z obrazložitvijo zakonskega predloga, ki je bila predložena po vladi LRS.

Pri razpravljanju o posameznostih je odbor sklenil, da naj se spremeni naslednje določbe zakonskega predloga:

- a) v 4. členu naj izpade drugi odstavek v celoti;
- b) tretji odstavek 4. člena naj se glasi: »Če dosednji udeleženci prebivajo v območju dveh ali več krajevnih ljudskih odborih, pridejo premoženje in pravice pod skupno upravo teh krajevnih ljudskih odborov oziroma v primeru sporazuma, pod upravo enega izmed njih.«;
- c) 5. člen odpade v celoti;
- č) vsi naslednji členi dobijo za eno številko nižje oštevilčenje;
- d) v 8. členu, sedanjem novem 7. členu, naj se besede »mora odbor, ki je po 4. členu tega zakona poverjen z upravo,« zamenjajo z besedami »morajo ljudski odbori, ki so po 4. členu tega zakona poverjeni z upravo«.

Nato je odbor predlog zakona z navedenimi spremembami soglasno sprejel.

Končno je bilo to poročilo prečitano in soglasno odobreno.

Za poročevalca je določil odbor Nika Jakofčiča.

To poročilo se pošilja Ljudski skupščini LRS s spremembami, ki so zgoraj navedene. Predsednik, tajnik in člani odbora.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Pričenjam razpravo k predlogu tega zakona in prosim tovariše ljudske poslance, ki žele besedo, naj se javijo. Besedo ima minister in ljudski poslanec inž. Jože Levstik.

Inž. Jože Levstik: Zakon, ki ga predlagam v razpravljanje in v potrditev, obravnava naše agrarne skupnosti. Po svoji vsebini posega zakon globoko v večino naših kmetijskih gospodarstev in s tem v kmetijsko proizvodnjo samo. Zakon pa posega še globlje v našo agrarno-gospodarsko strukturo, posega namreč v zadnje ostanke preživelih fevdalnih zemljiških odnosov.

Snov, ki jo zakon obravnava, je v podrobnem manj znana. Zaradi tega bi morda kdo vprašal: Kaj pa so pravzaprav agrarne skupnosti? Zakaj so agrarne skupnosti tako pomembne, da je potrebna zakonska ureditev teh skupnosti in ureditev še vseh onih agrarnih odnosov, ki so v najožji zvezi z njimi?

Bilo bi preobširno, če bi hotel na tem mestu izčrpno odgovoriti na prvo vprašanje in prikazati razvojno nastanek in propadanje agrarnih skupnosti, ki so svojčas igrale na našem podeželju zelo pomembno vlogo. Poseči bi namreč moral globoko nazaj v našo zgodovino. Slediti bi morali agrarnim skupnostim od nastanka takratnih agrarnih odnosov preko vse dobe fevdalizma do polpretekle dobe, ko se je utrdila meščansko-kapitalistična miselnost in zadala zadnji udarec agrarnim skupnostim. Prepričan pa sem, da bom snov zakona zadostno obrazložil, če bom predvsem pojasnil današnje gospodarstvo agrarnih skupnosti in sredstva, ki jih imajo danes na razpolago; dalje, uspehe njihovega gospodarstva in nakazal vzroke, ki so dovedli do današnjega stanja teh gospodarstev. Nadalje bom obrazložil namen, ki ga hoče zakon doseči ter ukrepe, ki so v ta namen predvideni v zakonih in končno učinke, ki jih pričakujemo od zakonite uredbe tega vprašanja, in sicer tako glede na kmetijsko produkcijo kakor tudi glede na razvoj kmečkega gospodarstva.

Agrarne skupnosti imajo v raznih krajih Slovenije različna imena. Ponekod jih nazivajo srenje, drugje soseske, urbarialne zajednice, korporacije itd. Vse agrarne skupnosti pa so istega zgodovinskega porekla, so namreč zadnji ostanki nekdanjih realnih občin, ki so prenehale obstajati približno pred sto leti s formiranjem političnih občin. Agrarne skupnosti so kot nekatere naslednice bivših realnih občin obdržale gospodarstvo na tako zvanih skupnih zemljiščih, to je onih zemljiščih, ki med razvojem še niso prešla v individualno last. Agrarne skupnosti pa so še tudi nositeljice pašnih in drugih pravic, ki izvirajo še iz časov, ko se po fevdalni miselnosti zemlja ni delila v last, ampak v užitek.

Tako zvana skupna zemljišča poznamo vsi pod imenom »gmajne«. Sem spadajo vaški pašniki in vaški svet v občeh, t. j. vaška skladišča, napajališča, gramoznice, kamnolomi, vaška pota itd. Pod skupna zemljišča pa spadajo tudi vse naše skupne planine in gozdovi ter obsežen nerodoviten svet v najvišjih predelih Alp.

Povsem točnih statističnih podatkov o skupnih zemljiščih nimamo. Ta zemljišča so namreč vpisana v zemljiških knjigah in katastru pod najrazličnejšimi imeni lastnikov oziroma posestnikov, n. pr. kot lastnina vasi, soseske, občine ali pa tudi kot skupna lastnina posameznikov. Vpis v zemljiški knjigi ali katastru ni merodajen za presojo, ali je zemljišče skupno ali pa je v individualni lasti.

Uradno je bilo do te vojne evidentiranih nekaj nad 100.000 ha skupnih zemljišč. Dejanska površina pa je znatno višja in moremo s priključitvijo Primorske, ki ima obsežne skupne pašnike in planine, s precejšnjo gotovostjo ceniti površino skupnih zemljišč v Sloveniji na približno 120.000 ha. Od te površine zavzemajo planine brez priključene Primorske okroglo 54.000 ha.

Najobsežnejša skupna zemljišča ležijo v alpskem predelu Slovenije (domači pašniki in planine), dalje po vseh ostalih goratih predelih, pa tudi po ravninah Dolenjske, Štajerske in Prekmurja. V Sloveniji ni vasi, ki ne bi imela vsaj nekaj skupne (vaške) zemlje, ki je bila svojčas razdeljena ali prešla na kak drug način v individualno last.

Glavni užitek skupnih zemljišč je paša in sicer dolinska paša na domačih vaških pašnikih, kakor tudi planinska paša po planinah. Manjše dele skupnih zemljišč pokrivajo gozdovi, ki se izkoriščajo na način gozdnega gospodarstva.

Posamezne male parcele pa služijo lokalnim potrebam vasi, kakor pač najboljše odgovarjajo danim vaškim potrebam, kakovosti tal, obsežnosti in legi. Te parcele se izkoriščajo kot pota, pregoni za živino, drče, napajališča, skladišča, gramoznice itd.

Uvodoma omenjene pašne pravice pa se izvajajo na še obsežnejšem ozemlju kot so skupna zemljišča. Površina tega ozemlja znaša po predvojnih podatkih brez priključene Primorske okroglo 223.000 ha, s priključeno Primorsko pa nad 250.000 ha. Ta zemljišča so v naravi večinoma gozdovi, rovti in senožeti.

Nekatere agrarne skupnosti pa nimajo le pašnih užitkov na sosednjih neskupnih zemljiščih, marveč imajo tudi užitke lesa za graditev in popravilo pašniških in planšarskih naprav (ograje, staje, hlevi) in kurjavo v planšarskih stanovih in drugo. Nadalje imajo nekatere agrarne skupnosti pravico do napajanja, do pregona živine, do stelje itd.

S temi naznačenimi pravicami obremenjena zemljišča so danes deloma obča ljudska imovina (prej graščinska in veleposestniška zemlja), deloma pa so v zasebni lasti posameznikov.

Nekatere agrarne skupnosti so iz dohodkov skupnih zemljišč in z različnimi podporami ter s prostovoljnim delom svoja skupna gospodarstva izboljšavale. Zgradile so skupne vodne naprave (vodovode, napajališča), planinske kočice, hleve, sirarne, gospodarske shrambe, skladišča, pota, mostove in celo elektrarne, stanovanjska in upravna poslopja ter nakupile stroje, orodje itd.

S tem sem na kratko opisal sredstva, s katerimi gospodarijo agrarne skupnosti, ki obstajajo predvsem iz zelo razsežnih zemljišč. Slika teh sredstev pa ne bi bila jasna, če ne bi poudaril, da služijo vsa ta zemljišča predvsem paši. Površina vseh zemljišč, ki so v Sloveniji pod pašo, to je 120.000 ha skupnih zemljišč in 250.000 ha s pašnimi pravicami obremenjenih zemljišč, znaša skupaj okroglo 370.000 ha.

Skupna in s pašnimi pravicami obremenjena zemljišča so glavno sredstvo pašnega gospodarstva Slovenije. Agrarne skupnosti, ki gospodarijo na teh zemljiščih, so nositeljice pašnega gospodarstva Slovenije. Skupna in s pašo obremenjena zemljišča so temelj vaškega gospodarstva.

Če še poudarim, da je pašno gospodarstvo v Sloveniji zaradi naših posebnih ekoloških prilik zelo pomemben činitelj v živinoreji (poletna krmska baza, predvsem za rejo mlade živine itd.), sem gotovo zadostno obrazložil gospodarsko važnost vprašanja, katerega ureja novi zakon.

Agrarne skupnosti pa vsebujejo še nekaj, česar ni mogoče številčno zajeti, namreč tisto skupno vaško miselnost, ki je bila še vse do nekako pred 80 leti vodilna v naših vaseh in katero je postopno ukinjevala takrat nastopajoča meščanska ureditev podeželja. Za ureditev tega vprašanja pa se moramo predvsem seznaniti z došednjo organizacijo agrarnih skupnosti, predvsem pa moramo vedeti, kdo uživa skupna in s pašo obremenjena zemljišča. Pojasnitev teh obstoječih razmer pa je ozko povezana z naslednjo drugo točko moje obrazložitve novega zakona, ko bom pojasnil napake gospodarstva agrarnih skupnosti in navedel razloge današnjega stanja teh gospodarstev. Vsaka agrarna skupnost sestoji iz tako imenovanih udeležencev, ki so v večini

primerov vsi iz ene same vasi. Le tam, kjer je bivša realna občina kot predhodnica agrarne skupnosti obsegala dve ali več vasi, so udeleženci iz dveh ali več vasi. Ta porazdelitev je nastala v zgodovinskem razvoju iz lokalno-gospodarskih razlogov, ki se še do danes niso bistveno spremenili.

Večina agrarnih skupnosti je organizirana tako, da imajo udeleženci vsakoletni redni občni zbor, kjer volijo načelnika in gospodarski odbor ter pregledovalce računov (srenjske može) ter se pogovorijo o delu v prihodnjem letu. Vse to poslovanje je bilo svojčas urejeno s tako imenovanim »statutom«. Za gospodarstvo samo pa so bili ponekod izdani gospodarski in pašni redi itd.

Iz navedenih podatkov je razvidno, da agrarne skupnosti kot celota vsaj formalno niso slabo organizirane.

Povsem drugačna pa je slika notranjega ustroja agrarne skupnosti, po katerem je urejeno udeležništvo in velikost deležnih pravic. Vse to ne odgovarja več današnjim potrebam kmetijskega delovnega ljudstva. Užitek skupnih zemljišč namreč ni več dostopen vsem onim, ki te užitke dejansko potrebujejo. Užitek pripada le nekaterim posestnikom v vasi — udeležencem, ne glede na to ali užitek potrebujejo ali ne. Tudi velikost užitka, t. j. deležne pravice niso med doseganje udeležence tako porazdeljene, da bi odgovarjale dejanskim potrebam. Deležne pravice so se določevale in pozneje prodajale in odstopale na način, ki ne odgovarja niti gospodarskim niti socialnim načelom. Posledica tega je, da imajo ponekod deležne pravice v rokah celo nekmetski ljudje najrazličnejših poklicev, ki nimajo ničesar skupnega s kmetijskim gospodarstvom. Gospodarska enotnost vasi je v zadnjih sto letih prenehala obstajati in so spori na vasi zaradi indiferenciranosti dosegli stopnjo, ki ne trpi več odloka, da se uredi.

Ta notranja neskladnost v agrarnih skupnostih je vidna tudi na zunaj, na skupnih zemljiščih. Že bežen pogled na »gmajno« odkrije žalostno gospodarsko sliko. Obsežna skupna zemljišča so gospodarsko najbolj zanemarjene površine Slovenije. Namesto sočnih pašnikov ali urejenih gozdov pokriva večino teh zemljišč ničvredno grmovje, trnje, izropani gozdni sestoji, steljniki itd. ali pa so tla zamočvirjena. Z vso sigurnostjo moremo trditi, da so skupna zemljišča najekstenzivneje izkoriščana zemlja Slovenije, naše pašno gospodarstvo pa še vedno primitivno in ne donša tistih koristi, ki bi jih moglo. Gospodarska škoda, ki jo zaradi tega trpi naša živinoreja, je pri obsežnosti teh zemljišč ogromna.

Današnje agrarne skupnosti, katerim je bila poverjena skrb za ta zemljišča, svoje naloge niso izpolnile: po večini prepuščajo »gmajne« samolastnemu izkoriščanju posameznikov, ki zemljo dobesedno ropajo.

Tudi odnosi v zvezi s pašnimi pravicami ne nudijo urejene gospodarske slike. Pašne pravice so v najožji gospodarski povezanosti s skupnimi pašniki in planinami. Živina ene agrarne skupnosti se namreč ne pase le po skupnem zemljišču, ampak ima v mnogih primerih pravico paše tudi po sosednjih neskupnih zemljiščih, ki so povečini gozdovi, pa tudi senožeti in rovti. Pašno ozemlje ene agrarne skupnosti obstoji iz dveh delov: iz skupnega zemljišča in iz zemljišča, obremenjenega s pašo.

Umevno je, da zahteva vsak enoten pašni obrat neko skladnost na celem pašnem ozemlju. Te skladnosti pa dejansko ni; ni onega sožitja, ki bi edini zagotovil pravilno gospodarjenje.

Najpreje bom navedel le neskladnosti med obema deloma pašnega ozemlja, neskladnosti, ki so nastale v stoletnem razvoju in ki so znane pod imenom »boj za gozd in pašo«.

Glavne neskladnosti so nekako tele: S pašnimi pravicami obremenjeno zemljišče ne nudi zadostne paše za živino, ki je bila svojčas zajamčena pri urejevanju lastninskih odnosov med graščinami in agrarnimi skupnostmi. V enem delu pašnega ozemlja se sme pasti več živine kot na drugem. Pašne pravice so pogosto časovno tako urejene, da je nemogoče vzpostaviti primeren pašni obrat. Na zemljišču, obremenjenem s pašo, se ne sme pasti živina vseh udeležencev agrarne skupnosti, ampak le nekaterih. Zabranjuje se pregon živine do važnih pašnikov in napajališč.

Za gozdno gospodarstvo veljajo podobne zapreke. Gozdno gospodarstvo je utesnjeno. Nekatera gozdna zemljišča so obremenjena s prevelikim številom živine. S pašo so obremenjena tudi taka gozdna zemljišča, ki po kakovosti tal in legi sploh niso primerna za pašo itd.

Na splošno moremo trditi, da so vse te neskladnosti zunanji in vidni izraz neurejenih odnosov med gozdnim in pašnim gospodarstvom. Dosedanje urejevanje teh odnosov je verna slika nasprotujočih si osebnih interesov posameznikov oziroma skupin posameznikov. Dosedanja zakonodaja je urejevala popisane neskladnosti na način, ki ne odgovarja današnji stvarnosti. Bilo bi preobširno, če bi se hoteli poglobiti v to zakonodajo, ki je bila v stari Avstriji predmet desetletja trajajočega parlamentarnega boja med fevdalnimi lastniki gozdnih zemljišč in naraščajočo nezadovoljnostjo kmečkega prebivalstva, ki se je čutilo ogoljufano pri zemljiški odvezi.

Ta zakonodaja pa je reševala ta vprašanja tudi še v takih, tehnično-gospodarskih načinih, ki niso bili praktično izvedljivi oziroma izvedljivi le na način, ki je bil na škodo tako gozdnega kakor tudi pašnega gospodarstva, v največjo škodo pa zemljišč samih. Ta zakonodaja pa je dalje urejevala tako gozdno kakor tudi pašno gospodarstvo povsem ločeno drug od drugega, izolirano drug od drugega in ni upoštevala, da je obema gospodarstvom skupno glavno produkcijsko sredstvo, to je eno in isto zemljišče. Taka dosedanja enostranska — rekli bi — zgolj strokovna zakonodaja ni mogla vskladiti dveh gospodarstev, ki sta po naravnih pogojih vezani na eno in isto zemljišče.

S tem sem, upam, zadostno orisal današnje gospodarstvo agrarnih skupnosti, njih pomen in navedel glavne vzroke, ki so dovedli do današnjega nezadovoljivega stanja. V naslednjem hočem obrazložiti namen, ki ga hočemo doseči z zakonito ureditvijo popisanih agrarnih odnosov in ukrepe, ki jih predvideva zakon, katerega predlagamo v potrditev. Dovolite mi pa, da prej še enkrat na kratko v nekaj točkah preciziram vse naše dosedanje ugotovitve:

1. tako zvana skupna in s pašnimi ter drugimi pravicami obremenjena zemljišča zavzemajo zelo znatno površino, ki znaša okroglo 370.000 ha;

2. ta zemljišča so temelj pašnega gospodarstva Slovenije in preko tega tudi še

3. važen činitelj v komunalnem gospodarstvu naših vasi;

4. skupna zemljišča so po večini najekstenzivneje izkoriščana zemljišča Slovenije;

5. na zemljiščih, ki so obremenjena s pašnimi in drugimi pravicami, se stikata dve naši važni gospodarski panogi: pašništvo in gozdarstvo, ki živita že stoletja v skrajno nasprotujočih si odnosih. Tako zvani »boj za gozd in pašo« je v škodo tako gozdnega kakor tudi kmetijskega gospodarstva, v največjo škodo pa zemljišč samih;

6. na teh zemljiščih se pa dalje stikata tudi še državni in privatni gospodarski sektor;

7. skupna zemljišča in pašne ter druge pravice upravljajo agrarne skupnosti — naslednice naših najstarejših vaških kolektivov, v katere so vključeni domala vsi naši kmečki posestniki. Agrarne skupnosti pa na eni strani ne odgovarjajo več današnjim potrebam kmečkega delovnega človeka, na drugi strani pa imajo še vedno globoko zakoreninjene prvine vaških skupnosti in s tem vaškega krajevnega gospodarstva.

Te ugotovitve nam povsem jasno kažejo, da predstavljajo agrarne skupnosti in vse, kar je z njimi v zvezi, zelo pomembno postavko tako v kmetijsko-gozdnem kakor tudi v lokalnem gospodarstvu naših vasi. Ne more in ne sme nam biti vseeno, kako se gospodari na skupnih in s pašnimi ter drugimi pravicami obremenjenih zemljiščih. Ureditev opisanih agrarnih odnosov je tako važna, da je potrebna zakonska ureditev teh odnosov in sicer ureditev na način, ki bo v korist tako našega kmetijsko-gozdnega kakor tudi vaškega lokalnega (krajevnega) gospodarstva in s tem v korist našega kmetskega delovnega ljudstva.

Zakon, ki ga predlagamo v potrditev, ima naslednji namen:

1. pritegniti v intenzivno kmetijsko in gozdo gospodarstvo vsa skupna, do sedaj večinoma ekstenzivno gospodarjena ali sploh neizkoriščena zemljišča. To velja predvsem za pašništvo oziroma plansarstvo, ki je glavni in najvažnejši užitek skupnih zemljišč;

2. urediti pašne in druge pravice v skladu z dejanskimi potrebami in možnostmi na ta način, da se z gospodarsko povezavo državnega in zasebnega gospodarskega sektorja na teh zemljiščih ustvari pravilen odnos med pašnim in gozdnim gospodarstvom v prid racionalnega izkoriščanja zemljišč za gozdno in kmetijsko produkcijo;

3. užitke skupnih zemljišč in pašnih ter drugih pravic urediti tako, da se odpravijo obstoječe socialne krivice, da so užitki dostopni vsem, ki jih potrebujejo in da se pri tem zaščitijo mali in srednji kmetje v duhu zakona o agrarni reformi;

4. uživalce skupnih zemljišč in pašnih ter drugih pravic združiti v krajevne skupnosti ter na ta način izpopolniti in dvigniti lokalno gospodarstvo ter ga po krajevnih ljudskih odborih vključiti v plansko gospodarstvo. Skupna ter s pašnimi pravicami obremenjena zemljišča naj omogočijo združitev vasi v skupnosti novega tipa, ki bo dal krajevnim ljudskim odborom možnost novega gospodarskega udejstvovanja in planskega zajemanja individualnih kmečkih gospodarstev;

5. povezati vaško gospodarstvo z državnim in zasebnim gospodarskim sektorjem po zemljiščih, ki so obremenjena s pašnimi in drugimi pravicami.

Prepričan sem, da smo vsi enih misli, da je namreč za dosego nakazanega cilja pravilna le ena pot, da je le tak ukrep pravilen, ki ga predvideva zakonski predlog: vsa skupna zemljišča in vse ostalo premoženje agrarnih skupnosti ter vse pašne in druge pravice naj preidejo v občeljudsko imovino. Upravo tega premoženja pa prevzamejo krajevni ljudski odbori onih krajev, v katerih območju prebivajo dosedanji udeleženci in upravičenci. Le v primerih, kjer je premoženje ali del premoženja širšega kot krajevnega pomena, kjer je premoženje važno za okrajno gospodarstvo, prevzamejo upravo okrajni ljudski odbori. Neposredni uživalci in upravitelji tega premoženja pa postanejo vsi prebivalci onega kraja, kjer je že do sedaj obstajala agrarna skupnost. Uživalci naj postanejo seveda le oni prebivalci, ki te užitke res potrebujejo.

Le na ta način bo z ljudsko oblastjo zajamčena pravilna ureditev užitkov skupnih zemljišč in pašnih ter drugih pravic, zajamčena v prvi vrsti po krajevnih ljudskih odborih, ki neposredno in najboljše poznajo lokalne gospodarske razmere.

Iz teh določil zakona je razvidno; da ostanejo agrarne skupnosti še nadalje uživalke dosedanjih svojih skupnih zemljišč in pravic, le užitki se razširijo na vse vaščane in v takem obsegu, ki jim je potreben in ki je mogoč. Bilo bi namreč neumestno, če bi zakon na novo porazdeljeval dosedanja stara gospodarsko-zgodovinsko izoblikovana pašna ozemlja, z vsemi prepletenimi odnosi, z vsemi gospodarskimi napravami in navadami.

Glede pašnih in drugih pravic pa stoji zakon na stališču, da se naj te pravice v okviru dejanskih gospodarskih potreb in možnosti razširijo na vso živino dotične vasi. Pri tem je po določilih zakona upoštevati predvsem nujne gospodarske potrebe dosedanjih upravičencev in malih ter srednjih kmetov. Ta določba zakona je potrebna naši živinoreji, kateri — kakor vam je gotovo znano — primanjkuje krmske baze. Potrebna pa je ta določba zakona tudi zaradi tega, ker bo le na ta način mogoče vzpostaviti enotnost pašnega gospodarstva na skupnem in s pašo obremenjenem zemljišču.

Zakon pa predvideva tudi določilo, da se pravice odpravijo brez odškodnine povsod tam, kjer so nepotrebne, kjer se ne izkoriščajo ali če paša trajno kvari rodovitnost zemlje.

Važna so predvsem tudi nadaljnja določila zakona, ki urejuje izkoriščanje vseh naših zemljišč, in sicer tako zemljišč, ki postanejo občeljudsko premoženje, kakor tudi zemljišč, ki so obremenjena s pašnimi in drugimi pravicami. Zakon določa, da se morajo vsa ta zemljišča izrabljati na najracionalnejši način praviloma v dosedanje gospodarske namene, pri čemer je prvenstveno upoštevati nujne gospodarske potrebe malega ter srednjega kmeta. Če pa je dosednji način izkoriščanja neracionalen ali celo kvaren naravni rodovitnosti tal, se mora zemljišče brez ozira na pravice dosedanjih udeležencev oziroma upravičencev izkoriščati na način, ki donša največjo gospodarsko korist.

Ta določila zakona odpirajo krajevnim ljudskim odborom široko melioracijsko in gospodarsko delavnost, ki bo gotovo v znatni meri povečala aktivnost celokupnega našega kmetijskega in gozdnega gospodarstva.

Najtežje in najprepletenejše vprašanje pri ureditvi obstoječih agrarnih odnosov, t. j. stoletja trajajočega nasprotstva med pašo in gozdom, pa zakon rešuje na prilično enostaven način. Kakor sem že omenil, so se dosedaj urejevala ta vprašanja — rekli bi — s »strokovno« zakonodajo, n. pr. z zakonom o gozdovih, z zakonom o zaščiti planin, z zakonom o pašništvu itd. Vsak tak zakon je štutil le eno gospodarstvo, seveda na račun drugega, štutil pa je predvsem lastninske interese posameznikov. Pri praktičnem izvajanju teh zakonov so pa bili v spornih vprašanjih odločilni le juridični razlogi. Umevno je, da taka zakonodaja ni mogla rešiti našega vprašanja. Zakon, ki ga predlagamo v potrditev, pa ne štiti niti pašnega niti gozdnega gospodarstva, naš zakon štiti predvsem zemljišče kot tako. Zemljišče se naj izkorišča na način, ki odgovarja naravnim pogojem in gospodarskim potrebam. Za vsa ta zemljišča bo izdelati gospodarski načrt, ki bo moral upoštevati in vskladiti vse užitke in na ta način ustvariti sožitje do sedaj nasprotujočih si interesov gozdarstva in pašništva.

Enoten gospodarski načrt pa ima še globlji pomen. Načrt ne bo povezal le gozdarstva in pašništva, ampak bo povezoval tudi še skupno vaško go-

spodarstvo z državnim in zasebnim sektorjem. Na ta način bo urejevanje do sedaj neurejenih agrarnih odnosov važno organizacijsko sredstvo pri rekonstrukciji našega drobno-lastniškega kmetijskega gospodarstva.

Ti na novo urejeni agrarni odnosi bodo po naših vaseh zelo okrepili tudi stvar kmetijskega produktivnega zadružništva in prav tako okrepili lokalno gospodarstvo KLO in ponekod tudi OLO. Tako bo vse to v veliko korist našega kmetijskega ljudstva in s tem vsega našega delovnega ljudstva.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Se oglasi še kdo k besedi? (Nihče.) Če nihče, zaključujem razpravo o zakonskem predlogu in preidemo h glasovanju v posameznostih. Prosim poročevalca, da prečita nadpis zakona in prvi člen.

Poročevalec Niko Jakofčič: Tovariši in tovarišice ljudski poslanci! Prečital bom predlog zakona o agrarnih skupnostih, ki se glasi (prečita nadpis zakona in besedilo prvega člena):

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Kdor je za besedilo prvega člena zakona z nadpisom, naj dvigne roko? (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da sta nadpis zakona in besedilo prvega člena soglasno sprejeta.

Prosim tovariša poročevalca, da prečita drugi člen.

(Na enak način je skupščina soglasno sprejela vse nadaljnje člene od 2. do vključno 9. člena predloga o agrarnih skupnostih s spremembami, ki jih je predložil zakonodajni odbor.)

Ugotavljam, da je predlog zakona o agrarnih skupnostih v posameznostih sprejet.

Preidemo h glasovanju v celoti in prosim tovariše poslance, ki so za predlog zakona o agrarnih skupnostih, naj dvignejo roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je predlog zakona o agrarnih skupnostih v posameznostih in v celoti soglasno sprejet in bo po 72. členu ustave LRS in 35. členu poslovnika poslan Prezidiju Ljudske skupščine LRS zaradi razglasitve.

Prehajamo na razpravo o predlogu zakona o potrditvi, spremembah in dopolnitvah zakona o stanovanjskih in poslovnih prostorih in prosim poročevalca zakonodajnega odbora, da da poročilo.

Franc Popit: Tovariši ljudski poslanci! Dovolite, da preberem poročilo zakonodajnega odbora Ljudske skupščine LRS k predlogu zakona o potrditvi, spremembah in dopolnitvah zakona o stanovanjskih in poslovnih prostorih.

O tem predlogu, ki je bil predložen Ljudski skupščini LRS v sklepanje po 127. členu ustave LRS, je razpravljal zakonodajni odbor na svoji seji dne 12. decembra 1947.

Dosedanji zakon o stanovanjskih in poslovnih prostorih z dne 26. junija 1946 ne odgovarja več popolnoma ustavi LRS, po kateri se je ustanovilo ministrstvo za komunalne zadeve, in tudi ne nadaljnjemu razvoju organizacije državne uprave in razmer na terenu.

Iz teh razlogov in ker je treba iz prejšnjega zakona izpustiti nekatere določbe zgolj izvedbenega značaja, katere bo lahko minister za komunalne zadeve s predpisi in navodili po 33. členu zakonskega predloga nadomestil, se je zakonodajni odbor popolnoma strinjal z obrazložitvijo, ki jo je o tem zakonskem predlogu podala vlada LRS.

Glasujoč o zakonskem predlogu od člena do člena je zakonodajni odbor soglasno sklenil le naslednje malenkostne spremembe:

a) glede na ukaz Prezidija Ljudske skupščine FLRJ z dne 11. julija 1947, Ur. l. FLRJ, št. 436/59 in z njim skladni ukaz Prezidija Ljudske skupščine LRS z dne 5. avgusta 1947, Ur. l. št. 188/33 naj se 2. odstavek 1. člena spremeni tako, da se glasi: »Izjemno razpolagajo z stanovanji v stavbah, ki jih upravljajo državni organi (ustanove, podjetja) in so namenjene njih delavcem in nameščencem, ti organi v sporazumu s sindikalno podružnico.«;

b) v 2. odstavku 15. člena naj se zamenjajo besede »ki ima v tuji hiši služnost stanovanja« z besedami »ki ima v hiši, v kateri stanuje, služnost stanovanja«;

c) konec 1. odstavka 26. člena se ima črtati kratica »LRS«;

č) tretjemu odstavku 30. člena naj se pristavi: »Tu veljajo predpisi 26. člena.«

Nato je zakonodajni odbor soglasno sprejel predlog zakona v celoti z navedenimi spremembami.

Končno je bilo to poročilo prečitano in soglasno odobreno.

Za svojega poročevalca je odbor določil Franca Popita.

Poročilo pošilja zakonodajni odbor Ljudski skupščini LRS s predlogom, da ga v celoti sprejme in uzakoni predlog zakona o potrditvi, spremembah in dopolnitvah zakona o stanovanjskih in poslovnih prostorih z zgoraj navedenimi spremembami. Predsednik, tajnik in člani odbora.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Pričenjam razpravo o predlogu tega zakona in prosim tovariše Ljudske poslance, da se oglasijo k besedi. Besedo ima minister za komunalne zadeve Lidija Šentjurec.

Lidija Šentjurec: Tovariši in tovarišice! Eno najvažnejših in najtežjih vprašanj komunalnega gospodarstva je preskrba s stanovanji. Dovolite mi, da v zvezi z diskusijo o potrditvi, spremembah in dopolnitvah zakona o stanovanjskih in poslovnih prostorih spregovorim nekaj besed.

Stara Jugoslavija je kot vsaka kapitalistična država posvečala stanovanjskemu vprašanju le malo pozornosti in je gradnja stanovanj bila v veliki večini prepuščena zgolj privatni iniciativi, ljudem, ki so z vlaganjem svojega denarja v stanovanjske hiše računali na visoke dohodke iz najemnin. Država sama oziroma kapitalistična podjetja so za delavce in nameščence gradila le minimalno število stanovanj in to le takrat in v primerih, kadar je zaradi stanovanjske stiske grozila v časih konjunktore prevelika fluktuacija delavstva, s tem padec produkcije in torej tudi profito; sicer pa je vsa leta pred vojno vladala strahovita stanovanjska stiska (zasilne barake, samske hiše za družinske očete, mesta z nepremostljivo razliko med centrom in predmestji itd.) Nova Jugoslavija kot država delovnega ljudstva je že v času borbe postavila kot eno najvažnejših gesel — dvig življenjskega standarda in kulturne ravni delovnih množic. Zato je povsem razumljivo, da smo v novi Jugoslaviji, ki je nasledila poleg vseh drugih slabosti tudi glede stanovanj nizek standard in majhen stanovanjski fond, ki se je v času okupacije zaradi bombardiranja, vojnega pustošenja in demolanja stanovanj samo še znižal, stali pred težkim problemom preskrbe stanovanj za delovne ljudi. Že leta 1945 takoj po osvoboditvi je bilo mnogo naše aktivnosti vložene med drugim v obnavljanje komunikacij in industrijskih objektov, in zlasti tudi v obnovo stanovanjskega fonda. V letu 1946 in še posebej v petletnem planu pa smo dvigu življenjskega standarda in kulturnega nivoja posvetili

veliko pažnjo in zagotovili z razvojem produkcijskih sil tudi materialne pogoje za izpolnitev nalog, ki jih postavlja plan. Za reševanje stanovanjskega vprašanja so konkretno formulirane naloge v 20. členu petletnega plana LRS, kjer je rečeno:

1. do leta 1951 obnoviti vsa med vojno porušena stanovanjska in gospodarska poslopja na podeželju. Do konec leta 1949 nadomestiti v mestih in industrijskih centrih vso med vojno izgubljeno stanovanjsko površino;

2. zgraditi iz republiških sredstev v mestih in industrijskih centrih stanovanjska poslopja ter pridobiti v mestih 470.000 m² novo zazidane stanovanjske površine. V ta namen je investirati 1.630.000.000 dinarjev.

Skupno z zveznimi investicijami v LRS, ki znašajo za gradnjo stanovanj 1.870 milijonov dinarjev, bo torej v petletki investiranih v Sloveniji 3.500 milijonov dinarjev, s čimer bo zgrajenih 1.000.000 m² stanovanjske površine ali 11.000 novih stanovanj.

Z razvojem industrializacije, ki bo pritegnila s podeželja v industrijske centre in mesta tisoče novih delavcev, in upoštevajoč tudi naravni prirastek, pa bo po podatkih Planske komisije LRS konec petletke potrebnih 24.550 novih stanovanj, kar pomeni, da bo, če bomo zgradili 11.000 novih stanovanj, konec petletke še vedno primanjkovalo 13.550 stanovanj. Če upoštevamo, da je pri naših stanovanjskih uradih danes registriranih 5.228 samo nujnih prošenj za stanovanja, ne da bi upoštevali vseh prošenj in potreb po stanovanjih, torej tudi tistih družin, ki imajo še vedno le zasilna, nehigienična in pretesna stanovanja, vidimo, da bo potreba po stanovanjih konec petletke kljub tolikšnim investicijam, to je 3.500 milijonov, še vedno zelo velika. Zato je povsem jasno, da moramo v celoti upoštevati besede tovariša Kardelja na nedavni konferenci v Beogradu, kjer je po tem, ko je ugotovil povečane potrebe po stanovanjih, nadaljeval:

»To pomeni, da je treba to vprašanje energično reševati. Ni dvoma, da nam primanjkujejo določene vrste gradbenega materiala, vendar bi se z lokalno iniciativo in s skupno akcijo organov oblasti v mnogih primerih lahko našle relativno zadovoljujoče začasne rešitve, kar je vsekakor bolje, kakor nobena rešitev. Stanovanjska kriza zavira tempo naše industrializacije, ker povzroča nestalnost delavskega kadra, veliko fluktuacijo delovne sile, neenak tempo dela in ker otežkoča proces kvalifikacije delavcev. Vse to pomeni, da se ne moremo zadovoljiti z dejstvom, s katerim so včasih pripravljene zadovoljiti se nekateri naši kadri — namreč da industrializacija hitreje koncentrira množice delavcev in drugega prebivalstva, kot gre tempo gradnje stanovanj.

Na tem področju lahko nekaj dosežemo tudi s pravilnejšim izkoriščanjem obstoječih stanovanj, toda položaj se bo občutno popravil predvsem s pospešenim tempom gradenj stanovanj. Naši vodilni gospodarski kadri morajo razumeti, da so delavska stanovanja nerazdružljiv sestavni del tovarne. Isto velja v bistvu tudi za druge naše gospodarske ustanove. Njihova dolžnost je, da sodelujejo pri gradnji stanovanj. Ljudski odbori morajo razviti največjo iniciativo, da se za stanovanjsko izgraditev izkoristi čim več materialnih sredstev in virov.«

Iz analize zgoraj navedenih števil in iz pravkar prečitane citata je torej povsem očito, da si moramo postaviti nalogo, da je treba plan izgradnje stanovanj ne samo doseči, ampak tudi prekoračiti in zato razviti predvsem široko iniciativo iskanja novih cenejših možnosti, zlasti še, ker tudi plan predvideva pocenitev gradbenih stroškov od 3.500 na 2.700 din za m² v petletki. Zato bo potrebno med drugim:

1. razviti največjo iniciativo pri uporabi in iskanju novega gradbenega materiala. Ljudski odbori bodo po zgledu priprav za frontne, združne in mladinske akcije v letu 1948 morali pregledati in poskrbeti, da se bo za njihove gradnje v maksimalni meri izkoristil gradbeni material, ki ga lahko preskrbijo sami in bodo morali že danes predvideti, kje bi lahko odprli nove lastne tudi poljske opekarne, apnenice, kamnolome, da bomo sami nabavili, posekali in razžagali les in uporabili kamen kot gradbeni material v največji mogoči meri. Našim znanstvenim zavodom naroča plan prav v zvezi z nalogami gradnje stanovanj raziskavati in predlagati izdelavo novih gradbenih materialov. Že danes pa se kaže možnost in potreba po novih tovarnah za predelavo lesnih odpadkov in neizkoriščenih delov industrijskih rastlin, za izdelavo plošč in gradbenih elementov, za industrijsko montažno izdelavo stanovanjskih hiš, kar je neposredna naloga naše lesne industrije;

2. poceniti je treba gradnje z mehanizacijo ne samo republiških, ampak kjer je to le mogoče, tudi mestnih in okrajnih gradbenih podjetij. Letos je v Sloveniji gradilo poleg republiških tudi 37 lokalnih gradbenih podjetij, ki so po podatkih 29 podjetij gradila na 489 gradbiščih večinoma stanovanjske zgradbe in zazidala blizu pol milijarde dinarjev. Večina lokalnih podjetij letos še ni gradila na osnovi operativnih planov, zato niso vršila potrebne evidence in tudi niso še uvedla norm. Vse to se postavlja za leto 1948 kot ena najvažnejših nalog, kar bo tudi pocenilo gradnje. Prav tako do sedaj na gradbiščih lokalnih podjetij niso v dovoljni meri uporabljali že znanih novatorskih načinov gradenj in iskali novih cenejših načinov;

3. kjer je to le mogoče, je treba zagotoviti povečanje stanovanjskega fonda z adaptacijo podstrešij, s čimer lahko na primer samo v Ljubljani pridobimo nekaj sto novih stanovanj. Zato bo potrebno v vseh večjih mestih, zlasti v Ljubljani in Mariboru ustanoviti posebna gradbena podjetja za adaptacijo in popravila stavb, kjer so vsa dosedanja gradbena podjetja prezaposlena z novogradnjami in le tako bo tudi zagotovljeno, da bomo poškodovane in zanemarjene stavbe popravili. V tej zvezi se postavlja kot nadaljnja

4. važna naloga dolžnost, da obstoječi stanovanjski fond bolje čuvamo. Urediti bo treba zato v skladu s sklepi nedavne konference o komunalnih vprašanjih v Beogradu najemnine tako, da bodo krile stroške za popravila. Mnogo večjo pozornost bo treba posvetiti upravam za vzdrževanje državnih zgradb in kontrolirati njihovo poslovanje. Kolikor gre za racionaliziran material, bo treba zagotoviti zadostno količino tega materiala za popravilo stavb, in sicer tako državnim upravam kot privatnikom ter v letu 1948 popraviti vse zgradbe, strehe, žlebove, instalacije itd.;

5. treba bo v večji meri kot dosedaj graditi stalne in tudičasne poslovne prostore, da tako očuvamo stanovanja svojemu namenu, zlasti še, ker je gradnja poslovnih prostorov zaradi manjših instalacij tudi cenejša. Dober zgled za to nudi gradnja začasnih prostorov za vse direkcije naših ministrstev, kar bi bilo potrebno posnemati tudi v drugih mestih in industrijskih centrih;

6. pritegniti in razviti bo treba mnogo bolj kot dosedaj v gradnji stanovanj tudi privatno iniciativo in zlasti več pozornosti posvetiti stanovanjskim zadrugam. V Sloveniji imamo dosedaj organiziranih 19 stanovanjskih zadrug, ki pa v letu 1947 niso pokazale kakih vidnih rezultatov. Zato bo treba poslovanje teh zadrug kritično premotriti, analizirati vzroke slabosti in storiti primerne ukrepe za aktivizacijo teh zadrug. Dejstvo, da so n. pr.

obnovitvene zadruge zaradi tega, ker so pritegnile h gradnjam lastno delovno silo, lasna prevozna sredstva in iskale lastne vire gradbenega materiala, v primeru z vložnim denarjem izvršile štirikratno, devetkratno, na Primorskem celo sedemnajstkратно vrednost, nas vodi k zaključku, da stanovanjske zadruge z mobilizacijo lastne delovne sile in materiala lahko v znatni meri pocenijo gradnjo stanovanj. Procent izvršene vrednosti v primeru z vložnim denarjem sicer ne bo tako velik kot pri obnovitvenih zadrugah, zlasti ne v mestih, vendar lahko privatna iniciativa pospeši gradnjo stanovanj.

Če iz te perspektive pogledamo na osnutek novega zakona oziroma potrditev, dopolnila in izpremembe dosedanjega zakona, lahko ugotovimo predvsem to, da je danes in še za daljšo dobo tak zakon nujno potreben in je zato utemeljena sprememba zakona iz l. 1946, da se določila tega zakona razširijo tudi na novogradnje in adaptirana poslopja, kajti le, če bomo razdeljevali stanovanjski fond po določenih zakona in predvsem imeli ta fond točno v evidenci, bo v resnici zagotovljeno izvajanje linije, ki jo ima ljudska oblast do delovnega ljudstva in njegovih potreb, hkrati pa bodo zagotovljeni tudi interesi države, državnih uradov, državnih gospodarskih podjetij, ustanov in vojske. Novi zakon oziroma spremembe in dopolnitve zakona iz leta 1946, kot jih je obrazložila vlada, bodo izvajanje take linije samo olajšale. S tem, da so stanovanjski organi izvršilni odbori ljudskih odborov, vrhovni nadzorni organ v stanovanjskih vprašanjih pa ministrstvo za komunalne zadeve, je zagotovljena potrebna enotnost v tem, da isti organi odgovarjajo tako za gradnjo kot za razdeljevanje stanovanjskega fonda, kar bo olajšalo pravilno izvajanje stanovanjske politike. Zato izjavljam, da bom glasovala za predloženi zakonski osnutek. (Ploskanje.)

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Želi še kdo besedo? Ker nihče, zaključujem razpravo o predlogu tega zakona in preidem h glasovanju v posameznostih. Tovariša poročevalca prosim, da prečita besedilo zakonskega predloga.

Franc Popit prebere uvod k predlogu zakona o stanovanjskih in poslovnih prostorih in besedilo 1. člena.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Kdor je za besedilo 1. člena zakona o stanovanjskih in poslovnih prostorih, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je besedilo 1. člena tega zakona soglasno sprejeto. (Poročevalec Franc Popit prečita nato nadpis in besedilo 2. člena zakonskega predloga, kakor tudi vse nadaljnje člene do všteti 54. člena skupno z nadpisi. Predsednik dr. Ferdo Kozak daje posamezne prečitane člene na glasovanje in ugotovi pri vsakem členu, da je soglasno sprejet.)

Ugotavljam, da je predlog zakona o potrditvi, spremembah in dopolnitvah zakona o stanovanjskih in poslovnih prostorih v posameznosti soglasno sprejet. Prehajamo na glasovanje v celoti. Prosim tovariše poslance, kdor je za predlog tega zakona, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je predlog zakona o potrditvi, spremembah in dopolnitvah zakona o stanovanjskih in poslovnih prostorih v posameznostih in celoti soglasno sprejet, in bo ta predlog po 72. členu ustave LRS in 35. členu poslovnika ljudske skupščine poslan Prezidiju Ljudske skupščine LRS v razglasitev.

Odrejam 10 minut odmora.

(Seja je bila prekinjena ob 17,45 in se je nadaljevala ob 18. uri.)

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Nadaljujemo 2. sejo II. rednega zasedanja Ljudske skupščine LRS. Preidemo na naslednjo točko dnevnega reda, na potrditev ukazov Predsedstva Prezidija Ljudske skupščine LRS, ki jih je izdalo v času od prvega zasedanja Ljudske skupščine LRS do danes in sicer:

UKAZ

Na podlagi 9. točke 72. člena ustave LRS in 11. točke 4. člena zakona o Prezidiju Ljudske skupščine LRS, na predlog predsednika vlade LRS, Predsedstvo Prezidija Ljudske skupščine LRS

odloča:

Iz Predsedstva vlade LRS, Ministrstva za notranje zadeve LRS in Ministrstva za trgovino LRS se izločijo posli lokalnega prometa in se ustanovi posebno Ministrstvo za lokalni promet vlade LRS.

Ustroj in pristojnost ministrstva za lokalni promet predpiše z uredbo vlada LRS.

Glavno mesto Ljubljana, dne 26. julija 1947.

PREZIDIJ LJUDSKE SKUPŠČINE LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Sekretar:
France Lubej l. r.

Predsednik:
Josip Vidmar l. r.

UKAZ

Na podlagi 9. točke 72. člena ustave LRS in 11. točke 4. člena zakona o Prezidiju Ljudske skupščine LRS in na predlog predsednika vlade LRS Predsedstvo Prezidija Ljudske skupščine LRS

odloča:

Iz delokroga Ministrstva za industrijo in rudarstvo LRS in Ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo LRS se izločijo posli iz področja lesne industrije in se ustanovi posebno Ministrstvo za lesno industrijo LRS.

Ustroj in pristojnost ministrstva za lesno industrijo predpiše z uredbo vlada LRS.

Glavno mesto Ljubljana, dne 18. avgusta 1947.

PREZIDIJ LJUDSKE SKUPŠČINE LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Sekretar:
France Lubej l. r.

Predsednik:
Josip Vidmar l. r.

UKAZ

Na podlagi 7. točke 72. člena ustave LRS in 9. točke 4. člena zakona o Prezidiju Ljudske skupščine LRS ter na predlog vlade LRS Predsedstvo Prezidija Ljudske skupščine LRS

razrešuje

1. Lidijo Šentjunc, dosedanjega ministra za prosveto LRS,
2. Toneta Fajfarja, dosedanjega ministra za trgovino in prekrbo LRS,

3. Ivana Regenta, dosedanjega ministra za komunalne zadeve LRS,
4. Tomo Brejca, dosedanjega ministra za delo LRS teh dolžnosti in

postavlja

1. dr. Jožeta Potrča za ministra za prosveto LRS,
2. Toneta Fajfarja za ministra za lesno industrijo LRS,
3. Lidijo Šentjura za ministra za komunalne zadeve LRS,
4. Viktorja Repiča za ministra za trgovino in preskrbo LRS,
5. Jožeta Borštnarja za ministra za lokalni promet LRS,
6. Ivana Regenta za ministra za delo LRS in
7. Janeza Hribarja, predsednika Komisije za združništvo pri vladi LRS za ministra brez resora.

Vlada LRS naj izvede ta ukaz.

Glavno mesto Ljubljana, dne 18. avgusta 1947.

PREZIDIJ LJUDSKE SKUPŠČINE
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Sekretar:

France Lubej l. r.

Predsednik:

Josip Vidmar l. r.

Kdor je za potrditev navedenih ukazov, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da so ukazi Prezidija Ljudske skupščine LRS soglasno potrjeni.

Preidemo na 5. točko dnevnega reda, na potrditev uredb, izdanih od vlade LRS na področju narodnega gospodarstva.

Po določitih 1. člena zakona o pooblastilu vladi LRS za izdajanje uredb na področju narodnega gospodarstva z dne 29. januarja 1947 je izdala vlada LRS tele uredbe:

1. uredbo z dne 5. februarja 1947 o odvajanju in razpolaganju s posebnimi razlikami v cenah;
2. uredbo z dne 22. februarja 1947 o ustanovitvi Urada za regulacijo Glavnega mesta Ljubljane;
3. uredbo z dne 28. februarja 1947 o ustanovitvi glavnih direktij Ministrstva za industrijo in rudarstvo LRS;
4. uredbo z dne 28. februarja 1947 o mobilizaciji motornih in prevoznih sadnih škropilnic;
5. uredbo z dne 8. aprila 1947 o pristojbinah za zdravljenje v državnih bolnicah in zdraviliščih za tuberkulozne LRS;
6. uredbo z dne 17. aprila 1947 o likvidaciji kreditnih zadrug;
7. uredbo z dne 8. maja 1947 o obveznem iztrebljevanju divjega in po-divjanega hmelja;
8. uredbo z dne 18. maja 1947 o obvezni oddaji in zbiranju mleka v mle-karskem letu 1947/48;
9. uredbo z dne 29. maja 1947 o prepovedi klanja ovac;
10. uredbo z dne 11. junija 1947 o obvezni oddaji krompirja letine 1947;
11. uredbo z dne 5. julija 1947 o brezplačnem zdravljenju oseb, ki niso socialno zavarovane in so zbolele pri prostovoljnem delu;

12. uredbo z dne 18. julija 1947 o pitanju in oddaji prašičev v gospodarskem letu 1947/48;

13. uredbo z dne 25. junija 1947 o ustanovitvi Komiteja za zunanjo trgovino pri vladi LRS;

14. uredbo z dne 25. julija 1947 o odbiri plemenske živine;

15. uredbo z dne 6. avgusta 1947 o prepovedi krčenja hmeljnikov;

16. uredbo z dne 4. oktobra 1947 o ustanovitvi Uprave za odkup pri Ministrstvu za trgovino in preskrbo LRS;

17. uredbo z dne 4. oktobra 1947 o ustanovitvi Glavne direkcije za nabavo in razdeljevanje sanitetnega blaga pri Ministrstvu za ljudsko zdravstvo LRS;

18. uredbo z dne 20. oktobra 1947 o ustanovitvi Glavne direkcije državnih trgovskih podjetij;

19. uredbo z dne 25. oktobra 1947 o izpremembi uredbe o ustanovitvi Glavnih direktij Ministrstva za industrijo in rudarstvo LRS z dne 28. februarja 1947;

20. uredbo z dne 2. decembra 1947 o ustanovitvi Glavne direkcije industrijskih servisov Ministrstva za industrijo, rudarstvo in elektrifikacijo LRS.

V seznam nismo sprejeli odredbe z dne 25. aprila 1947 o oddajanju gradbenih del, ki jih investira Ljudska republika Slovenija ter odločbe z dne 30. maja 1947 Uprave za turizem in gostinstvo pri MTP. Bili sta sicer izdani, kot se glasi v uvodu odredbe oziroma odločbe, na podlagi 1. člena navedenega pooblastilnega zakona, toda po obliki to nista uredbi, glede na vsebino pa bi bili lahko izdani tudi brez tega zakonskega pooblastila.

Predlagamo, da Ljudska skupščina LRS te uredbe potrdi in prilagamo osnutek odloka, ki naj bi ga izdala.

Kdor je za potrditev navedenih uredb in za izdajo zadevnega odloka, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Ali je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je skupščina soglasno odobrila uredbe, izdane od vlade LRS na področju narodnega gospodarstva in s tem odobrila po vladi predloženi odlok.

Po sprejetju obeh zakonskih predlogov in po potrditvi ukazov Predsedstva Prezidija Ljudske skupščine LRS in potrditvi uredb, izdanih od vlade LRS na področju narodnega gospodarstva, imamo še izvoliti tretjega podpredsednika Prezidija Ljudske skupščine LRS in člane skupščinskih odborov.

Po 9. členu poslovnika se skupščinski odbori volijo po listah in po načelu sorazmernega predstavnštva. Kandidatne liste more predložiti vsak poslanec. V zakonodajni odbor je treba izvoliti 11 članov, v odbor za gospodarski načrt in finance 9 članov, v mandatno-imunitetni odbor 5 članov, v administrativni odbor 5 članov in v odbor za prošnje in pritožbe 5 članov.

Odrejam kratek odmor, prosim pa tovariše ljudske poslance, da ostanejo na svojih prostorih. Samo tiste, ki imajo predloge glede volitve teh odborov in glede volitve tretjega podpredsednika Prezidija, prosim, da oddajo svoje predloge pri tovarišu sekretarju.

(V odmoru, ki traja od 18,20 do 18,25, oddajo posamezni poslanci pri tajniku svoje predloge.)

Preidemo na naslednjo točko dnevnega reda, t. j. na izvolitev tretjega podpredsednika Prezidija Ljudske skupščine LRS.

K besedi se je javil ljudski poslanec in minister Franc Leskošek.

Franc Leskošek: Tovariši in tovarišice ljudski poslanci! Za tretjega podpredsednika Prezidija predlagam Franceta Bevka. (Dolgotrajno odobravanje in ploskanje.)

Tovariši! Mislim, da mi o tovarišu Bevku ni treba mnogo govoriti, ker ga vsi dobro poznate. Vsaj jaz ga prav dobro poznam, ker sem z njim precej sodeloval v osvobodilni borbi in sva marsikatero hajko skupaj napravila. (Smeh.) Tovariš Bevk, kakor ga vsi poznate, je star borec za ljudske pravice in se je boril že pod Italijo za pravice slovenskega naroda, izkušal italijanske ječe in preganjanja in se je takoj v začetku priključil osvobodilni borbi. V najvišjih forumih na Primorskem je pomagal voditi borbo in je sam sodeloval v borbi. Tovariš Bevk je tudi — lahko rečemo — eden redkih književnikov, ki je stopil takoj v borbo in je ne samo kot borec, ampak tudi kot pisatelj in književnik mnogo doprinesel k osvoboditvi in preobrazbi našega ljudstva.

Tovariš Bevk je tudi poslanec v skupščini sveta narodov in je bil tudi na zahtevo celotnega primorskega ljudstva izvoljen kot poslanec in je danes v naši skupščini. Zato ga še enkrat predlagam za podpredsednika Prezidija. (Ploskanje.)

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Mislim, da je skoraj odveč izpraševati, kdo je za predlog tovariša ministra Leskoška, ker ste že s svojim ploskanjem in odobravanjem pravzaprav glasovali. Formalno pa vprašam, kdo je za predlog in prosim, da vsi poslanci, ki so za predlog ministra Leskoška, dvignejo roko. (Vsi poslanci dvignejo roko — ploskanje.) Ugotavljam, da je za tretjega podpredsednika Prezidija Ljudske skupščine LRS soglasno izvoljen ljudski poslanec France Bevk.

Preidemo na zadnjo točko dnevnega reda, t. j. na volitev skupščinskih odborov.

Najprej je treba izvoliti zakonodajni odbor, ki šteje 11 članov. Predlagatelj ljudski poslanec Rudolf Janko predlaga v zakonodajni odbor naslednje ljudske poslance: Viktorja Avblja, Jožeta Petejana, dr. Stanka Štora, dr. Antona Melika, Alojza Vrhovca, Franca Popita, Davorina Ferligoja, Borisa Kalina, Alojza Colariča, Nika Jakofčiča in dr. Heli Modica.

Ima kdo še kak drug predlog? (Nihče.) Če ne, dajem predlog ljudskega poslanca Rudolfa Janka na glasovanje. Kdor je za ta predlog, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je predlog ljudskega poslanca Rudolfa Janka soglasno sprejet.

Prehajamo na izvolitev odbora za gospodarski načrt in finance. V ta odbor predlaga ljudski poslanec Tine Remškar naslednje poslance, in sicer: Alberta Jakopiča, Franca Furlana, dr. Miha Kambiča, Alojza Lešnika, Albina Dujca, Ivana Ocvirka, dr. Miha Potočnika, Maksa Krmelja in Franca Tavčarja.

Ima kdo še kak drug predlog? (Nihče.) Če ne, dajem predlog ljudskega poslanca Tineta Remškarja na glasovanje. Kdor je za ta predlog, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je predlog ljudskega poslanca Tineta Remškarja soglasno sprejet.

Prehajamo na izvolitev mandatno-imunitetnega odbora. V ta odbor predlaga ljudski poslanec Albert Jakopič naslednje poslance: dr. Bogdana Breclja, Iva Svetino, Franca Perovška, Vlada Kozaka in Toneta Tomana.

Ima kdo še kak drug predlog? (Nihče.) Če ne, dajem predlog ljudskega poslanca Alberta Jakopiča na glasovanje. Kdor je za ta predlog, naj dvigne

roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je predlog ljudskega poslanca Alberta Jakopiča soglasno sprejet.

Prehajamo na izvolitev odbora za prošnje in pritožbe. V ta odbor predlaga ljudski poslanec Albin Čotar naslednje poslance: Leopolda Mačka, Naceta Majcna, Ivana Bratka, Mirko Mozetičevo in Mirana Košmelja.

Ima kdo še kak drug predlog? (Nihče.) Če ne, dajem predlog ljudskega poslanca Albina Čotarja na glasovanje. Kdor je za ta predlog, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je predlog ljudskega poslanca Albina Čotarja soglasno sprejet.

Prehajamo na izvolitev administrativnega odbora. V ta odbor predlaga ljudski poslanec Lojze Ribič naslednje poslance: Franca Černeta, Andreja Verbiča, Vinka Knola, Franca Mojškerca in Viktorja Stoparja.

Ima kdo še kak drug predlog? (Nihče.) Če ne, dajem predlog ljudskega poslanca Lojzeta Ribiča na glasovanje. Kdor je za ta predlog, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je predlog ljudskega poslanca Lojzeta Ribiča soglasno sprejet.

Vse člane sedaj izvoljenih skupščinskih odborov pozivam, da ostanejo po zaključku seje tukaj, da se konstituirajo.

S tem je dnevni red 2. seje II. rednega zasedanja Ljudske skupščine LRS izčrpan in zaključujem današnjo sejo. Prihodnja seja bo sklicana pismeno.

Seja je bila zaključena ob 18,30.

3. seja

II. rednega zasedanja

Ljudske skupščine Ljudske republike Slovenije

ki je bila dne 16. februarja 1948 v Ljubljani.

Predsednik: Dr. Ferdo Kozak.

Tajnik: Mira Tomšič.

NAVZOČI ČLANI VLADE:

Miha Marinko, predsednik vlade LRS,
dr. Marijan Brečelj, podpredsednik vlade LRS, minister za industrijo in rudarstvo,

Ivan Maček, podpredsednik vlade LRS in minister za gradnje,

Vida Tomšič, predsednik kontrolne komisije LRS,

Boris Kraigher, minister za notranje zadeve,

Zoran Polič, minister za finance,

dr. Jože Potrč, minister za prosveto,

Lidija Šentjura, minister za komunalne zadeve,

Ivan Regent, minister za delo,

Tone Fajfar, minister za lesno industrijo,

Viktor Repič, minister za trgovino in preskrbo,

Jože Borštnar, minister za lokalni promet,

inž. Jože Levstik, minister za kmetijstvo,

dr. Jože Pokorn, minister za pravosodje,

dr. Marjan Ahčin, minister za ljudsko zdravstvo,

dr. Anton Kržišnik, minister za socialno skrbstvo,

Janez Hribar, minister brez listnice.

Ob 16,30 vstopijo v dvorano člani vlade s predsednikom vlade Miho Marinkom na čelu, katere navzoči poslanci pozdravijo z dolgotrajnim ploskanjem.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Pričenjam 3. sejo II. rednega zasedanja Ljudske skupščine LRS. Zapisnik današnje seje bo vodila tajnica Mira Tomšičeva.

Prosim tajnico Miro Tomšičevo, da prečita zapisnik 2. seje. (Tajnica Mira Tomšičeva prečita zapisnik 2. seje.)

Ima kdo kakšno pripombo k zapisniku? (Nihče.) Ker nihče, je zapisnik odobren in se podpiše. (Predsednik in tajnica podpišeta zapisnik.)

Ljudski poslanci Slavko Furlan, Alojz Vrhovec, Miloš Ledinek, Edvard Kocbek, Jože Jurač, Jaka Avšič, Niko Belopavlovič, Jože Brilej, Franc Dragan, Martin Greif, Edvard Kardelj, Zdenka Kidrič, Boris Kidrič, Rudi Kodrič,

Dušan Kveder so službeno zadržani, Oton Župančič, Vladimir Pavšič in Vlado Kozak pa so se opravičili, ker so bolni.

Predlagam, da skupščina imenovanim odobri trodnevni dopust, Alojzu Vrhovcu in Edvardu Kocbeku pa enodnevni dopust. Ali sprejme skupščina ta predlog? (Sprejme.) Hvala!

Ljudska skupščina je sprejela naslednje pozdravne resolucije: Rajonski ljudski odbor IV. Rakovnik-Vič, prebivalci kraja Miren, prebivalci kraja Čepovan, delavci in uslužbenci okrožne uprave »Dapps« — Ajdovščina, delavski kolektiv tovarne cementa Anhovo, ljudstvo trga Vipava, pionirji Solkana, žene tovarne Anhovo.

Obveščam skupščino, da so se skupščinski odbori, izvoljeni na 2. seji 11. rednega zasedanja, konstituirali takole:

Zakonodajni odbor: predsednik Viktor Avbelj, podpredsednik Jože Petecjan, tajnik dr. Stanko Štor.

Odbor za gospodarski načrt in finance: predsednik Albert Jakopič, podpredsednik Franc Furlan, tajnik dr. Miha Kambič.

Mandatno-imunitetni odbor: predsednik dr. Bogdan Brečelj, podpredsednik Ivo Svetina, tajnik Franc Perovšek.

Administrativni odbor: predsednik Franc Černe, podpredsednik Andrej Verbič, tajnik Vinko Knol.

Odbor za prošnje in pritožbe: predsednik Leopold Maček, podpredsednik Nace Majcen, tajnik Ivan Bratko.

Od odbora za prošnje in pritožbe Ljudske skupščine LRS je skupščina sprejela naslednje poročilo:

Odbor za prošnje in pritožbe Ljudske skupščine LRS je prejel v času od 28. novembra 1947 do 13. februarja 1948 skupno 26 prošenj oziroma pritožb, katere je obravnaval na dveh sejah.

Prošnjo Sonje Vesel iz Ljubljane, Komenskega ulica 8 o dodelitvi redne mesečne podpore v višini 3.000 din je odbor za prošnje in pritožbe Ljudske skupščine LRS poslal s predlogom Prezidiju Ljudske skupščine LRS, da izda odločbo o dodelitvi redne, mesečne doživljenjske podpore. Prezidij Ljudske skupščine LRS je na podlagi 1. člena zakona o pooblastilu Predsedstva Prezidija Ljudske skupščine LRS za reševanje prošenj in pritožb, poslanih Ljudski skupščini LRS izdal dne 31. januarja 1948, U: št. 67, odločbo o stalni doživljenjski mesečni podpori v znesku 3.000 din.

Ostalih 25 prošenj je odbor za prošnje in pritožbe Ljudske skupščine LRS po njihovi vsebini odstopil raznim resorom, javnemu tožilstvu, okrajnim in krajevnim ljudskim odborom ter drugim ustanovam, da jih rešijo v svoji kompetenci, ali pa zavrnejo, če ni bila za to podana zakonita osnova.

Nadalje je ljudska skupščina prejela naslednja pisma:

Spremno pismo Prezidija Ljudske skupščine LRS z dne 16. januarja 1948 P 167/48-i, v katerem Predsedstvo Prezidija Ljudske skupščine LRS pošilja Ljudski skupščini LRS v potrditev ukaz o razrešitvi Franca Leskoška, ministra za industrijo in rudarstvo LRS in o imenovanju dr. Marijana Breclja, podpredsednika vlade LRS za ministra za industrijo in rudarstvo LRS. Nadalje spremna pisma predsednika vlade LRS Mihe Marinka z dne 15. januarja 1948, 10. februarja 1948, 11. februarja 1948 in 15. februarja 1948, v katerih v imenu vlade LRS pošilja Ljudski skupščini LRS v razpravo in sklepanje zakonske predloge, katere je vlada LRS sprejela na svoji seji dne 14. januarja oziroma 9. februarja 1948 in spremno pismo predsednika vlade LRS o dostavitvi predloga odloka Ljudske skupščine LRS za potrditev uredb, ki jih je

izdala vlada LRS na področju narodnega gospodarstva v zvezi z zakonom o pooblastilu vladi LRS za izdajanje uredb na področju narodnega gospodarstva.

Zakonski predlogi, katere je vlada LRS dostavila, so naslednji:

1. predlog zakona o potrditvi odlokov in zakonov, izdanih do 20. novembra 1946, ki ostanejo v veljavi brez sprememb;
2. predlog zakona o potrditvi zgodovinsko važnih odlokov, ki so bili izdani do 20. novembra 1946;
3. predlog zakona o odpravi odlokov in zakonov, izdanih do 20. novembra 1946;
4. predlog zakona o upravni razdelitvi Ljudske republike Slovenije;
5. predlog zakona o potrditvi, spremembah in dopolnitvah zakona o volitvah ljudskih poslancev za Ustavodajno skupščino LRS;
6. predlog zakona o potrditvi, spremembah in dopolnitvah zakona o agrarni reformi in kolonizaciji v Sloveniji z dne 17. decembra 1945 ter zakona o dopolnitvah in spremembah zakona o agrarni reformi in kolonizaciji v Sloveniji z dne 6. aprila 1946;
7. predlog zakona o odpravi zakona o prenosu imovine telesnovzgojnih društev na Zvezo fizkulturnih društev Slovenije ter o ureditvi lastninskih razmerij, ustvarjenih s tem zakonom;
8. predlog zakona o potrditvi in spremembah zakona Predsedstva Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta o ustanovitvi častnega naslova »narodni umetnik«;
9. predlog zakona o imenih naselij in o označbi trgov, ulic in hiš;
10. predlog zakona o proglasitvi 27. aprila za državni praznik Ljudske republike Slovenije;
11. predlog zakona o državnih uslužbencih Ljudske republike Slovenije;
12. predlog zakona o odpoklicu ljudskih predstavnikov v organih državne oblasti na ozemlju Ljudske republike Slovenije.

Vse te zakonske predloge sem, z obrazložitvijo predsednika vlade LRS po 29. členu poslovnika poslal zakonodajnemu odboru v razpravo in sklepanje. Vsi ti zakonski predlogi so bili z obrazložitvami natisnjeni in razdeljeni ljudskim poslancem.

Slednjič sem prejel pismo zakonodajnega odbora Ljudske skupščine LRS z dne 11. februarja 1948, v katerem sporoča, da je zakonodajni odbor na svojih sejah dne 10. in 11. februarja 1948 predelal vseh 12 zakonskih predlogov, katere je predložila Ljudski skupščini vlada LRS. Poročila zakonodajnega odbora k predlogom teh zakonov so natisnjena in razdeljena ljudskim poslancem.

Prehajam na dnevni red, to je na določitev dnevnega reda. Glede na to, da je vlada predložila Ljudski skupščini LRS v razpravo in sklepanje 12 zakonskih predlogov in predlog odloka za potrditev uredb, izdanih od vlade LRS na področju narodnega gospodarstva in ker je Prezidij Ljudske skupščine LRS predložil Ljudski skupščini LRS v potrditev ukaz o spremembi v vladi LRS, predlagam skupščini naslednji dnevni red:

1. potrditev ukaza Prezidija Ljudske skupščine LRS o spremembi v vladi LRS;
2. potrditev uredb, ki jih je izdala vlada LRS na področju narodnega gospodarstva;
3. razprava in sklepanje o predlogu zakona o potrditvi odlokov in zakonov, izdanih do 20. novembra 1946, ki ostanejo v veljavi brez sprememb;

4. razprava in sklepanje o predlogu zakona o potrditvi zgodovinsko važnih odlokov, ki so bili izdani do 20. novembra 1946;

5. razprava in sklepanje o predlogu zakona o odpravi odlokov in zakonov, izdanih do 20. novembra 1946;

6. razprava in sklepanje o predlogu zakona o upravni razdelitvi Ljudske republike Slovenije;

7. razprava in sklepanje o predlogu zakona o potrditvi, spremembah in dopolnitvah zakona o volitvah ljudskih poslancev za Ustavodajno skupščino LRS;

8. razprava in sklepanje o predlogu zakona o potrditvi, spremembah in dopolnitvah zakona o agrarni reformi in kolonizaciji v Sloveniji z dne 17. decembra 1945 ter zakona o dopolnitvah in spremembah zakona o agrarni reformi in kolonizaciji v Sloveniji z dne 6. aprila 1946;

9. razprava in sklepanje o predlogu zakona o odpravi zakona o prenosu imovine telesnovzgojnih društev na Zvezo fizikalnih društev Slovenije ter o ureditvi lastninskih razmerij, ustvarjenih s tem zakonom;

10. razprava in sklepanje o predlogu zakona o potrditvi in spremembi zakona Predsedstva Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta o ustanovitvi častnega naslova »narodni umetnik«;

11. razprava in sklepanje o predlogu zakona o imenih naselij in o označbi trgov, ulic in hiš;

12. razprava in sklepanje o predlogu zakona o proglasitvi 27. aprila za državni praznik Ljudske republike Slovenije;

13. razprava in sklepanje o predlogu zakona o državnih uslužbencih Ljudske republike Slovenije;

14. razprava in sklepanje o predlogu zakona o odpoklicu ljudskih predstavnikov v organih državne oblasti na ozemlju Ljudske republike Slovenije.

Ali sprejme skupščina predloženi dnevni red? (Predlog je bil soglasno sprejet.) Ker je predlog dnevnega reda soglasno sprejet, prehajam na prvo točko dnevnega reda, na potrditev ukaza Prezidija Ljudske skupščine LRS o spremembi v vladi LRS.

U K A Z

Na podlagi 7. točke 72. člena ustave LRS, 9. točke 4. člena zakona o Prezidiju Ljudske skupščine LRS ter po predlogu predsednika vlade LRS Predsedstvo Prezidija Ljudske skupščine LRS

razrešuje

Franca Leskoška, dosedanjšega ministra za industrijo in rudarstvo LRS, njegovih dolžnosti in

postavlja

za ministra za industrijo in rudarstvo LRS dr. Marijana Breclja, podpredsednika vlade LRS.

U. št. 63.

Glavno mesto Ljubljana, dne 10. januarja 1948.

PREZIDIJ LJUDSKE SKUPŠČINE
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Sekretar:

France Lubej l. r.

Predsednik:

Josip Vidmar l. r.

Kdor je za potrditev tega ukaza, naj prosim dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je ukaz Prezidija Ljudske skupščine LRS soglasno potrjen.

Preidem na drugo točko dnevnega reda, na potrditev uredb, ki jih je izdala vlada LRS v zvezi z zakonom o pooblastilu vladi LRS za izdajanje uredb na področju narodnega gospodarstva.

Potrujejo se uredbe, ki jih je izdala vlada LRS na podlagi zakona o pooblastilu vladi LRS za izdajanje uredb na področju narodnega gospodarstva z dne 23. januarja 1947, in sicer:

1. uredba z dne 14. novembra 1947 o omejitvi porabe električne energije na območju Ljudske republike Slovenije (Ur. l. LRS, št. 284/47—47);

2. uredba z dne 11. decembra 1947 o ustanovitvi Uprave za pogozdovanje in melioracije Krasa (Ur. l. LRS, št. 313/51—47);

3. uredba z dne 13. januarja 1948 o prepovedi točenja vina samorodnih križank (hibridov) vinske trte (Ur. l. LRS, št. 23/3—48).

Kdor je za potrditev teh uredb, naj prosim dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da so uredbe, ki jih je izdala vlada LRS na področju narodnega gospodarstva v času od 8. julija 1947 do 16. februarja 1948, soglasno potrjene in bo skupščina izdala odgovarjajoči odlok.

Prehajam na tretjo točko dnevnega reda, na razpravo in sklepanje o predlogu zakona o potrditvi odlokov in zakonov, izdanih do 20. novembra 1946, ki ostanejo v veljavi brez sprememb. Razprava in sklepanje bo po 52. členu poslovnika. Pričenjam razpravo v načelu ter prosim poročevalca zakonodajnega odbora, da da poročilo.

Dr. Heli Modic: Poročilo zakonodajnega odbora k predlogu zakona o potrditvi odlokov in zakonov, izdanih do 20. novembra 1946, ki ostanejo v veljavi brez sprememb, zakona o potrditvi zgodovinsko važnih odlokov, ki so bili izdani do 20. novembra 1946 ter zakona o odpravi odlokov in zakonov, izdanih do 20. novembra 1946, se glasi:

Te tri zakonske predloge je obravnaval odbor na svoji seji dne 10. februarja 1948. Ker so med seboj v ozki zvezi in ker je tudi predsednik vlade LRS dal k vsem trem zakonskim predlogom enotno obrazložitev, daje tudi zakonodajni odbor k njim enotno poročilo.

Odbor je bil soglasno mnenja, da je izdajanje vseh treh zakonov, ki so v skladu z ustavo FLRJ in LRS ter zveznimi zakoni, glede na to, da se izvede 127. člen ustave LRS, nujno potrebno, pri čemer se odbor v celoti strinja z obrazložitvijo vseh treh zakonskih predlogov.

Glasujoč od člena do člena je odbor soglasno sprejel vse člene zakonskih predlogov v obliki, kakor so bili ti predlogi stavljeni in je tudi vse tri zakonske predloge v celoti soglasno sprejel brez vsake spremembe.

Končno je bilo to poročilo prečitano in soglasno odobreno. Za poročevalca o vseh treh zakonskih predlogih je odbor določil dr. Helija Modica.

Poročilo se pošilja Ljudski skupščini LRS s predlogom, da ga v celoti sprejme in vse tri zakonske predloge uzakoni brez vsake spremembe.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Pričenjam razpravo in prosim, da se javite k besedi. Ker se nihče ne javi, zaključujem načelno razpravo in preidem na glasovanje v posameznostih. Glasovali bomo po členih z dviganjem rok. Prosim poročevalca zakonodajnega odbora, da prečita prvi člen.

Poročevalec dr. Heli Modic prečita nadpis in besedilo prvega člena predloga zakona o potrditvi odlokov in zakonov, izdanih do 20. novembra 1946, ki ostanejo v veljavi brez sprememb.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Kdor je za besedilo 1. člena z nadpisom, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je besedilo 1. člena z nadpisom soglasno sprejeto. (Na enak način je skupščina sprejela tudi besedilo 2. in 3. člena zakonskega predloga.)

Ugotavljam, da je predloženi zakon v posameznosti od 1. do vključno 3. člena soglasno sprejet ter prehajam na glasovanje v celoti, in to z dviganjem rok.

Kdor je za predloženi zakonski predlog v celoti, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je predlog zakona o potrditvi odlokov in zakonov, izdanih do 20. novembra 1946, ki ostanejo v veljavi brez sprememb, soglasno sprejet in ga bo Ljudska skupščina LRS po 72. členu ustave LRS in 35. členu poslovnika predložila Prezidiju Ljudske skupščine LRS zaradi razglasitve.

Prehajam na četrto točko dnevnega reda, na razpravo in sklepanje o predlogu zakona o potrditvi zgodovinsko važnih odlokov, ki so bili izdani do 20. novembra 1946. Pričenjam razpravo v načelu in posameznostih in prosim ljudske poslance, da se prijavijo k besedi. (Nihče se ne priglasi k besedi.) Ker se nihče ne javi, zaključujem razpravo in preidem na glasovanje v posameznostih. Prosim poročevalca zakonodajnega odbora, da prečita besedilo 1. člena z nadpisom.

Poročevalec dr. Heli Modic prečita besedilo 1. člena predloga zakona o potrditvi zgodovinsko važnih odlokov, ki so bili izdani do 20. novembra 1946.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Kdor je za besedilo 1. člena z nadpisom, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Torej soglasno sprejeto.

Poročevalec dr. Heli Modic prečita besedilo 2. člena.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Kdor je za besedo 2. člena, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Soglasno sprejeto. Ugotavljam, da je predloženi zakon v posameznostih soglasno sprejet.

Prehajam na glasovanje v celoti. Kdor je za besedilo zakona v celoti, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je predlog zakona o potrditvi zgodovinsko važnih odlokov, ki so bili izdani do 20. novembra 1946, soglasno sprejet in ga bo Ljudska skupščina LRS po 72. členu ustave LRS in 35. členu poslovnika predložila Prezidiju Ljudske skupščine LRS zaradi razglasitve.

Preidem na naslednjo točko dnevnega reda, in sicer na razpravo in sklepanje o predlogu zakona o odpravi odlokov in zakonov, izdanih do 20. novembra 1946.

Pričenjam razpravo v načelu in posameznostih in prosim ljudske poslance, da se prijavijo k besedi. (Nihče se ne prijavi k besedi.) Ker se nihče ne javi, zaključujem razpravo in preidem na glasovanje v posameznostih. Prosim tovariša poročevalca, da prečita predlog zakona.

Poročevalec dr. Heli Modic prečita nadpis in besedilo 1. člena.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Kdor je za besedilo 1. člena z nadpisom, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je besedilo 1. člena soglasno sprejeto. (Na enak način je skupščina sprejela tudi besedilo 2. in 3. člena tega zakona.)

Ugotavljam, da je predloženi zakon v posameznostih od 1. do 3. člena soglasno sprejet in prehajam na glasovanje v celoti. Kdor je za besedilo zakona o odpravi odlokov in zakonov, izdanih do 20. novembra 1946, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Ker nihče, ugotavljam, da je predlog zakona o odpravi odlokov in zakonov, izdanih do 20. novembra 1946, soglasno sprejet in ga bo Ljudska skupščina LRS po 72. členu ustave LRS in 35. členu poslovnika predložila Prezidiju Ljudske skupščine LRS zaradi razglasitve.

Prehajam na šesto točko dnevnega reda, na razpravo in sklepanje o predlogu zakona o upravni razdelitvi Ljudske republike Slovenije. Pričenjam razpravo v načelu in posameznostih in prosim poročevalca zakonodajnega odbora, da da poročilo.

Dr. Anton Melik: Poročilo zakonodajnega odbora o predlogu zakona o upravni razdelitvi Ljudske republike Slovenije se glasi:

O tem predlogu je odbor razpravljal na svoji seji dne 11. februarja 1948.

Po priključitvi Slovenskega Primorja k Ljudski republiki Sloveniji in zaradi tega, ker so se tudi sicer na terenu pokazale potrebe po delni spremembi dosedanje upravnoteritorialne razdelitve Ljudske republike Slovenije, je bil zakonodajni odbor soglasno mnenja, da je treba predmetni zakonski predlog sprejeti.

Glasujoč od člena do člena je odbor soglasno sprejel vse člene v predlagani obliki. Glasujoč o zakonskem predlogu v celoti, je zakonodajni odbor sprejel celotni predlog brez vsake spremembe.

To poročilo je bilo prečitano in odobreno in za odborovega poročevalca določen dr. Anton Melik.

To poročilo pošilja zakonodajni odbor Ljudski skupščini LRS s predlogom, da ga v celoti sprejme in zakonski predlog uzakoni v predlagani obliki brez vsake spremembe.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Pričenjam razpravo o predlogu tega zakona. Besedo ima predsednik vlade LRS Miha Marinko. (Njegov prihod na govornico pozdravijo poslanci z dolgotrajnim ploskanjem.)

Miha Marinko: Tovariši! Prosim vas, da mi oprostite, če se ob tem zakonskem osnutku ne bom zadržal samo na zakonodajnem delu naše skupščine. Mislim namreč, da je prav, če se uvodoma pomudim tudi pri nekaterih naših aktualnih gospodarsko-političnih vprašanjih, ki niso v neposredni zvezi s predloženim osnutkom. Prav bo, če tudi skupščina posveti pozornost tem vprašanjem, saj bo na tej osnovi lažja razprava o samem zakonskem osnutku in o volitvah v okrajne ljudske odbore, ki jih je Prezidij že razpisal in zaradi katerih je zlasti potreben predhodni popravek tega zakona.

Tovariši! Najbrže ob tej priliki, ko ima skupščina prvo zasedanje v novem letu, ne bo mogoče obširneje obravnavati uspehov in izkušenj v preteklem prvem planskem letu, toda nekaj je vendarle treba reči, da je bilo to leto za nas zelo poučno. Izkušnje, ki jih imamo, nam bodo zelo, zelo potrebne v drugem letu naše petletke, ki bo odločilno za njeno uspešno izpolnitev. Zavedati se moramo, da ne bo lahko, toda če bomo znali pravilno izkoristiti

vse izkušnje, ni dvoma, da bomo zmogli vse težave, pa naj bodo še tako velike. Če vzamemo v poštev vse objektivne neugodne okoliščine, v katerih smo se lotili petletnega plana, in našo subjektivno ter organizatorično nezadostno pripravljenost, smo lahko z rezultati izpolnitve plana v prvem letu vsekakor zadovoljni.

Kar daje posebno vrednost tem našim uspehom, je okoliščina, da smo imeli po osvoboditvi komaj dve leti časa za našo gospodarsko obnovo in smo istočasno morali iz temelja graditi tudi popolnoma nov državni aparat. Ob dejstvu, da smo se že v tretjem letu lotili planskega gospodarstva, je povsem razumljivo, da je bilo naše prvo plansko leto temeljita preizkušnja in pravzaprav resnična priprava za izvedbo našega petletnega plana. To ni bila samo naša organizatorično-tehnična priprava, ampak tudi politična priprava nas samih. Saj se na našem gospodarskem poprišču vrši tudi najvažnejši del naše borbe proti našim sovražnikom tako notranjim kakor tudi zunanjim. Sovražnikov glavni cilj je, da bi nas ovirali v tem našem gospodarskem napredku. V ta namen uporablja tudi najogabnejša sredstva od izdajstva v borbi proti fašizmu, podpiranja fašističnih elementov, vojnih zločincev; posnemanja fašističnih metod v lastni praksi, od vsemogočih klevet, izsiljevanja, zastraševanja, provokacij, pa do direktne kraje našega narodnega imetja, našega zlata. In ravno zato, ker imamo pri naših gospodarskih naporih opravka z različnimi nasprotniki in sovražniki, je ta naš gospodarski boj hkrati tudi politična borba.

Zato so dejstva naših uspehov v prvem planskem letu spričo različnih provokacij naših sovražnikov, pa tudi črnogledih malodušnežev temeljit poraz za nje. Ne bom se spuščal v podrobno številsno dokazovanje; to je stvar zvezne planske komisije, ki bo dala svojo najbolj meritorno oceno, toda že v novoletnem govoru maršala Tita imamo podatke, ki dovolj zgovorno potrjujejo to trditev.

Naša republiška proizvodnja je v svoji celokupnosti s 100% izpolnila plan po vrednosti svoje proizvodnje. Plan gradenj je bil celo prekoračen. Lokalna industrija je s svojo produkcijo prekoračila vrednost produkcije leta 1946 za 60%, v primeri s predvojno produkcijo pa za 40%. Prav tako je porast v obrtniški proizvodnji, ki je v primeri z letom 1946 povečan za 20%, v primeri z letom 1939 pa za 13%. Če ne bi imeli toliko tehničnih ovir v pomanjkanju prevoznih sredstev in organizatoričnih motenj pri našem izvozu lesa, bi v produkciji lesa prav tako dosegli plan, saj smo ga v sami sečnji presegle celo za 30%. — Toliko glede celokupnega obsega.

V podrobnostih pa kažejo rezultati vse značilnosti tega prvega preizkusnega leta, ko je bilo treba v samem teku planske proizvodnje odstranjevati celo vrsto slabosti in napak. Tako na primer nekatere panoge niso izpolnile plana niti po vrednosti, dočim so ga druge presegle. Še točneje se kaže ta slika v pogledu izpolnitve plana po planskih asortimajih. Če je plan proizvodne vrednosti, to je finančni plan, dosežen in prekoračen, pa se to glede asortimajev ne more trditi. Večji del krivde za to leži v pomanjkanju ustreznih surovin, pa tudi organizatorične pomanjkljivosti so bile še precejšnje. Toda te pomanjkljivosti so za prvo leto povsem razumljive. Če mi sami ugotavljamo te pomanjkljivosti, s tem še nima nihče naših nasprotnikov kakršnega koli argumenta za trditev, da bi mi ne bili uspeli v prvem letu. Celo več, v tem prvem letu se je pokazalo, da je v mnogih primerih šlo za preverjanje stvarne maksimalne kapacitete naše proizvodnje. V prenekaterih panogah in podjetjih se je pokazalo, da je bil prvotni plan preizkušeno po-

stavljen, ker so nekateri gospodarski, tehnični in upravni voditelji skrivali stvarno kapaciteto proizvodnje in je bil zato plan sredi leta povečan — kakor na primer v rudarstvu in v tekstilni industriji. Zlasti značilno je bilo zadnje tromesečje. V mnogih panogah smo bili v znatnem zaostajanju, a smo zaostanke nadoknadili v zadnjem tromesečju. V teh zadnjih mesecih so po naših tovarnah in rudnikih vsi delovni kolektivi vodili mrzlično borbo za to, da nadoknadijo zamujeno in da bi do konca leta oziroma čim več dni pred koncem leta izpolnili plan. Ta borba za plan je zajela vse in zadnje tromesečje je ravno pokazalo vse naše možnosti, pokazalo je, kaj smo sposobni storiti. Če izvzamemo težave, ki smo jih imeli z uvajanjem evidence, zlasti pa z izkoriščanjem evidenčnih pokazateljev za uspešno interveniranje med produkcijo, tedaj lahko rečemo, da sta delavski razred in delovna inteligenca pokazala svojo popolno zrelost za novo obliko ustvarjanja, da sta pri tem svojem ustvarjalnem elanu v stanju opraviti čuda. Danes vsakdo vidi vso ogromno razliko med starim izkoriščevalskim kapitalističnim sistemom in našo stvarnostjo ljudske demokracije. Danes smo sposobni mnogo več in hitreje ustvarjati. Plodovi dela so namenjeni samo skupnosti. Ta zavest poraja naš silni ustvarjalni delovni elan, ki daje take rezultate, da se ogromen del ustvarjenih vrednosti lahko vrača v vedno nove in nove investicije za naglo razvijanje naše industrijske kapacitete. Ta elan daje tudi tako veliko možnost drugih investicij za kulturni in gmotni dvig slehernega delovnega človeka.

To dejstvo in sami uspehi, doseženi v lanskem letu, postavljajo pred našo skupnost posebno zahtevo, ki jo je že tovariš Tito v novoletnem govoru ostro formuliral, namreč: Če gre vse, kar se v naši skupnosti ustvarja, v korist skupnosti kot celote in v korist vsakega delovnega poedinca, potem ima naša delovna skupnost pravico kategorično zahtevati od vsakogar, da prispeva svoj delež; nikakor ne smemo dopustiti, da bi se kdo odtegoval naporom, a hlatal za pridobitvami, ne smemo dopustiti, da bi kdorkoli, ki ni prispeval svojega deleža, žel plodove naših uspehov.

Če gledamo nazaj, moramo ne glede na velike uspehe ugotoviti, da niso bile vse naše delovne in produktivne sile popolnoma mobilizirane. Marsikod so naši delovni ljudje tudi hlatali samo za dosego čim večje količine, istočasno pa so zanemarjali kvaliteto. Ni bilo tudi povsod dovolj skrbi in nege za stroje, za racionalno izkoriščanje materiala itd. Ti negativni pojavi so ostanki preteklosti, katerim bo večina delovnih kolektivov, ki dajejo vse od sebe, napovedala neizprosni boj. Res je, mi smo v preteklem letu imeli veliko težav in jih še imamo, tako na primer še ni mogoče zadovoljiti vseh potreb in želja ljudi v vsakdanjem življenju. Vendar je večina ne glede na to razvijala svoj delovni in ustvarjalni elan v polni zavesti, da morajo plodovi skoraj slediti. Večina se je zavedala, da te trenutne težave, ki marsikoga spravljajo v nejevoljo, ne smejo biti opravičilo za izostajanje od dela, za odtegovanje delu; še manj pa smejo biti opravičilo za malomarnost, ki povzroča škodo, ker bi nas vse to samo zadrževalo od možnosti zadovoljitve naših dnevnih življenjskih, gmotnih in kulturnih potreb. To je na primer tudi pereče vprašanje naše prehrane.

Tovariši! V zvezi z uredbami zvezne vlade kaže tudi temu vprašanju posvetiti nekaj misli, zlasti, ker je vprašanje prehrane zvezano z drugim delom našega gospodarstva, mimo katerega tudi ne moremo iti — to je z našim poljedelstvom. Oboje so danes akutni problemi, s katerimi se bavimo vsi in jim iščemo najboljše rešitve. Problem prehrane ima globlje korenine.

Poleg pozitivne plati, ki jo predstavlja izpolnitev plana v državnem sektorju naše produkcije, pa obstoji druga stran, v kateri se je v preteklem letu pokazalo, da smo ji kljub vsemu še vedno posvečali premalo pažnje — to je naše poljedelstvo. Poljedelstvo ni napredovalo, ni doseglo niti predvojne stopnje. To zaostajanje produkcije v poljedelstvu ograža izpolnitev našega plana. To zaostajanje živo čutijo vsi naši delavci in nameščenci. Motnje v prehrani lahko povzročijo tudi motnje v produkciji. Toda vzrok za to ni samo v tem, da se poljedelska produkcija ni povečala, ampak v neki meri tudi v tem, ker trgovina in izmenjava blaga ne gresta v redu. Tega pa ni pripisovati samo nekemu zanemarjanju tega problema, ker se vsi v polni meri zavedamo odgovornosti in resnosti problema naše prehrane. Mi smo v preteklem letu izdali vrsto ukrepov, da bi zagotovili pravilno razdelitev razpoložljivih sredstev za našo prehrano, toda zaradi slabosti in neodgovornosti uradnikov, zaradi neznanja, zaradi potuhnjenega, škodoželjnega rovarjenja, pa tudi zaradi brezbriznosti ljudskih odborov je bilo pri uvajanju teh ukrepov storjenih mnogo napak in nepravilnosti. Toda kljub temu smo napredovali. V teh naših naporih pa so nam prišli na pomoč najnovejši dalekosežni ukrepi zvezne vlade v pogledu naše trgovine in naše prehrane. To je ena najtežavnih stvari, ki jih ni bilo tako lahko urediti. Ko smo uvajali svoboden trg, na katerem bi kmetje svobodno prodajali svoje pridelke, so bili nekateri, ki so godrnjali proti temu. Toda ti ljudje so pozabljali, da bi z administrativnimi ukrepi obveznega odkupa, iz katerega naj bi oskrbovali zajamčene potrošnike, še bolj zavrli razvoj našega poljedelstva in s tem prišli v še večje težave glede prehrane mest in industrijskih centrov. Če v vsej naši produkciji postavljamo vprašanje stimulacije, to je vzpodbude — čim več ustvariš, tem večja je tvoja udeležba na storjenem — potem mora to načelo v isti, če ne še v večji meri obveljati tudi pri kmetu — privatnem producentu. V popolnoma nemogoč položaj bi prišli, če bi kmetu rekli — tega in tega moraš toliko posejati in pridelati — in mu istočasno vzeli vse preseške po določenih cenah, ne da bi mu zagotovili možnost nabave tega, kar potrebuje, kar si želi in kar bi si po svoji gospodarski zmogljivosti mogel nabaviti. Mi na primer nismo imeli dovolj industrijskih produktov, ki bi jih mogli nuditi kmetu, zato bi z obveznim odkupom ubijali njegovo voljo do dela. Obvezni odkup je samo začasen prehodni ukrep, to je bilo že od vsega začetka naglašeno, toda s sprostitvijo svobodnega trga je ob pogojih pomanjkanja in velikega povpraševanja po poljedelskih življenjskih potrebščinah nujno moralo voditi k naglemu dviganju cen poljedelskih pridelkov. Mi smo s tem sicer dosegli nekaj večji dotok pridelkov na trg, toda realna mezdna delavca in plača nameščenca sta kljub določenemu nominalnemu povečanju hitro upadli. Nadaljnje dopuščanje tega bi vodilo do nemogočega stanja. S prodajo industrijskih produktov kmetom na svobodnem trgu ne bi tako lahko dosegli zelenega izravnavanja med cenami industrijskih in poljedelskih produktov. Zato so najnovejše zvezne uredbe nekaj bistveno novega v odnosih med državnim in privatnim kmečkim sektorjem. Sistem tretje cene, tako zvane vezane cene, daje kmetu možnost izbire, po kaki ceni hoče prodati produkte, in ga zavaruje pred raznimi negotovostmi, pred nihanjem cen na svobodnem trgu. Kmet dobi možnost izbire, kateri način je povoljnější zanj, hkrati pa si država zagotovi prehrano delavstva in mestnega prebivalstva brez kompliciranih denarnih prenosov iz izkupička za drago prodane industrijske pridelke v nadomestilo nizkih cen predmetov za zajamčeno potrošnjo, ki smo jih od kmetov kupili po višjih cenah. Z izključitvijo privatnih izkoriščevalskih

prekupčevalcev, ki bi nekontrolirano navijali cene, smo tudi mnogo dosegli. Pri vsem tem pa kmetu zopet ni prav, če mu z omogočanjem prodaje njegovih pridelkov po svobodno višjih cenah tudi više odmerimo davek, ki ga mora plačati. In z višjimi davki tudi ne dosežemo zaželene izravnave. Ob tem sistemu pa, kakršen se sedaj uvaja z najnovejšimi zveznimi uredbami, se bodo kmetje po svobodnem preudarku na osnovi čistega računa lahko odločili, ali prodajajo pridelke po svobodnih višjih cenah, kupujejo po višjih cenah industrijske izdelke in plačujejo višje davke na osnovi svobodnih višjih cen, ali pa prodajajo svoje tržne presežke po določenih nižjih cenah po svojih zadržah državi in po zadrugah kupijo od države industrijske izdelke po prav tako odgovarjajočih nizkih cenah in se jim ta prodaja njihovih pridelkov računa za odgovarjajočo nižjo odmero davkov. Ti ukrepi, ki bodo s 1. marcem stopili v veljavo, bodo nedvomno olajšali vprašanje naše prehrane in popravili realno mezdo delavca in nameščenca.

Danes se pred nas vse postavlja naloga: hitro izvesti vse ukrepe, usposobiti našo trgovsko organizacijo, da bo mogla gladko in tekoče vršiti vso izmenjavo blaga, zagotoviti dotok industrijskih izdelkov na vas in dotok kmečkih pridelkov zajamčenim potrošnikom v mesta in industrijske centre, da se bodo kmetje čimprej prepričali o resničnosti in učinkovitosti teh ukrepov v njihovo korist. Kakor iz teh uredb sledi, bo odslej privatnikom mogoče trgovati samo pod posebno kontrolo državnih oblasti, zato se postavlja pred nas naloga, čim hitreje izpopolniti omrežje tržnih poslovalnic kmetijskih zadrug, katerim je izključno namenjena vloga posredovalca v izmenjavi industrijskih in poljedelskih pridelkov po vezanih cenah, dočim se bodo državne trgovine bavile s prodajo industrijskih izdelkov po svobodnih, nevezanih cenah.

Nujno je, da mestne in industrijske potrošniške zadruge čimprej izločimo iz poslovnega trgovinskega sklopa kmetijskih zadrug, ker se bodo one bavile z oskrbovanjem zajamčenih potrošnikov. To izločevanje poslov je treba nujno izvršiti, da bi se mogle preprečiti malverzacije, ki se doslej neredko dogajajo s tem, da se predmeti, namenjeni zajamčenim potrošnikom za nizko ceno, prodajajo pod roko po višjih cenah. Pri potrošniških zadrugah kakor tudi pri vseh drugih združnih, to je kmetijsko-trgovskih poslovalnicah, je treba doseči tako decentralizacijo, da bo po možnosti vsaka združna trgovska poslovalnica predstavljala bazo samostojne zadruga s svojim upravnim odborom, da bodo tako potrošniki, člani zadruga, mogli neposredno vplivati in kontrolirati potek trgovske poslovalnice. Glede na to, da se neki vodilni funkcionarji velikih potrošniških zadrug še vedno branijo izvesti to decentralizacijo, je nujno potrebno, da člani potrošniških zadrug sami izvajajo radikalnejše ukrepe, da se ta decentralizacija takoj izvrši. Ni prav nobenih formalnih in gospodarskih ovir, ki bi preprečevale takojšnje sklicanje sestanka vseh članov, ki se oskrbujejo v določeni poslovalnici, da ti izvolijo svoj upravni odbor in da se formira zadruga na osnovi te trgovske poslovalnice. Vprašanje deležev in decentralizacija imetja sedanjih večjih zadrug pa nas ne rešuje naknadno, postopoma, s prenašanjem odvečnega imetja in poslovnih obratnih sredstev, ki jih okrajne in mestne poslovne zveze ne potrebujejo. Te zadruga, ki temelje na teh individualnih trgovskih poslovalnicah, se namreč povezujejo v okviru mesta ali okraja v poslovne zveze, s svojo republiško poslovno zvezo na čelu. Republiški poslovni zvezi potrošniških zadrug je treba dati pretežno agenturni-inštruktorski značaj, po kateri bodo državni magazini, državna trgovska podjetja in ministrstvo za trgovino zagotavljali oskrbo po možnosti večjega dela zajamčenih potrošnikov.

Kakor je treba obsojati vse centralistične in monopolistične težnje vodstev teh velikih potrošniških zadrug, ki se hočejo baviti samo z veletrgovino in s svojim centralističnim sistemom onemogočati nadzorstvo članov zadružnikov nad trgovsko poslovalnico, prav tako je treba tudi obsojati vsakršno samovoljno poseganje v zadružno lastnino s strani ljudskih odborov in industrijskih podjetij, ki hočejo iz zadružnih poslovalnic ustvarjati svoje državne trgovine in industrijske magazine. Potrošniška zadružna trgovina ima v tem stanju, v kakršnem smo danes, še vedno velike prednosti pred drugimi oblikami trgovine, ko so še mogoče najrazličnejše malverzacije, ko evidenca in kontrola od zgoraj še ni zadovoljivo izdelana in izvedena, dočim je kontrola nad poedino trgovino s strani članov-zadružnikov po upravnem odboru še najbolj učinkovito sredstvo.

Novi sistem vezanih cen pri izmenjavi poljedelskega in industrijskega blaga bo brez dvoma povzročil večji dotok živeža z dežele za preskrbo delavstva in mestnega prebivalstva. Brez dvoma bo okrepil kmetijske zadruge, ki bodo postale močnejši posrednik za povezavo kmetov v našo celoto. Kampa- nja za gradnjo zadružnih domov dobiva s tem novo vsebino. Kmetje se bodo pri tem prepričali, da jih država nima namena dušiti, marveč nasprotno, da si država z vsemi silami prizadeva, da bi se stimulacija kmetijske proizvodnje čim bolj povečala, da bi čim bolj razvila napredek naše vasi. Od tega je odvisen naš splošen napredek. Pri tem pa je seveda jasno, da moramo izkoriščevalske zjedalce in špekulante preganjati na vseh področjih, kjerkoli se pojavijo. Dohodki in blagostanje naj rastejo sorazmerno s trudom, ki se vlaga v proizvodnjo, in z učinkom proizvodnje. Seveda je dolžni del prispevka treba vlagati tudi v sklad skupnosti, na kar pa nekateri radi pozabljajo. Vzemimo na primer davke. Zaradi njih je bilo zadnji čas mnogo razburjenja, nekaj upravičenega, največ pa neupravičenega, rekli bi, demagoškega. Mnogo se je govorilo o visokih davkih. Ponekod so bile pritožbe upravičene, v večini primerov pa ne. Vsa resnica o visokih davkih na splošno vzeto je v tem, da je bilo mnogo zaostalih davkov za 1945.—46. leto, ki jih je bilo treba plačati skupno z davki tekočega leta. To je brez dvoma večje breme, toda v celoti vzeto so davki, ki jih država terja od kmeta, še vedno manjši kakor pa davki, ki jih plačujejo delavci in nameščenci od svojih plač. Če vzamemo v poštev dve razmeroma dobri letini, zlasti v sadju in vinu, in splošno stanje, ko so kmetje vse svoje pridelke lahko vnovčili po dobrih cenah, potem ti davki še celo niso visoki.

Kričanje o visokih davkih je v precejšnji meri treba pripisati tistim, ki nimajo nobenega smisla za vse to, kar ljudstvo po svojem upravnem aparatu vlaga za dvig svojega gospodarstva tistim, ki bi se radi otresli teh svojih obveznosti do naše ljudske skupnosti, ki špekulirajo, da bi s svojim kričanjem le pridobili oblastvene organe za popuščanje in da bi jim, kakor že nekajkrat, uspelo odtegniti se svoji obveznosti. Toliko na splošno. S tem pa je jasno, da ne mislim zanikati, da ni bilo mnogo primerov očitne nepravilnosti v odmeri davkov. Toda krivdo za te nepravilne odmere je treba pripisati slabostim ljudskih odborov in okornosti upravnega aparata, deloma pa tudi volivcem zaradi njihove brezbržnosti za poslovanje ljudskih odborov in finančnih uradnikov. Skozi dve leti smo ponovno naglašali, kako važno je, da so v davčnih komisijah taki ljudje, ki bodo mogli nepristransko in pravično odmerjati dejanski dohodek, ki tvori osnovo za odmero davka.

Značaju ljudske oblasti bi ustrezalo, da v teh davčnih komisijah sede resnično ljudje iz ljudstva. Na to smo opozarjali, ker smo se zavedali, da v

našem finančnem aparatu še ni vse tako, kakor bi moralo biti, da so še ljudje, ki ne znajo misliti in delati po novem. Mnogo je bilo opozarjanja, da davčne komisije po svojem sestavu in načinu dela ne smejo biti take, kakršne so bile nekoč v stari Jugoslaviji, ko so v njih sedeli razni okrajni in vaški mogotci. Ne moremo se še pohvaliti, da v teh davčnih komisijah ni več sledu po tistem, kar je bilo nekoč. Še so pojavi, ko v teh davčnih komisijah sede razni vaški veljaki oziroma »zastopniki« najpremožnejših ljudi na vasi. V takih primerih se običajno dogaja, da se naloži siromašnejšim in manjšim kmetom razmeroma večje davčno breme kakor premožnejšim. Taki ljudje puste najprej malega siromašnega kmeta kričati o visokih davkih, nato pa poprimejo pesem tudi bogati, ki znajo zase doseči neredkokrat zelo nizko davčno odmero.

Če bi se mali kmet, ki mu je bil predpisan prevelik davek, zavedal, da je oblast njegova, da ta oblast ne more in ne sme delati takih krivic, bi se gotovo pobljže pozanimal, kako delajo v davčnih komisijah in kakšni ljudje so v teh komisijah. Tedaj bi se verjetno zamislil nad tem, zakaj sedi ta ali oni »davčni veščak« iz stare Jugoslavije zopet v naših davčnih komisijah. Taki so bili prej navajeni brezobzirno izterjevati izkoriščevalske davke prav od malih kmetov, sebi in sebi enakim so pa prizanašali. Danes delajo prav tako, samo s to razliko, da sami vodijo gonjo proti visokim davkom in se pri tem izgovarjajo na višje organe oblasti.

Če bi samo pogledali, kako je z davki, če bi od bliže pogledali v delo komisije in finančnega oddelka, bi marsikje videli, da bi se davčna odmera dala čisto pravilno izvesti tako, da bi nekaterim davek zvišali, drugim pa zmanjšali. Če bi se pobljže zanimali, bi odkrili tudi to, da tudi davčni referenti na okraju niso vedno pravilno odmerili dohodkov na posamezne krajevne ljudske odbore. Če bi imeli pravilen odnos do skupnosti in se zavedali, da je davke treba plačevati, in če bi se lotili kritike raznih nepravilnih odmer, bi odkrili, da se morejo vse te nepravilnosti odpraviti in da se dajo davčna bremena pravično porazdeliti, ne da bi bili potrebni kakršni koli ostrejši ukrepi.

Ker so davčne komisije in zbori volivcev slabo opravili svoje delo, smo še potem, ko je prišlo do neposrednega pobiranja davkov, morali angažirati precejšen državni aparat, zlasti kontrolne komisije ter naše politične aktiviste, ne samo za reševanje pritožb, ampak za splošni pregled načina davčne odmere. Pri tem se je seveda izkazalo, da je bilo mnogo takih pritožnikov, ki so hoteli s pritožbo vsaj odložiti izpolnitev svoje davčne obveznosti, ki pa do kakega znižanja davka niso upravičeni. Precej pritožb je bilo tudi upravičenih in se odmere davkov v vseh teh primerih popravljajo. Bilo bi pa tudi čudno, če pri taki stvari, kakor so davki, ki jih je treba plačati ljudski skupnosti, ne bi imeli svojih prstov tudi ljudje iz župnišč. Tudi taki se še najdejo, ki prišepetavajo, čes, počakaj, saj se bo kmalu izpremenilo, pa ti ne bo treba plačati. Čeprav že redki, se vendar le še najdejo naivneži, ki takim glasovom nasedejo. Treba si je biti na jasnem, da je vsak špekulativen poskus, odtegniti se plačanju pravilno odmerjenega davka, zaman. Vse nepravilne odmere bodo popravljene, če pa je bil davek že plačan, se bo presežek prenesel na novo davčno leto ali pa tudi vrnil.

Iz davčne kampanje je treba izvajati pravilne zaključke. V tej ali oni obliki mora vsakdo prispevati skupnosti svoj delež, kakršen pač odgovarja njegovi gospodarski moči in njegovemu zaslužku, saj danes vendar ni težko

videti, kam gredo davki, da se namreč porablja izključno samo za koristi skupnosti, ne pa za kake privatne ali razredne interese.

Davki so samo eno izmed vprašanj, ki jasno govorijo, kako važna sta briga in zanimanje vsakega poedinca za zadeve in za način upravljanja in gospodarjenja ljudskega odbora. Vse naše gospodarsko življenje kakor cela vrsta drugih socialno-političnih in kulturnih vprašanj se danes razvija na osnovi dela ljudskega odbora kot organa oblasti. Čim večji bo napredek gospodarskega delovanja, podjetniške iniciative ljudskega odbora, tem več bo raznih ugodnosti za vsakogar v njegovem vsakdanjem življenju. Izgraditev vrste komunalnih naprav in gospodarska podjetnost ljudskega odbora so naloge, ki stoje danes pred vsakim organom oblasti.

Poleg davkov pa so tudi posebno občutljiva vsa vprašanja zajamčene preskrbe in trgovine sploh, ki prehajajo danes vsa pod pristojnost in nadzorstvo organov oblasti. Zato ni nikdar preveč opozarjanja javnosti na sodelovanje pri vsem tem delu, ki ga nalaga današnja stvarnost upravnim oblastvenim organom. Čim več bo ljudi, ki se bodo spoznali s predpisi o vseh naših davčnih, prehranjevalnih, trgovskih in splošno gospodarskih ter drugih zadevah, ki jih imajo upravljati upravni organi oblasti, tem bolje bo delo te uprave. Prvič se bodo ljudje že sami vskladili in ne bo treba vsakega poedinca posebej opozarjati, naj se ravna po teh predpisih, drugič pa bo kritično ocenjevanje in kontrola javnosti velik pripomoček, da se odstranijo vse nepravilnosti, napake in zlorabe, ki se dogajajo še v gospodarskem, upravnem in operativnem poslovanju. S pritegnitvijo širših krogov povprečno pismenih ljudi k sodelovanju in urejanju raznih evidenčnih osnov, kakor je na primer sedaj evidenca raznih kategorij zajamčenih potrošnikov, pa bodo taki posli hitro, pravočasno in v redu opravljeni. Če tekmuje, koliko bomo napravili prostovoljnih delovnih ur pri raznih gradbenih delih, se taki prostovoljci prav tako lahko pritegnejo k nujnim administrativnim poslom, kjer njihov prispevek ne bo nič manj koristen in ga je prav tako treba šteti v rezultate tekmovanja.

Poleg vseh takih tekočih nalog, ki se nam nalagajo, pa je treba imeti pred očmi še to, da vstopamo v novo proračunsko leto našega planskega gospodarstva, kjer je treba lani začeto iniciativo v gospodarstvu ljudskih odborov še nadalje razvijati.

Lani smo imeli volitve v krajevne ljudske odbore, s katerimi smo občutno popravili politični in socialni sestav odborov v ljudskih odborih. Storjeni so bili ukrepi, da bi se krajevni ljudski odbori bolj zavedali, da so organ oblasti na svojem terenu, da bi se kot taki čimbolj osamosvojili v gospodarskih, finančnih in drugih zadevah lokalnega značaja. Sedaj pa, ko so razpisane volitve tudi v okrajne ljudske odbore, gre za to, da bi isto izvedli tudi v okrajnih organih oblasti. Te volitve so bile že skrajno potrebna in neodložljiva zadeva. Na okrajne ljudske odbore padajo vedno večje naloge in odgovornosti, ki jih ne moremo prepustiti bolj ali manj slučajnim ljudem, kakršni so ostali še iz prvih volitev leta 1945. Delo pa je otežkočeno tudi takim ljudem, ki jih višji organi oblasti in političnega vodstva postavljajo za vodstvene osebe v okraju, ker ti ljudje niso prišli voljeni na te položaje. Sedanji izvršilni okrajni odbori niso vedno najbolje sestavljeni — plenarni okrajni ljudski odbori pa še celo ne, poverjeniki ne uživajo pomoči od ostalih članov, ljudski odbori kot celota niso aktivno pritegnjeni v gospodarstvo okraja. Večina plenarnih članov odbora nima niti vpogleda v delo krajevnih odbo-

rov, ker v večini primerov niso člani in funkcionarji krajevnih odborov, ne glede na to, da sedanji okrajni odbori že zdavnaj niso več v svojem polnem sestavu. Nekateri člani so se izločili iz sestava okrajnih odborov, bodisi ker so se dela v njih naveličali, bodisi ker so bili po svoji gospodarski razredni pripadnosti v nasprotju z linijo Ljudske fronte in gospodarske politike Ljudske oblasti, mnogi drugi pa so bili odpoklicani na razne druge dolžnosti. Skratka, zadeva je postala prav pereča, kako priti do takih okrajnih ljudskih odborov, ki bi po svojem demokratičnem volilnem načelu in svoji sposobnosti ustrezali velikim in odgovornim nalogam upravljanja in gospodarjenja v okraju. Zato je bilo nujno potrebno pripraviti volitve ne glede na mnoge in težke tekoče naloge.

Smo mnenja, da se ravno spričo takih težkih nalog in raznih nevšečnosti, ki se jim je treba očitno zoperstaviti, najbolj pokaže prava demokratična ljudskost naše oblasti. To se je v veliki meri pokazalo pri volitvah v krajevne ljudske odbore, pri katerih smo se jasno in odločno postavili po robu raznim oportunističnim nastrojenjem in pojmovanju, da je v času volitev treba samo gladiti, odlagati z dnevnega reda izvrševanje nevšečnih nalog in samo zadovoljevati razne želje in potrebe. To bi bila čista demagogija, ki bi nikakor ne služila utrjevanju ljudske oblasti, njeni avtoriteti in seznanjanju širših množic z vso resnično stvarnostjo, z vsemi težavami vred. »Železo se kuje v ognju,« pravi že star pregovor, in to načelo velja tudi za nas. Iz volitev v organe ljudske oblasti morajo iziti ljudje, ki se v polni meri zavedajo vseh nalog, ki stoje pred našo skupnostjo, ki se bodo teh nalog lotili z vso odločnostjo, zavedajoč se odgovornosti pred volivci. Naša skupnost se prav tako zaveda teh nalog in vseh težav, ki jih je treba premagati zato, da bi, čeprav po trnjevi poti, gotovo prišli k cilju, za katerim stremimo.

Poglejmo samo tole razliko med našo in kapitalističnimi deželami, ki se danes očitno kaže. Pri nas imamo vsak čas demokratične volitve, ne da bi kaj pretehtavali, »ali je dovolj ugoden položaj, ali so storjeni vsi ukrepi za zmago režimske stranke,« kakor se govori in dela v kapitalističnih državah. Imamo sicer razne nevšečnosti in težave, ki se jih vsi zavedamo, pa gremo vendarle na volitve. Te težave še posebno jasno predočujemo volivcem zlasti pri volitvah in kažemo na najboljši način, kako je treba te težave premagati in naloge opraviti. Tuja nam je vsaka demagogija in lažne obljube. Pri nas ni prikritih priprav, da bi si zagotovili volilno zmago, kakor to delajo v kapitalističnih državah reakcionarne režimske stranke. Mi težimo samo za čim večjo demokratizacijo naše ljudske oblasti, ker je to naše najboljšo orožje proti vsem ostankom domačih sovražnikov. Ker so naši cilji v skladu z interesi vsega našega delovnega ljudstva, je razumljivo, da se ljudstvo ne bo opredeljevalo proti lastnim interesom, ampak si želi čim bolj trdno in sposobno lastno oblast. O napakah in slabostih govorimo sami odkrito in jih hočemo odstranjovati zlasti z volitvami. Tako delamo pri vseh volitvah, tako smo delali pri zadnjih volitvah v krajevne ljudske odbore, tako bomo ravnali tudi sedaj.

Kako pa je s to zadevo v kapitalističnih deželah? Ni nam treba iti daleč, primer imamo pred nosom. Kaj počenjajo Angloamerikanci v Trstu? Uporabljajo najbolj nezaslišana sredstva, samo da bi kakor koli opravičili svoje imperialistično osvojevalno gospodarjenje v Trstu in zato, da bi tam tudi ostali. Na vse mogoče načine onemogočajo vsak sporazum o postavitvi guvernerja, ker bi v tem primeru morali oditi, zaradi svojih imperialističnih ape-

titov pa ne morejo dopustiti, da bi tržaško delovno ljudstvo vsaj delno prišlo do oblasti. Uporabljajo najbolj gorostasna sredstva in postopke, s katerimi bijejo v obraz vsem svobodoljubnim demokratičnim načelom. Dajejo vso oporo fašistom, preganjajo antifašistične borce, ščuvajo na pogrome proti demokratičnim borcem, samo da bi opravičili svojo navzočnost in navzočnost svoje vojske, samo da bi ohranili svoje imperialistično oporišče. Kaj počenjajo v Italiji? Ker se ne zanesejo dovolj na svoje degasperijevske lakaje, na njihovo moč, ker dvomijo, da bi mogli oni sami nadvladati vse močnejše demokratično gibanje Ljudske fronte, pošiljajo v italijanske luke zopet svoje vojne ladje z vojaštvom, da bi z njimi hrabрили svoje hlapce in terorizirali demokratično ljudsko gibanje ter da bi spričo naraščajoče borbe ljudstva bili pripravljeni za vsak primer.

Kaj je ostalo od njihove »demokracije«? Marshallov plan, to je popolno gospodarsko in politično zaslužjevanje vseh tistih dežel, kjer jim je uspelo spraviti na oblast stare izdajalske in protiljudske klike z desnimi socialisti vred, posnemanje in uvajanje vseh znanih fašističnih metod zatiranja in izkoriščanja delovnega ljudstva ter vojno hujskaštvo — to je ostalo od njihove demokracije. Če že kje volitve izvedejo, tedaj so to volitve s podkupovanjem in terorjem. Sicer pa uporabljajo oboroženo intervencijo, s katero nadaljujejo v Grčiji vse od končane druge svetovne vojne.

Torej razlika kakor med dnevom in nočjo je očitnejša vsakomur. Kakor si moramo biti v svesti pri vseh naših naporih planskega gospodarstva, pri vsakršni politični akciji, tako bomo tudi pri bližnjih volitvah utrjevali politično trdnost in zavest našega ljudstva. Z vsakim našim uspehom utrjujemo sebe, svojo ljudsko državo in posredno zadajamo udarce sovražnikom. To moramo jasno prikazovati pri vsem našem delu. Naši aktivisti morajo znati to prikazati tudi pri prihodnjih volitvah.

Opozoriti je treba še na neke podrobnosti teh volitev. Želeti je, da bi v okrajne odbore prišli ljudje, ki imajo odgovorne naloge in izkušnje pri delu v krajevnih ljudskih odborih. Na ta način bo skupščina okrajnega ljudskega odbora res bolj strnjena oblastvena enota, ki bo lahko uspešneje upravljala vse gospodarske in upravno-oblastvene posle v okraju in jih prenašala istočasno na krajevne odbore.

Demokratičnost volilnega postopka zagotavlja že sam predpis zakona, ki je tisti, kakor smo ga imeli pri volitvah v krajevne ljudske odbore, to je, da se organizira v okraju toliko volilnih enot, kolikor se voli odbornikov. Če na en krajevni odbor odpade en odbornik, tedaj je na teritoriju tega krajevnega odbora ena volilna enota, če pa se inata v kraju voliti dva ali trije odborniki, tedaj se teritorij kraja razdeli na ustrezno število volilnih enot. Da bi zagotovili še večjo demokratičnost, bo treba strmeti za tem, da organizacije OF ne postavljajo samo ene kandidature za vsako odborniško mesto, marveč vsaj dva, če ne več kandidatov. To bo vsekakor samo zboljšalo efekt volitev in demokratično podlago novoizvoljenih okrajnih ljudskih odborov.

Tovariši! V tej zvezi se lahko dotaknem že tudi materije, ki se tiče predloženega osnutka spremembe zakona o upravnoteritorialni razdelitvi. Nujnost sprejetja tega zakona pred volitvami v okrajne ljudske odbore je očitna. Poleg odprave takega stanja v današnjih okrajnih ljudskih odborih, o katerem sem govoril, je potrebna tudi vrsta teritorialnih — upravnih sprememb, ki jih je treba izvršiti pred volitvami, da bi novi okraji takoj dobili nove redno izvoljene okrajne ljudske odbore. Sprejetje teh sprememb narekuje tudi dejstvo, da imamo 16.—17. marca občeljudsko štetje, ki nam narekuje, da pred-

hodno izvršimo te upravnoteritorialne spremembe, da bi ljudsko štetje bilo izvršeno že na osnovi spremenjenih meja okrajev, da bi statistični podatki, ki jih bomo dobili iz tega popisa, ustrezali tudi že novim okrajem. Če bi te teritorialne spremembe izvršili kasneje, bi bilo težavno prenašati popisne podatke v okvire novih okrajnih in krajevnih ljudskih odborov.

S predloženimi spremembami, ki jih vsebuje osnutek, se število okrajev, v številu mestne ljudske odbore Ljubljana, Celje, Maribor, zniža od 34 na 30 okrajev. Spajanje manjših okrajev v večje je potrebno iz nekoliko razlogov.

Zaradi razvijanja iniciative za gospodarsko dejavnost ljudskih odborov in s prenosom vrste podjetij iz republiške v okrajno pristojnost bodo okraji vse bolj postajali močne gospodarske enote. Za vodstvo tega gospodarstva t. j. za upravljanje, planiranje in evidentiranje gospodarske dejavnosti potrebujejo okrajni ljudski odbori močnejši upravni in administrativni aparat, s pomočjo katerega bi mogli uspešno voditi vso gospodarsko in ostalo dejavnost v okraju. Tak močnejši aparat pa se izplača samo za močnejše okraje. Za okraj z 20 do 25.000 prebivalcev bi bil tak aparat mnogo predrag. Sicer pa nimamo ljudi, ki bi bili sposobni, da z njimi kompletiramo vsak, tudi majhen okraj. Pri današnjih razpoložljivih prometnih zvezah ne bo posebne težave, če snujemo nekaj večjih okrajev. Razen tega pa težimo za tem, da bi lahko državljanji čimveč drobnih poslov opravili v krajevnem ljudskem odboru, da ne bi bilo treba za vsako malenkost hoditi na okraj. Spojitev okraja Rakek in Postojna narekuje poleg gospodarskega tudi političen razlog. Oba mala okraja vsak posebej bi se težko razvijala, treba pa je tudi likvidirati v običajih in gospodarstvu vse ostanke krivične meje. Mali škofjeloški okraj prav tako nima pogojev za samostojen gospodarski razvoj. Bližina Škofje Loke s Kranjem ne bo tako hudo povečala razdalje med upravnim središčem okraja in oddaljenimi kraji. Obstoječo oddaljenost pa bomo morali ublažiti z dobrimi avtobusnimi zvezami. Na Štajerskem pa bi po tem osnutku iz večjih delov treh dosedanjih majhnih okrajev nastal nov okraj. Dejstvo, da so sedanji trije okraji Šmarje, Konjice, Bistrica vsak zase težko životarili, je zahtevalo spremembo tega stanja. Misel take spojitve, kakor jo vsebuje predloženi osnutek, je bila z vseh strani široko pretresena in bila tudi konsultirana na terenu. Meje okraja po predloženem osnutku so bile podrobno pretresene po vseh prizadetih mejnih krajevnih ljudskih odborih.

Na osnovi te, rekel bi, samoodločbe krajevnih ljudskih odborov, je bila napravljena vrsta popravkov v prvotnem osnutku. Vsi krajevni odbori sedanjega okraja Šmarje, ki po tem osnutku ne tvorijo sestavnega dela novega okraja Poljčane, so se sami odločili, da se namesto k okraju Krško oziroma k Poljčanam priključijo k Celju, prav tako tudi nekaj krajev iz sedanjega okraja Konjice. Od okraja Bistrica pa se del krajevnih odborov priključi okraju Maribor okolica. Novi okraj bi imel 48 krajevnih ljudskih odborov in 57.000 prebivalcev, kar povsem ustreza možnostim uspešnega upravljanja in gospodarski samodejavnosti novega okraja. Prometne zveze novega okraja so izredno dobre, treba pa jih bo še izpopolniti z avtobusno linijo. Edina slaba stran te zamisli je, da sedež okraja, ki teritorialno predstavlja osredje okraja, ki ga je po vseh svojih delih zelo lahko povezati z dobrimi prometnimi zvezami, ni močnejši gospodarski in urbanistični center. To bo pa treba nadomestiti s primernimi investicijami. Dosedanji okraj Šmarje je že tako predvidel v svojem investicijskem planu gradnjo upravnega poslopja okrajnega ljudskega odbora, ki bi se s tem prenesla na Poljčane. S spojitvijo teh treh okrajev, ki je vsak zase imel 7, 9 in 12 milijonov investicij, se skupni investicijski

plafon poveča na 12 milijonov, poleg tega pa si bo treba omisliti še kake republiške investicije, saj bo novi okraj bogat po raznih prirodnih in celo rudninskih surovinah tako, da bodo Poljčane lahko v kratkem postale močnejše podeželsko središče. Iz kadra in osebja sedanjih treh okrajnih aparatov se bo dal narediti dober okrajni upravni aparat. Že sami prihranki na administraciji sedanjih treh okrajev bodo dali precejšnja investicijska sredstva za novi okraj.

S tako ureditvijo novega okraja bodo sicer vsaj v začetku kakšne težave, toda vsaka drugačna rešitev ne bi bila boljša. Bila je namreč poleg nemogočega toleriranja sedanjega stanja treh malih okrajev še druga varianta, ki pa prihaja še manj v poštev, to je, da bi se ves teritorij med Mariborom in Celjem razdelil na svoji veliki gravitacijski središči, na Maribor in Celje. V tem primeru bi se okraja Celje okolica in okraj Maribor okolica ogromno povečala in bi upravno ne zmogla tako velikega teritorija; poleg tega bi bil v tem primeru teritorij sedaj predvidenega okraja Poljčane zelo zapuščen in zanemarjen. Seveda je treba računati tudi s pojavi, da ta ali oni ne bo zadovoljen s tako rešitvijo komasacije teh okrajev, kar običajno spremlja vsako upravnoteritorialno spremembo. Vseh pa ni nikdar moči zadovoljiti, treba pa je predvsem večje upravne stabilnosti in ne nuditi možnosti za česče spremembe, ki upravno poslovanje oblastvenih organov samo motijo.

Kot sem dejal, so spremembo, obseženo v tem osnutku, narekovali močni gospodarski razlogi. Volitve, ki bodo tem upravnoteritorialnim spremembam takoj sledile, bodo pospeševale hitro konsolidacijo novih upravnih formacij. Razen tega vsebuje ta predlog tudi komasacijo nekaterih manjših krajevnih odborov. Glede teh sprememb prav gotovo ne bo prigovorov, ker so bili vsi prizadeti kraji konsultirani in so nameravane spremembe predlagane z njihovim pristankom. Tu gre pretežno za majhne krajevne ljudske odbore v partizanskih predelih, ki so nastali še v prvotnih pogojih partizanskega teritorija, deloma pa tudi za popravke v nekih predelih na Štajerskem. Te spremembe pri krajevnih ljudskih odborih prav tako narekujejo gospodarski momenti. Majhen krajevni ljudski odbor ne more svojega gospodarstva razviti in mu je že sama administracija težko proračunsko breme. Upravne naloge so namreč tudi za krajevne ljudske odbore vedno večje; zato je nujno stremeti za tem, da bi vsak krajevni ljudski odbor imel po enega, dva ali celo tri plačane nameščence, ki bi s pridom mogli opravljati upravne in administrativne posle. S tem se upravni in administrativni aparat po naših organih oblasti res da povečuje, toda glede na to, da naloge planskega gospodarstva in smer razvoja naše družbene ureditve nalagajo upravnim organom mnogo večje in težje gospodarske naloge in glede na to, da upravni aparat izvršuje v korist skupnosti vse tiste naloge, ki so jih prej opravljali v svojo korist privatni zajedalci in izkoriščevalci, je naš aparat še vedno mnogo cenejši kakor pa v kapitalističnem sistemu. To je bistveno, kar je bilo reči glede predloženih sprememb tega zakona.

Za zaključek še tole:

Dobro bi bilo, če bi skupščina poleg razpravljanja in sprejetja zakonov po predloženih osnutkih podčrtala tudi druge aktualne naloge, ki so pred nami in ki sem jih bežno nakazal.

Skupščina, kakršna je izšla kot izraz ljudske volje, kot odraz ljudske idejno-politične kompaktnosti, ne bi smela opravljati samo suhega zakonodajnega dela, ampak bi morala kot vrhovni oblastveno-politični forum naše republike s svojo oceno pomagati upravnim organom pri izvrševanju teh

težkih nalog. Taka diskusija bo samo povečala veljavo skupščine in njen pomen.

Sicer pa predlagam, da skupščina sprejme zakone, kakor jih je vlada predložila. (Dolgotrajno in navdušeno ploskanje.)

Predsednik d. r. F e r d o K o z a k : Pred prehodom na nadaljnjo razpravo odrejam desetminutni odmor.

(Seja je bila prekinjena ob 18,25 in se je nadaljevala ob 18,50.)

Nadaljujemo sejo. Besedo ima ljudski poslanec Ivan Ocvirk.

I v a n O c v i r k : Tovariši in tovarišice ljudski poslanci! V okviru referata, ki ga je dal predsednik naše vlade in v katerem je posebno naglasil prednosti uredb in odločb, katere je izdala zvezna vlada v zvezi z izboljšanjem prehrane delovnega ljudstva in preskrbe kmeta z industrijskimi izdelki, smatram za potrebno, da kot predstavnik kmetov podam njihovo mnenje, katerega sem dobil v razgovoru z njimi.

Vezane cene in s temi vzporedna oddaja kmetijskih pridelkov pomeni za kmeta izboljšanje njegovega položaja, ker bo po pravičnih cenah prodajal svoje presežke, za katere bo prejemal industrijske izdelke in tako ne bo več zainteresiran na tem, da bi prodajal tržne presežke na prostem trgu in kupal industrijske proizvode v svobodni prodaji. Kmetje ne bodo več orodje špekulantov, za kar je jamstvo uredba o vezanih cenah. Kmetje, ki zasledujejo politiko cen, odpravljajo novi način zamenjave, ker vidijo, da bodo cene kmetijskim pridelkom nasproti letu 1939 zvišane na 282%, medtem ko bodo cene za industrijske izdelke 12% nižje in se bo tako kmetu položaj po novem razmerju cen neprimerno izboljšal.

Naši kmetje se v polni meri zavedajo, da je bil prvi pogoj, da je ljudska oblast lahko pristopila k vezanim cenam, ta, ker so industrijski delavci storili v prvem letu petletke vse, da so plan proizvodnje izvršili ali celo prekoračili. Na drugi strani pa se kmetje zavedajo, da njihova proizvodnja ni dosegla industrijske in bo zato potrebno mobilizirati vse sile za čim višji hektarski donos z uporabo umetnih gnojil in preiti od nazadnjaškega obdelovanja zemlje k naprednemu kmetijstvu. Prepričani pa so tudi, da jim bo naša industrija nudila čim več strojev in orodja, s čimer jim bo omogočena hitrejša, boljša in cenejša obdelava. Kmetje, ki čutijo skrb ljudske oblasti za izboljšanjem njihovega gospodarskega položaja, se vključujejo v kmetijske zadruge, ker vidijo v združni obliki kmetijskega gospodarstva vse pozitivne oblike naprednega kmetijstva.

Zato pozivam kmete širom Slovenije, da store vse za večji donos svoje zemlje, da izboljšajo kvaliteto svojih pridelkov, ki naj jih po svojih zadrugah vnovčujejo po vezanih cenah, ker bodo tako pomagali sebi in izboljšali prehrano vsemu delovnemu ljudstvu. Po svojih kmetijskih zadrugah naj zagotovijo dobra semena ter se tudi sami lotijo gojitve semen. V svojih zadrugah naj snujejo živinorejske, selekcijske odseke in naj reji plemenske živine posvečajo več pozornosti kot do sedaj. Z vsemi silami naj podprejo kmetijsko združništvo in v največji meri zaktivizirajo slehernega za gradnjo združnih domov.

Tekmovanje in udarništvo sta v naši industrijski produkciji omogočila zadostno količino industrijskih izdelkov. Enak tekmovalni duh naj zavlada tudi v našem kmetijstvu in ustvarja kmete-udarnike. (Ploskanje.)

Predsednik d. r. F e r d o K o z a k : Besedo ima ljudski poslanec Franc Simonič.

Franc Simonič: Tovariši ljudski poslanci! Uspehi naših delovnih množic, ki postajajo iz dneva v dan večji, so ustvarili tudi pogoje za to, da je zvezna vlada izdala vrsto uredb in odredb o zajamčeni preskrbi in vezanih cenah, o katerih je govoril tovariš predsednik v svojem referatu.

Te uredbe jamčijo izboljšanje preskrbe in dvig življenjske ravni sploh tako za industrijske centre in mesta kot tudi za podeželje. Že prva poročila o teh uredbah so naletela na splošno zadovoljstvo in navdušenje vsega prebivalstva v Mariboru. Referata tovariša Kidriča in današnji referat tovariša predsednika Marinka pa bosta še v celoti prikazala delovnim množicam važnost in vse nadaljnje velike uspehe, ki bodo izvirali iz tega.

Že samo dejstvo, da se povprečje kalorične vrednosti zajamčene preskrbe poveča za 4—8%, je tako zelo važno za naša mesta in industrijske centre, da mirno lahko trdimo, da se bosta delovni elan in storilnost na vseh poljih javnega udejstvovanja še povečala. Ogromna večina delavstva po tovarnah je takoj po osvoboditvi sledila v gospodarstvu svetlim vzorom borcev narodnoosvobodilne vojske, ker se je zavedala, da si slovenski narod prvič v zgodovini kot svoboden in suveren narod na čelu z ljudsko oblastjo pod vodstvom našega voditelja in učitelja maršala Tita gradi človeka vredno in dostojno življenje.

Delovni napor v tovarnah so bili ogromni, saj se je industrijska proizvodnja kljub temu, da je bila kapaciteta naše industrije med vojno za 36,5% uničena, povečala za 67%. S tem zvišanjem produkcije smo dosegli med drugim tudi to, da že danes v tretjem letu po osvoboditvi lahko pristopimo k takemu izboljšanju življenjskega standarda, kot ga razen Sovjetske zveze nima nobena država, da sploh ne govorimo o kapitalističnih državah, predvsem pa še o državah, ki jih vpregajo v Marshallov plan, kjer so prehranjevalne razmere predvsem za delavce iz dneva v dan težje in slabše. Ni pa važno seveda samo to, saj je z uredbo razen tega zajamčeno tudi, da se bodo zajamčeni živilski obroki po denarnem efektu povečali za 17—18%. S temi uredbami je doseženo še to, za kar se naša ljudska oblast stalno bori, dosežena je namreč višja realna mezda, kar omogoča nagel porast življenjske ravni naših delovnih množic.

S temi uredbami pa prihaja še vidneje do izraza tesno sodelovanje delavcev, kmetov in delovne inteligence, tesna zveza med mestom in vasjo, odločna in enotna borba delovnih ljudi za veliki cilj — za izgradnjo socializma, za izgradnjo človeka vrednega življenja.

V tej borbi so tovarne v Mariboru plan v glavnem izvršile, predvsem v tekstilni industriji, čeprav so se pokazale še mnoge pomanjkljivosti, ki so jih pa v prvih tednih in mesecih letošnjega leta v veliki meri odpravili. Poslednji ukrepi in njihove posledice pa zagotavljajo, da bodo delavci in nameščenci s še večjo silo izvrševali plan in s tem ustvarjali boljše pogoje tudi kmečkemu prebivalstvu, ki bo tako laže zvišalo produkcijo kmetijskih pridelkov in s tem neposredno podprlo delavce in nameščence, to je delovne ljudi predvsem v industrijskih centrih.

V medsebojni delovni pomoči, v še trdovratnejši borbi za izpolnjevanje plana na vseh področjih se bodo ustvarjali materialni pogoji za izvrševanje teh uredb. S tem pa bo zadan tudi ponoven udarec peščici reaktivnih in saboterjev, posebno še, ker se je budnost delovnih množic po zadnjih tatvinah in malverzacijah v mariborskih bombažnih tkalnicah zelo okrepila.

Življenjska raven pa se bo dvigala tudi vzporedno z razvojem lokalnega gospodarstva. Komunalno gospodarstvo v širšem pomenu besede je v Mari-

boru doslej že tako napredovalo, da je s svojimi proizvodi resen faktor pri izboljševanju standarda. Naj omenim samo to, da je za široko potrošnjo prebivalstva ustanovljena mestna ekonomija v izmeri 143 ha, predvsem pa mestno vrtnarstvo v izmeri 17 ha; ki bosta v tem letu oskrbovala mestno prebivalstvo vsaj s 400.000 kg zelenjave in sočivja. To bo s tovarniškimi ekonomijami vred zelo izboljšalo prehrano v mestu, poleg tega pa bo tudi močan in odločen regulator cen. Preskrba v Mariboru je bila do nedavna razmeroma slaba, deloma zaradi objektivnih težav, v veliki meri pa po naši lastni krivdi. V trgovskem aparatu so bili ljudje, ki jim je današnja gospodarska stvarnost tuja, ki vidijo v trgovini le svojo osebno korist in ki iščejo v trgovini vedno le akumulacijo, pa čeprav na škodo delovnih ljudi. Premajhna budnost in perspektivnost pri delu je tudi vzrok, da smo trgovsko omrežje, ki bi ga morali neprestano krepiti, celo slabili. Kot je nakazal v svojem referatu predsednik vlade, smo tudi mi združne poslovalnice odstopali za ustanavljanje industrijskih magazinov, prezrli pa smo pri tem špekulante in prekupčevalce, ki skušajo z dneva v dan rušiti to, kar z največjimi napori in s požrtvovalnostjo ustvarja delovno ljudstvo. Kljub vsem njihovim zlohotnim naporom pa so naši uspehi vendarle ogromni. Zadnje volitve, izvrševanje plana in izpolnjevanje ostalih dolžnosti so dokaz, da se tudi delovno ljudstvo Maribora kot delovno ljudstvo vse Slovenije in Jugoslavije iz dneva v dan bolj vključuje v monolitno skupnost, ki bo sposobna v celoti izpolniti naloge, pred katerimi stojimo. Vse te naloge pa bomo tem lažje izpolnili, če bodo lokalni oblastveni faktorji in aktivisti pravilno in odločno odstranjevali napake, kar bo vsem tistim, ki se še nočejo vključiti v skupnost, vsem sovražnikom ljudstva jasen opomin, da živi tu ljudstvo, ki se zaveda svojih pravic in svojih moči pod vodstvom KP Jugoslavije in OF z maršalom Titom na čelu. (Ploskanje.)

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Besedo ima ljudski poslanec Albin Duje.

Albin Duje: Tovariši in tovarišice ljudski poslanci! V zvezi z ekspezejem predsednika vlade LRS tovariša Mihe Marinka bi se v diskusiji na kratko dotaknil vprašanja združništva in sicer važnosti in pomena decentralizacije nabavnoprodajnih zadrug in s tem v zvezi vprašanja formiranja in ustanavljanja splošnih kmetijskih zadrug ter v zvezi s tem gradnje združnih domov. Nedvomno so naše nabavnoprodajne zadruge odigrale dosedaj zelo važno in veliko vlogo. Če upoštevamo, da so se formirale in ustanovile v najtežjih časih ob naši osvoboditvi, ko je bila naša domovina porušena in požgana in so prav te naše nabavnoprodajne zadruge zaradi pomanjkanja raznih potrošnih predmetov preprečile trgovcem in špekulantom, da bi se s temi predmeti še bolj okoriščali, pri tem pa izkoriščali naše delovno ljudstvo. Ker so se naše nabavnoprodajne zadruge začele uspešno razvijati, so se naši kmetje z veseljem in razumevanjem vključevali vanje, lahko rečemo, množično vključevali. Med razvojem pa smo opazili tudi nekatere napake v poslovanju naših nabavnoprodajnih zadrug, in sicer razumljive napake, saj so bile te zadruge še mlade, poslovale so za obsežne teritorije in prav zaradi tega niso mogle zadostiti vsem potrebam kmetškega prebivalstva tako glede samega odkupa kakor tudi glede preskrbe s potrošnimi predmeti. Bili so primeri, da se zadruge z zelo obsežnim poslovnim teritorijem niso mogle živo povezati z vsemi svojimi kmečkimi producenti in zato niso mogle odkupiti vseh razpoložljivih kmečkih pridelkov. Ker pa niso mogle odkupiti vseh kmetijskih produktov, tudi niso mogle zadovoljiti vseh tistih potreb, ki jih

ima kmečko prebivalstvo. Z nadaljnjim razvojem našega združništva in s splošnim razvojem našega gospodarstva bo treba obstoječe nabavnoprodajne zadruge decentralizirati, da bomo lahko popravili omenjene nedostatke. V goriškem okraju smo imeli pred dvema mesecema, ko se je začela ponovna decentralizacija in ko so se začele ustanovljati prve splošne kmetijske zadruge, 17 nabavnoprodajnih zadrug s 56 poslovalnicami. Ko smo se lotili široke decentralizacije po vsem okraju, je ljudstvo z velikim navdušenjem in razumevanjem pozdravilo decentralizacijo zadrug in zahtevalo zadrugo v vsakem krajevnem ljudskem odboru. Kjer pa je teritorij krajevnega ljudskega odbora razsežnejši, so se izrekli za ustanovitev tudi dveh novih zadrug. Jasno, da z decentralizacijo nabavnoprodajnih zadrug ne bomo rešili vprašanja združništva v celoti, ker kmečke produkcije s popolnejšim trgovskim omrežjem ne bomo dvignili in je predvsem potrebno, kakor je pokazal dosednji razvoj in poudaril tudi referat tovariša predsednika, da se odločno lotimo ustanavljanja splošnih kmetijskih zadrug, ki se bodo bavile s celotno gospodarsko problematiko na vasi. Prav zaradi tega, ker se je decentralizacija nabavnoprodajnih zadrug izvršila z istočasnim ustanavljanjem splošnih kmetijskih zadrug, prav zaradi tega so naši kmetovalci in kmetje po vaseh z navdušenjem pozdravili decentralizacijo in sprejeli sklepe in praktično pristopili k formiranju in ustanavljanju splošnih kmetijskih zadrug. Kmetje se zavedajo velikega pomena teh zadrug za dvig kmečke produkcije, ker vedo, da si bodo z njimi izboljšali svoj življenjski standard. V goriškem okraju imamo do danes že od decentraliziranih 17 nabavnoprodajnih zadrug 30 novih kmečkih zadrug s 70 poslovalnicami. V večini krajevnih odborov so se kmetovalci že sporazumeli za ustanovitev splošnih kmetijskih zadrug. Tam, kjer še niso ustanovili in izvolili upravnih in nadzornih odborov, pa so že pripravili in izvolili pripravljalne odbore tako, da bomo v tem mesecu imeli v našem okraju v območju vsakega krajevnega ljudskega odbora svojo splošno kmetijsko zadrugo, v nekaterih krajevnih ljudskih odborih pa tudi po dve. Naši kmetje pa so v zvezi z razvojem našega združništva še posebno veseli, ko se je postavilo vprašanje zgraditve združnih domov, zlasti na Primorskem, v goriškem okraju, kjer je veliko pomanjkanje dvoran za kulturno življenje kmečkega prebivalstva. V teh okrajih so se kmetovalci in združniki zavzeli, da bo vsaka zadruga zgradila svoj združni dom, to se pravi, da bomo imeli v goriškem okraju po dosedanjem načrtu nad 80 združnih domov. Za letos pa je bila sprejeta obveznost, da jih bodo zgradili 42. Gradili pa jih bodo več in prepričan sem, kakor so prepričani naši kmetje, da bo število predvidenih 42 združnih domov tudi prekoračeno.

Naši kmetovalci so pristopili tudi že k praktičnemu delu in prav to, da so pristopili k praktičnemu delu, mi daje oslombo, da danes na skupščini podam to izjavo. Po vseh zadrugah, po vseh krajih, kjer so se sprejele obveznosti za gradnjo združnih domov, so se lotili tega dela z velikim veseljem in vključujejo slehernega vaščana v to delo, zbirajo material, pesek, cement itd. V mnogih krajih že grade združne domove. Tako so se ponekod, in sicer v Prvačini, na Gradišču, kakor tudi v Šempasu in v Predmeji, že vršile slavnostne otvoritve gradbenih del.

V zvezi z ustanavljanjem splošnih kmetijskih zadrug, ki postavljajo in gradijo združne domove, je važno, da se takoj lotijo gradnje. V tistih krajih, kjer so prebivalci takoj pristopili k praktičnemu delu, delo lepo napreduje, v krajih pa, kjer samo razpravljajo o potrebi gradnje združnega doma in o ustanovitvi zadruge ali o tem in onem, tam se stvar ne premakne. Treba je

toraj takoj pristopi k delu, čeprav še niso izdelani načrti za združni dom. Z ustanavljanjem splošnih kmetijskih zadrug širom cele naše domovine, na področju vsakega KLO in vsake vasi in z gradnjami združnih domov po naših vaseh bomo odpravljali razlike med mestom in vasjo in najuspešneje prispevali h graditvi socializma tudi na našem kmečkem podeželju. (Ploskanje.)

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Besedo ima ljudski poslanec Vinko Šumrada.

Vinko Šumrada: Tovarišice in tovariši ljudski poslanci! Predsednik vlade Miha Marinko se je v svojem ekspezeju med drugim dotaknil tudi bodočih volitev v okrajne ljudske odbore. V zvezi s tem smatram za potrebno, da se dotaknem nekaterih značilnosti iz dosedanjega delovanja okrajnih ljudskih odborov, dotaknem napak in nepravilnih gledanj, ki se pojavljajo več ali manj po vseh naših okrajih.

Dosedanji okrajni odbori, izvoljeni v prvi periodi po osvoboditvi, predstavljajo važen člen v izgradnji ljudske oblasti, važen prehod iz neustaljenih povojnih razmer k splošni konsolidaciji nove državne ureditve, ki je plod narodnoosvobodilne borbe. Vendar pa se je med prehodom v plansko gospodarstvo in v zvezi z ustanavljanjem pogojev za izgradnjo socializma tudi v okrajnih odborih nujno pojavila po eni strani razredna diferenciacija, zaradi katere hote ali ne hote izpadajo iz njih oni elementi, ki so že glede na lastniške odnose proizvajalnih sredstev današnji stvarnosti sovražni. Na drugi strani pa je zaradi velike potrebe po novih kadrih mnogo članov okrajnih odborov prevzelo važne in večje naloge v naši industriji kakor tudi v upravnem aparatu. Plenumi okrajnih ljudskih odborov so s tem postali premalo življenjski in niso več sposobni v polni meri zastopati interese delovnega ljudstva svojega okraja pri naših splošnih in konkretnih gospodarskih, upravnih in drugih družbenih nalogah.

Dragocena izkušnja za volitve v okrajne ljudske odbore nam bodo vse kakor nedavne volitve v krajevne ljudske odbore na področju cele LRS. Pri teh volitvah so prišla v veliki meri do izraza zdrava gledanja volivcev, ki so skoro v celoti pomedla iz naših krajevnih odborov vaše magnate, špekulante in izkoriščevalce, ostanke bivših neljudskih občinskih odborov. Pri teh volitvah so volivci v večini okrajev dali zdrav pouk poedinim oportunistom ne samo med nekaterimi ljudmi v krajevnih odborih, temveč tudi in še prav posebej med nekaterimi člani okrajnih izvršilnih odborov, ki so smatrali, da je treba za časa volitev odstopiti od vseh, za izvedbo plana neobhodnih nalog, kakor so razni odkupi, varčevanje pri preskrbi ter z njim zvezana kampanja za vključitev kočarjev in podobne vaše revščine v industrijo, pobiranje davka itd. Volivci so pokazali, da bolje razumejo in premagujejo težkoče na poti k izvedbi plana in vzporednega dviga življenjske ravni, kakor pa nekateri ljudje na vodilnih mestih na okrajih. Potrebno je, da v času pred volitvami okrajnih odborov gremo isto, od našega ljudstva pri volitvah v KLO potrjeno pot, to je pot pravilnega tolmačenja vseh naših ukrepov, ki so potrebni za izvršitev vseh postavljenih nalog. Treba je imeti jasno perspektivo, zakaj so potrebni razni ukrepi, ki so včasih marsikomu neprijetni. Zlasti pa je še potrebno pravilno tolmačiti novi sistem trgovine, sistem, ki naj da novo vzpodbudo našemu kmetu za boljše obdelavo zemlje, boljše možnosti izmenjave kmečkih in industrijskih izdelkov, sistem, ki naj daje koristi tako

kmetu kakor delavcu in nameščencu od večjega pridelka agrarnih proizvodov in dviga industrijske produkcije.

Dosedanje organizacijske oblike okrajnih izvršilnih odborov so se glede na večjo samostojnost okrajev v lokalnem in komunalnem gospodarstvu ter v zvezi z novimi nalogami pokazale kot nezadovoljive. Gospodarska poverjeništa okrajev, ki so v prvi fazi po osvoboditvi imela predvsem nalogo distribucije in izdajanja oblastnih ukrepov na področju gospodarstva in ki so združevala v posameznih odsekih resor krajevnega gospodarstva, odseka za trgovino in preskrbo, kmetijstva itd., so danes zajela večji del vsega poslovanja okrajnih odborov. Zato jih bo treba razdeliti na dva ali tri, ponekod tudi štiri samostojna poverjeništa. Zlasti pa je treba takoj izvesti ločitev poverjeništa za trgovino in preskrbo, poverjeništa za komunalno gospodarstvo in poverjeništa za kmetijstvo, živinorejo in gozdarstvo, ker ima vsako od teh poverjeništev široke in odgovorne naloge, ki za pravilno usmerjanje zahtevajo samostojnega poverjenika. Za vsa nova kot tudi za ostala poverjeništa pa bo nujno potrebno, da bodo izvoljeni v nove okrajne ljudske odbore novi ljudje, ki pravilno razumejo vse gospodarske in oblastvene ukrepe in bodo sposobni voditi delo na okrajnih odborih. Primeri dosedajega poslovanja okrajnih odborov dokazujejo, da so bili mnogi poverjeniki samo formalnega značaja. Imamo primere, da posamezni šefi odsekov oziroma pomočniki poverjenikov kakor tudi posamezni referenti raznih odsekov prisostvujejo sejam izvršnih odborov, ker poverjenik ne pozna problemov svojega poverjeništa niti v načelnih stvareh, kaj šele v potankostih. Dogodili so se celo primeri, da so pomočniki poverjenikov ali referenti sestavili poverjeniku poročilo za zasedanje okrajnega ljudskega odbora in na njem tolmačili razne ukrepe poverjeništev, katere poverjenik ni znal sam raztolmačiti.

Ena velikih težav, na kateri trpijo več ali manj vsi okrajni odbori, je pomanjkanje ali boljše povedano premajhno poznavanje kadrov na terenu, s katerimi naj bi se okrajni aparat izpopolnjeval, dvigal in usposabljal. Pri zadnjih volitvah so prišli v krajevne odbore novi, delavoljni ljudje. Kvaliteta tečajnikov na tečajih za tajnike oziroma predsednike krajevnih ljudskih odborov dokazuje, da imamo že danes na naših krajevnih odborih ljudi, ki niso sposobni prevzeti le poedine referate, temveč tudi posamezna poverjeništa okrajnih odborov. Žal pa okrajni odbori zelo malo poznajo svoje ljudi in se kljub opozorilu niso zanimali za kader, poslan na tečaje, niti niso vodili evidence, kdo je odšel na tečaj in kdo ne. Značilno je, da so najmanj razumevanja pokazali ravno okraji, ki se najbolj pritožujejo nad pomanjkanjem kadrov in kjer se to pomanjkanje kadrov močno opaža tudi v poslovanju samem. Že prvi tečaji so pokazali neizčrpnost zdravih, naglega razvoja sposobnih ljudi v naših tovarnah in na našem podeželju. Potrebno je, da na bližnjih volitvah vključimo v naše okrajne odbore v veliki meri nove ljudi, jih dvignemo, kajti na ta način bomo s pravilno pomočjo usposobili nove kadre, ki bodo v kratkem času ne samo kos nalogam na okrajnih odborih, temveč bodo lahko prevzeli še odgovornejše naloge v gospodarstvu ali v upravnem aparatu. (Ploskanje.)

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Predlagam skupščini, da zaključimo današnjo sejo. Prihodnja seja bo jutri, to je 17. februarja ob 11. uri dopoldne z nadaljevanjem dnevnega reda.

Seja je bila zaključena ob 19,30.

4. seja

II. rednega zasedanja

Ljudske skupščine Ljudske republike Slovenije

ki je bila dne 17. februarja 1948 v Ljubljani.

Predsednik: Dr. Ferdo Kozak.

Tajnik: Mira Tomšič.

NAVZOČI ČLANI VLADE:

- Miha Marinko, predsednik vlade LRS;
- dr. Marijan Breclj, podpredsednik vlade LRS in minister za industrijo in rudarstvo;
- Ivan Maček, podpredsednik vlade LRS in minister za gradnje;
- Vida Tomšič, predsednik kontrolne komisije LRS;
- Boris Kraigher, minister za notranje zadeve;
- Lidija Šentjurec, minister za komunalne zadeve;
- Ivan Regent, minister za delo;
- Tone Fajfar, minister za lesno industrijo;
- Viktor Repič, minister za trgovino in preskrbo;
- Jože Borštnar, minister za lokalni promet;
- Inž. Jože Levstik, minister za kmetijstvo;
- dr. Jože Pokorn, minister za pravosodje;
- dr. Marjan Ahčin, minister za ljudsko zdravstvo;
- dr. Anton Kržišnik, minister za socialno skrbstvo;
- Janez Hribar, minister brez listnice.

Ob 11,30 vstopijo v dvorano člani vlade s predsednikom vlade Miho Marinkom na čelu. Njihov prihod pozdravijo navzoči poslanci z dolgotrajnim ploskanjem.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Pričenjam 4. sejo II. rednega zasedanja Ljudske skupščine LRS.

Zapisnik današnje seje bo vodila tajnica Mira Tomšičeva.

Prosim tajnico Miro Tomšičevo, da prečita zapisnik 3. seje. (Tajnica Mira Tomšičeva prečita zapisnik 3. seje.)

Ima kdo kakšno pripombo k zapisniku? (Nihče.) Ker nihče, je zapisnik odobren in se podpiše. (Predsednik in tajnica podpišeta zapisnik.)

Ljudski poslanci Sergej Kraigher, Peter Stante in Olga Vrabič so službeno nujno zadržani in prosijo za dopust.

Predlagam, da jim skupščina odobri enodnevni dopust. Sprejme skupščina moj predlog? (Sprejme.) Hvala.

Pozivam in prosim ljudske poslance, da mi takoj javijo vsako začasno ali stalno spremembo naslova, ker brez točnih naslovov ni mogoče dostavljati vabil in zakonskih predlogov za zasedanje ljudske skupščine. Nadalje opozarjam ljudske poslance na 45. člen poslovnika, da je izostanek od sej opravičen le zaradi bolezni in neodložljive službene zadržanosti, kar je treba pravočasno pisмено javiti.

Prehajam na dnevni red. Na dnevnem redu je nadaljevanje razprave in sklepanje o predlogu zakona o upravni razdelitvi Ljudske republike Slovenije. Besedo ima ljudski poslanec Niko Jakofčič.

Niko Jakofčič: Tovariši ljudski poslanci! Pri ekspoziciji, ki ga je dal predsednik vlade, bi se jaz dotaknil vloge kmeta, ki danes zaostaja za našim gospodarskim razvojem.

Kakor je predsednik vlade naglasil, zaostajanje kmeta škoduje našemu splošnemu razvoju in dvigu. Pri takem zaostajanju se naša industrija ne bi mogla uspešno dvigati. Brez dviga industrije pa zopet kmetijstvo ne bi moglo uspevati. Kmetje ne bi mogli priti do višjega življenjskega standarda, do izboljšanja svojih življenjskih pogojev, kar pa jim more nuditi le industrializacija nove ljudske države. V taki ljudski državi se bodo kmetje okoristili s stroji, katere bodo napravili delavci v tovarnah. Stroje bodo kmetje dobivali v uporabo po svojih združnih organizacijah, s čimer jim bodo dostopnejši in cenejši, ker se jih ne bodo držali več profiti izzemalskih kapitalistov.

Ker je zaostajanje kmetijstva v škodo našemu splošnemu razvoju in v škodo tudi kmečkemu prebivalstvu samemu, je potrebno, da se čimprej izvede vrsta dalekovidnih ukrepov naše zvezne vlade, s katerimi naj se te neskladnosti odpravijo.

Po reorganizaciji združništva, ko bo v vsakem krajevnem centru postavljena samostojna zadruga, se bo izboljšala preskrba kmetov z industrijskimi proizvodi. Zadrugi bo kmet prodajal svoje pridelke, ki mu jih bo v zameno po vezanih cenah ugodneje plačevala, kot bi jih zamenjal kmet na prostem trgu. Združni domovi bodo centri novega življenja na vasi, bodo centri prosvete na vasi, bodo jedro novega gospodarstva na vasi. V združnih domovih se bodo kmetje prevzgojili iz svoje zaostalosti, da bodo lažje razumeli, kaj morajo prispevati med izgradnjo in da bi tako kot zavestni soustvarjalci čimveč koristili sebi in delovnemu ljudstvu in pripomogli k čim hitrejšemu dvigu splošnega ljudskega blagostanja.

Nadalje bi se hotel dotakniti onega mesta v ekspoziciji predsednika vlade, kjer je govoril o spremembah v upravni razdelitvi in sicer glede na združitve krajevnih ljudskih odborov v Črnomlju.

V okraju je obstajalo do sedaj po že poprej izvedeni združitvi še vedno 39 krajevnih ljudskih odborov, kljub temu, da ima okraj komaj okrog 24.000 prebivalcev. Obstajalo je veliko število odborov z majhnim številom prebivalcev, ki niso bili sposobni samostojnega življenja, ker niso bili dovolj velike gospodarske enote, da bi ustvarjale samostojno gospodarstvo, tudi niso bili sposobni, da bi razvijali novo ljudsko združništvo med kmeti, ter niso bili to centri, kjer bi se lahko ustvarjalo in razvijalo lokalno gospodarstvo. Zato je bila združitev nujna življenjska potreba, h kateri je težilo prebivalstvo predlaganih krajev samo. Po združitvi krajev, ki jih bo sedaj v okraju 29, bodo ti odslej lažje izvajali nove naloge, kraji bodo postali trdnejše gospodarske celote s samostojnim gospodarstvom in samostojno

finančno politiko. Združitev bo olajšala tudi upravno poslovanje okrajnega odbora.

Predsednik dr. F e r d o K o z a k : Besedo ima ljudski poslanec Franc Hojnik.

F r a n c H o j n i k : Tovariši in tovarišice ljudski poslanci! Iz ekspezeja predsednika vlade o teritorialni in upravni razdelitvi Slovenije je razvidno, da narekuje združitev manjših okrajev gospodarska nujnost. Tako lahko trdimo za okraj Slovenska Bistrica, da ta okraj zaradi geografskih in gospodarskih razlogov nima svojega naravnega središča. Severovzhodni del okraja, ki se s svojo mejo dotika skoraj mesta Maribora, je izrazito ravninski in poljedelski predel. Ta del je z Mariborom bolj povezan kot s Slovensko Bistrico. Delavci iz teh predelov so večinoma zaposleni v tovarnah v Mariboru. Kmetje prodajajo svoje pridelke v bližnjem mestu, ki je velik potrošni center ter tam nakupujejo industrijske proizvode. Že od početka svojega obstoja so krajevni ljudski odbori tega predela stremeli za združitvijo z Mariborom. Od 35 krajevnih ljudskih odborov jih je 16, ki si žele priključitve z Mariborom okolico, in le nekaj nad polovico prebivalstva je zadovoljna z dosedanjim središčem okraja. Z odcepitvijo tega predela k Mariboru ostane v okraju 18.000 prebivalcev, kar je vsekakor premalo za nadaljnji obstoj okraja. Zaradi geografskih in komunikacijskih razlogov je nemogoče priključiti ta del okraja kakšnemu okraju n. pr. Slovenskim Konjicam. Predlagani sedež okraja v Poljčanah bo v vsakem pogledu odgovaljal kot center za preostali del okraja, posebno glede na to, da bo s priključitvijo dela okraja Konjic in Šmarij postal novi okraj res naravno središče teh predelov. Poljčane so prometno središče, leže ob glavni železniški progi, ki veže Maribor z Ljubljano, so izhodno postajališče in izhodišče za cesto v Rogaško Slatino in imajo dobro cestno in avtobusno zvezo s svojim novim področjem. Predlagani sedež okraja v Poljčanah bo tudi odgovaljal kot center za celotno področje. Z vzpostavitvijo novega okrajnega središča bi bilo rešeno tudi vprašanje kadra, ki je bilo doslej na teh malih okrajih zelo težavno. Tudi v finančnem pogledu je ta rešitev najboljša, ker pomeni en dobro zaseden upravni aparat odločen prihranek nasproti dosedanjim trem slabo zasedenim upravnim aparatom.

S postavitvijo novega okrajnega sedeža se bo dvignilo lokalno gospodarstvo, pritegnilo bo še nezaposleno delovno silo, ki se zaradi oddaljenosti od Celja ali Maribora do danes ni hotela zaposliti.

Zaradi navedenih dejstev smatram, da je problem združitve treh okrajev najboljše rešen z novim centrom v Poljčanah in izjavljam, da bom glasoval za ta predlog.

Predsednik dr. F e r d o K o z a k : Besedo ima ljudski poslanec Ivan Trojar.

I v a n T r o j a r : Tovariši in tovarišice ljudski poslanci! K predlogu zakona in k ekspezeju predsednika vlade Mihe Marinka bi rad spregovoril nekaj besed kot ljudski poslanec okraja Škofja Loka. Kot je v preteklosti narekovala potreba vodstvu naše ljudske oblasti združiti male, gospodarsko šibke krajevne ljudske odbore v večje, gospodarsko samostojnejše, tako je postala ta potreba tudi sedaj, da se združijo šibki, življenja manj zmožni mali okraji, kakršen je naš okraj Škofja Loka, ki ima komaj 25.000 prebivalcev in 27 krajevnih ljudskih odborov, med katerimi so nekateri tako šibki,

da nimajo možnosti dobrega gospodarskega in kulturnega napredka. Škofjeloški okraj je bil ustanovljen nekaj let pred zadnjo vojno ter je bila za tiste čase taka ureditev primerna. Z naglim razvojem splošnega napredka in odpravljanjem pomanjkljivosti v nadaljnjem razvoju pa se je pokazala potreba, da se združi škofjeloški okraj z najbližjim, komaj 11 km od Škofje Loke oddaljenim ter gospodarsko kot kulturno močnejšim okrajem Kranj, ki ima že sedaj 46.000 prebivalcev in ga splošno smatramo za gospodarsko in kulturno središče Gorenjske. S to združitvijo bi se ustvaril v vsakem pogledu dovolj močan okraj Kranj z 71.000 prebivalci, ki bo imel večjo možnost razvoja. S tem se bodo tudi zmanjšali upravni stroški, ki so šli v škofjeloškem okraju na škodo gospodarskih potreb prebivalstva. Delno bi se s tem omejila tudi stanovanjska kriza v Škofji Loki, kjer ima sedaj okraj po svojih nameščencih zasedenih 36 do 40 sob in to v sedmih poslopijih. Z združitvijo se bo dvignila tudi avtoriteta nekaterih krajevnih ljudskih odborov v škofjeloškem okraju, ker bo prebivalstvo vezano bolj nase in ne na svoje krajevne ljudske odbore, medtem ko se je dogajalo, da so stranke iz bližnjih krajevnih ljudskih odborov pogosto prihajale s svojimi nasveti in intervencijami naravnost na izvršilni odbor okraja, in to pogosto v zadevah, ki spadajo v pristojnost in reševanje krajevnih ljudskih odborov. S tem se je rušila avtoriteta krajevnega ljudskega odbora in oviralo delo okrajnega izvršilnega odbora. S čimprejšnjo vzpostavitvijo oziroma izpopolnitvijo sedaj obstoječih avtobusnih zvez iz Poljanske in Selške doline s Kranjem bo nemoteno potekalo poslovanje krajevnih ljudskih odborov z izvršilnim odborom v Kranju. Dolžnost novoizvoljenega okrajnega odbora Kranj bo, da ne bo zanemarjal oddaljenih krajevnih ljudskih odborov. Gospodarsko in politično razgledano prebivalstvo škofjeloškega okraja se ne protivi tej združitvi, zlasti ker bo z združitvijo izpopolnjen dosedanji šibki politični in upravni kader, ki bo dosti lažje upravljal vse posle v dobrobit vsega prebivalstva ter odločneje pobijal vsak lokalpatriotizem, pa naj bi se pojavljal kjer koli. Okrajni ljudski odbor bo pač moral skrbeti, da se kar najbolj olajšajo zlasti začetne težave pri tej združitvi. Odstraniti bo moral odpor enega dela prebivalstva, kakor tudi bojazen, ki se pojavlja pri posameznikih, da bo prebivalstvo škofjeloškega okraja pri tem zapostavljeno. Prepričan sem, da bodo upravni, zlasti pa politični delavci z delom dokazali, da so minili predvojni časi in da prava ljudska oblast skrbi in dela za dobrobit in blaginjo vsega prebivalstva, pa naj živi na enem ali drugem koncu okraja. S to združitvijo bomo z večjim uspehom izpolnjevali vse naloge, ki nam jih je nakazal naš voditelj maršal Tito v svoji novoletni poslanici ter tako gradili lepšo bodočnost vsemu delovnemu ljudstvu. Zato izjavljam, da bom glasoval za predlog o upravni razdelitvi Ljudske republike Slovenije.

— **Predsednik dr. F e r d o K o z a k :** Besedo ima ljudski poslanec Rudolf Janko.

R u d o l f J a n k o : Tovariši in tovarišice ljudski poslanci! K predlogu zakona o upravni razdelitvi Ljudske republike Slovenije in k ekspezeju predsednika vlade Mihe Marinka bi hotel spregovoriti nekaj besed.

Združitev okrajev, kakor je predvidena v predlogu zakona o upravni razdelitvi LRS, je nujna in popolnoma upravičena iz različnih razlogov. Imamo okraj Postojna, ki šteje 17.000 prebivalcev, in okraj Rakek, ki ima 20.000 prebivalcev. Postojna in Rakek ležita ob železniški progi Ljubljana—

Trst, ki predstavlja dobro prometno zvezo. Oddaljenost med obema krajevoma znaša komaj 11 km. Poleg tega je tudi gospodarska struktura obeh okrajev popolnoma slična. V obeh okrajih je najvažnejša gospodarska panoga gozdarstvo, nadalje živinoreja in nekaj poljedelstva. To se pravi, da je združitev obeh okrajev tudi iz gospodarskih razlogov utemeljena. Čisto razumljivo pa je, da se bo z združitvijo obeh okrajev lahko vzpostavil boljši upravni aparat za en sam okraj, ki bo lažje izvrševal naloge, ki se postavljajo pred okrajne ljudske odbore zdaj in v bližnji bodočnosti. Navedel bi še en razlog, ki tudi govori v prid združitve, in sicer tole: Z združitvijo teh dveh okrajev bomo odpravili krivično mejo, ki nam je bila vrezana v naše narodno telo s krivično rapalsko pogodbo (navdušeno ploskanje in pritrjevanje), kajti ne smemo pozabiti dejstva, da so tako Notranjci v okviru bivše Jugoslavije kakor tudi Primorci, ki so bili z rapalsko pogodbo odrezani od Jugoslavije, v tej težki narodnoosvobodilni borbi doprinašali žrtve za isti cilj, za isto idejo ter se borili tudi za dokončno združitev v novi FLR Jugoslaviji, in da bomo z združitvijo teh dveh krajev zbrisali poslednjo sled ogromnih krivic, ki so bile storjene našemu narodu.

Rad bi se dotaknil tudi vprašanja zadružništva in zadružnih domov. Kakor so v Sloveniji in v vsej državi naši kmečki ljudje zelo dobro občutili socialno diferenciacijo, velja to v še večji meri prav za Notranjsko. Notranjska je znana po tem, da je njen glavni pridelek les. Že pred prvo svetovno vojno, posebno pa med obema svetovnima vojnama, je bila na milost in nemilost prepuščena raznim špekulantom, ki so izkoriščali težko gospodarsko stanje in gospodarsko krizo ter bogateli na račun kmečkega prebivalstva. Čisto jasno je, da je nastajala pri tem socialna diferenciacija, ko so na eni strani posamezni zajedalci živeli na račun delovnega ljudstva in bogateli, na drugi strani pa siromašili čimvečje število prebivalstva. Znano je, da je odhajalo z Notranjske že pred prvo svetovno vojno in zlasti med obema vojnama veliko število ljudi v tujino, ker niso našli kruha v svojem okraju in zaposlitve doma.

Danes, tovarišice in tovariši ljudski poslanci, je stanje popolnoma drugačno. Ne samo to, da postaja Notranjska, ki je bila pasivna pokrajina, aktivna, to se pravi, da se industrializira, to se pravi, da ji je dana možnost, da zaposli vse svoje prebivalstvo. Nasprotno, tudi na Notranjskem je isti problem kakor povsod, da namreč primanjkuje delovne sile. To govore dejstva in to pomeni, da ni treba več iskati zaslužka drugje, ampak da je doma prav tako dobro in da ni treba več hoditi za mejo. Ljudje so to dobro razumeli in zato je hitro napredovanje lesne industrije, ki je v teh krajih precej razvita, dalo v resnici lepe rezultate. Zato je tudi razumljivo stremljenje kmečkega prebivalstva, ki se je s tako vneto lotilo zadružne akcije. Naši ljudje vidijo, da jim je naša ljudska oblast in naša nova družbena ekonomska struktura zagotovila življenjski obstoj in da se jim ni več treba bati gospodarske krize, v kateri bi jih izkoriščali razni špekulanti, in da so prešli v napredno gospodarstvo, v napredno kmečko delo. Čisto jasno vidijo perspektivo svojega razvoja in ta perspektiva razvoja je zadružništvo.

Najnovejše uredbe o cenah kmečkih proizvodov in vezanih cenah industrijskih proizvodov ter ugodne možnosti zamenjave kmečkih proizvodov za industrijske proizvode pa dajejo našemu kmečkemu prebivalstvu tisti stimulus, da se bodo tudi prebivalci okraja Rakek po združitvi z okrajem Postojna na vso moč potrudili, da s kmečkimi pridelki oskrbijo naše indu-

strijske centre, naše delavce, s katerimi bodo še nadalje tesno povezani, saj vidijo v tej povezavi glavno jamstvo za uspešno izgradnjo socializma, za življenje, ki je vredno človeka. Za vse to je ljudstvo pri nas pripravljeno žrtvovati vse, lahko rečem prav tako, kakor je bilo v času narodno-osvobodilne borbe, katere se je prebivalstvo Notranjske v veliki meri aktivno udeležilo in tudi sedaj v času mirne izgradnje, v gradnji našega petletnega plana, v gradnji socializma. To ljudstvo neomajno zaupa v naše vodstvo, v našo ljudsko oblast, v našo Fronto, Partijo, v tovariša Tita. Prav s tem neomajnim zaupanjem v ljudsko oblast in naše politično vodstvo z vso vnemo dela pri gradnji združnih domov, ker se zaveda, da pomeni socializem lepšo bodočnost tako v mestu kakor na vasi, in da vodi na višjo stopnjo življenjske ravni, v dobo, ko ne bo več gospodarskih kriz, ne špekulantov in ne izkoriščevalcev.

Zato izjavljam, da bom glasoval za predlog zakona o upravni razdelitvi Slovenije in da bom glasoval tudi za ekspoze predsednika vlade tovariša Marinka. (Ploskanje.)

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Lista govornikov je izčrpana, zato zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje v posameznostih. (Medtem zaprosi za besedo podpredsednik vlade dr. Marijan Breclj.) Besedo ima dr. Marijan Breclj.

Dr. Marijan Breclj: Tovariši, ker prehajamo na glasovanje o teh zakonih, ki jih po ustavi spreminjamo, predlagam, da ne čitamo vsega besedila, ampak da čitamo samo spremembe, ki smo jih napravili glede na prejšnje zakone. Kar zadeva zakon o upravni razdelitvi Slovenije, predlagam, da imen tudi ne čitamo. Vsi tovariši poslanci imajo pred seboj celotno besedilo zakona. Gre za veliko število imen in bi bilo čitanje v celoti res samo potrata časa. Predlagam, da se čita samo šest členov in da se imena izpustijo. (Ploskanje.)

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Sprejme skupščina predlog ljudskega poslanca, podpredsednika vlade dr. Marijana Breclja? (Sprejme.) Prosim poročevalca zakonodajnega odbora, da prečita predlog zakona o upravni razdelitvi Ljudske republike Slovenije.

Poročevalec dr. Anton Melik prečita besedilo 1. člena zakonskega predloga.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Kdor je za besedilo 1. člena zakonskega predloga, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je 1. člen zakonskega predloga soglasno sprejet.

Poročevalec dr. Anton Melik prečita nato besedilo 2. člena.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Kdor je za besedilo 2. člena, naj prosim dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je 2. člen zakonskega predloga soglasno sprejet.

(Na enak način je nato skupščina brez popravkov in dopolnil soglasno sprejela tudi vse ostale člene zakonskega predloga.)

Ugotavljam, da je predloženi zakon o upravni razdelitvi Ljudske republike Slovenije od 1. do vključno 9. člena v posameznostih soglasno sprejet in prehajamo na glasovanje v celoti. Kdor je za predloženi zakonski pred-

log, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je predloženi zakon o upravni razdelitvi Ljudske republike Slovenije soglasno sprejet in ga bo ljudska skupščina predložila Prezidiju Ljudske skupščine LRS v razglasitev. Odrejam 10-minutni odmor.

(Seja je bila prekinjena ob 12,15 in se je nadaljevala ob 12,35.)

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Prehajamo na sedmo točko dnevnega reda, na razpravo in sklepanje o predlogu zakona o potrditvi, spremembah in dopolnitvah zakona o volitvah ljudskih poslancev za Ustavodajno skupščino LRS.

Pričenjam razpravo in prosim poročevalca zakonodajnega odbora, da da poročilo.

Dr. Stanko Štor: Tovariši in tovarišice ljudski poslanci! Poročilo zakonodajnega odbora k predlogu zakona o potrditvi, spremembah in dopolnitvah zakona o volitvah ljudskih poslancev v Ustavodajno skupščino Ljudske republike Slovenije glasi:

Navedeni zakonski predlog je obravnaval odbor na svoji seji dne 10. februarja 1948. Predvsem zaradi tega, ker lahko nastane potreba po dopolnilnih volitvah ljudskega poslanca v kaki volilni enoti in ker dose-danji zakon o volitvah ljudskih poslancev za Ustavodajno skupščino LRS ni več popolnoma v skladu z ustavo LRS, posebno z njenim 54. členom, nadalje, ker zahteva demokratični princip uvedbo »skrinjice brez liste«, ki je uvedena za volitve ljudskih poslancev za Ljudsko skupščino FLRJ in tudi za volitve odbornikov ljudskih odborov, je zakonodajni odbor soglasno smatral za nujno, da se predmetni zakonski predlog, ki je v soglasju z ustavama FLRJ in LRS ter zveznimi zakoni, sprejme.

Razpravljajoč od člena do člena je odbor soglasno sprejel vse člene v predlagani obliki in tudi soglasno sprejel zakonski predlog v celoti brez vsake spremembe.

Končno je bilo to poročilo prečitano in soglasno odobreno. Za svojega poročevalca je odbor določil svojega tajnika.

Odbor pošilja poročilo Ljudski skupščini LRS s predlogom, da ga v celoti sprejme in zakonski predlog uzakoni brez vsake spremembe. Predsednik, tajnik in člani odbora.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Pričenjam razpravo k temu zakonskemu predlogu in prosim tovariše ljudske poslance, ki žele govoriti, da se javijo k besedi. (Nihče se ne javi.) Ker se nihče ne javi k besedi, zaključujem razpravo in prehajamo h glasovanju v posameznostih.

Prosim poročevalca zakonodajnega odbora, da prebere člene, v katerih so predvidene spremembe.

Dr. Stanko Štor: Uvod je nov in se glasi: »Zakon o volitvah ljudskih poslancev za Ustavodajno skupščino Ljudske republike Slovenije z dne 10. septembra 1946 (Ur. l. LRS, št. 219/60-46) se potrди in ostane v veljavi s spremembami in dopolnitvami po tem zakonu, tako da se njegovo spremenjeno in prečiščeno besedilo glasi: Zakon o volitvah ljudskih poslancev za Ljudsko skupščino Ljudske republike Slovenije.«

Prvi člen se spremeni samo toliko, da se volijo ljudski poslanci za Ljudsko skupščino LRS in ne več za Ustavodajno skupščino LRS. V ostalem ostane besedilo 1. člena neizpremenjeno.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Kdor je za besedilo 1. člena z nadpisom, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je 1. člen z nadpisom soglasno sprejet.

Dr. Stanko Štor: V 2. členu so malenkostne spremembe. Namesto »za Ustavodajno skupščino LRS« se glasi »za Ljudsko skupščino LRS« in namesto »Prezidij Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta« se glasi »Prezidij Ljudske skupščine LRS«. Ostalo besedilo ostane neizpremenjeno.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Kdor je za besedilo 2. člena, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je 2. člen soglasno sprejet.

Dr. Stanko Štor: V 3. členu so malenkostne spremembe. V 1. odstavku se glasi namesto »za Ustavodajno skupščino LRS« sedaj »za Ljudsko skupščino LRS«. V ostalem ostane 3. člen neizpremenjen.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Kdor je za besedilo 3. člena, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je 3. člen soglasno sprejet.

Dr. Stanko Štor: V 4. členu je spremenjen 1. odstavek in to glede na ustavo FLRJ in ustavo LRS. Medtem ko so namreč prej volili poslance za Ustavodajno skupščino LRS vsi državljani FLRJ, ki so imeli volilno pravico v Sloveniji, ki so bili torej vpisani v kateri koli volilni imenik na ozemlju LRS, imajo sedaj zaradi določbe zvezne in tudi naše ustave volilno pravico samo državljani LRS. Zato se je prvi odstavek tega člena spremenil in se glasi: »Pravico voliti poslance za Ljudsko skupščino LRS ima vsak državljan Ljudske republike Slovenije, ki je vpisan v kateri koli volilni imenik na ozemlju Ljudske republike Slovenije.« Ostalo besedilo tega člena ostane neizpremenjeno.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Kdor je za besedilo 4. člena, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je besedilo 4. člena soglasno sprejeto.

Dr. Stanko Štor: Nadaljnja sprememba je v 7. členu. Namesto »Prezidij Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta« je sedaj »Prezidij Ljudske skupščine LRS«. Namesto, da mora biti predsednik republiške volilne komisije predsednik vrhovnega sodišča, je sedaj določeno, da mora biti to eden od članov Vrhovnega sodišča LRS. S tem smo spravili to določilo v sklad tudi z zakonom o volitvah odbornikov ljudskih odborov, v katerem je določeno, da je predsednik republiške volilne komisije eden od članov Vrhovnega sodišča LRS. Prvi odstavek 7. člena se torej glasi: »Republiško volilno komisijo, ki ima svoj sedež v Ljubljani, imenuje Prezidij Ljudske skupščine LRS. Komisijo sestavljajo predsednik, tajnik in pet članov. Vsem se določijo namestniki. Predsednik komisije je eden od članov Vrhovnega sodišča LRS.« Vsa ostala določila tega člena ostanejo neizpremenjena.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Kdor je za besedilo 7. člena, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je besedilo 7. člena soglasno sprejeto.

Dr. Stanko Štor: Prvi odstavek 8. člena se je prestiliziral in trije prejšnji členi so se združili. Sedaj se glasi prvi odstavek tega člena takole:

»V vsakem okraju in mestu, ki je izvzeto iz upravnega sestava okraja, je okrajna oziroma mestna volilna komisija, ki jo imenuje republiška volilna komisija po predlogu okrajnega oziroma mestnega izvršilnega odbora.«

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Kdor je za besedilo 8. člena, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je besedilo 8. člena soglasno sprejeto.

Dr. Stanko Štor: Nadaljnja sprememba je v 4. odstavku 13. člena pod točko a), ki se glasi: »a) pismeno privolitev kandidata in namestnika v kandidaturo, ki mora biti overjena od okrajnega sodišča, od mestnega oziroma rajonskega ljudskega odbora ali od krajevnega ljudskega odbora, ki je po odločbi vlade LRS upravičen overjati podpise;«

Ta sprememba se je napravila glede na zvezni zakon o overovitvi podpisov, da se to vskladi z zveznim zakonom.

Razen tega je malenkostna sprememba v točki b). Tam je »v mestnih četrtih«, sedaj: »(mestnih, rajonskih) ljudskih odborih«.

Končno je sprememba v zadnjem odstavku po podpičju, popreje je bilo »od sodišča«, sedaj se glasi: »od za to pristojnega organa«. V ostalem je 13. člen nespremenjen.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Kdor je za besedilo 13. člena s spremembami, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je besedilo 13. člena s popravki soglasno sprejeto.

Dr. Stanko Štor: Nadaljnja sprememba je na koncu 16. člena in se glasi: »Podpisi na privolitvi morajo biti overjeni od okrajnega sodišča, od mestnega oziroma rajonskega ljudskega odbora ali od krajevnega ljudskega odbora, ki je po odločbi vlade LRS upravičen overjati podpise.«

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Kdor je za besedilo 16. člena s spremembami, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je besedilo 16. člena s spremembami soglasno sprejeto.

Dr. Stanko Štor: Nadaljnja sprememba je v 30. členu in se glasi: »Skrinjice kandidatov se postavijo po tisti vrsti, po kateri so bile candidature potrjene; skrinjice med seboj vezanih kandidatov (16. člen) se postavijo po vrsti skupaj. K vsaki skrinjici postavi volilni odbor na viden in nedvoumen način tiskovino z objavo candidature.« Z novim stavkom: »Za temi skrinjicami se postavi skrinjica brez navedbe kandidata (»skrinjica brez liste«), v katero lahko oddajo kroglice tisti glasovalci, ki ne žele glasovati za nobenega izmed postavljenih kandidatov.«

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Kdor je za besedilo 30. člena s spremembami, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Smatram, da je besedilo 30. člena s spremembami sprejeto.

Dr. Stanko Štor: V 31. členu se je prvi stavek popravil tako, da se glasi: »Ko volilni odbor vse to izvrši, napravi o svojem delu zapisnik v enem izvodu.« Ostalo besedilo člena je nespremenjeno.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Kdor je za besedilo 31. člena z navedeno spremembo, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je besedilo 31. člena soglasno sprejeto.

Dr. Stanko Štor: V 40. členu se drugi stavek 2. odstavka glasi: »Kroglico spusti v tisto skrinjico, ki pripada kandidatu, za katerega name-rava oddati svoj glas oziroma v »skrinjico brez liste«, če ne želi glasovati za nobenega kandidata.«

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Kdor je za besedilo 40. člena, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je besedilo 40. člena soglasno sprejeto.

Dr. Stanko Štor: V prvem odstavku 45. člena je edina sprememba, da se zapisnik piše v enem izvodu. Vse ostalo je nespremenjeno.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Kdor je za besedilo 45. člena s predlagano spremembo, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je besedilo 45. člena z ome-njeno spremembo soglasno sprejeto.

Dr. Stanko Štor: Besedilo 46. člena se je moralo spremeniti, ker nimajo vse vojaške osebe na teritoriju LRS volilne pravice za Ljudsko skupščino LRS, ampak samo tiste, ki so državljani LRS, kar je predpisala naša zvezna ustava in tudi slovenska ustava. Zato se 46. člen na novo glasi:

»Pri volitvah poslancev za Ljudsko skupščino LRS imajo volilno prā-avicō vojaške osebe, ki so vpisane v vojaških volilnih imenikih na ozemlju Ljudske republike Slovenije, če so državljani Ljudske republike Slovenije. Vojaški volilni imenik ali overjeni izpisek iz tega imenika se predloži vsaj pet dni pred dnevom volitev okrajni (mestni) volilni komisiji, v katere območju je sedež vojaške enote, komande ali ustanove.

Volilna komisija odloči v sporazumu z vojaško komando, na katerih voliščih bodo glasovale vojaške osebe, in pošlje volilnemu odboru tega volišča vojaški volilni imenik ali overjen izpisek iz imenika.

V ostalem veljajo glede glasovanja vojaških oseb isti predpisi kakor za glasovanje drugih volivcev.«

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Kdor je za besedilo 46. člena z nad-pisom in spremembami, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je besedilo 46. člena s spre-membami in nadpisom v celoti soglasno sprejeto.

Dr. Stanko Štor: V 4. odstavku 48. člena je sprememba, da se zapisnik piše samo v enem izvodu in da se beseda »mestnega, četrtnega« spremeni v »(mestnega, rajonskega) ljudskega odbora«, tako da se ta stavka glasita: »Pod podpisom se pritisne pečat krajevnega (mestnega, rajonskega) ljudskega odbora. Zapisnik se napravi v enem izvodu.«

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Kdor je za besedilo 48. člena s spremembami, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je 48. člen s spremembami soglasno sprejet.

Dr. Stanko Štor: V 54. členu se je prvemu odstavku pristavil dodatek in se ta odstavek glasi: »Okrajna (mestna) volilna komisija ugotovi volilne rezultate na podlagi prejetih volilnih spisov; ugotovi, koliko volivcev

je vsega skupaj glasovalo v vsaki posamezni volilni enoti, koliko je v vsaki volilni enoti dobil glasov vsak posamezen kandidat ter koliko glasov je bilo oddanih v »skrinjico brez liste«. Končno je v 54. členu zadnji odstavek popolnoma nov: »Pri ugotavljanju relativne večine se ne upoštevajo glasovi, oddani v »skrinjico brez liste«.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Kdor je za besedilo 54. člena s spremembami, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je 54. člen s spremembami soglasno sprejet.

Dr. Stanko Štor: V drugem odstavku 56. člena so se na koncu za besedami »proglāšen za ljudskega poslanca« dodale besede: »... končno, koliko glasov je bilo oddanih v »skrinjico brez liste«. Sicer je ta člen ostal popolnoma nespremenjen.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Kdor je za besedilo 56. člena z navedeno spremembo, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je 56. člen s predlagano spremembo soglasno sprejet.

Dr. Stanko Štor: V drugem stavku prvega odstavka 59. člena se je za besedami »kateri kandidati so bili izvoljeni za ljudske poslance« postavila vejica in dodale besede: »... koliko glasov je bilo oddanih v »skrinjico brez liste«. Sicer je besedilo člena ostalo nespremenjeno.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Kdor je za besedilo 59. člena z navedenim dopolnilom, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je 59. člen s predlaganim dopolnilom soglasno sprejet.

Dr. Stanko Štor: V zadnji vrstici 61. člena je bila izvršena naslednja sprememba. Glede na sedanje besedilo občega dela kazenskega zakona, ki ga je Ljudska skupščina FLRJ sprejela konec prejšnjega leta, so se besede »političnih in posameznih« izpustile, zaradi česar se ta stavek glasi: »V hujših primerih se sme izreči tudi izguba državljskih pravic.« Vse ostalo besedilo je nespremenjeno.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Kdor je za besedilo 61. člena z navedeno spremembo, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je 61. člen s predlagano spremembo soglasno sprejet.

Dr. Stanko Štor: V prvem odstavku 62. člena so se besede »s prisilnim delom« glede na novo besedilo splošnega kazenskega zakona zamenjale z besedami: »s poboljševalnim delom« in ta odstavek glasi: »Kaznuje se z denarno kaznijo do 5.000 din ali s poboljševalnim delom do 6 mesecev«. Ostalo besedilo člena je nespremenjeno.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Kdor je za besedilo 62. člena z navedeno spremembo, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je besedilo 62. člena s predlagano spremembo soglasno sprejeto.

Dr. Stanko Štor: Besedilo 67. člena se je prestiliziralo tako, da se glasi: »Vse listine, predlogi za potrditev kandidata, overitve, pritožbe ter druge vloge in opravila po tem zakonu so prosti vseh državnih pristojbin.«

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Kdor je za prečitano besedilo 67. člena, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je besedilo 67. člena soglasno sprejeto.

Dr. Stanko Štor: Zadnji, ki je bil spremenjen, je 68. člen, ki sedaj glasi: »Predpisi tega zakona se uporabljajo smiselno v vseh primerih, v katerih so potrebne nove volitve v posameznih volilnih enotah.«

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Kdor je za besedilo 68. člena, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je besedilo 68. člena soglasno sprejeto.

Hkrati ugotavljam, da je predlog zakona o potrditvi, spremembah in dopolnitvah zakona o volitvah ljudskih poslancev za Ustavodajno skupščino Ljudske republike Slovenije v posameznostih soglasno sprejet in preidem na glasovanje v celoti. Kdor je za predlog zakona z vsemi spremembami, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je predlog zakona o potrditvi, spremembah in dopolnitvah zakona o volitvah ljudskih poslancev za Ustavodajno skupščino LRS soglasno sprejet ter ga bo ljudska skupščina po določilih ustave in poslovnika predložila Prezidiju Ljudske skupščine LRS, da ga razglasi.

Prehajam na 8. točko dnevnega reda, to je na razpravo in sklepanje o predlogu zakona o potrditvi, spremembah in dopolnitvah zakona o agrarni reformi in kolonizaciji v Sloveniji z dne 17. decembra 1945 ter zakona o dopolnitvah in spremembah zakona o agrarni reformi in kolonizaciji v Sloveniji z dne 6. aprila 1946, ter prosim poročevalca zakonodajnega odbora, da da poročilo.

Niko Jakofčič: Tovariši ljudski poslanci! Poročilo zakonodajnega odbora k predlogu zakona o potrditvi, spremembah in dopolnitvah zakona o agrarni reformi in kolonizaciji v Sloveniji z dne 17. decembra 1945 ter zakona o dopolnitvah in spremembah zakona o agrarni reformi in kolonizaciji v Sloveniji z dne 6. aprila 1946 glasi:

Predmetni zakonski predlog je obravnaval odbor na svoji seji dne 10. februarja 1948. Ker je v zadnjem času prišlo do neke spremembe zveznega zakona o agrarni reformi (Ur. l. FLRJ, šte. 745/101-1947) in ker je potrebno, da se zakonito uredi pravno razmerje kolonista do starega in do dodeljenega posestva, katero razmerje do danes še ni bilo urejeno, je zakonodajni odbor bil soglasno mnenja, da se mora predmetni zakonski predlog uzakoniti.

Glasujoč od člena do člena je zakonodajni odbor soglasno sprejel vse člene zakonskega predloga z naslednjimi spremembami:

a) 31. člen se spremeni tako, da se glasi: »Hkrati prevzame krajevni oziroma mestni ljudski odbor kolonistovo staro posestvo v začasno upravo; čisti dohodek iz te uprave gre v proračun krajevnega (mestnega) ljudskega odbora.«;

b) 2. odstavek 37. člena se črta, zaradi česar odpade pred dosedanjim 1. odstavkom navedba »1«;

c) točka e) 44. člena se prestilizira tako, da se glasi: »lastniki kmečkih posestev iz 12. člena, ki imajo več kot 20 ha zemlje in več kot 10 ha gozda.«.

Nato je odbor sprejel soglasno zakon v celoti z navedenimi spremembami.

Končno je bilo to poročilo prečitano in soglasno odobreno. Za poročevalca je bil določen Niko Jakofčič.

Poročilo se pošilja Ljudski skupščini LRS s predlogom, da ga v celoti sprejme in predlog zakona uzakoni s predlaganimi spremembami. Predsednik, tajnik in člani odbora.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Pričenjam razpravo o predlogu tega zakona in prosim tovariše ljudske poslance, da se priglase k besedi. Ker se nihče ne prijavi k besedi, preidemo na glasovanje v posameznostih in prosim poročevalca zakonodajnega odbora, da prečita člene, v katerih so spremembe.

Poročevalec Niko Jakofčič prečita besedilo 16. člena, pri katerem odpade drugi odstavek prejšnjega zakona.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Kdor je za to besedilo 16. člena, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Ker nihče, ugotavljam, da je 16. člen soglasno sprejet.

(Na enak način so bili izglasovani in sprejeti 28., 29., 30., 31., 32., 33., 34., 35., 36., 37., 43., 44., 45., 48., 51. in 52. člen.)

Ugotavljam, da je predlog zakona o potrditvi, spremembah in dopolnitvah zakona o agrarni reformi in kolonizaciji v Sloveniji z dne 17. decembra 1945 ter zakona o dopolnitvah in spremembah zakona o agrarni reformi in kolonizaciji v Sloveniji z dne 6. aprila 1946 v posameznostih soglasno sprejet. Zato preidemo na glasovanje v celoti. Kdor je za predloženi zakon v celoti, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je omenjeni predlog zakona v celoti soglasno sprejet in ga bo Ljudska skupščina predložila Prezidiju Ljudske skupščine LRS zaradi razglasitve.

Prekinjam današnjo sejo, ki se bo nadaljevala popoldne ob 16. uri.

(Seja je bila prekinjena ob 13,15 in se je nadaljevala ob 16,20.)

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Nadaljujemo 4. sejo II. rednega zasedanja in prehajamo na deveto točko dnevnega reda, to je na razpravo in sklepanje o predlogu zakona o odpravi zakona o prenosu imovine telesnovzgojnih društev na Zvezo fizkulturnih društev Slovenije ter o ureditvi lastninskih razmerij, ustvarjenih s tem zakonom. Prosim poročevalca zakonodajnega odbora, da da poročilo.

Dr. Stanko Štor: Tovariši in tovarišice, ljudski poslanci! Poročilo zakonodajnega odbora k predlogu zakona o odpravi zakona o prenosu imovine telesnovzgojnih društev na Zvezo fizkulturnih društev Slovenije ter o ureditvi lastninskih razmerij, ustvarjenih s tem zakonom glasi:

O navedenem zakonskem predlogu je razpravljal odbor na svoji seji dne 10. februarja 1948. Ko je izšel prvotni zakon z dne 24. oktobra 1945, še nismo imeli ustave FLRJ in ustave LRS in je bil zaradi tega takratni zakon po svoji vsebini popolnoma pravilen. Prvotni zakon pa ni več v skladu z zakonom o društvih, zborovanjih in drugih javnih shodih, ki ga je izdala Ljudska skupščina FLRJ, zaradi česar se mora prvotni zakon vskladiti z zveznim zakonom. Iz teh razlogov je bil zakonodajni odbor soglasno mnenja, da je izdanje predlaganega zakona potrebno.

Pri glasovanju od člena do člena je zakonodajni odbor soglasno sprejel vse člene zakonskega predloga brez vsake spremembe. Glasujoč o zakonskem predlogu v celoti je odbor zakon soglasno sprejel.

Nato je bilo to poročilo prečitano in soglasno odobreno. Za poročevalca je odbor določil svojega tajnika.

Poročilo se pošilja Ljudski skupščini LRS s predlogom, da ga v celoti sprejme in predlog zakona uzakoni brez vsake spremembe. Predsednik, tajnik in člani odbora.

K temu poročilu zakonodajnega odbora bi dal samo kratko pojasnilo in sicer k točki, kjer se zakonodajni odbor sklicuje na zvezni zakon o društvih, zborovanjih in drugih javnih shodih. Ta zakon v zadnji obliki določa v 5. odstavku 31. člena, če kaka stranka oziroma društvo, ki je obstajalo poprej, ne vloži prijave za nadaljnje delovanje v določenem roku, ali če stranka oziroma društvo ne dobi dovoljenja za nadaljnje delovanje, postane njihovo premoženje splošno državno premoženje. Odločbo o tem izda organ po 13. členu. Ta zakon je stopil v veljavo aprila 1947 in od tistega trenutka dalje naš zakon ni bil več v skladu z zveznim zakonom. Da se je premoženje tistih društev, telesnovzgojnih in športnih društev, ki so se svobodno in prostovoljno vključila v Fizkulturno zvezo Slovenije, ki so imela, čeprav niso bila telesnovzgojna, premoženje, kakor tudi tistih društev, katerih namen je bila telesna vzgoja, prepustilo po predlogu zakona v last Fizkulturni zvezi, je pravilno in popolnoma v skladu z zveznim zakonom. Kajti vsa ona društva, fizkulturna društva, ki so prostovoljno pristopila v Fizkulturno zvezo, so, sicer nesamostojna, temveč kot del Fizkulturne zveze, naprej obstajala, za vsa druga društva, glede katerih je prvotni zakon določil, da njihovo imovino prepusti Fizkulturni zvezi, je pa prvotni zakon postal nepravilen glede na poznejši zvezni zakon, kajti dotično premoženje mora postati splošno državno premoženje. Kakor rečeno, je izdaja tega zakona, da se vskladi prvotni zakon z zvezno zakonodajo, absolutno potrebna. S tem dopolnjujem poročilo zakonodajnega odbora.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Pričenjam razpravo o predlogu zakona in prosim ljudske poslance, ki žele govoriti, da se priglasijo. — Ker se nihče ne javi k besedi, zaključujem razpravo in preidem na glasovanje v posameznostih. Prosim poročevalca zakonodajnega odbora, da bere posamezne člene.

Poročevalec dr. Stanko Štor prečita besedilo zakona o odpravi zakona o prenosu imovine telesnovzgojnih društev na Zvezo fizkulturnih društev Slovenije ter o ureditvi lastninskih razmerij, ustvarjenih s tem zakonom.

(Skupščina je v posameznostih vseh pet členov tega zakonskega predloga soglasno sprejela.)

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Ugotavljam, da je predlog tega zakona v posameznostih soglasno sprejet in preidemo na glasovanje v celoti. Kdor je za besedilo predloga tega zakona, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je predlog zakona o odpravi zakona o prenosu imovine telesnovzgojnih društev na Zvezo fizkulturnih društev Slovenije ter o ureditvi lastninskih razmerij, ustvarjenih s tem zakonom, v posameznostih in v celoti soglasno sprejet in ga bo Ljudska skupščina LRS poslala Prezidiju Ljudske skupščine LRS, da ga razglasi.

Prehajamo na deseto točko dnevnega reda in sicer na razpravo in sklepanje o predlogu zakona o potrditvi in spremembah zakona Predsedstva Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta o ustanovitvi častnega naslova »narodni umetnik«. Prosim poročevalca zakonodajnega odbora, da da poročilo.

Dr. Anton Melik: Poročilo zakonodajnega odbora k predlogu zakona o potrditvi in spremembah zakona Predsedstva Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta o ustanovitvi častnega naslova »narodni umetnik« se glasi:

O tem zakonskem predlogu je zakonodajni odbor razpravljal na svoji seji dne 10. februarja 1948. Iz razlogov, razvidnih iz obrazložitve predloga po predsedniku vlade LRS, je bil odbor soglasno mnenja, da se ta zakon izda.

Pri razpravljanju o zakonskem predlogu od člena do člena je odbor soglasno odobril vse predlagane člene v nespremenjeni obliki in slednjič tudi soglasno sprejel zakonski predlog v celoti.

Končno je bilo to poročilo prečitano in soglasno odobreno. Za poročevalca je odbor določil dr. Antona Melika.

Poročilo se pošilja Ljudski skupščini LRS s predlogom, da ga v celoti sprejme in predlog zakona uzakoni brez vsake spremembe. Predsednik, tajnik in člani odbora.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Pričenjam razpravo o predlogu zakona o potrditvi in spremembah zakona Predsedstva Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta o ustanovitvi častnega naslova »narodni umetnik«. Se kdo priglasi k besedi? (Nihče.) Ker se nihče ne prijavi k besedi, zaključujem razpravo o tem predlogu in prosim poročevalca zakonodajnega odbora, da prebere posamezne člene.

Poročevalec dr. Anton Melik prečita nato vse štiri člene omenjenega zakona, ki jih skupščina soglasno sprejme.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Ugotavljam, da je predlog zakona v posameznostih soglasno sprejet. Prehajamo na glasovanje v celoti. Kdor je za predloženo besedilo zakona, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je predlog zakona o potrditvi in spremembah zakona Predsedstva Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta o ustanovitvi častnega naslova »narodni umetnik« v posameznostih in v celoti soglasno sprejet. Ljudska skupščina ga bo po določilih ustave in poslovnika predložila Prezidiju Ljudske skupščine LRS, da ga razglasi.

Naslednja, t. j. enajsta točka dnevnega reda je razprava in sklepanje o predlogu zakona o imenih naselij in o označbi trgov, ulic in hiš. Prosim poročevalca zakonodajnega odbora, da da poročilo.

Poročevalec dr. Anton Melik: Poročilo zakonodajnega odbora k predlogu zakona o imenih naselij in o označbi trgov, ulic in hiš glasi:

O tem zakonskem predlogu je razpravljala odbor na svoji seji dne 11. februarja 1948. Popolnoma se je pridružil obrazložitvi predloga po predsedniku vlade LRS in zaradi tega soglasno smatra, da je treba ta zakon izdati.

Glasujoč od člena do člena je zakonodajni odbor sprejel vse predlagane člene brez spremembe. Prav tako je soglasno sprejel zakonski predlog v celoti.

Poročilo je bilo prečitano in odobreno. Za odborovega poročevalca je bil določen dr. Anton Melik.

Odbor pošilja poročilo Ljudski skupščini LRS s predlogom, da ga v celoti sprejme in uzakoni predlog zakona v obliki, kakor je bil stavljen od vlade LRS. — Predsednik, tajnik in člani odbora.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Pričenjam razpravo k temu zakonskemu predlogu in prosim, da se javijo k besedi tisti ljudski poslanci, ki želijo govoriti k temu zakonu. (Nihče se ne javi.) Ker se nihče ne javi k besedi, zaključujem razpravo in prosim tovariša poročevalca, da prebere predlog zakona člen za členom.

Poročevalec dr. Anton Melik prečita nadpis in besedilo 1. člena zakona.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Kdor je za besedilo 1. člena tega zakona z nadpisom, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je besedilo 1. člena tega zakona z nadpisom soglasno sprejeto.

(Na enak način sprejme skupščina besedilo vseh ostalih členov zakonskega predloga.)

Ugotavljam, da je predlog tega zakona v posameznostih soglasno sprejet. Preidemo na glasovanje v celoti. Kdor je za besedilo predloga zakona o imenih naselij in o označbi trgov, ulic in hiš, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je predlog zakona o imenih naselij in o označbi trgov, ulic in hiš soglasno sprejet in ga bo skupščina predložila Prezidiju Ljudske skupščine LRS, da ga razglasi.

Preidemo na dvanajsto točko dnevnega reda, to je na razpravo in sklepanje o predlogu zakona o odpoklicu ljudskih predstavnikov v organih državne oblasti na ozemlju Ljudske republike Slovenije ter prosim poročevalca zakonodajnega odbora, da da poročilo.

Dr. Stanko Štor: Dajem poročilo zakonodajnega odbora k predlogu zakona o odpoklicu ljudskih predstavnikov v organih državne oblasti na ozemlju Ljudske republike Slovenije.

O tem zakonskem predlogu je odbor razpravljajal na svoji seji dne 11. februarja 1948.

Smatral je, da je zaradi izvedbe 2. odstavka 7. člena ustave LRS izdanje tega zakona neobhodno potrebno.

Pri razpravljanju od člena do člena je zakonodajni odbor soglasno sprejel vse člene zakonskega predloga z naslednjimi spremembami:

- a) v 2. vrstici 4. odstavka 9. člena se zamenja beseda »in« z besedo »ali«;
- b) v 22. členu se vstavijo za besedami »v volilni enoti« besede »oziroma za volišča, na katerih so se zgodile nepravilnosti«;
- c) v 24. členu se v 1. odstavku črtajo besede »brez odvzema prostosti«.

Nato je odbor soglasno sprejel celotni zakonski predlog z zgoraj navedenimi spremembami.

Odbor opozarja, da se je v začetku 11. člena vrinila bistvena tiskovna pomota, zaradi česar natisnjeni predlog zakona ne odgovarja izvirniku zakonskega predloga in se začetek 11. člena mora glasiti: »Pristojni organ, ki mu je poslan predlog za odpoklic ljudskega predstavnika, zahteva od ...«.

Poročilo je odbor soglasno odobril in določil za odborovega poročevalca svojega tajnika.

Poročilo se pošilja Ljudski skupščini LRS s predlogom, da ga v celoti sprejme in predlog zakona uzakoni z zgoraj navedenimi spremembami. — Predsednik, tajnik in člani odbora.

Dovolite tovariši ljudski poslanci, da vam čisto na kratko pojasnim 7. člen naše ustave, na katerega se poročilo zakonodajnega odbora sklicuje.

Naša ustava določa v 7. členu, da ljudski predstavniki, to je ljudski poslanci, kakor tudi odborniki ljudskih odborov odgovarjajo svojim volivcem za svoje delo in da jih morejo volivci odpoklicati tudi pred potekom časa, za katerega so izvoljeni. Drugi odstavek pa pove, da bo republiški zakon določil, pod katerimi pogoji in na kakšen način se ta odpoklic izvrši. In vidite, prav zaradi tega, da dobimo zakon, ki je že predviden v drugem odstavku 7. člena naše ustave, je predložen skupščini predmetni zakonski predlog. Sicer k poročilu nimam ničesar dostaviti.

Predsednik dr. F e r d o K o z a k : Pričenjam razpravo k predlogu tega zakona. Ali se kdo javi k besedi? (Nihče.) Ker se nihče ne javi, zaključujem razpravo in prosim poročevalca, da prečita besedilo zakona po posameznih členih.

Poročevalec dr. S t a n k o Š t o r prečita besedilo 1. člena predloga zakona z nadpisom.

Predsednik dr. F e r d o K o z a k : Kdor je za besedilo 1. člena z nadpisom, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je 1. člen z nadpisom soglasno sprejet.

(Na enak način sprejme skupščina brez sprememb in dopolnitev nadaljnje člene zakonskega predloga do vključno 22. člena.)

Poročevalec dr. S t a n k o Š t o r prečita besedilo 23. člena. Tovariši, 23. člen ima v bistvu popolnoma iste kazenske določbe kot oni člen kazenskih določb, ki govori o volitvah ljudskih poslancev. Ne vem, ali naj vse še enkrat prečitam? Ali je skupščina za to, da se ta člen ne prečita? (Vsi poslanci se strinjajo s tem, da se 23. člen ne čita.)

Predsednik dr. F e r d o K o z a k : Kdor je za besedilo 23. člena z nadpisom, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je 23. člen z nadpisom soglasno sprejet.

Poročevalec dr. S t a n k o Š t o r : V 24. členu je mala sprememba, zato ga bom prečital. Ta člen glasi: »Z denarno kaznijo do 5.000 din ali s poboljševalnim delom brez odvzema prostosti do 6 mesecev se kaznuje:

1. kdor se pri glasovanju nedostojno vede in kdor potem, ko se je ugotovilo, da ni vpisan v stalni volilni imenik, na opomin predsednika volilnega odbora noče oditi iz poslopja, v katerem se glasuje;
2. kdor razžali volilni odbor ali kakega njegovega člana.«

Predsednik dr. F e r d o K o z a k : Kdor je za besedilo 24. člena, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je besedilo 24. člena soglasno sprejeto.

(Skupščina sprejme nato brez sprememb ali dopolnitev tudi vse nadaljnje člene do vključno 30. člena.)

Ugotavljam, da je predlog zakona o odpoklicu ljudskih predstavnikov v organih državne oblasti na ozemlju Ljudske republike Slovenije soglasno sprejet v posameznostih in preidemo na glasovanje v celoti. Kdor je za

besedilo tega zakonskega predloga v celoti, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je predlog zakona o odpoklicu ljudskih predstavnikov v organih državne oblasti na ozemlju Ljudske republike Slovenije v posameznostih in v celoti soglasno sprejet. Predsedstvo Ljudske skupščine LRS bo ta zakon predložilo Prezidiju Ljudske skupščine LRS, da ga razglasi. Prekinjam sejo za 10 minut.

(Seja je bila prekinjena ob 17,10 in se je nadaljevala ob 17,30.)

Predsednik dr. F e r d o K o z a k : Seja se nadaljuje. Prehajam na tri-najsto točko dnevnega reda, to je na razpravo in sklepanje o predlogu zakona o proglasitvi 27. aprila za državni praznik Ljudske republike Slovenije. Prosim poročevalca zakonodajnega odbora, da da poročilo.

Dr. H e l i M o d i c : Tovariši ljudski poslanci! Dajem poročilo zakonodajnega odbora k predlogu zakona o proglasitvi 27. aprila za državni praznik Ljudske republike Slovenije.

O tem zakonskem predlogu je odbor razpravljal dne 11. februarja 1948.

Iz razlogov obrazložitve zakonskega predloga po predsedniku vlade LRS je odbor soglasno smatral, da je treba predmetni zakon izdati.

Nato je odbor soglasno sprejel oba člena zakonskega predloga in tudi zakonski predlog v celoti brez vsake spremembe.

Prečitano in odobreno je bilo to poročilo in je bil za odborovega poročevalca določen dr. Heli Modič.

To poročilo se pošilja Ljudski skupščini LRS s predlogom, da ga v celoti sprejme in zakonski predlog uzakoni v predlagani obliki brez vsake spremembe. Predsednik, tajnik in člani odbora.

Predsednik dr. F e r d o K o z a k : Pričenjam razpravo o predlogu tega zakona. Se javi kdo k besedi? K besedi se je prijavil podpredsednik vlade dr. Marijan Brecelj.

Dr. M a r i j a n B r e c e l j : Tovariši ljudski poslanci! Gre za to, da damo temu zakonu primeren uvod, ker gre za zakon zgodovinskega pomena in je prav, da v uvodu poudarimo, zakaj proglašamo 27. april za naš praznik, za praznik slovenske republike. Zato predlagam, da bi se zakonsko besedilo glasilo takole:

»Zakon o proglasitvi 27. aprila za državni praznik Ljudske republike Slovenije.

Da se poudari zgodovinski pomen ustanovitve Osvobodilne fronte Slovenije, ki je bila začetek organiziranega oboroženega upora slovenskega ljudstva, združenega z bratskimi jugoslovanskimi narodi v boju zoper okupatorja in domačo reakcijo in ki pomeni hkrati začetek organiziranja slovenske državnosti ter da se v zakoniti obliki potrdi stanje, ki ga je ustvarilo slovensko ljudstvo z dosedanjim praznovanjem tega dne, izdaja Ljudska skupščina Ljudske republike Slovenije naslednji zakon:

1. člen

Sedemindvajseti april se proglašá za državni praznik Ljudske republike Slovenije.

2. člen

Ta zakon velja od dneva objave v Uradnem listu LRS.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Ali se še kdo javi k besedi? (Nihče.) Ker nihče, zaključujem razpravo in prosim poročevalca zakonodajnega odbora, da se izjavi, ali se zakonodajni odbor strinja s predloženo spremembo tega besedila?

Poročevalec dr. Heli Modic: V imenu zakonodajnega odbora izjavljam, da zakonodajni odbor sprejme predlagano spremembo zakona. Predlagam, da sprejme skupščina zakon v besedilu, kakor ga je predlagal podpredsednik vlade dr. Marijan Breclj.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Preidemo na glasovanje v posameznostih in prosim poročevalca, da prečita besedilo zakona.

Poročevalec dr. Heli Modic prečita uvod in besedilo 1. člena zakona v skladu s predlagano spremembo.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Slišali ste uvod in besedilo 1. člena. Kdor je za to besedilo, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je besedilo uvoda in 1. člena soglasno sprejeto.

Poročevalec dr. Heli Modic prečita besedilo 2. člena.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Kdor je za besedilo 2. člena, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je besedilo 2. člena soglasno sprejeto. Hkrati ugotavljam, da je predlog tega zakona v spremenjeni obliki v posameznostih soglasno sprejet. Preidem na glasovanje v celoti. Kdor je za predlagano besedilo tega zakona v celoti, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je predlog zakona o proglasitvi 27. aprila za državni praznik Ljudske republike Slovenije soglasno sprejet in ga bo predsedstvo Ljudske skupščine LRS predložilo Prezidiju Ljudske skupščine LRS, da ga razglasi.

Preidem na štirinajsto točko dnevnega reda, na razpravo in sklepanje o predlogu zakona o državnih uslužbencih Ljudske republike Slovenije. Prosim poročevalca zakonodajnega odbora, da da poročilo.

Dr. Heli Modic: Poročilo zakonodajnega odbora k predlogu zakona o državnih uslužbencih Ljudske republike Slovenije se glasi:

Odbor je o tem predlogu zakona razpravljal na svoji seji dne 11. februarja 1948.

Glede na 93. člen zveznega zakona o državnih uslužbencih je soglasno smatral, da je izdaje tega zakona potrebno.

Razpravljajoč od člena do člena, je zakonodajni odbor sprejel vse člene zakonskega predloga v predlagani obliki z naslednjimi soglasno sprejetimi spremembami:

a) 4. odstavek 3. člena predloga postane 2. odstavek, 2. odstavek predloga postane 3. odstavek in 3. odstavek postane 4. odstavek;

b) v zadnji odstavek 29. člena se vrine za besedo »dopust« beseda »praviloma«;

c) v 80. členu se citirata namesto 6. in 7. točke 20. člena 5. in 6. točka 20. člena;

č) na vseh mestih, kjer govori zakonski predlog o »poklicu«, se ta beseda zamenja z besedo »stopnja«, ravno tako se zamenja v 41. členu beseda »zvanje« z besedo »stopnja«.

Tovariši poslanci!

Predlog zakona rabi izraz poklic za srbski izraz zvanje, kakor v dose-danjih uredbah. Slovenska izdaja zveznega zakona o državnih uslužbencih prevaja zvanje z izrazom položaj, s katerim izrazom pa označujemo v sloven-ščini kakor tudi v srbohrvaščini položaj, kar pa ni isto kot zvanje.

Stališče slavistov je, da naj bi po možnosti našli pristne slovenske izraze za razne pravniške posle. Vendar je bilo stališče zakonodajnega odbora, da je bolje najti nove izraze za nove pojme, kot pa dati starim izrazom popolnoma novo vsebino. Našemu jezikovnemu čutu prav gotovo ne odgovarja, da bi imeli na primer pravnega referenta in pravnega svetnika za dva različna poklica. Še bolj se nam upira, da bi označevali napredovanje pravne-ga referenta v višjega pravnega referenta ali daktilografa drugega raz-reda v daktilografa prvega razreda kot spremembo poklica. Izraz poklic je bližje pojmu stroka, čeprav se tudi s tem popolnoma ne krije.

Zakonodajni odbor je preizkušal uporabo izrazov »naziv«, »zvanje« in »stopnja«. Izraz naziv bi bolj odgovarjal srbohrvaškemu izrazu zvanje in je že bolj udomačen. Vendar pa oba ta dva izraza nista slovenskega izvora in označujeta le zunanjo plat tega pojma. Zakonodajni odbor se je zato odločil za izraz stopnja, ki je pristno slovenski in vsebinsko pravilno ozna-čuje pojem, ki ga uvaja zakon o državnih uslužbencih.

Nato je odbor soglasno sprejel zakonski predlog v celoti z navedenimi spremembami.

Odbor opozarja, da se je v 41. členu vrnila bistvena tiskovna pomota, zaradi česar natisnjeni predlog zakona ne odgovarja izvirniku zakonskega predloga, zato vrstica »vendar za vsak posamezni mesec ne sme biti večje kakor« na koncu 1. točke spada kot druga vrstica v 2. točko.

Poročilo je odbor soglasno odobril in določil za svojega poročevalca dr. Helija Modica.

Poročilo se pošilja Ljudski skupščini LRS s predlogom, da ga v celoti sprejme in predlog zakona uzakoni z zgoraj navedenimi spremembami. Predsednik, tajnik in člani odbora.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Pričenjam razpravo k temu zakon-skemu predlogu in prosim ljudske poslance, da se oglasijo k besedi. Besedo ima ljudski poslanec in podpredsednik vlade dr. Marijan Brecej.

Dr. Marijan Brecej: Zakonodajni odbor predlaga, da se povsod, kjer ta predlog zakona rabi izraz poklic, ta beseda spremeni v stopnjo. Poročilo je tudi obrazložilo, zakaj je zakonodajni odbor zavzel tako stališče. Pooblaščen sem v imenu vlade izjaviti, da se vlada ne strinja s tem popravkom oziroma s spremembo predloga, kot ga stavi zakonodajni odbor. Besedi »zvanje«, ki naj odgovarja »poklicu« oziroma izrazu, ki ga upo-rablja zakonodajni odbor »stopnja«, smo posvetili večjo pozornost in smo prišli do zaključka, da ni prav nobenega razloga, da ne bi našega sloven-skega izraza »poklic« dali v našo uslužbenko zakonodajo in mu s tem dali določen pojem. Zdi se mi neprepričevalno, kar je dejal tovariš dr. Modic, da naj bi beseda »stopnja« označila ustrezno vsebino. Zdi se mi ravno nasprotno. Mi mislimo, da gre za določitev mesta, ki ga ima naš uslužbenec v našem državnem aparatu.

Imamo dvojje stališče glede določitve njegovega službenega mesta: Prvo je srbski izraz zvanje, ki pove, za kaj je dotični uslužbenec usposobljen, in označuje mesto, ki ga dotični državni uslužbenec zavzema v organizaciji

določene ustanove, v kateri je zaposlen. Glede besede »položaj« ni dvoma. Tu smo si edini, da gre za konkretno mesto v organizaciji kakega ministrstva, nekega ljudskega odbora, državnega podjetja itd., ki ga zavzema dotični uslužbenec. Na primer nekdo je sodnik. »Sodnik«, to je njegov poklic, njegovo zvanje. »Predsednik okrajnega sodišča«, to je njegov položaj. Ali na primer, nekdo je pravnik. »Nižji pravni referent« je njegov poklic, »načelnik pravnega oddelka« pa je njegov položaj. Gre za izraz sam. Mislimo namreč, da beseda »stopnja« vsebinsko ne zajame tega, kar hoče zakon zajeti z izrazom »zvanje« ali »poklic«. Stopnja bi preje odgovarjala določenemu mestu v državnem aparatu.

Drugič, res je, da se v našem jeziku rabi beseda poklic tako, da pove posel, za katerega se je nekdo v življenju usposobil. Nekdo je krojač, čevljar itd. Mislimo pa, da je v naši uradniški zakonodaji treba pravilno definirati pojem »poklic« glede na konkreten posel, ki ga nekdo opravlja v naših državnih ustanovah. Imamo na primer precejšnje število ljudi, ki so svoj poklic dejansko menjali. Vzemimo za primer delavce ali obrtnike, ki so prišli v naš državni aparat, v naše sodstvo itd. Nekdo je bil preje krojač, danes pa je sodnik. Če bi izhajali iz stališča, ki ga zavzema zakonodajni odbor, bi moral ta človek ob statističnih popisih, ljudskem štetju in podobno, pri poklicu reči, da je krojač, kar pa ni točno. On je poklic menjal in je danes sodnik. V tem smislu bi raba besede »poklic« zavajala v zмотo in ne bi dobili pravilne socialne slike pri nas, če ne bi označevali poklica za tisto delo, ki ga danes ta človek v našem državnem aparatu opravlja. Mislim, da ni nobenega razloga, da bi se morali zaradi te obče rabe oziroma občega pojma v naši pravni terminologiji in našem zakonu izogibati izrazu poklic, ki je enakovreden izrazu zvanje ali nemškemu »der Beruf«. To pomeni v srbsčini isto, kar pomeni slovenska beseda poklic. Mislim, da je beseda stopnja napačna tudi zaradi tega, ker dejansko ne zajema tega, kar obsega pojem »poklic«, kot ga rabi naš zakon v smislu zvanja oziroma stopnje. Govorimo na primer o strojepiski I., II., III. stopnje. Njen poklic je strojepiska, točnejša oznaka njenega poklica po njeni sistematizaciji pa je strojepiska I., II., III. stopnje. Besedo »stopnja« pa imamo zapopadeno v našem zakonu z izrazi višji, nižji. Na primer, višji pravni referent, nižji pravni referent, inženir, višji inženir. Zato smatramo, da bi bila beseda stopnja napačna, ker ne zadene tega, kar naš zakon hoče, namreč da označuje vsakega državnega uradnika oziroma uslužbenca po njegovi usposobljenosti, to se pravi po njegovem poklicu in po njegovem mestu, ki ga zavzema v organizaciji našega državnega aparata, naših ustanov itd. Zato izjavljam v imenu vlade, da vlada tega popravka ne sprejme in predlagam, da tovariši poslanci sprejmejo stališče, ki ga je vlada zastopala v svojem predlogu, da se namreč ne uporablja beseda stopnja, ampak poklic. Če pa imajo člani zakonodajnega odbora še kak drug argument, naj to povedo, da se moremo o njem izjaviti.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Se kdo od poslancev še javi k besedi? (K besedi se javi poročevalec dr. Heli Modic.)

Dr. Heli Modic: Prosil bi predsednika skupščine, da odredi kratek odmor, med katerim bi se zakonodajni odbor sestal.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Sprejme skupščina ta predlog? (Sprejme.)

Seja je bila prekinjena ob 17,50 in se je nadaljevala ob 18,15.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Seja se nadaljuje. Prosim poročevalca zakonodajnega odbora, da pojasni stališče zakonodajnega odbora.

Dr. Heli Modic: Tovariši ljudski poslanci! Zakonodajni odbor je na svojem posvetovanju prišel do zaključka, da je načelno za sprejem tega zakona, da pa izraza »poklic« ne more sprejeti, vendar pa zakonodajni odbor ne vztraja na izrazu »stopnja«, kot ga je prvotno predlagal, ampak je pripravljen sprejeti vsak drug primeren izraz, ki bi označeval vsebino izraza »zvanje«.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Besedo ima podpredsednik vlade dr. Marijan Breclj.

Dr. Marijan Breclj: V imenu vlade izjavljam, da vlada sprejme vse popravke in spreminjevalne predloge zakonodajnega odbora razen točke č) in vztraja na tem oziroma predlaga, da se v zakonskem besedilu rabi izraz »poklic«.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Tovariši ljudski poslanci! Najprej prosim, da skupščina glasuje o tem, ali sprejme predlog vlade, kot je bil predložen, ali ne. Kdor je za predlog zakona v obliki, kot ga je predložila vlada brez popravka zakonodajnega odbora v točki č), naj dvigne roko. (Večina poslancev dvigne roko.) Hvala. Je kdo proti? (Šest poslancev glasuje proti.) Ugotavljam, da je glede točke č) osnovni predlog vlade sprejet s šestimi glasovi proti.

Sedaj prehajamo na glasovanje po predlogu tega zakona v posameznostih in prosim poročevalca zakonodajnega odbora, da prečita člen za členom.

Podpredsednik vlade dr. Marijan Breclj: Jaz bi še preje prosil za besedo.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Besedo ima podpredsednik vlade dr. Marijan Breclj.

Dr. Marijan Breclj: Ko smo sedaj izglasovali izraz »poklic«, je treba glede na predlog zakonodajnega odbora v 41. členu napraviti spremembo. V osnutku, ki ga je predložila vlada, se rabi izraz »zvanje«. Predlagam, da se prva točka 41. člena glasi tako: »Prepoved podelitve višje plače oziroma višjega poklica oziroma stopnje v poklicu za 6 mesecev do enega leta itd.« To je sedaj v skladu z ostalim zakonskim besedilom. Višji poklic oziroma stopnja v poklicu. Na primer strojepiska I., II. stopnje, višji, nižji referent itd., to so stopnje v poklicu. (Ljudski poslanec Jože Rus: Višje plače oziroma višje stopnje v poklicu.) Dobro: »Prepoved podelitve višje plače oziroma višje stopnje v poklicu.« Sicer čisto točno ni.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Tu višjega poklica ni. Mislim, da je točno: »višja stopnja v poklicu«.

Dr. Marijan Breclj: Kaj misli o tem poročevalec zakonodajnega odbora?

Dr. Heli Modic: Mislim, da bi »stopnjo v poklicu« lahko sprejeli povsod, kjer je v osnutku rečeno »poklic«.

Dr. Marijan Breclj: To pa ne spada več k temu konkretnemu predlogu.

Josip Vidmar: Če sprejmemo povesod, sprejmimo tudi tukaj.

Dr. Heli Modic: V zakonodajnem odboru smo med odmorom že govorili o tem izrazu. Recimo daktilograf II. stopnje, to je zvanje, prav tako kot je zvanje prva ali tretja stopnja.

Dr. Marijan Breclj: Saj to pove že samo zakonsko besedilo.

Dr. Heli Modic: Ravno tako kot referent ali svetnik. To je zvanje.

Dr. Marijan Breclj: Jaz sem proti temu, da bi besedo »poklic« v celotnem zakonskem besedilu nadomestili z izrazom »stopnja v poklicu«. Imamo poklice in položaje. Imamo pa v določenih poklicih stopnje, višje, nižje, I., II., III. To že zakon sam daje. Da bi pa v celoti nadomestili izraz »poklic« s »stopnja v poklicu«, bi bilo napačno.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Glede izraza »poklic« je skupščina že glasovala.

Dr. Marijan Breclj: Tovariš Modic je hotel tu poseči nazaj. Če sedaj njegov predlog sprejmemo, postavimo prejšnji predlog po treh minutah na glavo. Za to pa nismo, vsaj jaz ne.

Dr. Heli Modic: Tudi jaz nisem za to, a zaradi tretjega odstavka 41. člena sem moral reči, da nimamo nič proti izrazu »stopnja v poklicu«.

Dr. Marijan Breclj: To je bilo torej samo pojasnilo za nazaj. Jaz bi vendarle mislil, da je pravilnejša stilizacija »prepoved podelitve višje plače, višjega poklica oziroma višje stopnje v poklicu«, ker ni vedno možnosti dobiti višjo stopnjo v poklicu. Nekdo je na tem, da svoj poklic v našem smislu menja. Zakon ne govori povesod o stopnjah, I., II., III. stopnji, višji ali nižji stopnji, ampak postavlja posamezne poklice, kjer nekdo lahko napreduje. Ne bo vedno samo primer, ko lahko kaznuješ nekega državnega uradnika, da ne more priti 6 mesecev v višjo stopnjo, ampak da tudi ne more napredovati v višji poklic.

Jože Rus: Ali je to v zakonu? Višji poklic je nemogoč. Mi se ne razumemo.

Jože Petejan: On že ima višjo stopnjo, ne pa poklic.

Dr. Marijan Breclj: Če bi pa na ta način vzeli, potem izenačimo izraz »poklic« s »stroko«, kar pa ni isto. Imamo tudi stroke, na primer pravno stroko, prosvetno stroko itd. in v teh strokah imamo poklice, v teh poklicih pa stopnje. (Ljudski poslanec dr. Jože Rus: To je predmetna ločitev ne osebna.) Učitelj, to je zvanje, po našem poklic v prosvetni stroki. Profesor je tudi poklic v prosvetni stroki, toda profesor ni isti poklic kot učitelj, zato to razlikujemo. (Ljudski poslanec, minister Ivan Regent: Imaš pa stopnje v teh poklicih.) Ravno ta primer: učitelj in profesor. Učitelj ne more med tema dvema poklicema dobiti neke višje stopnje v učiteljskem poklicu samem, ampak lahko pride samo v višji poklic profesorja in zato mislim, da bi bila pravno točnejša taka stilizacija, da mi rečemo »prepoved po-

delitve višje plače oziroma višjega poklica oziroma višje stopnje v poklicu.« V tem izčrpamo vse možnosti in to je smisel zakona, da odgovorimo na vse primere, ki morejo nastopiti. (Ljudski poslanec Jože Petejan: Še en primer: recimo kapetan postane major. On ne spremeni poklica.) Tu nima smisla primerjati vojaške službe, ker bo o tem govoril poseben zakon. Ta zakon bo pa govoril o činih. Za vojaško službo so posebej kvalificirana mesta, za katera pa ne velja ta zakon. Te pojme vendar ne moremo mešati iz vseh strok.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Ugotavljam, da je ljudska skupščina izraz »poklic« že izglasovala. Amandma vlade pa bo dan na glasovanje, ko bo prišel na vrsto člen, pri katerem je bil predlagan. Prosim poročevalca zakonodajnega odbora, da bere člen za členom.

Poročevalec dr. Heli Modic prečita uvodne določbe in besedilo 1. člena.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Kdor je za nadpis in besedilo prvega člena zakona, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je besedilo 1. člena z nadpisom soglasno sprejeto. Prosim poročevalca, da prečita besedilo 2. člena.

(Na enak način je skupščina soglasno sprejela tudi vse nadaljnje člene zakonskega predloga. Besedilo 41. člena je bilo sprejeto po amandmaju vlade tako, da se prva točka tega člena glasi: »1. prepoved podelitve višje plače oziroma višjega poklica oziroma višje stopnje v poklicu za šest mesecev do enega leta;«.)

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Ugotavljam, da je predlog tega zakona v posameznostih soglasno sprejet in preidemo na glasovanje v celoti. Kdor je za besedilo tega zakonskega predloga v celoti, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je predlog zakona o državnih uslužbencih Ljudske republike Slovenije v posameznostih in v celoti soglasno sprejet.

Predsedstvo Ljudske skupščine LRS bo izročilo ta zakon Prezidiju Ljudske skupščine LRS zaradi razglasitve.

Ker je dnevni red seje izčrpan, zaključujem današnjo sejo. Prihodnja seja bo sklicana pismeno.

Seja je bila zaključena ob 19. uri.

5. seja

II. rednega zasedanja

Ljudske skupščine Ljudske republike Slovenije

ki je bila dne 17. maja 1948 v Ljubljani.

Predsednik: Dr. Ferdo Kozak.

Tajnik: Miloš Ledinek.

NAVZOČI ČLANI VLADE:

Miha Marinko, predsednik vlade LRS,
dr. Marijan Brecelj, podpredsednik vlade LRS in minister za
industrijo in rudarstvo,

Ivan Maček, podpredsednik vlade LRS in minister za gradnje,

Boris Kraigher, minister za notranje zadeve,

Lidija Šentjunc, minister za komunalne zadeve,

Ivan Regent, minister za delo,

dr. Jože Potrč, minister za prosveto,

Viktor Avbelj, predsednik kontrolne komisije,

Zoran Polič, minister za finance,

Tone Fajfar, minister za lesno industrijo,

Jože Borštnar, minister za lokalni promet,

Inž. Jože Levstik, minister za kmetijstvo,

Viktor Repič, minister za trgovino in preskrbo,

dr. Jože Pokorn, minister za pravosodje,

dr. Marjan Ahčin, minister za ljudsko zdravstvo,

Anton Kržišnik, minister za socialno skrbstvo,

Janez Hribar, minister brez listnice.

Ob 16,10 vstopijo v dvorano člani vlade na čelu s predsednikom Miho Marinkom, ki jih zbrani poslanci pozdravijo z dolgotrajnim ploskanjem.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Pričenjam 5. sejo II. rednega zasedanja Ljudske skupščine LRS. Zapisnik današnje seje bo vodil tajnik Miloš Ledinek.

Prosim tajnico Miro Tomšičevo, da prečita zapisnik zadnje seje. (Tajnica Mira Tomšičeva prečita zapisnik 4. seje.) Ima kdo kakšno pripombo k zapisniku? (Nihče.) Ker nihče, ugotavljam, da je zapisnik odobren in se podpiše. (Predsednik in tajnica podpišeta zapisnik.)

Tovariši ljudski poslanci! Preden preidemo k nadaljevanju seje, mi dovolite, da posvetim nekaj besed našemu tovarišu, ljudskemu poslancu, članu administrativnega odbora Francu Mojškercu, ki ga ni več med nami.

Nedavni proces v Ljubljani, dogodek mednarodnega pomena pravzaprav, je poleg vsega drugega odkril nekaj v človeškem pogledu bistvenega, nekaj, nad čemer bi se vesoljna vojska nazadnjaštva morala globoko zamisliti. Ta proces je razkril, v kakšen nezaslišan pekel, v kakšno brezmejno propalost, v kakšno brezumno brezčastnost, cinične lopovščine in pokvarjenosti utegne treščiti človeka sistem ureditev odnosov med ljudmi, ki jim gre izključno samo za nadoblast, za zadostitev egoističnih nagonov, za izkoriščanje vsega sveta. Prav tako in iz istih nagibov je peščica izdajic zaključila, da Franc Mojškerc ne sme več živeti in je tudi izvedla svoj brezumni sklep.

Franc Mojškerc je bil svetel primer borca med narodnoosvobodilno borbo, bil je neugnani in neumorni delavec za obnovo in izgradnjo osvobojene domovine, bil je zvest in hraber vojak na fronti borbe za socializem. Delovni človek je z njim izgubil dragega tovariša in soborca.

Tisti, ki so s svojim zahrbtnim zločinom hoteli prizadejati škodo naši stvari, so se uračunali. Prav take žrtve, kot je Franc Mojškerc, bodo še bolj čvrsto strnile naše vrste in nas še bolj potrdile v tem, da smo na pravi poti. Kdor hoče v višino, mora znati premagovati ovire. Našim tisočem in tisočem junakov in mučenikov po vsej Jugoslaviji se pridružuje sedaj tudi Franc Mojškerc. Čeprav že v zemlji, nam bo poslej v vzpodbudo, nam bo zgled, nam bo opomin, da moramo biti prav tako budni kot delayni.

Domovina in delovno ljudstvo bo ohranilo dragega tovariša v častnem spominu.

Pozivam skupščino, da z enominutnim molkom počasti spomin Franca Mojškercu. (Vsi poslanci vstanejo k enominutnemu molku.) Slava Francu Mojškercu! (»Slava!«)

Mandatno-imunitetni odbor ljudske skupščine mi je dostavil naslednje poročilo:

Mandatno-imunitetni odbor Ljudske skupščine LRS je sprejel od predsednika Ljudske skupščine LRS obvestilo o smrti ljudskega poslanca Franca Mojškercu, izvoljenega v II. volilni enoti okraja Ljubljana okolica.

Po pregledu volilnih aktov in kandidatnih list je odbor ugotovil, da je mandat Franca Mojškercu pravilno verificiran in da je njegov namestnik za II. volilno enoto okraja Ljubljana okolica Janez Kavšek, predsednik KLO Prežganje. Zaradi tega predlaga odbor Ljudski skupščini LRS, da imenuje tovariša Janeza Kavška za ljudskega poslanca Ljudske skupščine LRS.

Mandatno-imunitetni odbor prosi ljudsko skupščino, da sprejme in potrdi predloženi predlog.

Za poročevalca odbora je določen ljudski poslanec Franc Perovšek.

Predsednik: Dr. Bogdan Breclj, l. r. Tajnik: Franc Perovšek, l. r.

Dajem predlog mandatno-imunitetnega odbora na glasovanje. Ali sprejme skupščina predlog mandatno-imunitetnega odbora? (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je za ljudskega poslanca imenovan tovariš Janez Kavšek.

Naslednji ljudski poslanci prosijo za dopust, ker so službeno ali zaradi bolezni odsotni:

Za tridnevni dopust prosijo: Rudi Kodrič, Alojz Diacci, Karel Levičnik, Peter Stante, Jože Jurač, Boris Kidrič, Edvard Kardelj, Zdenka Kidrič in Dušan Kveder.

Za enodnevni dopust pa: Anton Ingolič in Vladimir Pavšič.

Predlagam, da se imenovanim tovarišem poslancem zaprošeni dopust odobri. Ali sprejme skupščina ta predlog? (Sprejme.) Hvala.

Predsednik vlade LRS je poslal ljudski skupščini naslednje pismo:

Predsedniku Ljudske skupščine LRS

Priloženo pošiljam:

1. predlog finančnega zakona za državni proračun LRS za proračunsko leto 1948 s predlogom državnega proračuna LRS za proračunsko leto 1948,
2. predlog zakona o zaključnem računu LRS za leto 1946, s prošnjo, da jih daste Ljudski skupščini LRS v razpravljanje in sklepanje.

Oba zakonska predloga je sprejela vlada LRS na svoji seji dne 7. maja 1948.

Smrt fašizmu — svobodo narodu!

Predsednik vlade LRS:

Miha Marinko l. r.

Vse te zakonske predloge sem po 29. členu poslovnika predložil odboru za gospodarski načrt in finance v razpravo in sklepanje. Odbor je o njih razpravljajal, jih soglasno sprejel ter je poslal Ljudski skupščini poročila s predlogom, da jih skupščina v celoti sprejme. Vsi ti zakonski predlogi so bili skupaj s poročili razmnoženi in razdeljeni ljudskim poslancem.

Nadalje je Prezidij Ljudske skupščine LRS poslal skupščini naslednje ukaze:

U k a z

Na podlagi 7. točke 72. člena ustave LRS, 9. točke 4. člena zakona o Prezidiju Ljudske skupščine LRS ter po predlogu predsednika vlade LRS predsedstvo Prezidija Ljudske skupščine LRS

r a z r e š u j e

Vido Tomšičevo, dosedanjega predsednika Kontrolne komisije LRS, njenih dolžnosti in

i m e n u j e

Viktorja Avblja, dosedanjega javnega tožilca LRS, za predsednika Kontrolne komisije LRS.

U. št. 86

Glavno mesto Ljubljana, dne 20. februarja 1948.

PREZIDIJ LJUDSKE SKUPŠČINE
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Sekretar:

France Lubej l. r.

Predsednik:

Josip Vidmar l. r.

U k a z

Na podlagi 9. točke 72. člena ustave LRS, 11. točke 4. člena in 7. člena zakona o Prezidiju Ljudske skupščine LRS ter po predlogu predsednika vlade LRS predsedstvo Prezidija Ljudske skupščine LRS

o d l o č a :

dosedanje Ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo LRS in dosedanje Ministrstvo za lesno industrijo LRS se preuredita tako, da se iz njih osnujeta:

1. Ministrstvo za kmetijstvo LRS, ki prevzame od dosedanjega Ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo LRS zadeve kmetijstva in

2. Ministrstvo za gozdarstvo in lesno industrijo LRS, ki prevzame vse zadeve ministrstva za lesno industrijo, od dosedanjega ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo pa zadeve gozdarstva.

Ta ukaz izvede vlada LRS, ki podrobneje razmeji pristojnost ministrstva za kmetijstvo in ministrstva za gozdarstvo in lesno industrijo.

U. št. 95

Glavno mesto Ljubljana, dne 14. maja 1948.

PREZIDIJ LJUDSKE SKUPŠČINE
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Sekretar:

France Lubej l. r.

Predsednik:

Josip Vidmar l. r.

Ali potrdi ljudska skupščina ukaze predsedstva Prezidija Ljudske skupščine LRS? (Potrdi.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.)

Prehajam na dnevni red. Na dnevnem redu je določitev dnevnega reda.

Glede na to, da je vlada LRS predložila ljudski skupščini v razpravo in sklepanje predlog zakona o državnem proračunu LRS za proračunsko leto 1948 s predlogom finančnega zakona za državni proračun LRS za proračunsko leto 1948 ter predlog zakona o zaključnem računu LRS za leto 1946, predlagam naslednji dnevni red:

1. razprava in sklepanje o predlogu zakona o državnem proračunu LRS za proračunsko leto 1948 s predlogom finančnega zakona za državni proračun LRS za proračunsko leto 1948;

2. razprava in sklepanje o predlogu zakona o zaključnem računu LRS za leto 1946.

Ali sprejme ljudska skupščina ta dnevni red? (Vsi poslanci dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Hvala. Ugotavljam, da je dnevni red sprejet.

Preidem na prvo točko dnevnega reda na razpravo in sklepanje o predlogu zakona o državnem proračunu LRS za proračunsko leto 1948 s predlogom finančnega zakona za državni proračun LRS za proračunsko leto 1948.

Opozarjam tovariše poslance, da se bo razprava in sklepanje vršilo po 32. in 34. členu poslovnika. Ker je proračun po poslovniku sestavni del finančnega zakona, se bo o finančnem zakonu in proračunu glasovalo v celoti skupaj. S tem pričenjam razpravo ter prosim poročevalca odbora za gospodarski načrt in finance dr. Miho Kambiča, da da poročilo.

Dr. Miha Kambič: Poročilo odbora za gospodarski načrt in finance k predlogu državnega proračuna LRS za proračunsko leto 1948 skupno s predlogom finančnega zakona za državni proračun LRS za proračunsko leto 1948 se glasi:

Odbor za gospodarski načrt in finance je na svoji 2. seji dne 14. maja 1948 vzel v delo predlog državnega proračuna LRS za proračunsko leto 1948 skupno s predlogom finančnega zakona za državni proračun LRS za proračunsko leto 1948, ki mu ga je predložila Ljudska skupščina LRS in ki ga je na podlagi 61. člena ustave poslala Ljudski skupščini LRS vlada LRS.

Odbor je na isti seji razpravljajal o predlogu državnega proračuna LRS za proračunsko leto 1948 skupno s predlogom finančnega zakona za državni

proračun LRS za proračunsko leto 1948 v načelu. Govorili so člani odbora Albert Jakopič, dr. Miha Kambič, Maks Krmelj, dr. Miha Potočnik in Franc Furlan, vsi »za«.

Po končani načelni razpravi je odbor za gospodarski načrt in finance predlog državnega proračuna LRS za proračunsko leto 1948 skupno s predlogom finančnega zakona za državni proračun LRS za proračunsko leto 1948 v načelu soglasno sprejel.

Nato je odbor razpravljajal o obeh zakonskih predlogih v posameznostih. Razpravljajoč o posameznih členih in delih obeh zakonskih predlogov je odbor oba zakonska predloga soglasno sprejel brez kake spremembe ali dopolnitve.

Ko je bila razprava v podrobnostih končana, je odbor za gospodarski načrt in finance v poimenskem glasovanju soglasno sprejel predlog državnega proračuna LRS za proračunsko leto 1948 skupno s predlogom finančnega zakona za državni proračun LRS za proračunsko leto 1948 v celoti.

Na seji je bilo poročilo prečitano in soglasno odobreno.

Za poročevalca je odbor določil svojega tajnika dr. Miho Kambiča. Poročilo pošilja odbor za gospodarski načrt in finance Ljudski skupščini LRS s predlogom, da ga v celoti sprejme. Predsednik, tajnik in člani odbora.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Besedo ima ljudski poslanec in minister za finance vlade LRS Zoran Polič.

Zoran Polič: Tovariši ljudski poslanci! Ljudski skupščini je predložen v pretres in odobritev proračun za leto 1948. Pomen tega proračuna je toliko večji, ker ga sprejemamo v drugem letu izpolnjevanja našega petletnega plana, torej v času, ki predstavlja odločilno razdobje za izvedbo prve petletke.

Prednost novega proračuna je v dejstvu, da se lahko okoriščamo z mnogimi izkušnjami, ki nam jih je dalo izvajanje proračuna v letu 1947.

Pri ocenjevanju poedinih postavk kakor tudi celotnega novega proračuna bo zato prav, če poznamo nekoliko uspehe preteklega leta, ker nam bo na ta način mnogo lažje ugotavljati, ali in koliko pomeni predloženi proračun nov korak v razvoju našega gospodarstva, koliko predstavlja potrditev predvidevanj v okviru gospodarskega plana in uspeh v razvijanju upravnega aparata.

Proračun za leto 1947 je predvideval 3.223,883.000 dinarjev izdatkov in prav toliko dohodkov. Kež je bil sprejet pred petletnim planom in so se v okviru izvajanja prvoletnega plana pokazale nove možnosti gradbene in industrijske dejavnosti in so s tem nastali tudi novi stroški, so porasli stvarni izdatki za 516,056.000 dinarjev na 3.739,939.000 dinarjev, kar pomeni prekoračenje proračuna izdatkov za 16%. Prav tako pa so zaradi razmaha gospodarske dejavnosti in še posebej zaradi planskega zajetja nadaljnjih razpoložljivih virov dohodkov porasli tudi dohodki, in sicer za 1.335,215.000 dinarjev na 4.559,100.000 dinarjev, kar predstavlja povečanje predvidenih dohodkov za 41%. V letu 1947 smo torej kljub prekoračenju proračunskih izdatkov dosegli za 819 milijonov dinarjev presežkov dohodkov nad izdatki, in sicer v proračunu republike 548 milijonov, v proračunih ljudskih odborov pa 271 milijonov dinarjev. Ta sredstva vključujemo v proračun za leto 1948 kot del kritja za izdatke v tem letu.

V zvezi z nakazano situacijo si mora vsakdo, ki zasleduje našo gospodarsko problematiko, zastaviti vprašanje, od kod so pritekla tolikšna sred-

stva, da lahko kljub prekoračenju izdatkov izkazujemo še tolikšen presežek dohodkov. Odgovor na to vprašanje je preprost. Slika, ki nam jo kaže proračunska situacija preteklega leta, je dokaz ogromne premoči socialističnega gospodarjenja nad kapitalističnim. Iz tovarn in gospodarskih ustanov, ki so donšale v stari Jugoslaviji maloštevilnim kapitalistom ogromne profite, dotekajo v novi Jugoslaviji sredstva za kritje potreb širokim slojem delovnega ljudstva. V letu 1947 smo prejeli iz tovarn na račun ustvarjenega dobička, na plačani dohodnini in amortizaciji ter na odvedenih presežkih obratnih sredstev 2.851.431.000 din, kar predstavlja 88% proračuna dohodkov oziroma 63% vseh doseženih dohodkov. Ta odnos nam kaže, da so postali dohodki iz gospodarstva glavni vir sredstev za pokrivanje gospodarskih in upravnih potreb. Okrepitev gospodarske dejavnosti pomeni torej med drugim tudi razbremenitev davčnih zavezancev in zavezancev drugih administrativnih dajatev. Tudi zaradi tega dejstva se mora še bolj razviti borba vseh delovnih ljudi za izpolnitev in prekoračenje nalog našega petletnega plana.

Stoodstotna izpolnitev plana industrijske proizvodnje v 1947. letu, 112% izpolnitev plana lesne proizvodnje, 129% izpolnitev plana investicij in prav tako visoka izpolnitev plana v drugih gospodarskih panogah kaže, da se predvsem delavstvo naše republike zaveda svoje odgovornosti za izgradnjo nove domovine, da se zaveda pomena deleža, ki ga prispeva k izpolnitvi nalog petletnega plana in da se odločno zaveda vloge, ki mu pripada pri izgradnji socializma v naši državi.

Kakor sam plan proizvodnje, tako je bil nad 100% izpolnjen tudi plan prometnega davka in dobička in s tem postavljena trdna osnova za finančno poslovanje samih podjetij in državnega aparata v celoti.

Napačno bi bilo seveda, če bi pri takem pavšalnem prikazovanju situacije pri izpolnitvi plana ne videli vseh težav, napak in nepravilnosti, ki so spremljale naše delo v preteklem letu. Če govorimo o 100% izpolnitvi plana, moramo povedati, da niso vsa podjetja dosegla te višine. Toliko več je vredna borbenost in požrtvovalnost delovnih kolektivov, ki so z neverjetnim poletom premagovali napore in izpolnjevali svoje naloge daleč čez 100%. Taki kolektivi morajo biti vsem zgled pri nadaljnjem delu, tam pa, kjer delo še ne teče v redu, moramo poiskati vzroke, odkrivati nepravilnosti, predvsem pa namerna nasprotovanja in z njihovo odstranitvijo dvigniti celotno naše gospodarstvo na višino, na kateri so danes naša najnaprednejša podjetja.

Izkušnje, ki smo jih dobili iz našega poslovanja v letu 1947, nam omogočajo, da se z mnogo večjo zanesljivostjo lotevamo sestavljanja proračuna za leto 1948. Četudi je način finansiranja gradbene dejavnosti delno spremenjen, ostaja proračun tudi še naprej finančni regulator našega gospodarstva, centralni fond za kritje celokupnih gospodarskih in upravnih potreb in sredstvo kontrole nad izvajanjem gospodarskih nalog.

Prvotni predračuni naših ustanov in ljudskih odborov za leto 1948 so daleko presejali naše možnosti, ker niso upoštevali skupnih potreb, temveč predvidevali vsak zase vse tisto, kar bi jim bilo potrebno za idealno reševanje postavljenih nalog. Danes seveda še nismo v položaju, da bi lahko zadovoljili vse naše potrebe, zlasti ne v materialu, kadrih in delovni sili in je treba temu primerno prilagoditi tudi svoje zahteve po finančnih sredstvih. Toda kljub taki situaciji se je naš proračun za leto 1948 povečal v primerjavi z letom 1947 za 49%. Vzroke in predvsem pogoje za tako pove-

čanje je jasno nakazal v svojem govoru ob priliki sprejemanja zveznega proračuna predsednik gospodarskega sveta in zvezne planske komisije tov. Boris Kidrič.

Velik porast proizvodnje v vseh panogah našega gospodarstva povzroča, da znaša porast narodnega dohodka v letu 1948 v primeri z 1947. letom 44%. V tem povečanem narodnem dohodku je vir povečanja našega proračuna. Gre torej za zdravo, za realno osnovo našega novega proračuna, ki bo črpal kritje predvsem iz gospodarske dejavnosti, ne pa morda iz nekih administrativnih virov. V tem je tudi velika premoč socialističnega gospodarjenja nad kapitalističnim.

Kakor velja za zvezni obseg, da bodo znižani v letu 1948 davki za 40%, bo tako znižanje izvedeno tudi v republiki Sloveniji. Prav tako pa je jasno, da velja tudi za nas, da je še mnogo virov za materialna in s tem za denarna sredstva, ki jih je treba mobilizirati, da bomo tako čimpreje dosegli in prekoračili proizvodni plan letošnjega leta in s tem tudi indeks življenjskega standarda, postavljenega za letošnje leto.

Izdatki po predloženem proračunu za leto 1948 znašajo 4.818,675.000 din oziroma če upoštevamo, da finansiramo del našega gospodarstva neposredno iz dobičkov in amortizacijskih sredstev podjetij, 5.330,742.000 din.

Po rednem proračunu znaša porast 49% v primeri s predvidenimi izdatki za leto 1947, in sicer porastejo izdatki za republiške ustanove in potrebe za 37%, izdatki za ljudske odbore pa za 93%. Republiški proračun znaša 3.447,054.000 din, proračuni ljudskih odborov pa 1.371,621.000 din. Razmerje med obema je 71,5 proti 28,5, dočim je bilo v 1947. letu 78 proti 22. Kaže se torej zdrava težnja hitrejšega naraščanja proračunov ljudskih odborov od republiškega. V primerjavi z zveznim proračunom, ki znaša 124.841,338.000 din in je za 45,2% višji od realizacije v letu 1947, kaže povišanje republiškega proračuna za 49% na dejstvo, da naraščajo potrebe republike, predvsem pa potrebe najnižjih organov oblasti hitreje in v večjem obsegu, kakor pa potrebe zveznega značaja. Še jasneje pokaže to težnjo primerjava z zveznim proračunom, ki je porasel v primeri z letom 1947 za 37%, torej za 12% manj, kakor pa republiški proračun. To je predvsem posledica prenosa nekaterih poslov iz zveznega proračuna na republiške, predvsem pa sistematičnega urejevanja in utrjevanja krajevnih in okrajnih ljudskih odborov.

Če si nekoliko podrobneje ogledamo izdatke republiškega proračuna, ugotovimo, da so kljub delnemu izvenproračunskemu finansiranju tudi v letošnjem letu glavni izdatki, to je 41% celokupnega proračuna, pokazani v I. in II. delu proračuna, predvideni za finansiranje gospodarstva, predvsem za kapitalno izgradnjo. Sama proračunska postavka kapitalne izgradnje predstavlja 16% povečanje v primeri z letom 1947. V celoti se povečajo republiške investicije za 30% v primeri z letom 1947. Poudariti pa je tudi treba, da se je bistveno spremenilo razmerje med investicijami republike in ljudskih odborov. Dočim je bilo to razmerje po proračunu v 1947. letu 85 proti 15, se je v letošnjem letu popravilo v korist ljudskih odborov na 72 proti 28. Ker je za investicije po proračunu zagotovljen material, dokazuje letošnje razmerje posebno skrb za gospodarski razvoj ljudskih odborov.

Po proračunu določena investicijska dela seveda še ne pomenijo naše celotne investicijske dejavnosti. Pridružuje se že omenjeno direktno finansiranje iz sredstev podjetij, predvsem pa povečanje zveznih investicij na teritoriju naše republike. Izvajanje zveznih investicij na našem ozemlju

tesno povezuje našo republiko v državno celoto, prispeva k dvigu narodnega dohodka v naši republici in pomeni v finančnem pogledu vračanje v republiko mnogo višjih sredstev, kakor pa jih predstavljajo razna vplačila iz naše republike v zvezno blagajno. V takem odnosu se kaže skrb za celoto, v njem se odraža bratska povezanost naših narodov in predvsem zdravo plansko gospodarjenje.

V III. delu proračuna so predvideni izdatki za prosveto in ljudsko kulturo, ki so se povišali v primeri s proračunom za leto 1947 za 42%. Nanje odpade 17% povečanega proračuna za leto 1948, dočim je bilo to razmerje v preteklem letu 16%. Če upoštevamo tudi povečanje teh izdatkov pri ljudskih odborih, znaša povišanje izdatkov v letošnjem proračunu za prosveto in ljudsko kulturo 560 milijonov oziroma za 77% več v primeri z letom 1947. Povečanje nasproti 1947. letu in odnos do celotnega proračuna kaže posebno skrb za kulturni in prosvetni dvig naše republike. Ta skrb izvirava iz jasnega spoznanja, da pomenijo prosvetljene množice delovnih ljudi najmočnejši steber socialističnega reda in da je mogoče graditi nov red samo z istočasnim dvigom kulturne ravni delovnih množic.

Naj navedem samo nekaj števil, ki bodo podkrepile gornjo ugotovitev, da so izdatki za kulturno-prosvetne namene bistveno povišani. Dočim je bilo na primer leta 1939 izdano za vse šole v Sloveniji, od ljudskih do univerze, 131 milijonov, je bil izdatek že v proračunu za 1946. leto 250 milijonov, in je predvideno v letošnjem proračunu 697 milijonov. Medtem ko so se v stari Jugoslaviji postopno ukinjale fakultete, imamo v novi Jugoslaviji popolno univerzo, gradijo se novi inštituti, med njimi kemični, metalurški, hidrotehnični, ustanovljeni sta bili Akademija za igralsko umetnost in Akademija upodabljačih umetnosti. Iz sredstev letošnjega proračuna bo dograjena Moderna galerija, ki so jo pričeli graditi v stari Jugoslaviji, toda kljub težkim milijonom, ki jih je plačevalo slovensko ljudstvo v državno blagajno, ni bilo na razpolago potrebnega zneska za dograditev stavbe. Dočim je bilo leta 1939 predvidenih v proračunu bivše Dravske banovine 200.000 din za štipendije študentom, so znašali izdatki za te namene v 1947. letu 19,7 milijona in so predvideni v letošnjem proračunu v višini 27 milijonov. Izdatki za Narodno gledališče v Ljubljani in Mariboru so znašali v 1939. letu 5,967.000 din, v prvem rednem proračunu za 1946. leto 21,109.000 din, v letošnjem proračunu so predvideni v višini 42,670.000 din, torej 715% višji kakor leta 1939. Izdatki za likovno, glasbeno in igralsko umetnost vključno odkupe, nagrade in podpore, so znašali v bivši Dravski banovini 1939. leta 226.387 din, po proračunu za leto 1947 pa 3,288.089 din, torej za 1452% več kakor leta 1939 itd. Navedel bi lahko še dolgo vrsto števil, ki pričajo, kako se je povečala skrb ljudske oblasti za kulturni razvoj našega ljudstva, kako se koristno uporabljajo finančna sredstva, ustvarjena z delom širokih ljudskih množic, za vzgojo teh množic, za kulturno-prosvetno delo med njimi, za njihovo razvedrilo in s tem za vsestransko širjenje njihovega obzorja, da se bodo lahko prav vsi vključili kot zavestni graditelji v borbo za socializem v naši domovini. Samo po tej poti se bomo resnično borili za utrjevanje in dviganje ideološkega nivoja delovnih ljudi, kar je gotovo eden izmed osnovnih pogojev za pravilno reševanje nalog petletnega plana.

Predvideni izdatki v III. delu proračuna so zato upravičeni in so verna slika novih odnosov v naši državi. Upravičen je tudi izdatek, ki je predviden za ministrstvo prosvete v višini 375 milijonov.

Za investicijami najvišji izdatki odpadejo v republiškem proračunu na socialno zdravstveno zaščito ljudstva, ki vključuje pokojnine, invalidnine, bolnišnice, podpore žrtvam fašističnega terorja in drugo. Na te izdatke odpade 21% republiškega proračuna in znaša povečanje nasproti 1947. letu 83%. V tem so predvideni izdatki za 8.700 upokojencev, za 25.000 invalidov, 4.400 podpor za žrtve fašističnega terorja, za povečane bolniške stroške in vzdrževanje bolnišnic itd. Za izpolnjevanje vseh teh socialno zdravstvenih nalog predvideva proračun, da bo ministrstvo za socialno skrbstvo imelo 401 milijon izdatkov, za ministrstvo za delo 261 milijonov in za ministrstvo za ljudsko zdravstvo 245 milijonov.

Pri zdravstveni službi naj za primerjavo še navedem, da so v stari Jugoslaviji bile bolnišnice vezane predvsem na lastna sredstva. Proračunski izdatki v zdravstvene namene so znašali 1939. leta 14.743.000 din, dočim so bili izdatki v 1947. letu 214.852.000 din, torej 1357% višji od leta 1939 in presegajo v letošnjem letu, upoštevajoč tudi proračune ljudskih odborov, 500 milijonov. Nova ljudska oblast skrbi tako z vsó pozornostjo za nemoten razvoj zdravstvenih ustanov. Porast zdravstvene službe se kaže v novih ambulantah, novih bolniških oddelkih, v povišanem številu postelj in porastu oskrbnih dni.

Če navedem še izdatke za ministrstvo notranjih zadev v višini 223 milijonov, v katerih so predvsem izdatki za plače, opremo in oskrbo Narodne milice, izdatke ministrstva za kmetijstvo v znesku 195 milijonov, povečanih za 77,1% nasproti letu 1947, zaradi novih nalog, ki jih mora vršiti ministrstvo v skladu s skrbjo, ki jo v okviru petletnega plana posvečamo rekonstrukciji poljedelstva in izdatke ministrstva za trgovino v znesku 81 milijonov, povečanih za 28% nasproti letu 1947 oziroma za 99,5%, če ne upoštevamo investicij in to predvsem zaradi izdatkov za vzgojo novih kadrov, ki bodo morali prevzeti nase odgovorno nalogo v zvezi s prevzemom celotne trgovine v državne roke, so s tem nakazani vsi večji izdatki v okviru predloženega proračuna za leto 1948.

V petem delu proračuna so prikazani tako zvani administrativni izdatki republike, ki vključujejo vse potrebe za redno funkcioniranje resorov in komitejev. Ti izdatki so sicer porasli nasproti letu 1947 za 27%, toda to predvsem zaradi povečanja osebnih izdatkov v zvezi s sistematizacijo, kar znaša 107 milijonov. Ako pogledamo odnos teh izdatkov do celotnega proračuna, so se od 18% v letu 1947 znižali na 16,6% v letošnjem proračunu. Če pa vzamemo suho administracijo in upoštevamo samo izdatke za plače nameščencem in za pisarniški material, ki so znašali po proračunu 1947. leta 6,3% in so v ostvaritvi tega proračuna padli na 5,2%, potem kaže odnos 6% do celotnega proračuna v letu 1948 vsekakor velik napredek. Še večja sprememba je v tem pogledu pri ljudskih odborih, kjer je odnos do celotnega proračuna, če vzamemo administracijo v širšem smislu, od 44% v letu 1947 padel na 32% v letu 1948. To nam dokazuje, da je administrativno poslovanje vedno bolj v skladu z razvojem vsega našega gospodarskega in upravnega poslovanja, da se krči nepotrebna birokracija in daje mesto pokrivanju potreb, ki so povezane z borbo za še hitrejšim porastom narodnega dohodka. S tem seveda ne morem trditi, da smo odstranili že vsó nepotrebno birokracijo. Še je ogromno primerov, da je v nekaterih uradih več nameščencev, da jih drugje primanjkuje, da je delo nepravilno porazdeljeno, da je odnos do dela nepravilen, da je poslovanje z ljudmi, ki iščejo v uradih pomoči in nasvetov, nekulturno itd., vse tisto, kar lahko imenu-

jemo brezdušen, birokratski odnos do ljudi in nalog. Še se moramo boriti proti takim odnosom. Rezultat uspehov naše borbe se bo odražal tudi v proračunu, ko bodo izdatki za administracijo v odnosu do ostalih izdatkov še bolj znižani, kakor pa so bili v letošnjem letu.

Vsi prej navedeni izdatki so pokriti deloma z lastnimi dohodki, deloma z udeležbo na prometnem davku, ki tvori glavni dohodek zveznega proračuna.

Povečanje potreb v republiki, ko izkazujemo proračunske izdatke v višini 4.818 milijonov, je zahtevalo kljub porastu potreb v vsedržavnem obsegu, da se poveča procentualna udeležba republike na prometnem davku. Od 5% v 1947. letu je dvignjena participacija na 14% v republiki pobrane davka na promet proizvodov oziroma v znesku 1.333,229.000 dinarjev. Ta dohodek predstavlja enega izmed glavnih virov za pokritje potreb republiškega proračuna in je tudi v celoti ostvarljiv, saj smo v 1947. letu 100% izpolnili obveznost v plačevanju prometnega davka.

Republiški dohodki iz proizvodnje so le minimalno zajeti v proračunu. Predvideno je, da vplačujejo podjetja v proračun samo kontrolni % dobička, kar znaša za republiški proračun 14,7 milijonov. Vsi ostali dohodki iz dobičkov in presežkov obratnih sredstev so namenjeni za direktno finansiranje investicij. Za tako poslovanje gospodarskih podjetij, ki jim daje mnogo večjo svobodo v uporabi sredstev, kakor pa je bilo to mogoče v preteklem letu, je nujno potrebno, da podjetja temeljito uredijo svoje knjigovodstvo in svojo evidenco proizvodnje. Brez urejenega stanja v administrativnem poslovanju je vsako odvajanje kontrolnih zneskov brezpredmetno in nujno potrebna kontrola z dinarjem odpade, kar zopet omogoča nepravilne, škodljive ali celo sovražne posege v naše gospodarstvo. Borba za urejeno knjigovodstvo in tekočo dnevno evidenco proizvodnje mora biti ena glavnih nalog pri urejevanju poslovanja gospodarskih podjetij.

Po višini zneska bo v letošnjem letu najvažnejši dohodek dohodnina, ki je predvidena v proračunu v višini 2.097,661.000 dinarjev. Da je predviden tako visok znesek, kljub temu, da je na primer za kmete v naši republiki predviden nižji davek na dohodek, in to za 40% manjši od plačanega davka za leto 1947, je posledica dejstva, da smo glavne zaostanke po odmeri za leto 1946 in 1947 pobrali šele v prvih mesecih 1948, torej že kot dohodek za nov proračun. To dejstvo nam tudi omogoča, da lahko znižujemo davke za leto 1948 v večjem obsegu in da lahko v letošnjem letu opustimo uvažanje krajevne dohodnine.

Kakšne so osnove zniževanja davka v letu 1948? Predvsem daje povečanje socialističnega sektorja našega gospodarstva možnost pridobivanja večjih denarnih sredstev iz produkcije. Prav tako pa predstavlja izvajanje trgovine po vezanih cenah še poseben razlog, ki ga je treba upoštevati pri odmeri davkov. Kmet, ki bo dajal svoje pridelke na trg po nižjih cenah, bo imel poleg možnosti, da si ceneje nabavlja industrijske proizvode, še posebno ugodnost za svoj pravilni odnos do skupnosti, da bodo nižje cene upoštevane pri ugotavljanju njegovega dohodka in s tem pri odmerjanju davkov.

Vpliv na višino dohodnine bo imelo tudi formiranje kmečkih zadrug. Spoznanje, da predstavlja združna oblika poljedelstva najboljše pot k hitri rekonstrukciji kmetijstva, k zagotovitvi osnovne mehanizacije, k ureditvi semenske službe in k organizaciji prodaje ter s tem k višjemu donosu, zahteva, da tudi z ugodnejšim obdavčenjem združnih organizacij omogočamo hitrejšo vključevanje kmetov v te zadruge.

Ko smo si tako nekoliko ogledali povezanost davčne politike z doganjanji v našem kmečkem gospodarstvu, je potrebno, da se še nekoliko ozremo na davčne ukrepe, izvršene v letu 1947.

Popravljanje davčnih odmer, ki je pričelo v letu 1947 in se deloma izvajalo še v letošnjem letu, je bilo za nas vse v marsičem zelo poučno. Kakor nam je na eni strani odkrilo slabosti finančnega aparata, ki je v mnogih, lahko celo rečemo, v večini primerih pokazal birokratski odnos do ljudi in novih nalog sploh, kakor nam je odkrilo slabo povezanost med okrajnimi IO in terenom, tako nam je na drugi strani tudi pokazalo, kako skušajo vedno isti nasprotniki izkoristiti vsako priložnost, da izmaličijo sicer dobronamerne ukrepe. Če je očitno prenizka odmera davkov v letu 1946 porušila davčno moralo pri kmetih, so na drugi strani nepravilni, preostri ali zlonamerni posegi v letu 1947 in 1948 mnogokje vzbudili upravičeno nejevoljo. Previsoke odmere nekaterim davčnim zavezancem, nepravilne rubeži, nesorazmerja med gospodarsko enako močnimi zavezanci, vse to so stvari, ki bi se pri pravilnem delu ne mogle dogajati. Po ministrstvu za finance ugotovljena višina davkov je bila računana po maksimiranih cenah poljskih pridelkov. Kasnejši prehod na svobodne cene je v denarju izražene dohodke kmetov visoko dvignil in je bila zato vsota za republiko ugotovljenih davkov več kakor realna. Vprašanje je le, kako je bila ta vsota porazdeljena med okraje, kraje in posameznike. Da bi se dala prvotna korektura odmere povsod dobro izvršiti, so dokazali na primer okraji Grosuplje, Lendava, Celje okolica in nekateri drugi. Nasprotno pa so bile največje napake v okrajih Ptuj, Maribor okolica in Dravograd. Nekateri okraji niso upoštevali bližine večjih mest in s tem ugodnih tržišč za kmečke pridelke, drugi niso upoštevali prizadetosti po okupatorju, tretji ne različne rodovitnosti zemlje itd. Tako so na primer okraji Crnomelj, Kamnik, Škofja Loka, Trbovlje in Maribor okolica preobremenili male kmete z davčnimi predpisi, ki so ponekod daleč presejali njihovo davčno zmogljivost. V okrajih Mozirje, Trebnje in Ptuj je to doletelo srednje kmete. Skoro vsi okraji pa so odmerili prenizke davke najmočnejšim kmetom. Ministrstvo za finance je s svoje strani že ugotovilo napake, tako svoje, kakor tudi one na terenu, ki so povzročile, da niso stvari povsod potekale tako, kakor bi morale. Sedaj bo potrebno, da še okraji sami pregledajo svoje delo, ker je predvsem njihova krivda, kjer odmera ni bila pravilno izvršena. Osnovna stvar pa je, da naš upravni in politični aparat dobro spozna teren, na katerem dela, in si s tem spoznanjem ne samo olajša delo, temveč predvsem zagotovi uspeh pri vseh akcijah, ki jih bo v bodoče še podvzemal. Veljati pa mora tudi pri teh akcijah, da samo dober operativni plan in točna dnevna evidenca omogočata zanesljivo izvedbo.

Ugotoviti moramo sicer, da je danes po direktnih posegih na tereni s strani republiške kontrolne komisije in ministrstva za finance stanje na splošnem v redu in da so s ponovno izvršenimi popravki in odpisi popravljene vsaj grobe napake. Toda to za teren ne more biti nikako opravičilo in ho treba storiti vse, da se v zvezi z vložnimi pritožbami odpravijo še vse tiste nepravilnosti, ki danes ovirajo zdrav odnos kmeta do skupnosti. Dejstvo, da je bilo od 24.953 vložnih pritožb ugodno rešenih na okrajih 15.517, dokazuje, da že okrajni IO sami popravljajo ugotovljene napake in da zato odpade razlog pritoževanja na ministrstvo za finance. Število vložnih pritožb pa prav tako kaže, da po izvršeni korekturi ni bilo toliko napak, kakor so hoteli dokazovati zlonamerni ljudje. V primeri z letom

1945, ko so bili davki 8-krat manjši in je bilo kljub temu vloženih pritožb 7.464, je ta številka še posebno nizka. In končno je bilo na odločbe OLO vloženih na ministrstvo doslej samo 1.689 pritožb. Napake, ki so bile v začetku po nepotrebnem storjene, se torej postopoma in v redu odстранjujejo.

Četudi smo morali v nekaterih okrajih, kakor na primer v Črnomlju, Krškem, Ptujju, Mariboru okolici in Dravogradu odmere ponovno popravlјati, predvsem zaradi previsokih odmer pri malih in srednjih kmetih in čeprav smo večji del zaostankov že izterjali, seveda ne mislimo odstopiti od popolne izterjave zaostankov tam, kjer ti še niso poravnani. Računi, da se bodo rešili plačila vsi tisti, ki čakajo, so brez vsake osnove. Krivično bi bilo nasproti poštenim plačnikom, ki so svoje obveznosti v redu, čeprav morda težko poravnali, da bi tistim, ki so imeli boljše pogoje za plačevanje, pa so čakali, sedaj neplačane davke morda celo odpisali. Večje število zaostankarjev z visokimi zneski imajo danes okraji Ptuj, Radgona, Mozirje in Krško. Kolikor ne bodo hoteli pravilno ugotovljenih davčnih zaostankov poravnati, bo seveda treba poseči k prisilnim meram, ki pa danes niso več splošni način pobiranja davkov, marveč predstavljajo največjo sramoto za tistega, ki ga zadenejo. Zato se pa tudi pri rubežih ne smejo dogajati nepravilnosti, kakor so se na primer v okraju Ptuj, Maribor okolica in Ljutomer. Dočim so vsi ostali okraji izvršili povprečno 20 odvzemov pre-mičnih predmetov, so navedeni trije okraji od 1226 odvzemov, izvršenih v vseh okrajih, izvršili sami 715 in vendar najslabše izterjali davek. To še posebno dokazuje, da tam, kjer ima ljudstvo oblast v rokah, ne more velјati tak način pobiranja davkov kot prvenstveni, temveč je potrebna pravilna odmera davkov in zadostno prepričanje ljudi, da morajo izpolniti svojo dolžnost, dočim ostane rubež in odvzem samo kot kazen za tiste, ki hočejo ostati v svoji zagrizenosti do konca zakrknjeni sovražniki skupnosti, sovražniki ljudske oblasti in s tem sovražniki delavnih ljudi. Teh pa je vedno manj, zato mora biti tudi prisilnih ukrepov pri izterjavi davkov vedno manj.

Posebej pa hočem poudariti, da so si bili v mnogih primerih davko-plačevalci tudi sami krivi nepravilnih odmer, saj so se branili sodelovanja v davčnih komisijah, ki so ocenjevale dohodke, ali pa so dopuščali, da so sedeli v komisijah vaški mogotci, ki so storili vse, da vnesejo zmedo v delo in ustvarijo čim ugodnejši položaj zase. Mali in srednji kmetje ne bodo smeli več nasedati že od nekdanj poznanim vaškim izkoriščevalcem, temveč bodo morali s svojim medsebojnim sodelovanjem in s sodelovanjem pri vseh oblastvenih in političnih akcijah ustvarjati pogoje za svoje boljše in naprednejše življenje, ter za pravilnejše izvajanje ukrepov na terenu.

Razen že omenjenih dohodkov so v proračunu predvideni še drugi, po vsoti mnogo nižji, kakor na primer dohodki uradov in ustanov v znesku 213 milijonov din, razni dohodki 242,9 milijona din, presežki dohodkov iz proračuna za leto 1947 v znesku 819 milijonov din. Davek na dediščine in darila v znesku 44 milijonov din in delež na taksah v znesku 54 milijonov din. Kljub temu, da so ti dohodki nižji, jim je treba posvetiti prav tako vso pozornost, ker tvorijo v okviru postavljenega finančnega plana nujno potrebna sredstva za kritje izkazanih potreb.

V zvezi s temi dohodki bi samo opozoril, da namerava vlada ukiniti vse trošarine, ki predstavljajo pri obdavčevanju potrošnikov ostanke starega davčnega sistema.

Z naštevanjem proračunskih dohodkov in izdatkov seveda niso izčrpana vsa finančna sredstva za kritje gospodarskih potreb. Je še vrsta izdatkov, ki so prav tako nujni, za katere pa za enkrat ne moremo dati stalnih finančnih sredstev na razpolago (n. pr. obratna sredstva podjetij), ali pa stalna sredstva zaradi značaja poslov niso niti potrebna (n. pr. sezonski nakupi surovin v tovarnah). Vse take potrebe krijemo s krediti. Če vzamemo za izkoriščene kredite v letu 1946 indeks 100, je bilo stanje kreditov, dodeljenih našemu gospodarstvu, v 1947. letu 206 in izkazujemo torej več kakor enkratno povečanje.

Najvišji so bili krediti v industriji; posebna pozornost pa je bila posvečena združnemu sektorju, kjer so porasli krediti nasproti letu 1945 za 282%, nasproti letu 1939 pa celo za 483%. Porast združnih kreditov v letu 1947 je nastal predvsem zaradi posebne vloge, ki jo morajo odigrati zadruge v rekonstrukciji kmetijskega gospodarstva. Prav zaradi tega so bili v prvem četrtletju letošnjega leta ponovno povišani krediti združništvu za 62% v primeri z letom 1947 oziroma za 980% v primeri z letom 1939. Hitro dodeljevanje kreditov je omogočalo razvito bančno omrežje, saj so danes že v vseh okrajnih centrih podružnice Narodne banke, ki istočasno izvajajo tudi celotni proračun okrajev.

Ker lahko pričakujemo v letošnjem letu ureditev vprašanja krajevnih hranilnic, ker pričenjamo ustanavljanje združne kreditne odseke in ker so vse pošte dejanske poslovalnice banke, se bo omrežje kreditnih ustanov tako povečalo, da bo mogoče na eni strani zajeti vsa odvečna denarna sredstva, predvsem tudi vloge privatnikov, na drugi strani pa bo mogoče prav tako hitro in v zadostni višini stavljanje na razpolago potrebne kredite tako državnemu, združnemu kakor tudi privatnemu sektorju. Bančno omrežje bo na tak način res postalo edinstveni aparat evidence in kontrole našega gospodarstva.

Na kreditnem sektorju bomo morali v letošnjem letu posvetiti posebno pozornost snovanju združnih kreditnih odsekov, ki predstavljajo v sklopu celotne združne organizacije močan pripomoček za utrditev zadrug in s tem pripomoček za dvig našega kmetijstva.

Posebej se moram zaustaviti na proračunskem poslovanju in finančnem gospodarjenju ljudskih odborov.

Kakor sem že ugotovil, znaša proračun ljudskih odborov 1.371.621.000 din, kar predstavlja povišanje za 95% nasproti letu 1947. Če upoštevamo, da gre povišanje deloma na račun prenosa nekaterih republiških izdatkov na okraje, tako bomo v drugem polletju prenesli nanje izplačevanje plač za učitelje, potem znaša dejansko povišanje 73%, kar pa je še vedno visok porast nasproti letu 1947. Tudi pri ljudskih odborih so v letu 1948 investicije glavni del izdatkov. Pokritje vseh proračunskih potreb je zagotovljeno ljudskim odborom tako z lastnimi dohodki kakor tudi s participacijo na republiških dohodkih v višini 400 milijonov in z dotacijo iz republiškega proračuna 200 milijonov. Tako visok prispevek republiškega proračuna zahteva, da bomo v letošnjem letu še s posebno pozornostjo spremljali finančno gospodarstvo okrajev. Pozornost pa zahteva tudi dejstvo, da bodo ljudski odbori precejšen del svoje investicijske dejavnosti krili izven proračuna. S tem jim je dana možnost, da z mobilizacijo lastnih surovinskih rezerv visoko dvignejo svojo gospodarsko dejavnost. V tem je pa tudi dokaz prednosti socialističnega gospodarjenja, ko je na eni strani trdno

postavljen plan, na drugi strani pa omogočena popolna sproščenost osnovnih gospodarskih edinic.

Preteklo leto nam je pokazalo, da ljudski odbori niso znali v zadostni meri iskati novih virov za finančno kritje svojih potreb, da pa v mnogih primerih tudi niso znali pravilno gospodariti z razpoložljivimi finančnimi sredstvi. Namesto, da bi ljudski odbori stremeli za čimprejšnjo finančno osamosvojitvijo z ustanavljanjem donosnih in obče koristnih podjetij, namesto da bi iskali novih surovinskih virov, ki bi lahko postali baza njihove industrije, so se ponekod zadovoljevali s prevzemanjem raznih gostiln, obrtnih obratov in drugim, kar ni moglo v celoti zadovoljiti niti finančnih niti gospodarskih potreb.

Res je treba v tej zvezi poudariti precejšnjo dejavnost ljudskih odborov na področju investicij, saj so skupno z deli na kredit in z obnovitvenimi deli izvršili za 924.737.801 din investicij. Med drugimi deli je bila nadaljevana tudi obnova porušenih zgradb in so bili pri tem doseženi tolikšni uspehi, da je od osvoboditve dalje obnovljenih 30.713 hiš, kar predstavlja 64% vseh v vojni porušenih objektov. Toda če moramo pri investicijskem poslovanju ugotoviti, da je ostalo 25 milijonov dinarjev proračunskih sredstev za investicije neizkoriščenih, ko so na drugi strani pokazali ljudski odbori za leto 1947 proračunski presežek dohodkov 271.029.000 din, potem nam je takoj jasno, da res niso znali v celoti izkoristiti možnosti, ki bi pomenile njihovo gospodarsko okrepitev. Posebej pa je treba v tej zvezi opozoriti na nesolidno gospodarjenje ljudskih odborov, ko kljub že navedenemu presežku dohodkov niso pokrili izdatkov za tista investicijska dela, ki so jih opravili izven proračuna s pomočjo začasno dodeljenega kredita. Teh del so opravili v višini 140.728.000 dinarjev, kar predstavlja danes ob dejstvu, da se v letu 1947 izkazani presežek troši za tekoče potrebe ljudskih odborov, posebno obremenitev proračuna za leto 1948. Takih napak pri poslovanju s finančnimi sredstvi se bodo morali ljudski odbori v bodoče še prav posebno varovati, ker bodo drugače prav kmalu izgubili kontrolo nad izvajanjem svojega proračuna.

Če se ozremo na administracijo ljudskih odborov, moramo ugotoviti, da pri nameščanju okrajnih uslužbencev še ni pravih kriterijev. Prvotni predlogi za leto 1948 so pokazali, da hočejo nekateri okrajni tudi trikratno povečati že obstoječe število. Jasno je, da se štednja ne sme razviti v to smer, da bi zaradi zniževanja upravnih stroškov zanemarjali organizacijo, ki je potrebna za dobro vodenje gospodarstva. Vse, kar je potrebno, mora biti postavljeno, toda prav pri ocenjevanju potreb moramo biti strogi in moramo paziti, da ne povečujemo po nepotrebnem birokracije tam, kjer bi se dalo z manj dela in manj ljudmi opraviti vse bolje in hitreje. Na vse to bodo morali paziti okrajni ljudski odbori, posebno še, ker jim bomo lahko dovolili povečanje izdatkov čez proračunske postavke samo v primeru, da za kritje teh izdatkov dosežejo zadostne lastne dohodke nad one, ki so predvideni v proračunu. Pogoji za doseg takih dohodkov so dani, saj ljudski odbori pričenjajo šele v letošnjem letu intenzivneje razširjevati lastno gospodarstvo. Po situaciji v prvem tromesečju 1948. leta je že povsem jasno, da bodo ljudski odbori presegli predvidene dohodke in da bodo s tem ustvarili osnovni pogoj za kritje eventualnih dodatnih potreb. Toda prav pri tem bo morala priti do izraza varčnost ter izkoriščanje sredstev izključno v namene, ki pomagajo dvigati življenjski standard v kraju oziroma okraju.

Posebno poglavje v finančnem poslovanju predstavljajo odnosi okrajnih ljudskih odborov do krajevnih ljudskih odborov. Za leto 1947 moramo ugotoviti, da krajevni ljudski odbori v glavnem niso imeli svojih proračunov in da so živeli deloma na račun nestalnih dotacij, ki so jih prejeli od okrajnih ljudskih odborov ali pa so uvajali za svoje vzdrževanje razne, sicer nedovoljene krajevne davščine ali pa celo prostovoljne prispevke. Zaradi tega se krajevni ljudski odbori gospodarsko sploh niso mogli razvijati, saj niso mogli biti nikdar sigurni, da bodo imeli dovolj finančnih sredstev za redno pokrivanje svojih potreb. Že konec leta 1947, posebno pa v letošnjem letu smo napovedali odločen boj takemu odnosu okrajev do krajevnih ljudskih odborov. Za enkrat pa še ne moremo govoriti o posebnih uspehih. Če pogledamo samo številke prvega tromesečja letošnjega leta, vidimo, da je bilo za potrebe krajevnih ljudskih odborov predvidenih 63 milijonov in da so od tega zneska potrošili 36 milijonov. Najslabše so pri tem odrezali krajevni ljudski odbori v okrajih Krško in Gorica. Pri tem pa v letošnjem letu ne gre več za to, da za krajevne ljudske odbore ne bi bilo dovolj finančnih sredstev na razpolago. Na njihovih računih je ostalo še neizkoriščenih okrog 35 milijonov in to zopet največ v krajevnih ljudskih odborih okrajev Krško in Gorica. Prav to nam dokazuje, da ti okraji niso znali vključiti krajevne ljudske odbore v enotni sistem finančnega poslovanja, da jim niso pomagali sestaviti podrobnega proračuna, ki bi pokazal, kaj smejo in kaj ne smejo porabiti, in da jih niso napotili k čim koristnejši uporabi razpoložljivih finančnih sredstev. V tem nas potrjujejo še posebno pregledi, ki jih opravlja ministrstvo za finance v krajevnih ljudskih odborih. Za kamniški, goriški in krški okraj smo ugotovili, da krajevni ljudski odbori sploh nimajo zveze z okrajnim ljudskim odborom, da so krajevni ljudski odbori prepuščeni samim sebi, da jih nihče ne kontrolira, da jim nihče ne pove, kako morajo sestavljati proračune, kakšne knjige morajo voditi, kdaj in kako lahko uporabijo krajevni prispevek in podobno. Vidimo torej prav isto, kar smo ugotavljali pri davčni kampanji, da namreč okrajni odbori premalo žive s terenom, da premalo poznajo njegove potrebe in da mu zato tudi nudijo premalo konkretne pomoči. Zato bo treba v letošnjem letu bistveno popravljati te odnose, popravljati jih bo treba pri reševanju gospodarskih nalog v ožjem smislu, pri sestavljanju krajevnih proračunov, pri ugotavljanju davčne zmogljivosti in drugje. Samo tako bodo krajevni ljudski odbori postali močan člen v reševanju naših gospodarskih problemov.

Ko smo pred letom dni razpravljali o proračunu za leto 1947, smo ugotavljali, da še ne moremo govoriti o proračunu za Slovensko Primorje. V predlog proračuna za leto 1948 pa so že vključeni tudi proračuni svobodnih in z matico združenih primorskih okrajev. Vključili smo jih z zavestjo, da bodo s še večjim elanom kakor so vodili borbo za svojo svobodo, danes vodili skupno z nami borbo za izpolnitev našega petletnega plana. To smo dolžni zaradi sebe, zaradi naše skupne srečnejše bodočnosti, zaradi vseh tistih, ki še niso dočakali sreče, da bi mogli skupno z nami uživati sadove težke in krvave borbe za svobodo, za novo življenje, za nov, socialistični red.

Tovariši ljudski poslanci! Smo v drugem odločilnem letu borbe za izpolnitev petletnega plana. Dosegli smo že velike uspehe in v mnogočem prekoračili postavljene naloge. Mnogo premalo in preveč nepopolno bi bilo, če bi sedaj, ko sprejemamo proračun za leto 1948, mislili, da bomo z njegovo izpolnitvijo dosegli vse, kar je potrebno v našem gospodarstvu, vse, kar je

potrebno za doseg planskih števil. Mnogo stvari je, ki jih proračun ni pokazal in o katerih ne govori, ki pa so prav tako ali pa še bolj važne, kakor pa sam proračun in od katerih je odvisen tudi uspeh samega proračuna.

Ena teh stvari je varčnost. Še tako skrbno sestavljen proračun ne more prinesiti toliko, kakor skrbno izvajanje varčnosti. Toda mi ne varčujemo samo s skrbnim upravljanjem finančnih sredstev. Varčujemo prav tako, če iščemo novih virov surovin za našo proizvodnjo, če postavljamo tovarne čim bliže izvirov surovin in po možnosti čim bliže tržiščem, če pravilno uporabljamo še neizkoriščene rezerve v našem gospodarstvu, če odkrivamo nove načine dela, če dvigamo število novatorjev in racionalizatorjev, če dvigamo kvaliteto proizvodnje, če dvigamo duh tekmovanja, če znižujemo proizvodne stroške in varčujemo z materialom, če točno določimo potrebna obratna sredstva podjetjem in s tem preprečimo razmetavanje sredstev, če zmanjšujemo število nepotrebnega nameščenstva, če pravilno in hitro izkoriščamo transportna sredstva, če ne kopičimo nepotrebnih zalog v tovarnah, če čim bolj omejujemo birokracijo v našem upravnem aparatu itd. itd. Cela vrsta načinov varčnosti je, ki jih moramo vse z vso doslednostjo izvajati, ker predpostavljajo velik prispevek izpolnjevanju naših gospodarskih nalog. Rezultat, ki ga bomo dosegli, se bo pokazal tako v našem gospodarstvu kakor tudi v finančnem efektu, ki bo verna, v denarju izražena slika naših naporov v izvajanju varčevanja.

Tesno povezano s prvim načelom je načelo stroge finančne discipline. Vsak dinar mora biti izkoriščen za namene, predvidene v proračunu. Mi izvajamo plan. S pomočjo proračuna so razdeljena finančna sredstva za izpolnjevanje postavljenih nalog. Napačno ali prekomerno trošenje lahko ustvari motnje v samem planu. Od samovoljnega postopanja s proračunskimi sredstvi in trošenja po osebnih, neplanskih vidikih ni daleč do namerne povzročenja škode državnim interesom. Prav tako ni pravilno zadrževanje sredstev, ki bi morala biti odvedena v proračun. V preteklem letu so na primer samo industrijska podjetja mesečno zadrževala do 105 milijonov davka na promet proizvodov. Ohraniti oziroma vzpostaviti proračunsko disciplino je zato ena izmed najvažnejših nalog pri izvrševanju proračunskih izdatkov, prav tako pa tudi pri vplačevanju predvidenih dohodkov.

Nadaljnja važna stvar je kontrola. Ko smo postavili naš petletni plan, smo ugotavljali, da mora postati proračun oziroma točneje finančni plan denarna kontrola izvajanja proizvodnih planov. Mi tega kontrolnega sistema še nimamo zgrajenega, predvsem zaradi napačnega odnosa v podjetjih in ustanovah do finančnih pokazateljev. Finančnih planov podjetja ne izdelujejo pravočasno ali jih izdelujejo malomarno. Tromesečni obračuni proizvodnje so nepopolni, knjigovodstvo ponekod ni v redu itd. Posledica tega je, da točna kontrola ni mogoča, da dinar ne more opravljati kontrolne funkcije v proizvodnji, da so zato mogoče nerednosti in celo namerna škoda. Danes nam je na primer stanje v naših gozdnih gospodarstvih in nekaterih državnih kmetijskih posestvih najboljši dokaz, kam lahko privede v tako obsežnem gospodarstvu pomanjkanje rednega knjigovodstva in dnevne evidence. Seveda ne smejo biti ti podatki edina osnova za izvajanje kontrole. Tudi ne sme biti finančni aparat s pregledovanjem finančnih knjig edini kontrolor poslovanja podjetij in ustanov. Kontrolo mora opravljati vsakdo, delavec v tovarni, nameščeneec ali pa postavljeni kontrolni organ. Vsakdo lahko vidi napake in pravočasno lahko prepreči težje posledice slučajnih

ali namernih nepravilnosti. Kontrolirati mora sam potek proizvodnje, ugotavljati, ali je način dela res rentabilen, ali ne nastajajo namerno povzročene škode itd.

Finančni aparat bo pri tem najboljši pomočnik v borbi za uspehe v našem gospodarstvu. Če se bo istočasno boril na vsej črti za odstranjevanje birokratičnih načinov poseganja v gospodarske naloge, če bo vnesel novega duha in novih metod v svoje delo, če bo ustvaril dober stik z gospodarstvom na terenu in če bo terenu nudil zadostno pomoč pri delu. Zavedati se mora, da pomeni dobro in tekoče urejeno knjigovodstvo, tesno naslonjeno na pravilno in redno dnevno evidenco proizvodnje, najboljšo osnovo za kontrolo poslovanja podjetij in ustanov. Z dobro kontrolo bomo prav tako prispevali k uspešni izpolnitvi gospodarskih nalog in s tem k izpolnitvi nalog petletnega plana.

Tovariši ljudski poslanci! Ko sprejemamo proračun za leto 1948, ki v celoti odgovarja potrebam, nakazanim v okviru petletnega plana, nas mora prevevati ponosna zavest, da smo napravili korak dalje v izgradnji našega gospodarstva. Delovne množice, prežete z duhom novega patriotizma, z neverjetnim poletom ustvarjajo dela, ki tvorijo trdne temelje socialističnega reda pri nas. Ljudska fronta, vključno z Osvobodilno fronto Slovenije, nas pod vodstvom Komunistične partije in maršala Tita dosledno in uspešno vodi čez vse zapreke, čez trde preizkušnje od zmage do zmage in s tem vedno bolj približuje srečnejše življenje svobodnih narodov nove Jugoslavije. V borbi za novo življenje predstavlja tudi predloženi proračun nov mejnik, ob katerem se mora pričeti še intenzivnejša borba za izpolnitev postavljenih nalog, borba za mobilizacijo novih delovnih sil, ker samo tako bo zagotovljen uspeh, bo zagotovljena pot v lepšo bodočnost in bo zagotovljena zmaga socialistične stvarnosti.

Zato predlagam, tovariši ljudski poslanci, da predloženi proračun v celoti sprejmete. (Ploskanje.)

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Preden preidemo na nadaljnjo razpravo, odrejam krajši odmor.

(Seja je bila prekinjena ob 17,25 in se je nadaljevala ob 18. uri.)

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Nadaljujemo 5. sejo II. rednega zasedanja. Besedo ima ljudski poslanec, podpredsednik vlade LRS Ivan Maček.

Ivan Maček: Tovariši ljudski poslanci! Letošnji proračun je sestavni del gospodarskega plana ter predstavlja sintezo celotnega gospodarstva v letu 1948. Povečanje letošnjega proračuna je rezultat velikih uspehov, ki smo jih dosegli v prvem letu petletke. Dočim smo pri sestavljanju lanskoletnega proračuna morali ceniti dohodke iz našega gospodarstva, sloni izračun akumulacije v letošnjem letu na zanesljivih planih proizvodnje, planiranju strukture cene in proizvodnih stroškov. Pri zaključnih obračunih za leto 1947 se je pokazalo, da smo v prvem planskem letu podcenjevali moč našega planskega gospodarstva ter gremo zato v letošnji proračun s presežkom iz leta 1947 za okrog 800 milijonov, kar nam omogoča povečanje našega proračuna. Če pogledamo rezultate, ki smo jih dosegli v prvem planskem letu, vidimo, da je petletni plan postavljen pravilno in da bo pri intenzivnem naporu širokih delovnih množic tudi ostvarjen. Rezultati plana prvega leta petletke jasno demantirajo vse tiste, ki so prihajali z raznimi

teorijami, češ da je petletka nerealna, da nimamo pogojev za plansko gospodarstvo, da planiramo na papirju itd. Prvo plansko leto in uspehi, ki smo jih dosegli, jasno potrjujejo, da preveva naše delovno ljudstvo globoka zavest, da so vsi njegovi napor, ki jih omogoča ljudska oblast, velik prispevek k ustvarjanju boljše bodočnosti delovnega človeka. Brez te zavesti, da delamo in gradimo za sebe, bi ne mogli doseči tako velikih uspehov, kakor so bili doseženi v prvem planskem letu. Zavedati se moramo, da uspeh plana še daleč ni zagotovljen samo s pravilnim planiranjem in dodeljevanjem planov tovarnam in podjetjem. Še tako dobro postavljen plan ostane neizvedljiv, če ga široke delovne množice ne osvoje in če ne vidijo v njem poti do lastnega in splošnega blagostanja.

V stari Jugoslaviji ni bilo in tudi ni moglo biti takega delovnega poleta, samoiniciative, udarništva, novatorstva in vsestranskih naporov za dvig proizvodnje, ki odlikujejo našo socialistično izgradnjo. V nasprotju s to veličastno prakso socialistične izgradnje pa vidimo v kapitalističnih državah, da ni in ne more biti pri delovnem ljudstvu delovnega elana in samoiniciative, ker ima vsak porast proizvodnje za posledico povečanje kapitalistovih dobičkov in s tem še bolj neusmiljeno izkoriščanje delavstva.

Še danes najdemo ljudi, ki ne vidijo ali celo nočejo videti uspehov naše socialistične izgradnje in ki uporno trdijo, da v Jugoslaviji danes še ni pogojev za zmagoviti razvoj socializma. In to govore o času, ko se je naš družbeni, državni sektor razširil in okreplil, pri čemer privatni sektor nima več nobene trdne baze za razvoj kapitalističnih elementov.

Če pogledamo rezultate izpolnitve plana v letu 1947, nam ti vseskozi potrjujejo, da je naš petletni plan pravilno postavljen in realen. Doseženi rezultati prvega planskega leta so za to dovolj zgovoren dokaz.

V industriji je bil celotni plan izpolnjen s 107%. Od tega: kovinska industrija 102%, gradbeni material 134%, kemična industrija 86%, tekstilna industrija 101%, usnjarska industrija 132%, živilska industrija 86%, lesna industrija 107%.

Plan gozdarstva je bil izpolnjen s 129%; enako pa investicijski plan s 129%.

Izvršitev plana prvega leta petletke nas je obogatila z dragocenimi izkušnjami, ki jih moramo izkoristiti v borbi za izvedbo plana v letu 1948.

1. V preteklem letu smo tudi iz objektivnih razlogov še slabo poznali produkcijsko zmogljivost naše proizvodnje, njene potencialne rezerve, ki jih moramo mobilizirati za izvršitev petletnega plana. Prav zaradi tega je bil splošen pojav, da so postavljeni plani daleč zaostajali za stvarnimi možnostmi, ki nam jih dajejo obstoječe kapacitete. Med vsem letom 1947 so se nam pri izvajanju planskih nalog vse bolj razkrivale bogate rezerve in nam omogočile, da smo v letu 1948 pri postavitvi planov napravili velik korak naprej. To nam je omogočilo, da smo v letu 1948 povečali plan v primerjavi z letom 1947 za 30%.

2. V letu 1947 smo v glavnem imeli samo letne, to je statične plane. Pri tem smo ugotovili, da so se podjetja pri izvedbi plana vse preveč zanašala na svoje sposobnosti in ga odlagala na zadnje mesece leta. Zato je bilo potrebno proti koncu preteklega leta zastaviti vse sile, da smo izpolnili planske naloge. Prav visoka zavest in delovni polet našega delavstva sta omogočila, da je bil plan kljub temu izpolnjen. To nam je na eni strani odkrilo možnosti povečanja proizvodnje, na drugi strani pa postavilo pred nas z vso ostrino zahtevo, da preidemo k dinamičnim planom. Tako je bil

na primer plan sečnje v gozdarstvu v prvem polletju izpolnjen samo 30% od letne kvote in so bili zaradi tega v zadnjem četrtletju potrebni izredni naporji, ki so povzročili večje stroške proizvodnje.

Zaradi povečanja proizvodnje v letu 1948 in nadaljnega porasta akumulacije je bilo mogoče znatno dvigniti plan investicij. V letu 1948 so naše investicije uravnovešene z našo celotno akumulacijo, pri čemer pa možnosti akumulacije ljudskih odborov od nacionaliziranih podjetij še niso bile upoštevane.

Struktura celotnih investicij nam daje za leto 1948 naslednjo sliko:

Celotne investicije znašajo 2.595.687.000 din; od tega kapitalna izgradnja 69,2%, družbeni standard 30,8%.

Če razčlenimo kapitalno izgradnjo, odpadejo na posamezne panoge naslednji procenti: industrija, rudarstvo in elektrifikacija 50,5%, transporti in zveze 21,5%, kmetijstvo in gozdarstvo 21,2%, gradbeništvo 2,5%, trgovina in ostalo 4,3%.

Na družbeni standard odpade 803.000.000 din; od tega: republiške investicije 48%, investicije ljudskih odborov 52%.

Od investicij za družbeni standard odpade na: stanovanjske zgradbe 41,9%, upravne zgradbe 9,8%, šolske zgradbe 19,7%, bolnice, okrevališča in zdravstvene postaje 9,1%, kulturne, prosvetne zgradbe 7,2%, komunalne naprave in ostalo 12,3%.

Celotni stanovanjski fond se bo povečal vključno z zveznimi investicijami za 2.500 stanovanj, to je za okoli 80% več kot v letu 1947. Pri tem pa še niso izkoriščene vse možnosti lokalne iniciative in mobilizacije surovin iz lokalnih virov za povečano izgradnjo stanovanjskih površin.

Republiška industrijska proizvodnja bo porasla v letu 1948 na 125% nasproti letu 1947, ter s tem preseгла za okrog 70% proizvodnje iz leta 1939.

Od celotnega porasta odpade na posamezne industrijske panoge: premogovniki 104%, električna energija 131%, kovinska industrija 121%, kemična industrija 172%, gradbeni material 135%, lesna industrija 175%, tekstilna industrija 103%, usnjarska industrija 120%, živilska industrija 105%, grafična industrija 112%.

V prvem tromesečju leta 1948 je bil plan izpolnjen 102%. S tem je naš finančni plan dosežen oziroma presežen. Vendar pa je potrebno poudariti nekatere pomanjkljivosti in napake tako planskih kakor tudi operativnih organov našega gospodarstva, ki zavirajo naš nadaljnji razvoj:

1. Pri sestavljanju plana za leto 1948 smo postavili zahtevno po maksimalnem izkoriščanju vseh naših razpoložljivih kapacitet. Izpolnitev plana prvega tromesečja pa nam odkriva, da kapacitete v nekaterih važnih osnovnih grupah proizvodnje niso bile pravilno planirane. Tako so na primer kapacitete večje za najmanj: 25% pri železni litini, 30% pri pločevinastih izdelkih, 35% pri tekstilnih utenzilijah, 40% pri barijevem sulfatu, 20% pri kleju, 20% pri natrijevem sulfidu, 30% pri granitni industriji, 25–30% pri celotni kožni industriji, 20% pri čevljarški industriji itd.

Prav tako so gozdne uprave, žagarski obrati in tudi komisije, ki so bile poslane na teren, »ugotovile«, da nimamo potrebnih kapacitet za izpolnitev plana v žagarski industriji. Proizvodnja prvega tromesečja pa nam kaže, da je plan proizvodnje rezanega lesa izvedljiv kljub eventualnim motnjam pri alimentaciji obratov s hlodovino.

Iz vsega tega moramo napraviti zaključek, da bi pri pravilni izrabi kapacitet mogel biti plan postavljen na 200% v primerjavi z letom 1939.

2. Izpolnitev plana prvega tromesečja izkazuje nižje procente izpolnitve, predvsem pri proizvodih za investicijsko izgradnjo.

Tako na primer dosega: sanitarni kovinski izdelki 53% plana, gradbeno okovje 45%, parket 77%, lesanit 74%, gradbeno mizarstvo 82%.

Za pravilno odvijanje proizvodnje v vseh panogah in v vseh osnovnih grupah moramo odločno zahtevati enakomerno izpolnjevanje plana vsaj v razdobju enega tromesečja. Tako pa opazamo forsiranje proizvodnje pri onih predmetih, ki so vpeljani, in nezadostno pozornost do novo uvedenih predmetov.

Na primer: kovinska posoda 130%, sanitarni kovinski izdelki pa 58%, bombažne tkanine za moško perilo 117%, bombažne tkanine za žensko perilo 66%, umetna svila — perilo 556% (letni plan prekoračen), umetna svila — obleke 47%. Proizvodnja volnenih plaščev je v januarju in februarju dosegla le 57%, v marcu proti pomladi pa 181%.

Namesto da bi planski organi usmerili svoje napore na iskanje in odkrivanje novih možnosti povečanja proizvodnje, na pravilno razmeščanje proizvodnih sil, na analizo vzrokov zaostajanja in na zadevno ukrepanje, se oni vse pogosto omejujejo na mehanično sestavljanje problematike v težnji, da bi dosegli na kritičnih mestih razbremenitev plana. S tem se demobilizirajo in postajajo advokati svojih podjetij. Tako so direkcije pri sestavljanju problematike k dinamičnemu planu že konec tromesečja zahtevale nebitvene korekture v dinamiki proizvodnega plana. S tem so hoteli ustvariti videz preciznosti planiranja. Proizvodnja prvega četrletja pa je pokazala, da direkcije ne le ne morejo tako precizno planirati, temveč da one proizvodnje sploh niso zasledovale in da so v premajhni meri z operativnimi ukrepi zagotavljale njen uspeh. Dovolite mi, da navedem nekaj primerov:

Pri solni kislini so zahtevali znižanje za 32%, dočim je bil plan izpolnjen 97%; pri laneni preji so predlagali zvišanje na 6%, dosegli pa so le 70%; pri delavskih čevljih so zahtevali povišanje plana za 16%, dosegli pa so stodstotno izpolnitev; pri okovju so zahtevali povišanje za 8%, izpolnili so pa plan le z 39% itd.

Proizvodnjo lokalne industrije v letu 1947 karakterizira še močan privatni sektor. V letu 1947 je bilo v lokalni industriji razmerje med državnim, združenim in privatnim sektorjem naslednje: državni sektor 53%, združni sektor 10%, privatni sektor 37%.

Z nedavno izvedeno nacionalizacijo se je to razmerje bistveno spremenilo v korist družbenega sektorja pod upravo ljudskih odborov, ki predstavlja sedaj 90% v lokalni industriji. S tem je za vedno izpadel privatni sektor iz industrijske proizvodnje, s čimer se je gospodarska moč ljudskih odborov znatno okrepila. S prevzemom novih nacionaliziranih podjetij pa se pred ljudske odbore postavlja velika naloga — organizirati in voditi celotno lokalno proizvodnjo. Z vso odločnostjo zahtevamo, da proizvodnja zaradi nacionalizacije ne sme pasti, temveč se mora občutno dvigniti. Prav v lokalni industriji obstajajo še ogromne neizkoriščene kapacitete, ki morajo postati ob pravilni mobilizaciji vseh sil in sredstev nenehni vir dohodkov in bogatitve materialnega izvora ljudskih odborov. Lokalna industrija je v prvem tromesečju leta 1948 izpolnila proizvodni plan le 64%.

Vzroki neizpolnjevanja plana so predvsem v tem, da plan do konca tromesečja še ni bil porazdeljen na podjetja, ki zaradi tega niso poznala svojih planskih nalog in jim tudi niso mogli biti dodeljeni razpoložljivi

kontingenti surovin. Nadalje karakterizira naše lokalno gospodarstvo vse premajhna iniciativnost v borbi za mobilizacijo lokalnih surovin in pri nabavi materiala. Tako na primer še do danes ljudski odbori po arbitražnem sodišču niti v enem primeru niso zahtevali izpolnitve dobavnih pogodb.

Značilnost naše lokalne industrije, ki je v primeri z ostalimi republikami visoko razvita, je njen dopolnilni značaj republiški in zvezni industriji v pogledu reprodukcijskega materiala (livarne, kovinska proizvodnja, okovje za gradbeno pohištvo itd.). Toda če danes govorimo o dopolnilnem značaju lokalne industrije, potem jo moramo prvenstveno smatrati kot dopolnilo k proizvodnji za široko potrošnjo. V tem smislu so ljudski odbori pokazali še izredno malo iniciative. Dnevno opažamo pomanjkanje raznih drobnih proizvodov za osebno potrošnjo in gospodinjstvo, ki jih mora brez-pogojno oskrbeti prav lokalna proizvodnja.

V celotnem proizvodnem planu Ljudske republike Slovenije je težišče na povečanju proizvodnje rezanega lesa in s tem na gozdni proizvodnji. Za kritje našega uvoza moramo znatno povečati naš izvoz. Naše gozdno bogastvo nam tako služi za obnovo in izgradnjo naše industrije v prvi petletki. Za izvedbo naše elektrifikacije in industrializacije bomo morali uporabiti letno 2,5%, torej 5—10% naših zalog, in to iz državnih gozdov.

Celotna sečnja 1948 se nasproti letu 1947 poveča za 125%; od tega: mehki hlodi 151%, jamski les 145%, celulozni les 124%, tesan les 129%, bukovi hlodi 79%, drva 56%, ostali sortimenti 108%.

Za povečanje izvoza pri čim manjši sečnji se izpreminja sortiment iz bukovega lesa na iglavce.

Dosedanja izpolnitev plana gozdarstva izkazuje neizpolnjevanje predvsem v glavnem proizvodu, to je v mehki hlobovini.

Tako je bil plan sečnje v prvem tromesečju izpolnjen le 53%, in sicer: v državnem sektorju 46%, v združnem sektorju 66%.

Zato so potrebni energični organizacijski in drugi ukrepi za zagotovitev plana. Nikakor pa se ne smemo zadovoljiti z zanašanjem, da bo plan do konca leta že izpolnjen. Tako uspavanje bi moglo imeti resne posledice.

V kmetijski proizvodnji moramo od administrativnega načina planiranja, ko so ljudski odbori razrezovali razne setvene plane na posamezne posestnike in jih zadolževali, preiti v letošnjem letu k vključevanju kmetijske proizvodnje v plan na osnovi ekonomskih ukrepov in pravih organizacijskih oblik. Okrepitev združništva na eni strani, na drugi strani pa politika vezanih cen sta brez dvoma ona momenta, ki bosta vplivala na dvig proizvodnje v letu 1948. Že po sedanjih podatkih s terena lahko ugotovimo, da bo setveni plan letošnjega leta presegel planske kalkulacije.

Državna kmetijska posestva so v letošnjem letu dobila poleg nalog vzreje plemenske živine in semenske službe tudi nalogo proizvajati za trg, in to predvsem klavno živino in povrtino.

Vendar so državna kmetijska posestva do sedaj pokazala le malo gospodarske iniciative in operativne sposobnosti. Način njihovega dela nas še vedno preveč spominja na »gospodarje« nekdanjih »majerjev«.

Za plan gradbenih del planiramo v letu 1948 povečanje po obsegu za 40% nasproti izpolnitvi v letu 1947. Plan bo treba doseči z isto strojno opremo, istim številom kadrov in ob veliko večji varčnosti z materialom, kakor je bil to primer v letu 1947.

V letu 1947 so gradbena podjetja izvršila in presegla postavljene plane, pri čemer pa niso v zadostni meri upoštevala gradbenih stroškov. Zato mo-

ramo v letu 1948 brezpogojno zahtevati od gradbenih podjetij poleg izpolnitve planov po obsegu gradbenih del tudi znižanje stroškov in izboljšanje kvalitete. Poleg tega se pred gradbena podjetja postavlja naloga organizirati obrtniška dela za vsa prevzeta gradbena dela.

V zvezi s kapitalno izgradnjo se resno postavlja vprašanje povečanja strojne opreme, pri čemer pa se moramo prvenstveno opirati na domačo proizvodnjo. Izrabiti moramo vse možnosti pri izdelavi čim več strojev in naprav v naši republiški in lokalni industriji in obrti.

Zaradi povečanja planov proizvodnje se večajo tudi naloge transporta. Da bi izpolnili te naloge, moramo dosledno izvajati uredbo o izkoriščanju motornih vozil. Podjetja, katerih vozni park ni z lastnimi voznjaki povsem izkoriščen, morajo s kontrahiranjem transportnih uslug zagotoviti polno izkoriščanje svojih transportnih sredstev. Pri okrajnih in nekaterih krajevnih ljudskih odborih so se organizirale transportne pisarne, katerih naloga je posredovanje v prevozih blaga s kamioni, ki niso polno izkoriščeni.

Pri sestavi transportnih planov prihaja do izraza oportunistično podjetje, ki si hočejo zagotoviti rezerve v neizkoriščanju kapacitet transportnih sredstev in v pogonskem materialu. Pri varčevanju bencina smo v letošnjem letu prihranili 30%, ne da bi občutili kakšno pomanjkanje ali motnje v produkciji. To je prepričljiv dokaz, da smo v letu 1947 razsipno trošili bencin.

Za izboljšanje prehranitvenega stanja delavcev in nameščencev je bil v marcu uveden nov sistem zagotovljene preskrbe. Vprašanje preskrbe pa je najtesneje povezano z izvajanjem odkupa po vezanih cenah.

Pregled izpolnjevanja obveznosti do zagotovljene preskrbe daje naslednjo sliko: moka 100%, maščobe 80—100%, sladkor 100%, meso v industrijskih naseljih in mestih 40—60%, mleko v mestih in industrijskih centrih 30—40%.

V maščobah je asortiment nezadovoljiv predvsem zaradi tega, ker se dodeljuje pretežno samo olje. To občutijo zlasti gozdni delavci, za katere pa so od junija naprej zagotovljene potrebne količine slanine. Prav tako ni še zadovoljivo rešeno vprašanje dodeljevanja mesa. Plani odkupov se začenjajo sicer izpolnjevati, vendar pa količine zaradi mrtve odkupne sezone ne dosegajo potreb mesnega fonda.

Točkovni fond v tekstilu je sicer pokrit, vendar pa sortimenti niso dovoljni. Proizvodnja bo šele v drugem in tretjem tromesečju mogla zadovoljiti zahteve sortimenta. Naloga trgovine in trgovskega omrežja je, da se bori v okviru dodeljenih količin za pravilen sortiment in kvaliteto. Pri obutvi je pomanjkanje usnja za reparature in pomanjkanje nižjih številok otroških čevljev.

Vendar izkazuje zagotovljena preskrba izdatno izboljšanje nasproti letu 1947. Tako se je tekstil dvignil za 173%, obutev pa za 230%. Preskrba z ostalimi predmeti, ki niso obseženi v sistemu zagotovljene preskrbe, pa je zaenkrat še neurejena. Vzrok za to je v tem, da je treba prvenstveno zgraditi združeno trgovsko omrežje, ki se mora usposobiti za odkupe po vezanih cenah. S tem ustvarjamo pogoje za redno izpolnjevanje obveznosti zagotovljene preskrbe in za ekonomsko intervencijo na prostem trgu.

Trgovina po vezanih cenah kaže prve znake okrepitve blagovnega prometa med mestom in vasjo. Tako je bilo na primer odkupljeno že 75% jajc in 800% fižola od celokupne lanskoletne količine. Vendar opažamo pri tem še naslednje resne pomanjkljivosti:

Zadruga ne skrbe dovolj, da bi kupcem nudile zadostni izbor blaga in zadostile zahtevam kulturne postrežbe. Na drugi strani pa odkupljeno blago zastaja v združnem omrežju, ker ni dispozicij in ker se še vse preveč posluje na birokratski način.

Če primerjamo odkupe prehranskih proizvodov v letih 1947/1948 nasproti 1946/1947, dobimo naslednje indekse: žito 180%, krompir 330%, meso 135%, mleko 144%.

Z dosledno uvedbo vezane trgovine bosta združni in državni sektor v letošnjem letu povsem obvladala blagovno izmenjavo med mestom in vasjo. S tem bo zagotovljena oskrba delavstva s prehranskimi predmeti na eni in vasi z industrijskimi proizvodi na drugi strani. Tako bomo izločili špekulantske elemente iz naše distribucije, ki vnašajo nered v našo preskrbo.

Znatno je napredoval družbeni sektor tudi v trgovini na drobno. V letu 1945 je blagovni promet državnega in združnega sektorja zajel le 12,8%, v letu 1947 pa že 80% celotnega blagovnega prometa.

Pred široke delovne množice se postavlja naloga, da najaktivneje sodelujejo v organizaciji našega trgovskega omrežja, da kontrolirajo njegovo delo, da se bore proti vsem oblikam špekulacije, ki zavirajo razvoj naše trgovine. Posebno pozornost pa morajo zadruga in njeni člani posvečati produktom, ki so hitro pokvarljivi in pri katerih zaradi malomarne, počasne distribucije lahko nastane ogromna škoda.

V letošnjem letu se z vso ostrino postavlja vprašanje kvalitete naših proizvodov. Povsem napačna in nesocialistična je težnja mnogih podjetij, da na račun povečanja proizvodnje slabšajo kvaliteto in zožujejo sortiment. V ilustracijo naj navedem samo en primer: Konfekcijska tovarna v Murski Soboti proizvaja perilo, ki niti zdaleka ne dosega najpotrebnejšega minimuma kvalitete. Pri tem so povsem jalovi izgovori vodstva tovarne, da je zaradi norm kvaliteta slaba.

V mnogih podjetjih, trgovinskem in upravnem aparatu postavlja nepravilno pojmovanje plana »opravičilo« za neinicijativnost v pogledu kvalitete in izbora.

Pri republiški planski komisiji se mora prav zaradi gornjih razlogov organizirati uprava za izboljšanje proizvodnje, katere glavna naloga bo določiti norme za kvaliteto in oskrbeti v naši proizvodnji neprestano bogatitev sortimenta.

V državnem proračunu in finančnem zakonu prihaja v letošnjem letu do izraza tudi plan znižanja proizvodnih stroškov.

Medtem ko je znašalo znižanje proizvodnih stroškov v industriji v 1947. letu 6—14%, je za republiško industrijo v letu 1948 postavljen plan nadaljnega znižanja za okrog 10%. To znižanje moramo doseči predvsem s povečano storilnostjo dela in boljšo organizacijo v delovnem procesu.

Pri gradbenih delih je za znižanje gradbenih stroškov postavljen kot državni povpreček 15%. To znižanje moramo doseči s korekturami projektov, z zvišanjem norm in boljšo organizacijo dela na gradbiščih ter z dosledno borbo proti vsem pojavom razsipnosti.

V zvezi z znižanjem stroškov proizvodnje je najtesneje povezano vprašanje delovne sile in kadrov. Procent delavstva, ki dela po normah in v akordu, je še vedno nezadovoljiv. To ima za posledico nizko produktivnost dela. Zato moramo v letošnjem letu napreči vse sile za pravilno postavitev normativov delovne sile, za ureditev tarifnega sistema, ki mora zagotoviti dosledno izvajanje socialističnega načela nagrajevanja po količini in kva-

liteti dela. Prav s sistematičnim ugotavljanjem delovnih mest in norm, z njih stalno kontrolo in s potrebnimi korekturami bomo ustvarili pogoje za resnično precizen plan delovne sile in kadrov. Brez normativov delovne sile ostajajo naši plani nepopolni in omogočajo s strani podjetij ustvarjanje rezerv v delovni sili.

Nepravilna je težnja naših podjetij, da skušajo povečane plane reševati z linearnim porastom števila delavstva, ne da bi pri tem upoštevali potrebno povečanje storilnosti dela, ki je osnovno poročstvo za izvedbo plana znižanja stroškov proizvodnje.

Ce upoštevamo porast delavstva v letu 1947, lahko ugotovimo, da ima republiška industrija vse pogoje, da povečani proizvodni plan v letu 1948 izpolni z razpoložljivo delovno silo. Pri tem pa je treba likvidirati nesorazmernosti v razdelitvi razpoložljive delovne sile, tako med direkcijami kakor tudi med samimi podjetji.

Potreba po povečanju oziroma po mobilizaciji nove delovne sile je prvenstveno v delovnih panogah sezonskega značaja, in sicer znaša ta potreba za gozdarsko proizvodnjo 4.800 delavcev in za izpolnitev gradbenih del 16.500 delavcev. Z dotokom delovne sile v gozdarstvu do konca maja je letošnji plan gozdarstva v pogledu delovne sile zagotovljen. Rešiti pa je vprašanje pravilne razmestitve delovne sile med posamezne gozdne direkcije in vprašanje doslednega uvajanja norm in akorda v našem gospodarstvu.

Pri sezonskih delih, kjer so zaradi vremenskih razmer mogoči večji izpadi pri delu, kar bi lahko ogrožalo plan, moramo pozdraviti iniciativo delavstva, ki je pripravljeno delati tudi čez osemurni delavnik. Prav pri gradbenih delih in sečnji lesa je stopnja mehanizacije še vedno izredno nizka, zato so prav ta dela v večji meri kot ostale panoge neposredno odvisna od delovne sile.

Nadalje moramo zagotoviti v letošnjem letu znaten porast kvalificirane delovne sile ter tako menjati kvalifikacijsko strukturo našega delavstva. Plan postavlja pred nas nalogo, da vzgojimo 9.600 novih priučenih delavcev in 11.200 kvalificiranih delavcev za vse gospodarske panoge. Te velike naloge moramo izvršiti s tem, da nekvalificirane delavce s pomočjo večernih tečajev prevzgojimo v priučene in da priučene dvignemo na stopnjo kvalificiranih. Za izvedbo teh tečajev so izdelani plani, ki jih moramo razdrobiti na sleherni podjetje in za izvedbo katerih so podjetja prav tako zadolžena kakor za izpolnitev ostalih planov.

Tovariši ljudski poslanci! Predlog proračuna Ljudske republike Slovenije je v skladu s celotno močjo našega gospodarstva ter z ostalimi republiškimi proračuni Federativne ljudske republike Jugoslavije za leto 1948. (Ploskanje.)

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Besedo ima ljudski poslanec in minister za komunalne zadeve Lidija Šentjurec. (Ploskanje.)

Lidija Šentjurec: Tovariši in tovarišice! Ljudski odbori stopajo v letošnje proračunsko leto z jasno načrtanim programom dela, ki jim ga dajejo njihovi lokalni petletni plani, katere so sprejeli na prvih zasedanjih okrajnih ljudskih odborov. Ti plani jamčijo skladen razvoj materialnih pogojev za dvig življenjskega standarda in kulturnega nivoja prebivalcev in dajejo kompleksno sliko razvoja okraja in kraja v tej petletki. To izpričujejo vsi plani, vzeti kot celota ali posamič, in pomenjajo brez dvoma velik

uspeh naše ljudske oblasti in velik korak naprej, zlasti v odnosu prebivalcev do svoje lokalne oblasti in v njihovem aktivnem sodelovanju pri reševanju nalog oblasti. Diskusije na množičnih sestankih, ko so še pripravljali plane, in tudi diskusije na OLO pri sprejemanju planov so pokazale, da se ljudje v polni meri zavedajo, da je razvoj njihovih krajev, mest in okrajev v njihovih lastnih rokah, da si krojijo usodo sami. Zasedanja samih OLO pa so še posebej pokazala, da smo z volitvami v večini primerov izboljšali kadrovske sestave KLO in OLO. V novo izvoljenih OLO ne sedijo več bolj ali manj pasivni pritrjevalci, ampak aktivni zastopniki ljudstva svojih vasi in mest, ki se v polni meri zavedajo svoje odgovornosti in važnosti dela, ki ga opravljajo in ki postajajo aktivni in zavestni graditelji socializma.

Z volitvami so bili torej izvršeni prepotrebni organizacijski pogoji za izboljšanje poslovanja lokalne uprave, kar je treba še poglobiti s smotno reorganizacijo okrajnih izvršilnih ljudskih odborov. Reorganizacija se sicer že izvaja oziroma je reorganizacija nekaterih poverjeništev ponekod že izvedena, toda to delo še ne bo tako kmalu končano. Zavedati se namreč moramo, da postavljene organizacijske oblike ne veljajo enkrat za vselej, ampak jih je treba v skladu s spremenjenimi pogoji in nalogami spreminjati. Zato bo treba te organizacijske oblike še mnogo študirati, jih v praksi preizkušati, učiti poverjenike in njihov aparat na tečajih in pomagati z vsakdanjo inštrukcijo s strani ministrstev, katera bodo morala nuditi neprimerno več strokovne pomoči kot dosedaj. S tem se bomo pripravili na sprejemanje statutih ljudskih odborov, ki bodo določili individualne organizacijske oblike v skladu s potrebami in nalogami konkretnega okraja, upoštevajoč splošna navodila in zakon o dopolnitvi zakona o ljudskih odborih, ki ga je napovedal tovariš Kardelj. Materialni pogoji za nemoteno delovanje lokalne uprave so zagotovljeni z budžetom, kjer so predvideni izdatki za administracijo OLO v znesku 532 milijonov, kar pomeni v primeru z zneskom 520 milijonov v letu 1947 povečanje za 2% in za KLO v znesku 218 milijonov, kar pomeni proti znesku 124,811.000 din, kolikor je bilo porabljenih leta 1947, povečanje za 74%.

Izkušnje dosedanjih naporov za izboljšanje lokalne uprave pa kažejo, da smo lansko leto zanemarili predvsem KLO, da pa v okrajih, razen nekaterih poverjeništev, kot so poverjeništvu za kmetijstvo, obrt in industrijo ter komunalno gospodarjenje, ki dosedaj sploh še niso bila formirana, ker je obstajalo enotno poverjeništvu za gospodarstvo, vključujoč tudi trgovino, navadno pri ostalih poverjeništvih ne gre za prešibek sestav po številu ljudi, kolikor prešibek po kvaliteti, ker v aparatih poverjeništev marsikje še vedno sedijo vse mogoči birokrati starih protiljudskih režimov. Izdatki za nove nastavitve v novo formirana poverjeništvu pa v teh proračunskih številkah za administracijo niso predvideni in bo zato finančno ministrstvo dovolilo, kolikor bodo nastavitve konkretne, še dodatne proračune.

Potrebno pa bo posvetiti mnogo več skrbi in brige pri izbiri ljudi za aparat poverjeništev in jih iskati predvsem v vrstah borcev, mladih aktivistov, združnikov, delavcev in kmetov, katerim bomo v tečajih nudili potrebno osnovno znanje in jim bo treba potem pri delu sistematično pomagati, jih kontrolirati in popravljati. Na ta način se bomo tudi najlažje uspešno borili proti glavnim slabostim lokalne uprave, ki so še vedno: birokratizem, brezdušno šablonsko, papirnato poslovanje, birokratski centralizem OLO, o katerem je že govoril minister Polič, ki duši vsako samostojno iniciativo,

sodelovanje in kontrolo množic, razbremenjuje pa tudi posameznike osebne odgovornosti; prakticizem in brezperspektivnost ter apolitično gledanje na reševanje naših osnovnih nalog.

Te slabosti so več ali manj permanentne in so se ponekod znova pokazale pri izvajanju novega sistema trgovine in nekoliko tudi pri izvedbi druge nacionalizacije.

V dosedanjem delu ljudskih odborov se premalo kaže jasna, premočrtna orientacija na izgradnjo socializma v naši državi in se v večini primerov delo ljudskih odborov še vedno drobi v reševanju tisočev drobnih prakticističnih problemčkov, ne da bi se v dovolj ostri meri zavedali, analizirali, študirali in videli, kaj pomenijo za izgradnjo socializma ukrepi, kot so druga nacionalizacija, novi sistem trgovine in vezanih cen, ne da bi se dovolj zavedali, da je izgradnja socializma borba s kapitalističnimi elementi in ostanki kapitalistične miselnosti, da je treba za izbojevanje te borbe zastaviti vse sile in da moramo te osnovne naloge dobro izvesti, ker je od rešitve teh osnovnih nalog odvisna rešitev vseh ostalih tisoč drobnih problemčkov. Če pa se apolitično izgubimo v reševanju teh problemčkov, dopustimo, da špekulanti in kapitalistični elementi izkoristijo vse te drobne težave, jih razpihnejo, da bi tako zameglili jasen pogled naprej in skušali v kalnem ribariti. S stalnim preverjanjem ljudi, množično budnostjo in kontrolo, neprestanim učenjem in s pomočjo višjih organov oblasti bomo lahko v najkrajšem času uspešno izboljšali poslovanje lokalne uprave, ki se brez dvoma stalno izboljšuje, in v še večji meri utrdili zavest, ki jo je formuliral tovariš Kidrič, da je naša nova armada kakor tudi naš državni aparat orožje naše ljudske demokracije, sta torej orožje oblasti, ki je odpravila oblast izkoriščevalcev in ki glede na to ne more in niti ne sme storiti drugega kakor to, da izgraja v borbi z ostanki bivših vladajočih razredov socializem.

Velik porast v primeri z lanskim letom beležimo v investicijah ljudskih odborov, kar je bilo razvidno že iz analize proračuna.

Letošnji program investicij določa 629,692.000 dinarjev investicij, in sicer po proračunu 478,594.000 dinarjev, 109 milijonov, ki jih bodo ljudski odbori krili z dohodki svojega gospodarstva, in direktnih investicij, za kar pa je prav tako zagotovljen gradbeni material po normativih republiške planske komisije, ostalo pa iz plafona investicij ministrstva za komunalne zadeve, predvsem za dela, ki so vezana na več okrajev, na primer skupinski vodovodi itd. Na osnovi tega plafona so ljudski odbori tudi že začeli svoja gradbena dela in za to vsoto izdelali operativne plane. Če primerjamo to številko z lanskoletno številko 302 milijona (in sicer 208 milijonov, kolikor so znašale lanskoletne proračunske investicije za okraje v Sloveniji, plus 46 milijonov dotacij za investicije za okraje Slovenskega Primorja, plus 48 milijonov za gradnjo in obnovo šol iz kredita za obnovo), vidimo, da se je plafon letošnjih investicij več kot podvojil.

Efekt lanskoletne investicijske dejavnosti pa je znašal skupno z obnovo podeželja 924,737.801 dinar, brez obnove podeželja in mest 636,824.000 dinarjev, kar pomeni 210% planiranih investicij. To zvišanje gre sicer na račun kreditnega plana ter na račun dodatnih proračunov OLO, vendar nazorno kaže, kolikšne so možnosti iniciative ljudskih odborov, koliko lahko ljudski odbori z mobilizacijo lastnih sredstev, finančnih, materialnih in prostovoljne delovne sile še dvignejo plafon svojih investicij. Odveč bi bilo naglašati, da morajo ljudski odbori za vse te nepredvidene in neplanirane investicije

iskati in najti lastna sredstva gradbenega materiala, ki še zdaleka niso izčrpana, kar dokazujejo mnogi primeri iniciative ljudskih odborov in množičnih organizacij, ki v zvezi z akcijo gradnje zadrुžnih domov gradijo in postavljajo apnenice in poljske opekarnе. Nekateri ljudski odbori pa beležijo celo še večje uspehe, na primer KLO Cerkno, ki je postavil veliko krožno peč, zidano na zunanji strani iz kamna, znotraj pa iz opeke, stroje za to peč pa je delovni kolektiv organiziral brez tuje pomoči in je tudi sam oskrbel žičnico za dovoz gline. Otvoritev te naprave je bila 1. maja.

Novo opekarno je na enak način zgradil tudi KLO Kobariđ. RLO Bežigrad-Šiška je obnovil popolnoma opuščeno opekarno v Kosezah iz lastne iniciative, se povezal s posameznimi strokovnjaki iz Litostroja, Gostroja, Tobačne tovarne in delovnim kolektivom Električne cestne železnice, ki so skupaj z drugimi prostovoljci prispevali mnogo prostovoljnih ur in vso strokovno pomoč. Že v maju bo opekarna s polno kapaciteto žgala opeko. Takih primerov bi lahko navedli še več. Omeniti pa je potrebno tudi iniciativo za zamenjavo apna za strešnike z drugimi republikami, kar prav tako omogoča razvijanje iniciative posameznih ljudskih odborov.

Poleg teh investicij imajo ljudski odbori v načrtu letošnjega leta akcijo za gradnjo zadrुžnih domov, za kar so predvideni posebni krediti in 200 milijonov iz zveznega kredita za obnovo. Zdi se mi potrebno, da tudi ob tej priliki poudarim vso odgovornost, ki jo imamo vsi in še posebej ljudski odbori do tistih, ki so v vojni izgubili največ, ne samo streho, navadno tudi rednike, očete, sinove, in še do danes nimajo obnovljenih domačij. Na osnovi analize kontrolnih poročil in pregleda do sedaj izvršene obnove, ki znaša od 48.143 porušenih objektov 30.713 obnovljenih objektov, to je 64%, ugotavljamo, da je prav v tistih predelih, kjer nimajo lastne delovne sile, kjer je večino moških pobil okupator, storjenega najmanj, da so nekatere obnovitvene zadruge postale neke vrste gradbena podjetja v zakupu posameznikov, ki so lansko leto v nekaterih primerih posamezne ljudi naravnost neverjetno izkoriščali in se zanašali, da kontrola ljudske oblasti ne bo segla v te oddaljene kraje. Kontrola pa je že segla in je treba storiti še več, da bo ta kontrola in pomoč trajna, da odkrijemo, razkrinkamo in odstranimo iz vodstev obnovitvenih zadrug špekulantske in izkoriščevalske elemente, da prebudimo v ljudeh samih zavest, da je treba voditi ogorčeno borbo proti takim elementom. Množične organizacije, zlasti pa Zveza borecev morajo krepko sodelovati in pomagati pri izboljšanju gradbenega programa, pomagati morajo pri iskanju tistih individualnih primerov, ki so eventualno letos še vedno ostali izven programa, nato pa tudi s prostovoljnim delom in vošnjami pomagati pri izvedbi programa obnove. S prostovoljnim delom se bo zvišala vrednost vloženih investicij in pospešila obnova.

Posebno pa se mi zdi potrebno analizirati strukturo dohodkov ljudskih odborov, ki jih zajema proračun. Če se ne zadržujemo na dejstvu, da v letošnjem proračunu končnoveljavno ni več dohodkov iz trošarine, tega ostanka cehovstva in srednjega veka, lahko ugotovimo, da letos še ni proračunsko vezanih dohodkov iz lokalnega gospodarstva, razen 109 milijonov za investicije v gospodarstvo, ki jih bomo krili z direktnim finansiranjem iz dotacij in iz amortizacijskega sklada podjetij ljudskih odborov. Predvideni primanjkljaj za buđžete LO v znesku 601,800.000 dinarjev je krit iz republiških dohodkov, in sicer iz participacije okrog 400 milijonov in iz čistih dotacij okrog 200 milijonov nekaterim pasivnejšim okrajem, zlasti Primorski in glavnemu mestu Ljubljani, čeprav bi mnogi okraji te primanjkljaje lahko

krili z dohodki iz svojega gospodarstva, zlasti še, če bi imeli tudi že samostojno razvito trgovino.

Večkrat je že bila obravnavana kritika proračunov ljudskih odborov, ki so vsebovali pretežno administrativne postavke brez zadostne orientacije na dohodke iz gospodarskih virov. Naši letošnji proračuni ljudskih odborov, kot je iz povedanega razvidno, še vedno kažejo vsaj na zunaj tako sliko, čeprav so ljudski odbori že lansko leto in tudi letos pokazali mnogo iniciativnosti pri organiziranju socialističnega gospodarstva v lokalnem merilu, vendar s tem delom še vedno ne moremo biti zadovoljni. Zaradi zavlačevanja organizacije ustrežajočega finančnega aparata, ki bi poenostavil finansiranje gospodarstva ljudskih odborov, za kar so nekateri naši ljudski odbori že večkrat predlagali koristne predloge, s čimer bi mogli pritegniti široke ljudske množice k sodelovanju pri naši gospodarski izgradnji s svojimi prihranki, zaradi dejstva, da letošnji distribucijski plani za lokalno gospodarstvo še niso bili prilagojeni in vskladeni z linijo, ki jo je nakazal v svojem referatu tovariš Kidrič na konferenci v Beogradu, ker še niso sprejete oziroma spremenjene uredbe o strukturi cene, o delitvi dobička lokalne proizvodnje itd., ker še ni sprejeta metodologija planiranja lokalnega gospodarstva v skladu z linijo, ki je bila obravnavana v že omenjenem referatu na znani konferenci o lokalnem gospodarstvu v Beogradu, iz vseh teh razlogov letos še nismo mogli realno planirati finančnih dohodkov lokalnega gospodarstva in jih zato tudi proračunsko vezati. Upoštevaajoč gornja dejstva predlaga naša vlada predloženo strukturo proračuna, predvsem tudi zato, da v maksimalno mogoči meri stimuliramo gospodarsko pobudo naših ljudskih odborov.

1. Taka finančna politika daje torej maksimalno spodbudo ljudskim odborom, da uredijo svoje gospodarstvo, uredijo osnovna in obratna sredstva, fondé vodstva, amortizacijske sklade, pokrijejo — kolikor to še ni bilo izvršeno že z lanskimi dobički — vse tuje investicije, obveznosti itd., da uredijo knjigovodstvo in izvedejo operativno evidenco. V tem pogledu beležimo sicer velik korak naprej, toda še vedno je od dosežanih podjetij lokalnega značaja brez novo nacionaliziranih 14,2% podjetij še neregistriranih, v 42,5% podjetij knjigovodstvo še ni v redu oziroma ga v 15% podjetij krajevnega značaja še nimajo. Preslaba je tudi operativna evidenca, ki je zadovoljliva le v okrog 70% podjetij, vendar se knjigovodstvo in evidenca od meseca do meseca izboljšujeta. Z nacionalizacijo se je število lokalnih podjetij znatno povečalo in bo potrebno v večini okrajev ustvariti druge organizacijske oblike za vodstvo podjetij, uprave ali direkcije in tako ustvariti poverjenikom potrebni aparat in ljudskim odborom zasigurati vodstvo in kontrolo. Morali bomo podrobno proučiti strukturo povečanega lokalnega gospodarstva in eventualno ponekod nekatera manjša proizvodna podjetja združiti in racionalizirati proizvodnjo, v izpraznjenih lokalih pa ustanoviti zlasti nova reparaturna in služnostna podjetja krajevnega ali rajonskega značaja za zadovoljevanje vsakdanjih potreb delovnih ljudi. V tem pogledu čaka naše ljudske odbore še ogromno dela. V tem polletju bodo sprejeti, kot je videti, tudi potrebni predpisi in uredbe, ki jih predpostavlja specifični karakter lokalnega gospodarstva, sprejeta bo metodologija planiranja v skladu s principialno analizo ekonomike lokalnega gospodarstva, kot je bila obravnavana na že omenjeni konferenci. Z ureditvijo in sanacijo lokalnih gospodarskih podjetij, z ureditvijo knjigovodstva in evidence bo ustvarjen potreben predpogoj, da bodo vsi in ne samo nekateri ljudski

odbori na osnovi finančnih planov za prihodnje leto lahko že točneje planirali dohodke in tudi predložili in sprejeli trdno postavljene proračune.

2. Taka finančna politika glede dohodkov ljudskih odborov omogoča nadalje vso možno iniciativo, da ljudski odbori plafon svojih investicij dvignejo, kolikor najdejo lastna sredstva gradbenega materiala. Potrebno pa je v tej zvezi opozoriti na nekatere napake, ki so jih ljudski odbori delali lansko leto, in sicer, da niso prvenstveno izvrševali planskih del, to je del, ki jih je predvideval proračun, tako da je bila proračunska postavka za investicije črpana le v višini 88% od planiranega zneska. Okraji in kraji so začeli že takoj v začetku gradbene sezone z raznimi drugimi izvenproračunskimi deli, za katere je bil sestavljen dodaten proračun in kreditni plan, ki ni bil samo stoo odstotno izčrpan, marveč je bilo treba še iz republiških sredstev dodatno izplačati 10,454.000 dinarjev, ne da bi LO pravočasno predlagali virmane iz proračunskih postavk.

Druga napaka v letu 1947 je bila v tem, da so okraji investirali sredstva v dela, ki jih niso vključili v petletni plan, tako da je bilo od 636,824.000 dinarjev za dela po petletnem planu, kolikor je bilo investicij LO lani, investiranih le 522,972.000 dinarjev za dela, ki so predvidena v petletnih planih ljudskih odborov, kar znaša 11,3% petletnega plafona. Letos je treba te napake brezpogojno odpraviti. Kolikor bodo ljudski odbori samoiniciativno z lastnimi sredstvi dvignili plafone svojih investicij, je treba to predvideti predvsem za planska dela kot dopolnilo onih postavk v proračunu, ki bi se izkazale prenizke za planirane naravne pokazatelje (v kvadraturah) in torej na ta način pospešiti dovršitev objektov. Dodatno pa se je treba pri izvenproračunskih investicijah v prvi vrsti orientirati na gradnjo stanovanj ali upravnih prostorov, ki bodo razbremenili sedaj zasedene stanovanjske prostore in tako pospešili tempo izgradnje stanovanj, dvigati nadstropja, kjer se to da, adaptirati podstrešja ter zagotoviti zadostna sredstva za popravila obstoječega stanovanjskega fonda.

3. Taka finančna politika glede dohodkov ljudskih odborov pa sprošča tudi vso možno iniciativo ljudskih odborov, za neposredno izboljšanje pogojev življenja, za dvig življenjskega standarda in kulturnega nivoja.

O zvišanju življenjskega standarda v vsedržavnem merilu je bilo govora o priliki pretresa zveznega proračuna in je zlasti tovariš Kidrič v svojem ekspoziciji to še posebej obravnaval in s številkami podprl porast življenjskega standarda, ki bo v letošnjem letu dosegel indeks 107 v primerjavi z indeksom 100 v letu 1939, z indeksom 54,88 leta 1945, z indeksom 79,72 leta 1946 ter z indeksom 86,87 leta 1947.

Toda, kadar govorimo o dvigu življenjskega standarda in kulturnega nivoja v zvezi z delovanjem ljudskih odborov, navadno ne mislimo na podatke te vrste. Mislimo na vse tiste vsakdanje pogoje življenja, ki delajo življenje urejenejše, normalnejše, kulturnejše. Mislimo na urejene ulice, pločnike, parke, sprehajališča, igrišča, kopališča, pionirska mesta in železnice, razsvetljava, vodovode, kanalizacije, greznice, vodnjake, razne socialno-skrbne ustanove, zdravstvene ustanove, otroške domove in domove igre in dela, mislimo na podporo združnim domovom, knjižnicam, ljudskoprosvetnim organizacijam, odrom, godbam, gledališčem, mislimo na podpore umetnikom-samoukom, na štipendije za prebivalce mest in vasi, na uslužbenke lokalnih podjetij in ustanov, mislimo na počitniške domove, kolonije, na kulturne spomenike, spomenike iz narodnoosvobodilne borbe itd. itd. V vsej tej dejavnosti, ki v veliki večini primerov ni vezana na kake kritične

fundirane materiale, ampak na iniciativo, na mnogo dobre volje in zavesti, da gradimo socializem, da gradimo sami sebi lepši in svobodnejši dom, ki je vezana na krepko podporo množičnih organizacij, naši ljudski odbori niso razvili še vse možne iniciative, čeprav beležimo mnogo lepih primerov v mestih in krajih, zlasti v letošnjem letu in so do sedaj bili ljudski odbori zaradi slabo razvitega lokalnega gospodarstva v izdatkih te vrste tudi dokaj utesnjeni. Že letos, še bolj pa bodoče leto, bomo v resnici lahko beležili hiter porast in dvig izdatkov za te vrste dejavnosti in bodo delovni ljudje tudi najneposredneje lahko začutili korist iz svojih podjetij in skrb ljudske oblasti za človeka.

4. S tako finančno politiko omogočamo slednjič ljudskim odborom in volivcem, da še bolj neposredno spoznajo, kakšno korist imajo iz svojega gospodarstva, ker so pridobili na času in bodo v proračunski diskusiji na zborih volivcev in okrajnih skupščinah lahko ponovno kritično pretresali, kako se v njihovih podjetjih gospodari, koliko dohodkov lahko iz gospodarstva pričakujejo, kjer so najbolj pereče potrebe in kam bodo najbolje naložili te izvenproračunske dohodke. Ob takem množičnem sodelovanju in kontroli pri sprejemanju proračunov, bilanc podjetij ljudskih odborov in pri kontroli finančnega poslovanja sploh se bodo seveda znašli v največji nepriliki mnogi finančni in drugi birokrati, ki dosedaj niso obveščali množic o finančnem stanju okrajev in krajev in so vlivali strah v kosti pred finančno problematiko z učenim fraziranjem o partijah in pozicijah, kjer da ni kritja za kako zelo nujno popravilo in so o tem prepričali dostikrat celo predsednike in tajnike, ki se sami niso v zadostni meri poglobili v proračune, v čemer najdemo tudi največkrat odgovor na to, zakaj proračuni ljudskih odborov kljub tolikim potrebam niso bili izčrpani.

Proračunske diskusije pri sprejemanju proračunov ljudskih odborov pa bodo morale še korak naprej; pretresti bodo morale tudi vse konkretne ukrepe in pogoje, kako dohodke v obstoječih podjetjih zvišati. V tem mislim, da je bilo storjenega do sedaj v lokalnem gospodarstvu še najmanj in da je tudi kontrola množičnih in sindikalnih aktivov prav na tem sektorju bila najslabša. Proračunske diskusije v skupščinah okrajnih ljudskih odborov bodo morale dati za svoje okraje perspektivo in kritiko dosedanjega delovanja tako kot jih je dala diskusija v zvezni skupščini za celo državo in jo danes dajemo za našo republiko. Predvsem bo treba poleg drugega obravnavati nekatera vprašanja, ki jih je tovariš Kidrič nakazal kot osnovna vprašanja za plan 1948 in ki niso važna samo za to leto, temveč so važna za petletko in za vso nadaljnjo perspektivo.

1. »Prvo vprašanje se tiče odkrivanja in izkoriščanja vseh prikritih, še neznanih in neizkoriščenih rezerv v našem gospodarstvu in njegovi sedanjji zmogljivosti,« pravi tovariš Kidrič in velja še posebej za lokalno gospodarstvo, ki ima že po svojem bistvu dopolnilni značaj.

V tem pogledu je vsekakor bilo storjenega mnogo premalo. Naši ljudski odbori sami niso preštudirali vseh možnosti in v dovoljni meri operativno posegali v vodstvo podjetij, ampak so še vedno ponekod birokratsko administrativno pošiljali na podjetja razne razglase in nekritično sprejemali in pošiljali navzgor matematične zbirnike planov, kapacitet, potreb materialov in klice za pomoč, ne da bi na licu mesta ugotovili in kontrolirali, kaj drži in kaj ne drži, v čem je potreba pomoči in v čem si lahko pomagajo sami. V mnogo premajhni meri so se ljudski odbori posluževali strokovnjakov, ki so zaposleni v republiških in zveznih podjetjih na njihovem teritoriju, kot

smo videli primer rajona Bežigrad-Siška pri obnovi opekarne ali kot poznamo primere n. pr. iz Trbovelj, Jesenic in drugod in ki so in bi lahko še več koristili že s samimi nasveti pri odkrivanju in izkoriščanju prikritih, neznanih in neizkoriščenih rezerv v gospodarstvu. Koliko je teh rezerv in možnosti poleg že znanih primerov, kažejo n. pr. še tile primeri: MLO Šoštanj, kjer že obratuje tovarna otroške konfekcije iz samih ostankov, je postavil pri tej tovarni dva električna talilna kotliča in dal izdelati pomožne strojčke za izdelovanje gumbov iz ostankov. V Murski Soboti so v Tovarni perila začeli z izdelovanjem utenzilij, ki smo jih doslej uvažali iz inozemstva in so bile dvakrat dražje. Livarna Solkan je po nasvetu strokovnjaka z Jesenic sama popravila livarsko peč in dvignila kvaliteto produktov ter zmogljivost livarne. Na Jesenicah so ustanovili novo okrajno kovinsko podjetje, ki predeluje predvsem odpadke železne industrije. OLO Kranj se mnogo trudi, da bi organiziral za svoje manjše opekarne potujoči opekarški stroj, ki bi ga montirali na star tank. MLO Celje je pričel z izdelavo delov za bicikle iz starega materiala. OLO Sežana je vložil mnogo truda v kamnolome in že pričel z obdelavo materiala in podobno. KLO Srpenica pri Bovcu je pričel z izdelovanjem krede. Tu postavljajo še nove sušilnice in bodo že letos dvignili zmogljivost za 200%. OLO Brežice je skoraj iz nič organiziral lepo mizarско delavnico, ki že danes zaposluje 100 ljudi. Lokalne usnjarne so pričele izdelovati tesnila za plinske aparate, ki po kakovosti ne zaostajajo za inozemskimi. KLO Gotovlje-Celje okolica je ustanovil pečarski obrat iz domače glince. KLO Rateče je razširil svojo pilosekarno in dopolnil svoj obrat z nasekovanjem starih pil. OLO Ljubljana okolica uvaja proizvodnjo anilinskih barv. OLO Lendava pričinja z izdelovanjem zelo važnega kazeina iz mleka itd.

Potrebno bi bilo formirati pri okrajih komisije iz strokovnjakov ne glede na to, kje so sicer zaposleni, ki bi proučevale možnosti in perspektivo razvoja lokalnega gospodarstva in tesno sodelovale s podobno komisijo pri ministrstvu za komunalne zadeve, ki bi dajala sugestije in iniciativo tem okrajnim komisijam. Tako bi s skupnimi naporji in ob sistematičnem študiju konkretnih prilik krajev in okrajev lahko odkrivali in izkoristili vedno več neznanih rezerv in možnosti za razvoj našega lokalnega gospodarstva.

2. Drugo osnovno vprašanje, ki ga rešujemo v planskem letu 1948, je vprašanje resnega znižanja proizvodnih stroškov in prihranka materiala.

Tudi za to naši ljudski odbori dosedaj, razen nekaterih izjem, skoro niso skrbeli, ker je borba za varčnost uspešna šele takrat, kadar do dobra poznamo finančno stanje podjetij. Dokler pa je knjigovodstvo naših lokalnih podjetij še neurejeno, dokler naši ljudski odbori gospodarijo še vedno več ali manj od danes na jutri, je seveda konkretna in učinkovita borba za varčevanje slaba in so besede o tem ostale samo besede. V gradbeni stroki niso bile lansko leto skoro nikjer uvedene norme in okrajna gradbena podjetja niso delala operativnih planov in vodila operativne evidence. Letos pa se bodo morala okrajna gradbena podjetja držati republiških normativov tako glede potrošnje materiala kot glede potreb po delovni sili in finančnih stroškov ter bo za to treba vložiti vse napore, da te normative tudi lokalna podjetja dosežejo. Za industrijska podjetja lokalnega značaja pa se akcija za ugotavljanje normativov šele pričinja in bo predvidoma do 1. julija končana. Vsekakor bo že samo delo na ugotavljanju normativov ustvarilo potrebno sodelovanje med ljudskimi odbori, podjetji, sindikalnimi aktivji in inspekcijami dela, ki je bilo dosedaj še vedno pomanjkljivo in ki bo rodilo

tudi sicer mnogo koristne iniciative. Toda zavedati se moramo, da je to šele začetek, da bo pa treba v tem pogledu še mnogo konkretnega dela, ker so normativi v lokalni industriji lahko samo individualni in bo treba tudi v lokalni industriji vztrajno in uporno razviti boj za dvig produktivnosti dela.

3. Mnogo je že bilo govora o nujnosti tega, da je treba dvigniti kvaliteto izdelkov naše industrije, kar velja za lokalno gospodarstvo še posebej. Lokalno gospodarstvo je prav po svojem bistvu dopolnilno gospodarstvo tako v kvantitativnem, a še posebej v kvalitativnem pogledu. Storjeni so bili sicer že nekateri konkretni ukrepi za izboljšanje konfekcije, pletilstva itd. Toda še vedno ni med naše delovne ljudi prodrla zavest, da je dobra kvaliteta čast firme socialističnega podjetja, čast vsega delovnega kolektiva. Naših delavcev in kmetov še ne preveva in vodi v dovoljni meri zavest, da delajo drug za drugega in za sebe. Na vsakem koraku se je treba boriti s tujo kapitalistično miselnostjo, da je vse dobro in da ljudje itak vse vzamejo. Treba pa se je zavedati, da imajo prav naši delovni ljudje vso pravico zahtevati dobro kvaliteto in bogat izbor in da je tudi v tem eden važnih pogojev dviga našega življenjskega standarda.

4. Hkrati pa je treba še razširjati in do kraja decentralizirati lokalno trgovsko omrežje in na osnovi najaktivnejšega množičnega sodelovanja in budnosti še zaostri borbo proti špekulantskim kapitalističnim elementom v privatni trgovini, v državnem aparatu in socialističnem sektorju trgovine. Zlasti pa je treba iz zadružnega omrežja pregnati birokratsko poslovanje in usposobiti naše državno in zadružno trgovsko omrežje za čim ekspeditivnejše in kulturnejše trgovanje in tako pospešiti dvig življenjskega standarda, kar je ena največjih nalog lokalnega gospodarstva. (Ploskanje.)

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Besedo ima ljudski poslanec in minister inž. Jože Levstik.

Inž. Jože Levstik: Tovariši in tovarišice ljudski poslanci! Z drugim letom petletke prehajamo v preobrazbi našega kmetijstva v splošno široko ofenzivo in v pojačeno borbo za izpolnitev plana v kmetijstvu. Po izkušnjah prvega planskega leta se vedno bolj kristalizirajo konkretne oblike prijemov za izvedbo kmetijskega plana. Te oblike so nakazane v načelnih govorih naših voditeljev, zlasti tovariša Kardelja, ki je jasno opredelil vlogo zadružništva kot faktor, ki bo poleg industrializacije odločilen v rekonstrukciji kmetijstva.

Na podlagi vsega tega, splošnih in načelnih smernic razvoja našega gospodarstva in glede na neke posebne pogoje kmetijstva pri nas lahko postavljamo konkretne naloge za vsakdanjo borbo pri razvijanju progressa na naši vasi.

Mi smo, kot je bilo že večkrat poudarjeno, dedovali žalostno dediščino kapitalistične dobe. Razdrobljeno kmečko posest s slabo tehniko, tako rekoč brez mehanizacije, s primitivno obdelavo zemlje in oskrbo živine, z nizkimi hektarskimi donosi in nizko produktivnostjo živine, zlasti pa kmetijstvo, ki ni uporabljalo izsledkov novejše kmetijske znanosti. To slabo stanje je bilo še stopnjevano s silnim opustošenjem po štiriletni vojni in v povojnih sušnih letih, sila ugodnih za razvoj raznih škodljivcev in bolezni tako pri rastlinah kot pri živalih.

Naša ljudska oblast je takoj po vojni zastavila vse sile, da krene naše kmetijstvo po novih potih. Poudarjeno in izvedeno je bilo načelo »zemlja tistemu, ki jo obdeluje«. Ta načrtani novi odnos do zemlje, tega za kme-

tištvo osnovnega proizvodnega sredstva, je utrl pot novim, v kapitalistični dobi nepoznanim oblikam dela v kmetijstvu.

Organizirali smo strojno traktorsko službo, semensko službo, nov način borbe proti nevarnim rastlinskim in živalskim boleznim in škodljivcem in uvedli še mnoge druge nove, do sedaj nepoznane oblike dela v kmetijstvu.

Od vseh pa je nedvomno najvažnejše, z vsebino naše ljudske oblasti nerazdružno povezano, plansko vodstvo in usmerjanje našega gospodarstva. Naše plansko vodstvo gospodarstva nam omogoča mobilizacijo vseh sil, nadaljnjo izgradnjo in nenehno organsko rast vseh sektorjev našega gospodarstva. Naše planiranje nas je že takoj ob zaključku prvega leta naše petletke opozorilo, da tempo razvoja kmetijstva zaostaja za brzino razvoja naše industrije, zato ga je treba pospešiti. Plan v kmetijstvu, namreč v prvem planskem letu, ni bil v celoti izpolnjen.

Objektivni pa tudi mnogi subjektivni pogoji so nam v veliki meri preprečevali, da bi bil plan v kmetijstvu v prvem letu petletke mobilizator delovnega kmeta, mobilizator vseh tistih sil, ki v planu postavljene naloge izvršujejo. Uspehi planskega gospodarstva v industriji, ki nam že v letošnjem letu omogočajo, da z vezanimi cenami zapremo tako imenovane škarje za 16% in da znižujemo davke kmetu za 40% v primeri z letom 1947, vse to je jamstvo, da se bo tudi kmet s še večjim zanosom oprijel te najnaprednejše oblike gospodarjenja.

Ni namen tega poročila, da bi tu razpravljali o vseh napakah, ki so se pokazale pri planiranju v kmetijstvu. Opozoriti pa hočem na napako, ki je pa osnovna in jo je treba zaradi tega, ker iz nje izhajajo vse druge napake, energično odstraniti. Naš plan v kmetijstvu je največkrat nastajal za zaprtimi vrati, brez povezanosti s tistimi, ki ga izvršujejo. Marsikateri plan je bil le zbirka števil, ne pa vsota vseh hotenj njegovih ustvarjalcev, prežetih z željo čim hitreje dvigniti kmetijsko proizvodnjo.

Borba za boljše in večje donose, novatorstvo — udarništvo, prav zaradi tega na kmetijskem področju ni tako zaživelo kot v industriji, čeprav je ta borba eden od važnih pogojev za doseg in presego plana v kmetijstvu. Zahteva pa to novih oblik planiranja, najširšega sodelovanja pri planiranju vseh tistih, ki plan uresničujejo.

Ker naš prav sedaj čaka naloga, da sestavimo dopolnilni plan za razdobje 1945—1951, plan, ki naj postavi za vsak naš rajon — okraj, kraj, smernice nadaljnjega razvoja kmetijstva in njegove povezave z drugimi panogami gospodarstva, plan, ki naj bo izraz njegovih uresničevalcev, pozivam s tega mesta vse kmetovalce, da pri sestavi tega plana sodelujejo in vnesejo vanj svojo izkušnost, vse svoje znanje z voljo in hotenjem, da dvignemo produkcijo našega kmetijstva in ga usposobimo, da bo dostojen spremeljevalec naši hitro se dvigajoči industriji.

Polet, ki smo ga v začetku lanskega leta še precej pogrešali v našem kmetijstvu, se letos kaže že v stopnjevanju meri in ker se še nenehno dviga, smo prepričani, da bo letos kmetijstvo svoj plan preseгло. Za ilustracijo te delavnosti, ki se vsak dan očitneje kaže, naj navedem samo višino izkoriščenih obratnih kreditov lanskega in letošnjega leta. Krediti se nanašajo na skupni združni sektor.

V sedmih mesecih lanskega leta (junij—december) je bilo izkoriščenih 409,800.000 dinarjev z mesečnim povprečjem 59 milijonov. Samo v treh mesecih letošnjega leta pa je že izkoriščenih 337,410.000 dinarjev kreditov, kar pomeni 112,400.000 dinarjev mesečnega povprečja.

Investicijski krediti so znašali za kmetijsko-obdelovalne in živinorejske zadruge v 1947. letu 43,150.000 dinarjev.

Letošnji predlog investicij, ki upošteva polet zadružništva, kakor se kaže v tem prvem razdobju, pa znaša 148,100.000 dinarjev. Poudarjam, da v tem predlogu ni zajet 170-milijonski kredit, ki je namenjen za gradnjo zadružnih domov in gospodarskih objektov pri teh domovih.

Kakor zadružni tako kaže tudi državni sektor velik vzpon v svoji izgradnji in upravičeno smemo pričakovati, da nam bo vložene investicije še v večji meri vračal.

Naš kmetijski proračun, ki pa ga ne smemo gledati kot proračun starih ustanov, kajti naš proračun vsebuje le malo administrativnih postavk, ampak predvsem postavke, ki so namenjene dejanski podpori in razvoju samega kmetijstva, je znašal v 1946. letu 19,187.520 dinarjev, kar je pomenilo 1,74% celokupnega republiškega proračuna, ki je znašal 1.098 milijonov dinarjev.

Proračun, ki se je še bolj približal dejanskim potrebam kmetijstva, je znašal v 1947. letu 50,851.353 dinarjev, kar je pomenilo 3,84% celokupnega republiškega proračuna, ki je znašal 1.325,377.000 dinarjev.

Proračun, ki je sicer v letu 1948 v absolutni postavki 66,518.418 dinarjev presegel postavko lanskega, je v primerjavi z republiškim nekoliko manjši, namreč za 3,27% in bi samo v luči te primerjave ne dal primerne slike. Upoštevati pa moramo, da se letos pomoč kmetijstvu mnogo močneje usmerja po kmetijskem zadružništvu, ki iz dneva v dan postaja važnejši faktor v rekonstrukciji našega kmetijstva.

Še večji porast dejavnosti v kmetijstvu pa nam kažejo vsote, investirane v kapitalno izgradnjo našega republiškega kmetijskega sektorja.

Dočim so znašale investicije v 1946. letu 44,100.522 dinarjev, so te narastle v letu 1947 na 97,000.000 dinarjev, kar pa predstavlja samo planirano vsoto, ki je bila s prekoračenjem plana kapitalne izgradnje povečana in dejansko tudi investirana na 169,924.000 dinarjev.

Za leto 1948, z upoštevanjem potreb nadaljnje izgradnje republiškega kmetijskega sektorja, ko so mu s proizvodnim planom zadane velike in nad vse važne naloge za dvig celotne kmetijske proizvodnje in izgradnje našega zaostalega kmetijstva, pa predvideva plan 188,340.000 dinarjev investicijskih kreditov.

Ob tej priliki bi hotel poudariti nadvse važno postavko našega investicijskega plana v znesku 37,545.000 dinarjev, ki je namenjena izgradnji našega kmetijskega kadra.

Zavedati se moramo, da mora tudi kmetijska šola imeti v rekonstrukciji kmetijstva odločilno vlogo. Novi kmetijski kadri — prvi borci za dvig hektarskih donosov in njihova praktična dejavnost — morajo realizirati plan kmetijske proizvodnje, morajo dati našemu delovnemu ljudstvu čim več predmetov prehrane, industriji čim več surovin in ustvariti novo življenje v mestu in na vasi. Kmetijska znanost mora po absolventih vseh vrst kmetijskih šol predreti do zadnjega kmeta. Deset tisoči kmečkih rok morajo uporabljati vse izsledke kmetijske znanosti.

Kader novih kmetijskih strokovnjakov vzgajamo na fakulteti, ki je bila jeseni odprta, na dveh srednjih šolah, kmetijski in veterinarski, od katerih ima kmetijska tri odseke (poljedelsko-živinorejski, vinarsko-sadjarški in vrtnarski) in na 19 nižjih kmetijskih šolah, ki so specializirane za vse panoge kmetijstva. Na teh šolah imamo skoraj 1.100 učencev in študentov.

Začenjamo z gradnjo dveh novih tehnikumov (Ljubljana, Primorska) in bomo v jeseni odprli še 4 nove nižje kmetijske šole.

Če upoštevamo, da nam stara Jugoslavija ni zapustila nobenih takih šol, razen 4 nižjih kmetijskih šol, ki so vzgajale kader za dobra individualna gospodarstva, lahko ugotovimo, da smo doslej na tem področju precej storili.

Vse to pa še vendar ne zadostuje za nagel dvig kadrov v kmetijstvu. Kmetijstvo potrebuje tisoče in tisoče novih kvalificiranih in visoko kvalificiranih delavcev, pritegnitev novih mladincev v kmetijska gospodarstva in dvig njihove strokovne usposobljenosti, kar bomo dosegli z mnogimi najrazličnejšimi tečaji v letošnjem in vseh prihodnjih letih. S tem bomo dvigali nivo kmečkega delavca in odpravljali zaostalost naše vasi.

Kmetijska šola se je vsebinsko izpremenila, pouk je prilagojen konkretnim nalogam plana, vzgoja in oskrba je omogočena vsakomur. S tem se je spremenil socialni sestav učencev, izpremenil pa se je tudi ustroj šole, omogočen je tudi prehod iz nižjega v višji tip šole.

Na kmetijskih šolah vzgojeni kader, ki bo seznanjen s pridobitvami moderne kmetijske strojne tehnike, ki bo vsakodnevno povezoval teorijo s praktičnimi nalogami, povezoval prakso z znanstvenim delom kmetijskih zavodov, bo po dovršeni šoli vključen v novo organizacijo dela na velikih obratih, kjer se bo povezal pri delu z množičnimi organizacijami in z organi ljudske oblasti ter bo poznal potrebe delovnih ljudi na naši vasi, ta novi kmetijski kader mora postati aktivni borec za visoke donose, za čimprejšnji dvig kmetijske proizvodnje in s tem tudi odločilni borec za nove oblike v našem kmetijstvu.

V verigi problemov kmetijske produkcije predstavljata živinoreja in semenska služba prav gotovo tista dva osnovna člena, ki se ju moramo najprej lotiti, da bomo dosegli hitre in zanesljive uspehe.

Živinoreja in veterinarstvo. Vlada LRS posveča največjo pozornost dvigu živinoreje, ki predstavlja osnovno panogo slovenskega kmetijstva. Vprašanje živinoreje je toliko važnejše, ker zaostajamo v živinoreji za planskimi nalogami mnogo bolj kot v drugih kmetijskih panogah. Vojni čas, tri zaporedna sušna leta, odkup žita in marsikje zgrešen način lanskega odkupa živine so težko prizadeli našo živinorejo.

Največja skrb je bila posvečena preskrbi dobrih plemenjakov. Za osvežitev krvi in zboljšanje kakovosti je bilo iz inozemstva uvoženih 10 plemenskih žrebcev težkega tipa, 34 bikov sivorjave pasme iz Švice in 68 plemenskih merjascev iz Češke.

Uvoženi plemenjaki, razen žrebcev, bodo dodeljeni deloma državnim posestvom, deloma pa jih bodo dobile zadruge v rejskih središčih, s čimer bo vzreja potomstva zajamčena.

Za izboljšanje toplokrvnega konja pomeni odkup kobilarne Kulpin v Vojvodini veliko pridobitev za nadaljnji razvoj reje ameriškega kasača v Sloveniji.

Zaradi izboljšanja stanja v govedoreji nadaljujejo naši veterinarji široko organizirano borbo proti jalovosti krav in telic. V lanskem letu je bilo pregledanih 8.777 krav in telic, to je za 273% več kot prejšnje leto. Vzporedno s tem se je razvijalo umetno osemenje iz centrov v Ljubljani in Celju. Osemenjenih je bilo 969 krav. Letos bo v tem pogledu napravljenega še mnogo več.

S povečano proizvodnjo veterinarskih zdravil in cepiv imamo možnost, da se letos lahko z večjim uspehom borimo proti nalezljivi ohromelosti svinj in proti kokošji kugi, ki resno ogroža našo kokošjerejo.

Po priključitvi Slovenskega Primorja smo začeli takoj ugotavljati in zatirati brucelozo pri ovcah in kozah. Diagnostično je bilo cepljenih 10.310 ovac in koz, od katerih je bilo 18,73% okuženih. Vse okužene živali so bile odkupljene in zaklane.

Tuberkulinizacija goved se je izvajala na državnih posestvih, v živinorejskih zadrugah, kakor tudi na privatnih kmetijah v mestu in okolici Ljubljane in Kranja, od koder se nabavlja higiensko mleko za bolnike in dojenčke. Pregledanih in diagnosticiranih je bilo 5.403 goved, to je za 84% več kot prejšnje leto.

Letos bomo nadaljevali z gradnjo veterinarskih bolnic in ambulanc tako, da bodo do konca petletke delovale v vseh važnejših živinorejskih centrih. Pomanjkanju veterinarjev na terenu se bo deloma odpomoglo z vzgojo in usposabljanjem nižjega in srednjega veterinarskega kadra.

Zaradi izboljšanja stanja v prehrani naše živine smo začeli letos z načrtno razširitvijo površine krmskih rastlin, z izboljšanjem naših travnikov in pašnikov, s pridobitvijo novih površin na račun relativnih gozdnih tal, s propagiranjem gradnje silosov itd.

Nova ureditev odkupa plemenske živine po vezanih cenah bo omogočila zaščititi plemenske živali in jih zagotoviti vsem interesentom. Od delovanja živinorejskih združnih odsekov pa je največ odvisno, da se obvezni odkup živine ne bo izvajal v škodo, ampak v zaščito plemenske živinoreje. Zelo ugodna cena mleka po vezanih cenah bo gotovo pospešila zbiranje mleka za mesta in delavske kraje in tudi na svoj način prispevala k razvoju naše govedoreje in s tem mlečne produkcije same.

Semenska služba. Le z izboljšanim semenom bo mogoče dvigniti donos kmetijskih rastlin na ono višino, ki jo zahteva petletni načrt.

Ljudska oblast je že takoj po osvoboditvi prevzela nase dolžnost preskrbe semena, zlasti za opustošene predele. Leta 1946 je bilo ustanovljeno državno semensko podjetje »Semenarna«, ki je oskrbovalo v vseh setvenih kampanjah naše kmetovalce s semenom in istočasno vršila odkup semena. Tako je opravilo svojo osnovno nalogo preskrbe s semenom in prispevalo k dviganju kvalitete semena.

Za leto 1947 je bil že izdelan plan proizvodnje semenskega blaga. Težišče izvedbe tega plana je bilo na državnih posestvih. Ta plan v celoti ni bil dosežen, ker je bila velika suša in ker teren ni bil še v zadostni meri organiziran. Glavna hiba pa je bila v tem, ker ni bila proizvodnja semena postavljena na množično bazo.

Pokazalo se je, da eno samo centralno državno semensko podjetje ne more biti kos vsem nalogam in smo zato začeli letos organizirati širšo poslovno omrežje semenske službe tako, da so se pri okrajnih združnih poslovnih zvezah osnovali semenski odseki, kot nekaka semenska podjetja okrajev. Delo je sedaj razdeljeno tako, da vrši Semenarna kontrahiranje, odkup in razdeljevanje samo sortne semenske robe. Vse druge posle semenske službe pa opravlja OPZ po kmetijskih zadrugah. Semensko službo pri OPZ moramo čimbolj okrepiti in usposobiti za velike naloge, ki jih ima.

Izpolnitev letošnjega plana proizvodnje semen, ki ga moramo na vsak način v celoti izvršiti, nam bo zagotovila vse potrebne količine kvalitetnega

semena domačega izvora in nas s tem osvobodila nakupa v inozemstvu. Zavedamo se, da je izpolnitev tega plana osnova za dosego planskih donosov v letu 1949 in s tem izpolnitve plana rastlinske proizvodnje v letu 1949.

Državna semenska služba je od osvoboditve do danes razdelila semena v naslednjih količinah: v 1945. letu 150 vagonov, v 1946. letu 171 vagonov in v 1947. letu 533 vagonov.

Samo v pomladanski setveni kampanji leta 1948 se je razdelilo 234 vagonov.

K stalnemu razvijanju semenarstva, ki bo dalo več boljših in bolj donosnih sort naših kulturnih rastlin, smo pritegnili vse naše kmetško ljudstvo, naše zadrúge, kmetijske strokovnjake in zlasti tudi kmetijske znanstvene delavce.

Kmetijska strojna služba. Strojno traktorska služba beleži iz leta v leto večji napredek, tako glede obsega opravljanja dela kot tudi njegove kvalitete. Z istim strojnim parkom je izpolnila ta služba v letu 1946 okrog 20.000, v letu 1947 pa 30.000 pogojnih ha ali 107% svojega plana. Letos predvideva njen plan še izdatnejši učinek strojev, to je 180 pogojnih ha na traktor, kar da v celoti 37.500 pogojnih ha, torej skoraj dvakrat več kot leta 1946.

Z vzgajanjem traktoristov v tečajih, mehaničnih delavnicah in s spopolnjevanjem v praksi se je traktorska služba v strokovnem oziru toliko izboljšala, da letos ni bilo več očitkov.

Strojna traktorska služba je izvršila svojo osnovno nalogo, dokazala je kmetu prednost strojne obdelave zemlje, široko možnost strojnega dela pri oranju, brananju, okopavanju, trošenju gnojil, setvi, žetvi, košnji, mlačvi, čiščenju semen itd. Kmečki producent je spoznal, da je le z mehanizacijo kmetijstva mogoče dvigniti produktivnost njegovega dela, da je le s strojnim delom mogoče z manjšim naporom doseči večje učinke in tako dvigniti življenjsko raven na vasi.

Treba je pa pokazati tudi na pomanjkljivosti kmetijske strojne službe. Zlasti drži, da se še ni v dovoljni meri uvedla v našem kmetijstvu. Zaradi nezadostnega števila traktorjev jih pogosto ni bilo mogoče poslati ob pravem času tja, kjer bi bili potrebni. Na drugi strani pa se traktorske službe kmetje niso dovolj posluževali in tudi niso z zložitvijo parcel dovolj pospeševali možnost strojne obdelave.

Na podlagi dosedanjih izkušenj se moramo čimpreje lotiti osnovanja strojnih odsekov pri vseh kmetijskih zadrugah. Ministrstvo za kmetijstvo bo ustanovilo posebno upravo, ki bo nudila kmetijskim zadrugam potrebno pomoč pri vzpostavljanju in razvijanju njihove strojne službe.

Zaščita rastlin. Ljudska oblast je hkrati z ukrepi za povečanje proizvodnje prevzela nase skrb tudi za zavarovanje pridelka pred uničenjem. Ni težko presoditi, kakšne bi bile posledice, če bi ob pojavu novih škodljivcev — ameriškega kaparja in krompirjevega hrošča — ne imeli dobro organizirane službe za zaščito rastlin.

Ameriški kapar se je zadnjih 10 let razširil skoraj po vseh sadjarskih krajih. Proti njegovemu širjenju sadjarji sami z individualnim škropljenjem niso uspeli. Okužba je bila v letu 1945 že v svojem polnem razmahu. Na tisoče dreves je kapar do kraja uničil.

Služba za zaščito rastlin je v letu 1946/1947 organizirala prvo množično škropljenje, da zaustavi širjenje kaparja in zmanjša njegovo škodljivost na

najmanjšo mero. Poškropljenih je bilo 980.000 okuženih dreves. V letu 1947/48 je bilo škropljenje organizirano s škropilnimi enotami v vseh 18 okuženih okrajih. Plan (1 milijon dreves) je bil prekoračen s 5%. V tej akciji smo uporabljali tudi večje število novih motornih in prevoznih škropilnic, ki jih je dobil zadrudni sektor. V bodoče bo treba organizirati in izvajati načrtno škropljenje sadnega drevja po kmetijskih zadrugah, ki imajo za to vse možnosti in so tudi dolžne zaščititi interese sadjarjev-zadružnikov.

Organizirana množična akcija proti koloradskemu hrošču se je lani izvajala zadovoljivo šele v drugi polovici leta. Zato tudi ni bilo pričakovanega uspeha kljub temu, da je v njej sodelovalo ob dnevih množičnih pregledov po 100.000 ljudi. Vendar okužene njive sedaj ne presegajo 50 ha krompirišč. Z boljšo organizacijo pregledov in s pritegnitvijo množičnih organizacij v borbo proti najbolj nevarnemu rastlinskemu škodljivcu v Jugoslaviji moramo letos doseči popoln uspeh. O ogromni škodi, ki bi sicer nastala, 200 milijonov dinarjev letno v Sloveniji, ni treba izgubljeni besed. Država je doslej prispevala za akcijo 6 milijonov dinarjev in preskrbela brezplačno vsa tehnična sredstva za pokončavanje škodljivcev. Ofenzivnost proti njemu je edini pravilni ukrep, ki nam jamči, da nam ne bo treba preiti v silno drago defenzivo, to je stalno škropljenje krompirja, kot se je to zgodilo v kapitalističnem svetu.

Regulacije in melioracije. V letu 1945 je bilo izvršenih regulacijskih in melioracijskih del v vrednosti 2,7 milijona dinarjev, v 1946. letu 24 milijonov dinarjev, leta 1947 pa 50 milijonov dinarjev. Od te vsote odpade na izsuševanja s pomočjo regulacij približno polovico. Največjo postavko predstavlja regulacija Lijaka (15,5 milijona), ki je omogočila, da se je 1.000 ha poplavnega sveta spremenilo v intenzivno kulturno zemljo.

Treba je poudariti, da so tudi male melioracije izrednega pomena, zlasti za dvig krmne baze. Zato jih bomo odslej podprli, kjerkoli bo ljudstvo pokazalo pripravljenost, da se loti tega dela.

Republiška kmetijska posestva. Ta gospodarstva so še vedno v fazi izgrajevanja gospodarskih objektov, spopolnjevanja opreme s stroji in prehoda iz izčrpane, sparcelirane fevdalne posesti na gospodarjenje velikega socialističnega obrata. V njihovo kapitalno izgradnjo je bilo lani investiranih 61 milijonov dinarjev, letos pa bo ta vsota dosegla skoraj 100 milijonov. Prav sedaj postavljajo državna posestva z velikimi žrtvami moderne hleve, kurnice, upravna in stanovanjska poslopja.

V rastlinski proizvodnji so državna posestva dosegla lani povprečne pridelke, ki že znatno presegajo pridelke privatnega sektorja — pri žitih 11 mtc, koruzi 21, krompirju 121, sladkorni pesi 195 mtc. Oddala so med drugim 27 vagonov semenskega žita in 75 vagonov semenskega krompirja. Povečala so površino trsnih matičnjakov in drevesnic čez plan in tudi letos povečujejo površine za proizvodnjo trsnega in sadnega materiala. Vendar moramo računati s tem, da bodo šele v prihodnjih letih izdatneje zalagala naše producente s trsnim in drevesnim materialom. Zato je potrebno, da tudi kmetijske zadruge posvetijo tej proizvodnji več pažnje ter da ljudski odbori spremljajo in uravnavajo delo zasebnih trsnic in drevesnic.

V živinorejski proizvodnji so republiška kmetijska gospodarstva osnovala osnovni stalež, ki ga bodo še letos znatno povečala in izboljšala. Vendar bodo že letos mogla producirati za konzum okrog 1000 prašičev, 500 goved

in več tisoč perutnine. Za vzrejo bodo oddala okrog 700 merjasecev, vrhu tega pa dajejo plemenjake na razpolago svoji okolici.

Čeprav je državni kmetijski sektor v Sloveniji površinsko zelo majhen, ima vendar velik pomen pri pospeševanju kmetijstva. Ta sektor skrbi za proizvodnjo semenskega blaga v neprimerno večji meri kot zasebni sektor. Površinsko zavzema 1%, pri proizvodnji semen pa znaša njegov delež 25%. Še večja postaja njegova udeležba pri proizvodnji sadnega in trsnega materiala.

Težko je v številkah prikazati vlogo državnih posestev glede na preizkušanja raznih novih kultur, selekcije obstoječih domačih sort, kar opravlja Kmetijski znanstveni zavod, prenašanja sodobnih metod kmetovanja na okolico itd. Z uvajanjem norm v kmetijsko delo, agrotehničnih ukrepov v poljedelstvo, vzgojo delavstva za kvalificirano strokovno delo in z usposabljanjem absolventov kmetijskih šol za praktično uporabo teoretičnega znanja delajo državna posestva že danes dragocene usluge našemu kmetijstvu. Kljub naštetim doseženim uspehom pa moramo priznati, da je še mnogo državnih posestev, ki s svojim gospodarskim obratovanjem, s svojo organizacijo dela, z gospodarsko upravo, knjigovodstvom, komercialnim delom itd. še zdaleka ne morejo služiti kot vzor zadrugam in kmetom.

Na vseh državnih ekonomijah bo treba mnogo vztrajnejšega dela za izpolnitev vseh planskih nalog, uvesti bo treba mnogo več socialističnega sistema dela v produkciji (norme, brigadno-desetinski sistem itd.), treba bo vprašanju materialnega položaja kmetijskih delavcev posvetiti mnogo več pozornosti kot doslej. Delo na državnih posestvih se bo moralo opravljati vse bolj strokovno. Celotna organizacija uprave državnih posestev bo morala postati taka, da bo zagotovila operativno in ne samo administrativno vodstvo vseh poslov.

Kmetijski inštituti. Kljub pomanjkanju strokovnega kadra z visokošolsko izobrazbo se je pričelo tudi znanstveno delo, ki naj teoretično in praktično rešuje kmetijske probleme v zvezi s kmetijskim planom.

V teku so rajonizacija glavnih kultur, pedološka raziskovanja, inventarizacija in rajonizacija vinogradniških površin. Izvaja se apnenje kislih zemljišč, ki je že z uspehom prestalo prvo preizkušnjo in se bo uvrstilo v redne agrotehnične ukrepe mnogih naših borcev za večje pridelke. Letos se je prvič množično izvedla setev heterotične koruze na nad 1000 ha površine. To kulturo, ki jo protiljudska oblast in vidiki ozke stroke niso prinesli v prakso, bomo našim kmetom omogočili v vedno večjem obsegu in jim na ta način pomagali dvigati pridelek.

Nadalje so kmetijski inštituti proučevali agrarno-ekonomska vprašanja, ki predstavljajo pri nas še iz predvojne dobe neobdelano področje.

Poleg kmetijskih strokovnjakov prispevajo k napredku našega kmetijstva tudi delavci in praktiki. Tako so naši novatorji že skonstruirali stroj za sejanje krompirja, ki bo prihranil našim kmetom ogromno dela.

Delo veterinarskih strokovnjakov na proučevanju in preprečevanju plodnostnih motenj je rodilo že prve praktične rezultate. Isto velja za zatiranje svinjske ohromelosti, na kar smo upravičeno lahko ponosni.

Agrarna reforma in agrarne skupnosti. Izvajanje agrarne reforme se je po priključitvi Primorske začelo tudi tamkaj. Celotni agrarni sklad Primorske znaša 25.166 ha skupne površine. Razlastitev prizadetih zemljiških posestev je doslej tehnično izvedena 85%.

Lansko leto je bil izdan zakon o agrarnih skupnostih, po katerem prehaja okoli 300.000 ha zemljišč in 200.000 ha takih, na katerih imajo agrarne skupnosti užitne pravice, v občo ljudsko last. Kmetško ljudstvo se je takoj zelo zainteresiralo za ta zakon; katerega izvedba bo omogočila boljši način gospodarjenja na teh skupnih zemljiščih in boljše ureditev paše. Že doslej se vidi, da se je med kmetiskim ljudstvom in zlasti med živinorejskimi zadrugami sprostila pod vodstvom ljudskih odborov ogromna iniciativa in pripravljenost, z množičnimi akcijami meliorirati planinske pašnike, postavljati hleve, urejati napajališča, vzgajati plemensko in mlado živino itd. Nekateri ljudski odbori pa premalo poznajo važnost tega agrarnega zakona in doslej niso pokazali dovolj interesa, da bi ga izvajali. Iz agrarnega sklada je bilo v drugi polovici lanskega leta in tudi še letos dodeljeno tovarniškim ekonomijam 2.520 ha zemlje.

Kmetijsko združništvo. Število kmetijskih obdelovalnih zadrug v Sloveniji stalno narašča. Zanimivo je pri tem razvoju to, da se gibanje vse bolj razširja iz vrst prvih delovnih kmetijskih združnikov — večinoma agrarnih interesentov na malega, srednjega in v nekaj primerih celo na večjega kmeta. V letu 1946 je nastala ena sama kmetijska zadruga. V letu 1947 je delovalo že 47 zadrug. Letos so bile ustanovljene že 3 nove zadruge. Razpoloženje za ustanovitev novih zadrug je že v 24 krajih, nastajajo pa vedno še novi pripravljalni odbori.

Povprečno je prišlo leta 1945 na eno zadrugo 97 ha zemlje, leta 1946 že 124 ha zemlje, v letu 1947 pa 184 ha zemlje.

Kmetijsko obdelovalne zadruge so na svojih posestvih že doslej dosegle v rastlinski in živalski proizvodnji lepe uspehe. V pretežni večini so oddale vse presežke državi in s tem pokazale visoko zavest. Ljudska oblast je te zadruge v njihovih naporih podpirala s preskrbo semena, umetnih gnojil, galiče, s plemensko živino, krepkimi krmili, s kmetijskim orodjem, s stroji itd. Dala jim je na razpolago tudi potrebne kredite, omogočila je številnim združnikom brezplačno šolanje v kmetijskih šolah in povečanje strokovnega znanja v najrazličnejših tečajih. V letu 1947 se je udeležilo raznih tečajev 510 združnikov, samo v zimi letošnjega leta pa je bilo v tečajih doslej 2.500 združnikov.

Doslej so imele te zadruge razne težave glede preskrbe z racioniranim blagom in gradbenim materialom. To stanje se mora vsekakor izboljšati. Zadruge imajo v letošnjem letu velik investicijski program. Zgraditi name-ravajo 12 velikih hlevov za 50 do 100 glav goved, precej velikih svinjakov in kokošnjakov. Pri teh velikih načrtih bomo morali zadruge podpreti in jim nuditi pomoč s krediti, strokovnimi nasveti in zlasti s preskrbo potrebnega materiala.

Da se bo proizvodnja na združnih posestvih dvignila in to z večjimi hektarskimi donosi, z obnovo vinogradov, s kvalitetnejšo živino, z višjo tehniko, boljšo organizacijo dela na združnih kmetijskih obratih, bo potrebno zadrugam nuditi še večjo pomoč kot doslej. Vsi ljudski odbori, državna posestva, kmetijski strokovnjaki, ljudska prosveta in učiteljstvo so dolžni kar največ pomagati tem pionirjem socializma na vasi.

V tej fazi razvoja kmetijskih obdelovalnih zadrug nastaja vse večja potreba po organiziranju republiške zveze kmetijskih obdelovalnih zadrug, katere ustanovitev bo še okrepila razvoj kmetijskih obdelovalnih zadrug.

Kakor je jasno, da se je v kmetijskih delovnih zadrugah znašel naš najnaprednejši kmečki element, se je treba vendarle zavedati, da je ogromna večina naših kmetov vključena v tako zvane splošne kmetijske zadruge Kardeljevega tipa. Razvijanje teh splošnih kmetijskih zadrug, ki bodo vse bolj razširjale svoje zadržano delovanje na vse številne panoge kmetijske proizvodnje, bo v najtesnejši zvezi s socialistično rekonstrukcijo našega kmetijstva.

Splošne kmetijske zadruge bodo omogočile planiranje v kmetijstvu, uvedle potrebno demokratičnost v kmetijskem planiranju v tem smislu, da plan, ki ga sprejme zadruga, postane tudi svojina kmetov samih. Te zadruge, ki so pri nas tako razširile svoje omrežje, da jih imamo že skoraj v vseh krajih Slovenije, in ki bodo z novimi 500 združnimi domovi dobile najtrdnjšo podlago, bodo že v današnjih pogojih omogočile ogromno povečanje kmetijske produkcije z uvajanjem novih načinov dela in z uporabo moderne agrotehnike. One bodo ogromno storile za dvig naše živinoreje, semenske službe, fitosanitetnih in veterinarskih akcij, za izvajanje plana setve, za večjo in boljšo produkcijo sadja, vina, hmelja itd. Te zadruge bodo v številnih tečajih usposabljale našega kmeta v kmetijski stroki in ga tudi kulturno in materialno dvigale. Tako se bodo naši kmetje sami učili v združnem delu in razvijali v združnem življenju, tako da bodo zavestno in po lastni volji stopali v višjo obliko kmetijske zadruge to je v kmetijsko obdelovalne zadruge, ki šele z uporabo moderne tehnike in boljše organizacije dela jamčijo resnično velik skok v kmetijski produkciji in s tem tudi višji življenjski standard našega kmeta.

Organizacija kmetijske službe. Tako velike in nove naloge, ki jih imamo izvršiti v kmetijstvu, terjajo tudi tem nalogam ustrezen ustroj kmetijske službe. Mi potrebujemo danes dobrih kmetijskih strokovnjakov, ki niso birokratski administrativci, ampak operativni ljudje in dobri organizatorji, ki znajo razgibati naše vasi za številne kmetijske akcije in kampanje. Doslej smo imeli nedvomno prešibek aparat kmetijske službe zlasti pri OLO. Ta premala zasedba kmetijskega kadra je bila tudi vzrok, da so bili še tisti redki agronomi odtegnjeni terenu. Vse letošnje leto bomo ta aparat krepili z novimi kadri, ki bodo prišli iz kmetijskih šol in z aktivnimi, naprednimi kmetijskimi ljudmi s terena.

Okrepitev kmetijske službe pri OLO, za katero se je vlada LRS že odločila in istočasno spopolnitev kmetijske združne organizacije pri okrajnih poslovnih zvezah so predstavljala tisto organizacijsko osnovo, ki je nujna za napredek v kmetijstvu in za čim hitrejši dvig kmetijske proizvodnje.

Še nadalje bomo morali izgrajevati in utrjevati organizacijski sistem za vodstvo in upravljanje vsega kmetijstva.

Vloga Osvobodilne fronte in množičnih organizacij pri dvigu kmetijstva. Brez pomoči Osvobodilne fronte in množičnih organizacij ne bi mogli opraviti tako velikih akcij v kmetijstvu, kot so na primer čiščenje in škropljenje sadnega drevja, zatiranje ameriškega kaparja, male melioracije s kalcifikacijo kislih tal, sklepanje pogodb za traktorsko oranje, pogodb za pridelovanje kvalitetnega semena, valilna akcija, priprave za zatiranje koloradskega hrošča, majskega hrošča, poljskih miši itd.

Pri vseh naštetih in še drugih akcijah so množične organizacije izvajale aktivizacijo na vasi s propagando in aktivnim sodelovanjem.

Mladinska organizacija se je zlasti izkazala v akciji za čiščenje in škropljenje sadnega drevja, in to prav posebno mladina v okraju Murska Sobota. V setveni kampanji pa je aktivno sodelovala predvsem pri evidenčni in poročevalski službi. Za pridelovanje semen je razgibala teren frontna organizacija, ki je trenutno udeležena tudi pri izredno važni akciji za pobijanje koloradskega hrošča, tega najbolj nevarnega škodljivca našega krompirja. AFŽ je aktivno sodelovala pri dvigu številčnega stanja perutninarstva. Prav sedaj pa začena načrtno in sistematično borbo za dvig pridelkov v kmetijstvu. Pod okriljem Osvobodilne fronte in po kmetijskih zadrugah se bodo ustanavljali »Aktivi borcev za večje pridelke«, »Aktivi borcev za dvig živinoreje, sadjarstva, vinarstva« itd. Ti borci postajajo nosilci tekmovanja in udarniškega dela v kmetijstvu in istočasno borci proti zaostalosti in mračnjaštvu na vasi. Jasno je, da bo ta široki pokret zajel vse kmečko delovno ljudstvo brez razlike, može, kmečke žene, zlasti pa kmečko mladino.

OF je v poslednjih letih že toliko razgibala kmečko delovno ljudstvo, da se je otreslo še mnogih starih kapitalističnih predsodkov in da je navdušeno za vsak nov in boljši način dela. Zato nikakor ni naključje, da se novi načini dela v kmetijstvu tako hitro in uspešno prenašajo v dnevno prakso. Tem borcem za večje uspehe v kmetijstvu bomo nudili vsestransko pomoč s tem, da jim bomo dajali strokovna navodila, strokovne knjige, brošure, strokovne tečaje in predavanja. Tiste, ki bodo pokazali uspehe v tem udarniškem delu v kmetijstvu, bomo nagrajevali za njihovo zglédno delo.

Tovariši poslanci! Pot, po kateri gremo in dosedaj doseženi uspehi pri rekonstrukciji kmetijstva so nam trdno jamstvo, da bo po odstranitvi vseh dosedanjih napak in nasprotovanj delovno kmetsko ljudstvo združeno v kmetijskih zadrugah skupno z delavci v tovarnah doseglo in preseglo naloge, postavljene v petletnem planu na področju kmetijstva. (Ploskanje.)

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Zaključujem 5. sejo II. rednega zasedanja ljudske skupščine.

Prihodnja seja bo jutri 18. t. m. ob 11. uri dopoldne z nadaljevanjem dnevnega reda.

(Seja je bila zaključena ob 19,45.)

6. seja

II. rednega zasedanja

Ljudske skupščine Ljudske republike Slovenije

ki je bila dne 18. maja 1948 v Ljubljani.

Predsednik: Dr. Ferdo Kozak.

Tajnik: Mira Tomšič.

PRISOTNI ČLANI VLADE:

Miha Marinko, predsednik vlade LRS,
dr. Marijan Brecelj, podpredsednik vlade LRS in minister za
industrijo in rudarstvo,

Ivan Maček, podpredsednik vlade LRS in minister za gradnje,

Boris Kraigher, minister za notranje zadeve,

Viktor Avbelj, predsednik kontrolne komisije,

Lidija Šentjurec, minister za komunalne zadeve,

dr. Jože Potrč, minister za prosveto,

Ivan Regent, minister za delo,

Zoran Polič, minister za finance,

inž. Jože Levstik, minister za kmetijstvo,

Jože Borštnar, minister za lokalni promet,

Tone Fajfar, minister za lesno industrijo,

Viktor Repič, minister za trgovino in preskrbo,

dr. Jože Pokorn, minister za pravosodje,

dr. Marjan Ahčin, minister za ljudsko zdravstvo,

Anton Kržišnik, minister za socialno skrbstvo,

Janez Hribar, minister brez listnice.

Ob 11,25 vstopijo v dvorano člani vlade na čelu s predsednikom Miho Marinkom, ki jih poslanci pozdravijo stoje z dolgotrajnim ploskanjem.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Pričenjam 6. sejo II. rednega zasedanja Ljudske skupščine LRS. Za zapnikarja imenujem tovarišico Miro Tomšičevo. Prosim tajnika Miloša Ledineka, da prečita zapisnik 5. seje. (Tajnik Miloš Ledinek prečita zapisnik 5. seje.)

Ima kdo kakšno pripombo k zapisniku? (Nihče.) Ker nihče, se zapisnik odobri in podpiše. (Predsednik in tajnik podpišeta zapisnik.)

Tovariše ljudske poslance prosim, da izpolnijo obrazec okrožnice mandatno-imunitetnega odbora, ki jim je bil menda danes ali že včeraj predložen. Izpolnjene obrazce oddajte pri blagajni.

Odbor za prošnje in pritožbe Ljudske skupščine LRS je dal skupščini naslednje poročilo:

Odbor za prošnje in pritožbe Ljudske skupščine LRS je prejel v času od 13. februarja do 17. maja 1948 29 prošenj oziroma pritožb, katere je obravnaval na štirih sejah. Prošnjo Zofije Farčnik, Marije Senice in dr. Iva Šorlija je odbor za prošnje in pritožbe Ljudske skupščine LRS poslal s predlogom Prezidiju Ljudske skupščine LRS, da izda odločbo o dodelitvi redne mesečne doživljenjske podpore. Prezidij Ljudske skupščine LRS je na podlagi 1. člena zakona o pooblastilu predsedstva Prezidija Ljudske skupščine LRS za reševanje prošenj in pritožb, poslanih Ljudski skupščini LRS, izdal 1. maja 1948 U. št. 91 odločbo o stalni doživljenjski mesečni podpori, in sicer: Mariji Senica, Zofiji Farčnik in dr. Ivu Šorliju.

Na predlog administrativnega odbora Ljudske skupščine LRS je odbor za prošnje in pritožbe predlagal predsedstvu Prezidija Ljudske skupščine LRS, da izda odločbo o stalni mesečni podpori ženi in otrokoma pokojnega ljudskega poslanca Franca Mojškerca v znesku 5.000 din. Prezidij Ljudske skupščine LRS je izdal na podlagi zgoraj citiranega zakona odločbo, po kateri bo prejemale vdova po pokojnem Francu Mojškercu stalno mesečno podporo v znesku 5.000 din. (Ploskanje.)

Ostalih 25 prošenj oziroma pritožb je odbor po njihovi vsebini odstopil raznim resorom in drugim ustanovam, da jih rešijo v svoji kompetenci ali pa zavrnejo, če ni bila podana zakonita osnova. Predsednik Leopold Maček, tajnik Ivan Bratko.

Predlagam skupščini, da naknadno odobri naslednjim ljudskim poslancem trodnevni dopust zaradi nujne službene zadržanosti, in sicer: Francu Leskošku; Sergeju Kraigherju, Vidi Tomšičevi, Jožetu Brileju, Olgi Vrabičevi, Niku Belopavloviču, Francu Draganu, Martinu Greifu in Jožetu Gričarju, Otonu Župančiču pa zaradi njegove bolezni. Se strinja skupščina s tem predlogom? (Strinja.) Hvala.

Prehajam na dnevni red, to je na nadaljevanje razprave o predlogu zakona o državnem proračunu LRS za proračunsko leto 1948 s predlogom finančnega zakona za državni proračun LRS za proračunsko leto 1948. Besedo ima ljudski poslanec Viktor Avbelj.

Viktor Avbelj: Tovariši, ki so doslej sodelovali v proračunski debati, so pokazali na velike uspehe, ki smo jih dosegli v borbi za socializem v naši državi, ter na pozitivne in negativne izkušnje, ki smo si jih pridobili v dosedanem delu in ki nam bodo lahko v veliki meri olajšale naše delo v drugem planskem letu. Predloženi proračun, ki odpira vsemu delovnemu ljudstvu svetle perspektive v borbi za socializem pri nas, je veren izraz doseženih uspehov in hkrati jasen odgovor vsem dvomljivcem in sovražnikom.

Vendarle je potrebno pogloblje obravnavati nekatere napake in pomanjkljivosti iz preteklosti zato, da bi se jim v bodoče izognili. Navedel bom nekatere ugotovitve iz dela republiške kontrolne komisije.

Da bi ugotovili stanje v naših gospodarskih podjetjih glede njihovega finančnega in materialnega poslovanja, je bil v preteklih mesecih izvršen pregled večjega števila teh podjetij v vsej državi. V naši republici je bilo tako pregledanih 48 podjetij republiškega in lokalnega pomena, med njimi pa so bila nekatera industrijska, kmetijska, gozdno-gospodarska, trgovska podjetja in nekatere zadruge. Kontrolna komisija zaradi maloštevilnosti svojega aparata ni mogla sama izvršiti te obsežne kontrole. Zato je bilo vključenih v posamezne komisije večje število tovarišev iz ministrstev in drugih ustanov. Pred dnevi so komisije dosti uspešno zaključile svoje delo.

Naj naglasim, da so skoro vse komisije pri izvrševanju kontrole dobile polno pomoč kontroliranega sektorja, tako da so lahko čim uspešneje delale in da so s tem v veliki meri koristile pri odpravljanju slabosti, ki so jih ugotovile. Bili pa so tudi primeri, ko so posamezniki smatrali, da je v njihovem podjetju vse v redu, da je torej kontrola nepotrebna. Komisija pa je svoje delo vendarle izvršila in prav gotovo ni primer, da je bilo v teh podjetjih ugotovljenih največ slabosti.

Kontrola je med drugim zajela tudi Glavno direkcijo kemične industrije in štiri tovarne, ki so pod njenim vodstvom. Kemična industrija kot celota je pri izvrševanju planskih nalog v preteklosti prav gotovo zadela na nekatere težave objektivnega značaja, ki jih ni mogla v celoti premagati, in ki so predstavljale resno oviro za popolno izvršitev zadanih nalog. Ugotovitve kontrole pa govorijo o tem, da izgovarjanje na objektivne težave ni vedno na mestu, da je poleg objektivnih težav obstajala cela vrsta subjektivnih napak in pomanjkljivosti, ki bi jih bilo mogoče in ki jih bo v bodoče nujno treba odpraviti. Nekatere od teh slabosti so naslednje:

Vodstva podjetij vse premalo poznajo gospodarske in finančne predpise, ki jih zaradi tega tudi ne morejo pravilno in dosledno izpolnjevati. Tako so ugotovljene nepravilnosti pri obračunavanju in odvajanju davka na promet proizvodov. Medfaznega davka nekatera podjetja sploh ne obračunavajo, prav tako ne davka na promet proizvodov od gradbenih del v lastni režiji in davka od storitev na interne učinke. Nepravočasno in nepravilno odvajajo amortizacijske vsote. Nekatera od pregledanih podjetij ne plačujejo pravilno davka na dohodke delavcev in socialnega prispevka delavcev in nameščencev.

Finančno knjigovodstvo je v vseh pregledanih podjetjih v zaostanku, nekje tudi po dva meseca. Vzrok temu je delno tudi ažuriranje knjigovodstva za leto 1947. Bilanco za lansko leto so podjetja sestavljala v času pregleda, dočim proizvodnih proračunov za I. tromesečje 1948 še niso sestavila.

Tovarna v Hrastniku za svojo zalogo blaga čez normo v znesku 3 milijonov nima izrednih kreditov, ampak uporablja redni kredit, ki je zaradi tega večji, kakor bi bil dejansko potreben.

Podjetje v Domžalah je neopravičeno dobilo obratni kredit v znesku 9 milijonov dinarjev, neopravičeno zato, ker ima zadostna lastna obratna sredstva v nepotrebem in odvečnem materialu. Isto podjetje ni izpolnilo obveznosti do proračuna, ker je bilo v marcu 1948 na dolgu še za okrog 1.800.000 dinarjev. Tovarna Hrastnik je uporabila okrog 3,5 milijona dinarjev iz obratnih sredstev za investicije. Materialno poslovanje pregledanih podjetij ni urejeno.

Pomanjkljiva je ureditev skladišč, čuvanje ter evidenca surovin, pomožnega materiala, rezervnih delov, orodja, strojev, gotovih izdelkov in embalaže. Stanje je tako, da dopušča razne nedopustne manipulacije in ovira pravilno porazdelitev porabe materiala. Skladišča so nezaklenjena in slabo zavarovana. V nekaterih podjetjih v letu 1947 niso imeli skladiščne kartoteke (Medvode, Hrastnik, Zlatorog) itd. Te slabosti so deloma vzrok slabe organizacije, brez dvoma pa je temu vzrok tudi lahkomišeln in neodgovoren odnos do občeljudske imovine. Tako stanje ima za posledico presežke in primanjkljaje v inventuri za leto 1947, ki jih podjetja niso mogla razčistiti. Ker materialne bilance niso realne, so netočni tudi plani nabav. Tako je izkazana potreba raznih olj za 127 ton više, kakor to zahteva izpolnitev plana.

Podjetja imajo na zalogi velike količine nekaterih surovin, pomožnega materiala, pogonskih sredstev, že gotovih proizvodov, kakor tudi nepotreb-

nega materiala. Samo v Domžalah ima tovarna za okrog 6,700.000 dinarjev materiala, ki ga ne potrebuje. Tako vidimo na eni strani škodljivo kopičenje materiala, ki ga podjetje sploh ne potrebuje, na drugi strani pa pomanjkanje istega. Zlatorog nujno rabi boraks in čaka na uvoz, v Domžalah ga je pa preveč itd.

Kar se tiče odnosa Glavne direkcije do svojih podjetij, je potrebno omeniti naslednje:

Podjetja morajo pošiljati direkciji številna poročila. Podjetji Hrastnik in Medvode pošiljata mesečno okrog 440 poročil in to 14-dnevni, 3 petdnevna, 5 desetdnevni, 41 mesečni, 2 tromesečna. Podjetje Zlatorog rabi za sestavo poročila v enem mesecu okrog 57 delovnih dni tako, da piše poročila 5 uslužbencev 11 dni. Ta poročila pa so bila na glavni direkciji slabo izkoriščena.

Stiki s podjetji so bili površni. Ni bilo poglobljanja v problematiko podjetij in kemične industrije v celoti. Glavna direkcija je dodeljevala posameznim tovarnam previsoke količine materiala, ki ga podjetja niso potrebovala. Tako je na primer tovarni Zlatorog postopno dobavljala 120 m³ rezanega lesa, ki ga podjetje ne potrebuje, previsoko je bila sklenjena pogodba za nabavo denaturiranega špirta za tovarno v Medvodah itd.

S tem, da je z večjimi zakasnitvami dostavljala kopije sklenjenih pogodb, je Glavna direkcija deloma ovirala pravočasno odpošiljanje gotovih izdelkov. Ista direkcija pa je tudi sama prekoračila predračun izdatkov za več kot pol milijona dinarjev.

Opisano stanje brez vsakega dvoma dopušča rušenje finančne, proračunske in planske discipline, omogoča prikrivanje izvorov nujno potrebnih sredstev, ustvarja široke možnosti za razsipanje in daje polno priliko za tatvine občeljudske imovine.

Take slabosti pa so tudi najugodnejši teren za delovanje škodljivih in saboterskih protiljudskih elementov. Proces proti Diehlu, Ličenu in drugim je pokazal, da se je prav v to vejo naše gospodarske dejavnosti, v kemično industrijo, uspelo vriniti takim sovražnikom. Jasno je, da so v nemali meri odgovorni za stanje v kemični industriji ljudje tipa Ličen, ki je zato tudi prejel zasluženo kazen. Ker so bile nekatere od navedenih slabosti ugotovljene skoro v vseh kontroliranih podjetjih, so pred našimi operativno-upravnimi voditelji, kakor tudi pred vodstvi posameznih podjetij izredno važne naloge. Pojačiti bo treba kontrolo operativno-upravnih voditeljev po podjetjih, ki jih upravljajo. Uvesti bo treba energično borbo za ureditev finančnega in materialnega poslovanja naših podjetij, za ureditev knjigovodstva in za strogo finančno disciplino. Več pažnje bo treba posvečati pravilnemu izkoriščanju vseh razpoložljivih sredstev, da se ne bodo dogajali primeri, kakor sem ga zgoraj navedel, da leži v podjetju neizkoriščen dragocen material, od katerega je odvisna produkcija drugega podjetja, pa se ta sredstva ne predisponirajo, ampak jih naročamo v inozemstvu.

O problemih, ki se postavljajo pred našo trgovino, je bilo že govora, zato navajam samo nekaj ugotovljenih napak oziroma pomanjkljivosti:

Odkupne uprave imajo zelo važno nalogo. Med drugim bi morale voditi plane vseh odkupov in točno evidenco na tem polju doseženih uspehov. Na področjih KLO bi morale biti formirane krajevne odkupne komisije. Uspehi vsega odkupnega aparata, vključno naše kmetijske zadruge, bi morali biti evidentirani pri okrajnih odkupnih upravah. Samo na ta način je mogoče odkupljeno blago pravočasno stavljati na razpolago potrošniškim centrom.

Okrajne odkupne uprave so se sicer v zadnjem času v mnogočem utrdile, vendar pa ugotavlja kontrola, da skoro v nobenem od okrajev niso še s kadri tako oskrbljene, kakor to predvideva plan ministrstva za trgovino. Še sedaj se dogajajo primeri, da člani odkupnih uprav opravljajo čisto druge posle, kakor so jim prvenstveno naloženi. Nekateri okraji še danes nimajo načelnikov odkupnih uprav. V okraju Dravograd ima uprava skupno 4 uslužbenice in zaradi tega ne more izvrševati svojih odgovornih nalog. Njeno poslovanje se omejuje v glavnem na dopisovanje. Ko je bila dana naloga, da je treba postaviti krajevne odkupne komisije, je ta uprava razmnožila okrožnico in jo razposlala vsem KLO. Niso kontrolirali in tudi ne vedo, če je sploh katera od krajevnih odkupnih komisij postavljena, naloge pa jim po administrativni poti vendarle dostavljajo. Evidenca nad odkupljenim blagom je še zelo pomanjkljiva. Zaradi tega se po vezanih cenah odkupljeni kmetijski proizvodi zelo počasi in nepravilno razdeljujejo na potrošniške centre. So primeri, ko se je odkupljeno blago celo pokvarilo. Pogosti so primeri, da ima odkupna uprava pri MTP evidentirano veliko manjše količine odkupljenega blaga, kakor so ga na okrajih dejansko odkupili. Zato da bi bila preskrba čim boljša, da bi bila čim uspešnejša borba proti špekulantom, ki skušajo slabosti v naši preskrbi izkoriščati v svojo korist in na škodo množice potrošnikov, je nujno treba ustvariti čim boljšo evidenco in čim hitreje odpremljanje po vezanih cenah odkupljenega blaga. Naši okrajni ljudski odbori bodo morali smatrati utrditev okrajnih odkupnih postaj kot eno izmed važnih svojih nalog. Naša odkupna podjetja pa morajo biti kar najbolj zainteresirana, da se odkupljeno blago takoj odpremlja v potrošniške centre, ker bi že sam obstoj večjih zalog zelo oteževal njihovo poslovanje, hkrati pa zmanjševal iniciativnost pri odkupovanju.

Organizacijska plat državnega in zadružnega trgovskega omrežja je bila v zadnjem razdobju v veliki meri in z uspehom izpopolnjena. Imamo pa še primere, ko morajo potrošniki v več kot 10 km oddaljenih prodajalnah kupovati najosnovnejše življenjske potrebščine. Večje težave v našem trgovskem omrežju predstavlja tudi kadrovsko vprašanje. Ob vsem pomanjkanju dobrih kadrov v trgovini pa lahko ugotavljamo vrsto primerov, ko naši odgovorni tovariši podcenjujejo važnost mobilizacije in pravilne razporeditve istih. MTP je izvedlo trgovske tečaje, na katerih so se za prevzem odgovornih nalog v našem trgovskem omrežju usposabljali politično zavedni in predani tovariši. Jeseniški okraj je na tak tečaj poslal 30 ljudi. Ko sedaj ugotavljamo, kakšna je njihova zaposlitev, vidimo, da jih je od 30 v trgovini zaposlenih samo 15, ostalih 15 pa je odšlo na službena mesta, kjer so delali pred vstopom v tečaj. Znani so dalje primeri, da nekateri bivši trgovci, ki so sedaj zaposleni v našem državnem in zadružnem trgovskem aparatu, niso naklonjeni tečajnikom, da jih celo nočejo sprejeti v svoja podjetja. Ko so naše kontrole in okrožni inšpektorati spremljali delo našega trgovskega omrežja ali pa podrobneje pregledali posamezna podjetja, so ugotovili, da je vzrok slabostim v veliki meri delovanje privatnega trgovca ali pa tistih bivših privatnih trgovcev, ki so zaposleni v državnem oziroma zadružnem trgovskem omrežju, pa še niso obračunali s svojo preteklostjo. Prav ti elementi so delali največ težav pri decentralizaciji zadrug, pri organizaciji trgovskega omrežja sploh, pri mobilizaciji in pravilni razporeditvi tečajnikov, delali so zmedo v zadrugah in na terenu s tem, da so neupravičeno dvigali cene, motili potek odkupa itd. itd.

Primer zadruga v Kamniku kaže, kako je ob nebudnosti naših okrajnih oblastnih in političnih forumov uspelo ljudem s privatno trgovsko kapitalistično miselnostjo popolnoma napačno usmeriti zadrugo s celo vrsto njenih poslovalnic. Ta Naproza je leta 1945 od narodne imovine dobila večje zaloge blaga. Prodajala ga je za 100, 200 in celo več procentov draže, ne glede na uradno določene cene. Poslovalnica je prodajala blago po različnih cenah. Zadruga je delala za čim večji dobiček. Bilanca od 30. septembra 1947 izkazuje 1.139.467 dinarjev dobička. Pri sestavljanju bilance je dobiček prikriovala s tem, da del zaloge ni bil vnesen v aktivno bilanco. Pri tem je kot nekurantno ocenila blago, ki se je redno prodajalo. Na ta način si je ustvarila rezerve pod naslovom »za zbijanje cen«.

Na primerih okrajnega magazina Celje okolica in Metropla v Mariboru je kontrola poleg drugih pomanjkljivosti odkrila cel sistem nabavljajcev, ki so po zaslugi upravnikov teh podjetij služili ogromne vsote denarja, s tem povzročali nesorazmerno dviganje režije, zaradi česar je bil s pretirano visokimi cenami občutno prizadet širok krog potrošnikov. Ti nabavljaji so izrabili slabosti v našem trgovskem omrežju in se vsidrali ne samo v trgovini, ampak tudi v nekaterih drugih panogah, kakor v živilski industriji, lesni industriji, republiškem gradbenem podjetju »Gradis« itd. Posredovali so celo tam, kjer to absolutno ne bi bilo potrebno, na primer pri plansko razdeljenih predmetih. Pri svojem delu so se povezovali s špekulantskimi prekupčevalci v drugih republikah. Prejemali so 1—2% provizije od vseh nabav. Tako je Metropla Maribor plačeval takemu prekupcu-nabavljaju poleg redne plače 4.300 dinarjev mesečno še 138.504,98 dinarjev provizije za čas od 1. oktobra do 31. decembra, to je za tri mesece. Drug tak nabavljaj je za dva in pol meseca prejel 85.904 dinarje in še cela vrsta podobnih primerov.

Nakupovalec Gradisa, lesni trgovec, je v petih mesecih prejel 500.000 dinarjev provizije. Škodil pa je skupnosti tudi s tem, da je plačeval les na panju za 100% draže in hkrati delal propagando, naj kmetovalci — gozdni producenti ne oddajajo lesa državnim in združnim podjetjem. »Prehrana«, podjetje MLO Ljubljana, je nakupovalcem dajala visoke akontacije. Na dan pregleda ni bilo obračunanih še za okrog 7.000.000 dinarjev akontacij.

Gornje primerje sem podrobneje navedel zato, ker jasno kažejo:

kako špekulantski elementi izkoriščajo slabosti našega aparata, si delajo ogromne dobičke na škodo defovnih ljudi,

kako se s takimi špekulanti povezujejo nekateri njihovi vrstniki, ki so se vrinili v naš aparat,

kako nepravilno se v teh in podobnih primerih trošijo denarna sredstva,

kako so operativno-upravni voditelji trgovinskih podjetij preslabo kontrolirali poslovanje teh podjetij. Gornji primeri so toliko bolj vredni obsodbe, ker se po drugi strani vlagajo veliki napor, da bi naša trgovina v celoti izpolnila svoje naloge.

O nalogah in uspehih v našem kmetijstvu kakor tudi o vlogi, ki jo bodo morale pri rekonstrukciji našega kmetijskega gospodarstva odigrati kmetijske zadruga, je obširneje govoril že tovariš Levstik. Tu se bom dotaknil le nekaterih slabosti, ki so se pokazale pri izvajanju nekaterih akcij našega kmetijskega ministrstva ter državnih kmetijskih posestev. Kmetijska služba v naših okrajnih ljudskih odborih je še precej slaba. Vse delo je v glavnem prepuščeno kmetijskim referentom. Ker poslujejo okrajni kmetijski referenti predvsem administrativno, zato pri planiranju pomladanske setve v glavnem nismo dosegli, da bi kmetovalci izpremenili način obdelave svoje zemlje.

Plodored je v glavnem ostal tak, kakršen je bil doslej. Namesto, da bi setvene plane določali na množičnih sestankih, ob sodelovanju vseh tistih, ki bodo plan izpolnjevali, so nekateri naši krajevni ljudski odbori s posebnimi listi, v obliki obveznosti, zadolžili posamezne kmetovalce, koliko in katere kulture morajo sejati. Prav tako doslej pri določanju in sprejemanju plana niso sodelovale naše kmetijske zadruge.

Pred kratkim je ministrstvo za kmetijstvo organiziralo pregled vseh posejanih površin, na podlagi katerega bi ugotovili, koliko zemlje v pomladanski setveni kampanji ni bilo obdelane. Kontrolni organi, ki so 8. in 9. maja 1948 kontrolirali organizacijske predpriprave in delo na terenu, so ugotovile, da se pregled po nekaterih okrajnih ljudskih odborih sploh ni opravil, v nekaterih pa so bile predpriprave in pregled sam slabo izvršene.

Akcija proti koloradskemu hrošču, katere važnost je že bila poudarjena, bodo morali okraji posvetiti polno pažnjo. Kontrolni organi so ugotovili, da se na primer nekateri kmetovalci niso držali navodil, ki naročajo, da se morajo vse s koloradskim hroščem okužene njive ponovno posejati s krompirjem. Tako so v KLO Rdeči kal — v novomeškem okraju na več njivah, okuženih po koloradskem hrošču, posejali pšenico. Taki primeri so tudi po nekaterih drugih okrajih na primer v okraju Trebnje. Kontrola okrajev je bila v teh primerih nezadostna ali pa je sploh ni bilo. Važno je take primere ugotavljati, zlasti zato, da akcija v borbi proti koloradskemu hrošču, ki je na samem začetku dobro pripravljena, ne bi v času izgubila na svoji intenzivnosti, kar bi lahko prineslo našemu gospodarstvu veliko škodo. Državna kmetijska posestva so v preteklih letih v glavnem delala kot vzorna posestva, kot producenti semen itd. Že v oktobru lanskega leta je bila od zvezne vlade dana direktiva, da se ta posestva v svoji produkciji preusmerijo tako, da bodo poleg osnovnih nalog s svojimi pridelki na živilskem trgu intervenirala in ga s tem obogatila. Za uspešno izvajanje te naloge je bilo nujno izvršiti večja investicijska dela že v zimskem času. Poudarjeno je bilo, da morajo vse uprave kmetijskih posestev razviti polno iniciativo v pogledu zbiranja materiala in izvrševanja vseh predpriprav zato, da zavlačevanje v izvršitvi investicij ne bi posestev oviralo pri izpolnjevanju zadane naloge. Ugotovljeno je, da državna kmetijska posestva gornje direktive sploh niso prejela, da zaradi tega gradnje niso izvršene in da naloga ni izpolnjena v danem roku, čeprav so za to obstajali vsi pogoji. Nadaljnje ugotovitve kažejo, da je raznih nedostatkov v delu državnih kmetijskih posestev v veliki meri kriv škodljiv centralizem, ki izvira iz glavne direktije državnih posestev. Ta centralizem je po eni strani dušil iniciativnost uprav, ki so neposredno odgovorne za delo na posestvu, po drugi strani pa so se zaradi tega pred glavno direktijo postavljale take naloge, ki jih ni mogla izvršiti. Naj navedem samo primer, da za nekatera posestva glavna direktija še za leto 1947 nima osnovnih evidenčnih podatkov. Jasno je tedaj, kakšen more biti odnos med direktijo in upravo posestva.

Ko ob pregledu našega dosedanjega dela ugotavljamo velike uspehe na vseh področjih dela naše državne uprave, more ugotavljanje in pravilno ocenjevanje nekaterih slabosti v našem dosedanjem delu in dosledno odstranjevanje slabosti samo olajšati premagovanje težav pri izpolnjevanju naših planskih nalog. Ob koncu svojega govora v zvezni skupščini je podpredsednik zvezne vlade tovariš Edvard Kardelj naglasil, kako omenjene napake in pomanjkljivosti jasno govore o tem, da vsak uspeh na poti borbe proti njim odkriva nove rezerve za socialistično graditev naše države, za dvig socialnega

in kulturnega standarda ljudskih množic, da pomeni vsak uspeh v borbi proti tem slabostim utrditev organizacijskega sistema naše državne uprave ter večjo solidnost in točnost pri vsem našem delu in končno, da pomeni vsak uspeh na tej poti — skrčenje baze za obstoj sovražnika v naši državi. (Ploskanje)

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Besedo ima ljudski poslanec in minister Boris Kraigher. (Ljudski poslanci ga pozdravijo s ploskanjem.)

Boris Kraigher: Tovariši ljudski poslanci! V skoro poldrugem letu planskega gospodarstva so se že dovolj jasno izkristalizirale oblike, ki jih podvzemamo v naši borbi za graditev socializma. Pokazala se je nujnost, da smo prešli k drugi in poslednji nacionalizaciji osnovnih produkcijskih sredstev in pokazala se je nujnost pospešenega formiranja našega lastnega, socialističnega aparata za distribucijo v obliki zadružnega in državnega trgovskega aparata. Pokazala se je nujnost ostre borbe proti špekulaciji, ki še vedno občutno zavira normalni razvoj našega gospodarstva in ki je nujen preostanek kapitalistične dediščine zlasti v trgovini. Pokazala se je dalje nujnost ostre borbe proti špekulantskemu duhu, ki po kapitalističnih elementih, ki se nam vrivajo v državni in zadružni gospodarski aparat, hromi in ovira razvoj k socializmu.

Kakšne dimenzije zavzema borba proti špekulaciji, se vidi iz nekaterih podatkov o izrečenih kaznih, ki jih navajam na podlagi podatkov naše kriminalistične službe. V letu 1947 so izrekla sodišča po zakonu o nedovoljeni trgovini, špekulaciji in gospodarski sabotaži, razsodbe v 1.580 primerih kaznivih dejanj. Komisije za pobijanje špekulacije pri KLO so izrekle denarne kazni v 2247 primerih kaznivih dejanj. Skupna vsota izrečenih denarnih kazni in vrednost po tem postopku zaplenjenega blaga se suče okrog 60 milijonov dinarjev v letu 1947. V prvih treh mesecih leta 1948 je bilo po organih kriminalistične službe izsledenih in raziskanih 1315 kaznivih dejanj zoper gospodarski red. Zaradi teh kaznivih dejanj je bila odvzeta obrt okrog 500 trgovcem v teh treh mesecih.

Posebej bi se v zvezi s tem dotaknil nedovoljene trgovine z valutami in zlatom. Ta je močno razvita v obmejnih okrajih naše republike, zlasti v obliki tihotapstva s Trstom in Gorico. Vendar kaže preiskava, da so glavni centri, kjer se opravlja ta nedovoljena trgovina, v Ljubljani, Mariboru in Zagrebu. Zlasti s tihotapstvom valut se pečajo razkrinkani trgovci in delomržneži. Koliko škode povzroča to tihotapstvo, kaže dejstvo, da je samo v enem primeru v Ljubljani zaplenjena vrednost znašala nad 12 milijonov dinarjev.

Jasno je torej, da naša borba za socializem ni propagandna fraza, ampak je izredno živa stvarnost. Jasno je, da zahteva borba za socializem ostro borbo proti kapitalističnim elementom v naši družbi in da se ti ne mislijo mirno odreči svojih profitarških apetitov. Jasno je, da nam ti njihovi apetiti povzročajo veliko škodo in močno zavirajo naš razvoj in zato na tem področju ne smemo dovoliti nobenega popuščanja in kolebanja. Jasno je tudi, da drugače ne more biti, ker borba za socializem ni stvar uredb in zakonov, ampak je stvar mobilizacije najširših ljudskih ustvarjalnih sil in stvar odločne, vsakodnevne, nepopustljive trde borbe za uničevanje kapitalističnih elementov, tako na privatnem kot tudi na državnem in zadružnem gospodarskem sektorju.

Samo s pomočjo špekulantskih kapitalističnih elementov, ki se trdno drže kapitalističnega načela, da »denar ne smrdi«, so mogoči zločini, ki nam povzročajo tako škodo, kot na primer v državnem sektorju velikopotezne tatvine v mariborskih tekstilnih tovarnah, kjer je bila država oškodovana za 180.000 m tekstilnega blaga, ali na primer v združnem sektorju primer Mike Erze, »predstavnikava Saveza srbskih proizvajalčevih združenj« v Ljubljani, ki je sam oškodoval našo ljudsko skupnost in naše zadruga za okrog 5 milijonov dinarjev.

Jasno je, da dokler ne bodo kapitalistični elementi v našem gospodarskem aparatu dokončno uničeni, dokler ne bomo uspeli razbiti kapitalistične miselnosti v naših ljudeh, toliko časa bo aktualna ostra borba, toliko časa bo vprašanje graditve socializma v naši državi nujno povezano s podvzemanjem ostrih ukrepov proti ostankom mračne preteklosti.

Drugi razlog, ki pri nas — posebno v LR Sloveniji, močno zastruje borbo proti kapitalističnim elementom, je okolnost, da mejimo na izrazito kapitalistične države, ki niso danes nič drugega kot ekspozitura najnesramnejših, najbolj barbarskih finančnih oligarhij, zlasti Amerike in ostalega imperialističnega zapada. Zlasti zastruje v tej smeri naš položaj še težnja zapadnih imperialistov, da napravijo iz Trsta izrazito trgovsko in zato neproduktivno, špekulantsko mesto, ki naj opravlja funkcijo stalnega, dnevnega poživljanja profitarjskih apetitov, ostankov stare kapitalistične družbe v državah ljudske demokracije. S tem hočejo uničiti Trst kot eksportno luko in industrijsko mesto in napraviti iz njega središče za vse špekulantske elemente, ki so ostali nerazkrinkani v državah ljudske demokracije, hkrati pa s tem korumpirati prebivalstvo samega Trsta, ga odvracati od produktivnega dela in sistematično vzgajati v špekulantskem duhu hlapcev zapadnega imperializma.

Primerov takega špekuliranja ob izkoriščanju zvez in pozicij v Trstu imamo več. Eden je že preje omenjeni primer »zadružnega špekulanta« Mike Erze, ki je imel svojo posebno ekspozituro v Trstu. Drug tak primer je neka trgovska agencija v Ljubljani, katere kaznivo dejanje so razkrinkali naši organi kriminalistične službe. Špekulant ima v istem stanovanju registrirana tri agenturna podjetja. Pri tem uporablja imena žene in otrok, tako da mu zakon formalno ne more blizu. Trguje med dvema državnima podjetjema po svojih »znancih« v teh podjetjih. Dobi si celo monopol na določene produkte in s tem doseže, da določena vojvodinska živilska podjetja dobavljajo hrano samo drugi njegovi firmi, on pa zopet državnemu podjetju in v Trst. Za vse te mahinacije potrebuje svojo trgovsko agenturo tudi v Trstu, ustvari si jo v obliki nabave večinskega paketa delnic pri neki italijanski firmi. Pri teh poslih za te ljudi izginejo vse nacionalne ovire, državne meje, moralne obveznosti itd. Gre samo za lahek profit na škodo ljudstva in države.

Naravno torej je, da bomo v svoji borbi za uničenje kapitalističnih elementov morali vedno računati z notranjimi kapitalističnimi žarišči, ki dajejo stalno hrano špekulantskim elementom in z imperialistično obkrožitvijo, konkretno zlasti s Trstom, ki je stalni vir, iz katerega se hranijo in se bodo še v bodoče hranili protisocialistični elementi naše družbe.

Tovariši ljudski poslanci! Ob sprejemanju budžeta za leto 1948, ko stoji pred nami v vsej ostrini vprašanje borbe za graditev socializma, smatram, da je potrebno na tem zasedanju pregledati tudi oblike, katerih se poslužuje reakcija, da bi organizirala protisocialistične elemente pri nas z namenom, da bi nam preprečila izvedbo nalog, ki si jih je postavilo naše ljudstvo oziroma da bi nas pri izvedbi teh nalog vsaj občutno ovirala.

Mnogokrat smo že ugotovili, da reakcija za svoje namene nikakor ne more ustvariti neke »legalne opozicije«, ker zanjo enostavno ne more najti primerne programa. Postaviti v svoj program zahtevo po zaščiti špekulacije, zahtevati svobodo za kapitalistične, špekulantske elemente, da bi mogli svobodno obnavljati sistem izkoriščanja ljudskih množic, vse to postaviti odprto v program nekega političnega gibanja, ni mogoče nikjer na svetu, pri nas pa celo ne. Opozicija bi se zato zadovoljila s tako obliko demokracije, kot je ponekod na zapadu, kjer imajo izkoriščevalci možnost ustvarjati svoje politične grupacije pod krinko najbolj svobodoljubnih gesel, da z njimi varajo ljudstvo, v praksi pa delajo vse, kar od njih zahtevajo njihovi imperialistični gospodarji. Takih prevarantskih strank, političnih grupacij, »legalnih opozicij« in kakor vse se naj ta goljufija še imenuje, naše ljudstvo seveda ne dovoljuje več in jih pri nas nikdar več ne bo. (Navdušeno ploskanje in pritrdjevanje.) Zato se je reakcija pri nas že davno odrekla poskusom, da bi na ta način potom »legalne opozicije« skušala ovirati pot našega ljudstva v socializem. Poskušala je ustvarjati neke vrste opozicijo pred časom v okviru OF. To so bili načrti Nagodeta, Furlana, Snoja in drugih pri nas, ter predvsem Dragoljuba Jovanovića v jugoslovanskem merilu. No, tudi ta načrt, ki ga je skušala reakcija v inozemstvu in so ga sugerirali tem, danes že v celoti razkrinkanim narodnim izdajalcem razni bolj ali manj oficialni agenti zapadnega imperializma, od nekaterih njihovih neposrednih diplomatskih zastopnikov pa do odprtih špijonov — organizatorjev raznih špijonažnih služb zapadnega imperializma, se je do danes pokazal kot neučinkovit in nezadosten za namene sovražnikov ljudstva. Tudi ti načrti reakcije niso uspeli, kljub združevanju vseh tistih ostankov stare družbe, ki so mogli priti v poštev za take načrte. Nagode je šel k škofu in skušal organizirano pritegniti cerkev v te račune. Snoj jo je praktično pritegoval. Vendar vse brez uspehov. Ljudstvo ne gre več na lim tem poklicnim prevarantom. Zato so nujno, v skladu z zakoni družbenega razvoja, morali iskati pomoči v inozemstvu, pomoči pri predstavnikih zapadnega imperializma in pri njihovih hlapcih, jugoslovanski emigraciji. Edino, kar jim je ostalo v njihovem sovraštvu do ljudstva, je odkrito priznanje, da jim ni nič za naše ljudstvo, za narod, gre jim samo za oblast, samo za to, da ustvarijo pri nas ponovno pogoje, da bi mogli neomejeno kot nekoč v stari Jugoslaviji izkoriščati naše ljudstvo. Zato so nujno morali vstopiti v službo raznih špijonskih organov zapadnega imperializma — torej na pot očitnega izdajstva, na pot podtalnega, protiljudskega, zahrbtnega špijoniranja in prodajanja naše države za skromne drobtinice, ki pritičejo po običajih kapitalizma gospodarjevemu hlapcu. S tem so se seveda sami obsodili, za nikogar to ni več »opozicija«, to je samo še stvar sodišča in ljudske oblasti. Ta pot »opozicije« je bila pri nas odločilno razkrita pred letom dni. Dočim so do tedaj še rabili neko »oboroženo odporniško« gibanje, ki naj bi jim ustvarjalo z neredi in preplahom politično situacijo za razširjanje njihove »opozicije«, so kasneje tudi to pot opustili. Bande so zahtevale preveč žrtev v njihovih vrstah. Naše ljudstvo jih neskončno sovraži in zato niso mogle najti opore pri ljudeh. Le izjemoma še uspevajo posamezni banditi, da najdejo kot svoje podpornike nekatere zakrknjene belogardistične družine, večinoma sorodnika banditov, ali stare izdajalce s Štajerske in Gorenjske, ki so večinoma že v času osvobodilne vojne služili gestapu kot ovaduhi proti naši vojski in OF. Teh je vse manj, ker jih organi državne varnosti stalno odkrivajo in ker jih ljudje sami dnevno razkrinkavajo. Za bedne ostanke teh podporniških gnezd morajo naše organizacije OF poskr-

beti, da jih obvarujejo pred uničenjem, ki jim grozi s strani bande, če ji bodo nasledali in služili ter če se ne bodo tudi pravočasno, kakor se je danes že ogromna večina njih, priključili iskreno OF. Le tako lahko operejo svojo čast za grehe, ki so jih zakrivili nad našim ljudstvom s sodelovanjem z okupatorjem in z gestapom v času osvobodilne vojne.

Tovariši ljudski poslanci! Poglejmo, kako je s temi bandami pri nas. V letu 1947 je bilo deloma v borbah pobitih, deloma zajetih in postavljenih pred sodišče 184 banditov. Le nekaterim redkim poklicnim razbojnikom je uspelo, da po več mesecev kljubujejo organom naše oblasti, velika večina oboroženih banditov pa ni mogla vzdržati na terenu nikdar več kakor nekaj tednov. Dočim se banda v zimskih mesecih večinoma umakne čez mejo, kjer ji razne zapadne obveščevalne službe nudijo varno zavetje, je bilo v poletnih mesecih onesposobljenih, zajetih, ubitih ali prisiljenih na umik čez mejo povprečno 25 banditov mesečno. Največ v mesecu aprilu preteklega leta, ko je bilo ubitih oziroma zajetih 69 banditov. Čez mejo jih je pobegnilo največ v juliju in avgustu — skupaj v teh dveh mesecih 101 bandit. Inozemski špijonski centri namreč čez zimo sistematično vežbajo bandite v svojih tečajih in jih nato v prvih pomladnih mesecih vržejo čez mejo na naš teritorij. Zato je razumljivo, da so pri nas imeli v aprilu največje izgube. Preostali so do avgusta obupali nad možnostjo, da se tu vzdržijo in so se skušali vrniti pod varstvo svojih zapadnih »trenerjev«. Vse kaže, da bo podobno tudi letos. V prvih štirih mesecih tega leta je bilo v borbah z bando ubitih 27 banditov in 56 zajetih, skoro vsi pa v marcu in aprilu. Če pripomnimo, da smo imeli v mesecu decembru preteklega leta opravka z vsega 3 banditi, katerim je uspelo pobegniti čez mejo, vidimo popolnoma jasno, da pri nas domače bande ni, da obstanka na terenu nima, da pa imamo opravka z oboroženimi špijoni, razbojniki in banditi, ki jih razni špijonski centri, ki imajo močne postojanke neposredno za mejo v Grazu, Spittalu, Celovcu, Salzburgu, Trbižu, Gorici in Trstu, pošiljajo na specialne naloge k nam in se od tu hitro izmikajo zopet čez mejo.

Tako vidimo, da je z razkrinkavanjem Nagode-Snojeve »opozicije« kot navadne špijonske organizacije postalo tudi njihovim gospodarjem v inozemstvu jasno, da s pomočjo bande ne bodo uspeli ustvariti ugodnega terena za razvijanje »opozicije«. Zato so spremenili svojo taktiko. Banditi, ki jih pošiljajo čez mejo, imajo danes druge naloge, kakor tedaj. Poslani so kot izraziti organizatorji špijonaže. Nalogo imajo, da se čimbolj pritajijo, da ne delajo nobenih napadov, da samo organizirajo zveze in zbirajo podatke ter jih pošiljajo čez mejo. Druga naloga je, da prinašajo čez mejo klevetniško literaturo in jo z anonimnimi pismi v namenju, da širijo alarmantne vesti, pošiljajo na najrazličnejše naslove, k ljudem, za katere pač mislijo, da spadajo v krog tistih, ki žele svobodo izkoriščanja in špekulacije. Pri tem se seveda močno motijo tako, da večina te alarmantne pacarije prihaja v arhive Uprave državne varnosti. To pomeni, da so definitivno obupali, da bi mogli najti kakršnokoli resno oporo v narodu samem. Računajo samo na ustvarjanje vojne psihoze, psihoze nesigurnosti, na ustvarjanje nezaupanja v ljudske sile, na vse tisto, kar bi moglo koristiti sovražniku v njegovih pripravah za novo vojno in v njegovi težnji, da bi čim bolj ovirali razvoj našega gospodarstva. Zato morajo ti špijoni zbirati podatke po naših tovarnah, o strokovnjakih, kako ti žive, kje stanujejo, kakšne žene imajo, kakšne kuharice, s čim se pečajo v privatnem življenju itd. itd.

Gospodarji seveda pozablajo, da morajo njihovi hlapci, banditi-špijoni od nečesa živeti in da se v njihovih skrivališčih na raznih skednjih, v cerkvenih zakristijah itd. ne da živeti od miši in sena. Zato ti banditi, ki so večinoma že postali pohlepni roparji, ki gredo v špijonsko službo zato, ker imajo na ta način poleg svojega roparskega instinkta še nek — za zapadne pojme — »legalni« vir dohodkov, vendar ne izpolnjujejo dosledno nalog svojih gospodarjev, ampak se iz enostavnega roparskega pohlepa po plenu vendarle spuščajo v napade. Zato so plen njihovih napadov večinoma osamljene kmetije in slabo zavarovane zadruge.

Drugače tudi biti ne more. Za svoje delo lahko pridobijo samo razne propalice, kriminalne tipe, teh pa ni mogoče disciplinirati. Njim tudi ni mnogo do tega. Špijonažo organizirajo množično — iz vrst naše emigracije, pred katero po zaslugi Kreka in Rožmana stoji alternativa: ali v Argentino ali v špijonažo. Svobodna repatriacija ni mogoča, ker zapad take svobode ne prizna in noče — ker tega Krek in Rožman, ker tega ameriški imperialisti in Vatikan nočejo. Ti njihovi špijoni so v emigraciji izgubili vsak čut osebne poštenosti, vsak čut odgovornosti do svoje domovine, v dolgih letih so odvisni samo od Trumanovih drobtinic, zato so do kraja korumpirani. — Za njih ni več normalnega, mirnega življenja, pred njimi je, če se ne iztrgajo iz Krekovih krempljev, samo še pot špijonaže, kriminala, zločina.

Take ljudi seveda ni lahko disciplinirati, njih vodi samo še najbolj umazani živalski instinkt po samoohrani. Zato ropajo, ubijajo, kradejo in predvsem mnogo klevetajo in lažejo. V njihovih pismih, ko iščejo senzacionalnih vesti, beremo najpogostejše stavke: »Pošlji mi čimprej verjetnih senzacionalnih vesti. Nič ne de, če niso točne, samo da so senzacionalne in kolikor toliko verjetne. Tako blago gre na zapadu bogato v denar, to je najbolj iskana roba. Plačal bom dobro.«

Taka je pot te »opozicije« po razkrinkanju Nagode-Snojeve družbe. Zato v Bitenčevi družbi že ni več skoro nobenih teženj »opozicije«. To je samo še organiziranje špijonaže in direktno pritegovanje v špijonažo vsega, na kar bi se mogel zapad pri nas osloniti. Ne moti jih več, če gre tu za ameriško ali gestapovsko špijonažo, samo da je proti ljudstvu in proti demokraciji. Usmerjena je ta sovražna dejavnost predvsem na izkoriščanje duhovščine in pozicij cerkve, za naloge tujih špijonaž. Kurirske zveze gredo po župnikih, kaplanih, cerkovníkih, marijinih tretjerednicah, farovških kuharicah itd. Nek Bitenčev kurir je bil zajet v zakristiji cerkve na Dolenjskem. »Bunker« je imel več mesecev v cerkvenem zvoniku. Župnik, če se ne motim, še danes trdi, da zanj ni vedel in bi morali torej sklepati, da je oboroženi bandit-kurir verjetno živel od cerkvenih miši. Drug Bitenčev kurir-bandit je bil zajet na seniku, hrano in časopise mu je dnevno nosila farovška kuharica iz bližnje vasi. Cela vrsta ljudi je neposredno iz ljubljanskega škofijskega ordinariata sodelovala pri ustvarjanju Bitenčeve špijonske mreže. Za vsem pa stoji Krek in višji oficirji anglo-ameriške vojske v Trstu in Gorici.

Nobenih teženj nima več ta grupacija, da bi organizirala kakršnokoli opozicijo. Gre samo še za špijonažo, zbiranje podatkov, organiziranje špijonskih kanalov, organiziranje špijonskih oboroženih band za čuvanje špijonskih centrov. Če vprašate te ljudi, kaj je njihov cilj, kaj je njihov politični program, vas bodo začudeno pogledali in ne vedo kaj odgovoriti.

Marsikdo se čudi, kako to, da vsi ti zločinci, ko pridejo pred sodišče, večinoma priznavajo svoje zločine. V tem ni nič čudnega. Drugače ne more biti. Nobene ideje nimajo, za katero naj bi se borili. Nobenega programa

nimajo, nobenega cilja pred seboj. Edino, kar imajo, je »svobodno« služiti zapadnim imperialistom in z njihovo pomočjo priti ponovno do možnosti »svobodnega« izkoriščanja našega ljudstva. To pa je cilj, ki ga ne more nihče braniti, za katerega ne more nihče dobiti moralne opore, da bi bil junak. Za zločinske, protiljudske namene ni mogoče vzgojiti niti vzgajati junakov. Za take cilje je mogoče izkoristiti samo moralne propalice, izgubljene ničle. Zato organizatorji špijonskih centrov zapadnega imperializma nikdar niso in ne morejo računati na moralno trdne in zdrave ljudi, takih se boje in jih sovražijo.

Zadnja postavka, po kateri je skušala reakcija organizirati vsaj neko vrsto »opozicije«, je bila reakcionarna duhovščina. No, tudi tu so vsi napori izpodleteli. Duhovščina vse bolj spoznava, da bo izgubila poslednji vpliv na ljudske množice, če se spusti na to pot. Ne zato, ker bi bila v svoji večini naklonjena novi ljudski demokraciji in socializmu, ampak zato, ker čuti moč ljudskih množic in odločnost teh množic, da gredo po poti socializma, zato se mora umikati s poti, ki ji jo vsiljuje vsa cerkvena emigracija z Rožmanom na čelu in ki ji jo z vso avtoriteto vsiljuje Vatikan. Obupuje nad možnostjo te poti, zato se njen najzagrizenejši del nujno zateka k podtalnemu sodelovanju s špijonskimi centri, njihovimi oboroženimi bandami in k organiziranju špijonskih kanalov čez mejo. Zaradi teh deliktov in sodelovanja z gestapom je bilo v letu 1947 v preiskavi 37 duhovnikov v LRS, od tega 18 iz mariborske škofije, 16 iz ljubljanske in 3 primorski duhovniki.

Če ta dejstva povemo predstavnikom katoliške cerkve v Sloveniji, se navadno farizejsko izgovarjajo, da se pač vedno najdejo kake garjeve ovce in da zato ne smemo kriviti vse duhovščine. Mi se s tem strinjamo, toda vemo, da te garjeve ovce v tej sredi niso tako redke, vedno odkrivamo nove, stalno se pojavljajo nove in še noben oficialni predstavnik cerkve na Slovenskem jih ni jasno obsodil. Še več, noben še ni do danes obsodil vojnega zločinca Rožmana, noben še ni do danes obsodil vrste duhovnikov — domobrancev, koljašev, noben še ni rekel jasne in javne besede proti raznarodovalni politiki belogardistične duhovščine, Vatikana in italijanskih ter avstrijskih škofov v Trstu, Gorici, Udinah in Celovcu. Njihovi verski listi, »Oznanilo« in mariborski »Verski list« se dosledno borijo proti znanstvenim dognanjem s področja prirodoslovja, fizike itd., čeprav to čisto nič ne spada k verskim vprašanjem in čeprav je to nedopustno, ker se pri nas ne sme potvarjati znanstvenih ugotovitev z namenom zavajati ljudi v očitno zmoto, — nikdar pa ne najdejo možnosti, da bi branili cerkev in vero pred nevarnostjo, ki ji grozi od tistih, ki jo skušajo izkoriščati za organiziranje špijonaže in banditizma pri nas in za raznarodovanje neposredno za našimi mejami.

Če ugotovimo, da je komaj 25% duhovnikov v Sloveniji organiziranih v OF in da se niti ti po svoji večini ne zavedajo dolžnosti člana OF, dočim je v Italiji skoro vsa duhovščina aktivna v vrstah neofašističnih, demokristjanskih organizacij, potem mora biti jasno vsakemu, da onih duhovnikov-špijonov pri nas ni mogoče smatrati samo za slučajne garjeve ovce. To je linija Vatikana, ki odločno nasprotuje aktivnosti duhovnika v OF, v borbi za socializem in resnično ljudsko demokracijo pod lažno krinko, da se duhovnik ne sme pečati s politikom. V Italiji s pastirskimi pismi organizira volilno akcijo pod Göbbelsovo parolo boja proti komunizmu in vnebovpijočim zločinskim izkoriščanjem verskih čustev poštenih ljudi v protiljudske, imperialistične namene. Ker Vatikan ve, da pri našem ljudstvu s tako parolo ne bi mogel sploh med ljudi, ker bi ga ti sami izločili iz svoje srede, jih navaja k pod-

talnemu špijonskemu delu in tajno, z zaupnimi opomini grozi s cerkvenimi kaznimi in suspenzijami poštenih duhovnikov, ki delajo v OF. Vendar se danes, kljub pritisku Vatikana, vrste teh poštenih duhovnikov, zavednih članov OF, že občutno večajo in utrjujejo. Na drugi strani pa držijo oficialni predstavniki Vatikana vrsto duhovnikov v OF zato, da bi po njih varali OF in ljudstvo. S tako politiko bo treba prenehati. Naše ljudstvo zahteva jasnost in ne bo dovoljevalo nobenega slepomišenja. Predvsem po zadnjih izkušnjah v Bitenčevem procesu je potrebna jasnost in odkritost. Vsaka druga pot bi morala povzročiti samo še večje odtujevanje duhovščine in z njo cerkve od našega ljudstva v korist ameriških, imperialističnih vatikanskih agentov in odločno škoditi cerkvi v LRS. Duhovščina se bo morala odločiti ali z našim ljudstvom, z OF in za ljudsko demokracijo, za resničen mir in graditev socializma, ali s tujimi špijoni in imperialističnimi sovražniki nove Jugoslavije proti našemu ljudstvu in za novo vojno, fašizem in barbarstvo. (Navdušeno pritrjevanje.)

Tovariši ljudski poslanci! Kakor vidimo, vsi naporji reakcije ob mobilizaciji vseh rezerv imperializma pri nas niso zmogli uspeti v poskusu ustvarjanja neke opozicije na terenu nove Jugoslavije, niso zmogli uspeti v poskusu razbiti ali vsaj malo omajati, vsaj načeti tisto čudovito borbeno enotnost, požrtvovalnost in predanost novi Titovi Jugoslaviji, Fronti in Partiji, ki jo je skovalo naše ljudstvo v težki osvobodilni vojni. Vsej reakciji ne preostaja drugega, kot da se zadovoljuje z grupicami propadlih, kriminalnih tipov, s katerimi ustvarja bedne špijonske centre in neznatne banditske, razbojniške, kriminalne tolpe. Drugače stoji stvar neposredno za našimi mejami. Tu so se anglo-ameriške vojaške oblasti, italijanska in avstrijska državna uprava vrgle z vsemi silami na delo, da bi razbili enotnost slovenskega ljudstva, ki se je tu skovala med osvobodilno vojno. Tu so pogoji za sovražno dejavnost reakcije ugodnejši, saj uživajo vojni zločinci jugoslovanske emigracije vso podporo obstoječih oblasti na tem terenu.

Njihov namen je pod krinko zapadne demokracije skriti v obliki raznih psevdodemokratičnih strank agenture zapadnega imperializma, ki naj bi slabile borbeno odpornost slovenskega in resnično demokratičnega gibanja na tem ozemlju in ustvarile neko politično bazo za organiziranje imperialističnih špijonskih grupic proti novi Jugoslaviji.

Naravno je, da so tudi tam v veliki stiski za kakršenkoli politični program. Ves program se omejuje na Göbbelsovo protikomunistično borbo. Vse drugo jim je nejasno. V vseh drugih vprašanjih se niti ti imperialistični hlapčiči med seboj ne morejo zediniti.

Duhovščina se je v veliki meri povsem povezala s profašističnimi in protislovenskimi škofi in z vojnozločinsko emigracijo. Drugi del duhovščine, zlasti na Koroškem in v Benečiji, je pasiven ali tihi pristaš OF, ki pa pod pretnjo Vatikana ne more z jasno besedo na dan. Skratka, ta duhovščina takšna ali drugačna ne predstavlja zadostne opore za namene vojnohujskaških imperialističnih grupacij.

Zato so se oprli na vrsto raznih starih preizkušenih agentov in skušajo z njimi organizirati tako zvano SDZ, ki naj bi imela svoje organizacije v Gorici in Trstu, zadnji čas pa že tudi v Celovcu in na Koroškem in ki naj bi tvorila bazo za rekrutacijo špijonov proti novi Jugoslaviji. Za tako delo so mogli dobiti seveda same špijone — poštenih ljudi ne morejo zavesti v stvar, ki nima programa in ki je odvisna samo od dobre volje gospodarjev-imperialistov.

Glavno besedo v tej imperialistični agenturi ima advokat Angeletto. Ob priliki Bitenčevega procesa je smatral za potrebno, da »svečano izjavi«, da nima z njim nobene zveze in da ga ne pozna. Poglejmo, kdo pozna tega advokata. Sedanji predsednik SDZ, tržaški advokat dr. Josip Angeletto je izjavil dne 23. septembra 1940 na tržaški kvesturi:

»Razen delovanja na gospodarskem polju odklanjam torej vsako obdolžitev, da sem kakorkoli vršil iredentistično aktivnost v korist Jugoslavije. Ob tej priliki bi lahko celo rekel, neupoštevajoč dejstva, da sem po rodu Slovenec, da nisem nikdar čutil naklonjenosti do Jugoslavije; nasprotno, vedno sem bil s svojim duhom in s svojo družino prepričanja, da je naše življenje vezano s temi kraji in režimom, ki nas podpira. Iz teh razlogov si nisem nikdar želel druge oblasti razen italijanske. Prepričan sem, da sem vtisnil svoje politično prepričanje tudi svojim otrokom, ki so že itak usmerjeni antikomunistično in antiiredentistično.«

Podobno izjavlja v prošnji na notranje ministrstvo v Rimu dne 30. julija 1940:

»Do oblasti sem bil vedno spoštljiv in se z njimi nisem nikoli sprl, niti me niso te preganjale. Nikdar nisem bil revolucionar ali upornik niti nisem sedaj ob svoji starosti. Ni točno, da nasprotujem fašističnemu režimu. Sem discipliniran in strog do samega sebe, zaradi česar moram nujno biti pristaš reda in discipline. Celó v javnosti sem bil tolmač fašističnih načel, o katerih sem pisal v uvodu svoje knjige »Prva knjiga o italijanskem pravnem zakoniku«, ki jo je priobčil leta 1939 Slovenski pravnik v Ljubljani.«

Podobne podatke bi lahko navedli za ostale vodeče funkcionarje te nove stranke z onstran naših meja, n. pr. za advokata dr. Vesela, industrijalca Udoviča, Srebotnjaka itd. Enako izgleda ta družba v Gorici, kjer jo vodijo dr. Kacin, Kemperle, Ivan Krpan, Trofil Simčič in drugi. Kemperle je bil na primer zaupnik notranjega ministrstva v Rimu in goriške kvesture. V času okupacije pa se je nahajal v varstvu Rainerja v Trstu. Šuligoj Stanko je na primer med osvobodilno vojno opravljal špijonske posle proti našemu pokretu v korist neke tuje obveščevalne službe.

Če danes pogledamo to družbo, vidimo, da so organizatorji sami agenti, ki so že dolgo v službi zapadno-imperialističnih obveščevalnih služb. Po nalogu teh služb organizirajo neko stranko, ki seveda ne more zbrati v svojih vrstah drugega kot sovražnike ljudske in nove Jugoslavije. Ker so sami agenti, se seveda omejuje glavna njihova aktivnost na medsebojne spore in konkurenco, kdo bo bolje služil svojemu gospodarju in prejemal za to boljše plačo. Zanimivo je, da stoji za vsem tem znani Ivan Marija Čok, ki je bil nekoč organ jugoslovanskega notranjega in zunanjega ministrstva hkrati, ki pa danes ne nastopa v SDZ odkrito, ker smatrajo nekateri ameriški oficirji v Trstu. »da bi to ne bilo ugodno, ker je preveč poznan kot angleški agent«. Ti oficirji se ga na eni strani boje, ker nočejo, da bi organizacija prišla pod vpliv druge obveščevalne službe, na drugi strani, ker vedo, da je toliko razkrinkan pred našim ljudstvom, da ne bi mogli pod njegovim imenom doseči zaželenih uspehov. Torej celo tam, kjer naj bi se direktno pod pokroviteljstvom anglo-ameriških vojnih oblasti v vsej bohotnosti razvijala »oborožena demokracija zapadnega tipa«, med Slovenci, ni mogoče ustvariti drugih razbijaških strank po principih zapadnega »mногоstrankarskega sistema«, kot katoliške grupacije pod vodstvom tujih škofov in njihovih eksponentov ali pa neko SDZ pod vodstvom raznih bivših italijanskih špijonov, oboževalcev

fašistične Italije in današnjih špijonov zapadno imperialističnih obveščevalnih služb.

Zakonitost družbenega razvoja je takšna in drugačna ne more biti. Tam, kjer je ljudstvo v borbi spoznalo svojo moč, vzelo svojo usodo v lastne roke, tam morajo imperialisti prej ali slej priti z vso brutalno razredno jasnostjo na dan. Tam jim ne ostaja drugega, kot da se poslužujejo najbolj brutalnih metod fašizma, kot to delajo v Grčiji, v nekaterih kolonijah in da gredo na odkrito pot kupovanja hlapcev — agentov, špijonov, ki naj jim pomagajo varati narod, ustvarjati v vrstah demokratičnega gibanja nesigurnost in nevero v lastne sile, širiti klevetniške in alarmantne vesti in tako slabiti odporno silo in borbena pripravljenost ljudskih množic. Kadar stoje imperialisti razgaljeni v vsej svoji barbarski, nečloveški goloti pred ljudskimi množicami — ne morejo več uspevati s prevarantskimi metodami zapadnega »demokratizma« in morajo zato v boju za svoj obstanek z vso družbeno zakonitostjo poseči po barbarskih sredstvih fašizma in osredotočiti svoje delo na ustvarjanje podtalnih, ilegalnih špijonskih grup.

Enak je bil, tovariši in tovarišice, postopek, ki ga je v tem pogledu v naši preteklosti do najvišje mere nemške temeljitosti izvajal Himmlerjev gestapo in ki ga skušajo danes izkoristiti v svoje namene nekatere zapadno-imperialistične špijonske službe. Jasneje in odločneje kot katerikoli drug imperalizem, je nemški usmeril svojo glavno dejavnost na razbijanje notranje čvrstine komunističnih partij. Tudi to je logično in zgodovinsko nujno. Fašizem je tako pred najširšimi ljudskimi množicami očitno razkril vso brutalno resničnost imperializma, da je postala nujna in očitna delitev družbe tako, da so na eni strani ljudske množice pod vodstvom KP, na drugi strani pa razgaljeni kapitalistični, finančni mogotci s kupljenimi, razdivjanimi, lumpenproletarskimi nacističnimi tolkami. Zato se fašizem vrže na delo, da notranje slabi KP in da jo zavaja na napačno linijo po svojih kupljenih agentih. Zlasti je fašizem to pot pokrenil kot svojo skoro osnovno metodo, s katero je hotel slabiti odporno moč osvobodilnih gibanj v vojni podjarmljenih narodov Evrope. Brutalna uničevalna vojna, ki jo je vodil fašizem in ki je postavila življenje ljudi podjarmljenih narodov in protinacističnih krogov Nemčije in Avstrije izven vsakega zakona, je z vso ostrino postavila pred demokratično človeštvo vprašanje borbe za obstanek celih narodov in za ohranitev golega življenja. V tej borbi so mogli uspevati samo odločni narodi, samo močna odporiška gibanja, ki so z vso ostrino postavljala vprašanje enotnosti naroda, discipline odporiškega gibanja in ki niso dopuščale nobenega kolebanja v odnosu do okupacijske oblasti.

Gestapo je imel nalogo, izkoristiti to situacijo za to, da kupi za sebe čim več slabičev, da jih pod krinko dobrih »komunistov« in »antifašistov« vrine na odgovorna mesta antifašističnega gibanja in po njih zbira podatke o razmerah v antifašističnih organizacijah in širi parole in vesti, ki bi te organizacije demoralizirale, slabile njihovo odločnost, organiziranost, discipliniranost in ustvarile pogoje, v katerih naj bi se posamezniki borili za svoj goli obstanek, četudi za ceno sotovarišev. Prav to je gestapu uspelo doseči v marsikaterem koncentracijskem taborišču in s tem je gestapu uspelo, da je pridobil iz teh taborišč novo vojsko za fronte, nove delavce za tovarne in da je lahko zmanjšal vojaško silo za vzdrževanje reda v taboriščih.

Za izvedbo te naloge je uporabljal predvsem ljudi, ki bi mogli uživati med antifašističnimi množicami zaupanje. Zato je iskal vidne komuniste, antifašistične borce in ugledne intelektualce.

Popolnoma napačno bi bilo, da bi danes, ko so te stvari razkrite, sumili vse ljudi te vrste, ki so šli skozi koncentracijska taborišča. Prav tako pa bi bilo škodljivo in nevarno, če ne bi bili skrajno budni proti vsem, ki v teh stvareh ne kažejo iskrenosti, in ki skušajo stvari olepšavati in jih razlagati z vsemogočimi posebnimi okolnostmi. To bi bilo nevarno, ker bi omogočilo zapadnim imperialistom, da še naprej v kalnem ribarju in iščejo žrtev, ki bi pod pretjno razkrinkanja morali služiti njim proti lastnemu narodu.

Tovariši ljudski poslanci! Videli smo, da reakciji pri nas ne ostaja nobena možnost formiranja opozicije, nobena možnost formiranja kakršnekoli legalne akcije v obrambo svojih protiljudskih, profitarških interesov. Zato je jasno in nujno, da usmerja tudi pri nas danes svoj glavni udarec na podtalno miniranje naše slavne Partije. Kakor je pokazal proces proti skupini Diehl, Oswald, Košir, gre udarec reakcije predvsem v dve smeri:

1. s pomočjo dobro zakritih špijonov se skuša vriniti na najodgovornejša mesta v naši državni upravi in tam pod videzom najvestnejšega izvrševanja svojih dolžnosti vršiti zločine špijonaže, načrtnega škodljivstva, sabotaze in diverzije. Zlasti se pri tem osredotoči na iskanje najbolj tajnih gospodarskih izsledkov in na iskanje najslabših in najobčutljivejših točk v našem gospodarstvu. Hkrati organizira načrtno škodljivstvo, to je v formi visoke strokovne usposobljenosti skuša vršiti sabotaze, ki jih normalno niti ne opazimo, tako da posledice smatramo za slučajne, za rezultat malomarnosti kakega delavca ali kaj podobnega;

2. druga smer tega udarca gre na grupiranje frakcionskih elementov, starih nezadovoljnejev v vrstah partije, večinoma ljudi, ki so davno že prekinili z našo partijo, pa so danes, ko je pri nas revolucija zmagala, užaljeni, ker je zmagala brez njih in kljub temu, da oni v njeno zmago niso nikdar verjeli. To pot je šel zlasti Košir, ki je skušal zakriti svoje sovraštvo do ljudske demokracije in nevero v možnost graditve socializma pri nas s tem, da je iskal nesoglasij in teoretično-ideoloških »napak« in skušal skritizirati našo Partijo kot neleninistično, kot partijo, ki je zašla z revolucionarne poti.

Ena kot druga pot je naši borbi za socializem nevarna in lahko izredno škodljiva.

No, za eno kot za drugo smer je važno in vzpodbudno dejstvo, da more uspevati samo ob naši nebudnosti in kolikor jo hranijo zunanji imperialisti. Dejstvo, da smo v našem razvoju tako daleč, da imperialisti nimajo več drugih možnosti, kot da pod krinko kritiziranja naše linije, češ, da ni dovolj revolucionarna, da ni čista, dovolj leninistična, dovolj jasno dokazuje moč socializma, moč marksizma-leninizma, njegovo popolno zmago v vrstah najširših množic naših narodov. (Ploskanje.)

Končno stojimo še pred eno veliko nevarnostjo. Imperializem nima nobene resne nade na ustvarjanje notranje opozicije, kot smo že večkrat ugotovili. Zato predstavlja zanj največji možni uspeh, če mu uspe omajati zaupanje naših množic v svoje lastne sile, zaupanje v možnost dosledne in odločne graditve socializma v naši državi. Zato mu je osnovno sredstvo, da kleveta našo oblast, Osvobodilno fronto in zlasti našo Komunistično partijo in širi alarmantne vesti, s katerimi skuša obrniti pozornost ljudskih množic od najvažnejših vprašanj. Te vrste so alarmantne govornice, ki na osnovi odkritij sovražnikovih agentur pri nas širijo nezaupanje z izjavo »komu pa sploh še moremo zaupati?«

Prav dejstvo, da so bile te agenture kljub vsej globoki podtalnosti razkrite, mora vlivati poguma in zaupanja v naše sile. Čim bolj in čim hitreje

bomo odkrivali sovražne agenture — in teh bo še dolgo precej, ker se sovražnik noče mirno sporazumeti z našo današnjo stvarnostjo — tem mirneje in odločneje in tem samozavestneje bomo mogli graditi našo novo družbo in tem odločneje in uspešneje bomo razbijali ostanke kapitalizma in protisocialistične težnje.

Ob tej priložnosti pa moramo opozoriti še na neko posebnost. Nekateri se čudijo, kako da se o špionaži in sovražnih agenturah pri nas toliko govori in da je tega toliko. To seveda nikakor ni izraz neke težke politične situacije pri nas, temveč je samo nujna posledica dejstva, da živimo na mejah med dvema svetovoma — med svetom ljudske demokracije in socializma in med svetom — »svobodne špekulacije« in imperializma. V zvezi s tem dejstvom bi nas moglo čuditi samo to, če te špijonaže ne bi razkrivali — samo to bi nas moglo skrbeti, ker bi jasno dokazovalo, da nam imperialisti uspevajo prodirati v naše vrste, ne da bi jih mi pravočasno odkrivali.

Drugo dejstvo v zvezi s temi pojavi špionaže pa je, da so to zločini tiste vrste, ki jih je pošteno delovno ljudstvo smatralo vedno za najhujšo veleizdajo nad lastnim narodom, ki pa za imperialistične sluge, ki so davno izgubili vsak smisel za patriotizem, za svoj narod, za državljanske obveznosti, predstavljajo običajno formo varanja naroda in ljudstva in zato o zločinih te vrste ne govore radi in jih raje rešujejo tajno in s kupčijami med posameznimi imperialističnimi grupacijami.

Zato njih ti procesi pri nas razburjajo, gredo jim na živce, ker oni ljubijo zakulisno diplomacijo in se boje odkrite borbe. V tem je še en dokaz moči naše stvari, stvari socializma, stvari borbe za narodno suverenost, ki ne trpi nobene zakulisne špekulacije, nobene tajinstvene nejasnosti in ki vodi svojo borbo odprto in jasno v interesu ljudskih množic in človeškega dostojanstva. (Dolgotrajno ploskanje.)

Tovariši in tovarišice! Da bomo v tej ostri borbi za socializem čim uspešnejši in bomo čimpreje prišli do ugodnih rezultatov, pa je nujno potrebno, da se stalno zavedamo sovražne, podtalne dejavnosti, da vztrajno razvijamo budnost v naših vrstah in razkrinkujemo sovražnika. Kot smo videli, graditev socializma ni samo idilična mobilizacija ustvarjalnih ljudskih sil v miru in slogi, ampak z zgodovinsko nujnostjo zahteva ostro borbo za uničenje kapitalističnih elementov pri nas in ostro borbo proti agenturam zunanjega imperializma.

Ta borba je zlasti v LRS posebno ostra, ker imamo tri meje, na katerih imperialisti sistematično organizirajo kanale za infiltracijo svojih kriminalnih plačancev na naš teritorij. Čim uspešneje bomo preganjali to bando, tem bolj se bo zatekala k obupnim individualno-terorističnim metodam. Čim bolj čutijo moč našega ljudstva in z druge strani svojo nemoč, da bi dobili vsaj majhno oporo, tem bolj bodo v svojem obupu segali po terorističnih metodah. To nam dokazujejo zadnji atentati na nekatere naše aktiviste. Smrtno ranjena zver lahko zada še težke rane naši skupnosti, če je ne bomo z vsemi silami tolkli do poslednjega diha.

To so dejstva, ki se jih moramo stalno zavedati zlasti mi, ki živimo na skrajnem zapadu nove Jugoslavije in novih ljudskih demokracij vzhodne Evrope. Posebno skrb moramo zato posvečati utrditvi naših meja — ne mislim samo z vojaškega stališča, ampak v ustvarjanju močnega, politično trdnega, neprodušnega branika, ki ga moramo ustvarjati na naših mejah, da očuvamo naše ljudstvo pred zločinskimi nakanami zapadnih imperialističnih obupancev.

V odnosu do teh obupnih podvigov najgrših izrodov zapadnega imperializma moramo biti v stalni, tako rekoč vojni pripravljenosti — samo tako bomo mogli izvršiti svojo posebno dolžnost, ki jo imamo kot najzapadnejši branik pred ostalimi narodi Jugoslavije in demokratičnimi silami v tem delu Evrope.

To so nekatere naloge borbe proti našim sovražnikom, ki stoje pred nami vsemi, v prvi vrsti pa pred organi notranje uprave v LRS ob izvajanju velike naloge za graditev socializma in uničenje kapitalističnih elementov in ob sprejemanju ostalih nalog v zvezi s proračunom za leto 1948. (Dolgotrajno ploskanje in pritrjevanje.)

Predsednik dr. F e r d o K o z a k : Besedo ima ljudski poslanec minister dr. Jože Potrč. (Ploskanje.)

Dr. J o ž e P o t r č : Tovariši ljudski poslanci! V proračunu, ki vam je predložen, se zrcali ne samo gospodarsko in politično, temveč tudi kulturno življenje našega naroda, burna in nagla rast vseh njegovih sil in svetla perspektiva nadaljnjega razvoja. Že prvo leto petletke nam potrjuje popolno pravilnost naše poti, dokazuje našo sposobnost, da gradimo socializem iz lastnih sil skupaj z ostalimi narodi naše domovine. S popolno nacionalno svobodo, priborjeno v borbi proti fašizmu, smo dosegli tudi popolno svobodo v razvijanju vseh svojih nacionalnih kvalit. Uresničeno je znanstveno predvidevanje, ki ga je izrekel leta 1939 tovariš Kardelj, ko je zapisal v svojem delu »razvoj slovenskega narodnega vprašanja«, da bo naš narod osvobojen imperialističnega pritiska, postal resnično enakopraven član v zboru narodov, kjer bo odločala moč duha in kulture namesto nasilja, ki je svojstveno današnji nacionalistični dobi. Naš narod je danes res enakopraven član med narodi, ki so odvrgli jarem imperializma; z velikanskimi koraki premaguje svojo relativno tehnično in ekonomsko zaostalost, s tem pa gradi krepko materialno bazo za novo, višjo kulturo. Čeprav še ne moremo govoriti o izobilju sredstev za vsesplošni kulturni dvig našega naroda, ki nam ga bo dala brez dvoma druga petletka, ki bo zgrajena na težki industriji sedanje petletke, lahko že danes konstatiramo iz leta v leto hitrejšo kulturno rast. Ne samo, da smo po strašnem razrušenju šolstvo obnovili in predvojne izdatke za prosveto in šolstvo daleč prekoračili, kar pričajo naslednje številke: 1939. leta 151,000.000, 1946. leta 250,000.000, 1948. leta 697,000.000 dinarjev, temveč smo samo od lani na letos zvišali prosvetni proračun za celih 42% (tako visok skok je nastal predvsem zaradi priključitve Primorja) in tako prišli od 16% na 17% celokupnega republiškega proračuna. Tolikšno upoštevanje prosvete v proračunu lahko izkazuje le malokatera od najbolj razvitih kapitalističnih dežel. Tako je izkazovala na primer Velika Britanija 1932. leta 10,6% celotnega proračuna za prosveto, ZDA dajejo danes samo 1,5% svojega narodnega dohodka za prosveto, Francija samo 3%.

Ni pa to dejstvo najbolj značilno in bistveno za našo prosvetno politiko. Največja kulturna pridobitev je brez dvoma najtesnejša povezava kulture s pravo ljudsko demokracijo. Dati ljudstvu kulturo, napraviti vse delavce in kmete izobražene in kulturne, to pomeni srečo in blagor vseh ljudi, pomeni krepitev mednarodnega miru, bratstva in napredka. (Ploskanje.)

Razvijanje prave nacionalne kulture ne loči narodov, temveč nasprotno, združuje jih, kajti ni večje kulturne pridobitve, kot je bratstvo in enotnost osvobojenih narodov. To je najgloblja vsebina novega patriotizma: ljubezen do lastnega naroda in spoštovanje vsega kulturnega, svobodoljubnega, napred-

nega pri drugih narodih. Tak patriotizem lahko zmaga le v najbolj ogorčeni borbi proti imperialističnemu nacionalizmu — šovinizmu, kajti boj teh dveh ideologij ni nič drugega kot boj naprednega človeštva proti imperialistom. Ti sovražniki človeštva uporabljajo vsa, tudi najnižkotnejša sredstva, da sejejo nezaupanje med narodi, da bi mogli zaradi svojih profitov razvneti vojno.

Zato pomeni razvijanje napredne kulture, ki je edino lahko kultura delovnih množic, našo najsvetejšo patriotično dolžnost. Ljudstvu je treba omogočiti, da kulturo ne samo uživa, temveč da jo tudi ustvarja. Naša zmago-slavna pot izgradnje socializma pomeni hkrati zmago teh načel. Naše ljudstvo je vedno kazalo žejo po kulturi, njegov boj za kruh je bil vedno tudi boj za kulturo. Narodnoosvobodilna vojna je sprostila vse ustvarjalne sile ljudstva, najboljši sinovi naroda, ki jim protiljudski režimi niso mogli niti hoteli omogočiti razvoja, so dokazali kot borci proti okupatorju vse tvorne sile in danes zavzemajo važna mesta v državnem aparatu, v vojski kot oficirji, v tovarnah kot udarniki. Danes je v večernih gimnazijah omogočeno slehernemu, da si pridobi potrebno splošno izobrazbo. Leta 1947/48 je bilo v 28 takih gimnazijah vpisanih 2.600 dijakov, od katerih je po svojem socialnem izvoru 53% delavcev, 23% kmetov, 16% obrtnikov, ostali so nameščenci in drugi poklici. V nižjih razredih delavskih gimnazij pa že prevladujejo delavci. Kljub redni zaposlitvi se jih je prijavilo 53% k izpitom. Od teh jih je izpite uspešno opravilo 70% — odstotek, ki se krije s povprečnim odstotkom na rednih gimnazijah. Podobnemu cilju služijo »delavski tehnikumi«, ki naj omogočijo nadarjenim delavcem-udarnikom strokovno srednjo izobrazbo. Okrog 300 tečajnikov se pripravlja na 6 pripravljalnih tečajev za že ustanovljene delavske tehnikume. Torej vidimo: aktivisti, politično zavedni borci in delavci pridno izkoriščajo priliko, da si dvignejo splošno in strokovno izobrazbo.

Takoj po osvoboditvi smo imeli veliko pomanjkanje učiteljskega kadra. Treba ga je bilo ustvariti v čim krajšem roku. Nadaljevala se je tradicija iz narodnoosvobodilne borbe, ko se je leta 1944 na štirih tečajih iz vrst predanih borcev pripravilo 127 udeležencev za pedagoški poklic. Leta 1945 smo imeli 13 tečajev s 665 udeleženci, 1946. leta 8 tečajev s 654 udeleženci, 1947. leta tri tečaje s 118 in letos tri tečaje s 100 udeleženci. Na ta način smo dobili za vzgojo naše mladine 1612 novih učiteljev, od katerih jih je nekaj v JA, nekaj pa se jih je tudi razkropilo po drugih službah, tako da danes poučuje okrog 1100 učiteljskih pripravnikov.

S sedemletkami je kakor znano odpravljen stanje v šolstvu, ki je v stari Jugoslaviji onemogočalo prehod iz končane osnovne šole v višje srednje in srednje strokovne šole. Mi se danes ne moremo več zadovoljiti samo s tem, da je vse naše prebivalstvo pismeno. Že v prvi petletki bomo dali 75% naše mladine nižjo izobrazbo in s tem možnost prehoda na vse višje šole. Kaj to pomeni, bomo razumeli, če primerjamo stopnjo izobrazbe pri nas s stanjem v najsilnejši in najbogatejši kapitalistični državi v ZDA. Po izjavi ministra za pravosodje Clareka je danes več milijonov otrok, ki sploh ne hodijo v šolo in nad 2 milijona, ki hodijo v take šole, ki so absolutno neustrezne; trije milijoni odraslih niso nikdar hodili v šolo in 10 milijonov so bili deležni tako pomanjkljivega pouka, da jih je šteti med nepismene. Brez dvoma je tedaj v našem šolstvu poleg novega učnega načrta, ki jamči življenjsko znanje, uvedba sedemletke največja pridobitev, s pomočjo katere bomo dosegli, da bo izobrazba res last najširših ljudskih množic. Letos je delalo 55

sedemletk, v jeseni jih bo 125. Letos bi bili morali v te šole zajeti 1400 otrok, a smo jih v resnici 3648. V jeseni bo samo v naše sedemletke vključenih okoli 9.000 otrok, v 1. razred gimnazije in v 5. razred sedemletke se bo v jeseni vpisalo 12.700 otrok.

V najtesnejši zvezi s problemom sedemletk je vzgoja kadrov za predmetni pouk. Na novo ustanovljeni Višji pedagoški šoli v Ljubljani, ki pripravljajo predmetne učitelje za to šolstvo, študira poleg 70 rednih — študijska doba je dve leti — še 449 izrednih slušateljev, katerih študijska doba traja 3 leta. Velik preobrat zaznamujemo v strokovnih šolah, ki nam bodo dale kvalificirane delavce in srednje strokovne kadre. Vseh srednjih in nižjih strokovnih šol je 108 z 9703 dijaki, od tega 19 srednjih s skupno 3707 učenci. Okrog 2000 učencev v gospodarstvu iz oddaljenih krajev bo pa zajeto v trimesečnih tečajih s strnjenim poukom, tako da bo vsa mladina dobila poleg svoje strokovne tudi potrebno splošno izobrazbo. Kakšno je bilo stanje v prejšnji Jugoslaviji, nam ilustrira dejstvo, da smo imeli takrat samo eno industrijsko šolo, medtem ko imamo danes 28 triletnih industrijskih šol ter smo odprli celo vrsto novih strokovnih šol ali novih odsekov (n. pr. na Tehnični srednji šoli). Za te rastoče potrebe šolstva vseh vrst, dalje raznih tečajev (kot so tečaji za dopolnitev osnovnošolske izobrazbe pri mladini, ki še ni končala osnovne šole, nadaljevalne šole za kmečko mladino, tečaji za predšolsko vzgojo, ki naj zajamejo prvič v naši zgodovini vso predšolsko mladino) bomo ustanovili razen obstoječih še dve novi učiteljski v Celju in Novem mestu in še eno enoletno šolo za vzgojiteljice v Mariboru. Da bi mogli naši pedagoški kadri vsaj približno zadostiti potrebam novega časa, izkoriščati izkušnje naše narodnoosvobodilne borbe in prave ljudske revolucije in današnje preobrazbe družbe ter aktivno in ustvarjalno delovati na prevzgoji mladine ali vsaj na začetku ne preveč zaostajati za družbenim razvojem, je organiziralo ministrstvo za prosveto — zopet nadaljujoč delo iz narodnoosvobodilne borbe — osnovne pedagoške in strokovne tečaje z znanstveno politično poglobitvijo. Teh tečajev je bilo 1944. leta 8 s 345 udeleženci, 1945. leta 40 s 4817 udeleženci, 1946. leta 23 s 1576 udeleženci, 1947. leta 23 z 2167 udeleženci. V letu 1948 bo v tečajih nad 2000 udeležencev.

Da bi čimbolj odpravili nekdanji monopol imovitih slojev na višjo izobrazbo, je ljudska oblast omogočila z organizacijo internatov, dijaških domov, menz in štipendij tudi nadarjeni mladini iz delavskih in kmečkih vrst študij na vsaki šoli.

Tako imamo za strokovne šole 36 internatov z 2274 učenci, 30 menz s 1893 abonenti; učenci v strokovnih šolah sprejemajo samo iz republiških virov 1368 štipendij v znesku 1.289.200 din na mesec, razen tega dajejo posamezna podjetja štipendije iz fonda za kadre, nekaj stotin štipendij dajejo zvezna ministrstva. Zato se je tudi lahko tako povečalo število dijakov. Dijaških domov z vso oskrbo (srednješolskih internatov) imamo 46 z okoli 5500 dijakov; od teh plačuje samo 10—15% vso vzdrževalnino, ostali pa le delno ali nič. Univerzitetni mladini služi 6 študijskih domov s kapaciteto 442, letos bomo začeli graditi velik študentski dom in obsežen provizorij. Odločilna pomoč visokošolski mladini pa so štipendije, ki rastejo iz leta v leto. Leta 1947/48 prejema od 5777 slušateljev vseh visokih šol Slovenije 1705 ali 45% štipendije, na tehniški fakulteti celo 57%. Vsota vseh zveznih in republiških štipendij na naših šolah je znašala 1946./47. leta 6,865.400 din, 1947./48. leta pa samo v enem mesecu 2,953.700 din, to je letno okrog 30 milijonov. V bivši Jugoslaviji pa je bilo za štipendije visokošolcev in srednješolcev predvidenih 200.000 din.

Z vsemi, doslej omenjenimi napori zasledujemo dva smotra. Dati hočemo najširšim množicam delovnega ljudstva in vsej mladini res napredno, sodobno znanje in globoko patriotično vzgojo, ki jih bo usposobila za uspešne graditelje boljšega, socialističnega družbenega reda, tako da bo kultura res pristopna vsemu ljudstvu in da bo postala res njegova last, na drugi strani pa, da bo to očiščena kultura, ki bo vsebovala res vse vrednote preteklosti in hkrati najnovejše pridobitve, da bo uživala znanost in umetnost tak ugled, kakor ga poprej nikdar ni in kot ga pod diktaturo izkoriščevalcev tudi ni mogla uživati.

Zato tudi ugotavljamo na vseh področjih kulture nepretrgan, vedno hitrejši napredek. Ne samo, da smo kljub strašnemu uničenju, materialnim izgubam in ljudskim žrtvam dosegli predvojno stanje, temveč smo ga daleč prekoračili. Iz ekspozicije tovariša Djilasa v zvezni skupščini so znane številke o porastu šol in učencev, dvigu gledališč in kinofikacije ter radiofikacije, dvigu založniške delavnosti v vsej Jugoslaviji, dalje številke, ki dokazujejo skrb ljudske oblasti za kulturne delavce. Splošni kulturni polet v novi Jugoslaviji ne sloni, kakor bi to hoteli prikazati sovražniki našega ljudstva, na tem, da bi zelo zaostale republike napredovale na račun in na škodo bolj razvitih, temveč prav naš proračun, kulturni polet v Sloveniji priča, da pri naša bratsko sodelovanje koristi in splošno blaginjo vsem narodom. Naj navedem številke, ki veljajo za našo republiko: V srednjih in strokovnih šolah je bilo v Sloveniji 1939. leta 25.188 učencev, 1948. leta 43.419 učencev; visokošolcev je bilo 1939. leta 2.132, 1947. leta pa 3.777. Medtem ko je leta 1939 izšlo knjig in brošur v nakladi 1.028.000, jih je izšlo 1947. leta 3.087.380 in je predvidenih za 1948. leto 5.034.680. Poleg že omenjene Višje pedagoške šole sta ustanovljeni ekonomska in agronomska fakulteta, spremenjena v popolno medicinska fakulteta, tehnična pa izpopolnjena z novimi oddelki: geodetskim in metalurškim, njen strojni oddelček pa je bil dopolnjen. Gradimo več inštitutov in laboratorijev, med njimi so posebno pomembni vodogradbeni, rudarski in metalurški. Ustanovljeni sta na novo akademiji za igralsko in upodabljaljočo umetnost. Število kinematografov je naraslo od 65 v letu 1939 na 94 v letu 1947; število obiskovalcev se je dvignilo od 2.793.339 na 5.949.355 (213%). Domača filmska industrija raste: leta 1947 smo izdelali 19 filmov, obzornikov in kulturno-dokumentarnih filmov; snema se prvi umetniški film.

Radio, mogočno sredstvo kulturnega dviga in propagande, se je razširil ne samo s podvojitvijo števila radijskih naročnikov, temveč posebno s tem, da se zadnje čase posveča posebna pozornost šolskim in sindikalnim krožkom, torej kolektivnemu poslušanju. Število aparatov v šolah je v tekočem šolskem letu naraslo od 148 na 262. Porasli so izdatki za Slovensko narodno gledališče v Ljubljani in Mariboru od 5.967.580 dinarjev leta 1939 na 32.901.769 dinarjev lani in 42.670.960 dinarjev v letošnjem proračunu, kar znaša 715% v primeri z letom 1939. Tudi število obiskovalcev je naraslo od 210.000 na 348.000, to je dvig za 166%. Dograjena je bila Moderna galerija ter stavljena za razstave na razpolago. Medtem ko je bilo leta 1938/39 v Ljubljani sicer 17 razstav, ki so jih prirejali večinoma posamezniki in ki so bile večji del namenjene ozkemu krogu (obiskovalcev je bilo skupno 22.000, po 500 do 1500 na razstavo), sta imeli leta 1947 dve veliki kolektivni razstavi naše likovne umetnosti 38.149 obiskovalcev, kar priča o uspešni popularizaciji likovne umetnosti.

Pomemben kulturni dogodek je ustanovitev Slovenske filharmonije, ki prireja danes že po vsej Sloveniji koncertne prireditve. Pred vojno, leta 1939, smo imeli 44 takih prireditev, od teh 32 v Ljubljani in le 12 v ostali Sloveniji,

z obiskom 9413 oseb. Leta 1947 pa 171 (72 v Ljubljani in 99 v ostali Sloveniji) z obiskom 83.999 oseb, letos do aprila že 119 koncertov z obiskom 48.938 oseb. Naši reproduktivni umetnosti se odpira neslutena pot razvoja, ko bodo novi združni domovi omogočili prireditve kvalitetnih umetnikov skoraj v vsaki vasi. Za kulturno preobrazbo naše dežele je v vsakem pogledu pomemben razvoj ljudske prosvete, saj osredotočuje kulturno-množično delo vseh frontnih organizacij ter izraža iniciativo najširših ljudskih množic. Vzemimo za primer knjižnice. Nasproti 853 ljudskim knjižnicam v letu 1939 smo jih v 1947. letu imeli 1249, in sicer 191 v mestih in 1058 na deželi. Ker so bile umetniško malovredne in ideološko škodljive knjige odstranjene, ima dobra napredna knjiga v življenju našega ljudstva zelo velik pomen. Zelo je porasel pomen ljudskih univerz. Pred vojno smo jih imeli 6, ki so leta 1938/39 pred 14.057 poslušalci priredile 124 predavanj, leta 1947 pa je 85 ljudskih univerz priredilo 2319 predavanj pred 244.313 poslušalci. Ljudskih univerz imamo danes že 108. Velik je porast amaterskih gledaliških skupin; pred vojno jih je bilo 560 z 2744 predstavami, leta 1947 pa 925 s približno 6000 predstavami. Pred vojno smo imeli 271 glasbenih skupin z 240 prireditvami, leta 1947 pa 1059, in to 820 pevskih in 239 instrumentalnih s skupno 2604 nastopi.

Navedeni primeri jasno pričajo o razcvetu naše kulture, o njenem razvoju v širino in globino, o silni obogatitvi našega ljudstva s kulturnimi vrednotami, o izredni vlogi znanosti in umetnosti v našem novem življenju, o prvorazrednem pomenu kulture kot mobilizatorju sil za dovršitev petletke in izgradnje socializma. Iz tega sledi tudi drugačen, pozitiven odnos ljudske oblasti do kulturnih delavcev, drugačno spoštovanje kulturnih vrednot kot v bivši Jugoslaviji. Tako bomo s predloženim zakonom o varstvu kulturno zgodovinskih spomenikov lahko rešili take kulturne spomenike naše preteklosti, ki jih v bivši Jugoslaviji zaradi egoističnih zasebnih interesov protiljudski režimi niso hoteli zaščititi.

Z uredbo o sistematizaciji je bil odločno popravljen materialni položaj prosvetnih delavcev, s sistemom nagrajevanja pa omogočeno, da se vsakemu požrtvovalnemu delu da zaslužen priznanje in nagrada; posebej pa bi hoteli še podčrtati naravnost revolucionarni preokret v ocenjevanju kulturnega dela, ki se izraža v izdatkih za umetnost (odkupi, nagrade, podpore itd.). Leta 1939 je znašala ta vsota 226.387 dinarjev, leta 1947 razen republiških, torej skupno z zveznimi nagradami 4.143.089 dinarjev, torej 18-krat več.

Dovolite mi, da se na kratko dotaknem tudi nekaterih pomanjkljivosti in nalog. Kljub silnemu porastu knjižnih naklad nam še manjka predvsem šolskih knjig. Silen pomen pri vzgoji naših najmlajših imata zaradi pomanjkanja čitank tudi lista »Ciciban« in »Pionir«, prvi izhaja v nakladi 80.000, drugi v nakladi 40.000, medtem ko so sploh vsi mladinski časopisi pred vojno imeli nekaj čez 50.000 naklade. Potrebno pa bo naše najboljše pisatelje, pedagoge in umetnike zainteresirati za dvig kvalitete teh časopisov. Vsi mladinski časopisi skupaj imajo naklade 176.000.

Važen problem je produkcija učil in vzgojil. Imamo dve tovarni za učila, eno v Ljubljani, ki nas bo v nekaj letih osvobodila vsake odvisnosti od inozemstva, in eno tovarno v Novem mestu, ki bo producirala ne samo za Slovenijo, temveč za vso državo, izdelovala vzgojila, znanstveno premišljene igrače, s pomočjo katerih bomo usmerjali vzgojo naših najmlajših predšolskih otrok v socialistično življenje.

Skrb za enakomerno razporeditev še vedno številčno nezadostnih kadrov in za pomoč učiteljskim pripravnikom, da bi se mogli pripraviti za izpite,

nam nalaga plansko razmestitev kvalificiranih učiteljev. Z vsem možnim upoštevanjem potreb posameznika, v tesnem sodelovanju s sindikati bomo lahko pravilno razporedili kadre, če bodo vsi sodelovali ter razkrili vse »teorije«, s katerimi bi posamezniki skušali prikriti svoj škodljiv odnos do dolžnosti, ki jih ima vsak državljan do naše petletke.

Lani smo oddali 51 prosvetnih delavcev v druge republike. Čast in ponos mora postati za vsakogar, da posnema one, ki so vsak trenutek pripravljeni storiti za domovino vsako žrtev in ji služiti vsepovsod.

Naša največja naloga je razvijanje novega jugoslovanskega patriotizma, ki temelji na visoki oceni vrednosti našega bratstva in enotnosti, na globokem spoštovanju pred ideali njih, ki so žrtvovali najdražje, svoje življenje, za našo svobodo, za našo svetlo in srečno kulturno bodočnost. Boriti se moramo za našo napredno ideologijo, za ideologijo bratstva med narodi, enakopravnosti, tovarištva, za ideologijo ljudske demokracije in miru, za višjo moralo socializma, za napredne ideje; to pa pomeni hkrati ogorčen boj šovinizmu, »moralni« izkoriščevalcev in špekulantov, hinavskih vatikanskih agentov, vsem ideološkim vplivom našega sovražnika, imperialistične buržoazije, pa naj se javlja ta kot dekadenca v literaturi ali kot apolitičnost, amoralnost, anacionalnost, kot mistika ali filozofski idealizem. Razviti moramo kritiko — naše najsilnejše orožje, krepko moramo zagrabit in nadaljevati započeto delo razkrinkavanja sovražne ideologije. Imeli smo na univerzi poskus ustvarjanja in širjenja lažnih teorij o naši ljudski revoluciji kot o malomeščanski zadevi in drugo. Take sovražne teorije imajo za cilj podcenjevanje naše ljudske revolucije, širjenje nevere v naše sile ali celo sploh zanikanje naše revolucije. V osnovnih šolah poskušajo posamezni zakrinkani protiljudski duhovniki s potvarjanjem znanosti pobijati prizadevanja učiteljev. Verjetno tudi ni naključje, da hvali verski list čudeže prav v času, ko skušajo agenti po Prekmurju varati lahkoverne ljudi s samo »materjo božjo«, ki bi se naj »prikazala« v drevju, ali da pišejo o izjavah cerkvenih ljudi, da ne smemo nikogar v vero siliti, ne da bi obsodili nasilno prekrščevanje Srbov pod ustaši ali pojave, da grozijo danes nekateri duhovniki otrokom s kaznimi, če ne bi prihajali k verouku. Vse nakane naših sovražnikov bomo onemogočili, če bomo organizirali odločen boj za ideološki dvig, za prevzgojo množic v duhu napredne kulture. Zmaga petletke ni odvisna samo od zmage na gospodarski, temveč tudi na ideološki kulturni fronti. (Ploskanje.)

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Prekinjam današnjo sejo, ki se bo nadaljevala ob 16. uri.

(Seja je bila prekinjena ob 13,15 in se je nadaljevala ob 16,10.)

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Nadaljujemo z razpravo. Besedo ima ljudski poslanec Matija Maležič.

Matija Maležič: Tovariši ljudski poslanci! Naši letošnji proračuni, najprej zvezni in sedaj naš republiški, najbolj jasno odražajo velike družbeno-politične spremembe, ki so se izvršile pri nas. Zaradi tega, ker so stari izkoriščevalci izgubili oblast, ker so kapitalistični elementi izgubili svojo ekonomsko osnovo, ker je naš državni, to je občeljudski socialistični sektor in naš zadružni sektor silno narasel, zaradi tega smo priča velikemu delovnemu elanu vseh delovnih ljudi, ki združeni v OF zavestno gradijo in hočejo zgraditi lepšo socialistično bodočnost. Vse to pa je vzrok temu, da bo v letošnjem letu naš narodni dohodek tako izredno narasel, da smo lahko

sprejeli proračun, ki je za 45,2% večji od lanskega in da sedaj sprejemamo naš republiški proračun, ki je za 49,4%, to je za skoraj 50% višji od lanskega.

V teh številkah se zrcalijo vsi ogromni uspehi, ki smo jih dosegli posebno v prvem letu naše petletke in ki nedvomno kažejo, da je bila pot petletnega plana pravilna, ker jo potrjuje praksa, da so se osmešili vsi malodušneži in kapitulanti, ki niso verjeli, da so osvobodjene delovne množice sposobne planske številke spreminjati v stvarnost, da so se osmešili vsi oni, ki niso verovali v premoč socialističnih elementov nad ostanki kapitalizma pri nas.

Značilno za socializem je tako gospodarstvo, ki črpa iniciativo pri množicah, gospodarstvo, ki ni kruto centralizirano, marveč se oslanja na vse državne organe od najvišjega do najnižjega, ki temelji torej na vseh organih ljudske oblasti, od zvezne vlade do najmanjšega krajevnega ljudskega odbora pri nas.

Naši ljudski odbori niso imeli takoj po vojni niti objektivnih niti subjektivnih možnosti, da bi lahko uspešno odigrali svojo vlogo v gospodarskem življenju. Vse to pa se zadnja leta vidno spreminja na boljše. Poglejmo, kako se to odraža v našem proračunu.

Naš letošnji proračun se je od lanskega, ki je znašal 3.223.883.000 dinarjev, zvišal na 4.818.675.000 dinarjev, kar pomeni povečanje za 49,4%. Če pogledamo, koliko se je povišal republiški del proračuna v ožjem smislu in zbirni proračun vseh ljudskih odborov, dobimo naslednjo sliko: lanskega republiški del proračuna je znašal 2.214.518.000, letošnji pa 3.447.054.000 dinarjev.

Lanskega zbirni proračun ljudskih odborov je znašal 709.365.000 dinarjev, letošnji pa 1.371.621.000 dinarjev. Iz tega sledi, da se je ožji republiški del proračuna povečal za 37%, dočim se je zbirni proračun ljudskih odborov povečal za 93,3%, če upoštevamo tudi primorske okraje. Toda tudi tedaj, če primorske okraje odštejemo, vidimo, da so se proračuni okrajev dvignili za 66%. Slika bo še jasnejša, če povemo, da v letošnjih proračunih LO niso upoštevani dobički iz gospodarskih podjetij, ki ostanejo ljudskim odborom na razpolago.

Ta analiza našega proračuna pojasnjuje bistvene stvari.

1. Kaže namreč, da v našem gospodarstvu oziroma v proračunu, kot njegovem finančnem odrazu ni težnj h krutemu centralizmu, ki so značilne za kapitalizem, ki so značilne pri organizacijskih oblikah državnega kapitalizma, marveč obratno, kaže na sprostitev, na vključenje vseh ustvarjalnih sil, kaže na zaupanje in vero v ustvarjalno iniciativo vseh organov oblasti, kar je konec koncev odraz zaupanja in vere v naše ljudske množice.

Krepitev ljudskih odborov in njihovega gospodarstva, ki se odraža v letošnjem in ki je vidno tudi ob primerjavi proračunov za 1946. in 1947. leto, omogoča dejansko samostojnost v upravljanju krajev, okrajev in mest. Ta samostojnost, ki nima nič skupnega s partikularizmom, temelji na materialni osnovi, ki jo predstavljajo gospodarske ustanove in podjetja.

2. Taka analiza proračuna kaže, da se pri nas krepijo tisti družbeni organi, ki neposredno vplivajo na vsakodnevno življenje delovnih ljudi, kar ima poleg ekonomske tudi veliko politično-vážnost. Tovariš Kardelj je v svojem referatu o komunalnem gospodarstvu poudaril, da predstavljajo pri nas prav ljudski odbori tisto omrežje, po katerem se morajo pretakati materialna sredstva za vsakdanje življenje delovnih množic.

Če pogledamo petletne plane ali pa letošnje proračune ljudskih odborov, vidimo, da je povprečno tri četrtine investicij namenjenih stanovanjem, ko-

munalnim napravam, kulturnim in zdravstvenim potrebam, preskrbi itd., skratka, neposrednemu izboljšanju življenja ljudi. Povečanje proračunov ljudskih odborov v odnosu na celotni proračun je potemtakem neposreden odraz dviganja življenjskega standarda pri nas. To zgovorno demantira tiste, ki mislijo, da naš letošnji državni proračun povečavamo na račun življenjskega standarda delovnih ljudi.

Proračun, ki ga sprejemamo, predstavlja naš plan za drugo leto petletke. Ta plan mora biti za nas nadaljevanje uspehov prvega leta in izkoriščanje izkušenj lanskega leta.

V Ljubljani je bil plan lanskega leta v splošnem dosežen in presežen. Lokalna industrija je v prvi polovici leta zaostajala za uspehi, ki so se pokazali v drugi polovici. Splošna slabost lokalne proizvodnje je bila, da nismo imeli nikakih izkušenj v planiranju, da smo imeli le približne plane, ki so se v glavnem pokazali nerealni. Nerealni v tem smislu, da so bili v večini primerov prenizko postavljeni, da pa so bili kljub slabosti v evidenci in kontroli, v pomanjkanju norm, neznanju itd., skoraj povsod daleč prekoračeni.

Na drugi strani pa mnoga podjetja, ki izdelujejo važne predmete za potrošnjo, plana niso izpolnila, pri čemer so se pokazale vse tiste slabosti, ki smo jih slišali včeraj in danes — neizkoriščene kapacitete, pomanjkanje norm, neinicijativnost pri izkoriščanju lokalnih surovin, oportunitizem itd.

Plan građenj je bil kljub izredno velikemu skoku v primeri z letom 1946 v glavnem dosežen. Zgrajene so bile stanovanjske zgradbe, industrijski in komunalni objekti v predvidenem obsegu. Mnogi tedaj niso verjeli v realnost takih planov. Praksa je pokazala, da so bili v zmoti.

Pripomniti pa je treba, da so bili stroški građenj veliki, da je bilo premalo štednje pri materialu, posebno pri cementu in lesu, kar bo treba letos popraviti.

Največje težave smo imeli v preskrbi. Kljub temu, da se je naš trgovski aparat zelo lepo razvil, nismo skozi vse leto uspeli obvladati trga in cen na trgu. Prvo polovico leta je bila situacija slabša, v drugi pa se je vidno zboljševala. Skušnje so pokazale, da samo ekonomska intervencija na trgu ne zadostuje. Naša inšpekcija je neprestano odkrivala nešteto primerov vsakovrstne špekulacije in umetnega dviganja cen. Postalo je skoraj pravilo, da so komisije, kamorkoli so pogledale, pa naj si bo to pri mesarju, peku ali trgovcu, v večini primerov naletele na izigravanje predpisov, skrivanje blaga in na vsakršno drugo špekulacijo. To priča, da iskanje dobička v privatni trgovini danes ni slučajen pojav, ki se dogaja le tu pa tam, marveč, da je to v naši stvarnosti družbena logika.

V Ljubljani je razmeroma dosti ljudi, ki se bavijo s trgovino. Ogromno pa je primerov, ko je trgovski lokal in izložba le slepilo, dočim se lastnik ukvarja z vsemi mogočimi posli. Naša trgovska podjetja so bila v vsakem pogledu prešibka, da bi bila na eni strani sposobna, dati na trg več blaga po nižjih cenah, na drugi strani pa tudi s pomočjo oblasti in njenih organov ni bila sposobna boriti se proti poplavi špekulantov. Zaradi tega je treba temu napraviti energičen konec. Kot je špekulacija v privatni trgovini in obratih za preskrbo danes skoro splošen pojav, tako mora biti neizprosna boj proti temu na vsej črti sedaj naša prva dolžnost! To zahtevajo od nas tisoči delavcev in nameščencev, od katerih je odvisno izpolnjevanje našega plana. Če smo danes sposobni sami producirati, bomo tudi sposobni trgovati — bodisi v državni ali zadružni trgovini.

Sposobni bomo seveda samo, če bomo istočasno čistili iz našega trgovskega aparata take elemente, ki ne razmišljajo o potrebah ljudi, ki jih ne boli, če je potrošnik izročen na milost in nemilost špekulantom. Primer nakupovalcev »Prehrane«, ki so bili obsojeni pred sodiščem, primer bivšega direktorja mestnega podjetja »Sadje«, ki je sabotiral zalaganje trga z zelenjavo in češnjami, kaže, da bo to letos ena najtežjih nalog.

Nove uredbe o preskrbi so bistveno izboljšale prehrano v mestu, vendar je treba naglasiti, da se plan preskrbe z mesom ne izvaja. Zadnje mesece se izvaja le povprečno 70%. Vzroki ležijo predvsem na slabem in prepozno javljenem planu odkupa ter na nekaterih okrajih, ki plana ne izpolnjujejo. Šele zadnji teden se močno čutijo prednosti vezane trgovine, tako da imamo trenutno celo več mesa, kot je potrebno za kritje kart.

Letošnji proračun za Ljubljano je 56,5% višji v primeri z lanskim. Upoštevač dva lanskeletna dodatna proračuna, ki sta prvenstveno krila izdatke administracije, se je proračun zvišal za 13%. Izdatki, predvideni za investicije, so skoro za 100% višji od lani, dočim se vsota za vzdrževanje upravnega aparata skoraj ni spremenila. Če upoštevamo, da se je spričo potrebn aparat povečal, je ta vsota sorazmerno dosti manjša kot lansko leto. Preteklo leto se je gospodarska dejavnost ljudskih odborov zelo povečala. Ustrezno temu se je moral razviti in izpopolnjevati administrativni aparat. Nastale so nove organizacijske oblike, ki jih prej v razmeroma slabo razvitem gospodarstvu nismo potrebovali. Pri nas smo morali na primer formirati kar 6 novih poverjeništev za posamezne veje komunalnega gospodarstva. Važno je pri tem to, da ta aparat niti zdaleka ne smemo istovetiti z administrativnim aparatom v starem smislu, da so v našem celotnem aparatu nastale bistvene spremembe, da izginja posebno pri ljudskih odborih meja med regulativnimi in operativnimi posli, da so nekatera nova poverjenišтва prevzela skoraj v celoti vlogo direktij. Brez dvoma je to uspeh, ki odraža družbeno politične spremembe zadnjih let. Zaradi tega izdatke za tak aparat ne smemo nepremišljeno zmanjševati, ker bi s tem povzročali škodo v gospodarstvu. To seveda ne pomeni, da v naših uradih ni več nepotrebne birokracije. Treba bo še mnogo energičnih ukrepov, posebno v tistih uradih, ki so odmaknjeni od gospodarstva, ki jih gospodarstvo ne osvežuje, kajti tam birokracija najbolj cvete.

Čeprav se je vsota za investicije v primerjavi z lanskim letom skoraj podvojila, v mestnem proračunu niso zajete vse investicije v Ljubljani. Ostanje investicije po finančnih planih podjetij in dela po planih organizacij OF, kar bo velika dopolnitev v letošnjem letu.

Mestni proračun se je letos prvič otresel vseh mogočih, majhnih in velikih fiskalnih davščin, ki so bremenile prebivalstvo. Trošarina, ki je v lanskem proračunu predstavljala eno največjih postavk, je izginila. V naši ljudski državi je uspelo odstraniti stoletne mitnice okoli mesta in drugje poiskati finančne vire, celo mnogo večje, kot so bili poprejšnji.

Nacionalizacijo privatnih podjetij in ustanov, ki je bila izvršena pred kratkim, ki pomeni veliko zmago in nov korak na poti krepitve socialističnega gospodarstva, so delovni ljudje zelo pozdravili. Ljudski odbori, ki bodo upravljali naša podjetja, so prevzeli tudi veliko odgovornost, da se bo delo uspešno nadaljevalo in izboljševalo, da se bodo tako povečali naši finančni viri in da bomo z večjo produktivnostjo omogočili večjo potrošnjo.

Letošnje proračunsko leto bo najtežje v naši petletki. Toda rezultati, ki smo jih v dosedanjih štirih mesecih in pol dosegli, jasno govorijo, da delovno

ljudstvo, ki je združeno v OF in ki zaupa naši Partiji, našemu vodstvu, našemu CK, na čelu s tovarišem Titom, da to ljudstvo ve, kaj hoče in da bomo tudi letos vse naloge izpolnili. Ne samo, da bomo izpolnili naš državni plan, še več! Delavci, nameščenci in obrtniki Ljubljane so samo v dveh mesecih, v marcu in aprilu, s prostovoljnimi delom zgradili objekte v vrednosti 5 milijonov dinarjev, ocenjeno po uradnih gradbenih normah. Do konca leta se bo ta vrednost dvignila čez 20 milijonov dinarjev. To je najboljši odgovor tistim, ki nimajo vere v naše množice! To nas navdaja pa tudi s ponosom zlasti ob misli na propadajoči zapadni svet.

Ker ta proračun realno ocenjuje naše sposobnosti, ker je odraz gradnje socializma in ker omogoča izpolnjevanje plana drugega leta petletke, bom glasoval za proračun! (Ploskanje.)

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Besedo ima ljudski poslanec Karel Reberšek.

Karel Reberšek: Tovariši ljudski poslanci! Preširok je delokrog lokalnega kakor komunalnega gospodarjenja, da bi se v tej kratki diskusiji v zvezi z referati o proračunu in v zvezi z navodili tovariša Kardelja in govorom tovariša Kidriča na razpravi o vsedržavnem proračunu za leto 1948 v Beogradu mogel dotakniti vseh vprašanj lokalne gospodarske dejavnosti. Ne vem, če se mi bo posrečilo, prikazati stremljenja in napore kakor tudi napake, ki smo jih delali pri izvrševanju naše največje naloge, to je dviga življenjskega standarda. Poleg zveznega in republiškega gospodarskega udejstvovanja imajo okrajna gospodarska podjetja oziroma lokalna gospodarska podjetja nalogo, da poleg količinske dopolnitve potreb, ki jim v celoti ne zadosti zvezna in republiška proizvodnja, krijejo v čim večji izbiri in kvaliteti potrebe lastnega okraja. S tem lokalno gospodarstvo v duhu socialistične ekonomske izgradnje stalno dviga življenjski standard ljudstva, dviga njegovo kulturno raven in prispeva k vsestranskemu napredku naše države.

Po referatu in razpravi tovariša Kardelja o nalogah našega lokalnega gospodarjenja na konferenci komunalnih predstavnikov v decembru 1947 v Beogradu in njegovem govoru na seji zveznega sveta narodov v preteklem mesecu tvori lokalno gospodarstvo v socialističnem gospodarskem sistemu enoto z vsem gospodarstvom, torej tudi z veliko industrijo, kmetijsko proizvodnjo, plansko distribucijo in ne predstavlja le komunalnih naprav v ožjem pomenu besede, marveč obsega vse, kar služi preskrbi prebivalstva z življenjskimi potrebščinami in storitvami v ekonomskem in kulturnem oziru. Jasno je, da ne predstavlja lokalnega gospodarstva le državni sektor, marveč je z njim povezan tudi združni sektor, pa tudi privatni, zlasti obrtniška proizvodnja.

Na kratko bi hotel prikazati, kako je mesto Maribor v praksi oživitvoriло smernice komunalnega gospodarjenja in v čem je izrazita razlika nasproti bivši komunalni politiki preteklih protiljudskih režimov vseh vrst. V omejenem okviru te diskusije ne bi mogel razpravljati o problemih prosvete, zdravstva, fizkulture itd., marveč bi se omejil na razpravo; kaj je Maribor, kaj je ljudska oblast v Titovi Jugoslaviji ustvarila in organizirala na ekonomskem komunalnem področju. Razpravljal bom o tem, kako je MLO izvrševal naloge, da v nasprotju s staro komunalno politiko kapitalističnega sistema, ki se je omejevala na komunalna podjetja v ožjem smislu besede, kakor na primer vodovod, plinarno, upravo cest in nekatera druga podjetja,

da komunalna politika zdaj ob prehodu v socialistično gospodarstvo dviga raven delovnega ljudstva.

Tako zvana lažna samouprava Maribora je površinsko merila 7 km² in je imela približno 36.000 prebivalcev. Takoj po osvoboditvi je ljudska oblast vključila bivše politične občine kakor Studenci, Tezno, Pobrežje, Radvanje, Zrkovci, Dogoše itd. Tako meri danes Titov Maribor 51 km² in je število prebivalstva naraslo približno na 70.000. Okolnosti kakor tudi razloge, zakaj se niso mogle že svojčas bivše občine vključiti, ni težko uganiti. Politične intrige kakor samopašnost tako zvanih županov kakor osebni interesi vplivnih posameznikov so preprečevali že takrat vključitev obrobnih občin na škodo vsega prebivalstva. Tako so se na primer vodovod, plinska napeljava, parki, lepotični nasadi omejevali samo na center mesta. Taki in mnogi podobni primeri so posledica bivše komunalne politike. Mnogo nezazidanih parcel v samem centru mesta, ki so tvorile stalen predmet špekulacije, je bilo predvsem lastnina ali bolje rečeno tatvina tako zvanega Herrenvolka in Weingartenbesitzerjev v Mariboru. Nenačrtna in necetska izgradnja Maribora daje danes našim arhitektom kakor urbanistom, ki so v polnem zaletu v duhu socialistične izgradnje, mnogo preglavic. Nov okvirni regulacijski načrt v duhu socialistične izgradnje modernih mest je v glavnem pripravljen in čaka še definitivno odobritev ministrstva za gradnje kakor tudi ministrstva za komunalne zadeve. Na anketi, ki je bila lansko leto ob sodelovanju predstavnikov množičnih organizacij in celotnega prebivalstva Maribora, na kateri je imel referat inž. arhitekt Černigoj, je ta pravilno poudaril naslednje: Kakršen je bil družbeni sistem, takšni so pač morali biti strokovnjaki oziroma delo in rezultati tega dela. Pogoji in okvir, v katerem je delal urbanist v predaprilski Jugoslaviji, je bil tak, da mu je že na papirju v kali zadušil ves polet, kaj šele pri realizaciji. Vsak še tako skromen in samo po sebi razumljiv urbanistični ukrep je izzval plazove intervencij posebno višjih političnih funkcionarjev in advokatov v korist njihovih klientov in na škodo lepšega Maribora. Vse to so torej posledice bivše komunalne politike, prikazane seveda samo v miniaturni. So pa jasna prispodoba kapitalističnega družbenega sistema. Šele s temeljito spremembo družbenega reda in po težki narodno-osvobodilni borbi lahko danes ustvarjamo socialistično družbo, ki je plod narodnoosvobodilne borbe, plod načrtnega gospodarstva, plod vodstva Komunistične partije Jugoslavije.

V povezavi s podržavljenjem znatnega dela zasebnih podjetij, kot tudi z ustanovitvijo popolnoma novih obratov, predstavljajo sedanja mestna gospodarska podjetja in ustanove, nastale po osvoboditvi, važen in merodajen faktor, ki s svojimi proizvodnimi, komunalnimi in obrtnouslužnimi, gradbenimi in preskrbovalnimi podjetji ter ustanovami zajema vse panoge našega gospodarstva. Pod vodstvom MLO oziroma pristojnih poverjenikov so mestna gospodarska podjetja in ustanove po svojem značaju podrejena operativnim upravnim vodstvom direktij. V celoti je danes registriranih 54 mestnih podjetij, brez sedaj nacionaliziranih. Ta podjetja zaposlujejo približno 4000 delavcev in nameščencev.

Če primerjamo bilanco lokalnih gospodarskih podjetij MLO v letu 1946 z bruto bilanco v letu 1947, lahko z veseljem ugotavljamo res velik napredek. Tako je znašal v letu 1946 bruto promet 194.000.000 din, v letu 1947 pa nad 600.000.000 dinarjev. Povprečni dobiček bruto prometa znaša 5%. Tako bomo lahko krili potrebe odnosno finansirali izvenplanska dela kakor bolnico, Dom čakajočih mater, opremo za Dijaški dom, dečje domove, Vajenski dom,

Študijsko knjižnico v Mariboru in določevali obratna sredstva za podjetja in ustanove, ki se na novo ustanavljajo itd. 40% dobička pa participira na administrativnem proračunu, v katerega je bilo lansko leto plačanih približno 11.000.000 dinarjev.

Normiranje elementov po strukturi cen je v zvezi s finančno disciplino in za sestavo finančnih planov nujna in neobhodno potrebna stvar. Zato smo se v podjetjih, ki nimajo tozadevno od svojih nadrejenih ministrstev predpisanih normativ na osnovi lanskih proizvodnih in finančnih izkušenj, lotili individualnega normiranja določenih elementov po strukturi cen, predvsem za podjetja strogo komunalnega značaja. Kajti samo na osnovi pravilno postavljenih proizvodnih in finančnih planov lahko pravilno planiramo dohodke in dobiček in kar je silno važno, preprečimo marsikakšno škodo oziroma razočaranje pri pregledu in obračunu letnih bilanc.

Akumulacija lokalnih gospodarskih podjetij in stalno stremljenje po znižanju upravnih in proizvodnih stroškov, ki so v lokalnem gospodarstvu še dokaj visoki, nam daje jamstvo za doseg in prekoračenje finančnih planov. Čim hitreje obračanje obratnih sredstev in pravilno obračunavanje ter določanje koeficienta obratnih sredstev nam bodo odkrili presežke obratnih sredstev, katere bomo lahko virimirali na ona podjetja, katerih obratna sredstva so nezadostna ali jih določali za nova podjetja, ki še nimajo obratnih sredstev.

Mnogo več pažnje kot doslej bo treba posvečati obrtni proizvodnji. Napačna bi bila neka vulgarna fuzija različnih obrti s težnjo industrializacije. Nasprotno, naše obrtniške storitve morajo postati mnogo bolj pestre od starih, biti morajo na še višji stopnji. Tako stremljenje pa ni potrebno samo zato, da ohranimo marsikatero bogato in koristno tradicijo, temveč tudi zato, da pomagamo ustvarjati naši zvezni in republiški industriji visoko kvalificirani strokovni kader. S tem bomo dvignili sloves naše domače industrijske in obrtniške proizvodnje, ki mora postati ponos naše socialistične graditve.

V naslednjem bi podal nepopoln in bežen prerez delovanja mestnih podjetij zlasti iz perspektive, kako so uspela v svojem glavnem in končnem smotru, to je v izboljšanju položaja našega delovnega ljudstva. Zaradi tega bi o nekaterih, po obsegu in prometu sicer večjih podjetij proizvodnega značaja manj razpravljal kakor o nekaterih manjših, ki služijo izrazito temu namenu. Po ocenitvi uspehov moramo poleg lastnih napak in napačnih prijemov, ki jih ugotavljamo in pravočasno odpravljamo, upoštevati okolnost, da je večina podjetij imela težko borbo zaradi pomanjkanja surovin. Razumljivo je namreč, da se je pri planski razdelitvi surovin moral upoštevati interes industrializacije kakor elektrifikacije, ki je v okviru naše prve petletke predpogoj za ustvaritev lahke industrije kakor mehanizacije našega poljedelskega gospodarstva. Sovjetska tehnična literatura na primer »Moč in sila socialistične industrije v SZ« od Geržberga nam prikazuje zgodovinski primer in izkušnje v borbi za izgradnjo težke industrije Sovjetske zveze, ki je bila predpogoj za veličastno zmago domovinske vojne, brez katere bi tudi ne bilo zmage in svobode naših narodov. Proizvodnja podjetij MLO Maribor krije znatni del lokalnih potreb, deloma pa presega lokalni okvir. Na drugi strani pa posamezne panoge lokalne proizvodnje še niso dovolj izoblikovane in jih bo treba izgraditi. Da se dotaknem naše največje naloge — lokalnega gospodarjenja, dviga življenjskega standarda. Število prebivalstva Maribora, ki postaja največji industrijski bazen LRS, iz meseca v mesec narašča. Vzporedno s tem naraščajo tudi potrebe našega mesta v prehranjevalnem kakor stanovanjskem oziru. Kakor v vseh mestih naše države postaja pro-

blem stanovanj vedno večji, kar je razumljivo v zvezi z naglim razvojem naše industrije. Tembolj seveda v Mariboru, ki je bil v času okupacije močno bombardiran. V času od 7. januarja 1944 do 12. aprila 1945 je mesto pretrpelo 55 zračnih napadov, padlo je nanj čez 9.000 bomb vseh kalibrov. Popolnoma in delno porušenihi je bilo 47% stanovanjskih in poslovnih prostorov, 466 zgradb in poslopij je bilo izravnano z zemljo. Silno so tudi trpela proizvodna sredstva komunalnih podjetij in komunalne naprave sploh. Ljudska oblast in s tem široke ljudske množice mesta Maribora so se z nepopisnim navdušenjem in delovnim poletom lotile takoj po osvoboditvi obnove mesta. Ljudstvo je čutilo, da je napočil njegov dan, da bo mesto in dom, ki si ga bo samo ustvarilo, za vedno njegovo mesto in njegov dom. Jasno je, da se to vprašanje v tem kratkem času po osvoboditvi kakor tudi zaradi posledic bivše stanovanjske politike stare Jugoslavije, ki se ni brigala, v kakšnih stanovanjskih razmerah je živelo delavstvo, tudi danes čez noč ne bo dalo odpraviti. Pa tudi sam administrativni ukrep utesnitve ne bo rešil tega vprašanja. Tovariš Kardelj je jasno postavil to vprašanje kot nujnost temeljitega reševanja, ki je samo v gradnji stanovanj. Mestno gradbeno podjetje je pričelo graditi delavsko naselje, v katerem bo našlo udobno stanovanje nad 460 delavcev, s primerno sindikalno dvorano, lastno knjižnico, napeljavo radia, kuhinje, gospodarskimi poslopji, kakor tudi ambulanto. Prve tri zgradbe so gotove in bodo te dni predane svojemu namenu. V načrtu kapitalne izgradnje stanovanj je za leto 1948 v programu 86 stanovanj, skupno z zveznim in republiškim pa 346 stanovanj.

Brez dvoma so precejšnje težave tudi s prehrano. Kalorične vrednosti, ki bi morale znašati v naših menzah najmanj 3000 kalorij dnevno, še nismo dosegli. Mestna ekonomija v izmeri 142 ha kakor tudi mestna vrtnarija s površino 15 ha in ekonomije zveznih ter republiških podjetij bodo brez dvoma mnogo prispevale k rešitvi tega vprašanja. Z odpadki iz mestnih restavracij in menz se v mestnih ekonomijah redi precej prašičev, kar je porok za dvig kalorične vrednosti prehrane v menzah. Nagli tromesečni način pitanja prašičev v mestnih ekonomijah bo dal vsake tri mesece najmanj 70 prašičev našim menzam. Moderna čebelarna, ki ima trenutno že 50 panjev in bo imela verjetno drugo leto že 100 panjev, kakor kurja farma s 500 kokoši — vse to bo dvignilo kalorično vrednost prehrane v naših menzah. Vsa ta dela so v polnem teku. Silno važna je tudi preskrba mesta s prednostnim mlekom za naše dojenčke. V tem pogledu se je še mnogo premalo storilo. Imamo pa danes v mestni ekonomiji 27 krav, ki pa niso odlične mlekarice, ker je v tem pogledu še precej težav.

Prav tako je nujna razširitev trgovskega omrežja, ki je trenutno še preveč koncentrirano v centru mesta. Zato smo pričeli širiti trgovsko omrežje predvsem na periferijo mesta oziroma naselij. Tako bomo razbremenili naše gospodinjne nepotrebnege čakanja, kar je važno, ker se gospodinjne vedno bolj vključujejo v proizvodni proces naše prve petletke. Procentualno razmerje v distribuciji prehrane je trenutno v Mariboru takole: državni sektor trgovine 25%, zadružni 60%, privatni 15%, skupaj 100%. V gostinstvu je situacija precej slabša in bo treba gostinstvu posvetiti še posebno pažnjo, saj pravi tovariš Kidrič, da se je treba že danes truditi, da bomo jutri uživali blagostanje.

Na kratko bi se še dotaknil nič manj važnega vprašanja v okviru lokalnega gospodarjenja, namreč izkoriščanja surovin iz okrajnih virov oziroma izkoriščanja odpadkov zvezne kakor republiške industrije. Prav gotovo je

v najrazličnejših surovinskih odpadkih, ki čakajo samo iznajdljive roke, mnogo skritih rezerv za ponovno predelovanje in prav v vsakem obratu, pa naj si bodo to odpadki črne metalurgije, barvastih kovin, lesne, usnjarske in tekstilne stroke. Hotel bi prikazati nekaj prav konkretnih primerov izkoriščanja različnih odpadkov. Znano je veliko pomanjkanje higiensko sanitarnih naprav. Posebno primanjkuje straniščnih školjk. Zahvaljujoč samoiniciativi, lahko rečemo, da smo to vprašanje odlično rešili in sicer prav iz navadnih odpadkov črne pločevine železniških vagonskih streh. Tvoznica emajlirane posode v Celju školjke emajlira in tako izdelane prav nič ne zaostajajo po obliki in trpežnosti za glinastimi školjkami sistema »Panama«. Trenutno je v delu 300 komadov in bodo tako brez dvoma krite potrebe našega mesta. Takih primerov bi lahko naštel nešteto.

Omenil bi samo še pravkar organizirano tvornico za predelavo usnjenih odpadkov, ki iz najrazličnejših odpadkov že izdeluje usnjene utenzilije, ki smo jih predvsem za tekstilno industrijo morali uvažati.

Na zadnji konferenci ministrstva za komunalne zadeve je tovarišica minister Lidija Šentjurčeva najavila ustanovitev inštituta za proučevanje delovnih metod. Zato bi bilo koristno, da bi vsa novatorska in racionalizatorska dela s primernim opisom kakor tudi natančno skico pošiljali v ta inštitut, ki bi jih potem lahko posredoval podjetjem in ostalim komunalnim ministrstvom. Vse to so pogoji za dvig življenjske ravni našega delovnega ljudstva.

Ob koncu bi se še malo dotaknil nekaterih značilnosti nacionaliziranih podjetij. Ob priliki prevzema smo lahko marsikaj ugotovili. Na eni strani sicer dokaj nizke upravne stroške kakor tudi znatno izkoriščanje surovin. Vse to prav gotovo ne zato, da bi to koristilo skupnosti in tako prispevalo svoj upravičeni delež k splošni akumulaciji, namreč zato, da so lastniki lahko razkošno živeli. V Mariboru imamo nekaj primerov, da obstajajo podjetja najrazličnejših panog industrijske proizvodnje, kjer stroji niso bili izkoriščeni kljub dosegljivemu materialu. Delalo se je samo v eni izmeni, dasi je obstajala možnost za dve ali celo tri izmene. Najbolj drastičen primer pa je nacionalizirano podjetje »Sofra« v Mariboru, katerega produkti so v zvezi s potrebami trga zelo važni. Bruto promet tega podjetja je znašal od 28. septembra, to je od dneva nacionalizacije, 5.238.145 dinarjev, pribitek na mezde je znašal 453% ali na polno lastno ceno 99%, v režiji pa je všteta tudi 2% provizija na promet, ki so jo dobivali nekateri sodelavci bivšega lastnika. Največje izkoriščanje pa se je izkazalo v tem, da je bivši lastnik sproti dvigal ves vložen kapital in dobiček, tako da bi moralo podjetje prodati vse stroje, avtomobil, osnovna kakor obratna sredstva za poravnavo dohodnine za leto 1947 in 1948.

Zato je naše delovno ljudstvo silno pozdravilo zakon o izpremembah in dopolnitvah zakona o nacionalizaciji privatnih gospodarskih podjetij in ustanov. Žal da se to že preje ni zgodilo. S tem, da so prišla ta podjetja v splošno ljudsko last in upravljanje, se bo brez dvoma dvignila produkcija v korist splošnega proračuna LRS, kakor v korist akumulacije mesta samega. Delovnemu ljudstvu bi bilo v posmeh, če bi pustili take primere nekaznovane. Omenjeni dopolnilni zakon, ki ga je zvezna skupščina sprejela, je velik korak naprej v izgradnji socializma naše države — srečnejše in lepše bodočnosti naših narodov.

Če bomo pri svojem delu in naporu gledali skozi prizmo splošne socialistične graditve, intenzivno razvijali lokalno gospodarska podjetja, bomo uspeli, da dvignemo življenjsko in kulturno raven našega mesta, vse to v

neomajni volji, da gradimo lepšo in srečnejšo bodočnost naših narodov, da gradimo nov dom — Titov dom, polni sonca za človeka od danes in jutri. (Ploskanje.)

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Besedo ima ljudski poslanec Danilo Petrinja.

Danilo Petrinja: Tovariši in tovarišice ljudski poslanci! Dovolite mi, da sedaj, ko pretresamo predlog proračuna LRS za leto 1948, ki ga je predložila vlada, podčrtam nekaj stvari, ki se mi zdijo važne v zvezi s proračunom in z razvojem lokalnega gospodarstva v sežanskem okraju.

Po osvoboditvi se je Slovensko Primorje, še posebej pa okraj Sežana, ki je trenutno, kakor je znano, eden najbolj pasivnih okrajev v Slovenskem Primorju, našel v ruševinah, v velikem vojnem opustošenju, saj je bilo požganih 1777 hiš in gospodarskih poslopij. Industrija v teh krajih sploh ni bila razvita, obrt je bila v rokah privatnikov in še ta zelo slabo razvita, vsa trgovina je bila v privatnih, po večini špekulantskih rokah, gozdovi so tod redki, ter so bili po večini od italijanskih fašistov popolnoma izsekani.

Anglo-ameriški okupatorji, ki so imeli velik del našega okraja okupiranega od razpada nacistične Nemčije pa do priključitve Istre in Slovenskega Primorja k FLRJ, so po teoriji in praksi svoje zapadne demokracije ljudstvo celo ovirali, da bi si ustvarilo svoje gospodarstvo, da bi se lotilo samostojnega gospodarjenja, tako kakor si ga je ustvarjalo in gradilo ljudstvo Jugoslavije. Ovirali so ga z vsemi mogočimi sredstvi: od preprečevanja vsake pomoči iz cone B oziroma Jugoslavije, preganjanja in zapiranja predstavnikov ljudske oblasti in političnih organizacij, do podpiranja reakcionarjev — ostankov fašizma. Razepljenost okraja v cono A in B je tudi zelo slabo vplivala na gospodarski razvoj okraja. Ob takih pogojih ljudska oblast, ki je delovala le v coni B tega ozemlja, ni mogla posvečati dovolj pažnje gospodarskemu razvoju tega okraja.

Leti 1945 in 1946 sta bili posvečeni predvsem obnovi podeželja. Kot je to splošno znano, so bili pri obnovi podeželja v kratkem času doseženi ogromni uspehi, saj smo z množičnim prostovoljnim delom povečali vrednost dela celo za devetkrat več kot je bilo investicij. Taki uspehi so mogoči samo tam, kjer je ljudstvo svobodno, kjer ima oblast v svojih rokah. Zato so bili taki uspehi na Primorskem, ker zna ljudstvo ceniti svobodo in pridobitve NOB in kjer je visoka politična zavest in patriotizem. Ob začetku leta 1947 smo z veliko pomočjo vlade LRS pričeli prehajati v plansko gospodarstvo in pričeli tako razvijati in utrjevati državni gospodarski sektor našega gospodarstva.

Že meseca junija 1947 so bila osnovana prva okrajna gospodarska podjetja, in sicer: Gradbeno, Avtoprevozniško podjetje, Mizarsko podjetje, Vinosadje, Meso, Mleko, Okrajni magazin, pozneje industrija kraškega marmora, kmetijsko posestvo itd. Da ne govorimo o velikih uspehih podjetij, o velikem vplivu na naš okrajni proračun, o velikem razvoju predvsem Gradbenega in Avtotransportnega podjetja, ki so v sedmih mesecih povečali osnovna sredstva za 300%. Poleg tega, da lokalna podjetja, predvsem obrtna, zelo vplivajo na proračun, se z dvigom lokalnega gospodarstva državnih podjetij zboljšujejo življenjski pogoji našega delovnega ljudstva, se nudijo našemu delovnemu ljudstvu osnovne drobne potrebščine, ki jih vsak dan nujno potrebuje. S takim razvojem se okraj Sežana vključuje v gospodarski plan Titove Jugoslavije, s takim razvojem je okraj stopil na samostojno gospodarsko pot.

Za časa okupacije fašistične Italije je bilo ljudstvo sežanskega okraja izkoriščano od kapitalistov, špekulantov in izkoriščevalcev, odvisno je bilo od drugih, saj je preje kapitalist izkoriščal naše vasi pri vsaki najmanjši potrebščini, danes pa se ljudstvo okorišča z izdelki svojih lastnih podjetij, danes ljudstvo ne išče potnih listov za Ameriko in Italijo, ker ima kruha na lastni zemlji, pri lastnih podjetjih, za svojo korist.

Kljub dejstvom, da so v našem okraju doseženi veliki uspehi na gospodarskem polju, ne moremo z njimi biti še zadovoljni. Mnogo premalo se je napravilo pri osnovanju podjetij krajevnega značaja, kljub vsem danim pogojem in kljub nujnim potrebam smo doslej premalo napravili za dvig gospodarstva in za samostojnost KLO. Od 41 KLO v našem okraju ima le 10 KLO svoja krajevna podjetja. Temu vprašanju bo treba v bodoče posvečati mnogo več pažnje.

Če pogledamo ta razvoj, moramo ne glede na velike uspehe ugotoviti, da niso bile in da še niso vse naše delovne in produktivne sile popolnoma mobilizirane. Marsikje so še ljudje, ki so neproduktivni, ki se še držijo doma na malem koščku neproduktivne zemlje, predvsem v Istri in na Krasu. Na drugi strani pa na naših gradbiščih in v naši industriji primanjkuje delovne sile ter zaradi tega preti nevarnost, da plana ne bi mogli izpolniti. Res je, da smo na tem področju dosegli že lepe uspehe. V delovne odnose se je v lanskem letu vključilo izven okraja 2.200, v okraju 3.500, skupno torej 5.700 ljudi, ki so bili do takrat na domačih malih kmetijah in v velikih družinah neproduktivni ter trpeli pomanjkanje; trdo so delali, a od svojega dela niso ničesar imeli, ker niso s svojim delom prigospodarili toliko, kolikor so potrebovali zase in za svojo družino. Dejstvo je, da ti ljudje danes povsem drugače živijo ter s svojim delom mnogo več koristijo sebi in skupnosti. Vendar pa smo v tem pogledu dosegli še vse premajhne uspehe. V okraju je še nad 2000 ljudi, ki bi se morali vključiti v delovne odnose, bodisi v industriji ali gradnji, saj je naš okraj pretežno pasiven, zemlja malo produktivna ter po vaseh mnogo ljudi, ki s svojim trdim delom ne producirajo toliko, da bi zadostili življenjskim potrebam sebe in svoje družine. To okolnost dokazuje dejstvo, da imamo v okraju od 25.763 ljudi 21.079 ljudi, ki dobivajo zagotovljeno preskrbo, to se pravi, da imamo v okraju 21.079 ljudi, za katere mora država skrbeti za prehrano ter da je od teh 7.335 pasivnih kmetov, za katere mora prav tako skrbeti država.

Vse te številke nam jasno dokazujejo, da moramo v bodoče vse ukreniti za izboljšanje našega kmetijstva na eni strani, na drugi strani pa pritegniti delovno silo v industrijo in gradnjo.

Zdaj, ko razpravljamo o proračunu, bi bilo vsekakor na mestu pokazati vpliv lokalnega gospodarstva državnega sektorja na sam proračun.

Ne moremo trditi, da se je naše gospodarstvo pričelo razvijati iz same dobre volje in zavesti našega ljudstva, brez pomoči in brez sredstev, ki nam jih je stavila na razpolago vlada LRS. Vendar pa moremo pokazati tudi finančni uspeh na novo osnovanih podjetij, računajoč njih poslovno dobo na 5 mesecev. Iz delavnosti teh podjetij v 5 mesecih je iz prometa dohodkov podjetij krito 3% investiranih sredstev, poleg tega je dano na razpolago samim podjetjem 35% za investicije, s katerimi se osnovna sredstva povečajo za 50%, za povečanje obratnih sredstev pa 13%.

Ob porazdelitvi dobička v odstotkih zneski nikakor niso malenkostni in bodo v tem letu znatno pripomogli k nadaljnjemu razvoju podjetij, k dvigu njih kapacitete. To hočem poudariti glede na že omenjene razmere, pod

katerimi so se podjetja osnovala, in na kratek čas njihovega delovanja. Prepričani smo, da se mora v pogojih, ki so, povečati produktivnost najmanj za 200%, s tem v zvezi pa tudi njihov finančni efekt in bodoči dvig podjetij. Že te dajatve bodo v znatnem pripomogle k znižanju izdatkov v breme proračuna, saj jih ne bo treba financirati iz proračunskih sredstev. Nič manj važno pa ni dejstvo, da je prispevek podjetij v proračunu OLO samo z delom akumulacije pokrival okrog 37% upravnega dela proračunskih izdatkov za prvo in drugo tromesečje.

To naj nam bo samo konkreten primer in dokaz, kako je lokalno gospodarstvo važno za hiter napredek, ki ga naše ljudstvo doživlja v okviru OF pod vodstvom Komunistične partije in maršala Tita pri izgradnji socializma v naši državi.

Zadružništvo se je v sežanskem okraju dobro razvilo, če računamo, da je še ob koncu 1945. leta bila vsa trgovina v okraju v rokah privatnega izkoriščevalnega sektorja. Z osnovanjem Naproz in z decentralizacijo in reorganizacijo teh in z osnovanjem Okrajnega magazina, okrajnih podjetij za meso, vino-sadje in mleko, je okraju uspelo, da je popolnoma vsa trgovina prešla v državni in zadružni sektor, tako da v okraju ne obstaja niti ena privatna trgovina, razen dveh mesnic. Na ta način so iz naše trgovine popolnoma izločeni špekulantski, oderuški in mešetarski elementi.

Kljub temu, da se je zadružništvo v okraju zelo dobro razvilo, da imamo v zadrugi vključenih 98% kmečkega prebivalstva, ne moremo biti s tem zadovoljni, kajti po večini so te kmečke zadruge še zgolj trgovske in se ne zanimajo v dovoljni meri za odkup kmečkih pridelkov, nabavo kmečkega orodja, za izboljšanje živinoreje, kmetijstva itd. Skrajno malo so napravile kmetijske zadruge za organizacijo odsekov za razvijanje kmetijstva v tistih panogah, ki najbolj uspevajo, prav tako so skrajno malo napravile za razvoj obrtnega zadružništva. Da se naše zadruge bavijo v glavnem le s trgovinskimi posli, ne pa z izboljšanjem našega kmetijstva, živinoreje itd., je glavni vzrok v tem, da so se v zadruge vrinili razni špekulanti, bivši trgovci in da so v upravnih odborih po večini starejši ljudje, pasivni, po večini oportunisti. Ne bom dalje govoril o teh ljudeh, saj jim je že napovedan boj in smo že začeli z njimi obračunavati. Mladi kader, ki prihaja iz tečajev, bo brez dvoma preusmeril naše zadružništvo in prvi rezultati so že vidni. Temu kadru bo treba zelo pomagati.

Dejstvo, da imajo v našem okraju ljudje zaupanje v naše zadružništvo, ni edinstven primer: 98% kmečkega prebivalstva je včlanjenega v zadruge, delovni polet teh ljudi se izpričuje tudi pri gradnji zadružnih domov, kar kaže zlasti primer Komna, popolnoma požgane in gospodarsko opustošene vasi. Prebivalci Komna so v 40 dneh izgradili zadružni dom največjega tipa, in ni bilo dela sposobnega človeka ne v Komnu ne v okoliških vaseh, ki se ne bi udeležil gradnje. Dosedaj smo v okraju odprli dva doma, dne 25. t. m. na rojstni dan maršala Tita bomo enega, takoj ko dobimo strešnike, pa še tretjega. In čeprav imamo, če upoštevamo število prebivalstva okraja, največji plan gradnje od vseh okrajev v Sloveniji, bomo ta plan izvedli. S svojim delovnim poletom pri gradnji zadružnih domov, z utrjevanjem zadružništva, z obnovo podeželja, z dvigom lokalnega gospodarstva in utrjevanjem ljudske oblasti hoče naše ljudstvo v uspehih dohiteti druge okraje Slovenije in to kljub temu, da so ti kraji zaostali zaradi 25-letnega zatiranja fašistične Italije in zaradi pozne priključitve k FLRJ. S takim delovnim elanom in uspehi naše ljudstvo utrjuje našo državo na najzapadnejši meji in se bori proti

reakcionarnim vplivom, ki prihajajo čez mejo. Vse to je dokaz, kako se dela v svobodni državi tam, kjer ima ljudstvo oblast v svojih rokah.

Izjavljam, da bom glasoval za predloženi proračun. (Ploskanje.)

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Besedo ima ljudski poslanec Ivan Ocvirk.

Ivan Ocvirk: Tovariši ljudski poslanci! Ko sprejemamo državni proračun LRS za leto 1948, to je za drugo leto naše petletke, smo si v svesti, da je pogoje za skoro 5-milijardni proračun ustvarilo naše delovno ljudstvo, zlasti delavstvo. Tovariši ministri so nam v svojih poročilih nakazali dosežanje uspehe v naši obnovi, dvigu naše industrije in zlasti našega kmetijskega združništva, ki mu je glavna naloga razvijati kmetijsko proizvodnjo, da ne bo zaostajala za industrijsko, in s tem zagotoviti delavstvu potrebno hrano, naši industriji važne surovine, zunanji trgovini pa potrebne devize.

Ker je izpolnitev zastavljenih nalog v veliki meri odvisna od dela naših osnovnih organov ljudske oblasti, to je krajevnih in okrajnih ljudskih odborov, bom navedel nekaj podatkov o gospodarskem razvoju največjega okraja v Sloveniji, to je okraja Celje okolica.

Gospodarska struktura tega okraja je zelo raznolika. Poleg močnih industrijskih centrov z okrog 9.000 delavci je okraj pretežno agrarnega značaja z bogato Savinjsko dolino ter požganim in pasivnim Kozjanskem. Glavno težišče dela okrajnega ljudskega odbora je v letošnjem letu obnova Kozjanskega področja. Dosedaj je bilo obnovljenih okrog 70% poslopij in to v večini primerov pri srednjih in velikih kmetih; mnogo bajtarjev in malih kmetov pa še vedno stanuje v kletih in zdravju škodljivih prostorih. Glavna krivda je v tem, da so v vodstvu obnovitvenih združenj sedeli bogati kmetje, ki so skrbeli predvsem zase in za sebi enake, za reveža pa se niso brigali.

Druga naloga je bila vključitev kmeta v planske naloge. Jesenski in pomladanski setveni plan je bil 98% dosežen, glede krompirja in oljarij pa celo presežen. Jesenski odkup žit je bil zaradi slabe letine izveden samo 95%, odkup krompirja pa je znašal 136%. Plan odkupa obvezne oddaje živine je spočetka šel slabo zaradi tega, ker je bil razrez na posamezna gospodarstva slabo izvršen, posebno tam, kjer so v krajevnih ljudskih odborih gospodarili močnejši kmetje. Z močno politično aktivizacijo smo uspeli, da je bil plan odkupa živine stodontno izpolnjen.

Najtežja borba pa je bila v odmeri davka za leto 1946 in 1947. Težka je bila zaradi tega, ker smo se morali najprej boriti sami s seboj, z našim oportunizmom, češ, kako bodo kmetje plačali take davke, saj jih bomo pognali na boben. Po večdnevni diskusiji smo le razčistili naše pojme in šli na teren z zavestjo, da bomo stodontno izvedli odmero in izterjavo davkov. Kmetje so nas bolj razumeli kot smo pričakovali, posebno mali in srednji, ker smo povsod ugotavljali dejanski dohodek. Le nekaj večjih kmetov, špekulantov smo rubili in transferirali. S to kampanjo smo prvič dosegli pri mnogih krajevnih ljudskih odborih diferenciacijo med delovnim kmetom in kmetom-špekulantom. Poudarjam pa, da je odmero in izterjavo davka treba izvajati z močno in živahno politično predpripravo, z udarno četo političnih aktivistov, ki na sestankih ljudem obrazlože pomen in namen korekture davkov, ne pa s četo izterjevalcev in eksekutorjev, ki so s svojim nepravilnim nastopom in načinom dela omajali vero mnogih poštenih kmetov v ljudsko oblast, kar se je zgodilo v mnogih okrajnih ljudskih odborih in efekt tega dela: slabo plačani davki.

Tako pripravljene smo prišli na sistem vezane trgovine. Parole reakcije »Sej in obdelaj samo toliko, da imaš zase in za družino, ne prodajaj ničesar državi!«, niso imele pri nas uspeha. Vezana trgovina se lepo razvija: fižola smo odkupili 10 vagonov ali 1200% po planu, krompirja 4 vagone, glede žita, čeprav ga je bilo letos malo, smo dosegli plan s 101%, jaje je bilo po vezani ceni odkupljenih v enem mesecu nad 200.000 kosov, česar nismo lani dosegli v celem letu. Odkup mleka se je dvignil za 60%. Odkup goveje živine gre prav dobro in smo v aprilu presegle plan odkupa živine za 28%. Zasluga gre tu odkupnemu podjetju, ki že nad pol leta odkupuje in zamenjuje živino kmetom, tako da ne zakolje ničesar, kar je pridržano za pleme. Do danes smo zamenjali 902 glavi. Organiziranih je več živinskih hlevov, kjer se živina zbira in zamenjuje. Če bi se vsi okrajni ljudski odbori lotili odkupa živine na enak način, tako da bi si mogel kmet nabaviti mlajšo plemensko živino, bi lahko našo živinorejo izboljšali, delavcu pa dali zagotovljen obrok mesa.

Decentralizacija kmetijskih zadrug je dobro izvedena. Od 10 prejšnjih samostojnih Naproz smo ustanovili 72 kmetijskih zadrug, ki povečini delajo v korist zadrušnikov. Slabost je v tem, da so se v vodstvo nekaterih zadrug vrinili prejšnji trgovci, ki s svojim birokratizmom in absolutizmom duše samoiniciativo upravnih odborov in že po svoji politični preteklosti in socialnem poreklu ne spadajo v vodstvo kmetijske zadruge. Okrajna zveza kmetijskih zadrug ima organizirane vse odseke. Vsi razen lesnega in kreditnega odseka, ki še sploh ne dela, precej dobro poslujejo, saj smo pritegnili s terena najboljše zadružne delavce. Pri okrajni zvezi kmetijskih zadrug je ustanovljen hmeljarski odsek, ki je povezan s hmeljarskimi odseki kmetijskih zadrug na področju hmeljarskega okoliša.

Dotaknil se bom hmeljarstva, ki je specialna panoga kmetijstva našega okraja. Hmeljarstvo v Savinjski dolini je okupator skoraj uničil, saj je zmanjšal nasade od 2000 ha v letu 1940 na 600 ha. Hmeljarjem je s pomočjo ljudske oblasti uspelo, da nasade hitro obnavljajo, tako da hmeljarske površine obsegajo danes že 1100 ha. Plan predvideva letos proizvodnjo 10.000 stotov hmelja, kar bo v normalni letini doseženo, če ne celo preseženo. Ves hmelj se bo izvozil za devize v države, iz katerih dobimo potrebne stroje in surovine za našo industrijo. Po uredbi dobijo pridelovalci industrijskih rastlin bone za polno vsoto prodanega pridelka, s katerimi si nabavijo industrijske proizvode po vezanih cenah. V tem primeru bi srednji in večji kmetje-hmeljarji, ki dobijo za hmelj 100.000 do 200.000 dinarjev, nakupili več industrijskih proizvodov, kot jih potrebujejo za svoje gospodarstvo in družino ter bi z njimi špekulirali. Ostalih kmetijskih pridelkov bi ne oddajali po vezanih cenah ali pa bi jih sploh ne prodajali. Da se ognemo špekulaciji večjih kmetov, pripravlja okrajni ljudski odbor s sodelovanjem hmeljarske zadruge predlog, ki ga bo poslal predsedniku vlade v proučitev. Po tem predlogu bi mali kmetje s posestvom do 1 ha obdelovalne zemlje dobili 100%, ostali pa procentualno po velikosti posestva in po številu članov družine do 40% vrednosti pridelka v bonih. S tem bi dosegli, da bi mali in srednji kmetje, ki imajo delovno silo doma, sadili več hmelja. S tem bi tudi ustvarili pogoje za graditev skupnih hmeljarskih sušilnic, ki naj bi se gradile v sklopu kmetijskih zadrug in za katere je med kmeti veliko zanimanje. Omenim naj lanski uspeh ustanavljanja hmeljarsko obdelovalnih zadrug osnovnega tipa, katerih je bilo v Savinjski dolini 9 ustanovljenih. Nekaj teh zadrug je pokazalo že lepe rezultate tako v skupni strojni obdelavi kakor v borbi za povečanje hektarskega donosa zemlje. Niso bili osamljeni primeri, ko so kmetje

zadružniki dosegli hektarski donos krompirja 250 do 280 stotov na ha, sladkorne pese 500 stotov, hmelja 14 stotov, čeprav je povprečje 9 stotov na ha. S tem so dajali zgled ostalim kmetom. Danes so te zadruge vključene v kmetijske zadruge in te zadruge vodijo najboljši zadružniki, kar nam je jamstvo, da se bodo te zadruge razvijale pod pogoji socialistične graditve v močan gospodarski faktor in prišle kmalu v višjo obliko kmetijskih obdelovalnih zadrug.

Da bomo ustvarili pogoje za razvoj kmetijskega zadružništva, smo pristopili h gradnji zadružnih domov. Svetel zgled pri gradnji zadružnega doma nam daje vas Šešče, ki leži v kotu Savinjske doline. Vas, ki šteje okrog 300 prebivalcev, si je zadala nalogo, da bo do 1. maja zgradila dom. To nalogo so s premagovanjem vseh ovir stoodstotno izpolnili. Uspeh je bil v tem, da so vaščani kot en mož strnjeno prijeli za delo z mladino na čelu, ki se je najbolj izkazala. Že v lanskem letu so si zgradili vaški vodovod, na katerega so zelo ponosni. Ta primer pa ni edini v našem okraju. Gradijo se domovi v Libojah, Št. Pavlu, Vrbju, Petrovčah, Ločici itd. Letos bomo zgradili 20 zadružnih domov in tako ustvarili temelje, na katerih se bo razvijalo naše novo zadružništvo. V drugi fazi graditve zadružnih domov smo prišli do zaključka, da je zadružne domove mnogo lažje graditi po posameznih vaseh kot pa za celoten krajevni ljudski odbor skupaj. To kaže primer v Št. Pavlu pri Preboldu. Lep zgled dela za zadružne domove je dala okrajna zveza borcev, ki je obnovila zapuščeno opekarno in se obvezala, da bo sama izdelala 300.000 zidakov in jih dala za gradnjo zadružnih domov na Kozjanskem.

Slabše napreduje komunalno gospodarstvo krajevnih ljudskih odborov. Krajevni ljudski odbori so ustanovili 53 krajevnih podjetij, od katerih le posamezna dobro napredujejo. Krajevnim ljudskim odborom manjka samoiniciativa, da bi izkoriščali vse možnosti lokalnih virov. Tudi proračunska kampanja ni zajela ljudskih množic v tistem obsegu, da bi se krajevni ljudski odbori trudili, da poiščejo možnosti kritja lastnega proračuna.

Pod nacionalizacijo je prišlo 24 podjetij. S tem se je močno ojačil državni sektor gospodarstva in dana je možnost vsesplošnega razvoja. S sprejetjem državnega proračuna LRS, okrajnega proračuna v znesku 56.182.000 dinarjev dohodkov in prav toliko izdatkov pa nam je zajamčeno, da bomo postavljene naloge v celoti izpolnili.

Izjavljam, da bom glasoval za državni proračun LRS. (Ploskanje.)

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Besedo ima ljudski poslanec Viktor Stopar.

Viktor Stopar: Tovariši ljudski poslanci! Skoro tretjina letošnjega proračuna je vložena v investicije za kapitalno izgradnjo, kar bo velik prispevek k osamosvojitvi naše industrije in sploh našega gospodarstva od kapitalističnih držav, pri katerih naročamo stroje, katerih ne moremo še izdelovati doma. Hkrati pa velike investicije za kapitalno izgradnjo zagotavljajo boljše življenje delovnemu človeku v mestu in na vasi.

Naša industrija še ne more kriti vseh naših potreb, še vedno čutimo pomanjkanje strojev tako v industriji kakor v obrtništvu in kmečkem gospodarstvu. Visoke investicije pa so nam jamstvo, da bomo to premostili, kar je jasno pokazal že zagrebški velesojem, kjer naši izdelki ne zaostajajo za inozemskimi, marveč so jim enakovredni in kjer tudi množina razstavljenih strojev dokazuje ogromen skok, ki smo ga napravili v največji meri v prvem planskem letu. V mnogih primerih imamo pa še težave. Naša produkcija dela v glavnem s starim strojnimi parkom, katerega so v predaprilsko Jugo-

slavijo uvažali inozemski kapitalisti zaradi tega, ker jim ti stroji doma niso več mogli služiti zaradi dražje delovne sile in velikega tehničnega napredka v teh deželah. Ker je bila pri nas delovna sila zelo poceni, so se jim investicije pri nas izplačale in tako so vlekli iz našega delovnega človeka težke milijone in jih odnašali domov. Poleg tega pa so tudi stare stroje za drag denar prodajali našim domačim kapitalistom, ki zaradi odvisnosti od inozemstva niso bili sposobni ustvariti lastne industrije z modernimi stroji. Ogromna večina delavcev v produkciji se zaveda, kako težko je priti do novih modernih strojev, zato se trudijo, da bi obstoječi strojni park čimbolj izpopolnili ter dvignili produktivnost in kvaliteto njihovih izdelkov. Imamo na tisoče izumiteljev, novatorjev in racionalizatorjev, ki s svojimi predlogi in delom izboljšujejo naš strojni park, omogočajo večjo proizvodnjo in boljšo kvaliteto, ki je bila v prvih povojnih letih slabša kakor nekdanj. Visoka zavest delavca, ki ve, da gradi socializem in s tem boljše življenje, ve tudi ceniti, kaj pomeni stroj kot skupna lastnina, zato ga čuva in izboljšuje. Če bi se skupne lastnine ne zavedal, ne bi bilo med delavci toliko izumiteljev in novatorjev, temveč bi bilo izumiteljstvo in novatorstvo le zadeva tako imenovanega vrhnjega sloja ljudi, kakor je to v kapitalističnih državah in kakor je bilo to nekdanj pri nas, ko je bil delavec dolžan samo delati, ni bil pa moralno upoštevan, niti ni imel možnosti dajati kakršnekoli predloge za izboljšanje dela, niti ni imel za to interesa, kakor ga tudi nima v nobeni kapitalistični državi, ker se zaveda, da mu z vsakim izboljševanjem grozi nezaposlenost, lakota in beda. Če primerjamo delovni član našega delavca z delavcem v kapitalistični državi, vidimo ogromno razliko v njegovem tempu dela, v elanu in požrtvovalnosti, ki jo prispeva za skupno stvar. Saj niso redki primeri, ko naši delavci na istih strojih, danes že mnogo let starejših, dosegajo po 100, 200 in 300% večjo storilnost. Kakor so bili pred narodnoosvobodilno borbo delavci prvi, ki so se borili proti izkoriščevalcem delovnega ljudstva, tako so bili prvi, ko so v oboroženi borbi prijeli za puško ter začeli uničevati sovražnika, čeprav ni bilo vojaških strokovnjakov in teoretikov, čeprav ni bilo dovolj pušk, toda vodila jih je zavest, da je slovenskemu narodu, vsem narodom Jugoslavije in sploh vsem naprednim narodom zagotovljen obstanek samo z oboroženo borbo. Tako je tudi po osvoboditvi bil naš delavec prvi, ki je ob pomanjkanju tovarn, strojev in surovin začel graditi novo domovino, začel izboljševati življenjski standard. Kakor so se v borbi sami kovali in kalili oficirji, tako se tudi po osvoboditvi kalijo oficirji naše produkcije — novi kadri, kateri so kljub prišepetavanjem sovražnika, da naš plan ni realen, da nam primanjkuje kadra, da nam primanjkuje sposobnih ljudi, začeli graditi in danes vidimo, da so prvi rezultati zelo dobri. Poleg velike zavesti našega delovnega človeka pa nam naš plan in naša finančna politika omogočata, da nudimo temu novemu kadru, tem borcev za dvig naše produkcije, vse možnosti za njegovo izobrazbo. Nad 53 milijonov dinarjev, katere predvideva predloženi proračun za srednje tehnične ter strokovno nadaljevalne šole, kažejo veliko skrb, ki jo posvečamo najbolj osnovnemu kadru v naši industriji. Treba pa je tudi vedeti, da poleg te vsote nudi sleherni večje podjetje vse možnosti za razvoj bodočih kvalificiranih delavcev v svojih industrijskih šolah ali pa v šolah za učence v gospodarstvu. Čeprav se najdejo še ljudje, ki skušajo z zaviranjem našega plana onemogočiti ogromen polet, stopa naš delovni človek s trdnimi koraki naprej. Nacionalizacija še preostalih industrijskih podjetij je dala nov polet našemu delavcu, ki se zaveda, da je s tem odstranjena poslednja možnost izkoriščanja človeka po človeku ter da je

treba sedaj samo še onemogočiti tiste ljudi, ki skušajo živeti brez dela, s špekulacijo na račun težav, ki jih imamo.

Ker predlog državnega proračuna predvideva ogromno izboljšanje za vse delovne ljudi, izjavljam, da bom glasoval za proračun. (Ploskanje.)

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Besedo ima ljudski poslanec Janko Rudolf.

Janko Rudolf: Tovariši in tovarišice ljudski poslanci! V diskusiji o predlogu proračuna LRS za leto 1948 mi dovolite, da spregovorim nekaj besed o nalogah, ki jih imajo naši delovni kolektivi v izvajanju petletnega plana. Iz proračuna je razvidno, da so najvišje postavke dohodkov prav tiste, ki jih dobivamo iz akumulacije v našem državnem sektorju gospodarstva. Iz tega je jasno razvidno, da so globoke revolucionarne družbeno-ekonomske in politične spremembe, ki so pri nas nastale kot rezultat naše ljudske revolucije, ki jo je vodila KPJ s tovarišem Titom na čelu, sprostile ogromne ustvarjalne sile, kar je mogoče poleg Sovjetske zveze, v kateri vlada socialistični družbeni red, samo še v državah ljudske demokracije, v državah, ki grade socializem, posebno pa pri nas v Jugoslaviji, kjer smo v izgradnji socializma napravili največji napredek.

Rezultati prvega leta Titove petletke nam kažejo, da je petletni plan, ki ga je naše politično in državno vodstvo postavilo, popolnoma realen in izvedljiv, ker računa na omenjene revolucionarne spremembe in na ustvarjalnost ogromnih sil delovnega ljudstva v naši ljudski državi. To tudi dokazuje, da se naši delovni kolektivi jasno zavedajo velikega pomena izgradnje petletnega plana in da točno vidijo pot, po kateri korakamo v socializem. Prav ta visoka politična zavest in jasna perspektiva boljšega življenja, ki se delovnemu človeku odpira v socializmu, je omogočala in še nadalje omogoča, da delavci in nameščenci v naših tovarnah in ustanovah z velikim poštrevanjem in v delovnem poletu prispevajo napore za izgradnjo naše domovine in premagujejo vse težave, katere se pojavljajo v izgradnji našega petletnega plana.

Vsi delovni kolektivi vidijo, da je borba za izpolnitev in prekoračenje petletnega plana, borba za izgradnjo socializma v naši državi nič manj važna kakor je bila oborožena osvobodilna borba proti okupatorju in njegovim domačim hlapcem, posebno še, ker gradimo socializem v času, ko si vsa mednarodna imperialistična reakcija z ameriškimi finančnimi mogotci na čelu na vse mogoče načine prizadeva, kako bi si osvojila svetovno nadoblast, pri čemer prav nič ne izbira sredstev in načinov, za kar nam je zgovoren dokaz odkrita politika intervencije in kolonialnega zatiranja, ki jo ameriška imperialistična vojna klika izvaja v kolonialnih državah in ki je popolnoma vidna še posebno v sosedni Grčiji.

Politika zastraševanja in vojnega pritiska ne samo na male države, marveč tudi na take države, kot sta na primer Italija in Francija, poskusi ponovnega vzpostavljanja vojnega militarizma v Nemčiji, podkupovanje raznih prodanih duš iz vrst desnih socialistov ter iskanje omahljivcev, kapitulantov in dezertarjev v državah ljudske demokracije, o čemer so nam dali jasno sliko prav zadnji procesi pri nas, vse to so dejstva, ki našim delavcem in nameščencem jasno kažejo, kako ostra in nepomirljiva je razredna borba proti ostankom kapitalizma in imperialističnim agenturam v izgradnji socializma.

Zato pa ni nič čudnega, da delavski razred skupno z drugimi delovnimi ljudmi prav tako kot v času oborožene borbe tudi sedaj dnevno daje nešteto primerov herojskega požrtvovanja in zavestnega vlaganja naporov v borbi za gospodarsko, politično in kulturno osamosvojitve naše države, v borbi za krepitev njene obrambne moči.

Tisoči udarnikov in novatorjev, med njimi mnogo šestkratnih in celo sedemkratnih udarnikov ter 80 naših najboljših borcev na gospodarski fronti za izgradnjo socializma, ki jih je na predlog predsednika zvezne vlade maršala Tita za praznik dela 1. maja odlikoval Prezidij Ljudske skupščine FLRJ, so živ primer, da tudi borba za socializem v času mirne izgradnje naše domovine vsak dan poraja heroje dela, ki so prav tako kot so bili v borbi proti okupatorju partizani s puško v roki danes prvoborci, ki jurišajo naprej v borbi za socializem. To dejstvo in pa doseženi dosedanji planski rezultati so nam popolno poročilo, da naš plan ni samo na papirju, kar skušajo prikazovati naši sovražniki, pač pa da je naš plan realen in svetel cilj, ki ga bomo s skupnimi napori dosegli in preseglei.

Po drugi strani pa so že doseženi rezultati v dviganju življenjskega standarda našega delovnega človeka oprijemljivo dejstvo, iz katerega je vidno, da boljši pogoji življenja niso samo lepe želje za daljno bodočnost, ampak da se ti pogoji vsakodnevno izboljšujejo. Ker je bilo o vsem tem že mnogo govora, se hočem tu omejiti samo na nekaj podatkov, ki naj s svoje strani to stvar osvetlijo. Tako je bilo na primer v lanskem letu iz LRS v sindikalnih počitniških domovih na brezplačnem letnem dopustu 1530 delavcev in nameščencev, ki so tam prebili skupno nad 21.000 dni. Po letošnjem planu, ki se že izvaja, pa bo samo v času od 15. aprila do 31. oktobra v sindikalnih počitniških domovih uživalo brezplačni dopust 3.137 dopustnikov v skupnem iznosu 40.000 dni. Podatki iz kulturno-prosvetnega dela naših organizacij nam povedo, da smo imeli v decembru 1947. leta 544 različnih sindikalnih kulturno-umetniških društev z različnimi sekcijami. Dalje 550 sindikalnih knjižnic z nad 93.000 knjigami, 25 filmskih aparatov v podružnicah, 243 rdečih kotičkov in 31 klubov. Nad polovica vseh sindikalnih podružnic pa ima svoje radio aparate. Če omenim še veliko število časopisov, raznih družbeno političnih krožkov, predavanj itd., potem iz teh nekaj primerov jasno vidimo, kaj so naši delavci in nameščenci pridobili v novi ljudski državi, česar bi si pod pogoji kapitalistične države niti zamišljati ne bi mogli.

Naloge, ki čakajo v zvezi z izpolnjevanjem petletnega plana prav v letošnjem letu naše delovne kolektive, brez dvoma niso majhne in prav zato bomo morali zastaviti vse sile, da jih v celoti izpolnimo in presežemo. Naj tu omenim samo znižanje stroškov proizvodnje in maksimalno izkoriščanje vseh obstoječih kapacitet v naši industriji, kar bo mogoče doseči samo z visokim izboljšanjem delovne discipline, z odpravo neopravičenih izostankov, praznovanja raznih praznikov itd., dalje borba za nove realne norme, za boljšo kvaliteto, za zmanjšanje odpadkov, za vsestransko štednjo z materialom in pogonskimi sredstvi, zaradi česar bo treba posvetiti vso pažnjo in več pomoči našim novatorjem in racionalizatorjem.

Za doseg vsega tega pa bo brez dvoma potrebno stalno in povečano ideološko-vzgojno delo, nenehno pojasnjevanje pomena izpolnjevanja našega plana, izgradnje socializma in poostrene borbe proti kapitalističnim ostankom in vsem imperialističnim agenturam.

Prepričan sem, da bomo s skupnimi napori dosegli vse cilje, ki nam jih je postavila Fronta s Komunistično partijo in tovarišem Titom na čelu, ki

zaupa in veruje v ustvarjalne sile ljudskih množic, prav tako kot vsi naši delovni ljudje zaupajo naši Partiji in tovarišu Titu, da jih vodi kot v času oborožene borbe proti okupatorju tudi danes po edini pravilni poti, po poti, ki vodi v socializem. (Ploskanje.)

Predsednik d. r. F e r d o K o z a k : Besedo ima ljudski poslanec Franc Perovšek.

F r a n c P e r o v š e k : Tovariši ljudski poslanci! Predlog državnega proračuna LRS nam vnovič kaže, da v ljudski državi vprašanje proračuna ni samo zadeva državnega aparata, temveč delovni program vseh ljudi, vsakega poštenega državljana. V zvezi s tem bi se v tej razpravi dotaknil predvsem nalog, ki čakajo v zvezi s proračunom množične organizacije OF. Pri tem bi zlasti naglasil vlogo mladinske organizacije.

V včerajšnji razpravi so tovariši ljudski poslanci govorili o disciplini pri izvajanju proračuna in pri tem naglasili pozitivne in negativne izkušnje iz lanskega leta. Mislim, da gre pri tem predvsem za to, da med množične organizacije še globlje prodre zavest, da za disciplino pri izvajanju proračuna ni odgovoren samo državni aparat, temveč tudi one same. Kjer tega ni bilo, so se dogajale razne že omenjene napake pri izpolnjevanju plana, kajti delo posameznih ljudi v državnem aparatu se je v takih primerih zreduciralo predvsem na suhe številke in temu primerno je bilo tudi gledanje na disciplino pri izpolnjevanju proračuna. Če govorimo torej o tem vprašanju, se na osnovi dosedanjih izkušenj zavedamo, da gre predvsem za dve stvari: na eni strani za točno funkcioniranje upravnega aparata, na drugi strani pa za vsebinsko globoko akcijo tega aparata in množičnih organizacij OF s ciljem, da je izpolnitev letnih planskih nalog petletnega plana najmanj, kar je treba doseči, z drugo besedo, da je treba predvideni plan preseči. V naši državi to ni nič novega. Široke množice delovnega ljudstva vidijo po proračunskih številkah nove tovarne, porast industrijske in kmečke proizvodnje sploh, dvig svoje kulturne ravni itd. Zato so one zainteresirane na tem, da se dela čim hitreje in uspešneje, saj vedo, da jih uspešno izpolnjevanje plana vodi po trdni poti v socializem. In prav dejstvo, da je vse to že globoko prodrlo v zavest naših ljudi, nalaga v zvezi z izpolnjevanjem letošnjega proračuna množičnim organizacijam še večje naloge.

Reči moramo, da se je naša mladina že do sedaj uspešno uveljavila pri delu za izvedbo plana. Mislim tu na številne delovne brigade, ki so na mladinskih delovnih akcijah zgradile pomembne gospodarske objekte, še prav posebno pa velja to tudi za delavsko mladino, ki je s pomočjo sindikalnih organizacij v naših podjetjih pričela z brigadnim načinom dela, kar je ponoven dokaz, da se je nov odnos do dela že globoko ukoreninil med vsemi plastmi našega ljudstva. Če torej govorimo o tem, kaj bo pri izpolnjevanju letošnjega proračuna prispevala mladina, potem imamo pred očmi to, da se bo pod vodstvom sindikalnih organizacij v podjetjih še energičneje lotila tega dela s ciljem: povečati svojo storilnost in zmanjšati produkcijske stroške. V tem cilju dela danes v naših podjetjih že 400 mladinskih proizvodnih brigad. Mladina si bo torej pri izvajanju letošnjega proračuna skupaj z vsem ostalim ljudstvom zastavila kot osnovno nalogo, da iz enega dinarja ustvari čim več, kar pomeni, da bo to njen najbolj konkretni prispevek k izvajanju letošnjih planskih nalog. Na tej osnovi bomo nadaljevali gradnjo združnih domov, podvojili delo pri dokončni obnovi v vojni porušeni vasi itd. Pod

vodstvom OF s Komunistično partijo na čelu bo nadaljevala s svojo tradicijo udarniškega dela in tako vnovič pred vsem svetom dokazala, da samo ljudstvo, ki je svobodno vsakega izkoriščanja, more graditi sebi lepšo bodočnost, da samo svobodno ljudstvo more izgraditi sebi nove tovarne in železnice v tako rekordnem času, o katerem se mračnjaškemu zapadnemu svetu niti ne sanja. Brez dvoma ima LMS skupno z navori velikanske armade vseh delovnih ljudi v naši državi veliko zaslugo za to, da so se mogla finančna sredstva koristiti predvsem za dvig novih gospodarskih objektov, saj je po osvoboditvi izvršila skoraj 3 milijone prostovoljnih delovnih dni.

Letošnji proračun pa nam tudi pove, kako ogromno delo bo treba v tem letu izvršiti po naših vaseh. Rast kmečkih zadrug že danes zgovorno priča, da je mogoče poleg velikih melioracijskih del, uvedbe dobre semenske službe itd. izvesti rekonstrukcijo poljedelstva edino s pomočjo zadrug. Med naše kmete že uspešno prodira zavest, da je vprašanje dviga hektarskega donosa stvar kmetov in njihove ljudske oblasti. Mladina se je temu že konkretno odzvala. Poleg tega, da danes uspešno sodeluje pri gradnji zadrugskih domov, pri utrjevanju trgovine po vezanih cenah, se je že tudi v okviru kmečkih zadrug lotila dela za dvig hektarskega donosa s tem, da na tako imenovanih mladinskih njivah, ki jih je dobila od KLO v obdelavo, preizkuša novejšje izsledke agrotehničnih ukrepov. Prav je, da okrajni kot krajevni ljudski odbori s svoje strani pomagajo dvigati v mladini zavest, da je vreden delovnega ponosa tisti mladinec in mladinka, ki dobro redi živino, ki skrbi za to, da zraste na njegovih njivah najlepši krompir, žito in industrijske rastline itd. in da je najboljši mladinec tisti, ki uniči največ sadnih škodljivcev. Tako bomo tudi ustvarili dobro osnovo za vzgojo kadra, ki ga potrebuje naše poljedelstvo, lažja bo izbira za razne kmetijske šole in tečaje in tako bomo dvignili njih kvaliteto. V zvezi z delom na naši vasi bi omenil še eno vprašanje. Danes imamo še vedno primere, ko nekateri močnejši kmetje namenoma izkoriščajo mlade poljske delavce. Take primere imamo zlasti v nekaterih okrajih na Štajerskem, kjer imajo taki kmetje star, izkoriščevalski odnos do mladine, jih smatrajo za »hlapce« v predvojnem smislu besede. Ljudski odbori posvečajo temu premalo pozornosti, saj v teh krajih niso redki primeri, ko mladina ni socialno zavarovana, da dobiva malenkostno plačo, poleg tega pa jo ti »vaški mogotci« namerno zadržujejo od udejstvovanja v mladinski organizaciji in skušajo preprečiti odhajanje naše mladine v industrijo.

Brez dvoma pa je za našo mladino prvo in najvažnejše vprašanje tisto, o katerem govori tudi predloženi proračun, namreč vprašanje kulturnega dviga ljudstva in v zvezi s tem izpolnjevanje plana kadrov. Iz dejstev, o katerih je dopoldne govoril minister tovariš Potrč, je jasno razvidno, kako veliko skrb in ljubezen posveča država svoji mladini. Vsa ta dejstva nam kažejo, da je za našo mladino prvič v zgodovini nastopila doba, ko ima pred seboj široke, reči moramo, sijajne možnosti za svojo izobrazbo in razvoj sploh. Mislim, da je ravno mladina tista, ki se že v tako kratkem obdobju po vojni najhitreje okorišča z uspehi ljudskega načina gospodarjenja, da je ravno mladina tista, ki že danes občuti, kaj vse ji bo prinesla prva, kaj šele druga petletka. Ob dejstvu, da nudi naša ljudska država mladini tako ogromne možnosti napredka in razvoja, da jo seznanja s pravo znanostjo, da ji omogoča razvitek v najkulturnejše ljudi na svetu, bo LMS vse storila, da upraviči veliko vero in ljubezen, ki jo goji do nje OF in Partija. Naša mladina se zaveda, da bo morala združena v svoji mladinski organizaciji prenesti svoj polet in delovni zagon v celoti na področje osvajanja napredne kulture in

znanja sploh. V tej zvezi bi omenil samo nekaj stvari, ki kažejo, da se bo morala mladinska organizacija pod vodstvom OF še resneje lotiti tega dela.

Bolj kot kdajkoli prej je danes jasno, da je vzgoja mladine stvar OF. Zato bo mladinska organizacija v toliko večji meri razkrinkavala vse tiste, ki se poskušajo pod različnimi pretvezami vmešavati v vzgojo mladine z namenom, da bi zavirali njeno kulturno rast in tako ovirali naš plan. Najčeseje se hoče posluževati tega reakcionarna duhovščina. Dejstva, ki smo jih čuli v dopoldanskih ekspozicijah, pa te vrste naših sovražnikov še globlje razkrinkavajo kot zavestne škodljivce ljudstva in njegove mladine. Način razkrinkavanja imperialističnih hlapcev pa mora biti dvojen. Na eni strani je treba pokazati na njihove zločinske namere, na drugi strani pa s še večjim številom šol, kulturno prosvetnih društev, knjižnic itd. pokazati vsemu svetu, kakšne zločine so ti ljudstvu škodljivi elementi delali v času stare Jugoslavije, ko so kot tako zvana »vrhnja plast«, ki je imela oblast v svojih rokah, zavirali kulturni napredek mladine in jo zaradi svojih izkoriščevalskih interesov namenoma držali v temi.

Po zaslugi OF je mladinska organizacija v dosedanem času že precej storila za izpopolnjevanje kadrov. Kljub temu, da moramo torej na tem področju beležiti ogromne uspehe, pa je treba ugotoviti, da je kljub velikanskemu porastu šol in tečajev treba dvigniti predvsem kvaliteto učenja. Jasno je, da se ne moremo zadovoljiti s tem, kar smo dosedaj dosegli, marveč, da moramo raven znanja nenehno dvigati.

Vzporedno s tem bi še omenil vprašanje odhajanja mladine v industrijo. V lanskem letu je odšlo v industrijo 10.000 mladine in velik del te mladine je izšel iz mladinskih delovnih akcij. Omeniti pa je treba, da bodo morala v letošnjem letu marsikatera podjetja spremeniti svoj dosedanji odnos do tega vprašanja. Pripetili so se primeri, ko so nekatere uprave puščale brigadirje iz brigad po več dni brez potrebne preskrbe, jih niso dovolj hitro zaposlile, čeprav je delovna sila v teh podjetjih primanjkovala.

Tovariši in tovarišice ljudski poslanci! V ljubezni do svoje države, do maršala Tita in Komunistične partije bo LMS izpolnjevala naloge, o katerih govorimo te dni v naši skupščini. Pri svojem delu bo povečala kritiko, se posluževala svojih izkušenj in še bolj poostrila budnost proti vsem sovražnikom petletnega plana, pa naj bo to reakcionarna duhovščina, špekulantski in vsi drugi kriminalni tipi ali pa inozemski imperialisti, saj vsi spadajo v isto družino sovražnikov napredka in lepše bodočnosti delovnih ljudi. Tak odnos do dela pri izpolnjevanju petletnega plana bo tudi merilo patriotizma pri naši mladini.

Izjavljam, da bom glasoval za proračun. (Ploskanje.)

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Odrejam 10-minutni odmor.
(Seja je bila prekinjena ob 18. uri in se je nadaljevala ob 18,30.)

Nadaljujemo z razpravo o proračunu. Besedo ima ljudski poslanec Franc Šiško.

Franc Šiško: Tovariši in tovarišice ljudski poslanci! Ker prihajam iz izrazito kmečkega okraja, se bom predvsem dotaknil vprašanj kmetijstva in drugih gospodarskih nalog, ki se zastavljajo pred naše kmečko delovno ljudstvo.

Kot sem že omenil, je naš trebanjski okraj izrazito kmečkega značaja. Kot takega smo morali oziroma ga je bilo treba še bolj politično podpreti in to na ta način, da ljudstvu pravilno tolmačimo vsa politična in gospodarska

vprašanja okraja samega, da prikažemo našemu kmetu ne samo politična, ampak tudi gospodarska vprašanja tako, da jih bo popolnoma razumel in ga s tem uvajamo in vključujemo v petletni plan. Naše kmetijstvo danes ne more stati ob strani in ne sme biti oddvojeno od našega petletnega plana. Če upoštevamo interese naše industrije, vidimo, da mora biti naše kmetijstvo prav tako vključeno v petletni plan. Toda nekateri elementi na vasi, razni vaški mogotci, govore in razširjajo parole ter prikazujejo več napak o našem delu, kot jih je bilo v resnici. Vemo, da marsikdo hujska našega srednjega in malega kmeta in ga podpihuje, da ni treba izpolniti petletnega plana. Na delu so stari izkoriščevalci, ki še vedno radi ljudi podpihujejo ter govore proti planu in se zato poslužujejo tudi prižnic. Tudi te elemente smo znali pravilno razkrinkati na sami vasi, tako da vidimo danes popoln uspeh pri izvedbi petletnega plana, ki smo ga dosegli v letu 1947.

Če pogledamo najprej obvezne dajatve v letu 1947, lahko vidimo, da je naš mali in srednji kmet popolnoma razumel tiste stvari, katere je začela izvajati naša Osvobodilna fronta tako, da smo dosegli rezultate, ki so bili začrtani. Obvezno smo oddali 825.642 kg krompirja in smo obvezo izpolnili stoodstotno, razen tega pa smo še kontrahirali 1.266.101 kg krompirja. Belega žita smo imeli oddati 152.191 kg. Obvezo smo izpolnili stoodstotno in razen tega še kontrahirali 51.696 kg. Presegli smo tudi plan v lesu tako, da smo dosegli 113%, v sadju 134%. Pri nekaterih predmetih nismo dosegli plana, tako pri oddaji prašičev, to pa zato, ker so se razni močnejši kmetje izmaknili oddaji. Pokazalo se je, da so tisti, ki so hoteli ovirati plan, ga ovirali s tem, da so zakrivali in prodajali na črni borzi prašiče. Isto smo videli pri oddaji mleka, kjer nismo dosegli več kot 64%. Pribiti pa moramo, da so vsi mali in srednji kmetje oddali stoodstotno, da pa marsikateri večji kmet, ki ima po 4 ali 5 krav, ni oddal mleka, kot mu je bilo predpisano. Pri oddaji živine smo prav tako dosegli nad stoodstotni uspeh.

Kakor vidimo, so bili rezultati dokaj zadovoljivi, vendar pa se s tem ne smemo zadovoljiti, ampak moramo še bolj povečati napore in borbo proti tistim, ki še ovirajo naš plan, ki ga izpolnjujeta naš mali in srednji kmet. Če bomo zavzeli pravo stališče, bomo — kot pravi maršal Tito — lahko dosegli petletni plan tudi v letu 1948, kot smo ga dosegli v letu 1947. Naloga našega kmetijstva je prav v tem, da ga je treba popolnoma vključiti v plan, da bomo lahko zadovoljili naše delovne ljudi v tovarnah in industriji in da bo naš delovni človek lahko dosegel življenjski standard, za katerega se je boril. Če pogledamo setveni plan za letošnjo pomlad, moramo ugotoviti, da smo ga dosegli stoodstotno. Treba je bilo vztrajne borbe. Marsikateri aktivist je prišel s terena nazaj in povedal, da je ta in oni govoril, da ni treba izpolniti plana in da kmeta ni treba uničiti. Pokazalo pa se je drugače. Imeli smo nad 60 sestankov po vaseh in prikazovali kmetu potrebo, da se zaseje vsa orna zemlja. Tako smo dosegli plan stoodstotno. Našemu kmetu bomo z izpolnitvijo plana lahko nudili več semen in več pridelka kot ga je imel do sedaj. Iz tega lahko vidimo, da imamo precejšnjo borbo z raznimi vaškimi mogotci in kulaki na vasi, da pa kljub temu napredujemo, ker pravilno pristopamo k ljudem.

Kako vpliva pravilno politično delo na uspehe, se vidi pri decentralizaciji kmečkih zadrug. Do marca smo imeli 4 Naproze in 19 poslovalnic. S pravilnim delom smo dosegli, da imamo sedaj 34 samostojnih kmečkih zadrug. Pri tem se je pokazalo, da so nekatere zadruge, ki jih imamo sedaj skoraj v sleherni vasi, imele velike uspehe, da pa nekatere druge, pri katerih so še

sedaj stari trgovci, niso imele uspehov, čeprav bi jih prav tako lahko dosegle. Vendar pa vidimo, da so naše kmetijske zadruge od 15. marca do danes odkupile mnogo raznih pridelkov od kmečkega prebivalstva, tako na primer 43.000 kg živine, 789 kg prašičev, 131 kg drobnice, 70.732 kg krompirja, 56.698 fižola, 25.445 jaje in 4.108 kg zdravilnih zelišč.

Predvsem so kakor sem že omenil, pokazale uspehe tiste zadruge, ki smo jih popolnoma na novo postavili in jim dali nov aparat, naše najboljše mladince, ki so prišli iz raznih tečajev. Tudi drugim zadrugam nameravamo dati nov upravni aparat.

Če govorimo o gradnji zadružnih domov, vidimo, da so bile po naših vaseh povsod iste ovire in borbe. Tako so veliki kmetje govorili, da imajo zase dovolj veliko hišo in da se lahko doma vzgajajo. Vendar smo uspeli, da so najmanjši kmetje v KLO Dobrnič prvi pristopili h gradnji zadružnega doma, ki je bil odprt že 24. aprila. Tako so kmetje tudi drugod pripravili gradnjo zadružnega doma in še letos bodo ti domovi pod streho, kot na primer v Trebnjem, v Veliki Loki in Mokronogu. Tako bo naš okraj letos zgradil 11 zadružnih domov.

Pokazalo se je tudi — kot smo slišali včeraj v referatu finančnega ministra — da so bile napake tudi pri izvajanju in izterjevanju davkov. Pokazalo se je, da so nekateri aktivisti in organi finančnega odseka šli s čistimi pojmi na teren, nekateri uslužbenci finančnega odseka pa so ljudstvu to stvar napačno prikazovali, samo da bi delali težave okrajnemu izvršnemu odboru. Vemo pa, kateri aktivisti in uslužbenci finančnega odseka so na terenu pravilno postopali in prikazovali ljudem, da je treba obdavčiti tudi vaše mogotce, ne pa samo malega in srednjega kmeta.

Izjavljam, da bom glasoval za proračun. (Ploskanje.)

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Besedo ima ljudski poslanec Jože Petejan.

Jože Petejan: Tovariši ljudski poslanci! Tovariši ministri so nam že včeraj in tudi danes vsestransko in strokovno prikazali naš letni proračun, ki je prvi izraz uspehov našega prvega leta petletke, našega načrtnega socialističnega gospodarstva. Ta naš proračun, ki nima v nobenem pogledu ničesar skupnega s prejšnjimi proračuni bivše Jugoslavije, ki so bili le zgolj administrativno-birokratskega značaja, je proračun čisto na drugačni bazi, je izraz našega napredka, izraz naše dejavnosti, izraz našega gospodarstva. Kadar berem, tovariši, številke v našem proračunu, vidim v teh številkah naše življenje v polnem razmahu, v polnem razcvitu, vidim naše delavce v naših rudnikih, tovarnah, plavžih, železnicah in pisarnah, ki tako neumorno delajo, ker vedo, da delajo za vzvišen cilj, da delajo zase in ne več kot preje za tujca. Ta proračun, tovariši, bo naša javnost, naše ljudstvo razumelo in mislim, da je tudi naloga nas vseh, da ga razumemo in ga na terenu pojasnujemo, ker je to velika pridobitev za naš nadaljnji razvoj.

Na drugi strani, tovariši, smo si na jasnem, da uspeli, ki nam jih kaže proračun, da so ti naši uspehi rezultat velikih žrtev narodnoosvobodilne borbe, rezultat velikih žrtev naših delovnih množic, ki so delale, ne da bi vprašale, kaj bodo dobile, ker so bile prepričane, da delajo za velik cilj — za socializem! In naša ljudska oblast je pod spretnim vodstvom naše Osvobodilne fronte in Komunistične partije dala tem ljudskim množicam tudi vso možnost nenehnega razvoja, dala jim je vso zaščito. In ravno zaradi tega, tovariši, bi se v tej kratki diskusiji omejil samo na nekaj stvari, ki se mi

zde glede na položaj našega gospodarskega podviga važne in ki se mi zde važne tudi zato, da povemo tudi našim nasprotnikom, da bodo tudi oni razumeli, zakaj so naše delovne množice s takim elanom šle na delo in toliko žrtvovale, da smo v teh borih dveh in pol letih imeli toliko uspehov v naši gospodarski in politični izgraditvi, kakor tudi pri izgradnji naše ljudske oblasti. Mi, tovariši, vemo, da brez teh velikih žrtev, da brez teh velikih naporov naših delovnih množic mi danes ne bi bili v tem položaju kot smo. Danes bi se naša država, tovariši, če bi ne bilo narodnoosvobodilne borbe, nahajala prav v istem stanju kot pred vojno in bi razpravljala prav tako o proračunu, kot je razpravljala bivša Jugoslavija in bi bili prav tam, kjer je danes Grčija in druge države, ki so še danes odvisne od dolarjev in tako zvane lažne zapadne demokracije. In četudi so težkoče, katere bomo morali še premagati, kar je tovariš Kardelj zadnjič na kongresu lepo podčrtal, bodo ljudske množice razumele, da bo treba to premagati, ker vedo, da gre za velik cilj, da gre za zmago socializma.

Naše ljudske množice, naši delavci v tovarnah in drugod se zavedajo, da dajejo državi, dajejo sebi in da država, če je oblast v njihovih rokah, mora tudi zanje skrbeti in ravno v tem pogledu, tovariši, se lahko ponašamo, da smo v teh dveh letih za naše delovne množice, za naše ljudstvo ogromno napravili, da smo ga vsestransko zaščitili pri delu in povsod. Pomislimo samo na velike uspehe, ki smo jih dosegli, ko smo našemu delavstvu zagotovili 14-dnevni plačan dopust, da se delovno ljudstvo danes lahko tudi odpočiva na rivierah in v najlepših hotelih, kjer se je pred vojno hladila in odpočivala samo kapitalistična gospoda. Pomislimo na to, kako ljudska oblast z zakoni skrbi za zaščito pri delu, z inšpekcijo dela in s higienskimi ukrepi, ki bodo izvedeni tako, da bo naš delavec pri delu zdravstveno zaščiten in vsestransko zavarovan. Dosegli smo enakopravnost žena, dosegli za enako delo enako plačilo, kar je mogoče samo v socialističnem gospodarstvu. Ne samo to, tovariši, ampak tudi nekaj drugega, kar si je delavstvo pridobilo, je vredno podčrtati, zlasti ker je v zvezi s proračunom, to je naše socialistično zavarovanje. Tovariši, mi lahko mirne duše trdimo, da je socialno zavarovanje, ki ga je našemu delavstvu dala ljudska oblast, eno najmodernejših socialnih zavarovanj v svetu sploh, razen v SZ. Ta zaščita delavca za primer bolezni, za primer nezgode, za starost in to njega samega kot tudi njegovih svojcev, je ena velikih pridobitev ljudske oblasti, ki delavca rešuje vseh skrbi, kaj bo z njim v primeru nezgode, bolezni ali starosti. Za dobo enega leta, kar je uveljavljen novi zakon, bi vam rad navedel samo nekaj števil, ki se tičejo Slovenije, ker je socialno zavarovanje zvezna ustanova in ni v republiškem proračunu. V tem letu so prejeli delavci na hranarini in porodnini 240 milijonov, za nezgodne rente 56 milijonov dinarjev, na pokojninah 293 milijonov, vrhu tega še otroške doklade — kajti tudi to je novost naše socialne zakonodaje, da je naš delavec plačan po delu in zmožnostih in da je tudi zaščiten, če ima veliko družino, ker prejema mesečno podporo za vsakega nepreskrbljenega otroka. Iz naslova socialnega zavarovanja se je izdala v enem letu iz našega gospodarstva — to je skupen prispevek — ena milijarda dinarjev — ki v našem republiškem proračunu ni upoštevana, ki pa jo je naše ljudstvo dobilo, kar je dokaz, kako ljudska oblast skrbi za one, ki pomagajo skupnosti in ki so vključeni v našo delovno skupnost.

Zato, tovariši, bi lahko v tej zvezi vprašali vse tiste mogočnike zapadne demokracije, kaj lahko oni, ki so bogati in ki razsipavajo dolarje in kupujejo duše in izdajalce po vseh deželah, kaj lahko oni pokažejo napram tem

našim uspehom in naši skrbi za delovno ljudstvo? Ničesar! Tovariši, oni nam lahko pokažejo samo delavsko bedo, vidimo milijone brezposelnih, vidimo štrajke na štrajke, vidimo vso tisto brezupno borbo delavstva za najprimitivnejše osnovne pravice, ki jih naše delavstvo že davno ima. Samo to nudi zapadna demokracija, ki bi se rada vsidrala tudi pri nas.

Tovariši! Tovariš Boris Kraigher je danes zjutraj, predsednik vlade LRS tovariš Miha Marinko kakor tudi podpredsednik zvezne vlade tovariš Kardelj pa sta na kongresu OF omenila želje te gospode, da bi bilo baje tudi pri nas dobro, če bi dali nekako svoboščino raznim takim političnim strankam, pa naj bi se imenovala socialdemokratska ali kakor že hočete. Tovariši, oni so pravilno podčrtali, da bi to ne bilo nič drugega, kakor postopek za razkrajanje naše enotnosti, za razkrajanje našega delovnega elana, za uničenje tega, kar smo si v narodnoosvobodilni borbi priborili in kar smo z našim delom zgradili. Mislim, tovariši, da se na te limanice ne bo pri nas nihče več ujel, ker vemo, da bi taka politika te ali one stranke ne bila nič drugega kot čuvar kapitalističnega reda, čuvar imperializma in reakcije, ki bi hotela pograbiti to, kar ji je ušlo iz rok. Mislim, tovariši, da ta posel, ta nečastni posel lahko prepustimo raznim Blumom, Bevinom, Saragatom in drugim, kajti mi imamo svojo organizacijo Osvobodilno fronto, v kateri je možna združitev vseh, ki so dobre volje in ki hočejo delati za skupnost, ki hočejo delati za socializem. (Ploskanje.)

Tovariši! Ko smo navedli uspehe našega skupnega dela, uspehe naših naporov, bi tudi podčrtal nekaj pomanjkljivosti, katerih pa ni kriva naša ljudska oblast, niso krivi naši zakoni, temveč so pač krive razmere, katerih čez noč ni mogoče odpraviti. Zaščita proti nezgodam je z zakonom o inšpekciji dela precej dobro urejena. Imamo sicer precejšnje število obratnih nezgod, dasi te še daleč niso v tistem razmerju, kot v kapitalističnih državah, vendar je važno, da skušamo tudi to število nezgod pri nas zmanjšati. Vprašali se boste, kaj je vzrok teh nezgod, ki nam jemljejo stó tisoče delovnih dni, in na to vprašanje bi vam rad povedal nekaj iz lastne prakse. Pri nezgodah sta v glavnem mogoča dva vzroka, in sicer nezadostna zaščita strojev ter nove delovne moči, ki ne delajo dovolj previdno.

To so, tovariši, glavni vzroki za delovne nezgode, ki bi jih pa ne bilo, če bi bili novi delavci pri delu bolj previdni in če bi bila zaščita strojev večja, kar pa je dosegljivo. Nihče ne misli, da bi mogli naše tovarne kar čez noč tako preurediti, da bi vse nezgode odpravili. To je v kratkem času neizvedljivo. Toda urediti se da marsikaj tudi brez velikih stroškov in rizika za obratovanje. To bo naloga naše ljudske oblasti in ministrstva za delo, zlasti pa inšpekcije dela, da bodo pri izvajanju proračuna skrbeli tudi za to, da bodo delovni ljudje, ki ustvarjajo za skupnost, pri delu dovolj zavarovani.

Zdravstvena služba, tovariši, je močno napredovala, vendar ne zadošča. Ima svoje hibe. Zdravniški kader absolutno ne zadošča, poleg tega pa imamo opravka še deloma s starim kadrom, ki se še ni vživel v novo stvarnost. Opozoril bi tudi na nedisciplino oziroma na nedovoljno disciplino pri delu samem. To je tudi vprašanje, s katerim se moramo vsi baviti. To ni več samo vprašanje socialnega zavarovanja in inšpekcije dela, marveč naše skupno vprašanje. Nedisciplina se kaže na različne načine, pri čemer samo po sebi izključujem, da bi šlo za namerno sabotažo, marveč je to stara tradicija, ki se je ljudje ne morejo odvaditi. Zlasti v našem delu Štajerske smo imeli lani precejšnjo izgubo delovnih dni. Samo zaradi nediscipline hočejo biti nekateri ljudje na vsak način bolni, četudi bolezen ni take narave, da bi bilo potrebno,

da ostanejo doma. To odpraviti ni lahko. Verujem pa, ker verujem v moč ljudskih množic, da bomo tudi to popravili in da bomo še tisto malo število ljudi, ki so nedisciplinirani, ki se ne zavedajo, da delajo za skupnost, preobrazili s politično vzgojo in prepričevalnim delom, ne pa z administrativnimi ukrepi. Tudi to je naloga naše skupnosti, naše Fronte, nas vseh, da te slabe strani našega zavarovanja, našega zdravstvenega skrbstva in zadržite odpravimo. Če smo dosegli tako velike uspehe, sem prepričan, da bo naše ljudstvo ta klic razumelo, da bo razumelo, da mora vsakdo, ki je sposoben za delo, tudi delati, ker na ta način bomo čim preje in čim uspešneje izvršili našo petletko, ki nam daje temelje našega bodočega socialističnega gospodarstva, socialističnega reda, socializma. Zaradi tega je ta naš proračun velike in zgodovinske važnosti in je naloga nas vseh, da glasujemo za sprejetje tega proračuna in njegovo izvedbo, ker s tem delamo za izvedbo petletke, za izvedbo socializma. Zato bom za proračun z veseljem glasoval. (Ploskanje.)

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Besedo ima ljudski poslanec Anton Ingolič.

Anton Ingolič: Tovariši ljudski poslanci! Minister za prosveto dr. Jože Potrč je v uvodu k svojemu ekspezeju poudaril povezanost naše demokratične ljudske oblasti s kulturo. Poudaril je, da naša ljudska oblast ne samo omogoča, da ljudstvo kulturo uživa, marveč, da jo ljudstvo tudi samo ustvarja. Nadalje je poudaril, da je eden izmed dokazov tega popolnoma novega revolucionarnega stanja pri nas tudi naš proračun. Dovolite mi, tovariši ljudski poslanci, da v zvezi s temi važnimi ugotovitvami opozorim na dejstvo, ki zgornje ugotovitve zgovorno potrjuje in ki je značilno posebno za severnovzhodne predele naše republike.

Opozoriti hočem namreč na dejstvo, kako je naša borba in vse ono veliko, kar je izšlo in kar še izhaja iz nje, preobrazila tiste predele naše domovine, ki so bili do osvoboditve nacionalno najbolj ogroženi in socialno najbolj izkoriščani! Vsi vemo, da so bili naši vinorodni kraji v Slovenskih goricah, Haložah, na obronkih Pohorja in drugod zlata jama razni posvetni in cerkveni gospodi, naši in predvsem nemški, da je ta gospoda kruto in brezobzirno gospodovala tem krajem in razkošno živela, delovni človek teh krajev pa je že od nekdaj živel človeka nevredno življenje. Ta gospoda, posvetna kakor cerkvena, posebno pa nemška, pa ni iz našega človeka samo iztisnila zadnjo kapljo znoja, marveč je skušala našega človeka tudi nacionalno zaslužniti. Ti naši kraji so bili najdrastičnejši primer kapitalističnega izžemanja in imperialističnega zaslužnjevanja ne samo pred prvo svetovno vojno, marveč tudi po njej, ko so naši vlastodržci, hlapci tujega kapitala, pustili tej gospodi proste roke, da je lahko neovirano nadaljevala s socialnim izkoriščanjem in raznarodovalnim delom. Ista gospoda je v Mariboru in drugod ustanavljala industrijo, v prvi vrsti zato, da bi tiste naše ljudi, ki jih je spravila ob zemljo na beraško palico, lahko v tovarnah še huje izkoriščala. In tako, kakor je na svojih posestvih v Slovenskih goricah, Haložah in pod Pohorjem ustvarjala centre za svoje imperialistično delovanje, tako je skušala tudi iz industrijskih podjetij v Mariboru in drugod ustvariti centre za svoje germanizatorično, pozneje kulturbundovsko nacistično udejstvovanje. In vse to se je dogajalo pred očmi oblasti, torej z vednostjo tistih naših bivših politikov, ki so se tako radi trkali na svoje »slovenske« ali »jugoslovanske« prsi.

Danes je po zaslugi narodnoosvobodilne borbe, Osvobodilne fronte in predvsem po zaslugi Komunistične partije Jugoslavije, ki se je edina že pred

to vojno odločno borila proti tej zločinski politiki, slika v teh krajih in teh ustanovah popolnoma drugačna. S tem, da je viničar dobil vinograd, ki ga je doslej obdeloval, v svojo last, s tem, da je postala tovarna last delovnega ljudstva in seveda s tem, da je vzelo ljudstvo oblast v svoje roke, izkoriščevalce pa pognalo s svoje zemlje, se je v osnovi spremenilo tudi vse ostalo. Danes se prav v teh nekaj kulturno najbolj zaostalih in nacionalno najbolj ogroženih predelih naše domovine polagajo temelji za vsestranski dvig kulturno prosvetnega življenja. Viničarji, ki so si iz svojih vinogradov ustanovili močne vinogradniške zadruge, so hkrati s temi zadrugami ustanovili tudi močna kulturna prosvetna središča. Tisti ljudje, ki so še pred nekaj leti morali z upognjenim hrbtom prosjačiti svoje gospodarje za sramotni zaslužek svojih zgaranih rok, so danes svobodni, zavedni, gospodarsko neodvisni, tisti ljudje, ki jim do nedavna razen nekaj let osnovne šole in redkih dobrih knjig, ki so prišle v te siromašne kraje, ni bila dostopna nobena druga kulturna dobrina, tisti ljudje, ki so v teh krajih nekoč le z veliko muko in velikimi žrtvami mogli tu in tam ustanoviti kak pevski zbor ali igralsko družino, imajo danes v svoji vinogradniški zadrugi tako možnost kulturno prosvetnega udejstvovanja in dviga, kakor jo ima katerokoli naše mesto. Nekdanji viničarji, sedanji samostojni gospodarji in zadružniki imajo svoje zadružne domove, ki niso samo središče njihovega gospodarskega življenja, marveč tudi njihovega kulturno političnega udejstvovanja in izgrajevanja. V teh mogočnih hišah, kjer so se nekoč šopirili njihovi gospodarji, imajo danes zadružniki svojo knjižnico, predavalnico, čitalnico, gledališko dvorano, Dom igre in dela za svoje najmanjše, ki so morali preje dneve in dneve, medtem ko so bile njihove matere na delu, zapuščeni preživeti v mračnih viničarijah. Tudi ljudem teh krajev je naša zmagovita borba omogočila, da vidijo dobre umetniške filme, omogočila obisk gledaliških predstav in razstav, omogočeni so jim poučni in drugi izleti v naše ustanove, v druge kraje naše ožje in širše domovine, predvsem pa jim je omogočeno, da se spoznajo z izsledki najnaprednejše znanosti marksizma-leninizma in se tako otresejo vseh lažnih predstav o življenju in svetu, predstav, ki so jim jih vcepjali vsi njihovi bivši gospodarji. Toda tem ljudem, ki jim prej prava kultura ni bila dostopna, je danes omogočeno, da sami ustvarjajo kulturo. Bivši viničarji imajo danes številne pevske zборе, dramske družine, udeležujejo se kot predavatelji in ljudski talenti na vseh poljih kulturnega udejstvovanja. Tako tam, kjer je vladala prej poleg velikega siromaštva tudi kulturna zaostalost, nastajajo danes ob vse večji in večji podpori naših ljudskih oblasti središča naše nove kulture.

Prav isto opažamo v naših tovarnah. Naše tovarne, ki so bile do nedavno centri najpodlejšega izžemanja in najbrezobzirnejše germanizacije, so danes vir rastočega življenjskega standarda za tiste delavce, ki v njih delajo, kakor tudi za vse naše delovno ljudstvo, hkrati pa so tudi pomembni kulturni činitelji v naših mestih in industrijskih centrih. Delavec prihaja danes z veseljem v tovarno tudi zato, ker ima tudi tu vse možnosti, da se prosvetli, da se politično zgradi in da se sam kulturno udeležuje. Ali je na primer bivša Hutterjeva tovarna v Mariboru imela kakšno knjižnico, ali je imela svojo predavalnico, svoj Dom igre in dela, ali je delavstvo imelo svoj pevski zbor, svojo plesno skupino, fizikturni aktiv, ali je bilo delavcem sploh mogoče osnovati si svojo glasbeno šolo, imeti v tovarni redna predavanja in sestanke političnega in kulturnega značaja? Ali je bilo kdaj slišati, da bi uprava tovarne kakorkoli podpirala kulturna stremjenja svojih delavcev, posameznikov in celote? Ne, vsega tega nekoč ni bilo, vse to nekoč ni bilo mogoče.

Danes pa ima Mariborska tekstilna tovarna vse to in še mnogo, mnogo več! Iz naših tovarn so naši delavci začeli celo prenašati kulturne dobrine tudi na naše podeželje, v naše vasi in to z uspehom, kakor je to potrdila turneja mariborskega kulturno-umetniškega društva Angel Besednjak po drugih naših republikah in celo po Albaniji, torej čez meje naše ožje in širše domovine. V naših zadrugah in tovarnah se tako preobrazuje in plemeniti tisti naš človek, ki so ga prej nemarno skušali držati v temi. Naše zadruge in tovarne niso postale tu kakor povsod drugod pri nas samo odločujoči faktor v rekonstrukciji našega kmetijstva oziroma v industrializaciji naše države, marveč postajajo tudi z vsakim dnem močnejša politična in kulturno prosvetna središča. Nacionalna mlačnost in slabotna državljanska zavest, ki je bila nekoč značilna za te kraje, naglo izginja. Vse bolj in bolj se krepi nova globoka patriotična zavest. V tem oziru še ni vse tako, kakor bi želeli in kakor bi moralo biti. Toda ugotoviti in poudariti moramo dejstvo, da so postavljeni zdravi temelji, da se tudi v našem obmejnem človeku visoko razgori pravo patriotično čustvo. Naloga naših organizacij in naše ljudske prosvete je, da še bolj kot doslej pospešujejo to rast patriotičnega čustvovanja obmejnih ljudskih množic. Sveta dolžnost vsakega našega kulturno prosvetnega delavca, kateremu se v socialistični državi odpirajo preje neslutene možnosti udeleževanja, pa je, da krepko zagrabi za delo in da opravi vse tisto, kar je dolžan svojemu ljudstvu, in tudi tisto, kar njegovi predhodniki niso mogli storiti zaradi razmer, ki so vladale prej v teh krajih. To delo je pri nas na severu važno posebno zdaj, ko še vedno skušajo razni naši sovražniki tostran meje, še bolj pa oni z druge strani, naše ljudstvo, ki jim je moralo služiti stoletja in stoletja, z najpodlejšimi klevetami zbegati na njegovi poti v boljše socialistično življenje. Vsak kulturno prosvetni delavec, ki danes, ko so vse njive zorane in čakajo samo na plodna semena, še stoji ob strani, ni vreden imena kulturno prosvetnega delavca, predvsem pa ne slovenski, jugoslovanski kulturno prosvetni delavec. Vsakdo izmed nas mora vedeti, da naše obnovljene in na novo zgrajene tovarne ob severni meji in naši zadružni domovi, ki jih ljudstvo s toliko ljubeznijo in požrtvovalnostjo tudi tod gradi, niso samo industrijska, gospodarska, politična in kulturno prosvetna središča, marveč so tudi mogočne obrambne trdnjave naše nove lepše bodočnosti. Teh trdnjav je čedalje več in tudi na kulturno prosvetnem delavcu je, da bodo čedalje močnejše. Porok za to pa je tudi naš proračun. Zato izjavljam, da bom glasoval zanj. (Ploskanje.)

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Ker je s tem lista govornikov izčrpana, preidemo na glasovanje o predlogu zakona o posameznostih. Prosim poročevalca, da čita člen za členom.

Poročevalec dr. Miha Kambič prečita nadpis k predlogu finančnega zakona za državni proračun LRS za proračunsko leto 1948 z besedilom 1. člena.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Kdor je za besedilo 1. člena z nadpisom, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je besedilo 1. člena zakonskega predloga z nadpisom soglasno sprejeto.

(Na enak način je skupščina brez sprememb in dopolnitev soglasno sprejela tudi besedilo 2. do vključno 13. člena.)

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Kdor je za besedilo 13. člena, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Besedilo 13. člena je soglasno sprejeto. Predlagam skupščini, da se iz ostalega predloga bere samo Pregled dohodkov in izdatkov. Sprejme skupščina ta predlog? (Sprejme.) Prosim poročevalca, da prečita Pregled dohodkov in izdatkov.

Poročevalec dr. Miha Kambič prečita Pregled dohodkov in izdatkov po državnem proračunu LRS za leto 1948 po vrstah in delih.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Kdor je za besedilo prvega dela, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je besedilo prvega dela soglasno sprejeto.

(Na enak način sprejme skupščina besedilo 2. do vključno 8. dela dohodkov ter besedilo 1. do 6. dela izdatkov Pregleda dohodkov in izdatkov po državnem proračunu LRS za leto 1948.)

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Kdor je za besedilo 6. dela, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je skupščina v posameznostih soglasno sprejela predlog zakona o državnem proračunu za proračunsko leto 1948 skupno s finančnim zakonom ter prehajamo na glasovanje v celoti. Kdor je za besedilo pravkar v posameznostih sprejetih zakonskih predlogov, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je predlog zakona o državnem proračunu LRS za proračunsko leto 1948 v celoti soglasno sprejet. (Ploskanje.)

Ljudska skupščina ga bo po ustavi in poslovníku predložila Prezidiju Ljudske skupščine LRS zaradi razglasitve.

Prehajam na drugo točko dnevnega reda, to je na razpravo in sklepanje o predlogu zakona o zaključnem računu LRS za leto 1946. Pričenjam razpravo in prosim poročevalca odbora za gospodarski načrt in finance, da da poročilo.

Dr. Miha Kambič: Poročilo odbora za gospodarski načrt in finance k predlogu zakona o zaključnem računu LRS za leto 1946 se glasi:

Odbor za gospodarski načrt in finance je na svoji seji dne 14. maja 1948 vzel v delo predlog zakona o zaključnem računu LRS za leto 1946, ki mu ga je predložila Ljudska skupščina LRS in ki ga je na podlagi 61. člena ustave predložila Ljudski skupščini LRS vlada LRS.

Na isti seji je odbor razpravljal o predloženem zakonskem predlogu v načelu. Govorili so člani odbora: Albert Jakopič, dr. Miha Kambič, Maks Krmelj, dr. Miha Potočnik in Franc Furlan, vsi »za«, nakar je odbor zakonski predlog v načelu soglasno sprejel.

Odbor je nato razpravljal o predlogu zakona v podrobnostih ter je po končani razpravi s poimenskim glasovanjem predlog zakona o zaključnem računu LRS za leto 1946 v celoti soglasno sprejel.

Poročilo je bilo odboru prečitano in soglasno odobreno.

Za poročevalca je odbor določil svojega tajnika dr. Miho Kambiča.

Odbor za gospodarski načrt in finance pošilja poročilo Ljudski skupščini LRS s predlogom, da ga v celoti sprejme. Predsednik, tajnik in člani odbora.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Se kdo od navzočih ljudskih poslancev javi k razpravi o predloženem zakonu? (Nihče.) Ker se nihče ne javi, zaključujem razpravo ter preidem na glasovanje v posameznostih. Prosim poročevalca, da prečita besedilo 1. člena z nadpisom.

Poročevalec dr. Miha Kambič prečita besedilo 1. člena zakonskega predloga z nadpisom.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Kdor je za besedilo 1. člena z nadpisom, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je besedilo 1. člena z nadpisom soglasno sprejeto.

(Na enak način je skupščina brez sprememb in dopolnitev soglasno sprejela tudi besedilo 2. do vključno 5. člena.)

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Kdor je za besedilo 5. člena, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Besedilo 5. člena je soglasno sprejeto.

Ugotavljam, da so tako vsi člani predloženega zakonskega predloga v posameznostih soglasno sprejeti in prehajam na glasovanje v celoti.

Kdor je za besedilo predloga zakona o zaključnem računu LRS za l. 1946, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je predlog zakona o zaključnem računu LRS za leto 1946 v posameznostih in v celoti soglasno sprejet. Tudi ta zakon bo ljudska skupščina po ustavi in poslovniku predložila Prezidiju Ljudske skupšine LRS zaradi razglasitve.

S tem je dnevni red 6. seje II. rednega zasedanja Ljudske skupščine LRS izčrpan. Zaključujem 6. sejo II. rednega zasedanja Ljudske skupščine LRS ter prosim skupščino, da pooblasti predsednika in tajnika, da podpišeta zapisnik 6. seje tega zasedanja. Ali sprejme skupščina ta predlog? (Sprejme.) Hvala.

Izvolite poslušati ukaz Prezidija Ljudske skupščine LRS o zaključitvi II. rednega zasedanja in o sklicanju III. rednega zasedanja Ljudske skupščine LRS. (Poslanci vstanejo.)

Ukaz o zaključitvi II. rednega zasedanja in o sklicanju III. rednega zasedanja Ljudske skupščine LRS se glasi:

Ker je Ljudska skupščina LRS s sprejetjem zakona o državnem proračunu Ljudske republike Slovenije za proračunsko leto 1948, finančnega zakona za državni proračun LRS za proračunsko leto 1948 in zakona o zaključnem računu LRS za leto 1945 dovršila svoje delo, je predsedstvo Prezidija Ljudske skupščine LRS na podlagi 56. člena ustave LRS

o d l o č i l o :

1. II. redno zasedanje Ljudske skupščine LRS, sklicano z ukazom predsedstva Prezidija Ljudske skupščine LRS na dan 15. decembra 1947, se zaključuje;

2. Ljudska skupščina LRS se skliče k III. rednemu zasedanju na dan 19. maja 1948 ob 11. uri.

U. št. 96.

Glavno mesto Ljubljana, dne 18. maja 1948.

PREZIDIJ LJUDSKE SKUPŠČINE LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Sekretar:

France Lubej l. r.

Predsednik:

Josip Vidmar l. r.

Zasedanje je bilo zaključeno ob 19,25.

PRILOGE

LJUDSKA SKUPŠČINA LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Mandatno-imunitetni odbor

Št. M—1991/7—47.

PRESEDNIKU LJUDSKE SKUPŠČINE LRS

v

Ljubljani.

Mandatno-imunitetni odbor Ljudske skupščine LRS je na svoji seji dne 10. decembra 1947 pregledal potrdila poslancev in vse volilne spise in poročilo Republiške volilne komisije Ljudske republike Slovenije z dne 8. decembra 1947, št. 73/1—47 ter podaja ljudski skupščini naslednje

poročilo

Iz poročila republiške volilne komisije izhaja, da so na dopolnilnih volitvah v Ljudsko skupščino LRS na ozemlju, ki je bilo priključeno na podlagi določil mirovne pogodbe z Italijo k Federativni ljudski republiki Jugoslaviji oziroma k Ljudski republiki Sloveniji, dne 30. novembra 1947 izvoljeni naslednji ljudski poslanci:

1. Franc Bevk	I. volilna enota okraja Gorica
2. Štefan Humar	II. volilna enota okraja Gorica
3. Albert Jakopič	III. volilna enota okraja Gorica
4. Slavko Furlan	IV. volilna enota okraja Gorica
5. Boris Kalin	V. volilna enota okraja Gorica
6. Mirka Mozetič	VI. volilna enota okraja Gorica
7. Albin Duje	VII. volilna enota okraja Gorica
8. dr. Bogdan Breclj	VIII. volilna enota okraja Gorica
9. Davorin Ferligoj	IX. volilna enota okraja Gorica
10. Franc Perovšek	X. volilna enota okraja Gorica
11. Franc Carl	I. volilna enota okraja Idrija
12. Heliodor Gruden	II. volilna enota okraja Idrija
13. Gabrijel Peternej	III. volilna enota okraja Idrija
14. Tine Remškar	I. volilna enota okraja Ilirska Bistrica
15. Ervin Dolgan	II. volilna enota okraja Ilirska Bistrica
16. Anton Dolgan	III. volilna enota okraja Ilirska Bistrica
17. Karel Levičnik	I. volilna enota okraja Postojna
18. Viktor Stopar	II. volilna enota okraja Postojna
19. Rudi Lenardič	I. volilna enota okraja Sežana
20. Albin Čotar	II. volilna enota okraja Sežana
21. Rudi Kodrič	III. volilna enota okraja Sežana
22. Danilo Petrinja	IV. volilna enota okraja Sežana
23. Ivan Regent	I. volilna enota okraja Tolmin
24. Vladimir Pavšič	II. volilna enota okraja Tolmin
25. Mirko Brovč	III. volilna enota okraja Tolmin

Ker se poročilo Republiške volilne komisije Ljudske republike Slovenije popolnoma ujema s podatki volilnih spisov in ker poleg tega ni bila vložena nobena pritožba po 66. členu zakona o volitvah ljudskih poslancev v Ljudsko skupščino LRS, predlaga mandatno-imunitetni odbor Ljudske skupščine LRS, da se izvolitev navedenih poslancev potrdi. Za poročevalca je odbor določil Vlada Kozaka.

Ljubljana, dne 10. decembra 1947.

Tajnik:
Vlado Kozak l. r.

Predsednik:
Dr. Jože Potrč l. r.

Člana:
Tone Toman l. r., Ivo Svetina l. r.

PREDLOG ZAKONA O AMNESTIJI IN POMILOSTITVI

Na podlagi 127. člena ustave se potrjuje zakon o podeljevanju amnestije in pomilostitve z dne 24. avgusta 1945 (Uradni list SNOS in NVS št. 208/29-45) z izpremembami in dopolnitvami, navedenimi v tem zakonu, tako da se njegovo izpremenjeno in prečiščeno besedilo glasi:

ZAKON O AMNESTIJI IN POMILOSTITVI

1. člen

Pravico amnestije izvaja Ljudska skupščina LRS z zakonom na podlagi ustave LRS za dejanja, kazniva po zakonih LRS.

2. člen

Pravico pomilostitve izvaja Prezidij Ljudske skupščine LRS v tehle primerih:

1. za vsa kazniva dejanja, s katerimi so bili kršeni zakoni LRS;
2. na podlagi zveznih zakonov za tista kazniva dejanja, s katerimi so bili kršeni zvezni zakoni, če so izrekla končno sodbo okrožna ali okrajna sodišča;
3. na podlagi prošenj za pomilostitev, ki mu jih pošlje v odločitev Prezidij Ljudske skupščine FLRJ;
4. za vsa kazniva dejanja, o katerih je bilo razsojeno pred 6. aprilom 1941.

Na zahtevo Prezidija Ljudske skupščine FLRJ pa pošlje Prezidij Ljudske skupščine LRS tudi v primerih iz prvega odstavka posamezne prošnje za pomilostitev v odločitev Prezidiju Ljudske skupščine FLRJ.

3. člen

Postopek za pomilostitev se začne po uradni dolžnosti ali po prošnji obsojenca, njegovega zakonskega druga ali njegovih bližnjih sorodnikov.

Predlog, da se postopek za pomilostitev začne po uradni dolžnosti, da minister za pravosodje LRS.

4. člen

Prošnja za pomilostitev se vloži pri sodišču, ki je izreklo sodbo na prvi stopnji. Temu sodišču se pošljejo tudi tiste prošnje za pomilostitev, ki so bile vložene pri kakem drugem državnem organu.

Prošnjo, ki jo izroči obsojenec upravniku zapora ali upravniku kazenskega popoljševalnega zavoda, pošlje upravnik nemudoma pristojnemu sodišču s svojim mnenjem in s poročilom o vedenju in zdravju obsojenca.

Prošnje, ki se pošljejo neposredno Prezidiju Ljudske skupščine LRS, se ne upoštevajo.

5. člen

Sodišče, pri katerem je vložena prošnja za pomilostitev, mora prošnjo nemudoma poslati ministru za pravosodje. Ta pošlje prošnjo v odločitev Prezidiju Ljudske skupščine LRS.

Sodišče in minister za pravosodje dodasta prošnji za pomilostitev svoje mnenje.

6. člen

Prošnja za pomilostitev se sme ponoviti šele po preteku enega leta od dneva, ko je bila izdana odločba o prejšnji prošnji, glede dejanj, za katera znaša izrečena kazen nad 10 let odvzema prostosti s prisilnim delom, pa šele po preteku 2 let, ko je bila izdana odločba o prejšnji prošnji.

7. člen

Ta zakon velja od dneva objave v Uradnem listu LRS.

OBRAZLOŽITEV

predloga zakona o amnestiji in pomilostitvi

Vlada LRS predlaga osnutek zakona o amnestiji in pomilostitvi po 127. členu ustave LRS, ker je potrebno, da se prvotni zakon o podeljevanju amnestije in pomilostitve za dejanja, kazniva po zakonu federalne Slovenije z dne 24. avgusta 1945, Uradni list SNOS, št. 208/29-45, vskladi z ustavama FLRJ in LRS ter zveznim zakonom o dajanju amnestije in pomilostitve z dne 2. novembra 1946, Uradni list FLRJ, št. 748/105-46.

Predloženi zakonski osnutek se razlikuje od prvotnega zakona bistveno v tehle točkah:

1. Prezidij Ljudske skupščine LRS daje lahko pomilostitev tudi že v tehle primerih:

a) glede dejanj, kaznivih po zveznih zakonih, če je za to pooblaščen z zveznim zakonom; taka pooblastitev je že dana z zveznim zakonom o amnestiji in pomilostitvi za primere, v katerih so končno sodbo glede dejanj, kaznivih po zveznih zakonih, izrekla okrajna ali okrožna sodišča;

b) glede primerov, ki mu jih odstopi v rešitev Prezidij Ljudske skupščine FLRJ;

c) glede kaznivih dejanj, o katerih je bila izrečena sodba pred 6. aprilom 1941.

Na drugi strani pa Prezidij Ljudske skupščine FLRJ lahko zahteva, da se mu odstopijo v rešitev pomilostitveni primeri, za katere je po pravilu pristojen Prezidij Ljudske skupščine LRS.

2. Po osnutku se daje amnestija z zakonom, torej spada dajanje amnestije v pristojnost ljudske skupščine; o pomilostitvi pa odloča Prezidij Ljudske skupščine LRS z ukazom.

3. Po osnutku lahko prosijo za pomilostitev razen obsojenca samo njegov soprog in njegovi bližnji sorodniki, s čimer je zožen krog oseb, ki lahko prosijo za pomilostitev obsojenca.

4. Dodani sta dve novi določbi:

a) da se ne upoštevajo prošnje, ki se pošljejo Prezidiju Ljudske skupščine LRS neposredno (zadnji odstavek 4. člena);

b) da se smejo ponoviti prošnje za pomilostitev šele po preteku določene dobe (6. člen).

5. Izpuščena je določba prvotnega zakona, da se mora ukaz o splošni pomilostitvi in amnestiji objaviti v uradnem listu; ta pristavek je sedaj nepotreben, ker se morajo itak vsi splošno veljavni predpisi republiških organov objavljati v uradnem listu.

LJUDSKA SKUPŠČINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Zak. o. 22/47.

LJUDSKI SKUPŠČINI LRS.

v Ljubljani.

POROČILO

zakonodajnega odbora k predlogu zakona o amnestiji in pomilostitvi

Zakonodajni odbor je o tem predlogu, ki je bil predložen Ljudski skupščini LRS po 127. členu ustave LRS, razpravljal na svoji seji dne 12. decembra 1947.

Soglasno je bil mnenja, da obstaja nujna zahteva za spremembo doseданjega zakona o podeljevanju amnestije in pomilostitve z dne 24. avgusta 1945, Ur. l. SNOS, št. 208/29, ker ta pred ustavama FLRJ in LRS izdani zakon ni več v skladu s tema ustavama in tudi ni v skladu z zveznim zakonom o dajanju amnestije in pomilostitve z dne 2. novembra 1946, Ur. l. FLRJ, št. 748/105.

Zakonodajni odbor je soglasno naziranja, da predloženi zakonski predlog v polni meri odgovarja ustavama FLRJ in LRS ter ravnokar navedenemu zveznemu zakonu, zaradi česar je treba ta zakonski predlog v načelu sprejeti.

Razpravljajoč od člena do člena je zakonodajni odbor soglasno sklenil naslednji spremembi:

1. v drugem členu se spremeni točka 2 tako, da se glasi: »v mejah, ki jih določa zvezni zakon, za kazniva dejanja, s katerimi so bili kršeni zvezni zakoni«;

2. v 2. členu se črta točka 3 in se spremeni 4. točka v 3. točko.

Nato je zakonodajni odbor soglasno sprejel predlog zakona v celoti z ravnokar omenjenimi spremembami. Končno je bilo to poročilo prečitano in soglasno odobreno. Za poročevalca je odbor določil svojega tajnika.

To poročilo pošilja zakonodajni odbor Ljudski skupščini LRS s predlogom, da ga v celoti sprejme in uzakoni vladni zakonski predlog z zgoraj navedenimi spremembami.

Ljubljana, dne 12. decembra 1947.

Tajnik:

Dr. Stanko Štor l. r.

Predsednik:

Viktor Avbelj l. r.

Člani:

Jože Petejan l. r.
Dr. Anton Melik l. r.
Alojz Vrhovec l. r.
Franc Popit l. r.

Mara Bešter l. r.
Matija Maležič l. r.
Alojz Colarič l. r.
Niko Jakofčič l. r.

PREDLOG ZAKONA

O LIKVIDACIJI AGRARNE REFORME, KI SE JE IZVAJALA DO 6. APRILA 1941. LETA NA VELEPOSESTVIH NA OZEMLJU LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

1. člen

Likvidacija agrarne reforme na veleposestvih v Ljudski republiki Sloveniji, ki se je izvajala do 6. aprila 1941. leta, se dovrši po predpisih tega zakona.

2. člen

Za lastnike po tem zakonu se štejejo:

1. osebe, ki so kot ugotovljeni agrarni subjekti dobili zemljo in jim je bila ta do 6. aprila 1941 že izročena v posest, ako to zemljo obdelujejo same, tudi če v zemljiški knjigi lastninska pravica še ni vknjižena na njihovo ime;
2. osebe, ki so do 6. aprila 1941 same obdelovale dodeljeno zemljo, pa so jo morale zaradi vojnih dogodkov zapustiti, če se v šestih mesecih po objavi tega zakona vrnejo na ta zemljišča.

3. člen

Razlastitvene določbe in pogodbe o fakultativnem odkupu, ki do 6. aprila 1941 še niso bile sprovedene v zemljiški knjigi, se sprovedejo v zemljiški knjigi. Pri tem pa se v zemljiško knjigo ne vpišejo določbe

1. o odškodnini lastnikom razlaščenih veleposestev in o prispevku, ki so ga veleposestniki dolžni plačati državi za pokritje upravnih stroškov in kolonizacijo;
2. o odškodnini in anuitetah, ki so jih bili agrarni subjekti dolžni plačevati za dodeljeno zemljo, o višini prispevka od določene odškodnine, ki so ga bili agrarni subjekti dolžni plačati kolonizacijskemu fondu, in o cenah, ki so jih bili agrarni subjekti dolžni plačati na podlagi fakultativnih odkupov;
3. o osnovanju hipotek v korist države oziroma Privilegirane agrarne banke d. d. do dokončne poravnave dolgov;
4. o prepovedi odsvojitve in obremenitve;
5. o zastavni pravici zveze agrarnih skupnosti za dolgove agrarnih subjektov agrarnim skupnostim oziroma njihovim zvezam, kolikor so dolgovi

nastali zaradi nabav gradbenega materiala za zgraditev hiš in gospodarskih poslopij, zaradi nabav živega in mrtvega kmetijskega inventarja in zaradi neplačanih stroškov za izmero zemljišč in sestavljanje tehničnih elaboratov.

Določbe razlastitvenih odločb in pogodb o fakultativnem odkupu, našteje v točkah 1. do 5. tega člena, ki so že vpisane v zemljiških knjigah, se izbrijejo.

4. člen

Odpišejo se dolgovi agrarnih skupnosti in njihovih zvez kolonizacijskemu fondu, če so posojila bila najeta v korist agrarnih subjektov zaradi nabav po 5. točki 3. člena tega zakona.

5. člen

V vsem ostalem veljajo predpisi zakona o agrarni reformi in kolonizaciji v Sloveniji z dne 17. decembra 1945 z vsemi poznejšimi dopolnitvami in spremembami.

Zlasti se lastnikom veleposestev, razlaščenih po predpisih o agrarni reformi, ki so veljali pred 6. aprilom 1941, ne plača nikaka odškodnina za razlaščeno zemljo, za zgradbe in naprave na tej zemlji in za živi in mrtvi kmetijski inventar.

Tudi se ne plačujejo več morebitni zaostanki na zakupninah za razlaščeno zemljo.

6. člen

Minister za finance je pooblaščen, da izdaja sporazumno z ministrom za kmetijstvo in gozdarstvo navodila za izvajanje tega zakona.

7. člen

Ta zakon velja od dneva objave v Uradnem listu LRS.

OBRAZLOŽITEV

predloga zakona o likvidaciji agrarne reforme, ki se je izvajala do 6. aprila 1941 na veleposestvih na ozemlju Ljudske republike Slovenije

Vlada Ljudske republike Slovenije predlaga Ljudski skupščini LRS v proučitev in sklepanje priloženi osnutek zakona o likvidaciji agrarne reforme, ki se je izvajala do 6. aprila 1941 na veleposestvih na ozemlju Ljudske republike Slovenije, s tole utemeljitvijo in pojasnili:

Nevezdržno je, da bi ravnali z veleposestniki, ki jim je bila odvzeta zemlja po agrarni reformi v bivši Jugoslaviji, in z agrarnimi interesenti, ki jim je bila dodeljena zemlja po agrarni reformi v bivši Jugoslaviji, drugače kakor z veleposestniki, ki jim je bila odvzeta zemlja po naših predpisih o agrarni reformi in kolonizaciji, in z agrarnimi interesenti, ki jim je bila dodeljena zemlja po teh predpisih. Duhu in smislu zakona o agrarni reformi in kolonizaciji odgovarja, da se izenačijo eni z drugimi.

Ljudska republika Srbija in Ljudska republika Hrvatska sta že pred meseci izdali vsaka za sebe zakon, ki izenačuje veleposestnike in agrarne interesente izpred 6. aprila 1941 z veleposestniki in agrarnimi interesenti po našem zakonu o agrarni reformi in kolonizaciji.

Spreddaj označeni namen naj se doseže s tem, da se glede vseh v poštev prihajajočih oseb, ki jih našteva 2. člen, po 3. členu iz razlastitvenih odločb in pogodb o fakultativnem odkupu, na katerih podlagi so agrarni interesenti

dobili zemljo, vpiše v zemljiško knjigo to, kar je v skladu z našim zakonom o agrarni reformi in kolonizaciji, ne vpiše oziroma izbriše pa se to, kar s tem zakonom ni v skladu.

Po 4. členu naj se odpišejo dolgovi, ki jih imajo agrarni subjekti po agrarnih skupnostih in njihovih zvezah zaradi nabav gradbenega materiala za zgraditev hiš in gospodarskih poslopij, zaradi nabav živega in mrtvega kmetijskega inventarja in zaradi neplačanih stroškov za izmero zemljišč in sestavljanje tehničnih elaboratov.

5. člen na to izrecno določa, da po izvršitvi tega, kar predpisujeta prednja dva člena, veljajo prav tako glede razlaščne kakor glede dodeljene zemlje predpisi zakona o agrarni reformi in kolonizaciji v Sloveniji z dne 17. decembra 1945.

Navodila za izvajanje zakona naj po 6. členu izdaja minister za finance zato, ker se bodo morebitna potrebna navodila tikala finančnih vprašanj (likvidacije dolgov).

LJUDSKA SKUPŠČINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Zak. o. 25/47.

LJUDSKI SKUPŠČINI LRS

v

Ljubljani.

POROČILO

zakonodajnega odbora Ljudske skupščine LRS k predlogu zakona o likvidaciji agrarne reforme, ki se je izvajala do 6. aprila 1941. leta na veleposestvih na ozemlju Ljudske republike Slovenije

O tem vladnem zakonskem predlogu je zakonodajni odbor razpravljal na svoji seji dne 12. decembra 1947.

Soglasno je bil mnenja, da je treba tak zakon izdati, in to iz razlogov, ki so razvidni iz vladne obrazložitve zakonskega predloga, kateri se zakonodajni odbor v polni meri priključuje; zakonski predlog je popolnoma v skladu z ustavama FLRJ in LRS ter zveznimi zakoni.

Pri glasovanju od člena do člena ni bil napravljen noben popravek oziroma nobena sprememba predloga. Potem je bil predlog zakona v celoti sprejet soglasno.

Končno je bilo to poročilo prečitano in soglasno odobreno. Za poročevalca je določil odbor Nika Jakofčiča.

To poročilo se pošilja Ljudski skupščini LRS s predlogom, da ga v celoti sprejme in uzakoni predlog vlade v obliki, kakor je bil stavljen.

Ljubljana, dne 12. decembra 1947.

Tajnik:

Dr. Stanko Štor l. r.

Predsednik:

Viktor Avbelj l. r.

Člani:

Jože Petejan l. r.

Dr. Anton Melik l. r.

Alojz Vrhovec l. r.

Franc Popit l. r.

Mara Bešter l. r.

Matija Maležič l. r.

Alojz Colarič l. r.

Niko Jakofčič l. r.

PREDLOG ZAKONA

O PEČATIH, ŠTAMPILJKAH IN ŽIGIH DRŽAVNIH ORGANOV LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

1. člen

Vsak akt državnih organov Ljudske republike Slovenije mora imeti pečat tistega organa, ki ga je izdal. Na teh pečatih je v sredini grb Ljudske republike Slovenije, zgoraj v polkrogu je izpisan naziv »Ljudska republika Slovenija«, spodaj pa naziv državnega organa.

2. člen

Obliko in velikost pečatov, šampiljk in žigov za Ljudsko skupščino LRS in Prezidij Ljudske skupščine LRS predpišeta predsednik Ljudske skupščine LRS in predsednik Prezidija Ljudske skupščine LRS, vsak za svoj organ.

3. člen

Obliko in velikost pečatov, šampiljk in žigov ter nazive na njih predpisuje za vse organe državne uprave in pravosodja Ljudske republike Slovenije predsednik vlade LRS sporazumno s pristojnim članom vlade oziroma predsednikom komisije ali komiteja vlade LRS.

4. člen

Pečate, šampiljke in žige po 2. in 3. členu tega zakona smejo izdelovati samo za to pooblaščenim vrezovalci pečatov. Vrezovalcem pečatov izdaja pooblastilo ministrstvo za notranje zadeve LRS.

5. člen

Organi državne uprave in pravosodja Ljudske republike Slovenije določijo z naročilnico število pečatov, šampiljk in žigov, ki jih je treba izdelati, in morajo po končani izdelavi vzeti od vrezovalca pečatov zadevne matrice in jih varovati pri sebi oziroma komisijsko uničiti.

Matrice pečatov Ljudske skupščine LRS in Prezidija Ljudske skupščine LRS čuva pri sebi oziroma jih komisijsko uniči Predsedstvo Ljudske skupščine LRS odnosno Predsedstvo Prezidija Ljudske skupščine LRS.

6. člen

Vsi organi državne uprave in pravosodja Ljudske republike Slovenije morajo poslati Predsedstvu vlade LRS odtiske izvornikov svojih pečatov, šampiljk in žigov.

7. člen

Predsednik vlade LRS je pooblaščen, da izda podrobne predpise za izvajanje tega zakona.

8. člen

Ta zakon velja od dneva objave v Uradnem listu LRS.

OBRAZLOŽITEV

predloga zakona o pečatih, štampiljkah in žigih državnih organov Ljudske republike Slovenije in predloga zakona o nazivih, pečatih in štampiljkah ljudskih odborov v Ljudski republiki Sloveniji

Predloga obeh zakonov sta izdelana na podlagi zveznega zakona o izdelavi štampiljk, pečatov in žigov z dne 5. julija 1946 (Uradni list FLRJ, št. 379/55-46). Potreba po dveh zakonih se je pokazala zato, ker se mora vprašanje nazivov ljudskih odborov rešiti posebej, kajti to vprašanje ni rešeno v navedenem zveznem zakonu. Zakonska predloga sta popolnoma slična zveznim zakonom, le kazenske sankcije niso vnesene, ker zvezni zakon določa kazenske sankcije za vse primere nepooblaščenega izdelovanja štampiljk, pečatov in žigov vseh državnih organov (6. in 7. člen zveznega zakona).

LJUDSKA SKUPŠČINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Zak. o. 23/47.

LJUDSKI SKUPŠČINI LRS

v

Ljubljani.

POROČILO

zakonodajnega odbora Ljudske skupščine LRS k predlogu zakona o pečatih, štampiljkah in žigih državnih organov Ljudske republike Slovenije

Zakonodajni odbor je od vlade LRS stavljeni predlog pretresal na svoji seji dne 12. decembra 1947.

Soglasno je smatral, da je ta zakon nujno potreben in ugotovil, da vsebina zakonskega predloga ni v nobeni točki protivna določbam ustave FLRJ, ustave LRS ali kakega zveznega zakona.

Razpravljajoč od člena do člena je sklenil odbor naslednje spremembe:

1. v 1. členu se v 2. stavku zamenjajo besede »Na teh pečatih« z besedami »Na pečatih in žigih«;

2. po 6. členu se vrine nov člen naslednje vsebine: »Kdor brez pooblastila izdeluje štampiljke, pečate in žige državnih organov LRS, se kaznuje z odvzemom prostosti do 5 let. V zlasti hudih primerih ali če pooblaščen vrezovalec pečatov izdeluje štampiljke, pečate in žige preko naročenega števila, se kaznuje storilec z odvzemom prostosti s prisilnim delom do 5 let. Za sojenje dejanj iz prejšnjega člena tega zakona so pristojna okrajna sodišča.«

To dopolnitev smatra odbor za potrebno, ker obravnava zvezni zakon le pečate, štampiljke in žige zveznih organov, kar je tudi glede kazenske sankcije razvidno predvsem iz 3. člena zveznega zakona.

3. 7. člen postane 8. člen, 8. člen pa postane 9. člen.

Nato je zakonodajni odbor zakonski predlog z gornjimi spremembami soglasno sprejel. Končno je bilo to poročilo prečitano in soglasno odobreno. Za svojega poročevalca je zakonodajni odbor določil svojega tajnika. To

poročilo pošilja zakonodajni odbor Ljudski skupščini LRS s predlogom, da ga v celoti sprejme in uzakoni od vlade predloženi predlog z zgoraj navedenimi spremembami.

Ljubljana, dne 12. decembra 1947.

Tajnik:
Dr. Stanko Štor l. r.

Predsednik:
Viktor Avbelj l. r.

Člani:

Jože Petejan l. r.
Dr. Anton Melik l. r.
Alojz Vrhovec l. r.
Franc Popit l. r.

Mara Bešter l. r.
Matija Maležič l. r.
Alojz Colarič l. r.
Niko Jakofčič l. r.

PREDLOG ZAKONA

O NAZIVIH, PEČATIH IN STAMPILJKAH LJUDSKIH ODBOROV V LJUDSKI REPUBLIKI SLOVENIJI

1. člen

Vsak ljudski odbor v Ljudski republiki Sloveniji ima svoj uradni naziv. Uradni naziv ljudskega odbora vsebuje stopnjo odbora in ime upravnoteritorialne enote ter sedež odbora.

2. člen

Uradni nazivi ljudskih odborov so tile:

- a) za Glavno mesto Ljubljano: »Mestni ljudski odbor Glavnega mesta Ljubljane«;
- b) za okrajne ljudske odbore: »Okrajni ljudski odbor«;
- c) za ljudske odbore mest, ki so izvzeta iz okrajev: »Mestni ljudski odbor«;
- č) za krajevne ljudske odbore: »Krajevni ljudski odbor (okraj)«;
- d) za krajevne ljudske odbore mest, ki niso izvzeta iz okrajev: »Mestni ljudski odbor (okraj)«;
- e) za rajonske in krajevne ljudske odbore v Glavnem mestu Ljubljani in v mestih, ki so izvzeta iz okrajev: »Rajonski ljudski odbor Glavnega mesta Ljubljane« ali »Rajonski ljudski odbor mesta« ali »Krajevni ljudski odbor Glavnega mesta Ljubljane« ali »Krajevni ljudski odbor mesta«.

3. člen

Naziv ljudskega odbora mora biti v slovenskem jeziku. Če živi v upravnoteritorialni enoti narodna manjšina, ki predstavlja najmanj eno tretjino celotnega prebivalstva te upravnoteritorialne enote, se mora glasiti naziv ljudskega odbora tudi v jeziku narodne manjšine.

4. člen

Na zgradbi ljudskega odbora mora biti pritrjena deska z grbom Ljudske republike Slovenije in besedilom »Ljudska republika Slovenija« ter uradnim nazivom ljudskega odbora po 2. in 3. členu tega zakona.

5. člen

Vsak ljudski odbor ima svoj pečat, ki vsebuje ime in grb Ljudske republike Slovenije ter uradni naziv ljudskega odbora po 2. in 3. členu tega zakona.

Pečat ljudskega odbora ima okroglo obliko.

V sredini pečata je grb Ljudske republike Slovenije. V dveh krogih okrog grba je besedilo »Ljudska republika Slovenija« (v zunanjem krogu) in uradni naziv ljudskega odbora po 2. in 3. členu (v notranjem krogu).

Pečat se uporablja za overovitev odlokov, odredb, navodil, odločb, listin, zapisnikov in vseh odpravkov in aktov, ki se pošiljajo drugim državnim organom, podjetjem, ustanovam, družbenim organizacijam, zasebnim društvom in državljanom.

Odtisne se na sredi pod besedilom odpravka.

6. člen

Štampiljki ljudskih odborov sta dveh vrst:

- a) delovodna štampiljka, ki je štirioglata, in
- b) zglavna štampiljka.

Štampiljki obeh vrst morata imeti grb Ljudske republike Slovenije, pod grbom pa besedilo »Ljudska republika Slovenija« in uradni naziv ljudskega odbora po 2. in 3. členu tega zakona.

Delovodna štampiljka se uporablja za sprejem došliih vlog, zglavna štampiljka pa pri odpravkih in na pisemskih ovojih.

Namesto zglavne štampiljke je lahko besedilo te štampiljke na odpravkih in ovojih natisnjeno.

7. člen

Pečat in štampiljki hrani praviloma tajnik ljudskega odbora.

Izvršni odbor lahko odredi, da ima ljudski odbor dva ali več pečatov, ki jih čuvajo poverjeniki.

8. člen

Vsi ljudski odbori morajo poslati Predsedstvu vlade LRS odtiske svojih pečatov in štampiljk.

9. člen

Pečate in štampiljke po tem zakonu smejo izdelovati samo za to pooblaščenim vrezovalci pečatov.

Vrezovalcem pečatov izdaja pooblastilo ministrstvo za notranje zadeve LRS.

10. člen

Predsednik vlade LRS je pooblaščen, da izda podrobne predpise za izvajanje tega zakona.

11. člen

Ta zakon velja od dneva objave v Uradnem listu LRS.

POROČILO

zakonodajnega odbora Ljudske skupščine LRS o predlogu zakona o nazivih, pečatih in štampiljkah ljudskih odborov v Ljudski republiki Sloveniji

Iz razlogov obrazložitve vlade LRS, ki jih smatra zakonodajni odbor za pravilne, je odbor mnenja, da se mora izdati predlagani zakon.

Glasujoč od člena do člena ni zakonodajni odbor našel nobenega povoda za kak spreminjevalni predlog. Zaradi tega je zakonodajni odbor soglasno sprejel od vlade LRS predlagani zakonski predlog.

Zakonodajni odbor zato predlaga, da Ljudska skupščina LRS sprejme to poročilo in zakonski predlog uzakoni v obliki, kakor je bil stavljen od vlade LRS.

Za svojega poročevalca je zakonodajni odbor določil svojega tajnika.

Ljubljana, dne 12. decembra 1947.

Tajnik:

Dr. Stanko Štor l. r.

Predsednik:

Viktor Avbelj l. r.

Člani:

Jože Petejan l. r.

Mara Bešter l. r.

Dr. Anton Melik l. r.

Matija Maležič l. r.

Alojz Vrhovec l. r.

Alojz Colarič l. r.

Franc Popit l. r.

Niko Jakofčič l. r.

PREDLOG ZAKONA
O AGRARNIH SKUPNOSTIH

1. člen

Za občeljudsko imovino se razglaša brez ozira na vpis v zemljiško knjigo:

a) nepremično premoženje z vsemi k njemu spadajočimi pritiklinami, premičninami in pravicami in premično premoženje, ki pripada agrarnim skupnostim (podobčinam, vasem, srenjam, soseskam, korporacijam, urbanim in drugim sličnim skupnostim);

b) pravice do paše, lesa, gozdnih pridelkov in podobno, ki pristojajo skupnostim servitutnih upravičencev, ki so po svojem izvoru slične agrarnim skupnostim.

2. člen

Predpisi tega zakona ne veljajo za skupna zemljišča in njih dele, pri katerih so udeleženci na podlagi zakonitega postopka pred 6. aprilom 1941 brez spora dejansko prevzeli svoja oddelila, kakor tudi za ona zemljišča in njih dele, ki spadajo pod zakon o spremembah in dopolnitvah 36. člena zakona o agrarni reformi in kolonizaciji z dne 26. novembra 1947 (Uradni list FLRJ, št. 745/101).

3. člen

V sporih o tem, ali kako premoženje spada pod predpise tega zakona ali ne, odloča minister za kmetijstvo in gozdarstvo LRS. Proti njegovi odločbi je dopustna pritožba na vlado LRS v 15 dneh po prejemu odločbe.

4. člen

Upravo premoženja in pravic iz 1. člena prevzamejo krajevni ljudski odbori onih krajev, v katerih območju prebivajo dosedanji udeleženci ali upravičenci.

Če je premoženje ali če so pašne in druge pravice vaško-lokalnega gospodarskega pomena, poveri krajevni ljudski odbor z upravo kot svoj organ poseben vaški odbor, sestavljen iz prebivalcev prizadete vasi, pod predsedstvom člana krajevnega ljudskega odbora. Slednji naj bo po možnosti prebivalec prizadete vasi.

Če dosedanji udeleženci ali upravičenci prebivajo v območju dveh ali več krajevnih ljudskih odborov, določijo prizadeti krajevni ljudski odbori kot svoj organ za upravo poseben odbor, sestavljen iz potrebnega števila prebivalcev udeleženih vasi. V tem odboru mora biti po en odbornik vsakega prizadetega krajevnega ljudskega odbora. Za predsednika izbere ta odbor enega izmed tistih svojih članov, ki so člani ljudskih odborov.

Prezidij Ljudske skupščine LRS lahko odloči, da premoženje ali del premoženja iz 1. člena, katero ni važno samo za krajevno, ampak tudi za okrajno gospodarstvo, upravlja okrajni ljudski odbor.

5. člen

Kjer je s pašnimi ali drugimi servitutnimi pravicami obremenjeno zemljišče, ki je v upravi drugega državnega organa, imenuje ta organ v odbor svojega zastopnika.

6. člen

Pravice do pašne na tujem zemljišču se v okviru dejanskih gospodarskih potreb in možnosti razširijo na vso živino v območju krajevnih ljudskih odborov, v katerih upravo pridejo te pravice, in to ob upoštevanju nujnih gospodarskih potreb dosedanjih upravičencev in malih ter srednjih kmetov.

Če so te pravice nepotrebne, če se ne izkoriščajo ali če paša trajno kvari prirodno rodovitnost zemlje, se odpravijo brez odškodnine.

7. člen

Zemljišča, ki postanejo na podlagi tega zakona občeljudsko premoženje, in zemljišča, ki so obremenjena s pašnimi in drugimi pravicami, se morajo izrabljati na najracionalnejši način praviloma v dosedanje gospodarske namene za kritje potreb kmetskega prebivalstva iz območja ljudskega odbora, v katerega upravo pride to zemljišče. Pri tem je upoštevati neobhodno nujne gospodarske potrebe dosedanjih udeležencev in malih ter srednjih kmetov.

Če je dosedanji način izkoriščanja neracionalen ali celo kvaren naravni rodovitnosti tal, se mora zemljišče brez ozira na pravice dosedanjih upravičencev izkoriščati na način, ki donša največjo gospodarsko korist.

8. člen

Za izkoriščanje zemljišč vključno zemljišč, ki so obremenjena s pašnimi in drugimi pravicami, mora odbor, ki je po 4. členu tega zakona poverjen z upravo, izdelati gospodarski načrt. V tem načrtu je predvideti vse one gospodarske panoge, ki jih more zemljišče trajno nuditi po svoji legi in kakovosti tal.

9. člen

Potrebne predpise za izvajanje tega zakona in izvedbo zemljiškoknjižnih prenosov izda minister za kmetijstvo in gozdarstvo LRS.

10. člen

Ta zakon velja od dneva objave v Uradnem listu LRS.

OBRAZLOŽITEV

predloga zakona o agrarnih skupnostih

Vlada Ljudske republike Slovenije predlaga Ljudski skupščini LRS v proučitev in sklepanje priloženi osnutek zakona o agrarnih skupnostih s tole utemeljitvijo in pojasnili:

Splošno

1.

Zakon o agrarni reformi in kolonizaciji v Sloveniji v drugi točki 8. člena določa, da se bo vprašanje izkoriščanja zemlje po agrarnih skupnostih rešilo s posebnim zakonom in da bo s tem zakonom urejeno tudi vprašanje njih lastnine.

Da obstoji potreba po dokončni in enotni času primerni ureditvi lastninskega vprašanja in uprave premoženja in pravic agrarnih skupnosti, ki tvorijo ostanek fevdalne gospodarske organizacije germanskopravnega izvora, sledi že iz pravkar citirane odločbe zakona o agrarni reformi in kolonizaciji v Sloveniji. Reševanje tega vprašanja na podlagi bivše avstrijske zakonodaje ni vodilo do zaželenega cilja. Dolga desetletja so bile komisije za agrarne operacije zaposlene z delom, vendar je po podatkih ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo LRS še danes nad 100.000 ha skupnih zemljišč, ki se prav zaradi »skupnosti« zelo neracionalno izrabljajo, in enako neracionalno se izrabljajo pašne in druge pravice, ki obremenjujejo zemljišča v izmeri nad 200.000 ha. Gre torej za izboljšanje gospodarstva, zlasti pašnega, na površini izdatno nad 300.000 ha.

Omenjeno bodi, da sta občutili podobno potrebo Ljudska republika Hrvatska in Ljudska republika Črna gora in razglasili za občeljudsko imovino

1. Ljudska republika Hrvatska z zakonom z dne 15. aprila 1947 (Narodne Novine, št. 112/36-47) »Imovinu zemljišnih i njima sličnih zajednica te krajiških imovnih općina«;

2. Ljudska republika Črna gora z zakonom z dne 15. aprila 1947 (Službeni list Ljudske republike Črne gore, št. 105/9-1947) »sve dosadašnje plemenske, seoske i bratsveničke šume i šumska zemljišta na teritoriji Narodne republike Crne gore«.

2.

Prvoten namen zemljišč ter pašnih in drugih pravic, pripadajočih agrarnim skupnostim, je bil ta, da se zadovoljijo potrebe vsega vaškega prebivalstva po paši in gozdnih pridelkih. Tekom stoletij je bilo kmetom dodeljeno v obdelovanje individualno le polje, paša se je izvrševala na skupnih ali graščinskih pašnikih, potrebe po lesu so se krile iz skupnih ali graščinskih gozdov. Ker so na ta način premoženje in pravice, pripadajoče agrarnim skupnostim, od svojih prvih početkov naprej služile občekoristnim namenom, ni pomislekov, da se to premoženje in te pravice, kolikor še obstoje, razglase za občeljudsko imovino pod upravo ljudskih odborov.

3.

Ker so krajevne razmere in potrebe in dosedanja organizacija agrarnih skupnosti v različnih krajih zelo različne in so razen tega zelo različni načini izboljšanja gospodarstva pri posameznih skupnostih, je umestno, da vsebuje zakon le splošna načela, ureditev podrobnosti pa naj se poveri ministru za kmetijstvo in gozdarstvo, ki bo za konkretne primere lahko izdal posebne konkretne predpise in bo tudi splošne predpise, ki jih izda in bi se izkazali za neprimerne, izpreminjal laže kakor bi se mogli izpreminjati predpisi zakona, ki bi se v splošnem ali pa v posameznem primeru izkazali za neumestne. Iz tega razloga se predlog zakona ne spušča v podrobnosti, ampak izreka le splošna načela, dajajoč ministru za kmetijstvo in gozdarstvo pooblastilo, da izda potrebne predpise za izvajanje zakona.

Dočim je spredaj citirani črnogorski zakon še splošnejši, kakor predloženi osnutek, predvideva spredaj citirani hrvatski zakon dodeljevanje zemljišč, razglašeni za občeljudsko imovino — kolikor so sposobna za poljedelstvo — v izkoriščanje »seljačkim radnim zadrugama«. Pri sestavi predloga se je razmotrivalo vprašanje, če in kako naj bi se s tem zakonom položil temelj za pospeševanje zadrug za skupno obdelovanje zemlje. Glede na pravico dosedanjih udeležencev in upravičencev in na ogromno razliko krajevnih potreb in različnost v poštevh prihajajočih zemljišč pa se izrecni zakoniti predpis v tem oziru ni zdel umesten. Drugi odstavek 7. člena osnutka daje možnost, da se tam, kjer bi bilo potrebno in umestno, osnujejo take zadruge:

Tudi Komite za zakonodavstvo i izgradnju narodne vlasti FLRJ je mnenja, naj bi bil zakon sam kar najbolj splošen in prožen in naj da široka pooblastila ministru za kmetijstvo in gozdarstvo, ker bo podrobne predpise ministra laže prilagoditi vsakokratnim konkretnim potrebam, kakor bi bilo to mogoče pri podrobnih predpisih zakona.

K posameznim členom

k 1. členu

Velja v glavnem to, kar je povedano spredaj pod 2.

Daljša diskusija se je vodila o vprašanju, kako naj se podrobno označi ono premoženje, ki kot premoženje agrarnih skupnosti preide v občeljudsko imovino. Prvotno se je mislilo, naj bi se povzelo besedilo nekdanjih avstrijskih zakonov, ki se bavijo s to materijo (zlasti besedilo cesarskega patenta z dne 5. julija 1853 drž. zak. št. 150 in avstrijskega okvirnega zakona o delitvi skupnih zemljišč in o ureditvi pravic do njih skupnega uporabljanja in upravljanja z dne 7. junija 1883 drž. zak. št. 94). To besedilo pa je tako zastarelo, da ga

more razumeti le oni, ki pozna ves zgodovinski razvoj agrarnih skupnosti, in razen tega za današnji čas tako okorno, da je tudi zaradi okornosti težko razumljivo. Druga misel je bila, naj bi se po vzorcu 2. člena spredaj citiranega hrvaškega zakona reklo, da se razglašajo za občeljudsko imovino zemljišča in pravice, na katera se nanašata pravkar citirana avstrijska zakona. Toda brez ozira na to, da ni simpatično, citirati stare avstrijske zakone, bi tudi taka označba ne bila jasna. Zato se je končno smatralo za najprimernejše besedilo, ki ga vsebuje predlog. Če bi se pri tem besedilu pojavljali kaki dvomi, se bo ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo pri reševanju morebitnega konkretnega spora po 3. členu osnutka itak lahko oprlo na besedilo cit. avstrijskih zakonov, če bo to potrebno.

k 2. členu

Ta člen je potreben, da se postavi meja med ona nekdanja skupna zemljišča, ki so na podlagi uradnih delitev in na podlagi sporazumov, sklenjenih med udeleženci, prešla v zasebno last, in med ona, ki jih je še vedno smatrati za skupno last, in dalje, da se izključi veljavnost delitev, izvršenih po okupatorju.

k 3. členu

Ker se bodo verjetno pojavili spori, ali kako zemljišče spada med premoženje iz 1. člena, naj se taki spori rešujejo upravnim putem, kar bo mnogo hitreje in ceneje kakor pravljanje pred sodišči. Za tak način reševanja teh sporov govori tudi dejstvo, da so bile tudi v preteklosti s podobnimi vprašanji zaposlene upravne oblasti (komisije za agrarne operacije) in se vsi arhivi, nanašajoči se na to materijo, hranijo pri ministrstvu za kmetijstvo in gozdarstvo. Dalje je to ministrstvo tudi tako rekoč edino res sposobno, da primerno upošteva vse gospodarsko važne momente, ki prihajajo v takih sporih v poštev.

k 4. členu

Ker je po zakonu o volitvah odbornikov ljudskih odborov dana možnost, da v enem ali drugem krajevnem ljudskem odboru prizadeta vas ali prizadete vasi ne bodo imele potrebnega števila svojih zastopnikov — teoretično je dana možnost, da kaka vas v krajevnem ljudskem odboru sploh ne bo zastopana —, na drugi strani pa morajo imeti prebivalci prizadetih vasi vpliv na gospodarstvo, 4. člen v skladu s 1. odstavkom 67. člena splošnega zakona o ljudskih odborih predvideva za upravo posebne odbore v sklopu krajevnih ljudskih odborov.

Zadnji odstavek tega člena temelji na 20. členu splošnega zakona o ljudskih odborih.

k 5. členu

Velik del zemljišč (veleposestev), obremenjenih s pašnimi in drugimi pravicami, je prišel v državno last; v vseh takih primerih je brez dvoma umestno, da se v zaščito obremenjenih zemljišč pritegne v upravo tudi zastopnik obremenjenega zemljišča. Tak zastopnik, ki bo vsekakor strokovnjak, bo tudi sicer odboru, poverjenemu z upravo, v izdatno korist in pomoč z naveti glede najracionalnejšega izkoriščanja.

k 6., 7. in 8. členu

Ti členi vsebujejo splošna načela, po katerih bo voditi upravo premoženja in pravic dosedanjih agrarnih skupnosti. To premoženje in te pravice naj ob čim racionalnejšem izkoriščanju služijo nujnim gospodarskim potrebam

dosedanjih udeležencev in upravičencev in gospodarskim potrebam malega in srednjega kmeta. Na podlagi in v okviru teh načel naj izda potrebne podrobne predpise minister za kmetijstvo in gozdarstvo.

k 9. členu

Velja to, kar je povedano spredaj pod 3.

LJUDSKA SKUPSCINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Zak. o. 26/47.

LJUDSKI SKUPŠČINI LRS

v Ljubljani.

POROČILO

zakonodajnega odbora k predlogu zakona o agrarnih skupnostih

Ta zakonski predlog je obravnaval odbor na svoji seji dne 12. decembra 1947.

Soglasno je bil mnenja, da je izdajanje tega zakona, ki je v skladu z ustavama FLRJ in LRS in zveznimi zakoni, nujno potrebno, pri čemer se zakonodajni odbor v celoti strinja z obrazložitvijo zakonskega predloga, ki je bila predložena po vladi LRS.

Pri razpravljanju o posameznostih je odbor sklenil, da naj se spremeni naslednje določbe zakonskega predloga:

- a) v 4. členu naj izpade drugi odstavek v celoti;
- b) tretji odstavek 4. člena naj se glasi: »Če dosedanji udeleženci prebivajo v območju dveh ali več krajevnih ljudskih odborih, pridejo premoženje in pravice pod skupno upravo teh krajevnih ljudskih odborov oziroma v primeru sporazuma, pod upravo enega izmed njih.«;
- c) 5. člen odpade v celoti;
- č) vsi naslednji členi dobijo za eno številko nižje oštevilčenje;
- d) v 8. členu, sedanjem novem 7. členu, naj se besede »mora odbor, ki je po 4. členu tega zakona poverjen z upravo,« zamenjajo z besedami »morajo ljudski odbori, ki so po 4. členu tega zakona poverjeni z upravo.«.

Nato je odbor predlog zakona z navedenimi spremembami soglasno sprejel.

Končno je bilo to poročilo prečitano in soglasno odobreno.

Za poročevalca je določil odbor Nika Jakofčiča.

To poročilo se pošilja Ljudski skupščini LRS s spremembami, ki so zgoraj navedene.

Ljubljana, dne 12. decembra 1947.

Tajnik:

Dr. Stanko Štor l. r.

Predsednik:

Viktor Avbelj l. r.

Člani:

Jože Petejan l. r.

Dr. Anton Melik l. r.

Alojz Vrhovec l. r.

Franc Popit l. r.

Mara Bešter l. r.

Matija Maležič l. r.

Alojz Colarič l. r.

Niko Jakofčič l. r.

PREDLOG ZAKONA

O POTRĐITVI, SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O STANOVANJSKIH IN POSLOVNIH PROSTORIH

Zakon o stanovanjskih in poslovnih prostorih z dne 26. junija 1946 se potrjuje s spremembami in dopolnitvami, navedenimi v tem zakonu, tako da se njegovo prečiščeno in spremenjeno besedilo glasi:

ZAKON O STANOVANJSKIH IN POSLOVNIH PROSTORIH

1. člen

S stanovanjskimi in poslovnimi prostori razpolagajo organi, pristojni za reševanje stanovanjskih zadev, po določbah tega zakona.

Izjemno smejo s prostimi stanovanji v stavbah, ki jih uporabljajo državni organi (ustanove, podjetja) in so namenjene njih delavcem in nameščencem, razpolagati ti organi v sporazumu s sindikalno podružnico.

A. Organi za reševanje stanovanjskih zadev

2. člen

Organi za reševanje stanovanjskih zadev (stanovanjski organi) prve stopnje so izvršilni odbori ljudskih odborov, ki opravljajo vse posle po tem zakonu bodisi sami, bodisi po stanovanjskih komisijah.

Stanovanjske komisije se ustanovijo pri izvršilnih odborih večjih mest in delavskih središč (industrijski in rudarski kraji), v drugih krajih, vaseh in manjših mestih pa opravljajo posle stanovanjskega organa izvršilni odbori oziroma izvršilni organi.

Sestav stanovanjskih komisij določi mestni (krajevni) izvršilni odbor, pri katerem se ustanovijo stanovanjske komisije.

3. člen

Stanovanjski organi druge stopnje so okrajni izvršilni odbori, v mestih, ki so izvzeta iz okrajev (Glavno mesto Ljubljana, Maribor in Celje), pa višje stanovanjske komisije na sedežih mestnih izvršilnih odborov.

Stanovanjski organi druge stopnje odločajo o pritožbah zoper odločbe stanovanjskih organov prve stopnje in opravljajo druge posle po določbah tega zakona.

Sestav višjih stanovanjskih komisij določi ministrstvo za komunalne zadeve.

4. člen

Vrhovno nadzorstvo v stanovanjskih zadevah ima ministrstvo za komunalne zadeve.

5. člen

Član stanovanjske komisije je lahko vsak državljan, ki ima volilno pravico.

Imenovanje za člana stanovanjske komisije se sme odkloniti samo iz tehtnih razlogov; o utemeljenosti odklonitve odloči organ, ki je člana imenoval.

6. člen

Predsednik in člani stanovanjskih komisij ne prejemajo za svoje delo plače, smejo pa dobiti nagrado.

Predsednik in člani stanovanjskih komisij so osebno odgovorni za vestno in nepristransko opravljanje zaupanih jim zadev.

7. člen

Stanovanjskim komisijam in višjim stanovanjskim komisijam morajo dati izvršilni odbori, pri katerih poslujejo, na razpolago poslovne prostore, ustrezno število pisarniškega in pomožnega osebja ter jih oskrbeti s potrebnim pisarniškim inventarjem in materialom.

B. Splošne določbe

8. člen

Brez poprejšnjega pristanka stanovanjskega organa ni dovoljeno:

1. vseliti se v stanovanjske ali poslovne prostore bodisi prazne, bodisi nezadostno zasedene;

2. oddati v najem ali podnajem stanovanjske ali poslovne prostore, jih zamenjati ali na drug način prepustiti drugemu;

3. spremeniti stanovanjske prostore v poslovne prostore ali stanovanjske oziroma poslovne prostore tako spremeniti, da postanejo manj izrabljivi.

Dovoljeno je pa posamezne opremljene sobe oddati v podnajem; o tem mora najemodajalec v treh dneh po vselitvi podnajemnika obvestiti stanovanjski organ in navesti podatke o dosedanjem stanovanju podnajemnika.

Stanovanjski organ sme tako podnajemno pogodbo razveljaviti in odrediti izselitev podnajemnika, če podnajemnik po tem zakonu nima pogojev za dodelitev stanovanjskega prostora.

9. člen

Nihče ne sme imeti v istem ali raznih krajih več kot eno stanovanje.

Družina premeščene državnega uslužbenca sme obdržati dosedanje stanovanje, dokler se uslužbencu v novem službenem kraju ne dodeli družinskega stanovanja; o dodelitvi tega stanovanja mora stanovanjski organ, ki ga je dodelil, obvestiti stanovanjski organ kraja, kjer prebiva uslužbenčeva družina, da odredi izselitev.

10. člen

Najemne in podnajemne pogodbe o stanovanjskih in poslovnih prostorih se smejo odpovedati ali na zahtevo ene stranke razveljaviti samo iz naslednjih razlogov:

a) če hišni lastnik nujno potrebuje stanovanjske ali poslovne prostore za sebe ali za svojo ožjo družino (zakonskega druga, nepreskrbljene otroke in nepreskrbljene starše);

b) če je hišni lastnik država, družbena ali politična organizacija in se nujno potrebuje stanovanje za hišnega upravitelja;

c) če so potrebna znatna popravila poslopja in je izpraznitev najetih prostorov zaradi tega neobhodno potrebna;

č) če najemnik namenoma ali iz velike malomarnosti kvari najete prostore;

d) če najemnik, njegovi sostanovalci ali podnajemniki vzdržujejo v stanovanju javno nemoralo ali pohujšljivo življenje oziroma dopuščajo, da delajo

to drugi, ali če s ponovnim nočnim razgrajanjem sostanovalce znatno nadlegujejo;

e) če najemnik ali člani njegove družine neizzvani zagreše tako kaznivo dejanje proti najemodajalcu ali članu njegove družine, ki onemogoča znosno skupno življenje; če stori to podnajemnik ali član njegove družine proti hišnemu gospodarju ali članom njegove družine, lahko hišni gospodar zahteva izselitev podnajemnika in njegove družine.

O upravičenosti odpovedi ali razveljavitve najemne pogodbe odloči sodišče.

Sodno odločbo, izdano po tem členu, izvrši stanovanjski organ prve stopnje, ki hkrati dodeli izseljeni stranki druge stanovanjske oziroma poslovne prostore (18. in 27. člen).

11. člen

Hišni lastnik oziroma njegov zastopnik mora vsako nameravano izselitev najemnika, najemodajalec pa izselitev podnajemnika prijaviti stanovanjskemu organu najmanj 8 dni pred izselitvijo, nenadno izselitev pa v 24 urah.

C. Razpolaganje s stanovanjskimi in poslovnimi prostori in njih dodeljevanje

Dodeljevanje praznih stanovanjskih in poslovnih prostorov

12. člen

Prazna stanovanja oziroma prazne stanovanjske dele dodeljuje stanovanjski organ. Pri dodeljevanju praznih stanovanj oziroma praznih stanovanjskih delov se upošteva število, starost, spol, zdravstveno stanje in socialne razmere družinskih članov, kakor tudi značaj in kraj zaposlitve hranilcev družine.

Prazne poslovne prostore oziroma njih prazne dele dodeljuje stanovanjski organ, upoštevajoč socialne razmere tistega, ki se za poslovni prostor poteguje, ter predmet in obseg poslovanja, ki naj se vrši v poslovnih prostorih.

Dodeljevanje delov stanovanj z utesnitvijo dosedanjih užiivalcev

13. člen

V nezadostno zasedenih stanovanjih sme stanovanjski organ užiivalcu stanovanja (lastniku, najemniku itd.) odvzeti del stanovanja in ga nakazati drugemu kot sostanovalcu; pri tem mora upoštevati dejansko možnost delitve stanovanja, število, starost in spol družinskih članov in poklic užiivalca in njegovih družinskih članov.

V primerih nujne potrebe sme stanovanjski organ odrediti tudi souporabo kuhinje po sostanovalcu. Če se stanki ne sporazumeta glede načina souporabe kuhinje, odloči stanovanjski organ.

Stanovanjski organ sme, ako so ostali pogoji za to dani, odrediti, da se vselijo v opremljene sobe nezadostno zasedenega stanovanja podnajemniki.

14. člen

Novi sostanovalec (ne tudi podnajemnik) postane najemnik hišnega lastnika.

Stanovanjski organ mora v odločbi o dodelitvi dela stanovanja določiti tudi odgovarjajoči del najemnine.

15. člen

Po potrebi sme stanovanjski organ v primerih nezadostno ali neprimerno zasedenih stanovanj izvesti preselitev ter nakazati hkrati dosedanjemu uživalcu druge primerne stanovanjske prostore.

Ta ukrep pa ni dovoljen proti uživalcu stanovanja, ki stanuje v lastni hiši ali ki ima v tuji hiši služnost stanovanja; njega je mogoče le utesniti (13. člen).

Prisilna izselitev

16. člen

Stanovanjski organ prve stopnje sme odrediti prisilno izselitev:

a) oseb, ki se brez dovoljenja vselijo v stanovanjske ali poslovne prostore;

b) oseb, ki so stanovanjske ali poslovne prostore očitno dobile zaradi svojega poklica ali položaja, dobljenega med okupacijo in oseb, ki so se zatele pod zaščito okupatorja;

c) družin, katerih člani so bili razglašeni za vojne zločince ali so pobegnili v inozemstvo.

17. člen

Stanovanjski organ druge stopnje sme odrediti izpraznitev zasedenih stanovanj, poslovnih prostorov ali zgradb, ako je to v interesu državnih uradov, državnih gospodarskih podjetij in ustanov ali vojske.

18. člen

Nihče razen oseb iz zadnjega odstavka 8. člena in točke a) 16. člena ne sme biti izseljen, dokler mu stanovanjski organ ne da na razpolago drugih ustreznih, v primerih iz točke d) 10. člena in iz točke b) in c) 16. člena pa najnujnejše potrebnih stanovanjskih oziroma poslovnih prostorov.

Stroški izselitve

19. člen

V primeru preselitve po 15. členu in prisilne izselitve po 17. členu plača vse stroške za preselitev oziroma izselitev stranke tisti, na katerega zahtevo ali prošnjo se je izselitev izvršila.

V primerih prisilne izselitve po 16. členu in v primeru izselitve na podlagi pravnomočne sodne odločbe plača stroške izseljena stranka.

V primeru prisilne izselitve po točki c) 16. člena lahko stanovanjski organ zaradi socialnih razmer izseljene stranke odobri, da se plačajo iz blagajne ljudskega odbora.

Č. Preurejanje stanovanjskih prostorov v poslovne in njih uporabljanje v nestanovanjske namene

20. člen

Stanovanjski organ druge stopnje sme na utemeljeno prošnjo izjemoma in začasno dovoliti preureditev stanovanjskih prostorov v poslovne prostore in

njih uporabo v nestanovanjske namene, ako je to neobhodno potrebno, da se zavarujejo pogoji za življenjski obstoj prosilca.

21. člen

Stanovanjski organ druge stopnje dovoli, ako je to potrebno, državnim uradom, državnim gospodarskim podjetjem in ustanovam, podjetjem in ustanovam družbenih in političnih organizacij ter vojski preureditev stanovanjskih prostorov v poslovne prostore.

22. člen

Kdor samolastno preuredi stanovanje ali del stanovanja v poslovne prostore, mora vzpostaviti prejšnje stanje v roku, ki mu ga določi stanovanjski organ uradoma ali pa na predlog hišnega lastnika.

Iz važnih razlogov lahko stanovanjski organ druge stopnje naknadno odobri izvršeno preureditev stanovanjskih prostorov v poslovne prostore.

D. Postopek

23. člen

Prošnje in predlogi o stanovanjskih zadevah po tem zakonu se vlagajo pismeno ali dajo ustno na zapisnik pri stanovanjskem organu prve stopnje. V primerih, v katerih je pristojen za odločanje v prvi stopnji stanovanjski organ druge stopnje, pošlje organ prve stopnje prošnje in predloge s svojim poročilom in predlogom stanovanjskemu organu druge stopnje.

24. člen

Stanovanjske komisije odločajo z večino glasov v tročlanskih senatih.

Senate sestavi predsednik komisije.

Od odločanja v stanovanjskih zadevah je izključen, kdor je s prizadeto stranko v sorodstvu ali v svaštvu do četrtega kolena.

Pri reševanju pritožb ne more odločati, kdor je odločal o stanovanjski zadevi v prvi stopnji.

25. člen

Praviloma se rešujejo vse stanovanjske zadeve brez naroka.

Odločba stanovanjskega organa mora biti obrazložena in mora vsebovati pouk o roku in načinu vložitve pritožbe.

Zoper odločbo stanovanjskega organa prve stopnje se sme nezadovoljna stranka pritožiti na stanovanjski organ druge stopnje, ki odloči dokončno.

Pritožba se mora vložiti v treh dneh po vročitvi pismene odločbe pri tistem stanovanjskem organu, ki je odločbo izdal. Stanovanjski organ prve stopnje sme svojo odločbo spremeniti in izdati novo v treh dneh po prejemu pritožbe; če tega ne stori, mora v istem roku predložiti pritožbo s spisi stanovanjskemu organu druge stopnje v rešitev in pri tem v spremnem dopisu dati potrebna pojasnila in pripombe k trditvam pritožbe.

Pritožba ima odločilno moč.

26. člen

Zoper odločbe, ki jih izdajajo v prvi stopnji stanovanjski organi druge stopnje, je dopustna pritožba na ministrstvo za komunalne zadeve LRS.

Tudi tu veljajo smiselno predpisi 4. in 5. odstavka prejšnjega člena.

27. člen

Prisilno izvršitev odločbe v stanovanjskih zadevah po tem zakonu odredi stanovanjski organ prve stopnje na predlog stranke, v katere korist je odločba izdana, oziroma uradoma, kjer to zakon določa. Odločba, ki se izvrši na predlog, ugasne, če stranka ne predlaga izvršitve v 15 dneh po pravnomočnosti odločbe, razen če je zavezana stranka sama izpolnila odločbo.

Prisilno izvršitev odločbe opravijo organi narodne milice.

28. člen

Vsaka stranka plača stroške, ki jih ima ali ki jih povzroči s svojo udeležbo ali s svojim zadržanjem pred stanovanjskimi organi.

29. člen

Pismene odločbe in obvestitve se vročajo s povratnico strankam osebno ali v roke njihovih odraslih družinskih članov. Če taka vročitev ni mogoča, se dostavitev opravi tako, da se pošiljka pritrdi na vrata stanovanja.

E. Kazenske določbe

30. člen

Kršitve tega zakona se kaznujejo z denarno kaznijo do 15.000 dinarjev ali s prisilnim delom brez odvzema prostosti do deset mesecev. Kazni izrekajo stanovanjski organi, ki so pristojni za odločanje na prvi stopnji.

Tudi glede kazenskih odločb veljajo določbe 2. do 5. odstavka 25. člena tega zakona.

Stranka, ki se pritožuje očitno samo iz nagajivosti ali zaradi zavlačevanja, se kaznuje z denarno kaznijo do 1500 dinarjev. Kazni izreka stanovanjski organ druge stopnje.

V primeru neizterljivosti denarne kazni se kaznen nadomesti s kaznijo prisilnega dela brez odvzema prostosti, računajoč 50 dinarjev za en dan.

31. člen

Vse denarne kazni, ki se izrečejo po tem zakonu ali po predpisih, ki bodo izdani na podlagi tega zakona, se stekajo v blagajno krajevnega (mestnega) ljudskega odbora.

F. Prehodne in končne določbe

32. člen

Vlada LRS se pooblasti, da izda predpise o ureditvi najemnin za stanovanjske in poslovne prostore.

33. člen

Minister za komunalne zadeve je pooblaščen, da izda podrobne predpise in navodila za izvajanje tega zakona.

34. člen

Ta zakon velja od dneva objave v Uradnem listu LRS.

OBRAZLOŽITEV

predloga zakona o potrditvi, spremembah in dopolnitvah zakona o stanovanjskih in poslovnih prostorih

Zakon o stanovanjskih in poslovnih prostorih z dne 26. junija 1946 je potrebno spremeniti in dopolniti predvsem iz razloga, ker pristojnost organov za reševanje stanovanjskih zadev ni več odgovarjala dejanskim potrebam in razvoju organizacije državne uprave. Z ustanovitvijo ministrstva za komunalne zadeve preide zlasti vrhovno nadzorstvo o stanovanjskih zadevah z ministrstva za notranje zadeve na novo ustanovljeno ministrstvo. Stanovanjski organi prve stopnje so sicer izvršilni odbori ljudskih odborov, ki pa v večjih mestih in delavskih središčih (industrijskih in rudarskih krajih) ne morejo vršiti vseh poslov neposredno, temveč po stanovanjskih komisijah. Zlasti v večjih mestih je potrebno, da stanovanjske komisije dejansko opravljajo vse posle po zakonu, sicer pod centralnim vodstvom glede na enotni gospodarski in kulturni prostor mesta, vendar po posameznih mestnih predelih oziroma v Glavnem mestu Ljubljani po rajonih. Določitev sestava teh stanovanjskih komisij se prepušča mestnim oziroma krajevnim izvršilnim odborom, pri katerih se te stanovanjske komisije ustanovijo. Prav tako se je dosedanja organizacija višjih stanovanjskih komisij izkazala kot nesmotrna. Zato se predlaga, da višje stanovanjske komisije kot stanovanjski organi druge stopnje v mestih, ki so izvzeta iz okrajev (Glavno mesto Ljubljana, Maribor in Celje) poslujejo na sedežih mestnih izvršilnih odborov. Sestav teh višjih stanovanjskih komisij določi vrhovni nadzorni organ o stanovanjskih zadevah, to je ministrstvo za komunalne zadeve.

To so bistvene izpremembe, ki so se pokazale kot potrebne v sami organizaciji stanovanjskih organov pri reševanju stanovanjske krize.

Vse druge predlagane izpremembe olajšujejo pravilno in smotno reševanje stanovanjskih vprašanj s strani stanovanjskih organov, predvsem pa naj odpadejo iz zakona vse tiste podrobnejše določbe, ki jih lahko ministrstvo za komunalne zadeve od časa do časa izpopolnjuje z navodili.

LJUDSKA SKUPŠČINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Zak. o. 21/47.

LJUDSKI SKUPŠČINI LRS

v

Ljubljani.

POROČILO

zakonodajnega odbora Ljudske skupščine LRS k predlogu zakona
o potrditvi, spremembah in dopolnitvah zakona o stanovanjskih
in poslovnih prostorih

O tem predlogu, ki je bil predložen Ljudski skupščini LRS v sklepanje po 127. členu ustave LRS, je razpravljal zakonodajni odbor na svoji seji dne 12. decembra 1947.

Dosedanji zakon o stanovanjskih in poslovnih prostorih z dne 26. junija 1946 ne odgovarja več popolnoma ustavi LRS, po kateri se je ustanovilo

ministrstvo za komunalne zadeve, in tudi ne nadaljnjemu razvoju organizacije državne uprave in razmer na terenu.

Iz teh razlogov in ker je treba iz prejšnjega zakona izpustiti nekatere določbe zgolj izvedbenega značaja, katere bo lahko minister za komunalne zadeve s predpisi in navodili po 33. členu zakonskega predloga nadomestil, se je zakonodajni odbor popolnoma strinjal z obrazložitvijo, ki jo je o tem zakonskem predlogu podala vlada LRS.

Glasujoč o zakonskem predlogu od člena do člena je zakonodajni odbor soglasno sklenil le naslednje malenkostne spremembe:

a) glede na ukaz Prezidija Ljudske skupščine FLRJ z dne 11. julija 1947, Ur. l. FLRJ, št. 436/59 in z njim skladni ukaz Prezidija Ljudske skupščine LRS z dne 5. avgusta 1947, Ur. l. LRS, št. 188/33 naj se 2. odstavek 1. člena spremeni tako, da se glasi: »Izjemno razpolagajo s stanovanji v stavbah, ki jih upravljajo državni organi (ustanove, podjetja) in so namenjene njih delavcem in nameščencem, ti organi v sporazumu s sindikalno podružnico.«;

b) v 2. odstavku 15. člena naj se zamenjajo besede »ki ima v tuji hiši služnost stanovanja« z besedami »ki ima v hiši, v kateri stanuje, služnost stanovanja«;

c) konec 1. odstavka 26. člena se ima črtati kratica »LRS«;

č) tretjemu odstavku 30. člena naj se pristavi: »Tu veljajo predpisi 26. člena.«

Nato je zakonodajni odbor soglasno sprejel predlog zakona v celoti z navedenimi spremembami.

Končno je bilo to poročilo prečitano in soglasno odobreno.

Za svojega poročevalca je odbor določil Franca Popita.

Poročilo predlaga zakonodajni odbor Ljudski skupščini LRS s predlogom, da ga v celoti sprejme in uzakoni predlog zakona o potrditvi, spremembah in dopolnitvah zakona o stanovanjskih in poslovnih prostorih z zgoraj navedenimi spremembami:

Ljubljana, dne 12. decembra 1947.

Tajnik:

Dr Stanko Štor l. r.

Jože Petejan l. r.
Dr. Anton Melik l. r.
Alojz Vrhovec l. r.
Franc Popit l. r.

Predsednik:

Viktor Avbelj l. r.

Člani:

Mara Bešter l. r.
Matija Maležič l. r.
Alojz Colarič l. r.
Niko Jakofčič l. r.

UKAZI

PREZIDIJA LJUDSKE SKUPŠČINE LRS

Na podlagi 9. točke 72. člena ustave LRS in 11. točke 4. člena zakona o Prezidiju Ljudske skupščine LRS, na predlog predsednika vlade LRS, Predsedstvo Prezidija Ljudske skupščine LRS

odloča:

Iz Predsedstva vlade LRS, Ministrstva za notranje zadeve LRS in Ministrstva za trgovino LRS se izločijo posli lokalnega prometa in se ustanovi posebno Ministrstvo za lokalni promet vlade LRS.

Ustroj in pristojnost ministrstva za lokalni promet predpiše z uredbo vlada LRS.

Glavno mesto Ljubljana, dne 26. julija 1947.

PREZIDIJ LJUDSKE SKUPŠČINE
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Sekretar:
France Lubej l. r.

Predsednik:
Josip Vidmar l. r.

Na podlagi 9. točke 72. člena ustave LRS in 11. točke 4. člena zakona o Prezidiju Ljudske skupščine LRS in na predlog predsednika vlade LRS Predsedstvo Prezidija Ljudske skupščine LRS

odloča:

Iz delokroga Ministrstva za industrijo in rudarstvo LRS in Ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo LRS se izločijo posli iz področja lesne industrije in se ustanovi posebno Ministrstvo za lesno industrijo LRS.

Ustroj in pristojnost ministrstva za lesno industrijo predpiše z uredbo vlada LRS.

Glavno mesto Ljubljana, dne 18. avgusta 1947.

PREZIDIJ LJUDSKE SKUPŠČINE
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Sekretar:
France Lubej l. r.

Predsednik:
Josip Vidmar l. r.

Na podlagi 7. točke 72. člena ustave LRS in 9. točke 4. člena zakona o Prezidiju Ljudske skupščine LRS ter na predlog predsednika vlade LRS Predsedstvo Prezidija Ljudske skupščine LRS

razrešuje

1. Lidijo Šentjurec, dosedanjega ministra za prosveto LRS,
2. Toneta Fajfarja, dosedanjega ministra za trgovino in preskrbo LRS,
3. Ivana Regenta, dosedanjega ministra za komunalne zadeve LRS,
4. Toma Brejca, dosedanjega ministra za delo LRS teh dolžnosti in

postavlja

1. dr. Jožeta Potrča za ministra za prosveto LRS,
2. Toneta Fajfarja za ministra za lesno industrijo LRS,
3. Lidijo Šentjurec za ministra za komunalne zadeve LRS,
4. Viktorja Repiča za ministra za trgovino in preskrbo LRS,
5. Jožeta Borštnarja za ministra za lokalni promet LRS,
6. Ivana Regenta za ministra za delo LRS in

7. Janeza Hribarja, predsednika Komisije za združništvo pri vladi LRS za ministra brez resora.

Vlada LRS naj izvede ta ukaz.

Glavno mesto Ljubljana, dne 18. avgusta 1947.

PREZIDIJ LJUDSKE SKUPŠČINE
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Sekretar:

France Lubej l. r.

Predsednik:

Josip Vidmar l. r.

PREDLOG ODLOKA

ZA POTRDITEV UREDB, KI JIH JE IZDALA VLADA
LRS NA PODROČJU NARODNEGA GOSPODARSTVA
V ČASU OD 23. JANUARJA DO 6. DECEMBRA 1947

Po določilih 1. člena zakona o pooblastilu vladi LRS za izdajanje uredb na področju narodnega gospodarstva z dne 29. januarja 1947 je izdala vlada LRS tele uredbe:

1. uredbo z dne 5. februarja 1947 o odvajanju in razpolaganju s posebnimi razlikami v cenah (Ur. l. LRS, št. 36/7-47);

2. uredbo z dne 22. februarja 1947 o ustanovitvi Urada za regulacijo Glavnega mesta Ljubljane (Ur. l. LRS, št. 52/10-47);

3. uredbo z dne 28. februarja 1947 o ustanovitvi glavnih direktij Ministrstva za industrijo in rudarstvo LRS (Ur. l. LRS, št. 60/12-47);

4. uredbo z dne 28. februarja 1947 o mobilizaciji motornih in prevoznih sadnih škropilnic (Ur. l. LRS, št. 61/12-47);

5. uredbo z dne 8. aprila 1947 o pristojbinah za zdravljenje v državnih bolnicah in zdraviliščih za tuberkulozne LRS (Ur. l. LRS, št. 124/21-47);

6. uredbo z dne 17. aprila 1947 o likvidaciji kreditnih zadrug (Ur. l. LRS, št. 81/16-47);

7. uredbo z dne 8. maja 1947 o obveznem iztrebljevanju divjega in podivjanega hmelja (Ur. l. LRS, št. 116/20-47);

8. uredbo z dne 18. maja 1947 o obvezni oddaji in zbiranju mleka v mleškarskem letu 1947/48 (Ur. l. LRS, št. 125/21-47);

9. uredbo z dne 29. maja 1947 o prepovedi klanja ovac (Ur. l. LRS, št. 129/22-47);

10. uredbo z dne 11. junija 1947 o obvezni oddaji krompirja letine 1947 (Ur. l. LRS, št. 144/24-47);

11. uredbo z dne 3. julija 1947 o brezplačnem zdravljenju oseb, ki niso socialno zavarovane in so zbolele pri prostovoljnem delu (Ur. l. LRS, št. 158/27-47);

12. uredbo z dne 18. julija 1947 o pitanju in oddaji prašičev v gospodarskem letu 1947/48 (Ur. l. LRS, št. 173/30-47);

13. uredbo z dne 25. junija 1947 o ustanovitvi Komiteja za zunanjo trgovino pri vladi LRS (Ur. l. LRS, št. 174/30-47);

14. uredbo z dne 25. julija 1947 o odbiri plemenske živine (Ur. l. LRS, št. 186/32-47);

15. uredbo z dne 6. avgusta 1947 o prepovedi krčenja hmeljnikov (Ur. l. LRS, št. 245/42-47);

16. uredbo z dne 4. oktobra 1947 o ustanovitvi Uprave za odkup pri Ministrstvu za trgovino in preskrbo LRS (Ur. l. LRS, št. 257/43-47);

17. uredbo z dne 4. oktobra 1947 o ustanovitvi Glavne direkcije za nabavo in razdeljevanje sanitetnega blaga pri Ministrstvu za ljudsko zdravstvo LRS (Ur. l. LRS, št. 258/43-47);

18. uredbo z dne 20. oktobra 1947 o ustanovitvi Glavne direkcije državnih trgovskih podjetij (Ur. l. LRS, št. 265/44-47);

19. uredbo z dne 25. oktobra 1947 o izpremembi uredbe o ustanovitvi Glavnih direkcij Ministrstva za industrijo in rudarstvo LRS z dne 28. februarja 1947 (Ur. l. LRS, št. 271/45-47);

20. uredbo z dne 2. decembra 1947 o ustanovitvi Glavne direkcije industrijskih servisov Ministrstva za industrijo, rudarstvo in elektrifikacijo LRS (Ur. l. LRS, št. 303/50-47).

Glede na 2. člen navedenega zakona predlaga vlada LRS Ljudski skupščini LRS, da naštete uredbe potrdi.

UKAZ

PREZIDIJA LJUDSKE SKUPŠČINE LRS O SPREMEMBI V VLADI LRS

Na podlagi 7. točke 72. člena ustave LRS, 9. točke 4. člena zakona o Prezidiju Ljudske skupščine LRS ter po predlogu predsednika vlade LRS Predsedstvo Prezidija Ljudske skupščine LRS

razrešuje

Franca Leskoška, dosedanjega ministra za industrijo in rudarstvo LRS, njegovih dolžnosti in
postavlja

za ministra za industrijo in rudarstvo LRS dr. Marijana Breclja, podpredsednika vlade LRS.

U. št. 63.

Glavno mesto Ljubljana, dne 10. januarja 1948.

PREZIDIJ LJUDSKE SKUPŠČINE
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Sekretar:

France Lubej, l. r.

Predsednik:

Josip Vidmar, l. r.

PREDLOG ODLOKA

ZA POTRDITEV UREDB, KI JIH JE IZDALA VLADA
LRS NA PODROČJU NARODNEGA GOSPODARSTVA
V ČASU OD 7. DECEMBRA 1947 DO 16. FEBRUARJA 1948

Potrdjujejo se uredbe, ki jih je izdala vlada LRS na podlagi zakona o pooblastilu vladi LRS za izdajanje uredb na področju narodnega gospodarstva z dne 23. januarja 1947, in sicer:

1. uredba z dne 14. novembra 1947 o omejitvi porabe električne energije na območju Ljudske republike Slovenije (Ur. l. LRS, št. 284/47-47);

2. uredba z dne 11. decembra 1947 o ustanovitvi Uprave za pogozdovanje in melioracije Krasa (Ur. l. LRS, št. 313/51-47);

3. uredba z dne 13. januarja 1948 o prepovedi točenja vina samorodnih križank (hibridov) vinske trte (Ur. l. LRS, št. 25/3-48).

Glede na 2. člen navedenega zakona predlaga vlada LRS Ljudski skupščini LRS, da naštete uredbe potrdi.

PREDLOG ZAKONA

O POTRDTVU ODLOKOV IN ZAKONOV, IZDANIH DO 20. NOVBMBRA 1946, KI OSTATEJEO V VELJAVI BREZ SPREMEMB

1. člen

Potrdijo se in ostanejo v veljavi brez sprememb tile odloki in zakoni, ki so jih izdali do 20. novembra 1946 najvišji organi ljudske oblasti slovenskega naroda oziroma Ljudske republike Slovenije in ki jih je potrdila Ustavodajna skupščina Ljudske republike Slovenije s svojo odločbo (resolucijo) z dne 20. novembra 1946:

1. odlok z dne 1. februarja 1945 o razglasitvi dneva Prešernove smrti* za kulturni praznik slovenskega naroda (Sl. P. VI/4 z dne 3. II. 1945);

2. odlok z dne 16. junija 1945 o ustanovitvi in organizaciji statističnega urada Slovenije (Ur. l. št. 104/10-45);

3. ukaz z dne 24. avgusta 1945 o pomilostitvi oseb, obsojenih po zakonu o kaznovanju zločinov in prestopkov zoper slovensko narodno čast (Ur. l. št. 209/29-45);

4. zakon z dne 24. avgusta 1945 o ukinitvi sodišča slovenske narodne časti (Ur. l. št. 210/29-45);

5. finančni zakon z dne 20. septembra 1945 o proračunu izdatkov in dohodkov federalne Slovenije za dobo julij—december 1945 (Ur. l. št. 35a-46);

6. zakon z dne 24. oktobra 1945 o jamstvu federalne Slovenije za dolgove okrajnih odborov zaradi izplačil posojil po 8. členu zakona o demobilizaciji starejših letnikov vojaških obveznikov, žen in hranilcev v Jugoslovanski vojski in mornarici (Ur. l. št. 354/49-45);

7. zakon z dne 17. decembra 1945 o razlastitvi posestev, ki jih obdelujejo koloni in viničarji (Ur. l. št. 397/62-45);

8. zakon z dne 6. aprila 1946 o najetju posojila v znesku 120.000.000 dinarjev po Ljudski republiki Sloveniji pri Državni hipotekarni banki (Ur. l. št. 128/31-46);

9. zakon o začasni ureditvi ribarstva v Sloveniji z dne 1. maja 1946 (Ur. l. št. 143/36-46);

10. finančni zakon Ljudske republike Slovenije za proračunsko leto 1946 z dne 4. maja 1946 (Ur. l. št. 147/37-46);

11. zakon z dne 20. septembra 1946 o splošni pomilostitvi za kazniva dejanja iz uredb Ljudske republike Slovenije o odkupu proizvodov poljedelstva in živinoreje in o omejitvah prostega prometa z blagom (Ur. l. št. 224/64-46).

2. člen

Kjer so v odlokih ali zakonih iz 1. člena navedeni organi državne oblasti ali državne uprave s prejšnjimi označbami, je razumeti organe državne oblasti ali državne uprave s sedanjimi nazivi.

3. člen

Ta zakon velja od dneva objave v Uradnem listu LRS.

PREDLOG ZAKONA
O POTRDTVITVI ZGODOVINSKO VAŽNIH ODLOKOV,
KI SO BILI IZDANI DO 20. NOVEMBRA 1946

1. člen

Izrecno se potrdisjo zaradi njihove zgodovinske važnosti za razvoj ljudske oblasti in današnje državne ureditve Ljudske republike Slovenije tile odloki, ki so jih izdali do 20. novembra 1946 najvišji organi ljudske oblasti slovenskega naroda oziroma Ljudske republike Slovenije in ki jih je potrdila Ustavodajna skupščina Ljudske republike Slovenije s svojo odločbo (resolucijo) z dne 20. novembra 1946:

1. sklep Vrhovnega plenuma Osvobodilne fronte slovenskega naroda, da se konstituira Slovenski narodnoosvobodilni odbor (Sl. P. II/18 — 20. septembra 1941);

2. odlok Slovenskega narodnoosvobodilnega odbora o zaščiti slovenskega naroda in njegovega gibanja za osvoboditev in združitev (Sl. P. II/19 — 1. oktobra 1941);

3. odlok Slovenskega narodnoosvobodilnega odbora o narodnem davku (Sl. P. II/19 — 1. oktobra 1941);

4. odlok Slovenskega narodnoosvobodilnega odbora o posojilu svobode (Sl. P. II/19 z dne 1. oktobra 1941);

5. odlok o postavitvi narodne oblasti na osvobojenem slovenskem ozemlju od 17. maja 1942 (Sl. P. III/20 — 19. maja 1942);

6. odlok o ustanovitvi Narodnoosvobodilnega sveta (Sl. P. III/28 — 14. julija 1942);

7. sklep Zbora odposlancev slovenskega naroda o predstavnštvu in vodstvu slovenske narodnoosvobodilne borbe in o začasnih organih ljudske oblasti slovenskega naroda v vojnem razdobju z dne 3. oktobra 1943 (Sl. P. IV/27a 18. oktobra 1943);

8. sklep Zbora odposlancev od 3. oktobra 1943 o nepriznavanju londonske vlade in o priznavanju OF, IOOF in AVNOJ za edine zakonite predstavnike slovenskega naroda (Sl. P. IV/27 konec oktobra 1943);

9. odlok o razpisu 3% posojila Narodne Osvoboditve (objavljen z letakom);

10. sklep z dne 19. februarja 1944 o preimenovanju Slovenskega narodnoosvobodilnega odbora v Slovenski narodnoosvobodilni svet (Sl. P. V/4 — marca 1944);

11. deklaracija Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta z dne 19. februarja 1944 o vzpostavitvi Nacionalnega komiteja osvoboditve Slovenije (Sl. P. V/4 — marca 1944).

2. člen

Ta zakon velja od dneva objave v Uradnem listu LRS.

PREDLOG ZAKONA
O ODPRAVI ODLOKOV IN ZAKONOV, IZDANIH DO
20. NOVBEMBRA 1946

1. člen

Odloki in zakoni, ki so jih izdali do 20. novembra 1946 najvišji organi ljudske oblasti slovenskega naroda oziroma Ljudske republike Slovenije, pa niso navedeni v zakonu o potrditvi odlokov in zakonov, izdanih do 20. novembra 1946, ki ostanejo v veljavi brez sprememb, v zakonu o potrditvi zgodovinsko važnih odlokov, ki so bili izdani do 20. novembra 1946 ter v zakonih o potrditvi, spremembah in dopolnitvah zakonov, izdanih do 20. novembra 1946, se odpravijo, kolikor niso bili že prej odpravljeni.

2. člen

Uredbe, ki jih je izdala do 20. novembra 1946 Narodna vlada Slovenije oziroma vlada Ljudske republike Slovenije, bo vlada Ljudske republike Slovenije pregledala in izdala v svoji pristojnosti predpise o njihovi prilagoditvi ustavi, zakonom in uredbam FLRJ ter ustavi in zakonom LRS.

3. člen

Ta zakon velja od dneva objave v Uradnem listu LRS.

OBRAZLOŽITEV

predlogov zakona o potrditvi odlokov in zakonov, izdanih do 20. novembra 1946, ki ostanejo v veljavi brez sprememb, zakona o potrditvi zgodovinsko važnih odlokov, ki so bili izdani do 20. novembra 1946 ter zakona o odpravi odlokov in zakonov, izdanih do 20. novembra 1946

Po 127. členu ustave LRS ostanejo v veljavi odloki, zakoni in uredbe, potrjeni z odločbo Ustavodajne skupščine LRS z dne 20. novembra 1946, ki niso v nasprotju z ustavo in sicer toliko časa, dokler ne bo o njih izdana dokončna odločba. Ljudska skupščina LRS pa je zadolžena, da v enem letu pregleda vse odloke, zakone in uredbe, ki so bili z odločbo Ustavodajne skupščine LRS z dne 20. novembra 1946 potrjeni, in da o njih izda zakone o tem, kateri teh odlokov, zakonov in uredb ostanejo v veljavi brez sprememb, oziroma da izda zakone o spremembah in dopolnitvah teh odlokov, zakonov in uredb.

Ustavodajna skupščina dne 20. novembra 1946 odlokov, zakonov in uredb ni potrdila po seznamu, temveč je potrdila v celoti brez naštevanja vse delo vrhovnih predstavnikov ljudske oblasti v Sloveniji od leta 1941 dalje ter Narodne vlade Slovenije oziroma vlade LRS od 5. maja 1945 dalje.

Pri obdelavi problema prilagoditve predustavnih odlokov, zakonov in uredb ustavi so se pojavila tale osnovna vprašanja, ki jih je bilo treba rešiti:

1. O katerih zakonih, odlokih in uredbah je treba izdati dokončno odločbo? Zavzeto je bilo stališče:

a) da se predlaga dokončna odločba samo glede takih pravnih predpisov, ki imajo zakonodajno vsebino in ki so jih izdali vrhovni predstavniški organi ljudske oblasti ali vlade;

b) da se ne predlaga dokončna odločba Ljudske skupščine glede odlokov, zakonov in uredb, ki so bili že prej bodisi pred ustavo ali po ustavi izrecno ali smiselno odpravljeni z zveznimi ali republiški predpisi.

2. Ali je treba izdati dokončno odločbo samo glede uredb, zakonov in odlokov, ki naj še ostanejo v veljavi ali tudi glede takih, ki več ne veljajo? Zavzeto je bilo stališče, da je treba izdati odločbo o tem, kateri odloki, zakoni ali uredbe ostanejo v veljavi brez sprememb, kateri se spremenijo in kateri se odpravijo.

3. Ali naj se pravni predpisi, ki se odpravijo, taksativno naštejejo? Zavzeto je bilo stališče, da se posamezni pravni predpisi ne naštevajo, temveč da se s splošno formulo odpravijo vsi tisti pravni predpisi, ki niso izrecno potrjeni bodisi v spremenjeni ali v nespremenjeni obliki.

4. Katere uredbe naj bodo predmet prilagoditve po 127. členu ustave? Zavzeto je bilo stališče, da pridejo v poštev za prilagoditev samo take uredbe, ki imajo zakonodajno vsebino, t. j. take uredbe, katerih bi vlada pri današnjem ustavnem stanju ne mogla sama izdati. Pri pregledu uredb, ki jih je izdala vlada, se je pa pokazalo, da med izdanimi uredbami ni takih, katerih bi vlada pri današnjem ustavnem stanju ne smela izdati v svoji pristojnosti. Glede na te uredbe, ki jih je izdala vlada pred 20. novembrom 1946, niso bile niti izrecno potrjene niti izrecno odpravljene. Pač pa je v predlogu zakona o odpravi odlokov in zakonov, izdanih do 20. novembra 1946, vlada pooblašena oziroma ji je dano naročilo, da vse uredbe, ki jih je izdala, pregleda in prilagodi zveznim predpisom ter republiški ustavi in republiškim zakonom.

5. Zgodovinsko važni odloki. Pri pregledovanju in obravnavanju predustavnih pravnih predpisov se je pojavilo vprašanje nekaterih odlokov, ki so bili izdani med narodnoosvobodilno borbo, ki so posebno važni in pomembni za razvoj ljudske oblasti in naše današnje družbene stvarnosti. Njihova važnost je zlasti v tem, ker ustvarjajo kontinuiteto med prvimi organi ljudske oblasti, ki so bili ustvarjeni med narodnoosvobodilno borbo in med današnjimi organi državne oblasti. Teh odlokov ni mogoče potrditi kot take, ki veljajo še naprej, na drugi strani bi bilo pa tudi težko take odloke izrecno odpraviti. Na pobudo zveznega komiteja za zakonodajo so bili ti odloki potrjeni kot zgodovinsko važni, ne da bi se reklo, da veljajo še naprej.

V predlogu zakona o potrditvi odlokov in zakonov, izdanih do 20. novembra 1946, ki ostanejo v veljavi brez sprememb, so v smislu gorenjih izvajanj navedeni samo zakoni in odloki, ki formalno in materialno še veljajo in ki niso v nasprotju z zvezno in z republiško ustavo ter z zveznimi zakoni.

V predlogu zakona o potrditvi zgodovinsko važnih odlokov, ki so bili izdani do 20. novembra 1946, so bili sprejeti samo najvažnejši odloki po 5. točki gorenjih izvajanj.

Predlog zakona o odpravi zakonov in odlokov vsebuje dve normi:

a) splošno normo, da se odpravijo vsi zakoni in odloki, ki niso izrecno navedeni v zakonih o potrditvi oziroma v zakonih o potrditvi, spremembah in dopolnitvah predustavnih zakonov;

b) splošno normo glede uredb, da vse uredbe pregleda vlada in jih prilagodi ustavi in zakonom.

Zak. o. 6/48.

LJUDSKI SKUPŠCINI LRS

v

Ljubljani.

POROČILO

zakonodajnega odbora k predlogom zakona o potrditvi odlokov in zakonov, izdanih do 20. novembra 1946, ki ostanejo v veljavi brez sprememb, zakona o potrditvi zgodovinsko važnih odlokov, ki so bili izdani do 20. novembra 1946, ter zakona o odpravi odlokov in zakonov, izdanih do 20. novembra 1946

Te tri zakonske predloge je obravnaval odbor na svoji seji dne 10. februarja 1948. Ker so med seboj v ozki zvezi in ker je tudi predsednik vlade LRS dal k vsem trem zakonskim predlogom enotno obrazložitev, daje tudi zakonodajni odbor k njim enotno poročilo.

Odbor je bil soglasno mnenja, da je izdanje vsch treh zakonov, ki so v skladu z ustavo FLRJ in LRS ter zveznimi zakoni, glede na to, da se izvede 127. člen ustave LRS, nujno potrebno, pri čemer se odbor v celoti strinja z obrazložitvijo vsch treh zakonskih predlogov.

Glasujoč od člena do člena je odbor soglasno sprejel vse člene zakonskih predlogov v obliki, kakor so bili ti predlogi stavljeni in je tudi vse tri zakonske predloge v celoti soglasno sprejel brez vsake spremembe.

Končno je bilo to poročilo prečitano in soglasno odobreno. Za poročevalca o vsch treh zakonskih predlogih je odbor določil dr. Helija Modica.

Poročilo se pošilja Ljudski skupščini LRS s predlogom, da ga v celoti sprejme in vse tri zakonske predloge uzakoni brez vsake spremembe.

Ljubljana, dne 12. februarja 1948.

Tajnik:

Dr. Stanko Štor l. r.

Predsednik:

Viktor Avbelj l. r.

Člani:

Jože Petejan l. r.

Dr. Anton Melik l. r.

Alojz Vrhovec l. r.

Alojz Colarič l. r.

Niko Jakofčič l. r.

Dr. Heli Modic l. r.

Boris Kalin l. r.

PREDLOG ZAKONA

O UPRAVNI RAZDELITVI LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

1. člen

Ozemlje Ljudske republike Slovenije je upravno razdeljeno na Glavno mesto Ljubljana, na okraje in kraje.

2. člen

Glavno mesto Ljubljana je razdeljeno na rajone in kraje:

Rajoni Glavnega mesta Ljubljane so:

- I. rajon Center,
- II. rajon Bežigrad-Siška,
- III. rajon Moste,
- IV. rajon Vič-Rakovnik.

Kraji Glavnega mesta Ljubljane so:

- 1. Ježica,
- 2. Polje,
- 3. Št. Vid.

3. člen

Rajoni in kraji Glavnega mesta Ljubljane obsegajo naslednje katastrske občine in naselja:

RAJONI

I. rajon Center

Gradišče (del): mesto
Kapucinsko predm. (del): mesto
Krakovsko predm. (del): mesto
Ljubljana mesto (del): mesto
Poljansko predm. (del): mesto
Sv. Petra predm. I (del): mesto
ter ima naslednje meje:

Cesta na Rožnik — Rutarjeva ulica — Tobačna ulica — Aškerčeva cesta — Cojzova cesta — Trubarjeva ulica — Rožna ulica — Ulica na grad s hišami na obeh straneh — vzhodni rob par. št. 67/5 k. o. Ljubljana-mesto proti severovzhodu na južni ovinek Osojne poti — Osojna pot do stika Grajskega drevoreda z Vozno potjo na grad — katastrska meja k. o. Poljansko predmestje in k. o. Karlovško predmestje — Za gradom — Domobranska cesta — Živinozdravska ulica — Čez Ljubljanico — Lipičeva ulica — Jegličeva cesta — Šmartinska cesta — Podvoz — Vilharjeva cesta — Tyrševa cesta — Bleiweisova cesta — Celovška cesta s hišnimi številkami 1 in 3 — Lipov drevored ob veselemu — Pot za Cekinovim gradom — severni rob par. št. 181 k. o. Kapucinsko predmestje — Gozdna pot par. št. 182/1 k. o. Kapucinsko predmestje proti severu do meje k. o. Sp. Siška — kata-

strska meja k. o. Sp. Siška in k. o. Kapucinsko predmestje — katastrska meja k. o. Gradišče in k. o. Kapucinsko predmestje do Cesta na Rožnik — Cesta na Rožnik.

II. rajon Bežigrad-Siška

Brinje (del): mesto
Dravlje (del): mesto
Kapucinsko predm. (del): mesto
Sp. Siška (del): mesto
Sv. Peter predm. I (del): mesto
Zg. Siška (del): mesto
ter ima naslednje meje:

Severni rob par. št. 1234/1 in 1233 k. o. Zg. Siška — katastrska meja k. o. Zg. Siška v severni smeri — vzhodni rob par. št. 688 in 689 k. o. Dravlje — severni rob par. št. 664 in 663 k. o. Dravlje — čez Vodnikovo cesto — severni rob par. št. 175 in 174 k. o. Dravlje — Celovška cesta v južni smeri — katastrska meja k. o. Zg. Siška in k. o. Dravlje čez gorenjsko železnico — posestna meja gorenjske železnice v severni smeri — poljska pot par. št. 1373/2 in 1595 k. o. Dravlje — poljska pot par. št. 1597 k. o. Dravlje — Vodovodna cesta — severni rob par. št. 1476, 1477/1, 1477/4 in 1474 k. o. Dravlje — ob zahodni meji Kamniške proge v južni smeri — preko železnice v vzhodnem pravcu — katastrska

meja k. o. Dravlje in k. o. Kapucinsko predmestje — Jasna poljana — Tyrševa cesta v južni smeri — severni rob parc. št. 367 in 417 k. o. Brinje — Poljska pot parc. št. 833 k. o. Brinje — severni in vzhodni rob parc. št. 457 k. o. Brinje — Poljska pot parc. št. 833 k. o. Brinje — severovzhodni rob parc. št. 512, 511, 510, 509 in 506 k. o. Brinje — Koželjeva ulica — Savska cesta do podaljška Kralja Matjaža ulice — Kralja Matjaža ulica — Majke Jugovičev ulica — Belokranjska ulica — Poljska pot parc. št. 513/1 k. o. Sv. Peter predm. I — jugozahodna meja parc. št. 318/1 k. o. Sv. Peter predm. I — zahodna in južna meja parc. št. 318/2 k. o. Sv. Peter predm. I — zahodna meja parc. št. 320/1 in 320/2 k. o. Sv. Peter predm. I — Vilharjeva cesta — Tyrševa cesta — Bleiweisova cesta — Celovška cesta — Lipov drevored ob velesejmu — Pot za Cekinovem gradom — severni rob parc. št. 181 k. o. Kapucinsko predmestje — Gozdna pot parc. št. 182/1 k. o. Kapucinsko predmestje proti severu do meje k. o. Sp. Šiška — katastrska meja k. o. Sp. Šiška in k. o. Kapucinsko predmestje proti zahodu — Gozdna pot parc. št. 721 k. o. Sp. Šiška — katastrska meja k. o. Sp. Šiška in k. o. Vič — vzhodni rob parc. št. 650, 648/1 in 651/1 k. o. Sp. Šiška — Gozda pot parc. št. 723 k. o. Sp. Šiška — katastrska meja k. o. Vič in k. o. Zg. Šiška — severni rob parc. št. 1382, 1384, 1385, 1388, 1389, 1390, 1391, 1392, 1393, 1394, 1395, 1396, 1298, 1296, 1293 in 1292 k. o. Zg. Šiška — Večna pot v severovzhodni smeri — severni rob parc. št. 1275, 1271, 1180, 1182, 1184, 1192, 1194, 1195 in 1196 k. o. Zg. Šiška — Pržanjski potok — severni rob parc. št. 1234/1 in 1233 k. o. Zg. Šiška.

III. rajon Moste

Brinje (del): mesto

Bizovik (del): Fužine, Sp. Hrušica, Zg. Hrušica

Karloško predmestje (del): mesto

Moste: mesto

Poljansko predmestje (del): mesto

Slape (del): mesto

Stožice (del): mesto

Sv. Peter predm. I (del): mesto

Sv. Peter predm. II: mesto

Smartno ob Savi (del): hiše Smartno št. 55, 56 in 62

Štepanja vas: Štepanja vas

Udmat: mesto

ter ima naslednje meje:

Savska cesta — Koželjeva ulica — Kaspretova ulica — Poljska pot parc. št. 829 k. o. Brinje v vzhodni smeri do parc. št. 1337/2 in 1337/3 k. o. Stožice, ki pri-

padata rajonu Moste — dalje po prej imenovani Poljski poti — Tomačevska cesta proti severovzhodu — Poljska pot parc. št. 1940, 1953 in 1954 k. o. Stožice — Poljska pot parc. št. 981 k. o. Moste — Poljska pot parc. št. 982 k. o. Moste — čez Smartinsko cesto vključno hiše Smartno št. 55, 56 in 62 vzhodno križišča Smartinske in Aerodromske ceste — Aerodromska cesta — katastrska meja k. o. Moste čez železniško progo vzhodno od čuvajnice — južna posestna meja železnice v vzhodni smeri — Poljska pot parc. št. 922/1 k. o. Slape — čez Zaloško cesto — Poljska pot parc. št. 920 k. o. Slape — Ljubljana s tokom — vzhodni rob parc. št. 321/1 in 317 k. o. Bizovik do Litijske ceste — Litijska cesta — Poljska pot parc. št. 338 in 1059/1 k. o. Bizovik do vzhodnega roba parc. št. 814 k. o. Bizovik — Poljska pot parc. št. 1058 do južnega roba parc. št. 413 k. o. Bizovik — po tej meji in vzhodni meji parc. št. 786/3 in 785/2 in 783 in 780 k. o. Bizovik do poljske poti parc. št. 1062/1 k. o. Bizovik — po tej poti do katastrske meje k. o. Bizovik in k. o. Rudnik — katastrska meja k. o. Štepanja vas in k. o. Rudnik — katastrska meja k. o. Štepanja vas in k. o. Karloško predmestje — zahodni rob parc. št. 118/74 k. o. Karloško predmestje — Gozdna pot parc. št. 618/4, 618/9 in zopet 618/4 k. o. Karloško predmestje (Pot na Orle) — severni rob parc. št. 118/108 k. o. Karloško predmestje — Gozdna pot parc. št. 118/53 k. o. Karloško predmestje — vzhodni rob parc. št. 126/1 k. o. Karloško predmestje — Hradeckega cesta — zahodni rob parc. št. 66/3 k. o. Karloško predmestje — Brv čez Grubarjev prekop — Domobrnska cesta — Živinozdravska ulica — Čez Ljubljano — Lipičeva ulica — Jegličeva cesta — Smartinska cesta — Podvoz — zahodna meja parc. št. 320/2 in 320/1 k. o. Sv. Peter predmestje I — južna in zahodna meja parc. št. 318/2 k. o. Sv. Peter predmestje I — jugozahodna meja parc. št. 318/1 k. o. Sv. Peter predmestje I — Poljska pot parc. št. 513/1 k. o. Sv. Peter predmestje I — Belokranjska ulica — Majke Jugovičev ulica — Kralja Matjaža ulica — Savska cesta.

IV. rajon Vič-Rakovnik

Gradišče predm. (del): mesto

Karloško predm. (del): mesto

Krakovsko predm. (del): mesto

Ljubljana mesto: mesto

Rudnik (del): Rudnik

Spodnja Šiška (del): mesto

Sujica (del): Vrhovci

Vič: mesto

Trnovsko predmestje: mesto-Črna vas
Zgornja Šiška (del): mesto
Dobrava (del): Kozarje ob Tržaški cesti
Podsmreka (del): Podsmreka (del)
Tomišelj (del): Lipe (del)

ter ima naslednje meje:

Severni rob parc. št. 1233 in 1234 k. o. Zg. Šiška — Przanjski potok — severni rob parc. št. 1196, 1195, 1194, 1192, 1184, 1182, 1180, 1271 in 1275 k. o. Zg. Šiška — Večna pot v jugozahodni smeri, severni rob parc. št. 1292, 1293, 1296, 1298, 1596, 1395, 1394, 1393, 1392, 1391, 1390, 1389, 1388, 1385, 1384 in 1382 vse k. o. Zg. Šiška — katastrska meja k. o. Vič in k. o. Zg. Šiška — Gozdna pot parc. št. 723 k. o. Sp. Šiška — vzhodni rob parc. št. 651/1, 648/1 in 650 k. o. Sp. Šiška — katastrska meja k. o. Vič in k. o. Sp. Šiška — Gozdna pot parc. št. 721 k. o. Sp. Šiška — katastrska meja k. o. Sp. Šiška in k. o. Kapucinsko predmestje — katastrska meja k. o. Gradišče in k. o. Kapucinsko predmestje do Ceste na Rožnik — Cesta na Rožnik — Rutarjeva ulica — Tobačna ulica — Aškerčeva cesta — Cojzova cesta — Trubarjeva ulica — Rožna ulica — Za cerkvijo Sv. Florijana po severnem robu parc. št. 87 k. o. Ljubljana mesto — zahodni rob parc. št. 68/1 in vzhodni rob parc. št. 67/5 k. o. Ljubljana mesto — južni ovinke Osojne poti — Osojna pot do stika Grajskega drevoreda in Vozne poti na grad — katastrska meja k. o. Ljubljana mesto — katastrska meja k. o. Karloško predmestje — Brv čez Grubarjev prekop — zahodni rob parc. št. 66/3 k. o. Karloško predmestje — Hradeckega cesta — vzhodni rob parc. št. 126/1 k. o. Karloško predmestje — Gozdna pot parc. št. 118/53 k. o. Karloško predmestje — severni rob parc. št. 118/108 k. o. Karloško predmestje — Gozdna pot parc. št. 618/4, 618/9 ter zopet 618/4 k. o. Karloško predmestje (Pot na Orle) — zahodni rob parc. št. 118/74 k. o. Karloško predmestje — katastrska meja k. o. Karloško predmestje in k. o. Štepanja vas — katastrska meja k. o. Rudnik in k. o. Štepanja vas — katastrska meja k. o. Rudnik in k. o. Bizovik — do južne meje parc. št. 135 k. o. Rudnik — vzhodna meja parc. št. 136, 137/1, 179, 260, 259, 255, 254/2, 240/1, 239, 227/1, 227/2 vse k. o. Rudnik — južna meja parc. št. 227/2, 228/2, 229/2, 250/2, 231, 232 in 217 k. o. Rudnik — preko Dolenjske ceste — katastrska meja k. o. Karloško predmestje — kat. meja k. o. Trnovsko predmestje — stik podaljška severnega dela parc. št. 227 in 2731 k. o. Tomišelj — zahodni rob parc. št. 2731 do parc. št. 1789/5 k. o. Tomišelj — med

parc. št. 1789/5 in 1788 k. o. Tomišelj — preko jarka parc. št. 2781 k. o. Tomišelj — zahodni rob jarka 2781 do parc. št. 1802/1 k. o. Tomišelj — med parc. št. 1219/2 in 1820/1 preko ceste parc. št. 2744 (Šalčkov štradol) in jarka parc. št. 2783 k. o. Tomišelj — ob zahodnem robu jarka od parc. št. 1933/1 k. o. Tomišelj — med parc. št. 1933/1 in 1933/2 preko jarka parc. št. 2784 k. o. Tomišelj — ob zahodnem robu tega jarka do parc. št. 1957 k. o. Tomišelj — med parc. št. 1957 in 1958 preko ceste parc. št. 2743 vse k. o. Tomišelj — ob zahodnem robu te ceste do parc. št. 2053/14 k. o. Tomišelj — med parc. št. 2053/14 in 2060/1 ter med parc. št. 2061/15 in 2061/14 preko ceste parc. št. 2062/1 vse k. o. Tomišelj — ob zahodnem robu te ceste do parc. št. 2065/13 k. o. Tomišelj — med parc. št. 2065/13 in 2060/2 do tromeje parc. št. 2065/13, 2060/2 in 2065/4 k. o. Tomišelj — vzhodni rob parc. št. 2065/4, 2065/3 in 2065/2 do parc. št. 2063/15 k. o. Tomišelj — južni rob parc. št. 2063/15, 2063/14, 2063/13, 2063/12, 2063/11, 2063/10, 2063/9, 2063/8, 2063/7, 2064 do jarka parc. št. 2787 vse k. o. Tomišelj — vzhodni rob tega jarka do parc. št. 2067/2 k. o. Tomišelj — med parc. št. 2067/2 in 2067/3 do parc. št. 2094 k. o. Tomišelj — vzhodni rob te parcele do stare kat. meje k. o. Trnovsko predmestje — kat. meja k. o. Trnovsko predmestje v jugozahodni smeri — Dolgi potok do Ljubljanice — Ljubljanica — stara mestna meja parc. št. 1708 in 1715 k. o. Trnovsko predmestje — kat. meja k. o. Trnovsko predmestje do tromeje k. o. Brezovica, Dobrova in Trnovsko predmestje — kat. meja k. o. Dobrava preko železnice do južnega roba Tržaške ceste — južni rob Tržaške ceste v vzhodnem pravcu do vzhodnega roba javne poti parc. št. 3091/2 k. o. Dobrova — preko Tržaške ceste med parc. št. 202 in 201/80 k. o. Podsmreka — med parc. št. 188, 201/79, 201/78 in 201/106, 201/77, 201/76, 201/58, 201/57, 197 in 199 do južnega roba javne poti parc. št. 1027/1 vse k. o. Podsmreka — južni rob javne poti parc. št. 1027/1 k. o. Podsmreka v vzhodni smeri — zahodni rob javne poti parc. št. 1027/5 do južnega roba javne poti parc. št. 1061 k. o. Podsmreka — južni rob javne poti 1061 v vzhodni smeri do kat. meje k. o. Podsmreka in k. o. Dobrova — južni rob javne poti parc. št. 3088/2 k. o. Dobrova v vzhodni smeri do zahodnega roba parc. št. 1930 k. o. Dobrova — po tej meji v jugovzhodni smeri do parc. št. 1940/3 k. o. Dobrova — med parc. št. 1939 in 1940/3 ter med parc. št. 2056/1 in 2032 k. o. Dobrova — severna meja parc. št. 2036/2 k. o. Dobrova — zahodna meja

parc. št. 2024/2 k. o. Dobrova — severna meja parc. št. 2024/2 in 2024/5 k. o. Dobrova do stika meje s potokom Mali graben — kat. meja k. o. Vič — kat. meja k. o. Sujica — zahodna meja parc. št. 343/1, 344 in 315 k. o. Sujica — južna meja parc. št. 311, 365, 367/4, 367/3, 368 in 369/6 vse k. o. Sujica — zahodna meja parc. št. 369/4, 369/3, 369/7, 369/9 in 369/2 vse k. o. Sujica — kat. meja k. o. Zg. Šiška — severni rob parc. št. 1233 in 1234 k. o. Zg. Šiška.

KRAJI

1. Ježica

Brinje (del): mesto

Dravljje (del): mesto

Ježica: Ježica, Kleče, Savlje

Stožice (del): Jarše, Mala vas, Stožice, Tomačevo

ter ima naslednje meje:

Poljska pot parc. št. 1597 k. o. Dravljje — Vodovodna cesta — severni rob parc. št. 1476, 1477/1, 1477/4 in 1474 k. o. Dravljje — zahodna meja Kamniške proge v južni smeri — preko železnice v vzhodni smeri — kat. meja k. o. Dravljje in k. o. Kapucinsko predmestje — Jasna poljana — Tyrševa cesta v južni smeri — severni rob parc. št. 367 in 417 k. o. Brinje — Poljska pot parc. št. 833 k. o. Brinje — severni in vzhodni rob parc. št. 437 k. o. Brinje — Poljska pot parc. št. 833 k. o. Brinje — severovzhodni rob parc. št. 512, 511, 510, 509 in 506 k. o. Brinje — Koželjeva ulica — Kaspretova ulica — Poljska pot parc. št. 829 k. o. Brinje v vzhodni smeri do parc. št. 1337/2 in 1337/3 k. o. Stožice, kateri pripadata rajonu Moste — dalje po prej imenovani poti — Tomačevska cesta proti severu — Poljska pot parc. št. 1940, 1953 in 1954 k. o. Stožice — kat. meja k. o. Stožice in k. o. Smartno do Save — Sava proti toku — kat. meja k. o. Ježica in k. o. Vižmarje — kat. meja k. o. Ježica in k. o. St. Vid — kat. meja k. o. Ježica in k. o. Dravljje — Poljska pot parc. št. 1597 k. o. Dravljje.

2. Polje

Kašelj: Podgrad, Sp. Kašelj, Zg. Kašelj, Vevče, Zalog, Gradovlje, Gostinci

Slape (del): Devica Marija v Polju, Slape, Studenec

Smartno ob Savi (del): Hrastje, Obrije, Smartno ob Savi

Zadobrova (del): Sneberje, Sp. Zadobrova, Zg. Zadobrova

ter ima naslednje meje:

Sava — zahodna meja k. o. Smartno ob Savi — Poljska pot parc. št. 981 k. o. Moste — Poljska pot parc. št. 982 k. o. Moste — čez Šmartinsko cesto izključno hiše Šmartno št. 55, 56 in 62, vzhodno križišča Šmartinske in Aerodromske ceste — Aerodromska cesta — kat. meja k. o. Moste čez železniško progo vzhodno čuvajnice — južna posestna meja železnice v vzhodni smeri — Poljska pot parc. št. 922/1 k. o. Slape — čez Zaloško cesto — Poljska pot parc. št. 920 k. o. Slape — Ljublanica s tokom — zahodna in južna meja parc. št. 2338 k. o. Kašelj — južna meja parc. št. 2337 k. o. Kašelj — južna in vzhodna meja parc. št. 2333 k. o. Kašelj — zahodna meja parc. št. 2336 in južna meja parc. št. 2336 k. o. Kašelj — preko ceste — južna meja parc. št. 2335 k. o. Kašelj — Ljublanica s tokom — južna in vzhodna kat. meja k. o. Kašelj do Save — Sava proti toku do zahodne kat. meje k. o. Smartno ob Savi.

3. St. Vid

Dravljje (del): mesto

Stanežiče (del): Guncelje

St. Vid nad Lj. (del): Podgora, Poljane, Pržanj, St. Vid nad Ljubljano, Trata

Vižmarje: Brod, Vižmarje

ter ima naslednje meje:

Severni rob parc. št. 1234/1 in 1233 k. o. Zg. Šiška — kat. meja Zg. Šiška v severni smeri — vzhodni rob parc. št. 688 in 689 k. o. Dravljje — severni rob parc. št. 664 in 665 k. o. Dravljje — čez Vodnikovo cesto — severni rob parc. št. 175 in 174 k. o. Dravljje — Celovška cesta v južni smeri — kat. meja k. o. Zg. Šiška in k. o. Dravljje čez gorenjsko železnico — posestna meja gorenjske železnice v severni smeri — Poljska pot parc. št. 1373/2 in 1595 k. o. Dravljje — kat. meja k. o. Dravljje in k. o. Ježica — kat. meja k. o. St. Vid in k. o. Ježica — kat. meja k. o. Vižmarje in k. o. Ježica do Save — Sava proti toku do kat. meje k. o. Vižmarje in k. o. Stanežiče — kat. meja k. o. Vižmarje in k. o. Stanežiče — katastrska meja k. o. St. Vid in k. o. Stanežiče — zahodna meja parc. št. 934, 930, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 947 in 946 k. o. St. Vid — severni rob Gozdne poti parc. št. 1603/2 k. o. St. Vid v vzhodni smeri — zahodni rob parc. št. 1445, 1446 in 1438, 1336, 1305 k. o. St. Vid — južni rob Gozdne poti parc. št. 1598/1 v zahodni smeri do meje kat. občine Glince — kat. meja k. o. St. Vid in k. o. Glince — kat. meja k. o. Dravljje in k. o. Glince do severnega roba parc. št. 1234/1 in 1233 k. o. Zg. Šiška.

4. člen

Okraji Ljudske republike Slovenije so:

1. Celje mesto,
2. Celje okolica (s sedežem v Celju),
3. Črnomelj,
4. Dravograd,
5. Gorica,
6. Grosuplje,
7. Idrija,
8. Ilirska Bistrica,
9. Jesenice,
10. Kamnik,
11. Kočevje,
12. Kranj,
13. Krško,
14. Lendava (s sedežem v Dolnji Lendavi),
15. Ljubljana okolica (s sedežem v Ljubljani),
16. Ljutomer,
17. Maribor mesto,
18. Maribor okolica (s sedežem v Mariboru),
19. Mozirje,
20. Murska Sobota,
21. Novo mesto,
22. Poljčane,
23. Postojna,
24. Ptuj,
25. Radgona,
26. Sežana,
27. Tolmin,
28. Trbovlje,
29. Trebnje.

5. člen

Okraji so sestavljeni takole:

OKRAJ CELJE MESTO

obsega naslednje katastrske občine in naselja:

Celje mesto: Celje

Košnica: Košnica, Polule

Lisce: Breg, Miklavžev hrib, Sp. Lisce,
Zg. Lisce

Medlog: Babno, Lava, Lopata, Ložnica,
Sp. Medlog, Zg. Medlog

Ostrožno: Dobrova, Lokrovec, Ostrožno
Sp. Hudinja: Gaberje, Sp. Hudinja, Zg.
Hudinja

Teharje (del): Čret, Teharje (del),
Zvodno (del)

Zagrad: Pečovnik, Zagrad, Zavodna

OKRAJ CELJE OKOLICA

obsega naslednje kraje, katastrske občine in naselja:

1. Blagovna

Goričica: Goričica, Ogorevc, Proseniško
Sv. Rozalija: Repno, Sv. Rozalija
Sv. Primož (del): Cerovec

2. Braslovče

Braslovče: Braslovče, Rakovlje
Dobrovlje: Dobrovlje

Male Braslovče: Male Braslovče,
Preserje, Zg. Gorče
Podvrh: Podvrh
Sp. Gorče: Parižlje, Poljče, Sp. Gorče,
Topolje
Sv. Matevž (del): Glinje (del), Kamenče

3. Buče

Buče: Buče
Vrenska gorca: Vrenska gorca
Zdole (del): Klake (del: Ortnice), Zeče

4. Črešnjice

Podgorje: Brdce, Črešnjice, Podgorje
Slemene (del): Kamna gora (del), Sojek

5. Debro

Rečica (del): Sp. Rečica (del)
Slivno (del): Slivno (del)
Tremerje: Debro, Tremerje

6. Dobje

Brezje: Sp. Brezje, Škarnice, Večje Brdo,
Završe, Zg. Brezje
Loke pri Planini (del): Tajhte (del)
Paridol (del): Paridol
Presečno (del): Hrušovje (del), Presečno
Suho: Dobje, Gorica, Jezerce, Ravno,
Renuš, Slatina, Suho

7. Dobrna

Dobrna: Dobrna, Gorica, Lokovina,
Pristava
Klanec: Klanec, Loka
Sv. Jošt: Brdce, Parož, Strmec, Sv. Jošt
na Kozjaku
Zavrh: Vrba, Zavrh

8. Dramlje

Marija Dobje: Jarmovec, Laze, Dramlje,
Marija Dobje, Svetelka
Pletovarje: Grušce, Pletovarje
Sv. Uršula: Razbor, Sv. Uršula, Šedina
Sv. Ilj: Jazbine, Straža, Sv. Ilj, Zalok
Sv. Primož (del): Trnovec (del)

9. Drensko rebro

Dobležiče: Dobležiče, Pristava
Drensko rebro (del): Drensko rebro (del),
Gumno
Virštanj (del): Gostinca

10. Frankolovo

Dol: Dol
Lipa: Lipa, Zabukovje
Loka: Loka, Rakova steza, Stražica
Male dole: Rove
Verpete: Beli potok, Bukovje, Lindek,
Verpete

11. Galicija

Sv. Jungert I: Gorica (del), Sv. Jungert
(del)

Železno (del): Hramše, Zavrh (del),
Železno (del)

12. Gomilsko

Gomilsko: Gomilsko
Grajska vas: Dobrovca, Grajska vas, Selo
Marija Reka (del): Marija Reka (del)
Sv. Matevž (del): Glinje (del),
Sv. Matevž
Trnava (del): Zakelj

13. Gotovlje

Gotovlje (del): Gotovlje (del)

14. Griže

Sv. Pongrac (del): Sv. Pongrac (del:
razen planinske kočice na Mrzlici)
Zabukovca (del): Griže, Migojnice,
Zabukovica (del)

15. Grobelno

Grobelno (del): Grobelno, Stopče
Tratna (del): Tratna

16. Jurklošter

Mišji dol II (del): Mišji dol (del),
Jurklošter, Sp. Goluš, Zg. Goluš
Paneče: Lahov graben, Paneče, Polana

17. Kalobje

Kalobje: Jazbin vrh, Kalobje, Kostriv-
nica, Podlesje, Vodice
Planinca: Osredék, Planinca
Vezovje: Trnov, Trška gorca, Vezovje
Vodruš: Sotensko, Sv. Jakob, Vodruš

18. Kozje

Kozje: Ješovec, Kozje
Zdole (del): Klake (del), Zdole

19. Kuretno

Sv. Krištof: Sv. Krištof, Šmihel-Kuretno

20. Laško

Laško: Laško

21. Lesično (sedež Pilštanj)

Drensko rebro (del): Drensko rebro (del:
Drenik)
Pilštanj: Lesično, Pilštanj
Zdole (del): Klake (del)

22. Letuš

Letuš: Letuš, Podgorje

23. Liboje

Kasaze: Kasaze, Sv. Križ
Sv. Neža: Liboje
Zabukovca (del): Zabukovca (del)

24. Ljubečno

Sv. Miklavž (del): Glinsko, Lipovec,
Sv. Miklavž
Trnovlje (del): Leskovec (del), Ljubečno,
Začret, Žepina

25. Marija Gradec

Lahomno: Kladje, Lahomno, Stopce, Tevče

Lahomšek: Lahomšek, Marija Gradec, Modrič, Radoblje, Trojno

Lažiše: Bukovje, Harje, Konc, Lažiše, Selo

Lože (del): Dol pri Jurkloštru (del)

Plazovje (del): Plazovje-Gorišce, Povčeno (del), Zabrež

Sv. Peter pri Jurkloštru (del): Mala Breza (del), Sv. Peter pri Jurkloštru

26. Marija Reka

Marija Reka (del): Marija Reka (del)

27. Marof

Marijina vas (del): Blatni vrh, Marijina vas, Podpeč

Mrzlo polje: Lažiše, Mrzlo polje

Trobni dol (del): Curnovec (del)

28. Nova cerkev

Homec (del): Homec (del), Landek (del)

Lemberg: Hrenova, Lemberg, Vine

Nova cerkev: Nova cerkev, Polže, Visore

Novake (del): Novake, Razdelj, Straža (del)

29. Petrovče

Levec: Arja vas, Drešinja vas, Levec

Petrovče: Dobriša vas, Petrovče

Zaloška gorica: Mala Pirešica, Ruše, Zaloška gorica

30. Planina pri Sevnici

Golobinjek: Doropolje, Golobinjek, Vejice, Visoč

Loke (del): Brdo, Loke pri Planini, Tajhte (del)

Marijina vas (del): Prapretno (del)

Planina: Planina pri Sevnici

Presečno (del): Hruševje (del)

31. Polzela

Orla vas (del): Orla vas (del)

Podvin: Podvin

Polzela: Breg, Ločica, Orova vas, Polzela

Založe: Založe

32. Ponikva pri Grobelnem

Dolga gora (del): Bobovo (del), Dolga gora (del)

Ponikva: Boletina, Ponikva, Sv. Ožbalt, Uniše

Ponkvice I: Okrog, Srževica, Zg. Ponkvice

Slatina: Dobrovec, Slatina

Zagaj: Hotunje, Luterje, Zagaj

Zg. Selce II: Zg. Selce

33. Ponikva nad Žalcem

Ponikva: Kale, Sp. Ponikva, Zg. Ponikva

Studence (del): Studence

34. Prekopa

Prekopa: Čeplje, Prekopa, Stopnik

35. Prevorje

Lopaca: Krivica, Lopaca

Presečno (del): Hruševje (del), Žegar

Straška gorca: Dobje, Straška gorca

36. Pristava

Bezovica: Bezovica, Gabrovec, Hrastnik, Sp. Slemene, Zg. Slemene

Sv. Miklavž (del): Bovše, Gradišče, Pristava, Razgor

37. Rečica

Rečica (del): Sp. Rečica (del), Zg. Rečica

Slivno (del): Slivno (del), Smohor

38. Rifengozd (sedež Laško)

Podvin: Gaberno, Ojstro, Padež, Podvin, Reka, Zikovca

Rifengozd: Brstnik, Doblatina, Jagoče, Planinca, Rifengozd, Tovsto

39. Rifnik

Krajnčica (del): Hrušovec (del), Krajnčica (del)

Rifnik: Podgorje, Rifnik, Šibenik

Tratna (del): Črnolica, Nova vas

40. Rimske Toplice

Belovo (del): Belovo (del), Ogeče, Rimske Toplice, Šmarjeta

Lokavec (del): Lokavec (del: Gračnica, Lokavec — del)

Lože: Brstovnica, Lože, Skofce, Vodiško

Plezovje (del): Globoko, Povčeno (del), Strensko

Sv. Jedert (del): Sv. Jedert (del: Sevce)

41. Slivnica pri Celju

(sedež Voglajna)

Dobrina (del): Hrastje (del)

Javorje: Drobinsko, Javorje, Sv. Helena

Paridol (del): Jelce, Košnica

Slivnica pri Celju: Sele, Slivnica pri Celju, Sv. Janez, Turno, Vodice, Voglajna

Sv. Urban: Gorica, Rakitovec, Sv. Urban, Fratna

Voduce: Bukovje, Voduce

42. Socka

Čreškova: Čreškova, Velika Raven

Homec (del): Homec (del), Landek (del), Zlateče

Novake (del): Straža (del)

Socka: Selce, Socka, Trnovlje

43. Stranice

Križevac: Križevac

Preloge (del): Bukovlje

Stranice: Stranice

44. **Svetina**
Svetina: Glažuta, Javornik, Kanjuce, Svetina, Svetli dol
45. **Sv. Jedert**
Belovo (del): Belovo (del)
Sv. Jedert (del): Sv. Jedert (del), Trnov hrib
46. **Sv. Jeronim (sedež Vransko)**
Ločica: Ločica
Motnik (del): Zajasovnik (del)
Sv. Jeronim: Sv. Jeronim, Volog
Tešova: Marija Čret, Selo, Tešova, Tržič
Zaplanina: Lemovec, Zaplanina
Zg. Motnik (del): Zg. Motnik (del)
47. **Sv. Jurij ob Taboru**
Črni vrh: Črni vrh, Loke
Ojstriška vas: Kaplja, Ojstriška vas, Pondor, Tabor
Sv. Lenart (del): Sv. Lenart (del)
Sv. Miklavž (del): Sv. Miklavž pri Taboru (del)
48. **Sv. Jurij pri Celju**
Kameno (del): Botričnica, Kameno (del)
Krajnčica (del): Hruševac (del)
Sv. Jurij: Brezovje, Sv. Jurij pri Celju
49. **Sv. Lenart nad Laškim**
Lože (del): Brodnice, Dol pri Jurkloštru (del)
Mišji dol I: Lačka vas, Lipnji dol, Mišji dol, Velike Gorelce
Sv. Lenart nad Laškim: Gozdec, Male Gorelce, Male Grahovše, Vrh
Trobni dol (del): Velike Grahovše
50. **Sv. Lovrenc pri Preboldu**
Sv. Magdalena: Sv. Magdalena
Sv. Lovrenc: Sv. Lovrenc pri Preboldu, Sešče
51. **Sv. Lovrenc pri Prožinu**
Prožin: Prožinska vas (del)
Sv. Lovrenc (del): Sv. Lovrenc pri Prožinu (del), St. Janž
52. **Sv. Pavel pri Preboldu**
Latkova vas: Kaplja vas, Latkova vas
Sv. Pavel: Dolenja vas, Sv. Pavel pri Preboldu
53. **Sv. Peter v Savinjski dolini**
Sv. Peter: Doberteša vas, Sp. Roje, Sv. Peter, Zg. Roje
Zalog: Podlog, Sp. Grušovlje, Zalog, Zg. Grušovlje
54. **Sv. Primož**
Grobelno (del): Brezje ob Slomu
Kameno (del): Kameno
Lokarje: Lokarje
- Sv. Primož (del)*: Sv. Primož (del), Trnovec (del)
55. **Sv. Rupert nad Laškim**
Sv. Peter pri Jurkloštru (del): Mala Breza (del)
Sv. Rupert: Sv. Rupert
Trobni dol (del): Curnovec (del), Mačkovec, Trobni dol
56. **Sv. Štefan**
Babna gora: Babna brda, Babna gora, Bukovje
Grobelce: Grobelce, Sv. Štefan
St. Janž pri Zusmu (del): Babna reka, Brezje, Lekmarje
57. **Sv. Vid pri Planini**
Planinska vas: Planinska vas, Podvine, Vrh
Sv. Vid: Podlog, Podpeč, Sv. Vid pri Planini
58. **Škofja vas**
Arclin: Arclin, Lahovna, Lešje, Prekorje, Runtole, Vojnik okolica (del)
Škofja vas: Sv. Marjeta, Škofja vas, Zadržava
59. **Šmartno v Rožni dolini**
Brezova: Brezova, Konjsko, Loče
Rožni vrh: Jezerce, Otemna, Rožni vrh
Rupe: Pepelno, Rupe, Završ (del)
Sv. Jungert II: Gorica (del), Sv. Jungert (del)
Šmartno: Slatina, Šmartno v Rožni dolini
60. **Št. Andraž pri Velenju**
Dobrič: Dobrič
Št. Andraž: Št. Andraž
61. **Št. Ilj pri Velenju**
Laže: Arnače, Laze
Ložnica: Ložnica, Silova
Studence (del): Podkraj
62. **Št. Janž pri Velenju**
Crnova: Črnova
Lipje (del): Lipje (del)
Prelska: Prelska, Selo
St. Janž na Vinski gori: Pirešica, St. Janž na Vinski gori
63. **Št. Vid pri Grobelnem**
Bodrež: Bodrež, Bodrišna vas, Gornja vas, Št. Vid pri Grobelnem
Platinovec: Grobelno, Lipovec, Platinovec, Rakovec
Ponkvica II: Sp. Ponkvica
Zg. Selce I: Sp. Selce, Završ
64. **Štore**
Kresnike (del): Kresnike, Lipa (del), Štore
Prožin (del): Prožinska vas (del)
Sv. Lovrenc (del): Sv. Lovrenc (del)

65. Teharje

Bukovžlak: Bukovžlak, Slance, Vrhe
Kresnike (del): Lipa (del), Pečovje
Teharje (del): Osenca, Teharje (del),
Zvodno (del)

66. Trnava

Orla vas (del): Orla vas (del), Sv. Rupert
Trnava (del): Trnava

67. Trnovlje

Trnovlje (del): Leskovec (del), Trnovlje

68. Velika Pirešica

Velika Pirešica: Pernov, Velika Pirešica
Zelezno (del): Zelezno (del)

69. Višnja vas

Male dole (del): Črešnjevce, Kladnart,
Male dole, Razgorce
Višnja vas: Globoče, Ilovca, Ivenca, Jan-
kova, Višnja vas

70. Vitanje

Brezen: Brezen
Hudinja: Hudinja, Rakovec
Ljubnica: Ljubnica
Paka: Paka
Skomarje II: Skomarje (del)

Sp. Dolič (del): Sp. Dolič (del)
Stenica: Stenica
Vitanje: Vitanje trg, Vitanje vas

71. Vojnik

Sv. Tomaž: Gradišče, Koblek, Sv. Tomaž,
Želče, Vojnik okolica (del)
Vojnik: Vojnik

72. Vransko

Vransko: Vransko

73. Vrbno

Krajnčica (del): Krajnčica (del)
Podgrad: Podgrad, Vrbno
Prožin (del): Prožinska vas (del)

74. Zagorje

Zagorje: Bistrica, Topolovo, Zagorje

75. Žalec

Gotovlje (del): Gotovlje (del: Frenga)
Žalec: Sp. Ložnica, Vrbje, Zg. Ložnica,
Žalec

76. Žusem (sedež Loka pri Žusmu)

Dobrina: Dobrina, Hrastje (del)
Loka pri Žusmu: Loka pri Žusmu, Osle-
šica
Tinsko (del): Zg. Tinsko

OKRAJ ČRNOMELJ

obsega naslednje kraje, katastrske občine in naselja:

1. Adlešiči

Adlešiči: Adlešiči, Dolenci, Fučkovci, Go-
renci, Griblje (del: Rim), Mala Sela,
Pobrežje, Purga, Velika Sela, Vrhovci
Bedenj (del): Bedenj (del: Jakoviči, Su-
štariči)

2. Črešnjevce

Črešnjevce: Cerovec, Črešnjevce, Hrib
pri Cerovcu, Krvavčji vrh

3. Črmošnjice

Blatnik: Blatnik, Brezje, Gaber, Stari
Gaber
Črmošnjice: Ašelice, Črmošnjice, Mašelj,
Novi Tabor, Srednja vas, Topli vrh,
Vimolj
Štale: Gričice, Komarna vas, Resa, Rib-
nik, Smrečnik, Štale, Travnik

4. Črnomelj

Črnomelj: Črnomelj

5. Dobljče

Dobljče (del): Dobljče, Dobljčka gora,
Jerneja vas

Maverlen (del): Bistrica, Grič, Jelševnik,
Maverlen (del: Maverlen — del, Stražni
vrh — del), Miklarji, Snečji vrh

6. Dragatuš

Belči vrh: Belči vrh, Črešnjevce, Knežina,
Mala Lahinja
Dragatuš: Dragatuš, Nerajec, Obrh, Pusti
gradec, Zapudje
Golek: Brdarci, Breznik, Golek, Podlog,
Sela pri Dragatušu, Šipek
Tanča gora: Dragovanja vas, Kvasica,
Tanča gora

7. Drašiči

Drašiči (del): Drašiči, Kamenica (del),
Kрмаčina, Vidošiči, Železniki

8. Gradac

Gradac: Gradac, Klošter, Okljuka, Vra-
noviči

9. Griblje

Griblje: Dragoši, Griblje (del: Dolnje
Griblje, Gornje Griblje)
Krasinec: Cerkvišče, Krasinec

10. Loka pri Črnomlju
Butoraj: Butoraj, Velika Lahinja, Zorenci,
Dobliče (del): Kanižarica
Loka pri Črnomlju: Čudno selo, Dolenja
vas, Kočevje, Loka pri Črnomlju, Svib-
nik, Vojna vas, Žagarci
Zastava: Desinec, Pavičiči, Zastava

11. Lokvica (sedež Gorenja Lokvica)
Grabrovec: Grabrovec (del)
Lokvica: Dolenja Lokvica, Gorenja Lo-
kvica, Trnovce

12. Metlika
Metlika (del): Grabrovec (del: Brčice),
Križevska vas, Metlika, Zvirkov vrh

13. Petrova vas
Petrova vas: Gorenja Paka, Mihelja vas,
Petrova vas, Rožanec, Ručetna vas
Talčji vrh (del): Lokve

14. Podzemelj
Dobravice: Dolenje Dobravice, Giršiči,
Gorenje Dobravice, Grm, Krivoglavice
Metlika (del): Primostek (del)
Podzemelj: Boginja vas, Boršt, Kapljišče,
Mlake, Podzemelj, Prilozje, Skrilje,
Zemelj
Primostek: Otok, Primostek (del)

15. Predgrad
Čeplje: Brezovica, Čeplje, Kralji, Vimolj,
Zaderc
Dolenja Podgora: Dolenja Podgora, Go-
renja Podgora, Zagozdac
Predgrad: Jelenja vas, Paka, Predgrad

16. Preloka
Preloka (del): Balkovci (del: Novoselj, Va-
leti, Vidine), Kroci, Preloka (del: Ja-
kovini, Škavrini)
Zuniči: Vukobradi, Zuniči

17. Radovica
Bojanja vas: Bojanja vas, Krašnji vrh
Radovica: Radoši, Radovica

18. Rosalnice
Božakovo: Božakovo, Rakovec, Zelebej
Rosalnice: Radoviči
Rosalnice: Curile, Rosalnice, Svržaki
Slamna vas: Boldraž, Slamna vas

19. Rožni dol
Pribišje (del): Brezje pri Rožnem dolu,
Gorenje Laze, Hrib pri Rožnem dolu,
Potoki, Preloge, Pribišje, Rožni dol

20. Semič
Brezje pri Vinjem vrhu: Brezje pri Vi-
njem vrhu, Lipovec, Nestoplja vas, Pu-
gled, Starihov vrh

Kot: Kot, Sodinja vas, Trebnji vrh
Pribišje (del): Gaber, Sela pri Vrčicah,
Vrčice, Vrh
Semič: Coklovca, Goliše, Kašča, Mladica,
Podreber, Sela pri Sv. Duhu, Semič,
Trata, Vavpča vas, Vrtača

21. Sinji vrh
Damelj: Damelj, Kot
Sinji vrh: Breg, Dalnje njive, Draga, Go-
rica, Hrib, Selce, Sinji vrh, Špeharji

22. Stara Lipa
Nova Lipa: Drežnik, Nova Lipa
Stara Lipa: Dolenji Suhor, Gorenji Su-
hor, Stara Lipa

23. Stari trg ob Kolpi
Dol: Dol, Hreljin, Laze, Vrt
Radenci: Dečina, Dolenji Radenci, Go-
renji Radenci, Srednji Radenci
Sodevci: Sodevci
Stari trg: Deskova vas, Kot, Kovača vas,
Močile, Prelesje, Stari trg ob Kolpi

24. Stranska vas (sedež Vinji vrh)
Vinji vrh: Brstovec, Dolenci, Krupa, Mo-
verna vas, Praprot, Stranska vas, Vi-
nji vrh

25. Suhor pri Metliki
Bušinja vas: Bereča vas, Brezovica (del),
Bušinja vas, Dragomlja vas, Malo
Lešče
Dole: Božičev vrh, Dole, Jugorje, Mačko-
vec, Sela pri Jugorju, Skemljevec
Hrast pri Jugorju: Dolenji Suhor, Gore-
nji Suhor, Hrast pri Jugorju, Ravnace
Sekuliči (del): Drage

26. Štrekljevec
Sodji vrh: Gradnik, Praproče, Sodji vrh
Štrekljevec: Brezova reber, Kal, Maline,
Omota, Osojnik, Štrekljevec

27. Talčji vrh
Kleč: Kleč, Konjski hrib, Lahinja, Topli-
čice
Maverlen (del): Maverlen (del: Maverlen
— del, Stražni vrh — del)
Planina: Mirna gora, Planina, Ponikve,
Sredgora, Skrilj
Talčji vrh (del): Dolenja Paka, Naklo,
Otovec, Rodine, Rožič vrh, Sela pri
Otovcu, Talčji vrh, Tušev dol, Zajčji
vrh

28. Tribučje
Bedenj (del): Bedenj (del: Bedenj), Pri-
binci
Bojanci: Bojanci
Tribučje: Tribučje

29. Vinica

Hrast pri Vinici: Hrast pri Vinici, Perudina
Preloka (del): Balkovci (del: Balkovci, Dejani, Pavlini), Preloka (del: Grduni)

Učakovci: Kovačji grad, Otok, Sečje selo, Učakovci, Vukovci
Vinica: Drenovec, Golek pri Vinici, Ogulin, Podklanec, Vinica

OKRAJ DRAVOGRAD

obsega naslednje kraje, katastrske občine in naselja:

1. Črna

Bistra: Bistra
Črna: Črna, Pristava
Javorje (del): Sp. Javorje (del)
Ludranski vrh: Ludranski vrh
Podpeca (del): Podpeca
Topla: Topla

2. Črneče

Črneče (del): Črneče, Tribej (del)
Črneška gora (del): Črneška gora (del)
Dobrova (del): Brod (del), Dobrova, Podklanec, Tolsti vrh (del: Sv. Križ)

3. Dovže

Mislinja (del): Mala Mislinja (del)
St. Ilj pod Turjakom (del): Dovže, Razborca

4. Dravograd

Dobrova (del): Brod (del)
Dravograd: Dravograd
Goriški vrh: Goriški vrh
Grad: Grad
Kozji vrh: Kozji vrh
Ojstrica: Ojstrica
Otiški vrh II: Meža, Otiški vrh (del: Bukovje — del)
Sv. Daniel (del): Otiški vrh (del: Bukovje — del)
Sv. Duh: Sv. Boštjan, Sv. Duh
Velka: Velka
Vič: Vič

5. Golavabuka

Brda: Brda
Golavabuka (del): Golavabuka

6. Gortina

Sp. Gortina: Sp. Gortina
Vrata: Vrata
Zg. Gortina: Zg. Gortina

7. Guštanj

Brdinje (del): Brdinje (del)
Javornik: Javornik
Guštanj: Dobja vas (del), Guštanj-Ravne
Koroški Selovec: Dobrije, Koroški Selovec
Navrški vrh: Navrški vrh (del), Podkraj (del)
Prežihov vrh (del): Prežihov vrh (del)
Stražišče (del): Stražišče (del)

Strojna (del): Strojna (del)
Tolsti vrh: Tolsti vrh (del: Tolsti vrh)
Zelen breg: Zelen breg

8. Javorje

Javorje (del): Sp. Javorje (del), Zg. Javorje
Jazbina (del): Jazbina

9. Koprivna

Koprivna: Koprivna

10. Kotlje

Brdinje (del): Brdinje (del)
Kotlje: Kotlje
Podgora: Podgora
Prežihov vrh (del): Prežihov vrh (del)
Sele (del): Sele (del)
Uršlja gora I (del): Uršlja gora (del)

11. Legen

Gradišče II: Gradišče (del)
Legen II: Legen (del)

12. Leše

Leše (del): Kot (del), Leše
Prepalje (del): Prevalje (del: Leški potok, Volinjak — del)

13. Libeliče

Črneče (del): Tribej (del)
Črneška gora (del): Črneška gora (del)
Libeliče: Gorče, Libeliče (del)
Libeliška gora: Libeliče (del), Libeliška gora
Strojna (del): Strojna (del)

14. Marenberg

Marenberg: Dobrava, Marenberg
Sp. Vižinga: Sp. Vižinga
Sv. Trije kralji: Sv. Trije kralji
St. Janž: St. Janž nad Marenbergom
Zg. Vižinga: Zg. Vižinga

15. Mežica

Lom: Lom
Mežica: Mežica
Onkraj Meže: Onkraj Meže, Volinjak (del)
Plat: Plat
Takraj Meže: Sv. Jurij, Takraj Meže

16. Mislinja

Mislinja (del): Tolsti vrh (del), Vel. Mislinja

17. Muta
Sp. Muta: Sp. Muta
Zg. Muta: Zg. Muta
18. Pernice
Blake: Blake
Pernice: Pernice
19. Podgorje
Podgorje I: Raduše (del), Sp. Podgorje, Zg. Podgorje (del)
Sp. Razbor (del): Sp. Razbor (del)
Veluna (del): Zg. Podgorje (del: Veluna — del)
20. Prevalje
Breznica: Breznica
Dobja vas: Dobja vas (del)
Dolgo brdo: Dolgo brdo
Farna vas: Farna vas
Leše (del): Kot (del)
Lokovica: Lokovica
Poljana: Poljana
Prevalje (del): Prevalje (del)
Stražišče (del): Stražišče (del)
Suhi vrh (del): Suhi vrh (del)
Uršlja gora I (del): Uršlja gora (del)
Zagrad: Navrški vrh (del), Podkraj (del), Zagrad
21. Razbor (sedež Spodnji Razbor)
Sp. Razbor (del): Sp. Razbor (del)
Zg. Razbor: Zg. Razbor
22. Sele
Sele (del): Sele (del)
Stari trg (del): Stari trg (del)
Vrhe (del): Gmajna (del), Vrhe (del)
23. Slovenj Gradec
Legen I: Legen (del: Sp. Legen)
Slovenj Gradec: Slovenj Gradec
24. Stari trg
Podgorje II: Raduše (del)
Stari trg (del): Stari trg (del)
Vrhe (del): Gmajna (del), Vrhe (del)
25. Straže (sedež Sv. Lenart)
Gornji Dolič (del): Gornji Dolič (del: Na vasi, Turja glava)
Št. Ilj pod Turjakom (del): Straže
Št. Vid nad Valdekom (del): Št. Vid nad Valdekom (del: Završe — del)
26. Sv. Anton na Pohorju
Sp. Anton na Pohorju: Planina, Sv. Anton na Pohorju
27. Sv. Florijan v Doliču
Gornji Dolič (del): Gor. Dolič (del: Gornji Dolič)
Kozjak: Kozjak
Mislinja (del): Tolsti vrh (del)
Sp. Dolič (del): Sp. Dolič (del)
- Št. Vid nad Valdekom (del)*: Št. Vid nad Valdekom (del)
28. Sv. Primož na Pohorju
Sp. Primož na Pohorju: Sv. Primož na Pohorju
Št. Janž nad Dravčami (del): Št. Janž nad Dravčami (del)
29. Sv. Primož nad Muto
Sp. Jernej: Bistriški jarek (del), Sv. Jernej nad Muto
Sp. Primož nad Muto: Bistriški jarek (del), Sv. Primož nad Muto, Legen (del)
30. Šmartno pri Slovenjem Gradcu
Šmartno pri Slovenjem Gradcu: Šmartno pri Slovenjem Gradcu
31. Šmiklavž
Graška gora: Graška gora
Šmiklavž: Šmiklavž
Veluna (del): Zg. Podgorje (del: Veluna — del)
Vodriž: Vodriž
32. Št. Danijel
Belšak: Belšak
Jamnica: Jamnica
Suhi vrh (del): Suhi vrh (del)
Strojna (del): Strojna (del)
Št. Danijel: Št. Danijel pri Prevaljah
33. Št. Ilj pod Turjakom
Mislinja (del): Mala Mislinja (del), Mislinjski Št. Ilj
Št. Ilj pod Turjakom (del): Št. Ilj pod Turjakom
34. Št. Janž pri Dravogradu
Otiški vrh I: Otiški vrh (del: Otiški vrh, Ožbalski vrh)
Selovec: Selovec
Št. Janž pri Dravogradu: Bukovska vas, Sv. Jedert, Št. Janž pri Dravogradu
Vrhe (del): Gmajna (del), Vrhe (del)
35. Št. Vid nad Valdekom
Št. Vid nad Valdekom (del): Št. Vid nad Valdekom (del), Završe (del)
Završe (del): Završe (del)
36. Trbonje
Sp. Danijel (del): Sv. Danijel
Trbonje: Trbonje
37. Troblje
Gradišče I: Gradišče (del), Pameče (del), Troblje
Pameče: Pameče (del)
Vrhe (del): Gmajna (del), Vrhe (del)
38. Turiška vas
Dobrava: Dobrava, Turiška vas
Golavabuka (del): Tomaška vas

39. Vuhred

Orlica I: Orlica (del)
Sv. Vid I: Sv. Vid (del)
Vuhred: Vuhred

40. Vuzenica

Dravče: Dravče
Sv. Vid II: Sekožen, Sv. Vid (del)

Št. Janž n/Dr. (del): Št. Janž nad Dravčami (del)
Vuzenica: Vuzenica

41. Žerjav

Črna (del): Žerjav (del)
Javorje (del): Žerjav (del)
Jazbina (del): Žerjav (del)
Podpeca (del): Žerjav (del)
Uršlja gora II: Uršlja gora (del)

OKRAJ GORICA

obsega naslednje kraje, katastrske občine in naselja:

1. Ajdovščina

Ajdovščina: Ajdovščina
Lokavec (del): Gradišče
Sv. Križ (del): Sv. Križ (del)
Sturje: Grivče, Kožmani, Sturje, Žapuže

2. Ajševica

Rožna dolina: Ajševica, Rožna dolina
Stara gora (del): Stara gora (del)

3. Anhovo

Anhovo: Anhovo, Gorenje polje, Ložice

4. Avče

Avče: Avče

5. Banjšica (sedež Trušnje)

Banjšica: Banjšica

6. Bilje

Bilje: Bilje

7. Brje pri Rihemberku

(sedež Martini)

Brje: Brje
Rihemberk (del): Rihemberk (del)

8. Budanje

Budanje (del): Budanje, Dolga poljana
Col (del): Col (del: Avžlak — del)
Vrhpolje (del): Severska vas

9. Bukovica

Bukovica: Bukovica
Gor. Vrtojba (del): Gor. Vrtojba (del: Volčja draga)
Št. Peter (del): Št. Peter (del: Volčja draga)

10. Cerovo

Dolnje Cerovo: Dolnje Cerovo
Gornje Cerovo: Gornje Cerovo

11. Col

Col (del): Col (del), Malo polje, Orešje
Križna gora: Gozd, Križna gora
Sanabor: Sanabor

12. Čepovan

Čepovan: Čepovan, Dol pri Čepovanu, Puštale, Vrata

13. Črniče

Črniče: Črniče, Ravne
Gojače (del): Gojače (del)

14. Deskle

Deskle (del): Deskle (del)

15. Dobravlje

Dobravlje: Dobravlje
Skrilje: Skrilje

16. Dobrovo

Biljana (del): Biljana, Dobrovo

17. Dol-Predmeja

Dol-Otlica (del): Dol

18. Dolnji Lokovec

Lokovec (del): Dolnji Lokovec, Srednji Lokovec

19. Dornberk

Dornberk (del): Dornberk (del)

20. Gaberje

Gaberje (del): Gaberje (del)

21. Goče

Erzelj (del): Erzelj (del)
Goče: Goče

22. Gornji Lokovec

Lokovec (del): Gornji Lokovec

23. Gradišče

Dornberk (del): Dornberk (del: Oševljek)
Gradišče: Gradišče
Renče (del): Renče (del)

24. Grgar

Bate (del): Bate (del: Bitež)
Grgar: Grgar

25. Kal nad Kanalom

Kal (del): Kal

26. **Kambreško**
Ajba (del): Ajba (del: Avško, Kambreško, Kušcarji, Močile, Potravno, Pušno, Srednje)
27. **Kamnje**
Kamnje: Kamnje, Potoče
28. **Kanal**
Ajba (del): Ajba (del)
Bodrež: Bodrež
Gorenja vas: Gorenja vas
Kanal: Kanal
Morsko: Morsko
Vrh: Vrh
29. **Kojsko**
Kojsko: Kojsko
Podsabotin: Podsabotin
Vedrijan: Vedrijan
Vrhovlje: Vrhovlje
Št. Maver: —
30. **Kostanjevica**
Kostanjevica: Kostanjevica
31. **Kovk**
Kovk: Kovk
32. **Kozana**
Kozana: Kozana
33. **Kožbana**
Kožbana: Kožbana, Slapnik
Mirnik (del): Golo brdo, Senik, Vrhovlje
34. **Križ na Vipavskem**
Sv. Križ (del): Cesta, Male Žablje, Plače,
Sv. Križ (del)
35. **Kromberk**
Kromberk: Kromberk
Loke: Loke
36. **Levpa**
Kal (del): Levpa (Bizjak, Seniški breg,
 Testeni, Zavrh)
37. **Lig**
Ajba (del): Ajba (del: Gorenje Nckovo,
 Kostanjevica)
Idrija: Lig, Markiči
Ukanje (del): Bajti, Britof, Ukanje (del)
38. **Lokavec**
Lokavec (del): Lokavec, Slokarji
39. **Lokve**
Lazne: Lazne
Lokve (del): Lokve
40. **Lože**
Lože: Lože, Manče
Slap: Slap
41. **Medana**
Medana: Medana
42. **Miren**
Miren: Miren
Orehovlje: Orehovlje
Vrtoče: Vrtoče
43. **Neblo (sedež Križada)**
Biljana (del): Fojana, Slovrenc
Dolenje: Neblo
Mirnik (del): Hlevnik, Skrljevo
44. **Opatje selo**
Nova vas: Nova vas
Opatje selo: Lokvica, Opatje selo
Sela (del): Hudi log
45. **Osek**
Osek: Osek, Visoko
Vitovlje: Vitovlje
46. **Otlica**
Otlica (del): Otlica
47. **Ozeljan**
Ozeljan: Ozeljan
Sv. Mihael: Sv. Mihael
48. **Planina**
Planina (del): Planina
49. **Plave**
Deskle (del): Plave-levi breg
Plave (del): Plave-desni breg, Vrtača
50. **Podkraj**
Podkraj: Podkraj (del), Vodice (del)
Višnje: Bela, Podkraj (del), Višnje
Vodice: Podkraj (del), Vodice (del)
51. **Preserje na Vipavskem**
Rihemberk (del): Rihemberk (del: Pre-
 serje, Vrh)
52. **Prvačina**
Prvačina: Prvačina
Vogersko (del): Vogersko (del)
53. **Ravne**
Bate-Ravne (del): Bate, Dragovica, Pod-
 laka, Ravne, Sveto
54. **Ravnica**
Ravnica: Podgozd, Ravnica
55. **Renče**
Renče (del): Renče (del)
56. **Rihemberk**
Rihemberk (del): Rihemberk (del)
57. **Ročinj**
Ajba (del): Ajba (del: Dolina)
Doblar: Doblar
Ročinj: Ročinj

58. Selo
Batuje: Batuje
Gojače (del): Gojače (del)
Selo: Selo
59. Solkan
Gorica: Gorica (Rafut)
Solkan: Solkan
60. Spodnja Branica
Erzelj (del): Sp. Branica
61. Šempas
Šempas: Šempas
62. Št. Peter pri Gorici
Št. Peter (del): Št. Peter (del)
63. Št. Vid
Dolenja vas (del): Otošče
Lozice: Lozice, Podbreg (del)
Nanos (del): —
Podraga: Podraga (del)
Št. Vid: Orehovica, Podbreg (del), Podgrič, Podraga (del), Poreče, Št. Vid
64. Šmarje
Šmarje (del): Hmeljaki, Šmarje (del), Vrtovče, Zavino
65. Šmartno
Šmartno: Gonjače, Imenje, Šmartno
66. Štomaz
Štomaz: Štomaz
67. Temnica
Lipa: Lipa
Temnica: Novelo, Temnica
68. Trnovo
Lokve (del): Nemci (del)
Trnovo: Nemci (del), Trnovo, Voglarji
69. Ustje
Planina (del): Dolenje
Šmarje (del): Šmarje (del: Tevče)
Ustje: Ustje
70. Velike Žablje
Velike Žablje: Velike Žablje
71. Vipava
Nanos (del): Vipava (del)
Vipava: Gradišče, Vipava (del), Zemon
72. Vipolže
Vipolže: Vipolže
73. Višnjevnik
Kožbana (del): Nozno
Krasno: Krasno
Višnjevnik: Grabno, Slavče, Višnjevnik
74. Vogersko
Stara gora (del): Stara gora (del)
Vogersko: Vogersko (del)
75. Vojščica
Sela (del): Sela
Vojščica: Vojščica
76. Vrhpolje
Budanje (del): Duplje (del)
Vrhpolje: Duplje (del), Vrhpolje
77. Vrtojba
Dol. Vrtojba (del): Dolenja Vrtojba (del)
Gor. Vrtojba (del): Gorenja Vrtojba (del)
78. Vrtovin
Vrtovin: Vrtovin
79. Zalošče
Dornberk (del): Dornberk (del: Saksid, Zalošče)
80. Zapotok
Plave (del): Zapotok
Ukanje (del): Ukanje (del: Mišček)

OKRAJ GROSUPLJE

obsega naslednje kraje, katastrske občine in naselja:

1. Ambrus

Ambrus: Ambrus, Kal, Kamni vrh
Vel. Globoko (del): Mali Korinj, Veliki Korinj
Višnje: Bakerc, Brezovi dol, Primča vas, Višnje

2. Dob

Dob: Breg, Dob, Hrastov dol, Lučarjev kal, Rdeči kal, Sad, Trnovica
Podboršt (del): Boga vas, Podboršt, Pokojnica, Sela
Velike Pece (del): Male Pece

3. Dvorska vas

Dvorska vas: Dvorska vas, Kot, Mala Slevica, Medvedjek, Podkraj, Prelesje, Škrlovica, Velika Slevica
Dolnje Podpoljane (del): Bukovec, Dolnje Podpoljane, Finkovo, Gornje Podpoljane

4. Grosuplje

Grosuplje: Gatina, Grosuplje, Jerova vas, Perovo, Sp. Blato
Slivnica (del): Boštanjnska vas (del), Malo Mlačevo, Sp. Slivnica, Veliko Mlačevo (del)

Stara vas (del): Sp. Duplice
Stranska vas: Brezje, Brvace, Hrastje,
Stranska vas

5. Ivančna gorica

Draga (del): Sp. Draga
Gorenja vas: Gorenja vas, Mala Črnelo,
Mleščevo, Mrzlo polje, Veliko Črnelo
Hudo: Hudo, Stranska vas
Stična (del): Stična (del: Ivančna gorica)
Radohova vas (del): Studenec
Velike Pece (del): Skrjančec

6. Karlovica

Lužarji: Borovec, Brlog, Dolenje Kališče,
Gorenje Kališče, Karlovica, Krkovo,
Lužarji, Plosovo, Podkogelj, Podstr-
mec, Podžaga, Poznikovo, Žaga
Sp. Gregor (del): Črni potok, Kotelj, Novi
pot, Perovo, Pugled, Vintarji
Ulaka (del): Adamovo, Kaplanovo, Lo-
garji, Podsmreka, Polzele

7. Kompolje

Kompolje: Kompolje

8. Krka

Krka: Gmajna, Gradček, Krška vas, Ran-
dol, Videm-Krka
Podbukovje: Gabrovčec, Laze, Male Lese,
Podbukovje, Velike Lese
Vrhe (del): Male vrhe (del), Trebnja go-
rica, Velike vrhe, Znojile

9. Muljava

Muljava: Bojanji vrh, Male Kompolje,
Muljava, Velike Kompolje
Sušica (del): Sušica, Trebež
Vrhe (del): Leščevje, Male vrhe (del),
Mevec, Oslica, Potok

10. Polica

Blečji vrh: Blečji vrh, Dolenja vas, Go-
renja vas, Kožljevec, Mali Konec,
Troščine
Polica (del): Peč, Polica
Stara vas (del): Dolc, Mala Stara vas,
Velika Stara vas, Zg. Duplice

11. Ponikve

Cesta (del): Ponikve

12. Račna (sedež Čušperk)

Ilova gora: Gaberje, Velika Ilova gora
Račna: Čušperk, Mala Račna, Predole,
Velika Račna
Zdenska vas (del): Mala Ilova gora

13. Radohova vas

Bukovica (del): Grm, Selo pri Sv. Pavlu,
Sv. Pavel, Zaboršt
Podboršt (del): Škoflje
Radohova vas (del): Radohova vas

14. Rob

Krvava peč: Bukovec, Centi, Krvava peč,
Mački, Osredek, Pečki, Podhojni hrib,
Purkače, Sekiršče, Strletje, Uzmani

Osolnik (del): Dolščaki, Knej, Laze, Pod-
log, Veliki Osolnik

Selo: Bane, Bavdki, Boštetje, Dednik,
Gradišče, Marinčki, Mohorje, Naredi,
Rob, Rupe, Selo, Tomažini, Vrh,
Zgonče

15. Stična

Češnjice (del): Dobrava, Pristava
Dobrava (del): Mala Dobrava
Metnaj (del): Goričica, Metnaj, Obolno
(del), Poljane
Stična (del): Gaberje, Mekinje, Stična
(del), Vir, Vrh

16. Struge

Podtabor: Paka, Podtabor, Pri cerkvi -
Struge (del), Rapljevo, Tržič
Podtiskavec: Cetež, Kolenča vas, Lipa,
Podtiskavec. Pri cerkvi - Struge (del),
Tišovec

17. Sv. Gregor

Podpoljane (del): Gašpinovo, Maršiči,
Praproče, Pusti hrib, Rigelj, Zlati rep
Sodražica (del): Brinovščica, Črnc, Gra-
ben, Hojče, Hudi konec (del)
Sp. Gregor (del): Andol, Grebenje, Junčje,
Krnče, Levstiki, Marolci, Sv. Gregor,
Začniki

Vinice (del): Hudi konec (del)

18. Škocjan

Vel. Lipljene (del): Male Lipljene, Medve-
dica (del), Rožnik, Staro apno-Škocjan,
Velike Lipljene, Železnica

19. Šmarje pri Grosupljem

Lanišče (del): Pleše
Mali vrh: Gajniče, Mali vrh, Razdrto,
Tlake, Veliki vrh, Huda polica, Para-
dišče, Podgorica, Sela, Zg. Slivnica
Šmarje: Sap, Šmarje

20. Št. Jurij pri Grosupljem

Ponova vas: Bičje, Cerovo, Mala vas,
Pece, Ponova vas
Vel. Lipljene (del): Medvedica (del)
Vino (del): Podgorica, Rogatec, Št. Jurij
pri Grosupljem, Udje, Vino, Vrbičje

21. Št. Vid pri Stični

Češnjice (del): Fārški kal, Male Češnjice,
Velike Češnjice, Veliki kal
Radohova vas (del): Glogovica, Griže
(del), Vrhpolje
Št. Vid: Griže (del), Petrušnja vas, Pri-
stavlja vas, Št. Vid pri Stični
Vel. Pece (del): Rtiža vas, Velike Pece

22. Temenica

Bukovica (del): Bukovica
Sobrače: Pusti javor, Radanja vas, Selo
pri Svetem Andreju, Sobrače, Vrh pri
Sobračah
Temenica: Cagošče, Dolenja vas, Prapre-
če, Pungert (del), Temenica, Videm

25. Turjak

Osolnik (del): Javorje, Mali Osolnik, Srnjak, Skamevec

Turjak (del): Čatež, Gradež, Laporje, Mali Ločnik, Prazniki, Rašica, Sloka gora, Ščurki, Turjak, Vel. Ločnik

24. Velike Lašče

Turjak (del): Male Lašče

Vel. Lašče: Sp. Retje, Srobotnik, Strmec, Velike Lašče, Zg. Retje

Ulaka (del): Brankovo, Grm, Hlebče, Hrustovo, Jekičevo, Kukmaka, Opalkovo, Podulaka, Prhajevo, Pušče, Stope, Ulaka

25. Videm-Dobropolje

Cesta (del): Cesta, Predstruga, Vodice

Podgora: Bruhanja vas, Podgora, Podgorica

Videm-Dobropolje: Podpeč, Videm-Dobropolje

Zagorica: Mala vas, Zagorica

Zdenska vas (del): Hočevje, Zdenska vas

26. Višnja gora

Dedni dol: Dedni dol, Peščenik (del), Stari trg

Dobrava (del): Kamno brdo, Sela, Vel. Dobrava

Draga (del): Podsmreka, Polje, Zg. Draga
Kriška vas: Kriška vas, Nova vas, Pristava, Zavrtače

Leskovec: Gorenje Brezovo, Izvirek, Leskovec, Mlake, Vrh

Polica (del): Peščenik (del), Spodnje Brezovo

Višnja gora: Višnja gora

27. Zagradec

Sušica (del): Kitni vrh

Valična vas: Breg, Češnjice, Male Rebrce, Tolčane, Valična vas, Vel. Rebrce

Vel. Globoko (del): Grintovec, Kuželjavec, Malo Globoko, Veliko Globoko

Zagradec: Dečja vas, Fužine, Gabrovka, Marinča vas, Zagradec

28. Žalna

Luče: Luče

Slivnica (del): Boštanjaska vas (del), Lobček, Veliko Mlačevo (del), Zagradec

Žalna: Mala Loka, Mala Žalna, Plešivica, Velika Loka, Velika Žalna

OKRAJ IDRİJA

obsega naslednje kraje, katastrske občine in naselja:

1. Bukovo

Bukovo: Bukovo, Bukovski vrh, Kojca, Zakojca

Grahovo (del): —

Jesenica (del): Jesenica (del)

Obloke (del): —

Orehok (del): —

Police (del): Police (del)

Reka (del): Reka (del)

St. Viška gora (del): St. Viška gora (del)

2. Cerkno

Cerkno (del): Cerkno (del)

Gorje (del): Gorje (del), Poče, Trebenče

Labinje: Labinje, Poljane

Planina (del): Čeplez, Planina (del)

Reka (del): Gornje Ravne (del)

3. Črni vrh

Črni vrh: Črni vrh, Predgrize

Idrijski log (del): Bela, Idrijski log (del)

Javornik: Javornik

Kanji dol: Kanji dol

Lome: Lome

Zadlog: Zadlog

4. Dolè

Dole (del): Dole, Gore (del), Zavrtaec

Jelični vrh (del): Jelični vrh (del)

Medvedje brdo (del): Medvedje brdo (del)

5. Godovič

Godovič: Godovič

Medvedje brdo (del): Medvedje brdo (del)

6. Hotedršica

Hotedršica: Hotedršica

Novi svet: Novi svet

Ravnik: Ravnik

Žibrše III: Hotenjske Žibrše

7. Idrija

Čekovnik: Čekovnik

Idrija: Idrija

Idrijski log (del): Idrijski log (del)

Jelični vrh (del): Jelični vrh (del)

Spod. Idrija (del): Spodnja Idrija (del)

8. Krnice

Gor. Kanomlja (del): Gorenja Kanomlja (del)

Krnice (del): Krnice (del)

Otalež (del): Masora

Sp. Kanomlja (del): Krnice (del)

Sebrelje (del): Sebrelje (del)

9. Ledine

Dole (del): Gore (del)

Ledine (del): Ledine, Pečnik (del)

Sp. Idrija (del): Sp. Idrija (del)

Sp. Kanomlja (del): Sp. Kanomlja (del)

Vrsnik: Govejk, Vrsnik

10. **Novake**
Dol. Novake: Dolenje Novake
Gor. Novake (del): Gorenje Novake (del)

11. **Otalež**
Otalež (del): Jazne, Lazec (del), Otalež (del), Plužne

12. **Podlanišče**
Cerkno (del): Cerkljanski vrh, Cerkno (del), Hobovše pri Novi Oslici (del)
Gor. Novake (del): Gor. Novake (del), Novine
Otalež (del): Lazec (del), Otalež (del)
Planina (del): Planina (del: Kalarše), Podjelovo brdo (del), Podpleče, Podlanišče

13. **Spodnja Idrija**
Gor. Kanomlja (del): Gorenja Kanomlja (del), Krnice (del), Srednja Kanomlja (del)
Krnice (del): Krnice (del), Srednja Kanomlja (del)
Ledine (del): Pečnik (del)
Otalež (del): Otalež (del)
Sp. Idrija (del): Sp. Idrija (del), Sp. Kanomlja (del)
Sp. Kanomlja (del): Krnice (del), Sp. Idrija (del), Sp. Kanomlja (del)
Sred. Kanomlja: Srednja Kanomlja (del)
Šebrelje (del): Šebrelje (del)
Vojsko (del): Vojsko (del)

14. **Šebrelje**
Šebrelje (del): Šebrelje (del)
St. Viška gora (del): St. Viška gora (del)

15. **Trate**
Dole: Lom
Medvedje brdo (del): Medvedje brdo (del: Planina, Trate)
Rovte (del): Rovte (del: Kurja vas)
Žibrše I: Rovtarske Žibrše

16. **Vojsko**
Gor. Trebuša (del): Gorenja Trebuša (del)
Prapretno brdo (del): Dolenja Trebuša (del)
Vojsko (del): Vojsko (del)

17. **Zakriž**
Gorje (del): Gorje (del)
Jesenica (del): Jesenica (del)
Orehek (del): Orehek
Reka (del): Dolenje Ravne, Gornje Ravne (del)
Zakriž: Zakriž

18. **Želin**
Cerkno (del): —
Otalež (del): Straža
Reka (del): Reka (del)
Šebrelje (del): Jagaršča
Polica (del): Polica (del)

OKRAJ ILIRSKA BISTRICA

obsega naslednje kraje, katastrske občine in naselja:

1. **Bitnja** (sedež Dol. Bitnja)
Janežovo brdo: Janežovo brdo
Kilovče: Dolenja Bitnja, Kilovče
Ratečevo brdo: Gorenja Bitnja, Ratečevo brdo

2. **Čelje**
Čelje: Čelje
Prelože: Prelože

3. **Golac**
Golac: Golac

4. **Harije**
Harije (del): Harije

5. **Hrušica**
Hrušica: Hrušica
Male Loče: Male Loče

6. **Ilirska Bistrica**
Ilirska Bistrica: Ilirska Bistrica
Snežnik: —
Trnovo: Trnovo

7. **Jelšane**
Dolenje: Dolenje
Jelšane: Jelšane
8. **Knežak**
Bač: Bač
Knežak: Knežak
Koritnica: Koritnica

9. **Koseze**
Harije (del): Soze
Koseze: Koseze
Mala Bukovica: Mala Bukovica
Vel. Bukovica: Vel. Bukovica

10. **Novokračina**
Novokračina: Nova vas (Smerdeče), Novokračina
Sušak: Fabci, Sušak

11. **Obrov**
Gradišče: Gradišče
Javorje: Javorje
Obrov: Obrov
Poljane: Poljane
Ritomeče: Ritomeče

12. **Ostrožno brdo**
Ostrožno brdo: Ostrožno brdo

13. **Podgrad**
Podbeže: Podbeže
Podgrad: Podgrad
Račice: Račice
Sabonje: Sabonje
Starod: Starod

14. **Pregarje**
Gabrk: Gabrk
Huje: Huje
Pregarje: Pregarje

15. **Prem**
Prem: Prem
Smrje: Smrje

16. **Slivje**
Hotičina: Hotičina, Mršč
Kovčice: Kovčice, Orehek
Markovščina (del): Velike Loče
Slivje: Slivje

17. **Suhorje**
Suhorje: Suhorje

18. **Šembije**
Šembije: Podtabor, Šembije

19. **Tatre**
Kozjane (del): Kozjane (del)
Rjavče: Rjavče
Tatre: Brezovo brdo, Tatre

20. **Tominje**
Tominje: Tominje
Zajelšje: Zajelšje

21. **Topolec**
Mereče: Mereče, Podstenjšek
Podstenje: Podstenje
Topolec: Topolec

22. **Trpčane**
Kuteževo: Kuteževo
Trbčane: Trbčane

23. **Veliko brdo**
Pavlica: Pavlica
Studena gora: Studena gora
Veliko brdo: Veliko brdo

24. **Vrbovo**
Jablanica: Jablanica
Jasen: Jasen, Vrbica
Vrbovo: Vrbovo

25. **Zabiče**
Podgraje: Podgraje
Zabiče: Zabiče

26. **Zarečje**
Brce: Brce
Dobro polje: Dobro polje
Zarečica: Zarečica
Zarečje: Zarečje

27. **Zemon** (sedež Dolnji Zemon)
Dol. Zemon: Dolnji Zemon
Gor. Zemon: Gornji Zemon

OKRAJ JESENICE

obsega naslednje kraje, katastrske občine in naselja:

1. **Begunje na Gorenjskem**
Begunje: Begunje na Gorenjskem, Poljče, Zgoša
Nova vas II: Zapuže
Otok II: Dvorska vas
Srednja vas: Mlaka, Slatna, Srednja vas, Sv. Lucija

2. **Bled**
Bled: Bled (Grad)
Rečica: Rečica
Zeleeče: Mlino, Zagorica, Zeleeče

3. **Blejska Dobrava**
Blejska Dobrava (del): Blejska Dobrava (del), Lipce

4. **Bohinjska Bela**
Bohinjska Bela: Bohinjska Bela, Obrnc, Slamniki
Selo (del): Kupljenik, Soteska

5. **Bohinjska Bistrica**
Bohinjska Bistrica: Bohinjska Bistrica, Ravne

Nemški Rovt: Nemški Rovt
Nomenj: Bitnje, Lepence-Log, Nomenj

6. **Brezje**
Brezje: Brezje, Črnivec (del), Dobro polje, Noče

7. **Dovje-Mojstrana**
(sedež Mojstrana)
Dovje: Belca, Dovje, Mojstrana

8. **Gozd**
Gozd: Gozd, Srednji vrh

9. **Jesenice**
Blejska Dobrava: Blejska Dobrava (del: Kočna), Podkočna
Hrušica: Hrušica
Javornik: Jesenice (del), Javorniški rovt
Jesenice: Jesenice (del)
Koroška Bela: Jesenice (del)
Planina: Sv. Križ
Plavški rovt: Plavški rovt
Potoki: Potoki

10. **Kamna gorica**
Kamna gorica: Kamna gorica
11. **Koprivnik-Gorjuše**
 (sedež Koprivnik)
Boh. Češnjica (del): Goreljek
Gorjuše: Gorjuše, Koprivnik
12. **Kranjska gora**
Kranjska gora: Kranjska gora, Log
Podkoren: Podkoren
13. **Kropa**
Kropa: Kropa
14. **Lancovo**
Lancovo I in II: Brdo, Lancovo, Mošnja,
 Sp. Lipnica, Vošče, Zg. Lipnica
15. **Lesce**
Hraše: Hraše, Lesce, Studenčice
Nova vas I: Hlebce, Nova vas
16. **Ljubno**
Ljubno: Ljubno, Posavec, Praproče
17. **Mošnje**
Mošnje I: Crnivec (del), Globoko, Mošnje
Otok I: Crnivec (del), Sp. Otok, Zg. Otok
18. **Podhom-Zasip** (sedež Podhom)
Podhom: Podhom, Sebenje, Spodnji Gra-
 ben, Vintgar (del)
Zasip: Vintgar (del), Zasip
19. **Podnart-Ovsiše** (sedež Ovsiše)
Češnjica (del): Češnjica, Dobravica, Polj-
 šica, Rovte
Dobrava (del): Prezrenje
Zaloše (del): Podnart, Zaloše
20. **Polje-Bohinj** (sedež Polje)
Sapica: Brod, Kamnje, Laški rovt, Polje,
 Ribčev laz, Savica, Sv. Duh, Sv. Ja-
 nez, Zlan
21. **Radovljica**
Mošnje II: Gorica, Vrbnje
Predtrg: Radovljica (del)
Radovljica: Radovljica (del)
22. **Rateče-Planica** (sedež Rateče)
Rateče: Planica, Rateče
23. **Ribno**
Ribno: Bodešče, Koritno, Ribno
Selo (del): Selo
24. **Spodnje Gorje**
Spodnje Gorje (del): Andrejevo, Spodnje
 Gorje, Zg. Graben
25. **Srednja Dobrava**
Češnjica (del): Brezovica
Dobrava (del): Lipnica, Sp. Dobrava,
 Srednja Dobrava, Zg. Dobrava
Zaloše (del): Mišače, Otoče
26. **Srednja vas-Češnjica**
 (sedež Srednja vas v Bohinju)
Boh. Češnjica (del): Češnjica, Jereka,
 Podjelje
Boh. Srednja vas: Srednja vas v Bohinju
27. **Stara Fužina**
Studor: Stara Fužina, Studor, Ukanec
28. **Zgornje Gorje**
Poljšica: Poljšica
Višelnica (del): Fužina, Grabče, Mevkuž,
 Radovina, Sp. Laze, Višelnica
Sp. Gorje (del): Zg. Laze
Zg. Gorje: Krnica, Perniki, Pokluka, Za-
 trnik, Zg. Gorje
29. **Žirovnica** (sedež Zabreznica)
Doslovče: Breznica, Doslovče, Rodine,
 Smokuč
Zabreznica: Selo, Vrba, Zabreznica
Žirovnica: Breg, Moste, Žirovnica

OKRAJ KAMNIK

obsega naslednje kraje, katastrske občine in naselja:

1. **Blagovica**
Blagovica: Blagovica, Gaberje, Golčaj,
 Jelše, Korpe, Mali Jelnik, Podsmrečje,
 Prevoje, Prilesje, Sp. Petelinjek, Veliki
 Jelnik, Vošče, Vranke, Zg. Loke, Zla-
 tenik
Št. Ožball (del): Zg. Petelinjek
2. **Bukovica**
Bukovica: Bukovica, Utik
Sinkov turn: Koseze-Kot, Potok-Sinkov
 turn
Vesca: Selo-Golo, Vesca
3. **Češnjice**
Češnjice: Češnjice, Lipa, Mali Rakitovec,
 Poljanc, Selca, Veliki Rakitovec
Pišajnovica: Gabrovnica, Laseno, Pišaj-
 novica
4. **Črna** (sedež Gozd)
Črna: Kališe, Krivčevo, Podlom, Podstu-
 denec, Smrečje, Zavrh, Žaga
Gozd: Gozd
Znojile (del): Sovina peč (del)
5. **Dob**
Brezovica (del): Brezovica, Gorjuša, Laze,
 Zaboršt (del)

Dob: Češenik, Dob, Želodnik
Podrečje (del): Turnišče (del)

6. Domžale

Brezovica (del): Zaboršt (del)
Depala vas: Depala vas
Domžale: Domžale (del), Št. Pavel
Podrečje (del): Podrečje (del)
Stob: Domžale (del: Stob)
Studa: Domžale (del: Studa)

7. Godič

Godič: Brezje, Godič, Kržiše, Vodice
Mekinje (del): Podjelše, Žduša

8. Homec (sedež Nožice)

Homec (del): Homec, Nožice

9. Ihan

Ihan: Goričica, Ihan, Prelog
Selo: Bišče, Mala Loka, Selo
Sv. Miklavž: Brdo, Dobovlje, Oklo

10. Jarše

Homec (del): Preserje
Jarše: Rodica, Sp. Jarše, Srednje Jarše,
Zg. Jarše

11. Kamnik

Kamnik: Fužine, Kamnik (mesto, Graben,
Podgora, Suina), Novi trg, Perovo, Za-
price, Zale
Košiše: Košiše
Mekinje (del): Jeranovo, Mekinje
Podgorje (del): Bakovnik, Duplica

12. Kamniška Bistrica

(sedež Stahovica)

Bistričica: Bistričica, Klemenčevo, Kre-
garjevo, Okroglo-Slevo, Prapretno-
Zakal
Stranje: Sp. Stranje, Stolnik, Zagorica, Zg.
Stranje
Županje njive: Kamniška Bistrica, Potok
v Črni, Prapretno-Sv. Primož, Staho-
vica, Županje njive

13. Komenda

Kaplja vas: Kaplja vas, Komenda, Potok
Klanec: Klanec, Komenska Dobrava
Križ: Gora, Križ
Mlaka: Gmajnica, Mlaka, Podboršt
Nasoviče: Breg, Nasoviče

14. Krašče

Sv. Andrej: Dobrava, Dole, Dvorje, Gori-
čica, Griče, Imenje, Krašče, Selo, Sv.
Andrej, Vrh
Sv. Mohor (del): Prikrnica (del)

15. Krašnja

Koreno: Koreno, Krajno brdo, Vrh
Krašnja: Kompolje, Krašnja, Trnjava
Zirovše: Sp. Loke, Žirovše

16. Krtina (sedež Studenc)

Brezovica (del): Rača, Račni vrh, Žeje
Krtina: Krtina

Studenc: Brezje, Studenc, Skocjan
Sv. Trojica (del): Kokošnjce, Viševck, Vrh
Sv. Trojice, Zalog pod Sv. Trojico

17. Lukovica

Lukovica: Brdo, Čeplje, Lukovica, Pod-
peč, Selo, Sp. Prapreče, Zg. Prapreče,
Znojile
Sp. Koseze (del): Bobovnik, Gorenje, Gra-
dišče, Hrib, Koseze, Preserje, Videm,
Vrhe
Zlato polje: Brezovica, Mala Lašna, Obrše,
Podgora, Preserje pri Zlatem polju,
Trnovče, Zlato polje

18. Mengeš

Dobeno: Dobeno
Loka: Loka pri Mengšu
Mengeš: Mali Mengeš, Pristava, Topole,
Veliki Mengeš

19. Moravče

Drtilja (del): Belnek, Brinje, Cvetež, De-
šen, Drtilja, Gmajnica, Golezen, Gorica,
Kovačija, Kuga, Laze, Petelin, Pla-
njava, Podbrdo, Sp. Dobrava, Štebali-
ja, Štorovje, Straža, Ušte, Žerenk
Moravče: Češnjice, Dunaj, Gorica, Grma-
ča, Katarija (del), Klen, Kolavdrija,
Moravče, Njive, Rigelj, Rudnik, Trzen
Sv. Mohor (del): Negastern, Pogled, Pod-
stran, Prikrnica (del), Rožek, Soteska,
Sv. Mohor, Svinje
Sv. Valentin: Gaberje, Globočica, Hrastje,
Hrib, Hruške, Planina, Planjava, Pri-
stava, Reber, Selce, Serjuše, Sv. Val-
entin, Šija, Učak, Vahtenberk, Vodice,
Zalog pri Moravčah, Zmrzlica, Zore
Velika vas (del): Grmača (del), Katarija
(del), Sv. Miklavž (del)

20. Moste

Moste: Moste, Žeje
Suhadole: Suhadole

21. Motnik

Motnik (del): Motnik, Zajasovnik (del)
Zg. Motnik (del): Bela (del), Zg. Motnik
(del)

22. Nevlje

Nevlje: Nevlje, Olševck, Vir, Vrhpolje
Tučna: Briše, Hrib, Poreber, Tučna

23. Paloviče (sedež Vranja peč)

Loke (del): Velika Lašna
Paloviče: Sp. Paloviče, Trobelno, Vranja
peč, Zg. Paloviče

24. Peče

Peče: Dol, Gora Sv. Florijana, Goričane,
Hlevè, Križate, Log, Muza, Peče, Pod-
gorica, Poljane, Pretrž, Reka, Selišče,
Tlačnica, Vojni dol
Zgornje Koseze: Brode, Hrastnik, Hudej,
Kal, Mošenik, Ples, Zg. Dobrava, Zg.
Koseze

25. **Podgorje**
Podgorje (del): Podgorje
26. **Prevoje** (sedež Št. Vid)
Prevoje: Imovica, Prevoje, Št. Vid, Vrba
Rafolče: Dupeljnc, Rafolče, Vrhovlje, Straža
Sp. Koseze (del): Prevalic
27. **Radomlje**
Radomlje: Hudo, Radomlje, Skrjančevo
Rova: Dolenje, Jasen, Kolovec, Rova, Zagorica, Žiče
Volčji potok: Rudnik, Volčji potok
28. **Srednja vas v Tuhinju**
Loke (del): Loke v Tuhinjü, Pirševo, Potok, Snovik, Vaseno
Podhruško: Markovo, Podhruško, Srednja vas, Studenec
Znojile (del): Bela peč, Poljane, Rožično, Sela pri Kamniku, Sovina peč (del), Trobelno, Znojile, Zobejevo
29. **Šmarca**
Šmarca: Šmarca
30. **Šmartno v Tuhinju**
Hruševka: Gradišče, Hruševka, Kostanj, Podbreg, Praprčec, Ravne
Šmartno v Tuhinju: Buč, Sidol, Stebljevek, Šmartno v Tuhinju
31. **Špitalič**
Špitalič (del): Bela (del), Dolina, Jastrobje, Mala ravan, Nadlisnik (del), Nova reber, Peteržilje, Rebro, Slape, Sp. Okrog, Zg. Okrog
32. **Št. Ožbalt**
Št. Ožbalt (del): Bršljinovec, Gorenje, Javorje, Log, Podmilj, Prvine, Suša
 Št. Ožbalt
Trojane (del): Učak (del)
33. **Trzin**
Trzin: Trzin
34. **Tuhinj**
Hribi: Cirkušc, Črni vrh, Golice, Liplje, Mali hrib, Veliki hrib
Špitalič (del): Česnjice, Nadlisnik (del)
Zgornji Tuhinj: Laze, Selo, Zg. Tuhinj
35. **Tunjice**
Tunjice: Laniše, Tunjice, Tunjiška mlaka
36. **Vir**
Brezovica (del): Zaboršt (del)
Podrečje (del): Količevo, Podrečje (del), Turnišče (del: Črnelo), Vir
37. **Vodice**
Repnje: Dobruša, Repnje
Vodice: Vodice
38. **Vrhopolje**
Sp. Trojica (del): Dole pod Sv. Trojico, Konfin
Vrhopolje: Sp. Javoršica, Sp. Tuštanj, Vrhopolje, Zg. Javoršica, Zg. Tuštanj
39. **Zalog**
Dobrava: Cerkljanska Dobrava
Lahoviče: Lahoviče, Vopovlje
Zalog: Glinje, Zalog

OKRAJ KOČEVJE

obsega naslednje kraje, katastrske občine in naselja:

1. **Banja Loka**
Banja Loka (del): Banja Loka, Briga, Drežnik, Friškova draga, Jasenov vrt, Nova sela, Puc, Rake
Suhor (del): Ajbelj, Dolenji potok, Gorenji potok, Kaptol, Lipovac, Matvoz, Podstene, Rajšele, Selo, Srednji potok, Suhor, Vimol, Zapuže
2. **Briga**
Briga: Dolenja Briga, Gorenja Briga, Preža, Prežulja
3. **Bukovica**
Dane: Bukovica, Dane, Jelenov žleb, Sajevc
Prigorica (del): Zadolje
4. **Dolenja vas**
Dolenja vas: Dolenja vas
Goriča vas (del): Lirovec, Makošc
- Prigorica (del):* Prigorica
Rakitnica (del): Blata, Kot
5. **Dolenji Lazi**
Gorenja vas (del): Breg, Dolenji Lazi, Zapuže
6. **Gora** (sedež Petrinci)
Gora: Betonovo, Janeži, Kračali, Kržeti, Petrinci
7. **Goriča vas**
Goriča vas (del): Goriča vas, Otavice
Prigorica (del): Nemška vas
8. **Jurjevica**
Jurjevica: Breže, Jurjevica, Kot
9. **Kočevje**
Kočevje: Kočevje
Mahovnik: Mahovnik

10. Kočevska Reka

Borovec: Ajbik, Borovec, Draga, Inlauf, Pleš, Ravne

Gotenica: Gotenica

Koče: Handlerji, Koče, Mlaka

Kočevska Reka: Kočevska Reka, Mrzli potok, Sadni hrib

11. Koprivnik

Brezje: Gornji Mačkovec, Laze, Staro Brezje

Bukova gora: Dolenja Bukova gora, Draga, Gorenja Bukova gora, Grodec, Očvjak, Slaba gorica, Srednja Bukova gora, Topli vrh, Videm

Golobinjek: Golobinjek

Hrib: Gorenja Loka, Hrib, Tanči vrh

Koprivnik: Koprivnik

Kumrova vas: Kumrova vas, Studeno, Svetli potok

Nemška Loka: Nemška Loka, Prerigel

Rajhenav: Podstene, Rajhenav

12. Kostel

Rajndol (del): Grgelj

Sp. Log (del): Sp. Bilpa

Suhor (del): Dolenja žaga, Gorenja žaga, Kostel, Lobič mlin, Reber, Steljnik, Trsje, Vrt, Zlebe

Vrh (del): Brsnik, Colnarji, Delač, Maverco

13. Kuželj

Bosljiva loka (del): Srobotnik

Kuželj (del): Gladloka, Kuželj, Laze, Ograja, Rački potok

14. Livold

Črni potok: Črni potok, Zajčje polje

Livold: Dolga vas, Livold

15. Loški potok

Hrib: Hrib, Srednja vas, Šegova vas, Tabor

Retje: Mali log, Retje

Travnik: Travnik

16. Morava

Novi Lazi: Iskrba, Morava, Mošenik, Novi Lazi

Škrilj: Kuhlarji, Muha vas, Škrilj, Turkova draga, Zdihovo

Štalcerji: Rogati hrib, Štalcerji

17. Mozelj

Knežja lipa: Knežja lipa, Ramsrigelj, Remergrund, Turn

Mozelj: Kačji potok, Kočarji, Mozelj, Sui potok

Rajndol (del): Rajndol, Verderb, Verdreng, Zgornji Pokštanj

Spodnji log (del): Kozice, Lapinje, Spodnji log, Sp. Pokštanj, Videm

18. Osilnica

Bosljiva loka (del): Bosljiva loka, Grintovec, Ložec, Mrtoviči, Ribjek

Osilnica: Bezgovica, Križmani, Malinišče, Osilnica, Padovo, Podvrh, Sela, Sp. Čačič, Strojčiči, Zg. Čačič

19. Papeži

Žurge (del): Belica, Bezgarji, Papeži, Žurge

20. Podpreska

Draga: Draga, Glažuta, Lazec, Novi kot, Podpreska

21. Rakitnica

Grčarice: Grčarice, Grčarske Ravne, Jelendol

Rakitnica (del): Rakitnica

22. Ribnica na Dolenjskem

Gorenja vas (del): Gorenja vas

Goriča vas (del): Hrovača

Ribnica: Ribnica

23. Sodražica

Sodražica (del): Jelovec, Sodražica

24. Stara cerkev

Koblarji: Gorenje Ložine, Koblarji, Nove Ložine, Srednje Ložine

Mala gora: Mala gora

Stara cerkev: Breg, Gorenje, Konec, Mlaka, Slovenska vas, Stara cerkev

25. Stari log

Polom: Kukovo, Polom, Seč, Vrbovec

Smuka: Dolenja Topla reber, Gorenja Topla reber, Komolec, Kot, Krislerji, Kunče, Luža, Rdeči kamen, Smuka

Stari breg: Grintovec, Kleč, Novi breg, Rigelj, Stari breg, Trnovec

Stari log: Beli kamen, Cesta, Novi log, Pugled, Stari log, Šemberk, Žibenj

26. Sušje

Sušje: Podslatnik, Slatnik, Sušje, Zlebič

Vel. Poljane (del): Ortnek (del: Fužine)

Vinice (del): Beli mlin, Gorenji Lazi, Mali Zapotok, Trzne, Veliki Zapotok, Vinice (del)

27. Trava

Trava: Medvedjek, Podplanina, Srednja vas, Stari kot, Trava

Žurge (del): Črni potok, Pungert

28. Vas-Fara (sedež Fara)

Banja loka (del): Stružnica

Fara: Fara, Padovo, Slavski laz

Kuželj (del): Grivac, Kuželič, Petrina

Pirče: Hrib, Jakšiči, Pirče, Planina, Potok, Štajer, Vas

29. Velike Poljane

Vel. Poljane (del): Dule, Ortnek (del: Ortnek), Skrajneck, Velike Poljane, Vrh, Žukovo

30. Vrh

Vrh (del): Dren, Gotenc, Krkovo, Oskert, Poden, Sapnik, Tišempolj, Vrh

31. Zamostec

Vinice (del): Preska, Sinovica, Vinice (del)
Zamostec: Lipovščica, Nova Štifta, Ravni dol, Zamostec

32. Željne

Mačkovec: Mačkovec, Mačkova vas, Onek
Željne: Cvišlarji, Klinja vas, Salka vas, Željne

33. Žigmarice

Žigmarice: Globel, Podklanc, Žigmarice

OKRAJ KRANJ

obsega naslednje kraje, katastrske občine in naselja:

1. Besnica (sedež Zgornja Besnica)

Nemilje (del): Jamnik, Nemilje, Njivica, Podblica

Spodnja Besnica: Sp. Besnica

Sp. Jošt: Javornik, Pševo, Rakovica, Sv. Jošt, Zabukovje

Zg. Besnica: Zg. Besnica

2. Bitnje (sedež Zgornje Bitnje)

Bitnje: Sp. Bitnje, Srednje Bitnje, Zgornje Bitnje

3. Brniki (sedež Zgornji Brnik)

Sp. Brnik: Sp. Brnik

Zg. Brnik: Zg. Brnik

4. Bukovica

Bukovica: Bukovica, Knapc, Ševlje

Sv. Klemen (del): Bukovščica, Pozitno, Štrmica

Sp. Lenart (del): Stirpnik

Zg. Ljuša (del): Praprotno, Sp. Ljuša (del), Sv. Tomaž

5. Cerklje na Gorenjskem

Cerklje: Cerklje, Pšenična polica, Vašca

Grad: Dvorje, Grad

Pšata: Pšata

Šenturška gora (del): Stiška vas, Sv. Ambrož

Šmartno: Poženik, Šmartno

Štefanja gora: Štefanja gora

6. Češnjica

Dražgoše: Dražgoše

Sp. Križ (del): Podlonk, Prtovč

Studeno (del): Češnjica, Rudno, Studeno

7. Davča

Davča (del): Davča (del)

Leskovača (del): Davča (del)

Sorica (del): Podporezen

8. Duplje (sedež Zgornje Duplje)

Duplje: Sp. Duplje, Zadruga, Zg. Duplje

Vojvodni boršt II: —

Žeje (del): Žeje

9. Gorenja vas

Dol. Dobrava: Bačne, Dol. Dobrava, Gor. Dobrava, Todraž, Žirovski vrh Sv. Urbana

Gorenja vas: Gorenja vas, Sestranska vas, Trata, Žirovski vrh Sv. Antona

Lučine (del): Brebovnica (del)

10. Goriče

Golnik: Golnik

Goriče: Goriče, Kamnjek, Letenice, Zavede

Srednja vas: Srednja vas, Zalog

11. Hotavlje

Hotavlje: Čabrače, Hlavče njive, Hotavlje, Srednje brdo, Suša, Volaka

12. Javorje

Dolenčice: Dolenčice, Javorje, Murave

Gor. Ravan (del): Dol. Ravan, Gor. Ravan, Dol. Žetina, Gor. Žetina, Jazbine (del), Jelovica

Podvrh (del): Četena ravan, Mlaka (del), Podvrh, Zapreval

13. Jezersko (sedež Zg. Jezersko)

Sp. Jezersko: Sp. Jezersko, Zg. Fužine

Zg. Jezersko: Zg. Jezersko

14. Kokra

Kokra: Kokra, Sp. Fužine

15. Kokrica

Kokrica (del): Bobovek, Ilovka, Kokrica, Mlaka, Srakovlje, Tatincec

16. Kovor

Bistrica (del): Sv. Neža (Brezje)

Kovor: Hudo, Hušica, Kovor, Loka

Žvirče: Brdo, Žvirče

17. Kranj

Čirčiče: Čirčiče

Huje: Huje

Klanec: Klanec

Kranj: Gorenja Sava, Kranj, Zlatopolje

Primskovo: Gorenje, Primskovo

Rupa: Rupa

Stražišče (del): Stražišče (del), Šmarjetna gora

Struževo: Struževo

18. Križe

Križe (del): Gozd, Križe, Pristava (del), Retnje

Senično: Novake, Senično, Sp. Veterno,
Zg. Veterno
Žiganja vas: Breg, Sebenje, Žiganja vas

19. Leskovica

Leskovica (del): Debeni, Kopačnica, Leskovica, Studor

20. Leše

Bistrica (del): Popovo, Vadiče, Visočje
Leše: Leše, Paloviče, Peračica

21. Log

Kovski vrh (del): Bukov vrh (del), Kovski vrh
Podobeno (del): Gabrška gora (del)
Staniše (del): Log, Staniše (del), Valterški vrh (del)
Visoko: Log, Smoldno, Visoko
Zminec (del): Brode, Gabrk, Zminec (del)

22. Lučine

Lučine (del): Brebovnica (del), Dolge njive, Goli vrh, Lučine, Prelesje, Zadbobje

23. Martinj vrh

Sv. Nikolaj (del): Martin vrh (del), Ojstri vrh (del)

24. Mavčice

Jama: Jama
Mavčiče: Mavčiče
Podreča: Podreča
Praše: Praše

25. Naklo

Naklo: Malo Naklo, Naklo
Okroglo: Okroglo
Pivka: Pivka, Polica
Strahinj: Cegelnica, Strahinj
Vojvodni boršt I: —

26. Orehek

Breg: Breg
Drulovka: Drulovka, Orehek
Stražišče (del): Stražišče (del)

27. Podbrezje

Podbrezje: Britof, Dolenja vas, Podtabor, Srednja vas
Žeje (del): Bistrica

28. Poljane

Dobje: Dobje, Hotovlje, Kremenik, Poljane nad Škofjo Loko, Predmost, Vinharje
Dolenje brdo: Dolenje brdo, Gorenje brdo, Srednja vas, Žabja vas
Gorenja ravan (del): Jazbine (del), Malenski vrh
Kovski vrh (del): Bukov vrh (del)
Podobeno (del): Delnice, Gabrška gora (del), Lom, Lovsko brdo, Podobeno, Volča, Zakobiljek

29. Preddvor

Bela: Bašelj, Hraše, Sp. Bela, Srednja Bela, Zg. Bela
Breg: Breg, Hrib, Mače, Nova vas, Potočje, Preddvor
Tupaliče: Možjanca, Tupaliče

30. Predoslje

Britof: Britof, Orehovlje
Predoslje: Predoslje
Suha: Suha

31. Puštal

Puštal: Hosta, Puštal
Sv. Barbara: Sv. Barbara
Sv. Ožbolt (del): Sv. Andrej, Sv. Ožbolt

32. Reteče

Godešič: Godešič
Reteče: Gorenja vas, Reteče

33. Selca

Dolenja vas (del): Dolenja vas, Golica (del)
Kališe: Kališe, Lajše
Selca: Selca
Sv. Klemen (del): Topolje, Zabrekve

34. Smladnik

Moše (del): Dragočajna
Smladnik: Smladnik, Sv. Valburga

35. Sora

Draga: Draga, Gosteče, Pungert
Sora: Dol, Sora

36. Sorica

Danje (del): Sp. Danje, Torka, Zabrdno, Zg. Danje
Sorica (del): Sp. Sorica (del), Zg. Sorica

37. Sovodenj

Cerkno (del): Hobovše pri Novi Oslici (del)
Javorjev dol: Javorjev dol
Koprivnik (del): Koprivnik (del)
Laniše: Laniše, Nova Oselica, Sovodenj
Podjelovo brdo: Podjelovo brdo (del)
Stara Oselica (del): Hobovše pri Stari Oselici (del), Stara Oselica (del)

38. Stara Loka

Stara Loka: Binkelj, Papirnica, Stara Loka, Trnje, Vešter, Virlog

39. Sv. Ana

Sv. Ana (del): Sv. Ana pod Ljubeljcem (del)

40. Sv. Katarina (sedež Slap)

Sv. Katarina: Čadovlje, Dolina, Grahovše, Hrib, Lom, Potarje, Puterhof, Slap

41. Šenčur

Luže (del): Srednja vas
Šenčur: Šenčur

42. **Senturška gora**
Senturška gora (del): Apno, Ravne, Sidraž, Sv. Lenart, Senturška gora, Viševca, Vrhovlje

43. **Skofja Loka**
Suha (del): Suha (del)
Skofja Loka: Podpulferca, Skofja Loka, Vincarje

44. **Trata-kolodvor**
Stari dvor: Grenc, Stari dvor, Virmaše
Suha (del): Lipica, Suha (del), Trata

45. **Trboje**
Moše (del): Moše
Trboje: Trboje, Žerjavka

46. **Trebija**
Stara Oselica (del): Hobovše (del), Stara Oselica (del)
Trebija: Fužine, Kladje, Podgora, Trebija

47. **Trstenik**
Babni vrt: Babni vrt, Čadovlje, Pangeršica, Povlje, Trstenik, Zablje
Tenetiše: Spodnje Tenetiše, Zg. Tenetiše

48. **Tržič**
Bistrica (del): Bistrica
Križe (del): Pristava (del)
Sv. Ana (del): Sv. Ana pod Ljubeljcem (del: Cegelse)
Tržič: Tržič

49. **Velesovo**
Češnjevak: Češnjevak
Velesovo: Adergas, Pravrotna polica, Trata, Velesovo

50. **Visoko**
Luže (del): Luže
Olševak: Olševak
Visoko: Hotemaže, Milje, Visoko

51. **Voglje (sedež Voglje)**
Hrastje: Hrastje, Prebačyo
Voglje: Voglje, Voklo

52. **Zalilog**
Danje (del): Ravne
Davča (del): Davča (del)
Leskovica (del): Leskovska Davča

Sorica (del): Sp. Sorica (del)
Zalilog: Osojnik, Potok, Zala, Zalilog

53. **Zapoge**
Hraše: Hraše
Zapoge: Dorniče, Torovo, Zapoge

54. **Zminec**
Sopotnica: Breznica, Gabrovo, Sopotnica, Sv. Florijan
Staniše (del): Staniše (del)
Sv. Ožbolt (del): Sv. Petra hrib
Zminec (del): Bodovlje, Zminec (del)

55. **Zgornja Ljuša**
Dolenja vas (del): Golica (del: Rastovke)
Podvrh (del): Jarčje brdo, Krivo brdo, Mlaka (del)
Sv. Lenart (del): Rovte, Sv. Lenart
Zg. Ljuša (del): Sp. Ljuša (del), Zg. Ljuša

56. **Žabnica**
Dorfarje: Dorfarje, Forme, Sv. Duh
Križna gora: Cepulje, Križna gora, Lavtarski vrh, Planica
Pevno: Crngrob, Moškrinje, Pevno
Žabnica: Sutna, Žabnica

57. **Železniki**
Studeno (del): Železniki (del)
Sv. Križ (del): Skovine, Železniki (del)
Sv. Nikolaj (del): Martin vrh (del: Smoleva), Ojstri vrh (del)
Železniki: Jesenovc, Železniki (del)

58. **Žiri**
Dobračeva: Dobračeva (del), Nova vas (del), Selo (del), Stara vas (del), Zabreznik, Žirovski vrh (del)
Koprivnik (del): Koprivnik (del), Mrzli vrh
Ledine (del): Breznica
Ledinica: Jarčja dolina, Ledinica, Selo (del)
Opale: Brekovice (del), Izgorje, Martinj vrh, Opale, Račeva (del)
Vrsnik: —
Žiri: Brekovice (del), Goropeke, Nova vas (del), Osojnica, Podklanec, Ravne, Sova, Stara vas (del), Žiri (del)
Žirovski vrh: Dobravčeva (del), Lavrovec (del), Nova vas (del), Račeva (del), Žirovski vrh (del)

OKRAJ KRŠKO

obsega naslednje kraje, katastrske občine in naselja:

1. Artiče

Arnovo selo: Arnovo selo
Artiče: Artiče, Glogov brod
Brezina II: Trebež
Dečna sela: Curnovec (del: Planina), Dečna sela, Volčje (del)

Dolenja vas (del): Dolenja vas (del), Sp. Pohanca
Št. Lenart II: Zverinjak (del)
Zg. Obrež: Zg. Obrež
 2. **Bizeljsko (sedež Zg. Sušica)**
Brezovica: Brezovica

Bukovje: Bukovje
Drenovec (del): Bračna vas, Drenovec,
Nova vas (del)
Kunšperk (del): —
Orešje: Bizeljska vas, Orešje
Sušica (del): Nova vas (del), Sp. Sušica,
Zg. Sušica
Vitna vas (del): Vitna vas

5. Blanca

Blanca: Blanca
Brezovo (del): Dol. Brezovo (del)
Kladje: Kladje
Krajna brda: Krajna brda
Rožno: Rožno
Selce (del): Selce (del)
Žigarski vrh (del): Čanje, Zagradec

4. Boštanj

Boštanj: Apnenik, Boštanj, Dol. Boštanj
Kompolje (del): Zavinc
Vrh (del): Vrh

5. Brege

Cerklje (del): Mrtvice (del)
Drnovo (del): Brege, Drnovo, Mrtvice
(del), Vihre (del)
Krška vas I (del): Vihre (del)

6. Brežice

Brežice: Brežice

7. Brežice okolica (sedež Št. Lenart)

Brezina I: Brezina
Bukošek: Bukošek
Črnc: Cundrovec, Črnc
Sela (del): Sela (del)
Št. Lenart I: Gor. Št. Lenart, Št. Lenart,
Zverinjak (del)
Trnje: Trnje
Zakot: Zakot

8. Bučka

Bučka (del): Bučka, Dole (del), Dol. Ra-
dovlje, Gor. Radovlje, Jarči vrh, Jer-
man vrh, Močvirje, Štrit, Zaboršt
Stara vas (del): Resa (del)

9. Cerklje ob Krki

Cerklje (del): Cerklje, Črešnjice, Gazice,
Hrastje, Zasap, Župeča vas (del)
Kriška vas I (del): Boršt, Račja vas, Žu-
peča vas (del)

10. Čatež ob Savi

Cerina: Cerina, Dobeno, Prilipe, Žejno
Čatež (del): Čatež, Vel. Malence (del)
Globočice (del): Mali Cirknik, Sobenja vas

11. Dednja vas

Blatno: Blatno
Dednja vas: Dednja vas
Pišece (del): Pišece (del)

12. Dobovo

Gaberje: Gaberje, Mali Obrež
Loče: Loče

Mihalovec: Mihalovec
Mostec: Mostec
Rigonce: Rigonce
Sela I (del): Sela (del)
Vel. Obrež: Dobova, Vel. Obrež

13. Dolenja Pirošica

Bušča vas (del): Bušča vas, Dol. Piro-
šica, Gor. Pirošica, Vrhovska vas (del)
Stojanski vrh: Brvi, Poštena vas, Stojan-
ski vrh, Vinji vrh

14. Dovško

Brezje: Brezje
Dobrova: Dobrova
Dovško (del): Dovško (del)
Kališovec: Kališovec
Šedem: Šedem

15. Globoko

Bojsno (del): Bojsno (del)
Brezje: Brezje
Globoko: Globoko
Mali vrh: Mali vrh
Piršembreg: Piršembreg

16. Gorjane

Gorjane: Gorjane, Poklek, Vojsko

17. Jesenice na Dolenjskem

Bregana (del): Bregana, Bregansko selo,
Nova vas, Obrežje, Rajec
Vel. Dolina (del): Jesenice

18. Kapele

Bojsno (del): Bojsno (del)
Jereslavec: Jereslavec
Kapele: Kapele
Podvinje: Podvinje
Rakovec: Rakovec
Sela (del): Sela (del): Vrhovečka sela, Žu-
pelevečka sela)
Slogonsko: Slogonsko
Vrhje: Vrhje
Župelevec: Župelevec

19. Kompolje

Kompolje (del): Kompolje, Murtovec,
Šmarčna, Živa gora

20. Kostanjevica

Kostanjevica (del): Dobe, Dobrava, Ja-
blance, Koprivnik, Kostanjevica, Sa-
jevec, Slinovec, Zavode (del)
Orehovec (del): Grič, Ivanjše, Kočarija,
Male Vodenice, Orehovec, Podstrm,
Ržišče, Velike Vodenice

21. Križ

Vrh (del): Gaberje, Križ

22. Krška vas

Čatež (del): Mrzlava vas, Vel. Malence
(del)
Globočice (del): Globočice
Krška vas: Krška vas
Stojanski vrh (del): Izvir

23. Krško

Krško: Cesta, Čretež, Dol. Dole, Spodnje Pijavško, Dunaj, Golek (del), Gora Sv. Lovrenca, Gunte, Krško, Osredok, Senožete, Straža Sv. Lovrenca, Strma reber, Trška gora
Vel. Trn (del): Gorenje Pijavško, Srednje Pijavško

24. Leskovec pri Krškem

Drnovo (del): Beli breg
Leskovec (del): Leskovec, Veniše, Žadovinek
Ravno (del): Golek (del), Ivandol, Kobile, Libelj, Loke Selce, Volovnik
Senuše (del): Gorenja vas, Velika vas

25. Lipoglav

Kompolje (del): Jablanca, Simert
Vrh (del): Lepi dob

26. Log

Log: Log

27. Lončarjev dol

Podvrh (del): Podvrh (del: Marof)
Trnovec (del): Stržišče (del)
Žigarski vrh (del): Lončarjev dol, Žigarski vrh
Žurkov dol (del): Žurkov dol (del)

28. Mraševo (sedež Malo Mraševo)

Vel. Mraševo: Brod, Kalce-Naklo, Malo Mraševo, Vel. Mraševo

29. Ošterc

Črneča vas (del): Črneča vas
Ošterc: Avguštine, Črešnjevce, Dolšice, Ošterc

30. Pečice

Križe (del): Križe, Osredok (del) Pečice

31. Pišece

Pavlova vas (del): Pavlova vas (del)
Pišece (del): Pišece (del)
Podgorje: Podgorje

32. Podsreda

Dekmanca (del): Križanvrh
Podsreda: Gradišče, Podsreda
Trebče: Trebče

33. Podvrh

Podvrh (del): Podvrh (del), Vranje (del)
Trnovec: Komorivce, Stržišče (del), Trnovec (del)

34. Poklek-Leskovec (sedež Gorenji Leskovec)

Leskovec: Gor. Leskovec
Poklek: Poklek
Selce (del): Selce (del)
Stranje: Stranje

35. Prušnja vas

Črneča vas (del): Frluga, Gradinje, Mladje, Prušna vas, Vrbje, Vrtača

36. Rajhenburg

Dol. Leskovec: Dol. Leskovec
Presladol: Presladol
Rajhenburg: Rajhenburg (del)
Stolovnik (del): Rajhenburg (del), Stolovnik (del)

37. Raka

Površje: Brezje, Dolenja vas, Dule (del), Gmajna (del), Površje, Zabukovje
Raka: Ardor, Celina, Cirje, Dobrava (del), Dolga Raka, Goli vrh, Gradišče, Jelenik, Koritnica, Mikote, Podlipa, Podulce, Pristava, Raka, Sela, Smednik (del), Videm, Vrh
Smednik: Dobrava (del), Gmajna (del), Kržišče, Mali Koren, Ravno, Smednik (del), Vel. Koren, Zaloke
Vel. Trn (del): Planina

38. Raztez

Anže: Anže
Gorica: Gorica
Raztez: Raztez

39. Senovo

Dovško (del): Dovško (del)
Mali Kamen (del): Mali Kamen (del)
Reštanj: Reštanj
Senovo: Senovo

40. Senuše

Ravno (del): Brezje (del), Brezovska gora (del), Drenovec (del), Nemška gora, Nemška vas (del)
Senuše (del): Brezje (del), Brezovska gora (del), Dedni vrh, Dolenje, Drenovec (del), Senuše, Straža Sv. Valentina

41. Sevnica

Brezovo (del): Dol. Brezovo (del), Gor. Brezovo, Pečje
Melni vrh: Drožanje, Metni vrh
Podvrh (del): Vranje (del: Prešna loka)
Sevnica: Sevnica
Žurkov dol (del): Žurkov dol (del)

42. Skopice (sedež Dolenje Skopice)

Krška vas I (del): Dol. Skopice, Gor. Skopice

43. Sromlje

Curnovec: Curnovec (del)
Oklukova gora (del): Oklukova gora
Pavlova vas (del): Pavlova vas (del)
Silovec: Silovec
Sromlje: Sromlje
Volčje: Volčje (del)
Zg. Pohanca (del): Zg. Pohanca (del)

44. Stara vas-Bizeljsko (sedež Stara vas)

Stara vas: Gregovce, Stara vas-Bizeljsko
Vitna vas (del): Dramlje

45. Stari grad

Dolenja vas (del): Dolenja vas (del)
Drnovo (del): Vrbinska vas (del)
Pesje: Pesje
Stari grad (del): Libna (del), Stari grad

46. Stolovnik

Armeško: Armeško
Lokve: Lokve
Stolovnik (del): Stolovnik (del)

47. Studenec

Bučka (del): Osredok
Hubajnica: Dedna gora, Dol. Impolje, Dol. Orle, Gor. Impolje, Gor. Orle, Mala Hubajnica, Sv. Primož, Vel. Hubajnica
Studenec: Arto, Brezovo, Hudo Brezje, Ponikve, Rovišče, Studenec, Zavratac

48. Sv. Duh (sedež Veliki Trn)

Ravno (del): Apnenik, Ardoro (del), Nova gora, Nemška vas (del), Pijana gora, Ravno, Vrhulje
Veliki Trn (del): Ardoro (del), Črešnjice, Dalce, Dolenja Lepa vas, Gor. Lepa vas, Gor. Dole, Jelšovec, Kalce, Kočno, Lomno, Mali Trn, Smečice, Sred. Arto, Vel. Trn, Zenje

49. Sv. Križ pri Kostanjevici

Sv. Križ (del): Dobrava, Kolarica, Pristava, Selo, Slivje, Stari grad, Sv. Križ pri Kostanjevici, Zavinek, Zavode (del), Znanovce, Zabjek

50. Sv. Peter pod Sv. gorami

Dekmanca (del): Dekmanca
Hrastje: Črešnjevce, Hrastje
Križje (del): Osredok (del)
Kunšperk (del): Kunšperk, Polje, Sv. Peter
Ples: Ples, Srebrnik
Sušica (del): —
Zagaj: Zagaj

51. Šmarje pri Sevnici

Ledina: Čretež, Ledina, Orehovo, Orešje, Zleteče
Podgorje (del): Cirje, Orhovec, Podgorica, Zdole

Šmarje: Ledgonje, Orehovo, Šmarje
Zabukovje (del): Zabukovje (del)

52. Šutna

Bušeča vas (del): Vrbovska vas (del)
Planina: Brezje, Brezovice, Gradec, Planina, Premogovce, Trebelnik
Sv. Križ (del): Brlog, Dol. Hrastek, Šutna

53. Velika Dolina

Bregana (del): Brezje, Perišče
Koritno: Koritno, Laze, Ponikve
Vel. Dolina (del): Cirknik, Gaj, Mala Dolina, Vel. Dolina, Zg. Ribnica

54. Veliki Kamen

Koprivnica: Koprivnica, Prevole
Mali Kamen (del): Mali Kamen (del)
Mrčna sela: Mrčna sela
Veliki Dol: Veliki Dol
Veliki Kamen: Veliki Kamen

55. Veliki Podlog

Senuše (del): Mali Podlog
Vel. Podlog: Gorica, Gržčca vas, Jelše, Pristava, Vel. Podlog

56. Vetrnik

Veternik: Veternik

57. Videm ob Savi

Anovec (del): Anovec (del), Bučerca
Drnovo (del): Vrbinska vas (del)
Sremič: Sremič
Stara vas-Videm: Stara vas-Videm
Stari grad (del): Libna (del)
Videm ob Savi: Videm ob Savi

58. Zabukovje

Marijina vas (del): Prapretno (del)
Podgorje (del): Gorica, Malo Podgorje, Rezec, Srebotno, Vel. Podgorje
Trnovec (del): Trnovec (del)
Zabukovje (del): Mrzla planina, Zabukovje (del)

59. Zdole

Anovec (del): Anovec (del)
Kostanjek: Kostanjek, Ravne
Pleterje: Pleterje, Zdole
Zg. Pohanca (del): Zg. Pohanca (del)
Oklukova gora (del): Oklukova gora (del)

OKRAJ LENDA VA

obsega naslednje kraje, katastrske občine in naselja:

1. Bogojina

Bogojina: Bogojina
Bukovnica: Bukovnica

2. Črenšovci

Črenšovci: Črenšovci
Trnje: Trnje
Žižki: Žižki

3. Dobrovnik

Dobrovnik: Dobrovnik
Žitkovci: Žitkovci

4. Dolina

Dolina: Dolina
Pince: Pince, Pince-Marof

5. Dolnja Bistrica
Dol. Bistrica: Dolnja Bistrica
Gor. Bistrica (del): Gornja Bistrica (del):
Laštete)
Sr. Bistrica (del): Srednja Bistrica (del)

6. Dolnja Lendava
Dolga vas: Dolga vas, Dolgovaške gorice
Dol. Lendava: Dolnja Lendava, Lendav-
ske gorice, Trije mlini

7. Filovci
Filovci: Filovci

8. Gaberje
Gaberje: Gaberje
Kapca: Kapca
Kot: Kot

9. Genterovci
Genterovci (del): Genterovci (del)
Kamovci: Kamovci
Radmožanci: Radmožanci

10. Gomilica
Gomilica: Gomilica

11. Gornja Bistrica
Gor. Bistrica (del): Gornja Bistrica (del)

12. Gornji Lakoš
Dol. Lakoš: Dolnji Lakoš
Gor. Lakoš: Gornji Lakoš

13. Hotiza
Brezovec (del): Brezovec (del)
Hotiza: Hotiza

14. Kobilje
Kobilje: Kobilje

15. Lipa
Lipa: Lipa

16. Mala Polana
Mala Polana: Mala Polana

17. Motvarjevci
Motvarjevci: Motvarjevci

18. Mostje (sedež Novo Mostje)
Banuta: Banuta
Genterovci (del): Genterovci (del)
Mostje: Novo Mostje, Staro Mostje

19. Nedelica
Nedelica: Nedelica

20. Odranci
Odranci: Odranci

21. Orešje
Čentiba: Čentiba
Petišovci: Benica, Petišovci

22. Renkovci
Gančani (del): Raščica
Renkovci: Renkovci

23. Srednja Bistrica
Srednja Bistrica (del): Srednja Bistrica
(del)

24. Strehovci
Strehovci: Strehovci

25. Turnišče
Turnišče: Turnišče

26. Vel. Polana
Brezovica: Brezovica
Vel. Polana: Velika Polana

OKRAJ LJUBLJANA OKOLICA

obsega naslednje kraje, katastrske občine in naselja:

1. Blatna Brezovica
Blatna Brezovica: Bevke, Blatna Brezo-
vica, Sinja gorica

2. Bizovik
Bizovik: Bizovik

3. Borovnica
Borovnica: Borovnica, Dol, Lašče, Laze,
Ohonica, Padež, Pokojišče, Pristava,
Zavrh
Breg: Breg, Pako
Zabočevo: Brezovica, Dražica, Niževce,
Zabočevo

4. Brezovica-Vnanje gorice
(sedež Brezovica pri Ljubljani)
Brezovica (del): Brezovica, Vnanje gorice
Trnovsko predmestje (del): —

5. Butajnova-St. Jošt
(sedež Butajnova)
Butajnova: Butajnova (del), Planina (del)
Črni vrh (del): Planina (del)
St. Jošt (del): St. Jošt
Vrzdenc: Samotorica (del)

6. Črni vrh
Črni vrh (del): Črni vrh (del), Smolnik
(del)
Kovski vrh (del): Bukov vrh (del)
Staniše (del): Valterski vrh (del)

7. Črnuče
Črnuče: Črnuče, Dobrava, Gmajna, Pod-
boršt
Nadgorica: Brod, Ježa, Nadgorica
Stožice (del): —
Smartno (del): —

8. Dobrova

Dobrova (del): Brezje (del), Dobrova
Šujica (del): Gaberje, Hruševo, Osredek,
Stranska vas, Šujica

9. Dobrunje-Sostro

Dobrunje (del): Dobrunje (del), Zadvor
(del), Zavogljje

Javor: Besnica (del), Javor
Lipoglav: Brezje, Mali Lipoglav, Pance,
Repče, Selo pri Pancah, Veliki Lipo-
glav

Podmolnik: Podmolnik, Št. Pavel
Sostro: Češnjice, Podlipoglav, Sadinja
vas, Sostro, Zagradišče

10. Dol-Beričevo

(sedež Dol pri Ljubljani)

Beričevo: Beričevo, Brinje
Dol: Dol pri Ljubljani, Videm, Zaboršt
Kleče: Kleče
Podgora: Podgora, Zajelše
Zadobrova (del): —

11. Dolenji Logatec

Brod: Brod, Čevica
Dol. Logatec: Dolenji Logatec, Martinj
hrib

12. Dolsko

Dolsko: Dolsko
Laze: Laze
Petelinje: Kamnica, Petelinje, Sv. Helena
Senožeti: Senožeti
Sv. Križ: Sv. Križ, Vrh Sv. Križa, Zago-
rica
Vinje: Dolina, Hrib, Klopce, Osredek,
Vinje

13. Drenov grič-Ligojna

(sedež Ligojna)

Vel. Ligojna: Drenov grič, Lesno Brdo
(del), Mala Ligojna, Velika Ligojna
(del)

14. Dvor

Babna gora: Babna gora, Belica, Belo,
Dolenja vas, Dvor, Hrastnica, Log

15. Glinica

Glinica: Dolnice, Glinica, Kamna gorica,
Podutik, Toško čelo
Št. Vid II: —
Vižmarje (del): —

16. Golo-Škrilje (sedež Golo)

Golo: Dolenje Golo, Gorenje Golo, Mo-
krice, Škrilje
Zapotok: Visoko, Zapotok
Zelumlje (del): Selnik

17. Gorenji Logatec

Blekova vas: Blekova vas, Blekovske
Žibršče
Gor. Logatec: Gorenja vas, Gorenji Lo-
gatec, Kalce
Žibrše II: Logaške Žibršče

18. Horjul

Horjul: Horjul, Koreno, Ljubgojna
Vrzdenec (del): Samotorica (del), Velika
Ligojna (del)

19. Hotič

Hotič (del): Bitiče, Gorenji Hotič, Jese-
nje, Spodnji Hotič, Vernek, Zapodje
Konj (del): Konj

20. Ig

Dobravica: Dobravica, Kremenica, Sarsko
Ig: Ig, Kot, Staje
Iška Loka: Iška Loka, Matena

21. Iška vas

Iška vas (del): Gorenji Ig, Iška, Iška vas

22. Janče

Volavje (del): Besnica (del), Dolgo brdo,
Gaberje, Janče, Tuji grm, Vnajnarje

23. Kozarje-Podsmreka

(sedež Kozarje)

Dobrova I: Kozarje (del), Podsmreka (del)
Podsmreka I: Draževnik, Komarija, Pod-
smreka (del), Razori

24. Kresnice

Kresnice: Kresnice, Kresniške poljane
Kresniški vrh: Golišče, Kresniški vrh,
Mala Dolga noga

25. Lavrica

Rudnik II: Babna gorica, Daljna vas,
Orle, Sela pri Rudniku, Srednja vas

26. Litija

Hotič (del): Gorenji Log, Gradec
Jablanica (del): Breg, Tenetišče
Konj (del): Ponoviče (del)
Litija: Grbin, Litija, Podsitartjevec,
Št. Jurij, Veliki vrh
Sv. Anton (del): Sirmanski hrib

27. Log

Log: Dragomer, Log, Lukovica

28. Medvode

Golo brdo: Golo brdo, Seničica
Medvode: Medvode, Svetje
Preska: Goričanc, Preska, Rakovnik, Vaše
Senica: Ladja, Sp. Senica, Zg. Senica
Studenčice: Govejek, Studenčice, Teho-
vec, Trnovec
Topol: Brezovica, Topol
Zbilje: Zbilje
Žlebe: Žlebe

29. Medno

Stanežice: Dvor, Medno, Stanežice

30. Notranje gorice

Brezovica (del): Notranje gorice (del),
Plešivica

- 31. Pijava gorica**
Gradišče: Brezje, Gradišče, Smerjene, Vrh
Pijava gorica: Pijava gorica
Vino (del): Drenik
- 32. Pirniče** (sedež Zg. Pirniče)
Sp. Pirniče: Sp. Pirniče, Vikerče, Zavrh
Zg. Pirniče: Virje, Zg. Pirniče
- 33. Podgorica-Dragomelj**
 (sedež Podgorica)
Dragomelj: Dragomelj
Podgorica: Podgorica, Pšata, Soteska, Sv. Jakob ob Savi
- 34. Podlipa-Smrečje** (sedež Podlipa)
Podlipa: Podlipa
St. Jošt (del): Smrečje
- 35. Podpeč-Jezero** (sedež Podpeč)
Brezovica (del): Notranje gorice (del)
Jezero: Jezero, Planinica
Preserje (del): Podpeč
- 36. Polhov Gradec**
Polhov Gradec: Podreber, Polhov Gradec, Pristava, Srednja vas
Selo: Selo, Setnica
Setnik (del): Briše (del)
- 37. Polšnik**
Konjšica: Konjšica, Petkovine, Selo, Stranski vrh (del)
Polšnik (del): Čebelnik, Dolgo brdo, Koprivnik, Podmilj, Prelesje, Preveg, Ravne, Renke, Sp. Tepe, Sp. Mamolj, Sp. Polšnik, Sušje, Semnik, Zglavnica, Zg. Tepe, Zg. Mamolj (del), Zg. Polšnik, Zamboh
Vel. Goba II: Borovak, Vel. Preska
- 38. Praproče-Setnik** (sedež Praproče)
Črni vrh (del): Črni vrh (del), Smolnik (del)
Setnik (del): Briše (del), Butajnova (del), Praproče, Setnik
- 39. Preserje**
Kamnik: Goričica, Kamnik, Prevalje
Preserje (del): Dolnja Brezovica, Gornja Brezovica, Preserje
- 40. Prežganje**
Trebeljevo: Gozd-Reka, Mali vrh, Malo Trebeljevo, Veliko Trebeljevo
Volavljje (del): Laze, Prežganje, Ravno brdo, Volavljje, Zg. Besnica
- 41. Rakitna**
Iška vas (del): Ustje
Rakitna: Rakitna
- 42. Ribče-Zasavje** (sedež Ribče)
Velika vas (del): Dašnik, Grmača (del), Hrib, Katarija (del), Laze, Na Osredku, Sp. Ribče, Sp. Prekar, Sv. Miklavž
- (del), Velika vas, Zalog, Zg. Ribče, Zg. Prekar
- 43. Rovte**
Petkovec: Petkovec
Roote (del): Praprotno brdo, Rovte (del), Podpesek, Gradišče
- 44. Sava**
Konj (del): Boltija, Cirkušec, Ponoviče (del), Sava, Sp. Log, Zahrib
Polšnik (del): Zg. Mamolj (del)
Roviše (del): Leše
St. Lambert (del): Mošenik (del)
- 45. Skaručna**
Polje: Polje, Vojsko
Skaručna: Povodje, Skaručna
- 46. Stara Vrhnika**
Stara Vrhnika: Stara Vrhnika
Vrhnika (del): Vrhnika (del: Podlipska c. št. 16)
- 47. Škofljica**
Lanišče (del): Dole, Glinek, Gumnišče, Lanišče, Reber, Škofljica-Klanec, Zalog, Zgornje Blato
- 48. Šmartno pri Litiji**
Liberga (del): Dvor (del: Bogenšperk)
Metnaj (del): Debeče, Obolno, Osredek, Planina
Sv. Anton (del): Jastrebnik, Ščit, Štangerske poljane
Šmartno (del): Mala Kostriwnica (del), Šmartno pri Litiji, Ustje, Volčja jama, Zavrstnik
Vitarjevec: Črni potok, Javorje, Leskovec, Ravne, Osredek, Riharjevec, Vintarjevec
- 49. Šmartno-Gameljne**
 (sedež Zg. Gameljne)
Gameljne: Sp. Gameljne, Srednje Gameljne, Zg. Gameljne
Rašica: Rašica
Šmartno: Šmartno pod Šmarno goro
- 50. Tacen**
Tacen: Tacen
- 51. Tirna**
Roviše (del): Golče, Podbukovje, Roviše, Sv. gora, Vežnica
St. Lambert (del): Brezovica, Kalce, Selce, Tirna
- 52. Tomišelj**
Tomišelj I: Brest, Lipe (del), Tomišelj
Vrbljene: Strahomer, Vrbljene
- 53. Vače**
Kandrše (del): Kandrše
Roviše (del): Cvetež, Laze, Široka set, Vovše
Vače: Klenik, Potok, Ržišče, Slivna, Vače

54. **Velika Kostrivnica**
Ježni vrh (del): Razbore, Višji grm
Liberga (del): Dvor (del), Jelša, Liberga,
Lupinica, Vel. Kostrivnica, Vrata
Smartno (del): Mala Kostrivnica (del)

55. **Velika Štanga**
So. Anton (del): Dragovšek, Mala Štanga,
Vel. Štanga
Volavlje (del): Dolgo brdo, Koške polja-
ne, Račica

56. **Verd**
Verd: Bistra, Mirke, Verd

57. **Vrh Sv. Treh kraljev**
*Vrh: Hleviše, Hlevni vrh, Lavrovec (del),
Vrh sv. Treh kraljev*

58. **Vrhnika**
Vrhnika (del): Vrhnika (del)

59. **Vrzdeneč-Žažar (sedež Vrzdeneč)**
Vrzdeneč (del): Vrzdeneč
Žažar: Žažar

60. **Zaklanec-Brezje (sedež Podolnica)**
Dobrova (del): Brezje (del)
*Zaklanec: Lesno brdo (del), Podolnica,
Zaklanec*

61. **Zaplana**
Zaplana: Zaplana

62. **Zg. Jablanica**
Jablanica (del): Bukovica, Gradišče, Gra-
diške Laze, Jablanički potok, Selšek,
Sp. Jablanica, Zg. Jablanica
Liberga (del): Cerovec

63. **Želimplje**
Želimplje (del): Klada, Želimplje

OKRAJ LJUTOMER

obsega naslednje kraje, katastrske občine in naselja:

1. **Bolehnečici**
Berkovci (del): Berkovci (del)
Bolehnečici: Bolehnečici
Šlaptinci (del): Zihlava (del)

2. **Branoslavci**
*Branoslavci: Branoslavci, Vidanovci, Vo-
gričevci*
Gornji Kamenščak: Gornji Kamenščak

3. **Bučočovci**
Bučočovci: Bučočovci

4. **Bunčani**
Bunčani: Bunčani

5. **Cezanjevci**
Cezanjevci: Cezanjevci

6. **Cven**
Cven: Cven
Krapje: Krapje
Mota: Mota

7. **Globoka**
*Globoka: Globoka, Kopriva, Leskovčec,
Sprinc*

8. **Godemarci**
Godemarci: Bodislavci, Godemarci

9. **Gornji Ključarovci**
*Gornji Ključarovci: Ključarovci (del: Gor-
nji Ključarovci)*
Senik (Vičanci II): Senik
Žvab (Runeč II): Žvab

10. **Gresovščak**
*Gresovščak: Cuber, Gresovščak, Železne
dveri*

11. **Grlava**
Grlava: Banovci, Grlava
Krištanci: Krištanci, Šalinci

12. **Ivanjkovci**
Ivanjkovci: Ivanjkovci
Mihalovci: Mihalovci
Libanja: Libanja
Pavlovski vrh: Pavlovski vrh (del)
Stanovno: Stanovno, Strzetina

13. **Ključarovci pri Ljutomeru**
*Ključarovci: Grabe, Ključarovci pri Lju-
tomeru*
Runeč (del): Runeč

14. **Kog**
Gomila: Gomila
Jastrebc: Jastrebc
Kog: Kog
Lača vas: Lača vas
Vitan: Vitan
Vodrance: Vodrance

15. **Križevci pri Ljutomeru**
Boreci: Boreci
Iljaševci: Iljaševci
Križevci: Križevci pri Ljutomeru

16. **Kuršinci**
Kuršinci: Kuršinci, Sitarovci
Precetinci: Precetinci

17. **Lahonci**
Lahonci: Lahonci

18. **Ljutomer**
Ljutomer: Ljutomer

19. Logarovci
Berkovci (del): Berkovci (del: Berkovski Prelogi)
Logarovci: Gajševci, Kokoriči, Logarovci

20. Lokavci
Lokavci: Lokavci

21. Mala Nedelja
Bučkovci: Bučkovci, Mala Nedelja
Drakovci: Drakovci
Moravci: Moravci

22. Noršinci
Babinci: Babinci
Noršinci: Noršinci

23. Presika
Nunska graba: Nunska graba
Presika: Presika
Rinčetova grapa: Rinčetova grapa

24. Radomerje
Radomerje: Radomerje
Radomerščak: Radomerščak
Sp. Kamenščak: Sp. Kamenščak

25. Radoslavci
Radoslavci: Radoslavci

26. Razkrižje
Gibina: Gibina
Razkrižje: Razkrižje
Safarsko: Safarsko
Veščica: Veščica

27. Savci
Rakovci: Rakovci
Savci: Savci

28. Sejanci
Bratonečice: Bratonečice, Sejanci
Mala vas: Gradišče, Mala vas

29. Selišči
Selišči: Kupetinci, Selišči
Slaptinci (del): Slaptinci, Žihlava (del)

30. Slamnjak
Slamnjak: Podgradje, Slamnjak

31. Stara cesta
Desnjak: Desnjak
Mekotnjak: Mekotnjak
Stara cesta: Stara cesta

32. Stara Nova vas
Stara Nova vas: Stara Nova vas

33. Stročja vas
Pristava: Pristava
Stročja vas: Stročja vas

34. Sv. Miklavž pri Ormožu
Hermanci: Hermanci
Ilovci: Ilovci
Kajžar: Kajžar
Sv. Miklavž: Sv. Miklavž pri Ormožu
Vel. Brebrovnik: Pavlovski vrh (del), Vel. Brebrovnik
Vinski vrh: Krčevina (del), Vinski vrh
Vuzmetinci: Vuzmetinci
Zasavci: Krčevina (del), Zasavci, Zg. Šalovci (del)

35. Sv. Tomaž pri Ormožu
Koračice: Hranjigovci, Koračice
Pršetinci: Pršetinci
Sv. Tomaž: Sv. Tomaž pri Ormožu, Zagorje

36. Trnovci
Rucmanci: Rucmanci
Trnovci: Mezgovci, Senčak, Trnovci

37. Veličane
Mali Brebrovnik: Mali Brebrovnik
Plešivica: Jeruzalem, Plešivica
Veličane: Veličane

38. Veržej
Veržej: Veržej

39. Vučja vas
Vučja vas: Vučja vas
Murski vrh-Zasadi (del): Murski vrh-Zasadi (del)

40. Žerovinci
Cerovec: Cerovec
Žerovinci: Hujbar, Žerovinci

OKRAJ MARIBOR MESTO

obsega naslednje katastrske občine in naselja:

Bohova (del): Dobrava (del)
Bresternica (del): Bresternica (del: Mari-borski otok)
Dogoše (del): Dogoše (del), Marija Brezje (del)
Grajska vrata: mesto
Grajski marof: mesto
Kamnica (del): Kamnica (del)
Koroška vrata: mesto

Košaki: Košaki
Krčevina: Krčevina
Limbuš (del): Limbuš (del: Damiševo naselje)
Maribor mesto: mesto
Orešje: Meljski lirib, Orešje
Pekel: Pekel
Pekre (del): Pekre (del)
Počehova: Počehova

Pobrežje: mesto
Razvanje (del): Dobrava (del)
Sp. Radvanje: Nova vas. Sp. Radvanje
Studenci: mesto
Sp. Magdalena: mesto
Tezno: mesto
Zg. Radvanje: Zg. Radvanje
Zrkovci: Marija Brezje (del), Zrkovci

Meja okrajnega mesta Maribora poteka po naslednji črti:

Drava (na vzhodni meji k. o. Orešje) — vzhodna meja k. o. Orešje, Košaki in Pekel — severna meja k. o. Pekel in Počehova — severna in zahodna meja k. o. Krčevina — zahodna meja k. o. Kamnica — južna meja republiške ceste Maribor-Kamnica proti zahodu — vzhodna meja potoka parc. št. 129/3 in 129/12 k. o. Kamnica — severni rob zvezne ceste Maribor-Dravograd parc. št. 881 k. o. Kamnica in 1416 k. o. Bresternica — južna meja parc. št. 331 k. o. Bresternica — zahodna meja parc. št. 292, 283 in 282/2 k. o. Bresternica do Drave — od Drave zahodna meja parc. št. 212, 204 in 972 k. o. Limbuš — južna meja parc. št. 275 in 274 k. o. Limbuš — zahodna meja parc. št. 198/2, 199, 236, 239, 272 in 324 k. o. Pekre — južni rob parc. št. 656, 548 in 347 k. o. Pekre — severni rob parc. št. 633 (pot za Pekrsko gorco) k. o. Pekre —

zahodni in južni rob parc. št. 331 k. o. Pekre do zahodne meje k. o. Zg. Radvanje — zahodna meja k. o. Zg. Radvanje do stika z južno mejo parc. št. 599/3 k. o. Pekre — južna meja parc. št. 599/3, 599/2, 599/1 k. o. Pekre — zahodna meja parc. št. 597/1 k. o. Pekre — severna in zahodna meja parc. št. 596 k. o. Pekre — zahodna meja parc. št. 595, 594 k. o. Pekre — vzhodni rob poti parc. št. 451/23 k. o. Pekre — vzhodni rob poti parc. št. 653/1 in parc. št. 457 k. o. Pekre — severni rob parc. št. 564 k. o. Pekre do stika z zahodnim robom parc. št. 295 k. o. Zg. Radvanje — zahodna meja k. o. Zg. Radvanje proti jugu — južna meja k. o. Zg. Radvanje in k. o. Sp. Radvanje — vzhodna meja železniške proge Maribor-Pragersko — južna meja k. o. Razvanje (Dobrava) — vzhodni rob zvezne ceste Maribor-Ptuj — južna meja parc. št. 913 k. o. Dogoše, kolovoz parc. št. 1977 — severna meja parc. št. 638 in 624 — zahodna meja parc. št. 619, 618, 617 in 615 — južna meja parc. št. 1971 — vzhodna meja parc. št. 409/1 — zahodna meja ceste parc. št. 1970 — severna meja parc. št. 473, 472, 471 in 470 — južna meja parc. št. 477/2 in 478 — vzhodna meja parc. št. 478, 303, 267, 300/2 in 295 (vse k. o. Dogoše) — južna meja k. o. Zrkovci do Drave, Drava proti toku do vzhodne meje k. o. Orešje na levem bregu.

OKRAJ MARIBOR OKOLICA

obsega naslednje kraje, katastrske občine in naselja:

1. Bistrica

(sedež Bistrica pri Limbušu)

Bistrica pri Limbušu: Bistrica pri Limbušu

Bistrica pri Rušah (del): Bistrica pri Rušah

Laznica (del): Laznica (del)

Lobnica (del): Log

Vrhov dol (del): Vrhov dol (del)

2. Bresternica

Bresternica (del): Bresternica (del)

Jelovec (del): Jelovec (del)

Srednje (del): Srednje (del)

3. Brezno

Brezno: Brezno (del)

Javnik (del): Brezno (del)

Kozji vrh: Kozji vrh

4. Brunšvik

Gorica (del): Brunšvik (del)

Podova (del): Brunšvik (del)

Prepole (del): Brunšvik (del)

Sp. Marjeta na Dravskem polju (del): Brunšvik (del)

5. Ceršak

Ceršak (del): Ceršak (del), Kozjek

6. Cirknica

Cirknica: Cirknica

Kaniža: Kaniža

Kresnica (del): Stara gora

Štrihovec (del): Štrihovec (del)

Zg. Dobrenje: Zg. Dobrenje

7. Čermljenšak

Čermljenšak: Čermljenšak

Nadbišec: Nadbišec

Zavrh: Gradenshak, Zavrh

8. Dobrovce

Skoke: Dobrovce, Skoke

9. Dogoše

Dogoše (del): Dogoše (del)

10. **Fram**
Fram: Fram
Ranče (del): Ranče (del)
11. **Gasteraj-Zitence**
 (sedež Srednji Gasteraj)
Spodnji Gasteraj: Spodnji Gasteraj
Srednji Gasteraj: Srednji Gasteraj
Zgornji Gasteraj: Zgornji Gasteraj
Zitence: Zitence
12. **Gočova**
Gočova: Gočova
15. **Gorica**
Gorica (del): Sp. Gorica, Zg. Gorica
14. **Hoče** (sedež Spodnje Hoče)
Bohova (del): Bohova
Rogoza: Rogoza
Sp. Hoče: Sp. Hoče
15. **Jakobski dol**
Flekušek: Flekušek, Slatinek (del)
Kušernik (del): Kušernik (del)
Počenic: Počenic
Ročice: Jurski dol, Ročica
Sp. Hlapje: Mali dol (del), Sp. Hlapje
Sp. Jakobski dol: Sp. Jakobski dol
Zg. Hlapje: Mali dol (del), Zg. Hlapje
Zg. Jakobski dol: Drankovec, Slatinek (del), Zg. Jakobski dol (Sv. Jakob v Slov. goricah)
16. **Jarenina**
Gačnik: Gačnik
Jareninski dol: Jareninski dol (Jarenina)
Jareninski vrh: Jareninski vrh
Polička vas: Polička vas
Polički vrh: Polički vrh
Vajgen: Vajgen
Vukovski dol: Vukovski dol
Vukovski vrh: Vukovski vrh
17. **Ješenca**
Ješenca: Ješenca, Požega
18. **Jurovski dol**
Jurovski dol I: Jurovski dol (del: Sv. Jurij v Slov. goricah, Jurovski dol del)
Malna: Malna
Varda II: Varda (del)
19. **Kamnica**
Bresternica (del): Bresternica (del)
Kamnica (del): Kamnica (del)
Rošpoh I: Rošpoh (del)
20. **Kapla** (sedež Zg. Kapla)
Sp. Kapla: Sp. Kapla
Zg. Kapla: Zg. Kapla
21. **Kopivnik**
Kopivnik: Kopivnik
Loka: Gradišče, Loka
Planica: Planica
- Ranče (del)*: Ranče (del)
Slivniško Pohorje II: Slivniško Pohorje (del: Framsko Pohorje)
22. **Korena**
 (sedež Sv. Barbara v Slov. gor.)
Sp. Korena: Sp. Korena
Zg. Korena: Zg. Korena (Sv. Barbara v Slov. gor.)
Žikarci I: Žikarci
23. **Kumen** (sedež Zgornji Kumen)
Kumen (del): Klopni vrh, Kumen (del: Zg. Kumen)
24. **Lehen na Pohorju**
Janževski vrh (del): Janževski vrh (del)
Lehen na Pohorju: Lehen na Pohorju
Rdeči breg I (del): Rdeči breg (del)
25. **Limbuš**
Hrastje (del): Hrastje (del)
Laznica (del): Laznica (del)
Limbuš (del): Limbuš (del)
Vrhov dol (del): Vrhov dol (del)
26. **Morje**
Morje: Morje
27. **Orehova vas**
Hotinja vas: Hotinja vas
Orehova vas: Orehova vas
28. **Osek**
Osek: Osek
29. **Partinje**
Partinje (del): Partinje (del)
Varda (del): Varda (del)
30. **Pekre**
Hrastje (del): Hrastje (del)
Pekre (del): Pekre (del)
31. **Pesnica**
Jelenče: Jelenče
Pesnički dvor: Pesnički dvor
Ranca: Ranca
Sp. Dobrenje (del): Sp. Dobrenje (del)
32. **Ploderšnica**
Ploderšnica: Jurjevski dol, Ploderšnica, Zg. Gradišče
Somart: Somart
33. **Podova**
Podova (del): Brezula, Podova
34. **Podvelka**
Janževski vrh II: Janževski vrh (del)
Rdeči breg I (del): Podvelka, Rdeči breg (del)
35. **Pragersko**
Črešnjevce (del): Leskovec (del)
Sp. Polskava (del): Pragersko, Sp. Polskava (del: Pragerski grad)

Strgojnica (del): Strgojnica (del: Gaj)
Vrhloga (del): Stari log

36. Puščava

Činžat: Činžat
Kumen (del): Kumen (del: Sp. Kumen)
Rdeči breg II (del): Fala, Puščava
Ruta: Ruta

37. Rače

Rače: Rače

38. Razvanje

Pivola (del): Pivola (del)
Razvanje (del): Razvanje

39. Reka-Pohorje (sedež Reka)

Hočko Pohorje: Hočko Pohorje, Reka
Pivola (del): Pivola (del)
Polana: Polana
Slivniško Pohorje (del): Slivniško Pohorje (del)
Zg. Hoče: Zg. Hoče

40. Remšnik

Brezni vrh: Brezni vrh
Radelca: Radelca
Remšnik: Remšnik
Vas: Vas

41. Ribnica na Pohorju

Hudi kot: Hudi kot, Josipdol
Janževski vrh I (del): Janževski vrh (del)
Ribnica na Pohorju: Ribnica na Pohorju
Orlica II: Orlica (del)

42. Ruše

Bistrica pri Rušah (del): Bezena (del)
Lobnica (del): Lobnica (del)
Ruše: Bezena (del), Lobnica (del), Ruše

43. Selce-Rogoznica (sedež Selce)

Rogoznica: Rogoznica
Selce: Selce
Straže: Straže
Zikarce II: Dolge njive

44. Selnica ob Dravi

(sedež Spodnja Selnica)

Črešnjevce: Črešnjevce
Janževa gora: Janževa gora
Sp. Selnica: Sp. Selnica
Sp. Boč (del): Sp. Boč (del)
Zg. Selnica: Zg. Selnica
Zg. Boč (del): Zg. Boč (del)

45. Selnica ob Muri

Selnica ob Muri (del): Selnica ob Muri (del)
Srebotje: Srebotje

46. Sladki vrh

Sladki vrh: Sladki vrh, Svečane, Vranji vrh

47. Slemen

Jelovec (del): Jelovec (del)
Slemen: Slemen
Srednje (del): Srednje (del)

48. Slivnica pri Mariboru

Čreta: Čreta
Radizel: Radizel
Slivnica: Slivnica pri Mariboru

49. Smolnik

Smolnik: Smolnik

50. Spodnja Kungota

Dolenja Počehova: Dol. Počehova
Gradiška: Gradiška, Sp. Kungota
Kozjak (del): Kozjak (del)
Rošpoh II (del): Rošpoh (del)
Rošpoh III (del): Rošpoh (del: Mali Rošpoh)
Sp. Dobrenje (del): Sp. Dobrenje (del)

51. Spodnja Polskava

Pokoše: Pokošé
Sp. Polskava (del): Frajštajn, Sp. Polskava (del)

52. Spodnji Duplek

Sp. Duplek: Sp. Duplek

53. Svečina

Ciringa: Ciringa
Plaç: Plač
Podgrac: Podgrac
Slatina: Slatina
Slatinski dol: Slatinski dol
Svečina: Svečina
Špičnik: Špičnik
Vrtiče I: Zg. Vrtiče

54. Sv. Trojica v Slovenskih goricah

Sp. Senarska: Sp. Senarska
Sp. Verjane: Sp. Verjane
Sp. Porčič I (del): Sp. Porčič (del)
Sv. Trojica: Sv. Trojica
Zg. Senarska: Zg. Senarska
Zg. Verjane: Zg. Verjane
Zg. Porčič: Zg. Porčič (del)

55. Sv. Duh na Ostrem vrhu

Gradišče: Gradišče
Sp. Boč (del): Sp. Boč (del)
Veliki Boč: Veliki Boč
Vurmat (del): Vurmat (del: Sv. Duh na Ostrem vrhu)
Zg. Boč (del): Zg. Boč (del)

56. Sv. Jurij ob Pesnici

(sedež Jurski vrh)

Grušena: Grušena
Jedlovnik: Jedlovnik
Jurski vrh: Jurski vrh (Sv. Jurij ob Pesnici)
Pesnica: Pesnica
Vršnik: Vršnik

57. Sv. Križ
Rošpoh II (del): Rošpoh (del)
Sp. Križ: Sv. Križ
Šober: Šober
Zg. Slemen: Zg. Slemen
58. Sv. Lenart v Slovenskih goricah
Radehova: Radehova
Sp. Lenart v Slovenskih goricah: Sv. Lenart v Slovenskih goricah
Šetarova: Šetarova
Zg. Žerjavci (del): Zg. Žerjavci (del)
59. Sv. Lovrenc na Pohorju
Rdeči breg II (del): Rdeči breg (del)
Recenjāk: Recenjāk
Sp. Lovrenc na Pohorju: Sv. Lovrenc na Pohorju
60. Sv. Martin pri Vurbergu
Ciglence: Ciglence
Sp. Martin pri Vurbergu: Sv. Martin pri Vurbergu
61. Sv. Miklavž
Sp. Miklavž: Sv. Miklavž
62. Sv. Ožbalt
Jaonik (del): Javnik
Sp. Ožbalt: Sv. Ožbalt
Vurmat (del): Vurmat (del)
63. Sv. Peter pri Mariboru
 (sedež Malečnik)
Celestrina: Celestrina
Hrenca: Hrenca
Malečnik: Malečnik
Metava: Metava
Nebova: Nebova
Trčova: Trčova
Vodole: Vodole
64. Št. Ilj v Slovenskih goricah
Ceršāk (del): Ceršāk (del)
Kresnica (del): Kresnica
Selnica ob Muri (del): Selnica ob Muri (del)
Št. Ilj: Št. Ilj v Slov. goricah
Štrihovec (del): Štrihovec (del)
65. Šmarjeta (sedež Pernica)
Drugačova: Drugačova
- Grušova*: Grušova
Kušernik (del): Kušernik (del)
Ložane: Ložane
Močna: Močna
Partinje (del): Partinje (del)
Pernica: Pernica
Ruperče: Ruperče
Vosek: Vosek
Vukovje: Koprivnik, Vukovje
66. Voličina
Sp. Voličina: Jazbine, Sp. Voličina, Strma gora, Sv. Rupert v Slov. goricah
Zg. Voličina (del): Zg. Voličina (del)
67. Zamarkova
Jurovski dol II: Jurovski dol (del)
Partinje (del): Partinje (del)
Varda I: Varda (del)
Zamarkova: Lormanje, Šumanovo, Zamarkova
Zg. Voličina (del): Zg. Voličina (del)
68. Zgornja Kungota
Kozjak (del): Kozjak (del)
Plintovec: Plintovec
Vrtiče II: Sp. Vrtiče
Zg. Kungota: Zg. Kungota
69. Zgornja Polskava
Bukovec: Bukovec
Gabernik: Gabernik
Kalše (del): Kalše (del)
Ogljenščak: Kočno, Ogljenščak
Zg. Polskava: Sele, Zg. Polskava
70. Zgornji Duplek
Završka vas: Završka vas
Zg. Duplek: Zg. Duplek
71. Zimica
Jablance: Jablance
Vinička vas: Vinička vas
Zimica: Zimica
72. Žerjavci
Sp. Porčič I (del): Sp. Porčič (del)
Sp. Porčič II: Sp. Porčič (del)
Sp. Žerjavci: Sp. Žerjavci
Zg. Porčič II: Zg. Porčič (del)
Zg. Žerjavci (del): Zg. Žerjavci (del)

OKRAJ MOZIRJE

obsega naslednje kraje, katastrske občine in naselja:

1. Bele vode

Bele vode: Bele vode
Lepa njiva (del): Lepa njiva (del)
Sp. Vid (del): Sv. Vid (del)

2. Bočna

Bočna: Bočna, Čeplje, Delce, Kropa, Nadbočna, Otok, Podhom, Slatina

3. Družmirje

Družmirje: Družmirje, Gaberke
Šoštanj (del): Šoštanj (del)

4. Gorenje

Gavce (del): Gavce (del)
Paška vas (del): Paška vas, Slatine (del)

Skorno-N. Klošter: Gorenje, Novi Klošter, Skorno

Veliki vrh (del): Veliki vrh (del)

5. **Gorica ob Dreti** (sedež Potok)

Kokarje (del): Čreta, Gorica, Kokarje (del), Lačja vas

Pusto polje (del): Potok, Pusto polje

6. **Gornji grad**

Gornji grad: Gornji grad

Sv. Florijan: Sv. Florijan

Sv. Lenart: Sv. Lenart

Smiklavž (del): Dol (del)

7. **Grušovlje**

Holmec I: Bela, Brdo, Holmec, Vrhi

Holmec II: Melišče

Št. Janž: Grušovlje, Okonina, Št. Janž

8. **Ljubija-Lepa njiva** (sedež Ljubija)

Lepa njiva (del): Lepa njiva (del)

Ljubija: Ljubija

9. **Ljubno ob Savinji**

Ljubno: Ljubno ob Savinji

Savina: Savina

Sv. Primož: Sv. Primož

Ter (del): Planina, Ter

10. **Lokovica**

Lokovica (del): Lokovica (del)

11. **Luče**

Konjski vrh: Konjski vrh, Strmec

Krnica: Krnica

Luče: Luče

Podveža: Podveža

Podvolovljek: Podvolovljek

Raduha: Raduha

12. **Mozirje**

Brezje: Brezje, Prečna

Dobrovlje: Dobnik, Dobrovlje

Loke (del): Loke, Zavodice (del)

Mozirje: Mozirje

Sv. Radegunda (del): Sv. Radegunda (del)

13. **Nazarje**

Kokarje (del): Kokarje (del)

Loke (del): Zavodice (del)

Prihova (del): Doblatica, Nazarje, Zlavor

Sp. Rečica (del): Sp. Rečica (del)

14. **Nova Štifta**

Smiklavž (del): Dol (del), Nova Štifta, Smiklavž

Tirosek: Tirosek

15. **Pesje**

Lokovica (del): Lokovica (del)

Podkraj (del): Podgorje Podkraj (del)

Skale (del): Skale (del)

Velenje (del): Pesje, Preloge

16. **Radmirje**

Radmirje: Radmirje

Ter (del): Juvanje

17. **Ravne**

Ravne: Ravne

18. **Rečica ob Savinji**

Poljane: Poljane

Prihova (del): Prihova

Rečica-trg: Dol-Suha, Rečica ob Savinji

Sp. Rečica (del): Nizka vas, Sp. Rečica (del), Varpolje

Zg. Pobrežje: Sp. Pobrežje, Trnovec, Zg. Pobrežje

19. **Solčava**

Solčava: Logarska dolina, Solčava

Sv. Duh: Sv. Duh

20. **Sv. Florijan**

Skorno pri Šošanju: Skorno

Sv. Florijan: Sv. Florijan

21. **Šalek** (sedež Paka pri Velenju)

Bevče: Bevčka vas

Cirkovce: Šmartinske Cirkovce

Lipje (del): Lipje (del)

Paka: Paka

Sv. Bric (del): Sv. Bric (del)

Šalek: Konovo, Šalek

Skale (del): Skale (del)

22. **Skale**

Plešivec: Plešivec

Sv. Bric (del): Sv. Bric (del), Skalske Cirkovce

Škale (del): Hrastovec, Ljubela, Skale (del)

23. **Šmartno ob Dreti**

Pusto polje (del): Sp. Kraše

Šmartno ob Dreti: Sv. Jošt, Šmartno ob Dreti, Volog, Zg. Kraše

24. **Šmartno ob Paki**

Gavce (del): Gavce (del)

Paška vas (del): Slatine (del)

Rečica ob Paki: Podgora, Rečica ob Paki

Šmartno ob Paki: Mali vrh, Šmartno ob Paki

Veliki vrh (del): Veliki vrh (del)

25. **Šmihel pri Mozirju**

Sv. Radegunda (del): Sv. Radegunda (del)

Šmihel: Šmihel

26. **Šoštanj**

Lokovica (del): Lokovica (del)

Šoštanj (del): Metleče, Šoštanj (del)

27. **Topolščica**

Topolščica: Topolščica

28. **Velenje**

Kavče: Kavče

Podkraj (del): Podkraj (del)

Velenje (del): Stara vas, Velenje

29. **Zavodnje**

Sv. Vid (del): Sv. Vid (del)

Zavodnje: Zavodnje

OKRAJ MURSKA SOBOTA

obsega naslednje kraje, katastrske občine in naselja:

1. **Adrijanci**
Adrijanci: Adrijanci
2. **Andrejci**
Andrejci: Andrejci
3. **Bakovci**
Bakovci: Bakovci
Krog (del): Krog (del)
4. **Beltinci**
Beltinci: Beltinci
5. **Beznovci** (sedež Stari Beznovci)
Novi Beznovci: Novi Beznovci
Stari Beznovci: Stari Beznovci
6. **Bodonci**
Bodonci: Bodonci
7. **Bokrači**
Bokrači: Bokrači
Krnci: Krnci
8. **Boreča**
Boreča: Boreča
9. **Borejci**
Borejci: Borejci
10. **Bratonci**
Bratonci: Bratonci
11. **Brezovci**
Brezovci: Brezovci
12. **Budinci**
Budinci: Budinci
13. **Cankova**
Cankova: Cankova
14. **Čepinci**
Čepinci: Čepinci
15. **Černelavci**
Černelavci: Černelavci
16. **Dankovci**
Dankovci: Dankovci
17. **Dolenci** (sedež Veliki Dolenci)
Mali Dolenci: Mali Dolenci
Veliki Dolenci: Veliki Dolenci
18. **Dolič**
Dolič: Dolič
19. **Dolina**
Dolina: Dolina
20. **Dolnji Slaveči**
Dolnji Slaveči: Dolnji Slaveči
21. **Dokležovje**
Dokležovje: Dokležovje
22. **Domajinci**
Domajinci: Domajinci
23. **Domanjševci**
Domanjševci: Domanjševci
24. **Fokovci**
Fokovci: Fokovci
25. **Gančani**
Gančani: Gančani
26. **Gederovci**
Gederovci: Gederovci
27. **Gorica**
Gorica: Gorica
28. **Gornja Lendava**
Gornja Lendava: Gornja Lendava
29. **Gornji Slaveči**
Gornji Slaveči: Gornji Slaveči
30. **Gornji Črnci**
Gornji Črnci: Gornji Črnci
31. **Gornji Petrovci**
Gornji Petrovci: Gornji Petrovci
32. **Gradišče**
Gradišče: Gradišče
33. **Gerlinci**
Gerlinci: Gerlinci
34. **Hodoš**
Hodoš: Hodoš
35. **Ivanci**
Ivanci: Ivanci
36. **Ivanovci**
Ivanovci: Ivanovci
37. **Ižakovci**
Ižakovci: Ižakovci
38. **Kančevci**
Kančevci: Kančevci
39. **Korovci**
Korovci: Korovci
40. **Kovačevci**
Kovačevci: Kovačevci
41. **Krajna**
Krajna: Krajna
Skakovci (del): Skakovci (del)

42. **Kramarovci**
Fikšinci: Fikšinci
Kramarovci: Kramarovci
Ocinje: Ocinje
43. **Krašči**
Krašči: Krašči
44. **Križevci v Prekmurju**
Košarovci: Košarovci
Križevci: Križevci v Prekmurju
Lončarovci: Lončarovci
Panovci: Panovci
45. **Krog**
Krog (del): Krog (del)
46. **Krplivnik**
Krplivnik: Krplivnik
47. **Kruplivnik**
Kruplivnik: Kruplivnik
48. **Kukeč**
Kukeč: Kukeč
49. **Kupšinci**
Kupšinci: Kupšinci
50. **Kušanovci**
Kušanovci: Kušanovci
51. **Kuzma**
Kuzma: Kuzma
52. **Lemerje**
Lemerje: Lemerje
53. **Lipovci**
Lipovci: Lipovci
54. **Lucova**
Lucova: Lucova
55. **Mačkovci**
Mačkovci: Mačkovci
56. **Markišavci**
Markišavci: Markišavci
57. **Markovci**
Markovci: Markovci
58. **Martinje**
Martinje: Martinje
59. **Martjanci**
Martjanci: Martjanci
Nemčavci (del): Nemčavci (del)
60. **Matjaševci**
Matjaševci: Matjaševci
61. **Melinci**
Melinci: Melinci
62. **Mlajtinci-Lukačovci**
(sedež Mlajtinci)
Lukačovci (del): Lukačovci (del)
Mlajtinci: Mlajtinci
63. **Moravci**
Moravci: Moravci
64. **Moščanci**
Moščanci: Moščanci
65. **Motovilci**
Motovilci: Motovilci
66. **Murska Sobota**
Murska Sobota: Murska Sobota
67. **Murski Črnci**
Murski Črnci: Murski Črnci
68. **Murski Petrovci**
Murski Petrovci: Murski Petrovci
69. **Nemčavci**
Nemčavci (del): Nemčavci (del)
70. **Neradnovci**
Neradnovci: Neradnovci
71. **Noršinci**
Lukačovci (del): Lukačovci (del)
Noršinci: Noršinci
72. **Otovci**
Otovci: Otovci
73. **Pečarovci**
Pečarovci: Pečarovci
74. **Peskovci**
Peskovci: Peskovci
75. **Pertoča**
Pertoča: Pertoča
76. **Petanjci**
Petanjci (del): Petanjci (del)
77. **Polana**
Polana: Polana
78. **Poznanovci**
Poznanovci: Poznanovci
79. **Predanovci**
Predanovci: Predanovci
80. **Prosečka vas**
Prosečka vas: Prosečka vas
81. **Prosenjakovci**
Berkovci: Berkovci
Ivanjševci: Ivanjševci
Pordašinci: Pordašinci
Prosenjakovci: Prosenjakovci
Središče: Središče
82. **Puconci**
Puconci: Puconci

83. Puževci
Puževci: Puževci
84. Radovci
Radovci: Radovci
85. Rakičan
Rakičan: Rakičan
86. Rankovci
Rankovci: Rankovci
87. Ratkovci
Ratkovci: Ratkovci
88. Rogašovci
Nuskova: Nuskova
Rogašovci: Rogašovci
Sv. Jurij: Sv. Jurij
89. Ropoča
Ropoča: Ropoča
90. Satahovci
Satahovci: Satahovci
91. Sebeborci
Sebeborci: Sebeborci
92. Selo v Prekmurju
Čikečka vas: Čikečka vas
Selo: Selo v Prekmurju
93. Skakovci
Skakovci (del): Skakovci (del)
94. Sodišinci
Sodišinci: Sodišinci
95. Sotina-Serdica (sedež Sotina)
Serdica: Serdica
Sotina: Sotina
96. Stanjevci
Stanjevci: Stanjevci
97. Strukovci
Strukovci: Strukovci
98. Šalamenci
Šalamenci: Šalamenci
99. Šalovci
Šalovci: Šalovci
100. Šulinci
Šulinci: Šulinci
101. Tešanovci
Tešanovci: Tešanovci
102. Tišina
Tišina: Tišina
103. Topolovci
Topolovci: Topolovci
104. Trdkova
Trdkova: Trdkova
105. Tropovci
Tropovci: Tropovci
106. Vadarci
Vadarci: Vadarci
107. Vanča ves
Vanča ves: Vanča ves
108. Vaneča
Vaneča: Vaneča
109. Večeslavci
Večeslavci: Večeslavci
110. Veščica
Veščica: Veščica
111. Vidonci
Vidonci: Vidonci
112. Vučja gomila
Vučja gomila: Vučja gomila
113. Zenkovci
Zenkovci: Zenkovci
114. Ženavlje
Ženavlje: Ženavlje

OKRAJ NOVO MESTO

obsega naslednje kraje, katastrske občine in naselja:

1. Ajdovec (sedež Dolnji Ajdovec)
Ajdovec: Boršt Dolnji Ajdovec, Gornji Ajdovec, Mali Lipovec, Morava, Podlipa, Srednji Lipovec, Veliki Lipovec
Brezova reber: Brezova reber, Plano, Sela pri Ajdovcu
2. Bela cerkev
Bela cerkev: Bela cerkev, Draga, Hrib, Vinji vrh
- Družinska vas I (del)*: Dolenje Kronovo, Družinska vas (del), Gradenje, Sela
Gradišče (del): Breška vas, Čadraže, Gorenja Gomila (del), Pristavica
Polhovica (del): Gmajnica (del)
Tomažja vas: Ruhna vas, Stranjc, Tomažja vas
3. Birčna vas
Lakovnice (del): Dolenje Lakovnice, Gorenje Lakovnice, Padež

Stranska vas: Birčna vas, Jama, Rajnov-
šče, Rakovnik, Stranska vas
Vel. Podljuben (del): Veliki Podljuben

4. Brusnice (sedež Velike Brusnice)

Brusnice (del): Brezje, Dolnji Suhadol
(del), Leskovec (del), Male Brusnice,
Velike Brusnice, Zerjavín

5. Dobruška vas

Dobrava: Dobrava, Dobruška vas

Gradišče (del): Otok

Mršča vas (del): Čučja mlaka, Grmovlje,
Hudenje

6. Dolenjske Toplice

Dobindol (del): Dolenje Sušice

Gorenje Polje: Dolenje Polje, Drenje, Ga-
berje, Gorenje polje, Soteska

Podturn (del): Cerovec, Dolenji Bušinec,
Gorenji Bušinec, Selišče, Veliki Rigelj

Toplice: Dolenje Gradišče, Gorenje Gra-
dišče, Toplice

7. Dole pri Škocjanu

(sedež Dolenje Dole)

Dole (del): Dolenje Dole, Gorenje Dole,
Jelendol, Mačkovec (del)

Telče (del): Telče (del: Lestina, Ravni,
Telčice)

8. Dolž

Cerovec (del): Dolž, Iglénik, Pušče, Vrhe
pri Dolžu

Hrušica (del): Pangrč grm (del)

Zajčji vrh (del): Sela pri Zajčjem vrhu
(del), Zajčji vrh

9. Dvor

Dvor: Brod, Dolenji Kot, Gorenji Kot,
Mačkovec, Mačkov hrib, Sadinja vas,
Skopice, Trepča vas, Vinkov vrh

Stavča vas: Cegelnica, Jama, Lašče, Pod-
gozd, Stavča vas

10. Gaberje

Brusnice (del): Dolenji Suhadol (del)

Gaberje: Gaberje, Gorenji Suhadol, Tu-
gorje

Hrušica (del): Pangrč grm (del: Višnje)

11. Globodol (sedež Gorenji Globodol)

Golobinjek (del): Grč vrh (del)

Globodol (del): Dolnji Globodol, Gornji
Globodol, Srednji Globodol

12. Gorenje Sušice

Dobindol (del): Gorenje Sušice, Hrib,
Verdun

Stara žaga (del): Blaževica

15. Gradišče pri Št. Jerneju

(sedež Gorenje Gradišče)

Gradišče (del): Dolenje Gradišče, Dolenji
Maharovec, Gorenja Gomila (del), Go-
renje Gradišče, Gorenji Maharovec

Gorenja Orehovica (del): Loka (del)

Polhovica (del): Dolenje Mokro polje,
Gmajnica (del), Polhovica, Prapreče

14. Jablan

Golobinjek (del): Dolenje Vrhovo, Go-
renje Vrhovo, Goriška vas, Grč vrh
(del)

Mirna peč (del): Jablan, Malenska vas
(del), Mali vrh

15. Kamence (sedež Gorenje Kamence)

Bršljin (del): Muhaber, Vel. Bučna vas

Dalnji vrh: Boršt, Dalnji vrh, Dol. Ka-
mence, Gorenje Kamence, Hudo, Po-
točna vas

16. Karteljevo

(sedež Dolenje Karteljevo)

Črešnjice (del): Srednje Grčevje (del:
Nova gora, Runčec)

Zagorica (del): Dobje, Dolenje Kamenje,
Dolenje Karteljevo, Gorenje Kamenje,
Gorenje Karteljevo, Hmeljnik, Jagod-
nik, Zagorica

Ždinja vas (del): Golušnik (del: Karlovec),
Ždinja vas (del: Suhoplate)

17. Ločna

Bršljin (del): Ločna

Ždinja vas (del): Golušnik (del), Mačko-
vec, Sevno, Trška gora, Ždinja vas
(del)

18. Mirna peč

Globodol (del): Jordan kal

Golobinjek (del): Biška vas (del), Dolenji
Podboršt, Golobinjek, Gorenji Pod-
boršt, Ivanja vas (del), Vrhpeč

Mirna peč (del): Biška vas (del), Češnjice,
Ivanja vas (del), Jelše, Malenska vas
(del), Mirna peč

19. Novo mesto

Bršljin (del): Bršljin, Cegelnica, Mala
Bučna vas

Gotna vas (del): Gotna vas (del), Žabja
vas (del)

Kandija: Novo mesto

Novo mesto: Novo mesto

Ragovo: Ragovo, Žabja vas (del)

Smihel (del): Irča vas, Smihel (del)

20. Orehovica

Gorenja Orehovica (del): Cerovi log, Go-
renja stara vas, Hrastje, Leskovec
(del), Loka (del), Orehovica, Tolsti
vrh, Zapuže

Polhovica (del): Gorenje Mokro polje,
Pristava

21. Podgrad

Cerovec (del): Mali Cerovec, Veliki Ce-
rovec

Lakovnice (del): Jurna vas, Koroška vas
(del)

Težka voda (del): Dolnja Težka voda (del: Nova gora — del), Koroška vas (del: Nova gora — del)

Vina vas (del): Konec, Podgrad (Grm), Radoha (del), Vina vas, Mihovec, Pristava

22. Podturn

Podstenice: Delečji vrh, Podstenice, Pogorelec, Rog

Podturen (del): Loška vas, Meniška vas, Obrh, Podhosta, Podturn, Sela, Suhor

23. Poljane

Poljane: Mali Rigelj, Občice, Poljane, Rampoha

Stara žaga (del): Divji potok, Nova gora, Srebotnik, Stara žaga

24. Prečna

Bršljin (del): Groblje

Gorenja Straža (del): Češča vas, Zalog

Prečna (del): Kuzarjev kal, Podgora (del: Luknja, Marof), Prečna, Suhor

25. Prekopa (sedež Dolenja Prekopa)

Ostrog (del): Dolenja Prekopa, Gorenja Prekopa, Groblje, Gruča, Ledeca vas, Ostrog, Št. Jakob

26. Ratje

Žvirče: Prevole, Ratje, Žvirče

27. Sela-Hinje (sedež Sela pri Hinjah)

Hinje: Hinje, Hrib pri Hinjah, Lazina, Pleš

Sela pri Hinjah: Lopata, Sela pri Hinjah, Visejec, Vrh pri Hinjah

28. Smolenja vas

Brusnice (del): Gumperk, Ratež

Potov vrh (del): Mali Slatnik, Potov vrh, Veliki Slatnik

Smolenja vas: Dolnja vas, Krka, Mala Cikava, Sela pri Ratežu, Smolenja vas, Velika Cikava, Žihovo selo

Zajčji vrh (del): Sela pri Zajčjem vrhu (del)

29. Stopiče

Hrušica (del): Hrušica

Stopiče: Čeremošnjice, Stopiče, Št. Jošt, Verdun

Težka voda (del): Dolnja Težka voda (del), Gornja Težka voda, Plemberk

Zajčji vrh: Brezovica, Hrib pri Orehku, Mali Orehek, Veliki Orehek

30. Straža (sedež Gorenja Straža)

Gorenja Straža (del): Gorenja Straža, Hruševce, Loke, Sela

Prečna (del): Dolenja Straža, Podgora (del)

51. Št. Jernej

Gradišče (del): Dolenja Gomila, Dobravica, Drama, Mihovica, Razdrto, Roje, Šmalčja vas

Orehovica (del): Loka (del)

Ostrog (del): Brezje, Imenje, Rakovnik

Št. Jernej (del): Dolenja Brezovica, Dolenja Stara vas, Gorenja Brezovica, Sela (del), Št. Jernej, Žvabovo (del), Volčkova vas, Vrbovec, Žvabodo (del), Vrh

32. Št. Jurij

Hmeljčič: Čemše, Dolenja vas, Hmeljčič, Hrastje, Poljane, Št. Jurij

Zagorica (del): Globoč dol, Mali Kal, Orkljevec, Sela pri Zagorici, Vel. Kal

33. Št. Peter

Črešnjice (del): Črešnjice, Dolenje Grčevje, Golušnik (del: Sadeži), Gorenje Grčevje, Jelše, Koti, Lešnica, Paha (del), Srednje Grčevje (del), Zagrad

Harinja vas (del): Dolenji vrh, Gorenji vrh, Harinja vas, Paha (del), Selo, Štravberg

Št. Peter: Dobrova, Gorenje Kronovo, Grič, Kij, Luterško selo, Prapreče, Št. Peter

34. Škocjan

Dole (del): Mačkovec (del), Segonje, Zloganje

Gorenja vas (del): Osrečje, Vinica (del: Osredok)

Stara vas (del): Dolenja Stara vas, Hrastovlje, Stara Bučka, Resa (del), Stopno, Škocjan, Zavinec

Zagrad (del): Goriška gora, Goriška vas

35. Šmarje

Orehovec (del): Mali Ban, Veliki Ban

Št. Jernej (del): Drča (del), Sela (del), Šmarje, Žvabovo (del)

Vrhpolje: Apnenik, Drča (del), Dolenje Vrhpolje, Gorenje Vrhpolje, Javorica, Jelša, Mihovo, Stranje, Vratno

36. Šmarješke Toplice

Družinska vasa (del): Družinska vas (del: zdravilišče)

Žaloviče: Brezovica, Kumen vrh, Obrh, Toplice, Žaloviče

37. Šmarjeta

Družinska vas (del): Mladovina, Strelac

Gorenja vas (del): Dolenja vas, Gorenja vas, Orešic, Šmarjeta, Vinica (del)

Zbure (del): Radovlje (del: Cerovec, Mlada gora, Podkostonovlje, Radovlje), Sela (del: Hom, Koglo, Sela)

38. Šmihel pri Novem mestu

Gotna vas (del): Idinščina, Gotna vas (del), Regerča vas

Jurka vas (del): Potok (del: Volavče)
Šmihel (del): Brod, Šmihel (del)
Veliki Podljuben (del): Boričevo, Gorenje
Mraševo, Mali Podljuben, Malo Škrjan-
če, Petanje, Srebrnič, Veliko Škrjan-
če, Vrh pri Ljubnem

39. Šmihel pri Žužemberku

Gornji križ: Poljane, Sv. Marjeta
Šmihel pri Žužemberku (del): Dešeča vas,
Drašča vas, Klečet, Plešivica, Šmihel

40. Uršna sela

Dobindol (del): Dobindol, Drganja sela
(del), Uršna sela
Stara žaga (del): Lazc, Pajkež, Pleš, Seč,
Travni dol
Vina vas (del): Radoha (del)

41. Vavta vas

Jurka vas (del): Dolenje Mraševo, Drga-
nja sela (del), Jurka vas, Potok (del),
Prapreče, Rumanja vas, Vavta vas

42. Zagrad

Krsinj vrh (del): Krsinj vrh (del: Gorenja
Stara vas)
Zagrad (del): Gabernik, Klenovik, Male
Poljane, Velike Poljane, Zagrad

43. Zameško

Mršeca vas (del): Čisti breg, Hrvaški
brod, Mršeca vas, Zameško

44. Zbure

Zbure (del): Čelovec, Dol, Mala Strmica,
Radovlje (del: Slape, Zagorica), Sela
(del: Grič), Zalog, Zbure

45. Žužemberk

Gornji Križ (del): Dolnji Križ, Gornji
Križ, Vrhovo, Vrh pri Križu
Reber: Reber, Zalisec
Šmihel pri Žužemberku (del): Budganja
vas
Veliko Lipje: Gradenc, Klopca, Malo
Lipje, Veliko Lipje
Žužemberk: Cvibelj, Priaproče, Stranska
vas, Zafara, Žužemberk

OKRAJ POLJČANE

obsega naslednje kraje, katastrske občine in naselja:

1. Bezina

Bezina: Bezina
Brda: Gabrovnik, Strtenek
Tepanje (del): Vešenik

2. Brestovec

Brestovec: Brestovec
Ceste: Ceste
Nimno: Nimno
Plat: Gaberce, Plat, Škrbnik
Rajnkovec: Pristavca, Rajnkovec, Vinec
Sp. Katarina: Sv. Katarina
Velike Rodne (del): Prnek (del), Velike
Rodne, Vrhovnica

3. Čadram

Okoška vas: Okoška gora, Okoška vas
Oplotnica (del): Čadram (del), Lačna
gora (del)
Zlogona gora: Straža, Ugovec, Zlogona
gora, Zlogona vas

4. Črešnjevce

Črešnjevce (del): Črešnjevce, Leskovec
(del), Lokanja vas
Pretrež: Farovec, Pretrež

5. Donačka gora

Donačka gora: Donačka gora, Sv. Jurij
Tlake: Tlake
Trška gorca: Zahenberk

6. Kebelj

Kot: Kebelj, Kot, Modrič, Nadgrad, Pod-
grad

7. Konjiška vas

Konjiška vas: Breg, Konjiška vas, Nova
vas, Prežigal, Sp. Pristava

8. Kostrivnica

Čača vas: Čača vas, Zagaj
Drevenik: Drevenik, Gabrovec, Zg. Ko-
strivnica
Sp. Kostrivnica: Brezje, Kamna gorca,
Podplat, Sp. Kostrivnica
Zg. Gabernik: Podturn, Sp. Gabernik, Zg.
Gabernik

9. Laporje

Hošnica: Dolgi vrh (del), Hošnica, Zg.
Brežnica
Laporje: Laporje
Zabljek (del): Dolgi vrh (del)

10. Lemberg

Lemberg okolica (del): Beli potok,
Krtince, Topolovce, Sv. Mihel (del)
Lemberg trg: Lemberg
Pijovci (del): Pijovci (del: Sp. Pijovci)

11. Loče

Dolga gora (del): Dolga gora (del)
Koblje (del): Breg, Koblje (del), Podob

Loče (del): Kravjek (del), Loče, Mlače
Ostrožno (del): Mali Lipoglav, Ostrožno
(del), Tičevo
Vel. Lipoglav (del): Klokočovnik, Suha-
dol, Vel. Lipoglav

12. Loška gora

Loška gora: Boharina, Loška gora
Padeški vrh: Padeški vrh, Planina
Resnik: Resnik
Skomarje (del): Skomarje (del)
Sv. Kunigunda: Bezovje, Češnova, Ko-
roška vas, Sv. Kunigunda

15. Makole

Dežno: Dežno, Varoš
Jelovec: Jelovec, Makole
Pečke: Mostečno, Pečke
Statenberk: Jasternik, Ložnica, Stranske
Makole, Statenberk
Stopno: Stopno, Strug
Sv. Ana: Sv. Ana

14. Oplotnica

Božje: Božje
Brezje: Brezje, Kovaški vrh, Zlakova
Koritno: Koritno
Oplotnica (del): Čadram (del), Gorica,
Lačna gora (del), Malahorna, Marke-
čica, Oplotnica

15. Podčetrtek

Imeno: Golobinjek, Imeno, Imenska gorca
Podčetrtek trg: Podčetrtek
Sopote: Slake, Sopote
Verače: Pecelj, Sela, Verače
Virštanj (del): Rudnica, Virštanj

16. Poljčane

Brezje (del): Sp. Poljčane
Luščka vas: Luščka vas
Pekel: Maharčka vas, Pekel, Sp. Brež-
nica
Poljčane: Liubično, Lovnik, Poljčane
Stanovsko: Čadramska vas, Stanovsko
Studenica (del): Podboč

17. Polje ob Sotli

Lastnič: Brezovec, Lastnič
Sedlarjevo: Polje ob Sotli, Prelasko, Se-
dlarjevo

18. Prihova

Sp. Grušovje (del): Sp. Grušovje
Vrhole (del): Barje, Preloge, Prepuž, Se-
vec, Vinarje (del)
Zg. Grušovje: Dobriška vas, Dobrava, Po-
brež, Prihova, Raskovec, Zg. Grušovje

19. Pristava

Nezbiše: Nezbiše
Pristava: Dol, Pristava, Sp. Mestinje

20. Ratanska vas

Cerovec (del): Irje (del: Gornje Irje)

Negonje: Gradiški dol, Gorenje Negonje,
Sp. Negonje
Ratanska vas (del): Ratanska vas (del)
Sv. Mohor: Sv. Mohor
Tekačevo: Sp. Tekačevo, Zg. Tekačevo
Topole: Topole

21. Rogaška Slatina

Ratanska vas (del): Ločendol (del: Sp.
Ločendol), Ratanska vas (del)
Sp. Sečovo: Sp. Sečovo (del)
Sp. Križ: Rjavica, Sv. Križ
Tržišče: Rogaška Slatina, Ratanska vas
(del), Tržišče
Vel. Rodne (del): Prnek (del)

22. Rogatec

Rogatec trg: Rogatec
Stojno selo (del): Brezovec

23. Sečovo

Cerovec (del): Cerovec, Irje (del: Sp. Irje),
Zg. Sečovo
Ratanska vas (del): Ločendol (del)
Sp. Sečovo (del): Sp. Sečovo (del), Tun-
čovec

24. Sladka gora

Dolga gora (del): Bobovo (del), Dolga
gora (del)
Lemberg okolica (del): Jerovska vas, Sv.
Mihel (del)
Pijovci (del): Nova vas, Pijovci (del: Go-
renji Pijovci)
Sladka gora: Polžanska gorca, Polžan-
ska vas, Sladka gora

25. Slovenska Bistrica

Slov. Bistrica: Slov. Bistrica
Sp. Nova vas: Sp. Nova vas
Zg. Bistrica (del): Zg. Bistrica (del)

26. Slovenske Konjice

Slov. Konjice: Blato, Prevrat, Slov. Ko-
njice, Zg. Pristova

27. Sodna vas

Roginska gorca: Cmereška gorca, Roginje,
Roginska gorca, Virovci
Sodna vas: Sodna vas
Sp. Ema: Sv. Ema
Sp. Vid: Jerčin, Sv. Vid
Vonarje: Vonarje

28. Studenice

Brezje (del): Brezje, Križeča vas
Hrastovec: Hrastovec, Krasno
Modraže: Globoko, Modraže, Novake
Studenice (del): Studenice

29. Sv. Florjan

Stojno selo (del): Stojno selo, Sv. Florjan
pri Rogatecu
Strmec: Strmec

30. Sv. Jernej

Koble (del): Koble (del)
Ličenca: Brezje, Ličenca
Loče (del): Kravjek (del)
Sp. Jernej: Kolačno, Petelinjek, Sv. Jernej
Zg. Laže (del): Vrh, Zg. Laže

31. Sv. Peter na Medvedjem selu

Giliče: Grliče, Laše
Hajnsko: Hajnsko
Kačji dol: Kačji dol
Kristan vrh: Kristan vrh, Sv. Peter na Medvedjem selu

32. Sv. Rok ob Sotli

Dobovec: Črešnjevce, Dobovec, Sv. Rok ob Sotli, Vidina
Trlično: Log, Trlično

33. Šentovec

Ritoznoj: Ritoznoj
Šentovec: Devina, Klopce, Šentovec

34. Skalce

Preloge (del): Polene, Preloge, Žeče
Skalce: Dobrava, Gabrovlje, Sp. Preloge, Skalce

35. Šmarje pri Jelšah

Bobovo: Bobovo, Mala Pristava, Zastranje
Dol: Dol, Dragomilo, Jazbine
Dvor: Dvor, Sotensko, Sv. Miklavž
Ješovec: Cerovec, Ješovec, Kamenik
Koretno: Konuško, Koretno, Šerovo
Pijovci (del): Pijovci (del), Zg. Mestinje
Preloge: Belo, Preloge, Stranje
Senovica: Predel, Senovica
Sp. Barbara: Globoko, Sv. Barbara, Zadrže
Sp. Tomaž: Sv. Tomaž
Šmarje pri Jelšah: Gaj, Korpule, Pre- denca, Sv. Rok, Šmarje pri Jelšah
Vrh: Sv. Lovrenc, Vodenovo, Vrh

36. Šmartno na Pohorju

Bojtina: Bojtina
Frajhajm: Frajhajm
Kalše (del): Kalše (del)
Ošelj: Ošelj, Zg. Nova vas (del)
Smrečno: Smrečno
Sp. Martin: Sv. Martin na Pohorju
Zg. Prebukovje: Sp. Prebukovje, Zg. Prebukovje

37. Špitalič

Slemene (del): Kamna gora (del), Stare Slemene
Tolsti vrh: Škedenj, Tolsti vrh
Veliki Lipoglav (del): Kraberk

38. Tepanje

Perovec: Perovec
Tepanje: Dobrnež, Tepanje, Tepanjski vrh
Sp. Grušovje (del): Novo Tepanje

39. Tinje

Jurišna vas: Jurišna vas
Malo Tinje: Fošt, Malo Tinje, Sodrež
Planina: Planina
Rep: Rep
Sp. Urh: Sv. Urh
Tinjska gora: Tinjska gora, Veliko Tinje

40. Vrhloga

Vrhloga (del): Brezje, Trnovec, Vrhloga

41. Vrhole

Vrhole: Drumlažno, Jelšovec, Kočno, Vrhole

42. Zbelovo

Zbelovska gora: Penovje, Podpeč, Zbelovo, Zbelovska gora
Zg. Laže (del): Sp. Laže

43. Zgornja Bistrica

Kovača vas: Kovača vas
Ošelj (del): Zg. Nova vas (del)
Visole: Visole
Zg. Bistrica (del): Zg. Bistrica (del)

44. Zgornja Ložnica

Gladomeš: Gladomeš
Sp. Ložnica: Sp. Ložnica
Vrhole (del): Kačjek, Korplje, Vinarje (del), Vrhole
Zg. Ložnica: Kostanjevec, Zg. Ložnica

45. Zibika

Roginska gorca (del): Bezgovica, Pustike, Zibiška vas
Sp. Magdalena: Strtenica, Sv. Magdalena, Skofija
Sp. Jernej: Bezgovica, Sv. Jernej
Št. Janž pri Podčetrtku: Št. Janž pri Podčetrtku
Št. Janž pri Žusmu (del): Št. Janž pri Žusmu
Tinjsko (del): Sp. Tinjsko, Št. Janž

46. Zreče

Radana vas: Gračič, Radana vas
Zg. Zreče: Dobrava, Sp. Zreče, Zg. Zreče

47. Žabljek

Cigonce I: Cigonce (del)
Cigonce II: Cigonce (del), Gornji log, Videž
Žabljek: Levič, Razgor, Žabljek

48. Žiče

Žiče: Draža vas, Žiče

OKRAJ POSTOJNA

obsega naslednje kraje, katastrske občine in naselja:

1. Babno polje

Babno polje: Babno polje

2. Begunje pri Cerknici

Begunje pri Cerknici: Begunje pri Cerknici

Podslivnica: Mahneti, Otonica, Podslivnica

Selšček: Brezje, Selšček, Topol

3. Bezuljak

Bezuljak: Bezuljak, Dobec

Kožljek: Kožljek

4. Bukovje

Bukovje: Bukovje, Gorenje, Predjama

Studeno (del): Belsko

5. Cajnarje

Cajnarje: Cajnarje, Gora, Gošič, Krušče, Reparje

Kremenca: Kremenca, Milava, Ponikve, Slugovo

Štrukljeva vas: Bečaje, Hribljane, Hruškarje, Pirmane, Ščurkovo, Štrukljeva vas

6. Cerknica

Cerknica (del): Cerknica (del)

Dolenja vas: Dolenja vas, Dolenje jezero, Podskrajnik, Zelše

Otok (del): Otok

Otok II: —

7. Dolenja Košana

Košana (del): Dolenja Košana

Stara Sušica: Neverke, Nova Sušica, Stara Sušica

8. Gorenja Košana

Košana (del): Buje (del), Gorenja Košana

Gorenje Vreme (del): Gorenje Ležeče

Volče: Buje (del), Čepno, Volče

9. Grahovo

Bločice: Bločice, Bloška polica

Gorenje Jezero: Gorenje Jezero

Grahovo: Grahovo, Martinjak

Lipsenj: Goričice, Sv. Stefan, Šteberk, Lipsenj

Otok I (del): Laze

Zerovnica: Zerovnica

10. Hrenovica

Hrenovica: Goričce, Hrenovica

Landol: Landol

Studenc: Studenc

Šmihel pod Nanosom: Šmihel pod Nanosom

11. Hruševje

Hruševje: Hruševje, Mala brda (del), Slavinje

Rakulik: Čermelice, Rakulik, Sajevče

Strane: Strane

Velika brda (del): Velika brda, Mala brda (del)

12. Iga vas

Babna polica: Babna polica

Iga vas: Iga vas, Podgora

Kozarišče: Kozarišče, Smarata

Poljane: Dolenje Poljane, Gorenje Poljane

Pudob: Pudob

Viševsek: Viševsek

Vrh: Vrh

13. Laze

Laze: Jakovica, Laze

14. Lož

Lož: Lož, Podlož

15. Nova vas

Benete: Benete

Hudi vrh: Hudi vrh

Metulje: Metulje

Nova vas: Fara, Nova vas

Ravne pri Topolu: Ravne

Runarsko: Runarsko

Studenc: Studenc

Studeno (del): Glina

Topol: Topol

Veliki vrh: Veliki vrh

Volčje: Nemška vas, Volčje

16. Otave (sedež Gorenje Otave)

Kranjče (del): Kranjče

Otave: Beč, Dolenje Otave, Gorenje

Otave, Kržišče, Pikovnik, Stražišče,

Žibovnik, Zupejno

17. Palčje

Juršče: Juršče

Palčje: Palčje

18. Planina pri Rakeku

Dolenja Planina: Liplje, Planina (del)

Gorenja Planina: Planina (del)

Grčarevec: Grčarevec

Planina: Kačja vas

19. Postojna mesto

Postojna: Postojna

Zagon (del): Veliki Otok (del)

20. Postojna okolica

(sedež Postojna)

Hrašče: Hrašče, Mali Otok

Stara vas: Stara vas

Zagon (del): Veliki Otok (del), Zagon
Zalog: Zalog

21. Prestranek

Matenja vas: Matenja vas, Prestranek (del), Žeje (del)

Orehok: Orehok

Rakitnik: Grobišče, Rakitnik

Slavina (del): Koče, Prestranek (del), Žeje (del)

22. Rakek

Cerknica (del): Cerknica (del)

Rakek (del): Rakek

23. Ravnik

Gradiško: Andrejče, Gradiško, Mramorovo pri Pajkovem, Storovo, Zavrh (Pajkovo)

Hiteno: Hiteno, Polšče

Ravnik: Lepi vrh, Ravnik

Strmca: Mramorovo pri Lužarjih, Strmca, Zakraj

Sv. Duh: Godičevo, Kramplje, Lahovo, Sv. Duh, Skrabče, Škufče

Zales: Bočkovo, Iršanovo, Lovranovo, Malni, Ograda, Sv. Trojica, Zales

24. Razdrto

Razdrto: Malo Ubeljsko, Razdrto, Veliko Ubeljsko

Velika brda (del): Brezje

25. Senožče

Dolenja vas (del): Dolenja vas

Gabršče: Gabršče

Laže: Laže

Potoče: Potoče

Senožče: Senožče

Senadole: Senadole

26. Slavina

Slavina (del): Slavina

27. Stari trg pri Ložu

Dane: Dane (Klance, Skrilje)

Knežja njiva: Knežja njiva, Markovec

Nadlesk: Nadlesk

Podcerkev: Podcerkev

Stari trg pri Ložu: Stari trg pri Ložu

Vrhnika: Vrhnika pri Ložu

28. Sv. Vid nad Cerknico

Jeršiče: Jeršiče, Rudolfovo

Kranjče (del): Korošče, Koščaki

Osredek: Osredek

Ravne pri Sv. Vidu: Lešnjake, Ravne, Tavžlje, Zahrib

Sv. Vid nad Cerknico: Čohovo, Sv. Vid nad Cerknico (Žilče), Zala

29. Studeno

Studeno (del): Studeno

Strmica: Strmica

30. Št. Peter na Krasu

Kal: Kal

Petelinje: Gradec, Nemška vas (del), Petelinje, Št. Peter

Radohova vas (del): Hrastje, Radohova vas

Selce: Nemška vas (del), Selce

31. Šmihel pri St. Petru

Nadanje selo: Mala Pristava, Nadanje selo, Šmihel pri St. Petru

Narin: Narin, Velika Pristava

32. Trnje

Radohova vas (del): Klenik

Trnje: Trnje

33. Uneč

Rakek (del): Ivanje selo

Uneč: Slivice, Uneč (Nova vas)

34. Velike Bloke

Radlek: Radlek

Studeno (del): Studeno

Ulaka: Hribarjevo, Rožanče, Sleme, Ulaka

Velike Bloke: Velike Bloke

35. Zagorje

Parje: Drskovče, Parje, Tabor

Zagorje: Zagorje

OKRAJ PTUJ

obsęga naslednje kraje, katastrske občine in naselja:

1. Biš

Biš: Biš

Bišečki vrh: Bišečki vrh, Čmrlja, Čmrljenšak, Sovjak

2. Borovci

Borovci: Borovci

3. Brezovci

Polenci (del): Brezovci

Prerad: Prerad (del), Pritenska, Strmec

Slomi: Slomi, Strejanci, Zamenci

4. Bukovci

Bukovci: Bukovci

5. Cirkovci

Cirkovci: Cirkovci

Dragonja vas: Dragonja vas

Mihovci: Mihovci

Pongerci: Pongerci

Sp. Jablane: Sp. Jablane

Starošinci: Starošinci

Zg. Jablane: Zg. Jablane

6. Cirkulane

Brezovec: Brezovec
Cirkulane: Cirkulane
Dolane: Dolane
Veliki vrh: Veliki vrh

7. Cvetkovci

Cvetkovci: Cvetkovci
Oslušeenci: Oslušeenci

8. Desternik

Desenci (del): Gomilci
Desternik: Desternik
Dolič: Dolič
Janežovski vrh: Janežovski vrh
Ločki vrh: Ločki vrh
Svetinci: Svetinci, Zasadi

9. Dolena

Bolečka vas: Bolečka vas
Dolena: Dolena

10. Dornava

Dornava: Dornava

11. Formin

Formin: Formin

12. Gajeenci

Gajeenci: Gajeenci, Placerenci
Mala vas: Mala vas
Muretinci: Murcinci

15. Gorca

Dežno: Dežno
Gorca: Gorca

14. Gorenjski vrh

Belski vrh: Belski vrh
Gorenjski vrh: Gorenjski vrh
Pestike: Pestike

15. Gorišnica

Gorišnica: Gorišnica (Sv. Marjeta pri Moškanjcih)

16. Gradišča

Gradišnica: Gradišča

17. Grajena

Grajena: Grajena
Grajensčak: Grajensčak
Krčevina pri Vurbergu (del): Krčevina pri Vurbergu (del)

18. Gruškovec

Gruškovec: Gruškovec
Medribnik: Medribnik
Meje: Meje

19. Gruškovje

Gruškovje: Gruškovje
Ložina: Ložina

20. Hajdina

Hajdina: Sp. Hajdina, Zg. Hajdina

21. Hum

Hum: Hum pri Ormožu

22. Janežovci

Drstelja: Drstelja
Janežovci: Janežovci, Placar
Zg. Velovlek: Zg. Velovlek

23. Jiršovci

Jiršovci: Gomila, Jiršovci

24. Juršinci

Dragovič: Dragovič
Graduščak: Graduščak
Grlinci: Grlinci
Hlaponci I: Hlaponci (del: Hlaponci)
Juršinci: Juršinci
Kukava: Kukava
Mostje: Gabernik, Mostje
Rotman: Rotman, Vinšak

25. Kicar

Kicar: Kicar

26. Lancova vas

Lancova vas: Lancova vas

27. Leskovec

(sedež Spodnji Leskovec)

Belavšek: Belavšek
Mala Varnica: Mala Varnica
Repišče: Repišče
Sp. Leskovec: Sp. Leskovec, Strmec
Trdobjeci: Trdobjeci
Veliki Okič: Veliki Okič
Zg. Leskovec: Berinjak, Zg. Leskovec

28. Lešnica

Lešnica: Lešnica, Lešnički vrh (del)
Runeč (del): Dobrovščak
Sp. Ključarovci: Ključarovci (del: Sp. Ključarovci), Ključarovci

29. Levanjci

Desenci (del): Desenci
Levanjci: Levanjci

30. Loperšice

Loperšice: Loperšice

31. Majski vrh

Dravinjski vrh (del): Dravinjski vrh (del)
Ljubstava: Ljubstava
Majski vrh: Majski vrh

32. Majšperk

Lešje: Lešje, Majšperk
Sveča I: Sveča (del)
Skrblje: Breg, Koritno, Preša, Stancčka vas, Skrblje

33. Markovci

Markovci: Markovci
Nova vas pri Markovcih: Nova vas pri Markovcih

- 34. Mestni vrh**
Mestni vrh: Mestni vrh
- 35. Mezgovci**
Mezgovci: Mezgovci
- 36. Moškanjci**
Moškanjci: Moškanjci
Zagojiči: Zagojiči
- 37. Naraplje**
Sitež I: Naraplje, Planjsko, Sitež (del: Sitež)
Sp. Bolfenk v Hal.: Sv. Bolfenk v Halozah
- 38. Nova cerkev (sedež Zakl)**
Jablovec: Jablovec
Kozminci: Kozminci
Zakl: Zakl
- 39. Obrež**
Grabe: Grabe
Obrež: Obrež
- 40. Ormož**
Frankovci: Frankovci
Hardek: Hardek
Litmerk: Lesnički vrh (del), Libanjski vrh, Litmerk, Mala Libanja
Ormož: Dobrava, Ormož
Pušenci: Pušenci
- 41. Pacinje**
Pacinje: Pacinje
Sp. Velovlek: Sp. Velovlek
- 42. Paradiž**
Paradiž: Paradiž
Poharje: Poharje
- 43. Pavlovci**
Pavlovci: Pavlovci
- 44. Pleterje**
Pleterje: Sp. Pleterje, Zg. Pleterje
Župečja vas: Župečja vas
- 45. Pobrežje**
Pobrežje (del): Pobrežje (del)
- 46. Podgorci**
Breznica: Breznica, Preclava, Prerad (del)
Podgorci: Cvetkovski vrh, Podgorci
Sterjanci: Ritmerk, Sterjanci
- 47. Podlehnik**
Podlehnik: Podlehnik
- 48. Podvinci**
Podvinci: Podvinci
- 49. Polenšak**
Bratislavci: Bratislavci
Hlaponci II: Hlaponci (del: Kamenšak)
Polenci (del): Lasigovci, Polenci
Polenšak: Polenšak
- 50. Ptuj**
Brstje: Brstje, Budina
Hajdina (del): Sp. Hajdina (del)
Krčevina pri Ptuj: Krčevina pri Ptuj, Orešje, Rabelčja vas, Štuki, Vičava
Nova vas pri Ptuj (del): Nova vas pri Ptuj (del)
Ptuj: Ptuj
Rogoznica (del): Rogoznica (del)
Sp. Breg: Draženci, Sp. Breg
Zg. Breg: Zg. Breg
- 51. Ptujška gora**
Doklece: Doklece, Slape
Janški vrh: Janški vrh
Podložje: Podložje
Ptujška gora: Ptujška gora
Stogovci: Stogovci
- 52. Rodni vrh**
Rodni vrh: Rodni vrh
Strajna: Strajna
- 53. Rogoznica**
Nova vas pri Ptuj (del): Nova vas pri Ptuj (del)
Rogoznica (del): Rogoznica (del), Žabjak
- 54. Sakušak**
Botkovci: Botkovci
Sakušak: Libovec, Oblačak, Oblaki, Sakušak
Senčak: Senčak
Zagorci: Gibinščak, Oblaki, Zagorci, Zagorski zasadi
- 55. Sedlašek**
Sedlašek: Sedlašek
Stanošina: Stanošina
- 56. Sela**
Sela: Barislovci, Sela
Trnovec: Trnovec
- 57. Sestrže**
Sestrže: Medvedce, Sestrže
- 58. Skorišnjak**
Gradišče: Gradišče
Skorišnjak: Skorišnjak
- 59. Slatina**
Mali Okič: Mali Okič
Pristava: Pristava
Slatina: Slatina
- 60. Slavšina**
Novinci (del): Smolinci (del)
Rjavci: Gibina, Rjavci (del)
Slavšina: Slavšina
- 61. Slovenja vas**
Gerečja vas: Gerečja vas, Njiverc, Ravno polje, Sv. Kungota
Hajdoše: Hajdoše

Skorba: Skorba
Slovenja vas: Slovenja vas

62. Sobetinci

Prvenci: Prvenci, Strelci
Sobetinci: Sobetinci

63. Sodinci

Senešci: Senešci
Sodinci: Sodinci
Vičanci: Vičanci

64. Spuhlja

Spuhlja: Spuhlja

65. Središče ob Dravi

Godeninci (VodranCI II): Godeninci
Središče: Središče ob Dravi

66. Starše

Loka: Loka, Rošnja
Starše: Starše
Zlatoličje: Zlatoličje

67. Stojnci

Stojnci: Stojnci

68. Stoperce

Kupčinj vrh: Čermožiše (del), Nadole (del)
Sitež II: Sitež (del)
Stoperce: Grdina, Stoperce
Sveča II: Sveča (del)

69. Sv. Marjeta na Dravskem polju

Prepole (del): Prepole, Trniče
Sv. Marjeta na Dravskem polju (del):
Sv. Marjeta na Dravskem polju

70. Sv. Lovrenc na Dravskem polju

Apače: Apače
Sv. Lovrenc na Drav. polju: Sv. Lenart
na Dravskem polju

71. Sv. Vid pri Ptuju

Dravinjski vrh (del): Dravinjski vrh (del)
Pobrežje (del): Pobrežje (del), Sv. Vid pri
Ptuju
Šturmovec: Šturmovec

72. Šalovci

Šalovci: Dolnji Šalovci, Gornji Šalovci
(del)

73. Šikole

Strgonjca (del): Strgonjca (Stražgonjci)
(del)
Šikole: Šikole

74. Trnovska vas

Ločič: Ločič
Trnovska vas: Trnovska vas

75. Trnovski vrh

Trnovski vrh: Strmec, Trnovski vrh

76. Tržec-Jurovci (sedež Tržec)

Jurovci: Jurovci, Tržec

77. Turški vrh

Drenovec: Drenovec
Korenjak: Korenjak
Turški vrh: Turški vrh

78. Vareja

Dravci: Dravci, Soviče
Vareja: Vareja

79. Velika Nedelja

Šardinje: Lunovec, Strmec, Šardinje
Trgovišče: Trgovišče
Vel. Nedelja: Drakšl, Hajndl, Mihovci,
Vel. Nedelja

80. Velika Varnica

Vel. Varnica: Vel. Varnica

81. Vintarovci

Vintarovci: Vintarovci

82. Vitomarci

Drbetinci: Drbetinci
Hvaletinci: Hvaletinci, Rjavci (del)
Novinci (del): Andreinci (del), Smolinci
(del), Župetinci (del)
Vitomarci: Vitomarci

83. Vurberg

Krčevina pri Vurbergu (del): Krčevina
pri Vurbergu (del)
Vumpah: Vumpah

84. Zabovci

Zabovci: Zabovci

85. Zamošani

Tiboljci: Prerad (del), Tiboljci
Zamošani: Zamošani

86. Zavrč

Goričak: Goričak
Hrastovec: Hrastovec
Zavrč: Zavrč

87. Zgornja Pristava

Zg. Pristava: Popovci, Zg. Pristava

88. Žetale

Čermožiše: Čermožiše (del)
Dobrina: Dobrina, Ravno
Kočice: Kočice, Zadnje (del)
Nadole: Jesenica, Kočice (del), Nadole
(del), Marina vas, Tomajno, Zadnje
(del)
Žetale: Krhiče, Pavkon, Stopnice, Vrvo-
selo, Žetale

OKRAJ RADGONA

obsega naslednje kraje, katastrske občine in naselja:

1. **Andrenci**
Andrenci: Andrenci (del), Peščeni vrh
2. **Apače**
Apače: Apače
Črnci: Črnci, Mahovci
Segovci: Segovci
3. **Benedikt**
(sedež Sv. Benedikt v Slov. gor.)
Sp. Ročica: Sp. Ročica
Sv. Benedikt: Obrat, Sv. Benedikt v Slov. goricah, Ženjak
Sp. Trije kralji: Negovski vrh, Sv. Trije kralji v Slov. goricah, Štajngrova, Trstenik
4. **Boračeva**
Boračeva: Boračeva
5. **Brengova**
Brengova: Brengova, Cenkova, Vanetina
6. **Cerkvenjak**
Cerkvenjak: Cerkvenjak, Kadrenci, Statinci
7. **Cogetinci**
Cogetinci: Cogetinci, Grabonoški vrh, Ivanjski vrh, Komarnica
8. **Čagona**
Čagona: Čagona
9. **Črešnjevci**
Črešnjevci (del): Črešnjevci (del)
10. **Dražen vrh**
Dražen vrh: Dražen vrh
11. **Drvanja**
Drvanja: Bačkova, Drvanja
12. **Galušak**
Galušak: Gaberc, Galušak, Kutinci, Rinkovci
Kokolanjščak: Grabšinci, Kokolanjščak, Mali Moravščak
13. **Gornja Radgona**
Črešnjevci (del): Gornja Radgona (del: Črešnjevci)
Gornja Radgona: Gornja Radgona (del), Podgrad
Hercegovščak: Hercegovščak
Police (del): Norički vrh (del)
Sp. Gris: Gornja Radgona (del: Sp. Gris)
14. **Grabonoš**
Grabonoš: Grabonoš
15. **Hrastje-Mota** (sedež Hrastje)
Hrastje-Mota: Hrastje, Mota
16. **Ihova**
Ihova: Ihova
17. **Ivanjci** (sedež Spodnji Ivanjci)
Kunova: Kunova
Sp. Ivanjci: Ivanjski vrh, Sp. Ivanjci
18. **Ivanjševci**
Ivanjševci: Ivanjševci, Ivanjševski vrh, Radmošci
19. **Janžev vrh**
Norički vrh: Janžev vrh
Radenci (del): Kobilščak (del: Kobilščak — del, Melanjski vrh, Žrnova)
20. **Kapela** (sedež Kapelski vrh)
Kapelski vrh: Kapelski vrh, Sp. Kocjan, Zg. Kocjan
Radenci (del): Radenski vrh (del)
Rihtarovci (del): Paričjak (del)
21. **Kraljevci**
Kraljevci: Kočki vrh, Kraljevci
22. **Ledinek**
Kremberk: Kremberk, Mali vrh, Velka
Ledinek: Ledinek
23. **Lokavci-Rožengrunt**
(sedež Lokavci)
Lokavci: Lokavci
Rožengrunt: Rožengrunt
24. **Lomanoše**
Lomanoše: Lomanoše
Plitvički vrh (del): Plitvički vrh (del)
25. **Lutverci**
Lutverci: Lutverci
Plitvica (del): Plitvica
26. **Mele-Šratovci** (sedež Šratovci)
Mele: Mele
Šratovci (del): Šratovci (del)
27. **Murščak**
Hrašenski-Rački vrh (del): Hrašenski-Rački vrh (del)
Murski vrh-Zasadi (del): Murski vrh-Zasadi (del), Murščak
Murščak (del): Hrašenski vrh
28. **Nasova**
Nasova: Jauhova, Nasova
Plitvica (del): Lešane
Plitvički vrh (del): Plitvički vrh (del)
29. **Negova**
Gornji Ivanjci: Gornji Ivanjci
Negova: Lokavci, Negova
Radvenci: Radvenci

30. Očeslavci
Očeslavci: Očeslavci
31. Okoslavci
Dragotinci: Dragotinci, Kocijan
Okoslavci: Okoslavci
32. Orehovci
Orehovci: Orehovci, Ptujška cesta, Žabjak
Orehovski vrh: Orehovski vrh
33. Podgorje
Konjišče (del): Konjišče (del: Zg. Konjišče)
Podgorje: Podgorje
Vratja vas: Novi vrh, Vratja vas
Vratji vrh: Vratji vrh
34. Police
Police (del): Aženski vrh, Norički vrh (del), Police
35. Radenci
Petanjci (del): Petanjci (del)
Radenci (del): Kobilščak (del), Radenci, Radenski vrh (del)
Šratovci (del): Šratovci (del)
36. Rihtarovci-Turjanci
(sedež Rihtarovci)
Hrašenski-Rački vrh (del): Hrašenski-Rački vrh (del)
Murščak (del): Rački vrh
Rihtarovci (del): Rihtarovci, Paričjak (del), Turjanci, Turjanski vrh
37. Rožički vrh
Rožički vrh: Rožički vrh
Stanetinci: Stanetinci
38. Sovjak
Sovjak: Sovjak
39. Spodnja Ščavnica
Sp. Ščavnica: Aženski vrh, Plitvički vrh, Sp. Ščavnica, Zagajski vrh
40. Sv. Jurij ob Ščavnici
(sedež Biserjane)
Blaguš: Blaguš, Brezje, Čakova
Jamna: Biserjane, Jamna, Videm
41. Stara gora
Trbegovci: Stara gora, Trbegovci
42. Stavešinci
Stavešinci: Stavešinci, Stavešinski vrh
43. Stogovci
Drobtinci: Drobtinci, Pogled, Stogovci
Grabe: Grabe
Konjišče (del): Konjišče (del: Srednje Konjišče)
44. Trate
Trate: Trate
45. Trotkova
Trotkova: Ločki vrh, Stara gora, Trotkova
46. Velka (sedež Zgornja Velka)
Sp. Velka: Sp. Velka
Zg. Velka: Marija Snežna, Zg. Velka
47. Zbigovci-Lastomerci
(sedež Zbigovci)
Lastomerci: Lastomerci
Zbigovci: Zbigovci
48. Zgornja Ročica
Zg. Ročica: Frole, Krivi vrh, Zg. Ročica
49. Zgornja Ščavnica
Krivi vrh: Sv. Ana v Slov. goricah
Zg. Ščavnica: Bačkova, Zg. Ščavnica
50. Žepovci
Konjišče (del): Konjišče (del: Spodnje Konjišče)
Žepovci: Žepovci
Ziberci: Ziberci
51. Žice
Žice: Žice
52. Župetinci
Smolinci: Smolinci (del)
Župetinci: Župetinci (del)

OKRAJ SEŽANA

obsega naslednje kraje, katastrske občine in naselja:

1. Avber
Avber: Avber, Gradnje, Ponikve, Raša
Utovlje (del): Dobravlje
2. Barka
Barka: Barka
3. Bezovica
Hrastovlje: Dol, Hrastovlje
Loka: Bezovica, Loka
- Podpeč (del): Podpeč
Zazid (del): Zanigrad
4. Brestovica
Brestovica (del): Dolenja Brestovica, Gorenja Brestovica
5. Brezovica
Artviže: Artviže
Brezovica (del): Brezovica, Odolina, Ostrovica

6. Črni Kal

Črni Kal: Črni Kal
Gabrovica: Gabrovica
Sočerb: Kastelec

7. Divača

Divača: Divača
Ležeče (del): Brežec; Dolenje Ležeče,
Gradišče

8. Dutovlje

Dutovlje: Dutovlje, Godnje, Kreplje

9. Gabrovica pri Komnu

Gabrovica: Coljava, Gabrovica pri
Komnu

10. Gorenja Branica (sedež Kodreti)

Erzelj (del): Erzelj (del: Kodreti)
Gabrje (del): Gabrje (del: Gorenja Bra-
nica-Dolanci)
Koboli: Koboli
Štjak (del): Cehovini, Kovači, Trebižani,
Večkoti

11. Gorjansko

Brestovica (del): Klanec, Vale
Brje (del): Brje pri Komnu
Gorjansko: Gorjansko, Nadrožica

12. Gračišče

Kubed: Gradišče, Kubed, Poletiči
Movraž (del): Butari, Smokvica
Sv. Anton: Kocjančiči
Truške (del): Truške (del: Popetre)

13. Herpelje

Draga: Kozina (del), Miheli, Nasirec
Gročana (del): Vrhpolje
Herpelje: Herpelje, Kozina (del), Tublje
Rodik (del): Kozina (del)

14. Kobjeglava

Kobjeglava: Kobjeglava, Tupeljče

15. Komen

Komen: Komen, Preserje
Mali dol: Mali dol
Tomačevica: Tomačevica
Volčji grad: Volčji grad

16. Lokev

Gročana: —
Lokev: Lokev, Prelože

17. Matavun

Dane (del): Dane
Ležeče (del): Betanija, Matavun
Naklo: Naklo, Skocjan
Podgrad: Podgrad, Potok

18. Materija

Brezovica (del): Gradišica
Markovščina (del): Markovščina, Ska-
danščina
Materija: Bač, Materija, Povžane, Rožice

19. Misliče

Kozjane (del): Kozjane (del)
Misliče: Misliče
Vareje: Vareje
Vatovlje: Vatovlje

20. Movraž

Movraž (del): Dvori, Movraž

21. Ocizla

Črnotiče: Črnotiče
Ocizla: Beka, Klanec, Ocizla, Petrinje
Prešnica: Prešnica

22. Pliskovica

Pliskovica: Kosovelje, Pliskovica

23. Podgorje

Podgorje: Podgorje
Podpeč (del): Praproč
Zazid (del): Zazid

24. Povir

Merče: Merče, Plešivica, Žirje
Povir: Brestovica, Gorenje, Povir

25. Rakitovec

Rakitovec: Rakitovec

26. Rižana

Rožar: Cepki, Kortine, Krnica, Mostičje,
Rižana, Rožar, Stepni

27. Rodik

Brezovica (del): Slope
Dane (del): Kačiče
Rodik (del): Rodik

28. Sežana

Bazovica (del): Lipica
Gropada: —
Sežana: Dane, Orlek, Sežana, Šmarje
Trebče: —

29. Skopo

Kopriva: Brje pri Koprivi, Kopriva
Krajna vas: Krajna vas
Skopo: Skopo

30. Sočerga

Movraž (del): Trebeše
Sočerga: Belobradi, Karli, Lukini, Mar-
šiči, Peraji, Sočerga, Sokoliči, Tuljaki,
Ulika

31. Sveto

Ivanji grad: Ivanji grad, Zagraje
Sveto: Sveto

32. Škrbina

Škrbina: Mihalji, Rubija, Sibelji,
Škrbina

33. Štanjel

Hruševica: Hruševica
Kobdilj: Kobdilj
Štanjel: Čipiči, Lisjaki, Lukovec, Štanjel

34. **Štjak**
Griže (del): Bogo, Mahnič
Štjak (del): Dolenje, Gradišče, Kartinovica, Ravne, Selo, Štjak

35. **Štorje**
Kazlje: Kazlje
Štorje: Podbreže, Senadolce, Štorje

36. **Tomaj**
Križ: Križ, Šepulje
Tomaj: Tomaj
Utovlje (del): Grahovo Brdo, Utovlje

37. **Truške (sedež Bučaji)**
Truške (del): Truške (del: Beli Kamen, Bučaji, Jurasi, Kozloviči, Trsek, Zablavlje)

38. **Veliki dol**
Brje (del): Kregljišče, Tublje
Veliki dol: Veliki dol

39. **Vrabče**
Griže (del): Griže, Sela
Štjak (del): Razguri, Stomaži
Polje: Jakovci, Veliko polje, Vrabče

40. **Vremski Britof**
Famlje: Famlje, Goriče
Gor. Vreme (del): Dolenje Vreme, Gorenje Vreme
Škoflje: Škoflje, Zavrhe
Vremski Britof: Vremski Britof

41. **Vrhovlje**
Vogljje: Voglje, Vrhovlje

OKRAJ TOLMIN

obsega naslednje kraje, katastrske občine in naselja:

1. **Borjana**
Borjana: Borjana
2. **Bovec**
Bovec: Bovec, Dvor, Plužna
3. **Breginj**
Breginj: Breginj
4. **Čezsoča**
Čezsoča (del): Čezsoča (del)
5. **Čiginj**
Čiginj: Čiginj
Kozaršče: Kozaršče
Rute: Rute
Selo (del): Selo (del)
6. **Dolenja Trebuša**
Prapretno brdo (del): Dolenja Trebuša
Št. Viška gora (del): Stopnik (del)
7. **Drežnica**
Drežnica: Drežnica, Dežniške Ravne, Jezerca, Kosč, Magozd
8. **Gorenja Trebuša**
Gorenja Trebuša (del): Gorenja Trebuša
9. **Grahovo**
Grahovo (del): Grahovo (Koritnica, Spodnje Bukovo, Zarakovec)
10. **Hudajužna**
Obloke (del): Hudajužna, Obloke
Stržišče: Kal, Stržišče, Znojile
11. **Idrija pri Bači**
Idrija: Idrija pri Bači
12. **Idrsko**
Idrsko: Idrsko, Mlinsko
13. **Kal-Koritnica (sedež Kal)**
Čezsoča (del): Čezsoča (del: Kršovec)
Koritnica: Kal, Koritnica
14. **Kamno**
Kamno: Kamno, Selce
15. **Kobarid**
Kobarid: Kobarid
16. **Kred**
Kred: Kred, Potoki
Staro selo: Staro selo
17. **Livek**
Livek: Livek
18. **Logje**
Logje: Logje
Robedišče: Robedišče
19. **Log pod Mangartom (sedež Gorenji Log)**
Log (Srednji Log): Gorenji Log, Spodnji Log
Strmec (Gorenji Log): Predil, Strmec
20. **Lom**
Lom (del): Tolminski Lom
Kal (del): Dolgi Laz, Kanalski Lom
21. **Podbrdo**
Podbrdo: Buča, Kuk, Petrovo brdo, Podbrdo, Porezen, Trtnik
22. **Podmelec**
Kneža: Kneža, Temljine
Podmelec: Podmelec, Ravne, Sela
Ponikve (del): Logaršče-Rakovec

23. Poljubinj
Ljubinj: Ljubinj
Poljubinj: Poljubinj, Prapretno
24. Ponikve
Ponikve (del): Ponikve
25. Rut
Rut: Grant, Rut
26. Sedlo
Sedlo: Homec, Podbela, Sedlo, Stanovišče
27. Slap
Lom (del): Grudnica
Slap: Roče, Slap
28. Smast
Ladra: Ladra
Smast: Libušnjc, Smast
29. Soča
Soča-desna: Soča (del)
Soča-leva: Soča (del)
30. Srpenica
Srpenica: Srpenica
31. Sužid
Sužid: Sužid
Svino: Svino
32. Šv. Lucija
Lom (del): Gorenji Log
Modrejce: Modrejce
Selo (del): Selo (del: Kozmarice)
Sv. Lucija: Bača pri Modreji, Drobočnik, Modrej, Stopec, Sv. Lucija
33. Št. Viška gora (sedež Prapretno)
Pečine: Pečine
Prapretno brdo (del): Prapretno
Št. Viška gora (del): Daber, Polje, Št. Viška gora (del), Vrh, Zakraj
34. Tolmin
Tolmin: Tolmin
35. Trenta
Trenta-desna: Sp. Trenta
Trenta-leva: Zg. Trenta
36. Trnovo
Trnovo: Trnovo
37. Volarje (sedež Gaberje)
Dolje: Dolje, Gaberje
Volarje: Selišče, Volarje
38. Volče
Volče: Volče
39. Vrsno
Vrsno: Krn, Vrsno
40. Zatoľmin
Čadrg: Čadrg, Zadlaz-Čadrg
Zatoľmin: Zatoľmin
41. Žabče
Žabče: Tolminske Ravne, Zadlaz-Zabče, Zabče
42. Žaga
Čezsoča (del): Log Čezsoški
Žaga: Žaga

OKRAJ TRBOVLJE

obsega naslednje kraje, katastrske občine in naselja:

1. Breg
Sv. Jurij pri Loki: Breg, Sv. Jurij pri Loki
2. Čeče
Knezdol (del): Knezdol (del)
Ojstro (del): Ojstro (del)
Sv. Marko: Sv. Katarina, Sv. Marko
Sv. Pongrac (del): Sv. Pongrac (del: planinska koča na Mrzlici)
3. Čemšenik
Brezje: Brezje, Doberljevo
Čemšenik: Čemšenik
Jesenovo: Jesenovo
Kotredež (del): Znojile
Loke (del): Podkraj (del)
Ržišče (del): Ržišče, Zabreznik (del)
Sv. Lenart (del): Sv. Lenart (del)
4. Dobovec
Dobovec (del): Dobovec (del), Ključevica, Matica, Skofja riža, Završje
5. Dole pri Litiji
Dole pri Litiji: Berinjek, Borje, Dobovica, Dole pri Litiji, Hude Ravne, Kal, Lamovje, Prevale, Magolnik, Radgonica, Selce, Slavina, Spodnje Jelenje, Suhadole, Zagozd, Zavrh
Velika Goba I: Čeplje, Gadne, Gornje Jelenje, Ljubež v Lazih, Mala Goba, Preženjske njive, Velika Goba
6. Dol pri Hrastniku
Dol pri Hrastniku (del): Brnica (del), Dol pri Hrastniku, Sp. Kal, Zg. Kal
Sv. Jurij ob Turju (del): Kovk
Sv. Štefan (del): Sv. Štefan (del: Jesenovec, Kupča vas)
7. Gabersko
Knezdol: Gabersko, Knezdol (del)
Marija Reka (del): Marija Reka (del)
Sv. Lenart (del): Sv. Lenart (del)
Sv. Miklavž (del): Sv. Miklavž (del)

8. Hrastnik

Dol pri Hrastniku (del): Brnica (del)
Hrastnik: Hrastnik, Plesko, Prapretno
Ojstro (del): Studenca
Podkraj (del): Podkraj (del: Bajde)
Sv. Jurij ob Turju (del): Sv. Jurij ob Turju (del: Krnice, Podkurnice, Zagorice)
Širje (del): Šavna peč

9. Izlake

Kolovrat (del): Podlipovica
Ržišče (del): Izlake, Orehovica, Podšentjur, Prhovec, Zabreznik (del)
Šemnik (del): Šemnik del

10. Kotredež

Kotredež (del): Čebine, Kotredež, Rove, Zavine (del: Zg. Zavine)
Potoška vas (del): Bukovje, Potoška vas (del), Prapreče (del), Sv. Neža

11. Loka pri Zidanem mostu

Loka pri Zidanem mestu: Loka, Račica
Lokavec (del): Lokavec (del: Na Lazih, Podkozje, Sv. Koloman, Lokavec (del)
Okroglice (del): Zavrata
Radež: Celovnik, Radež, Žirovnica
Sv. Peter pri Loki (del): Sv. Peter pri Loki (del)

12. Loke-Kisovec

Kotredež (del): Zavine (del: Sp. Zavine)
Loke (del): Kisovec, Loke, Podkraj (del), Ribnik, Vrh
Ržišče (del): Izlake (del: Pošava)
Šemnik (del): Šemnik (del: Strahovlje)
Št. Lambert I (del): Čolnišče (del: Sp. Čolnišče)

13. Marno

Marno: Brdce, Kristan dol, Marno, Unično

14. Mlinše

Kolovrat (del): Borje, Kolovrat
Mlinše: Briše, Dolgo brdo, Lipovica, Mlinše, Razpotje, Vrh, Zahrib, Žvarulje
Zabava: Ravno, Zabava

15. Radeče

Hotemež (del): Brunik, Bruniška gora, Dobrava, Hotemež, Loška gora, Rudna vas
Njivice: Jelovo, Močilno, Njivice, Rupa, Stari dvor, Žebnik
Podkraj (del): Podkraj (del)
Radeče: Radeče
Svibno: Čimerno, Jagnjenica, Svibno

16. Razbor

Okroglice (del): Okroglice, Razbor

17. Sv. Jurij pod Kumom

Konjščica: Artiče, Klenovik, Rodež, Stranski vrh, Sklendrovec
Sv. Jurij pod Kumom: Borovak, Gorenja vas, Mali Kum, Osredok, Padež, Sv. Jurij pod Kumom

18. Sv. Urh

Potoška vas (del): Potoška vas (del)
Trbovlje (del): Retje (del)
Zagorje ob Savi (del): Sv. Urh (razen h. št. 89)

19. Št. Gotard

Hrastnik pri Trojanah: Blodnik, Hrastnik, Jelenk, Jelševica, Polšina, Št. Gotard, Trzin, Zg. Zaplanina, Zlokarje
Trojane (del): Drtno, Hribi, Lebenice, Podzid, Trojane, Učak (del), Velika ravan, V zideh, Zapleš, Zavrh

20. Št. Lambert

Št. Lambert I (del): Borje, Čolnišče (del), Jablana, Jarše, Kal, Kobiljek, Krbulje, Prečna, Požarje, Renke, Spital, Št. Lambert, Vodice
Št. Lambert II (del): Kolk, Krivica, Mošenik (del), Selišče, Senožeti, Zavšenik

21. Trbovlje

Dobovec (del): Dobovec (del: za Savo)
Knezdol (del): Planinska vas
Kotredež (del): Sv. Planina
Ojstro I: Ojstro (del)
Potoška vas (del): Prapreče (del)
Trbovlje (del): Loke, Retje (del), Trbovlje
Zagorje ob Savi (del): Sv. Urh (del: h. št. 89)

22. Turje

Sv. Jurij ob Turju (del): Sv. Jurij ob Turju (del)
Sv. Štefan (del): Sv. Štefan (del: Čreta, Turje, Turška gora)

23. Vrhovo

Hotemež (del): Gorelice
Kompolje (del): Novi grad
Vrhovo: Log, Prapretno, Vrhovo, Vrhovska gora

24. Zagorje ob Savi

Loke (del): Družina
Potoška vas (del): Potoška vas (del), Vine
Zagorje ob Savi (del): Dolenja vas, Selo, Toplice, Zagorje

25. Zidani most

Sv. Peter pri Loki (del): Briše (Majland), Loka pri Zidanem mostu, Sv. Peter (del), Zalipno
Širje (del): Marija Širje, Suhadol, Veliko Širje, Zidani most

OKRAJ TREBNJE

obsega naslednje kraje, katastrske občine in naselja:

1. Bistrica pri Mokronogu

Bistrica (del): Bistrica, Dolnje Jesenice, Gornje Jesenice, Hrastovica, Most, Prelesje.

2. Cirknik (sedež Veliki Cirknik)

Cirknik: Kostanjevica, Mali Cirknik, Roženberk, Svinjsko, Sp. Svinjsko, Veliki Cirknik

Goveji dol (del): Stražberk

3. Čatež

Čatež: Čatež, Dolenja vas, Golek, Gornja vas, Razbure, Zagorica, Zaplaz

Okrog (del): Čateška gora, Kržišče, Okrog Roje (del): Roje, Trebanjski vrh

4. Češnjice

Ornuška vas: Bitna vas, Brezje, Cerovec, Češnjice, Ornuška vas, Podturn, Radna vas

Trebelno (del): Bogniča vas, Roje, Štatenberk

5. Dobrnič

Dobrnič: Artmanja vas, Dobrava, Dobrnič, Gorenja vas, Lokve, Podlisec, Preska, Reva, Stranje, Vavpča vas, Zagorica

Knežja vas (del): Dolenje Kamenje, Dolenje Selce, Gorenje Kamenje, Gorenje Selce (del), Knežja vas, Kozjak, Krušni vrh, Lisec, Luža, Občina, Rožempelj, Železno

Korita: Dolenji vrh, Gorenji vrh, Korita, Ojstri vrh, Rdeči kal, Svetinja, Sahovec, Smaver, Vrbovec

6. Dolenja Nemška vas

Češnjevok (del): Dolenja Nemška vas, Dolenji Podboršt, Gorenja Dobrava, Meglenik

Lukovek (del): Dolga njiva, Gradišče

Medvedje selo (del): Rodine

Ponikve: Breg, Dečja vas, Dolenje Ponikve, Gorenje Ponikve, Grm

7. Krmelj

Goveji dol (del): Krmelj

Pijavice (del): Gabrijele, Polje

8. Lukovek

Češnjevok (del): Češnjevok

Lukovek (del): Dolenja Dobrava-Studenec, Jezero, Lipnik, Lukovek, Rihpovec

9. Malkovec

Krsinj vrh (del): Krsinj vrh, Otavnik, Slanč vrh

Laknice (del): Malkovec, Pavla vas, Trščina

Tržišče (del): Medvedjek

10. Mirna

Brezovica: Brezovica, Gomila, Gorenja vas, Ševnica, Skrjanč, Zagorica

Mirna: Mirna, Praprotnica, Stan, Sv. Helena, Trbinec, Volčje njive, Zabrdje

Ostrožnik (del): Glinck

Selo-Mirna (del): Migolica, Migolska gora, Sajenice, Selo, Selska gora

St. Zabukovje (del): Debenc, Stara gora

Tihaboj (del): Cirknik, Ravne (del: Sp. Ravne)

11. Mirna vas

Jelševac: Cikava, Čužna vas, Jelševac, Mirna vas, Velika Strmica

12. Mokronog

Laknice (del): Dolenje Laknice, Gorenje Laknice, Srednje Laknice, Sveti vrh

Mokronog: Martinja vas, Mokronog

Ostrožnik: Gorenja vas, Križni vrh, Log, Ostrožnik, Pugled, Ribjek, Slepšek, Sveti Križ

Tržišče (del): Bruna vas

13. Moravče

Moravče: Gobnik, Hohovica, Javorje, Kamni vrh, Laze, Moravče, Nova gora, Podpeč

Okrog (del): Gaberska gora

14. Primskovo

Gradišče: Golce, Gradišče, Mengeš, Michelca, Mišji dol, Primskova gora, Primskovo, Stara gora

Ježni vrh (del): Ješce, Ježni vrh, Mulhe, Obla gorica, Vinji vrh

Poljane: Dolnji vrh, Gornji vrh, Kamni vrh, Kremenjak, Poljane, Preska, Sevnica, Zagrič

15. Račje selo

Ševnica: Blato, Črni potok, Hudeje, Križ, Kriška reber, Mala Ševnica, Račje selo, Velika Ševnica, Vrhovo

16. Sela pri Sumberku

Knežja vas (del): Gorenje Selce (del)

Sela pri Sumberku: Arčevca, Babina gora, Dolenji Podšumberk, Gorenji Podšumberk, Kutna, Log, Orlaka, Podbukovje, Replje, Sela pri Sumberku, Volčje jame, Vrtače, Zavrh

17. Sv. Križ pri Litiji

Okrog (del): Brezje, Tlaka

Selo-Mirna (del): Brglez, Lukovec, Pečice

Tihaboj (del): Ravne (del), Tihaboj

Vel. Goba III: Brezovo

Vodice: Gabrovka, Klanec, Moravska gora, Sv. Križ pri Litiji, Vodice

18. Št. Janž na Dolenjskem
Cerovec (del): Budna vas, Cerovec, Srednik
Goveji dol (del): Goveji dol, Kamenica
Kal: Kal, Kladje, Osredok, Štajngrob
Podboršt: Leskovec, Podboršt
Št. Janž: Birna vas, Koluderje, Št. Janž

19. Št. Lovrenc pri Št. Rupertu
Št. Lovrenc: Ravne, Št. Lovrenc

20. Št. Lovrenc pri Vel. Loki
Dolga njiva: Dolga njiva, Mačji dol, Potok, Veliki Videm
Mali Videm (del): Krtina, Kukenberk, Mali Videm, Muhobran, Št. Lovrenc, Zabjek
Prapreče: Dolenje Prapreče, Gorenje Prapreče, Martinja vas, Vrhovo

21. Št. Rupert
Bistrica: Brinje, Rakovnik
Novo Zabukovje: Zabukovje
Straža: Okrog, Ravnik, Slovenska vas, Straža, Trstenik, Zaloka
Št. Rupert: Draga, Hom, Hrastno, Kamnje, Št. Rupert, Škrljevo, Vrh

22. Telče
Krsinj vrh (del): Jeperjek
Telče (del): Češnjice, Družče, Hantina, Nova gora, Rogačiče, Telče (del), Znojile

23. Trebelno
St. Zabukovje (del): Brezovica, Čilpah, Dolenje Zabukovje, Gorenje Zabukovje, Vrh

Trebelno (del): Derečji vrh, Gorenji Mokronog, Maline, Trebelno

24. Trebnje
Medvedje selo (del): Cviblje, Dol, Dolenje Medvedje selo, Gorenje Medvedje selo, Pekel, Prapreče-Hrib, Primštal
Sv. Štefan: Belšinja vas, Breza, Gorenja Nemška vas, Grič, Kamni potok, Pluska, Pristava, Rožni vrh, Studenec, Sv. Štefan, Zidani most
Trebnje: Benečija, Kamna gorica, Kukenberk-Odrga, Stari trg, Trebnje
Vrhtrebnje: Grmada, Repče, Vrhtrebnje

25. Tržišče
Laknice (del): Škovec
Pijavice (del): Pijavice, Sp. Mladetiče, Zg. Mladetiče
Tržišče (del): Kaplja vas, Skrovnik, Sp. Vodale, Tržišče, Vrhok

26. Vel. Loka
Mali Videm (del): Mačkovec, Mala Loka
Roje (del): Gorenji Podboršt
Škovec: Igljenik, Mrzla luža, Škovec
Vel. Loka: Koreninka, Trnje, Vel. Loka

27. Vel. Gaber
Male Dole: Bratence, Breg, Male Dole, Pungert (del), Sentjurje, Velike Dole
Stehanja vas: Gombišče, Male Dole, Stehanja vas, Velike Dole, Vrh
Vel. Gaber: Cesta, Mali Gaber, Stranje, Veliki Gaber, Žubina
Zagorica: Bič, Dobravca, Pristavica, Zagorica

6. člen

Posebni zakon bo določil, kateri kraji so mesta.

Vlada Ljudske republike Slovenije se pooblasti, da z uredbo predpiše novo ureditev in preimenovanje kat. občin, kolikor je to potrebno po tem zakonu.

7. člen

Zakon o upravni razdelitvi Ljudske republike Slovenije z dne 10. septembra 1946 (Uradni list LRS, št. 62/46) in zakon o spremembah zakona o upravni razdelitvi Ljudske republike Slovenije z dne 23. januarja 1947 (Uradni list LRS, št. 5/47) prenehata veljati.

8. člen

Predsednik vlade LRS daje navodila za izvedbo tega zakona.

9. člen

Ta zakon velja od dneva objave v Uradnem listu LRS.

LJUDSKI SKUPŠČINI LRS

v
Ljubljani.

POROČILO

zakonodajnega odbora o predlogu zakona o upravni razdelitvi Ljudske republike Slovenije

O tem predlogu je odbor razpravljal na svoji seji dne 11. februarja 1948.

Po priključitvi Slovenskega Primorja k Ljudski republiki Sloveniji in zaradi tega, ker so se tudi sicer na terenu pokazale potrebe po delni spremembi doseganje upravnoteritorialne razdelitve Ljudske republike Slovenije, je bil zakonodajni odbor soglasno mnenja, da je treba predmetni zakonski predlog sprejeti.

Glasujoč od člana do člana je odbor soglasno sprejel vse člene v predlagani obliki. Glasujoč o zakonskem predlogu v celoti, je zakonodajni odbor sprejel celotni predlog brez vsake spremembe.

To poročilo je bilo prečitano in odobreno in za odborovega poročevalca določen dr. Anton Melik.

To poročilo pošilja zakonodajni odbor Ljudski skupšini LRS s predlogom, da ga v celoti sprejme in zakonski predlog uzakoni v predlagani obliki brez vsake spremembe.

Ljubljana, dne 12. februarja 1948.

Tajnik:

Dr. Stanko Štor l. r.

Predsednik:

Viktor Avbelj l. r.

Člani:

Jože Petejan l. r.

Alojz Colarič l. r.

Dr. Anton Melik l. r.

Niko Jakofčič l. r.

Alojz Vrhovec l. r.

Dr. Heli Modic l. r.

Boris Kalin l. r.

PREDLOG ZAKONA

O POTRĐITVI, SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH
ZAKONA O VOLITVAH LJUDSKIH POSLANCEV ZA
USTAVODAJNO SKUPŠČINO LJUDSKE REPUBLIKE
SLOVENIJE

Zakon o volitvah ljudskih poslancev za Ustavodajno skupščino Ljudske republike Slovenije z dne 10. septembra 1946 (Ur. l. LRS, št. 219/60-46) se potrdi in ostane v veljavi s spremembami in dopolnitvami po tem zakonu, tako da se njegovo spremenjeno in prečiščeno besedilo glasi:

ZAKON O VOLITVAH LJUDSKIH POSLANCEV ZA LJUDSKO SKUPŠČINO LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Ljudski poslanci za Ljudsko skupščino LRS se volijo po določbah tega zakona na podlagi splošne, enake in neposredne volilne pravice s tajnim glasovanjem.

2. člen

Volitve ljudskih poslancev za Ljudsko skupščino LRS so v vsej Ljudski republiki Sloveniji na isti dan, in sicer na nedeljo.

Ukaz o razpisu volitev izda Prezidij Ljudske skupščine LRS na predlog vlade LRS.

Ukaz se razglasi v Uradnem listu LRS, in sicer najmanj 6 tednov pred dnevom, določenim za volitve.

3. člen

Ljudski poslanci za Ljudsko skupščino LRS se volijo po volilnih enotah.

Število poslancev za vso Ljudsko republiko Slovenijo odredi republiška volilna komisija v sorazmerju s celotnim številom prebivalcev republike, ki je bilo ugotovljeno po zadnjem ljudskem štetju, tako da se voli na vsakih 10.000 prebivalcev po en poslanec.

Ko je število vseh poslancev ugotovljeno, razdeli republiška volilna komisija vse ozemlje Ljudske republike Slovenije na toliko volilnih enot, kolikor je treba izvoliti vseh poslancev, tako da izvoli vsaka volilna enota po enega poslanca. Volilna enota mora biti določena tako, da spada vse njeno ozemlje k enem in istemu upravnemu okraju.

Republiška volilna komisija objavi število poslancev, ki se imajo izvoliti na vsem ozemlju Ljudske republike Slovenije, in vse volilne enote z natančno označbo njih ozemlja v Uradnem listu LRS, in sicer najkasneje v 10 dneh po razglasitvi ukaza o razpisu volitev.

4. člen

Pravico voliti poslance za Ljudsko skupščino LRS ima vsak državljan Ljudske republike Slovenije, ki je vpisan v katerikoli volilni imenik na ozemlju Ljudske republike Slovenije.

Glasovanje na volitvah je popolnoma svobodno. Nihče, tudi noben oblastveni organ, ne sme v nobenem primeru klicati volivca na odgovornost zaradi glasovanja na volitvah in tudi ne sme od volivca zahtevati, da naj pove, za koga je glasoval.

Od dneva razpisa volitev se ne smejo uvajati omejitve za kretanje volivcev.

V dobi 10 dni pred volitvami in 5 dni po volitvah ne sme biti noben volivec klican pred kako ljudsko oblastvo.

5. člen

Za ljudskega poslanca sme biti izvoljen vsakdo, ki ima volilno pravico in je državljan Ljudske republike Slovenije.

Kandidatov in njihovih namestnikov ter kandidatovih zaupnikov in njihovih namestnikov ne sme v dobi, določeni v zadnjem odstavku 4. člena, nihče pripreti, razen če so zaloteni pri dejanju zločina.

Člani in namestniki volilnih komisij in volilnih odborov prenehajo biti člani in namestniki komisije oziroma odbora, ako kandidirajo za ljudske poslance ali namestnike na območju komisije oziroma odbora.

VOLILNE KOMISIJE

6. člen

Volitve vodijo volilne komisije, ki so državni organi za opravljanje nalog, določenih s tem zakonom.

V ta namen se sestavijo republiška volilna komisija in okrajne oziroma mestne volilne komisije.

7. člen

Republiško volilno komisijo, ki ima svoj sedež v Ljubljani, imenuje Prezidij Ljudske skupščine LRS. Komisijo sestavljajo predsednik, tajnik in pet članov. Vsem se določijo namestniki. Predsednik komisije je eden izmed članov Vrhovnega sodišča LRS.

Republiška volilna komisija je pristojna, da

1. tehnično pripravlja volitve;
 2. določi število vseh poslancev in odredi volilne enote;
 3. imenuje okrajne volilne komisije;
 4. nadzoruje delo okrajnih volilnih komisij in jim daje pomoč in potrebna navodila;
 5. odloča o pritožbah zoper odločbe okrajnih volilnih komisij;
 6. opravlja druge naloge po določbah tega zakona.
- Sestava republiške volilne komisije se razglasi v Uradnem listu LRS.

8. člen

V vsakem okraju in mestu, ki je izvzeto iz upravnega sestava okraja, je okrajna oziroma mestna volilna komisija, ki jo imenuje republiška volilna komisija po predlogu okrajnega oziroma mestnega izvršilnega odbora.

Okrajno (mestno) volilno komisijo sestavljajo predsednik, tajnik in trije člani. Vsem se določijo namestniki. Predsednik komisije je eden izmed članov okrajnega sodišča.

Komisija je za vse volilne enote svojega območja pristojna:

1. za tehnično pripravo volitev;
2. za sprejemanje predlogov za potrditev kandidata in za potrjevanje kandidatov;
3. za določitev volišč;
4. za imenovanje volilnih odborov;
5. za ugotovitev in razglasitev volilnih rezultatov;
6. za opravljanje drugih nalog po določbah tega zakona.

9. člen

Volilne komisije odločajo veljavno, ako je navzoča več kot polovica članov. Odločajo z večino glasov navzočih članov; pri enakosti glasov odloči predsednikov glas.

PREDLAGANJE KANDIDATOV

10. člen

Ljudski poslanci se volijo na podlagi predlaganih in potrjenih kandidatov.

Z enim predlogom za potrditev kandidata sme biti kandidiran le en kandidat, imeti pa mora namestnika.

11. člen

Ista oseba sme biti kandidat največ v treh volilnih enotah, a največ v dveh volilnih enotah istega upravnega okraja. Tak kandidat mora imeti v vsaki volilni enote drugega namestnika.

12. člen

Vsak predlog za potrditev kandidata mora podpisati najmanj petdeset volivcev iz območja najmanj dveh tretjin krajevnih (mestnih, rajonskih) ljudskih odborov tiste volilne enote, za katero se predlaga kandidat; vsi podpisniki morajo biti državljani Ljudske republike Slovenije in morajo imeti volilno pravico v tisti volilni enoti, na katero se kandidatura nanaša. Prvi trije podpisniki predloga veljajo za predlagatelje kandidata.

Vsak volivec sme podpisati le en predlog in je njegov podpis na pozneje predloženih predlogih neveljaven.

V predlogu sme biti navedeno ime politične ali družbene organizacije, ki predlaga kandidata.

13. člen

Predlog za potrditev kandidata se stavi takole: V uvodu predloga se napiše, ako to podpisniki želijo, katera politična ali družbena organizacija predlaga kandidata, razen tega pa v vsakem primeru naziv volilne enote.

Pod tem se vpiše rodbinsko in rojstno ime, poklic in bivališče kandidata in njegovega namestnika.

Nato sledijo podpisi podpisnikov, ki morajo biti overjeni od okrajnega sodišča, od mestnega oziroma rajonskega ljudskega odbora ali od krajevnega ljudskega odbora, ki je po odločbi vlade LRS upravičen overjati podpise.

S predlogom morajo predlagatelji predložiti okrajni volilni komisiji:

a) pismeno privolitev kandidata in namestnika v kandidaturo, ki mora biti overjena od okrajnega sodišča, od mestnega oziroma rajonskega ljudskega odbora ali od krajevnega ljudskega odbora, ki je po odločbi vlade LRS upravičen overjati podpise;

b) potrdila pristojnih komisij za volilne imenike ali pristojnih krajevnih (mestnih, rajonskih) ljudskih odborov o volilni pravici vseh podpisnikov predloga ter kandidata in njegovega namestnika;

c) potrdila okrajnih (mestnih) izvršilnih odborov o tem, da so vsi podpisniki predloga in kandidat ter njegov namestnik državljani Ljudske republike Slovenije.

Ako so predlagatelji v uvodu predloga navedli, katera politična ali družbena organizacija predlaga kandidata, mora tudi ta organizacija predlog po svojih statutarnih zastopnikih sopodpisati in nanj pritisniti svoj pečat; tudi ti podpisi morajo biti overjeni od za to pristojnega organa (tretji odstavek tega člena).

14. člen

Predlog za potrditev kandidata se mora predložiti okrajni (mestni) volilni komisiji v dveh izvodih najpozneje tri tedne pred dnevom volitev. Komisija izda predlagateljem takoj, ko predlog prejme, potrdilo o prejemu.

15. člen

Če potrjeni kandidat ali namestnik pred dnevom volitev umre, smejo izjemoma predlagatelji dotične kandidature predlagati pristojni okrajni (mestni) volilni komisiji namesto umrlega v potrditev drugega kandidata oziroma namestnika, kar pa se mora zgoditi vsaj 48 ur pred pričetkom volitev.

Ako so predlagatelji v svoječasnem predlogu za potrditev kandidata navedli, katera politična ali družbena organizacija predlaga kandidata, veljajo tudi za predlog po tem členu predpisi zadnjega odstavka 13. člena.

Okrajna (mestna) volilna komisija postopa tudi s takim predlogom po predpisih o potrjevanju kandidatov, upoštevajoč nujnost zadeve.

16. člen

Dvoje ali več že potrjenih kandidatov v isti volilni enoti se lahko med seboj veže z učinkom, navedenim v 54. členu.

Vežavo kandidatov morajo prijaviti okrajni (mestni) volilni komisiji vsi predlagatelji kandidatov, ki se vežejo, najpozneje dva tedna pred dnevom volitev in hkrati priložiti pismeno privolitev vezanih kandidatov. Podpisi na privolitvi morajo biti overjeni od okrajnega sodišča, od mestnega oziroma rajonskega ljudskega odbora ali od krajevnega ljudskega odbora, ki je po odločbi vlade LRS upravičen overjati podpise.

POTRJEVANJE KANDIDATOV, OBRAVNAVANJE VEZAVE KANDIDATOV IN OBJAVLJANJE KANDIDATUR

17. člen

Okrajna (mestna) volilna komisija ugotovi takoj po prejemu predloga za potrditev kandidata, ali je predlog sestavljen in vložen po določbah tega zakona. Ako komisija najde formalne pomanjkljivosti, obvesti o tem takoj predlagatelje in jih pozove, naj v roku, ki jim ga določi, pomanjkljivosti odstranijo.

18. člen

Ako komisija ugotovi, da kandidat ali namestnik nima pogojev za izvolitev, tedaj v 24 urah kandidaturo zavrne in o tem takoj obvesti predlagatelje s posebno odločbo. Zoper to odločbo imajo predlagatelji pravico pritožbe na republiško volilno komisijo v 24 urah po prejemu odločbe. Pritožba se sme izročiti republiški volilni komisiji neposredno ali pa po okrajni (mestni) volilni komisiji. Odločba republiške volilne komisije se mora izdati v 24 urah po prejemu pritožbe in je dokončna.

Ako ni nikakršnih pomanjkljivosti ali ako se te odstranijo v danem roku, potrdi komisija v 24 urah kandidata, navede čas, kdaj je bila kandidatura potrjena in kot katera je ta kandidatura potrjena po vrsti v dotični volilni enoti ter o tem takoj obvesti predlagatelje in republiško volilno komisijo. V nasprotnem primeru, posebno ako pomanjkljivosti kljub

pozivu niso bile odstranjene, zavrne volilna komisija v 24 urah kandidaturo; tudi tu veljajo določbe prejšnjega odstavka tega člena o pritožbi in o odločbi republiške volilne komisije.

19. člen

Ako ustreza pravočasno prijavljena vezava kandidatov formalnim predpisom 16. člena, obvesti okrajna (mestna) volilna komisija o tem v 24 urah predlagatelje in republiško volilno komisijo.

Ako pravočasno prijavljena vezava ne ustreza formalnim predpisom 16. člena, postopa volilna komisija smiselno po predpisih 17. člena; ako pomanjkljivosti v danem roku niso bile odstranjene, zavrne volilna komisija v 24 urah vezavo in veljajo za to odločbo smiselno predpisi 1. odstavka 18. člena.

Ako je bila prijava vložena prepozno, jo volilna komisija v 24 urah zavrne in veljajo za nadaljnji postopek smiselno določila 1. odstavka 18. člena.

20. člen

Okrajna (mestna) volilna komisija je dolžna pravočasno objaviti vsako kandidaturo in to objavo natisniti v potrebnem številu izvodov. Objava mora obsegati:

1. ako je bilo to v predlogu za potrditev kandidature navedeno, naziv politične ali družbene organizacije, ki je kandidata predlagala;
2. naziv volilne enote;
3. rodbinsko in rojstno ime, poklic in bivališče kandidata in njegovega namestnika.

Ako je kak kandidat vezan z drugim, je tudi to treba označiti pri objavi vsake izmed vezanih kandidaturn.

Objava vsake nevezane kandidature se mora po barvi razlikovati od objav drugih kandidaturn v isti volilni enoti; objave vezanih kandidaturn morajo imeti isto barvo.

Komisija poskrbi, da se najpozneje do osmega dne pred dnevom volitev natisnejo objave kandidaturn in razobesijo na vseh krajih volilne enote, kjer bodo volitve, ter da se vsakemu volilnemu odboru pošlje potrebno število izvodov vsake objave, ki zadeva dotično volilno enoto.

Vse potrjene kandidature se razglasijo tudi v Uradnem listu LRS.

VOLILNI MATERIAL

21. člen

Republiška volilna komisija je dolžna poskrbeti, da okrajne (mestne) volilne komisije pravočasno dobijo in pripravijo ves potreben volilni material (skrinjice, kroglice in druge potrebščine).

Okrajne (mestne) volilne komisije skrbijo za hranjenje tega materiala ter za to, da krajevni (mestni, rajonski) ljudski odbori material pravočasno odpošljejo volilnim odborom.

22. člen

Skrinjice naj bodo lesene ali iz kake druge pripravne snovi; zapirajo in odpirajo naj se z dvema različnima ključema; pripravljene morajo biti tako, da se spuščanje kroglic vanje ne vidi in ne sliši.

Na vsako skrinjico naj se jasno vtisne njena zaporedna številka.
Natančne vzorce vsega volilnega materiala bo določilo predsedstvo vlade LRS s posebnimi navodili.

VOLIŠČA. VOLILNI ODBORI. GLASOVANJE

23. člen

Vsak volivec sme glasovati samo osebno in samo enkrat.

24. člen

Dajanje alkoholnih pijač bodisi s točenjem ali na kakršen koli drugačen način je na dan volitev, na dan prej in na dan po volitvah prepovedano. To prepoved razglasijo krajevni (mestni, rajonski) ljudski odbori tri dni pred volitvami.

25. člen

Volišča, ki naj bodo v najpripravnejših poslopih, odredi okrajna (mestna) volilna komisija; za to, da so za volitve pravočasno pripravljena, skrbijo krajevni (mestni, rajonski) ljudski odbori.

V krajih ki imajo nad 800 volivcev, naj bo glasovanje na več voliščih; v tem primeru mora imeti vsako volišče svojo številko.

V bolnicah, porodnišnicah, invalidskih domovih in podobnih ustanovah, v katerih je nad 25 volivcev, se odredijo posebna volišča.

Krajevni (mestni, rajonski) ljudski odbor objavi volišče oziroma volišča na krajevno običajen način najmanj osem dni pred dnevom volitev ter navede, kateri volivci bodo glasovali na posameznih voliščih.

V malih krajih sme okrajna volilna komisija odrediti za dva ali več krajev skupno volišče, toda tako, da ne sme biti združenih na eno volišče več kot 800 volivcev.

26. člen

Za vsako volišče se postavi volilni odbor, sestavljen iz predsednika in dveh članov; vsem trem se odredijo namestniki. Predsednika, člane in namestnike volilnih odborov imenuje za vsa volišča svojega območja okrajna (mestna) volilna komisija na predlog krajevnih (mestnih, rajonskih) izvršilnih odborov.

Volilna komisija izroči imenovanemu predsedniku volilnega odbora proti potrdilu odlok o imenovanju volilnega odbora, podpisan od predsednika in enega člana volilne komisije.

27. člen

Najpozneje tri dni pred volitvami sme vsak posamezni kandidat prijaviti okrajni (mestni) volilni komisiji za vsako volišče volilne enote po enega zaupnika in njegovega namestnika.

Predsednik volilne komisije izda najpozneje v 48 urah potrdilo vsakemu prijavljenemu zaupniku in namestniku s pečatom okrajnega ljudskega odbora in s svojim podpisom ter sporoči takoj imena zaupnikov in namestnikov krajevnemu (mestnemu, rajonskemu) ljudskemu odboru, v katerega območju je volišče, za katero so odrejeni. Potrdilo, ki ga izda volilna komisija, je zaupniku in njegovemu namestniku legitimacija, da je upravičen sodelovati pri vsem delu volilnega odbora.

28. člen

Krajevni (mestni, rajonski) ljudski odbor je skupno z volilnim odborom dolžan določiti v bližini volišča pripravno mesto, na katerem zaupniki kandidatov javno razobesijo objave kandidatur in volilna gesla. To mesto je treba dati zaupnikom na razpolago najpozneje 48 ur pred začetkom volitev.

29. člen

Dan pred volitvami se zbera ob 3. uri popoldne vsi člani volilnega odbora ali njihovi namestniki v poslopju, v katerem se bo glasovalo, ter prevzamejo proti potrdilu od krajevnega (mestnega, rajonskega) ljudskega odbora skrinjice s ključi, ustrezno število kroglic, stalni volilni imenik, tiskovine z objavo kandidatur in vse, kar je potrebno za izvedbo volitev. Skrinjice morajo pregledati in se prepričati, ali so v redu. Nato predsednik zaklene skrinjice z dvema ključema ter zapečati njih ustja tako, da je vsaka skrinjica popolnoma zaprta; en ključ vzame predsednik, drugega pa eden izmed članov volilnega odbora.

30. člen

Skrinjice kandidatov se postavijo po tisti vrsti, po kateri so bile kandidature potrjene; skrinjice med seboj vezanih kandidatov (16. člen) se postavijo po vrsti skupaj. K vsaki skrinjici postavi volilni odbor na viden in nedvoumen način tiskovino z objavo kandidature. Za temi skrinjicami se postavi skrinjica brez navedbe kandidata (skrinjica brez liste), v katero lahko oddajo kroglice tisti glasovalci, ki ne žele glasovati za nobenega izmed postavljenih kandidatov.

31. člen

Ko volilni odbor vse to izvrši, napravi o svojem delu zapisnik v enem izvodu. Zapisnik podpišejo člani volilnega odbora in navzoči zaupniki kandidatov. Nato zaprejo okna, odidejo iz volilnega prostora, ga zaklenejo, zapečatijo vrata, ključ pa vzame predsednik volilnega odbora.

Končno odredi volilni odbor stražo, da poslopje, v katerem bodo volitve, neprestano straži.

32. člen

Na dan volitev se zbere ob 7. uri zjutraj volilni odbor v volilnem poslopju, odpre volilni prostor in vstopi. Ko se prepriča, da so skrinjice in kroglice ter vse ostalo v redu, sestavi v enem izvodu zapisnik in v njem potrdi ugotovljeno stanje ter odpre ustja skrinjic in tudi to vpiše v zapisnik. Zapisnik podpišejo vsi člani volilnega odbora in navzoči zaupniki kandidatov.

Nato predsednik takoj razglasi, da se začne glasovanje.

33. člen

Predsednik volilnega odbora skrbi z drugimi člani odbora za vzdrževanje reda in miru v času glasovanja. Če je potreba, zahteva predsednik pomoč narodne milice, ki je ta dan na volišču pod njegovim vodstvom.

34. člen

Ves čas, dokler traja glasovanje, morajo biti navzoči vsi člani odbora oziroma njihovi namestniki.

Ako kandidatov zaupnik zapusti volišče, se to vpiše v zapisnik, a volitve se nadaljujejo brez njega.

35. člen

Nihče ne sme priti na volišče z orožjem ali nevarnim orodjem, razen v primeru, o katerem govori 33. člen.

36. člen

V prostor, v katerem se glasuje, vstopajo volivci po vrsti drug za drugim, toda nikdar več kakor po deset na enkrat.

37. člen

Praviloma glasuje volivec na volišču, v katerega volilni imenik je vpisan.

Volivci pa, ki po razpisu volitev spremenijo svoje prebivališče, kakor tudi tisti, ki iz opravičenih razlogov v zvezi z zaposlitvijo (n. pr. železniško vozno osebje), v zvezi s šolanjem ali uradnim poslom ali v zvezi z volilnimi dejanji (člani volilnih odborov in njihovi namestniki, zaupniki kandidatov in njihovi namestniki) na dan volitev niso v kraju, kjer so vpisani v volilni imenik, smejo glasovati v kraju, v katerem so na dan volitev, če predložijo potrdilo, da so vpisani v volilni imenik. To potrdilo jim izda na njihovo zahtevo krajevni (mestni, rajonski) ljudski odbor kraja, v katerem so vpisani v volilni imenik; taka potrdila se smejo izdajati od dne razpisa volitev pa do tretjega dne pred volitvami; pri izdajanju potrdila se v stalnem volilnem imeniku v pripombi naznači, da je zadevni osebi izdano potrdilo o volilni pravici in da bo na dan volitev ta oseba glasovala na drugem kraju. Takemu volivcu odvzame volilni odbor ob glasovanju to potrdilo in ga priloži zapisniku o svojem delu, v katerega tudi vpiše, koliko takih volivcev je na tem volišču glasovalo.

Volivec, kateremu je bilo tako potrdilo izdano, sme voliti na svojem volišču le, ako ob glasovanju potrdilo vrne; to se vpiše v volilni imenik in v zapisnik o delu volilnega odbora.

38. člen

Vsak volivec mora na predsednikov poziv glasno povedati svoje rodbinsko in rojstno ime ter poklic, a v krajih, kjer je več volišč, tudi svoje stanovanje. Predsednik legitimira volivca ali na drug način ugotovi njegovo istovetnost.

Nato ugotovi predsednik, kolikor ni postopati po določbah drugega odstavka prejšnjega člena, ali je volivec vpisan v volilni imenik; ako je vpisan, obkroži njegovo zaporedno številko v volilnem imeniku v znak, da je vpisani prišel glasovat. Hkrati vpiše tisti, ki vodi seznam glasujočih, po zaporedni številki rodbinsko in rojstno ime glasovalca ter številko, pod katero je vpisan v volilni imenik.

39. člen

Nato objasni predsednik volivcu način glasovanja, mu izroči kroglico ter ga napoti na mesto, kjer se glasuje.

Predsednik ali eden izmed članov volilnega odbora pojasni vsakemu volivcu pred glasovanjem, kateremu kandidatu pripada vsaka glasovalna

skrinjica. Vsak kandidatov zaupnik ali njegov namestnik ima pravico volivcu povedati, kateri politični organizaciji pripada določeni kandidat in katera je njegova skrinjica.

Na volišču je prepovedana vsakršna agitacija za kakega kandidata.

40. člen

Glasuje se na tale način:

Ko volivec sprejme kroglico, jo položi v dlan desne roke ali v levo, če desne nima, nato roko zapre in s tako zaprto roko pristopi po vrsti k vsaki skrinjici ter s tako zaprto roko seže v vsako skrinjico. Kroglico spusti v tisto skrinjico, ki pripada kandidatu, za katerega namerava oddati svoj glas, oziroma v »skrinjico brez liste«, če ne želi glasovati za nobenega kandidata. Ko potegne volivec roko iz zadnje skrinjice, jo pred vsemi odpre, da lahko vsakdo vidi, da v roki ni več kroglice.

Ves čas, ko volivec glasuje, pazijo predsednik in člani volilnega odbora, da volivec ne premesti kroglice v drugo roko in da je ne odnese s seboj.

41. člen

Volivec, ki bi zaradi kake telesne hibe ne mogel glasovati na način, ki je predpisan v prejšnjem členu, ima pravico pripeljati s seboj osebo, ki odda glas pamesto njega. O tem izda volilni odbor odločbo in jo vpiše v zapisnik.

42. člen

Ko volivec konča glasovanje, se mora odstraniti z volišča. Za volišče se šteje poslopje, v katerem se voli, in njegovo dvorišče.

43. člen

Volilni odbor ne sme odreči glasovanja osebi, ki je vpisana v stalni volilni imenik. Ako ima posamezni član odbora ali kateri izmed zaupnikov kaj pripomniti, se to vpiše v zapisnik.

Ako se pojavi kak volivec za glasovanje, a je že kdo drug na njegovo ime glasoval, odredi predsednik volilnega odbora, da se njegovo rodbinsko in rojstno ime, poklic in bivališče vpišejo v zapisnik, a mu ne da glasovati.

44. člen

Glasovanje traja nepretrgoma ves dan do 7. ure zvečer. Samo v primeru nereda se smejo s privolitvijo večine volilnega odbora prekiniti volitve za čas, dokler se ne vzpostavi red. Povod za nered in za koliko časa so se morale volitve prekiniti, se vpiše v zapisnik.

Ob 7. uri zvečer se dvorišče ali poslopje, ako dvorišča ni, zapre in nihče se ne sme več pustiti noter; volivcem pa, ki so tedaj še v poslopju ali na dvorišču volišča, še dovoli glasovanje.

Ako se je moralo glasovanje zaradi nereda prekiniti za več kakor eno uro, se glasovanje za toliko časa podaljša.

45. člen

Ves čas glasovanja se piše zapisnik o vseh dejstvih, ki so važna za potek volitev. Zapisnik se piše v enem izvodu.

Vsak član odbora in vsak kandidatov zaupnik sme dajati na zapisnik svoja posebna mnenja in staviti svoje pripombe.

Vsi člani odbora morajo zapisnik podpisati; zapisnik podpišejo tudi zaupniki kandidatov, ako pa se ti ne bi podpisali, velja zapisnik tudi brez njihovih podpisov.

GLASOVANJE VOJAŠKIH OSEB

46. člen

Pri volitvah poslancev za Ljudsko skupščino LRS imajo volilno pravico vojaške osebe, ki so vpisane v vojaških volilnih imenikih na ozemlju Ljudske republike Slovenije, če so državljani Ljudske republike Slovenije. Vojaški volilni imenik ali overjeni izpisek iz tega imenika se predloži vsaj pet dni pred dnevom volitev okrajni (mestni) volilni komisiji, v katere območju je sedež vojaške enote, komande ali ustanove.

Volilna komisija odloči v sporazumu z vojaško komando, na katerih voliščih bodo glasovale vojaške osebe, in pošlje volilnemu odboru tega volišča vojaški volilni imenik ali overjen izpisek iz imenika.

V ostalem veljajo glede glasovanja vojaških oseb isti predpisi kakor za glasovanje drugih volivcev.

UGOTAVLJANJE VOLILNIH REZULTATOV NA VOLIŠČIH

47. člen

Ko se glasovanje konča, prešteje volilni odbor neuporabljene kroglice ter jih spravi v posebno vrečico, jo zapre in zapečati.

48. člen

Nato ugotovi volilni odbor po volilnem imeniku in po seznamu tistih, ki so glasovali, skupno število oddanih glasov. Ko je to ugotovljeno, začne odpirati skrinjice in preštovati kroglice po vrsti, kakor so skrinjice postavljene.

Predsednik prešteje pred vsemi člani odbora in navzočimi zaupniki kandidatov kroglice na ta način: ko jih našteje sto, jih izroči enemu izmed članov odbora, da jih še ta prešteje, ta pa jih izroči zaupniku tistega kandidata, čigar glasovi se preštovajo, da jih še on v tretjič prešteje; ako ta zaupnik ni navzoč, opravi to tretje preštevanje tretji član odbora ali zaupnik kakega drugega kandidata. To se ponavlja za vsako skupino, dokler se ne preštejejo vse kroglice ene skrinjice. Nato se takoj vpiše v zapisnik z besedami številka skrinjice, ime kandidata, za katerega je ta skrinjica sprejemala glasove, in z besedami število kroglic, ki so bile v skrinjici. Vsi člani odbora in zaupniki kandidatov se nato podpišejo.

Na enak način se preštejejo vse kroglice tudi v drugih skrinjicah in ugotovi število oddanih glasov ter se vse vpiše v zapisnik.

Ko se preštevanje konča, podpišejo vsi člani odbora in navzoči zaupniki kandidatov. Pod podpisom se pritisne pečat krajevnega (mestnega, rajonskega) ljudskega odbora. Zapisnik se napravi v enem izvodu. Posebna mnenja in pripombe o delu odbora so tudi tukaj dovoljene.

Zaupnikom kandidatov se sme na njihovo zahtevo izdati po en overjen prepis teh zapisnikov.

Nato razglasi predsednik volilnega odbora javno pred volilnim poslopljem, koliko je kateri kandidat dobil glasov.

49. člen

Vse zapisnike, volilni imenik in seznam glasovalcev spravi odbor v poseben omot in ga pod pečatom krajevnega (mestnega, rajonskega) ljudskega odbora naslovi na okrajno (mestno) volilno komisijo.

Nato pusti volilni odbor ta omot na svoji mizi in odide iz volilnega prostora, ga zaklene na enak način kakor prejšnji dan ter postavi stražo, da neprestano straži prostor, v katerem so ostali volilni spisi, ključ zaklenjenega prostora pa shrani predsednik pri sebi.

Postavljena straža ne sme to noč nikogar in z nikakim izgovorom pustiti v to sobo.

50. člen

Naslednji dan po končanem glasovanju se zbero ob 7. uri zjutraj vsi člani volilnega odbora pred vrati volilnega prostora, ga odprejo in vstopijo. Ko se prepričajo, ali je vse v redu in tako, kakor so pustili, ugotovijo to v zapisniku. Nato vrnejo volilni material krajevemu (mestnemu, rajonskemu) ljudskemu odboru, ki jim vrne njihovo potrdilo. Nato vzame predsednik omot, ki je naslovljen na okrajno (mestno) volilno komisijo, ter krene na pot, da ga odda osebno volilni komisiji. S predsednikom imajo pravico iti tudi zaupniki kandidatov ali njihovi namestniki.

51. člen

Volilni odbor lahko s privolitvijo vseh navzočih zaupnikov kandidatov sklene, da predsednik volilnega odbora takoj po končanih volitvah in po ugotovitvi volilnih rezultatov na volišču odnese volilne spise okrajni (mestni) volilni komisiji. Ta sklep mora biti vpisan v zapisnik o ugotovitvi volilnih rezultatov (48. člen). V tem primeru odpade postopek, predpisan v drugem in tretjem odstavku 49. člena in v 50. členu. Volilni odbor vrne takoj volilni material krajevemu (mestnemu, rajonskemu) ljudskemu odboru, ta pa vrne volilnemu odboru njegovo potrdilo o prejemu volilnega materiala.

52. člen

Ako se na dan volitev na enem ali več voliščih glasovanje iz posebnih vzrokov izjemoma ni moglo končati, odredi okrajna (mestna) volilna komisija, kakor hitro o tem zve, da se na teh voliščih glasovanje opravi naslednjo nedeljo, in obvesti o tem republiško volilno komisijo. Krajevni ljudski odbor je dolžan pravočasno objaviti, kdaj in kje bo naknadno glasovanje.

UGOTAVLJANJE VOLILNIH REZULTATOV PO OKRAJNIH (MESTNIH) VOLILNIH KOMISIJAH

53. člen

Dan po volitvah se sestane ob 8. uri zjutraj okrajna (mestna) volilna komisija zaradi prevzemanja volilnih spisov z volišč in zaradi ugotavljanja volilnih rezultatov. Prinašalcem volilnih spisov mora takoj potrditi prejem.

Pri delu volilne komisije sme biti navzoč po en zaupnik vsakega kandidata; zaupnika prijavi volilni komisiji kandidat najpozneje tri dni pred dnevom volitev.

54. člen

Okrajna (mestna) volilna komisija ugotovi volilne rezultate na podlagi prejetih volilnih spisov; ugotovi, koliko volivcev je vsega skupaj glasovalo v vsaki posamezni volilni enoti, koliko je v vsaki volilni enoti dobil glasov vsak posamezen kandidat ter koliko glasov je bilo oddanih v »skrinjico brez liste«.

Ako se pri tem ugotovi razlika med številom oddanih glasov po seznamu tistih, ki so glasovali, in številom oddanih glasov po kroglicah, velja rezultat po kroglicah.

V vsaki volilni enoti velja za izvoljenega tisti kandidat, ki je v tej volilni enoti dobil največ glasov (relativno večino).

Med seboj vezani kandidati (16. člen) veljajo pri ugotavljanju relativne večine proti drugim kandidatom kot enota in se zanje oddani glasovi seštevajo. Izmed med seboj vezanih kandidatov, ki so skupaj dobili več glasov kot drugi nevezani ali vezani kandidati, velja za izvoljenega tisti, ki je med njimi dobil največ glasov, pri enakosti glasov pa odloči žreb.

Ako sta dobila dva kandidata ali pa več med seboj vezanih kandidatov skupaj in kak drug kandidat enako število glasov, tako da relativne večine ni, odredi okrajna (mestna) volilna komisija za tisto volilno enoto ponovne volitve za prihodnjo nedeljo in obvesti o tem republiško volilno komisijo.

Pri ugotavljanju relativne večine se ne upoštevajo glasovi, oddani v »skrinjico brez liste«.

55. člen

Volilna komisija izda izvoljenim ljudskim poslancem potrdilo o izvolitvi; potrdilo podpišejo predsednik in vsi člani volilne komisije.

Potrdila se izročijo izvoljenim poslancem neposredno ali pa po okrajnem (mestnem) izvršilnem odboru.

Obrazec potrdila predpiše predsednik vlade LRS.

56. člen

O svojem delu spiše volilna komisija zapisnik v enem izvodu in sicer ločeno za vsako volilno enoto.

V zapisniku se zlasti navede, koliko je bilo kandidatov v volilni enoti, katere osebe so bile kandidati in namestniki, koliko glasov je dobil vsak kandidat skupno v vsej volilni enoti, koliko so dobili skupno med seboj vezani kandidati glasov, kateri kandidat je proglašen za ljudskega poslanca, končno koliko glasov je bilo oddanih v »skrinjico brez liste«.

Zapisnik podpišejo vsi člani komisije. Vsak član ima pravico, dati na zapisnik svoje posebno mnenje in staviti pripombe. To velja tudi za zaupnike kandidatov.

Po končanem delu razglasi volilna komisija na oglasni deski okrajnega (mestnega) ljudskega odbora, koliko je vsak kandidat dobil glasov in kateri kandidati so v posameznih volilnih enotah proglašeni za ljudske poslance ter naroči vsem krajevnim (mestnim, rajonskim) ljudskim odborom, naj to na krajevno običajni način razglasijo v vseh krajih posamezne volilne enote oziroma v območju vsake volilne enote.

57. člen

Zapisnike okrajne (mestne) volilne komisije z vsemi prilogami in volilnimi spisi izroči predsednik komisije po najkrajši poti in v najkrajšem času republiški volilni komisiji.

DELO REPUBLIŠKE VOLILNE KOMISIJE

58. člen

Naslednji dan po končanih volitvah se zbere ob 9. uri zjutraj republiška volilna komisija v Ljubljani.

Republiška volilna komisija preizkusi na podlagi prejetih volilnih spisov zakonitost volitev v vsaki volilni enoti.

Ako republiška volilna komisija ugotovi, da je bil kak kandidat nepravilno proglašen za izvoljenega, razveljavi to razglasitev in razglasi za izvoljenega tistega kandidata, ki bi moral ob pravilnem upoštevanju volilnega rezultata in ob pravilni uporabi zakona biti proglašen za izvoljenega.

Ako republiška volilna komisija ugotovi, da so se na kakem volišču izvršile volitve proti predpisom zakona, razveljavi nepravilne volitve na tem volišču in odredi nove za prihodnjo nedeljo. Za razglasitev ponovnih volitev skrbi okrajna (mestna) volilna komisija s pomočjo krajevnih (mestnih, rajonskih) ljudskih odborov. Ako bi volitve na voliščih, na katerih so bile volitve razveljavljene, mogle imeti vpliv na določitev izvoljenega kandidata v isti volilni enoti, razveljavi republiška volilna komisija tudi razglasitev za poslanca, ki jo je izrekla okrajna (mestna) volilna komisija na podlagi nezakonito izvedenih volitev.

O svojih ukrepih po obeh prejšnjih odstavkih tega člena izda republiška volilna komisija pismene odločbe z navedbo razlogov. Te odločbe se vročijo okrajni (mestni) volilni komisiji ter vsem kandidatom in predlagateljem kandidatur prizadete volilne enote.

59. člen

O svojem delu spiše republiška volilna komisija zapisnik. V zapisniku se mora navesti zlasti: koliko je bilo v vsej Ljudski republiki Sloveniji kandidatov, kdo so bili kandidati in njihovi namestniki, koliko je vsak kandidat dobil glasov, koliko so dobili med seboj vezani kandidati skupaj glasov, kateri kandidati so bili izvoljeni za ljudske poslance, koliko glasov je bilo oddanih v »skrinjico brez liste« in koliko glasov je bilo oddanih v Ljudski republiki Sloveniji. V zapisniku morajo biti tudi navedeni vsi ukrepi po tretjem in četrtem odstavku prejšnjega člena.

Zapisnik podpišejo vsi člani komisije; vsak izmed njih ima pravico dati na zapisnik svoje posebno mnenje in svoje pripombe.

60. člen

Ko republiška volilna komisija konča svoje celotno delo, sestavi poročilo za Ljudsko skupščino LRS ter ji ga pošlje skupaj z vsemi volilnimi spisi. To poročilo objavi republiška volilna komisija v Uradnem listu LRS.

KAZENSKE DOLOČBE

61. člen

Kaznuje se po tem zakonu:

1. kdor na kakršen koli način prepreči komu drugemu izvajati volilno pravico ali izvršiti dolžnosti, določene po tem zakonu;

2. kdor s silo ali s pretnjo sile prisili volivca, da glasuje za kakega kandidata ali da podpiše predlog za potrditev kakega kandidata ali pa da odreče na njem svoj podpis;

3. kdor s podkupovanjem vpliva na volivca, da glasuje za kakega kandidata ali da podpiše predlog za potrditev kakega kandidata ali da odreče svoj podpis na njem;

4. član volilnega odbora, ki z zlorabo svojega položaja izvaja pritisk ali sploh na kakršen koli način vpliva na svobodo volivca glede uporabe njegove volilne pravice;

5. volivec, ki glasuje ali poskuša glasovati več kakor enkrat;

6. kdor razen v primerih iz 41. člena glasuje namesto drugega ali kdor glasuje pod drugim imenom ali to poskusi;

7. kdor na kateri koli način prekrši tajnost glasovanja;

8. kdor fizično napade volilni odbor, volilno komisijo ali katerega teh članov ali kakega zaupnika kandidata ali na kak drug način ovira delo volilnega odbora ali volilne komisije;

9. kdor pride na volišče z orožjem ali nevarnim orodjem, razen v primeru, kadar predsednik volilnega odbora zahteva pomoč od pristojnih organov ljudske oblasti;

10. kdor namenoma poškoduje, uniči ali odnese kakršno koli listino o volitvah ali kakršen koli predmet, ki služi za volitve, ali spremeni število glasov z dodajanjem, odvzemanjem ali kako drugače;

11. stražar, ki je določen za straženje volilnega poslopja oziroma volilnih prostorov, ako dopusti, da kdo stori katero izmed dejanj, navedenih v prejšnji točki;

12. kdor brez pooblastila predružači predlog za potrditev kandidata, ko so ga predlagatelji že podpisali;

13. člani volilnega odbora, ako dopustijo, da glasuje kdo, ki ga ni v stalnem volilnem imeniku, ali da glasuje kdo, ki je že glasoval, ali če vedoma dopustijo, da kdo lažno glasuje na tuje ime; ako brez opravičenega razloga skrajšajo ali podaljšajo čas za prejemanje glasov; ako brez opravičenega razloga menjajo volišče, ki je bilo že odrejeno in objavljeno;

14. člani volilnega odbora, katerim je bilo sporočeno, da so odrejeni za to dolžnost, ako ne pridejo ob določenem času in na določeno mesto za opravljanje dolžnosti, pa ne morejo opravičiti svojega izostanka, ali brez opravičenega razloga zapustijo svoje mesto ali odrečejo podpis na zapisniku o volilnem delu;

15. kdor namenoma nepravilno piše volilni zapisnik ali v njem kaj popravi ali vanj vstavi, ko je že podpisan;

16. kdor brez poziva predsednika volilnega odbora ukaže pripeljati ali brez takega ukaza pripelje oboroženo silo na volišče;

17. oblastveni organ, ki pokliče kakega državljana na odgovornost zaradi glasovanja na volitvah po tem zakonu ali zahteva od njega, da naj pove, za koga je glasoval;

18. kdor zagreši kako drugo zlonamerno kršitev predpisov tega zakona, kolikor se zanj ne kaznuje po naslednjem členu.

Za dejanja, navedena v tem členu, so naslednje kazni po teži dejanja:

1. denarna kazen do 20.000 din;
2. odvzem prostosti.

V hujših primerih se sme izreči tudi izguba državljanskih pravic.

62. člen

Kaznuje se z denarno kaznijo do 5.000 din ali s poboljševalnim delom do 6 mesecev:

1. kdor se pri glasovanju nedostojno vede in kdor potem, ko je glasoval oziroma ko se je ugotovilo, da ni vpisan v stalni volilni imenik, noče na opomih predsednika volilnega odbora oditi iz poslopja, v katerem se glasuje;

2. kdor razžali volilni odbor ali kakega njegovega člana;

3. kdor v nasprotju s 24. členom tega zakona toči ali na kak drugi način daje alkoholne pijače.

63. člen

Ako predpisuje za dejanja iz prejšnjih dveh členov že kak drug zakon strožje kazni, se storilec kaznuje po tem drugem zakonu.

64. člen

Za kazenski postopek so pristojna okrajna sodišča.

Postopek se uvede na prijavo katere koli osebe ali po službeni dolžnosti.

Zoper razsodbo okrajnega sodišča se sme vložiti pritožba na okrožno sodišče v 8 dneh po prejemu razsodbe.

65. člen

Vsa po tem zakonu kazniva dejanja, ki jih volilni odbor pri svojem uradnem poslovanju ugotovi, mora vpisati v zapisnik o svojem delu in izpisek iz zapisnika poslati javnemu tožilcu.

KONČNE DOLOČBE

66. člen

Zoper nepravilnosti med volitvami in zoper odločbe volilnih komisij ima vsak volivec, politična in družbena organizacija pravico do pritožbe na Ljudsko skupščino LRS. Pritožbe se pošljejo Ljudski skupščini ali neposredno ali pa po republiški volilni komisiji.

67. člen

Vse listine, predlogi za potrditev kandidata, overitve, pritožbe ter druge vloge in opravila po tem zakonu so prosti vseh državnih pristojbin.

68. člen

Predpisi tega zakona se uporabljajo smiselno v vseh primerih, v katerih so potrebne nove volitve v posameznih volilnih enotah.

69. člen

Predsednik vlade LRS je pooblaščen, da izdaja obvezna navodila za uporabo tega zakona.

70. člen

Ta zakon velja od dneva objave v Uradnem listu LRS.

OBRAZLOŽITEV

zakona o potrditvi, spremembah in dopolnitvah zakona o volitvah ljudskih poslancev za Ustavodajno skupščino LRS

Zakon je bil mišljen samo za volitve v Ustavodajno skupščino in za naknadne volitve v posameznih volilnih enotah (68. člen zakona.) Predlaga se, da naj bi zakon veljal, dokler ne bo sprejet nov zakon o volitvah poslancev za Ljudsko skupščino LRS. To je izraženo s preimenovanjem zakona s tem, da se na vseh mestih, kjer je govora o Ustavodajni skupščini, preimenuje v Ljudsko skupščino LRS in da se 68. člen zakona odpravi.

Druga novost je vskladenje 4. člena zakona z določbo republiške ustave, da imajo volilno pravico za volitve ljudskih poslancev Ljudske skupščine LRS samo državljani Ljudske republike Slovenije.

Tretja sprememba je v tem, da so določbe o overitvi podpisov vskladene s predpisi zveznega zakona z dne 1. decembra 1947 o overitvi podpisov pisave in prepisov.

Dopolnitev zakona o volitvah obstoja v tem, da se uvede skrinjica brez liste enako kot jo pozna zvezni zakon o volitvah ljudskih odbornikov.

LJUDSKA SKUPŠČINA LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Zak. o. 7/48.

LJUDSKI SKUPŠČINI LRS

v

Ljubljani.

POROČILO

zakonodajnega odbora k predlogu zakona o potrditvi, spremembah in dopolnitvah zakona o volitvah ljudskih poslancev za Ustavodajno skupščino Ljudske republike Slovenije

Navedeni zakonski predlog je obravnaval odbor na svoji seji dne 10. februarja 1948. Predvsem zaradi tega, ker lahko nastane potreba po dopolnilnih volitvah ljudskega poslanca v kaki volilni enoti in ker dose-danji zakon o volitvah ljudskih poslancev za Ustavodajno skupščino LRS ni več popolnoma v skladu z ustavo LRS, posebno z njenim 54. členom, nadalje, ker zahteva demokratični princip uvedbo skrinjice brez liste, ki je uvedena za volitve ljudskih poslancev za Ljudsko skupščino FLRJ in tudi za volitve odbornikov ljudskih odborov, je zakonodajni odbor soglasno smatral za nujno, da se predmetni zakonski predlog, ki je v soglasju z ustavama FLRJ in LRS ter zveznimi zakoni, sprejme.

Razpravljajoč od člana do člana je odbor soglasno sprejel vse člene v predlagani obliki in tudi soglasno sprejel zakonski predlog v celoti brez vsake spremembe.

Končno je bilo to poročilo prečitano in soglasno odobreno. Za svojega poročevalca je odbor določil svojega tajnika.

Odbor pošilja poročilo Ljudski skupščini LRS s predlogom, da ga v celoti sprejme in zakonski predlog uzakoni brez vsake spremembe.

Ljubljana, dne 12. februarja 1948.

Tajnik:
Dr. Stanko Štor l. r.

Predsednik:
Viktor Avbelj l. r.

Člani:

Jože Petejan l. r.
Dr. Anton Melik l. r.
Alojz Vrhovec l. r.

Alojz Colarič l. r.
Niko Jakofčič l. r.
Dr. Heli Modic l. r.

Boris Kalin l. r.

PREDLOG ZAKONA

O POTRDTVU, SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O AGRARNI REFORMI IN KOLONIZACIJI V SLOVENIJI Z DNE 17. DECEMBRA 1945 TER ZAKONA O DOPOLNITVAH IN SPREMEMBAH ZAKONA O AGRARNI REFORMI IN KOLONIZACIJI V SLOVENIJI Z DNE 6. APRILA 1946

Potrdita se:

1. zakon o agrarni reformi in kolonizaciji v Sloveniji z dne 17. decembra 1945 (Uradni list št. 596/62-45) in

2. zakon o dopolnitvah in spremembah zakona o agrarni reformi in kolonizaciji v Sloveniji z dne 6. aprila 1946 (Uradni list št. 125/50-46)

ter ostaneta v veljavi s spremembami in dopolnitvami po tem zakonu, tako da se njuno spremenjeno in prečiščeno besedilo glasi:

ZAKON O AGRARNI REFORMI IN KOLONIZACIJI V LJUDSKI REPUBLIKI SLOVENIJI

SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Da se zemlja pravilneje razdeli, se v Ljudski republiki Sloveniji izvede agrarna reforma in ustvari zemljiški sklad; iz tega sklada se bo zemlja dodelila poljedelcem, ki nimajo zemlje ali je imajo premalo.

2. člen

Zemlja postane last gospodarstva (domačinstva), kateremu je dodeljena. Lastninska pravica se vpiše v zemljiški knjigi na vse člane gospodarstva, tako da imajo vsi enake solastninske pravice. To velja tudi za dodelitev zemlje po 2. odstavku 24. člena.

3. člen

1. Za ugotovitev, katero posestvo spada po tem zakonu pod agrarno reformo, je glede lastnine odločilno zemljiškoknjižno stanje, glede površine in kulture pa katastrsko stanje na dan 10. julija 1945, ko je bil uveljavljen odlok zveznega ministra za notranje zadeve o prepovedi prodajanja, kupovanja in zadolževanja kmetijskih zemljišč, gozdov, kmetijskih poslopij in objektov. Če katastrski ali zemljiškoknjižni podatki niso točni, je odločilno dejansko stanje.

2. Lastninske spremembe, ki so se izvršile pred 10. julijem 1945 in niso vpisane v zemljiško knjigo, se upoštevajo po določbah, ki jih bo izdal minister za kmetijstvo.

3. Za obdelovalno zemljo se po tem zakonu štejejo njive, vrtovi, sadovnjaki, vinogradi, travniki in taki pašniki, ki so primerni za obdelavo.

4. H kmetijskemu in gozdnemu inventarju, ki se razlasti po določbah tega zakona, se šteje tudi hišni inventar, ki je potreben za redno obratovanje na posestvu, kakor tudi žage, vinske kleti in druge podobne naprave tega posestva z vsem inventarjem.

5. V odvzetem presežku zemljiških posestev, ki se ne razlastijo v celoti, mora biti sorazmeren del njiv.

4. člen

1. Zemljiška posestva moža in žene se štejejo za eno posestvo, če 10. julija 1945 nista bila sodno ločena, ne glede na to, ali sta samostojna zemljiška lastnika ali solastnika.

2. Za eno posestvo se štejejo tudi zemljiška posestva solastnikov, ki živijo v skupnem gospodinjstvu.

3. Za eno posestvo se šteje nadalje solastnina ene osebe na več zemljiških posestvih, kakor tudi lastnina osebe, ki ima poleg svoje zemljiške posesti tudi lastninske deleže na drugih zemljiških posestvih.

4. Če ima lastnik zemljiška posestva v več krajih, se ta posestva štejejo kot eno zemljiško posestvo, četudi je del teh posestev v kaki drugi ljudski republiki Federativne ljudske republike Jugoslavije.

5. člen

1. Dodeljena zemlja se prepíše na novega lastnika brez bremen in dolgov.

2. Dodeljena zemlja ostane obremenjena samo s tistimi služnostmi, ki so iz gospodarskih ozirov nujno potrebne. S temi služnostmi ostane zemlja obremenjena tudi, če preide v državno last.

3. Nujno potrebne služnosti se pri izvedbi agrarne reforme lahko tudi na novo ustanovijo.

4. Zemlja, ki jo obdržijo dosedanji lastniki v svoji lasti, ostane obremenjena s tistimi stvarnimi bremenmi, ki obremenjujejo samo njim preostali del zemlje, ter s sorazmernim delom dolgov in drugih bremen, ki ustrezajo obdržani površini zemlje.

5. Vse služnosti, tako na obdržani kakor tudi na dodeljeni zemlji, ki niso nujno potrebne, ugasnejo in se izbrišejo iz zemljiške knjige. Ugasnejo in izbrišejo se tudi pravice in dolžnosti, izvirajoče iz patronata in lovski rezervati.

6. Kolikor vprašanje dolgov in bremen ni rešeno s tem zakonom, je rešeno z zakonom o ureditvi bremen, vknjiženih na nepremičninah, ki so

prešle v last države po zakonu o agrarni reformi in kolonizaciji, in po splošnem zakonu o ravnanju z razlaščenimi in zaplenjenimi gozdnimi posestvi.

RAZLASTITEV

6. člen

Da se doseže namen, naveden v 1. členu, se po določbah tega zakona razlastijo:

- a) veleposestva,
- b) zemljiška posestva bank, podjetij, delniških družb in drugih zasebnih pravnih oseb,
- c) zemljiška posestva cerkva, samostanov in verskih ustanov ter vseh vrst ustanov (zadužbin), posvetnih in verskih,
- č) zemljiška posestva, ki so med vojno iz katerega koli razloga ostala brez lastnika in brez pravnega naslednika,
- d) presežek zemljiških posestev nekmetov, ki niso veleposestniki,
- e) presežek kmečkih posestev.

7. člen

Veleposestva

1. Za veleposestva se po tem zakonu štejejo tista kmetijska in gozdna posestva, katerih lastniki ne obdelujejo zemlje sami s svojo družino, ampak z najeto delovno silo ali pa jo dajejo drugim v zakup ali v obdelovanje, če ima več kot 45 ha skupne površine ali pa več kot 25 ha obdelovalne zemlje.

2. Veleposestva se razlastijo v celoti z vsemi zgradbami in napravami, vsem živim in mrtvim kmetijskim in vsem gozdnim inventarjem brez odškodnine. Razlastijo se tudi pridelki in vse obstoječe zaloge lesa.

3. Če se ugotovi, da lastnik veleposestva nima razen tega veleposestva nobene druge imovine in tudi ne drugega poklica, od katerega bi mogel živeti, in so mu bili dohodki od tega veleposestva izključno sredstvo za preživljanje, tako da bi z razlastitvijo po 2. odstavku tega člena ostal brez sredstev za preživljanje, se takemu lastniku razen hiše za stanovanje s pripadajočimi stvarmi izjemoma pusti 5 ha obdelovalne zemlje in ustrezajoči del gospodarskih zgradb ter živega in mrtvega inventarja.

4. Če nima veleposestnik več kakor eno stanovanjsko hišo, se mu ta hiša ne odvzame. Gradovi (dvorci) se ne štejejo za stanovanjske hiše.

5. Če veleposestniku ni mogoče pustiti po 3. in 4. odstavku tega člena zemlje in hiše na dosedanjem posestvu, se mu dodeli zemlja in hiša na drugem kraju v tej okolici.

6. Odločbe po 3., 4. in 5. odstavku tega člena izdajajo v prvi stopnji okrožne komisije za agrarno reformo, o pritožbah pa odloča dokončno minister za kmetijstvo.

8. člen

Zemljiška posestva bank, podjetij, delniških družb in drugih zasebnih pravnih oseb

1. Zemljiška posestva bank, podjetij, delniških družb in drugih zasebnih pravnih oseb se razlastijo v celoti z vsemi zgradbami in napravami, vsem živim in mrtvim kmetijskim in vsem gozdnim inventarjem brez odškodnine.

2. Pod razlastitev po tem členu ne spadajo zemljiška posestva zadrug za skupno obdelavo in izkoriščanje zemlje ter zemljiška posestva agrarnih skupnosti, če so njih člani oziroma udeleženci kmetje. Vprašanje izkoriščanja zemlje po agrarnih skupnostih in vprašanje lastnine te zemlje je rešeno s posebnim zakonom.

3. Vprašanje obveznosti zadrug, ki se jim odvzame zemlja po določbah tega člena, bo urejeno posebej.

4. Bankam, podjetjem, delniškim družbam in drugim zasebnim pravnim osebam se pusti tisti del zemljišč, ki jim je nujno potreben za industrijske, gradbene, znanstvene, kulturne in druge obče koristne namene. Odločbe o tem bo izdajal minister za kmetijstvo.

9. člen

Zemljiška posestva cerkva, samostanov in verskih ustanov ter vseh vrst ustanov (zadužbin), posvetnih in verskih

1. Zemljiška posestva cerkva, samostanov in verskih ustanov se razlastijo z zgradbami in napravami ter živim in mrtvim kmetijskim in gozdnim inventarjem brez odškodnine.

2. Cerkve, samostani in verske ustanove obdržijo 10 ha njiv, vrtov, sadovnjakov, vinogradov, travnikov, ledin in gozdov. Cerkevna in nadarbinska zemljiška posestva ter zemljiška posestva drugih verskih ustanov v okviru ene župnije se štejejo za eno celoto.

3. Verskim ustanovam, cerkvam, samostanom in cerkvenim oblastem večjega pomena ali večje zgodovinske vrednosti se pusti do 30 ha obdelovalne zemlje in do 30 ha gozdov.

4. Celokupna zemljiška posestva ustanov (zadužbin) z vsemi zgradbami in napravami, z vsem živim in mrtvim kmetijskim in vsem gozdnim inventarjem se razlastijo brez odškodnine.

10. člen

Zemljiška posestva, ki so med vojno iz katerega koli razloga ostala brez lastnika in brez pravnega naslednika

1. Razlastijo se zemljiška posestva, ki so med vojno izgubila lastnika, četa nima nobenega pravnega naslednika.

2. Taká zemljiška posestva se razlastijo v celoti in brez odškodnine z vsemi zgradbami in napravami, vsem živim in mrtvim kmetijskim in vsem gozdnim inventarjem.

11. člen

Presežek zemljiških posestev nekmetov, ki niso veleposestniki

1. Določbe tega člena veljajo za zemljiška posestva oseb, ki niso veleposestniki, ki pa po svojem glavnem poklicu niso kmetje in posestva ne obdelujejo sami s svojo družino, temveč z najeto delovno silo ali pa ga dajejo v zakup.

2. Razlasti se presežek nad 3 ha zemlje oziroma nad 5 ha gozda v gozdnih predelih, kjer ni obdelovalne zemlje.

3. V odvzetem presežku mora biti sorazmeren del njiv. Lastnik si sme pridržati, če to ni v nasprotju z javnimi potrebami, sadovnjake in vinograde

do določene največje površine. Zgradbe ter živi in mrtvi inventar na teh zemljiščih se ne razlastijo.

4. Za razlašeni presežek zemlje se plača odškodnina v višini enoletnega donosa na hektar. Način ugotavljanja donosa predpiše minister za kmetijstvo.

12. člen

Presežek kmečkih posestev

1. Za kmečka posestva se štejejo tista zemljiška posestva, katerih lastniki so kmetje in obdelujejo zemljo sami s svojo družino.

2. Za kmečka posestva se štejejo tudi zemljiška posestva delavcev in izseljencev, četudi zemlje ne obdelujejo sami.

3. Za kmečka posestva se štejejo nadalje tudi tista zemljiška posestva kmečkih in obrtniških družin, katerih lastniki so zaradi vojne ali kakih drugih okoliščin ostali brez zadostne delovne sile in so prisiljeni obdelovati zemljo z najeto delovno silo ali pa jo dajati drugim v obdelovanje.

4. Razlasti se presežek kmečkih posestev nad 20 do 35 ha obdelovalne zemlje in nad 10 do 25 ha gozda, tako da skupna površina obdelovalne zemlje in gozda ne sme presegati 45 ha.

5. Pri kmečkih posestvih z izredno slabo donosnostjo lahko minister za kmetijstvo največje površine obdelovalne zemlje in gozda primerno zviša.

6. Zgradbe, naprave, živi in mrtvi kmetijski ter gozdni inventar kmečkih posestev se ne razlasti.

7. Za razlašeni presežek kmečkih posestev se plača odškodnina v višini enoletnega donosa na hektar. Donos se ugotavlja, kakor je določeno v 4. odstavku 11. člena.

13. člen

V izjemnih, iz gospodarskih ozirov nujnih primerih lahko minister za kmetijstvo zaokroži največje površine, ki se po določbah tega zakona pustijo dosedanjim lastnikom, na pol hektara navzgor ali navzdol.

ZEMLJIŠKI SKLAD

14. člen

1. Zemlja, zgradbe in naprave ter živi in mrtvi kmetijski inventar, ki se razlastijo po 6. členu tega zakona, preidejo v zemljiški sklad agrarne reforme in kolonizacije.

2. Traktorji, stroji in velike kmetijske priprave teh posestev ter posestev, naštetih v točkah a) in b) 3. odstavka tega člena, preidejo v inventar kmetijskih strojnih postaj, razen če je razlašeno zemljišče določeno za državno kmetijsko posestvo.

3. Poleg tega spadajo v zemljiški sklad tudi:

a) zemljiška posestva nemške države in njenih državljanov ter pripadnikov nemške narodnosti, ki so bila zaplenjena po odloku AVNOJ z dne 21. novembra 1944;

b) zemljiška posestva narodnih sovražnikov in drugih oseb, zaplenjena s pravnomočnimi sodnimi razsodbami in odločbami;

c) zemlja, ki jo država izloči iz svoje lastnine za dodelitev siromašnim kmetom in borcem.

15. člen

1. Ureditev zemljiškega sklada agrarne reforme in kolonizacije bo predpisana posebej.

2. S skladom razpolaga minister za kmetijstvo.

16. člen

1. V zemljiški sklad ne spadajo:

a) razlaščena in zaplenjena zemljišča oziroma zemljiška posestva, ki so nujno potrebna zveznim, republiškim in lokalnim državnim kmetijskim posestvom, socialnim, znanstvenim, prosvetnim, kulturnim, sindikalnim, gospodarskim in drugim občekoristnim ustanovam ter zemljišča za vojaške potrebe;

b) razlaščeni gozdovi in razlaščeni gozdni inventar, ki preidejo v državno last in upravo.

2. Dodeljena zemljišča ostanejo državna last in se dajejo ustanovam, navedenim v točki a) 1. odstavka tega člena, le v izkoriščanje. Glede dodeljevanja razlaščenih in zaplenjenih gozdov veljajo posebni predpisi.

3. Podrobne pogoje o dodeljevanju in izkoriščanju teh zemljišč predpiše s posebnim pravilnikom minister za kmetijstvo.

DODELITEV ZEMLJE

17. člen

1. Iz zemljiškega sklada se zemlja in zemljiška posestva dodeljujejo poljedelcem brez zemlje in takim, ki imajo malo zemlje, predvsem v kraju, v katerem žive, za naselitev kolonistov pa v krajih, ki jih za to določi minister za kmetijstvo. Za poljedelce se štejejo tudi zadruge za skupno obdelavo in izkoriščanje zemlje.

2. V prvi vrsti imajo pravico do zemlje tile poljedelci:

a) borci in invalidi partizanskih odredov, narodnoosvobodilne vojske in partizanskih odredov Jugoslavije ter jugoslovanske armade;

b) družine in sirote umrlih borcev iz prejšnjega odstavka;

c) žrtve fašističnega nasilja in njih družine, to so osebe, ki so jih okupator ali njegovi pomagači aretirali, mučili, obsodili, internirali ali držali v ujetništvu, in družine na tak način ubitih in umrlih oseb;

č) invalidi iz vojn 1912 do 1918 in aprila leta 1941.

3. Za borce narodnoosvobodilne vojske se štejejo tudi osebe, ki so v zvezi s partizanskimi odredi, NOV in POJ ter jugoslovansko armado aktivno sodelovale proti sovražniku v njegovem zaledju ali na okupiranem ozemlju, ter osebe, ki so na osvobojenem ozemlju aktivno sodelovale s partizanskimi odredi, NOV in POJ ter jugoslovansko armado v borbi proti okupatorju in njegovim pomagačem.

4. Kot družina umrlega borca ali kot družina žrtve fašističnega nasilja se štejejo, ako niso bili aktivno v okupatorjevi službi, njegov zakonski drug, zakonski ali nezakonski otroci, starši, bratje in sestre, ter s pogojem, da jih je umrl borec vzdrževal, drugi člani hišne skupnosti, ki so oddaljeni sorodniki.

5. Pravico do dodelitve zemlje imajo tudi tisti borci iz točke a) 2. odstavka tega člena, ki se prej niso bavili s kmetijstvom, če se zavežejo, da se bodo na dodeljeni zemlji naselili in jo obdelovali s svojo družino.

6. Moški in ženski borci narodnoosvobodilne borbe imajo pri dodeljevanju zemlje enake pravice.

7. Pri dodeljevanju zemlje imajo med borci in invalidi narodnoosvobodilne vojne [točka a) v 2. odstavku tega člena] in med družinami takih borcev [točka b) v 2. odstavku tega člena] prvenstveno borci-prostovoljci in starejši borci (po letih, ko so vstopili v borbo v letih 1941, 1942, 1943) in družine takih borcev; nato invalidi iz vojn 1912. do 1918. leta in iz aprila 1941. leta, žrtve in družine žrtev fašističnega nasilja ter družine takih žrtev in borci iz let 1944 in 1945.

8. Člani družine padlega borca ali žrtve fašističnega nasilja dobe zemljo po temle redu: žena, otroci, starši (oče in mati), bratje in sestre, drugi člani hišne skupnosti.

9. Pravice do dodelitve zemlje nimajo osebe, ki po zakonu nimajo volilne pravice.

18. člen

1. Iz zemljiškega sklada se zemlja dodeljuje upravičencem:

a) po posameznih parcelah za povečanje že obstoječih kmečkih posestev;

b) v obliki zaključnih kmetijskih posestev zaradi naselitve kolonistov.

2. Pri dodeljevanju posameznih parcel ne sme skupna površina posestva z dodeljeno zemljo presežati 5 ha obdelovalne zemlje. Zemljiška posestva, ki se dodeljujejo kolonistom, smejo obsegati največ 5 ha obdelovalne zemlje. Pri izredno slabi donosnosti zemlje lahko minister za kmetijstvo pri dodeljevanju zemlje površino primerno zviša.

3. V bližini večjih mest, kjer je zemlja primerna za vrtnarstvo in druge intenzivne kulture, se agrarnim interesentom dodeli primerno manjša površina.

4. V izjemnih, iz gospodarskih ozirov nujnih primerih lahko minister za kmetijstvo zaokroži največjo dodeljeno površino na pol hektara navzgor ali navzdol.

19. člen

1. Če ima nekmečki lastnik, kateremu se odvzame presežek zemlje po 2. odstavku 11. člena, bližnje sorodnike, ki se bavijo izključno s kmetijstvom, se razlaščeni presežek zemlje vrne oziroma dodeli tem sorodnikom, če nimajo zemlje ali če je nimajo dovolj za preživljanje svoje družine in če je razlaščeni presežek zemlje v taki bližini njihovega zemljiškega posestva, da jim je omogočeno redno obdelovanje zemlje. Zemljiška posest takih sorodnikov z dodeljeno zemljo vred ne sme prekoračiti največjega obsega, določenega za kmečka posestva. V takem primeru je upoštevati imovinsko stanje njihovega gospodarstva kakor tudi število in potrebe agrarnih interesentov v kraju in površino zemljiškega sklada tega kraja.

2. Za bližnje sorodnike se štejejo starši, sinovi in hčere, bratje in sestre, stari starši, strici in tete razlaščenega nekmečkega lastnika.

3. Za tako dodeljeno zemljo razlaščenemu lastniku ne pripada odškodnina po 4. odstavku 11. člena tega zakona, dolgovi in bremena pa se prenesejo na nove lastnike sorazmerno z vrnjeno oziroma z dodeljeno zemljo.

4. Če se je kdo, ki po poklicu ni bil kmet, stalno naselil s svojo družino na svoje zemljiško posestvo vsaj leto dni pred 28. avgustom 1945 ali pa se je naselil takoj po vrnitvi iz narodnoosvobodilne vojske, iz internacije ali prisiljenega izseljeništvu ter se je od tedaj izključno bavil s kmetijstvom,

se šteje za kmeta s pogojem, da za vselej opusti prejšnji poklic in da deset let posestva ne odsvoji, razdeli, podari, zastavi ali da v zakup.

20. člen

Ljudskim odborom lahko dodeli minister za kmetijstvo iz zemljiškega sklada zemljišča, ki so potrebna za občekoristne namene.

21. člen

1. Delavcem in nameščencem tovarn, podjetij, ustanov in uradov lahko dodeli minister za kmetijstvo iz zemljiškega sklada primerna zemljišča za vrtove.

2. Ta zemljišča se dodelijo samo v začasno izkoriščanje v izmeri do največ 2 arov za vsako družino. Pogoje dodeljevanja in izkoriščanja teh zemljišč predpiše minister za kmetijstvo s posebnim pravilnikom.

22. člen

Za invalide osvobodilne vojne, ki so brez družine ali imajo družino nesposobno za obdelovanje zemlje, se bodo na primernih zemljiščih ustanovile posebne kolonije z domovi, šolami in obrtnimi delavnicami.

23. člen

1. Za nepreskrbljene sirote borcev narodnoosvobodilne vojne ter žrtev vojne in fašističnega nasilja se bodo ustanovile posebne otroške kolonije s skupnim kmetijskim zemljiščem, domovi, šolami in delavnicami.

2. Podrobnejše določbe o organizaciji invalidskih in otroških kolonij se predpišejo na podlagi splošnih navodil komisije za agrarno reformo in kolonizacijo pri vladi FLRJ s posebnimi uredbami vlade LRS.

3. Na invalidskih in otroških kolonijah se sme za obdelovanje zemlje uporabljati najeta delovna sila.

24. člen

1. Skupine oseb, katerim je dodeljena zemlja, smejo posamezno dodeljeno jim zemljo strniti zaradi skupnega obdelovanja in o tem sklepati pogodbe najmanj za dobo treh let.

2. Ako skupina oseb, ki imajo po tem zakonu pravico do dodelitve zemlje, ne predloži posameznih zahtevkov za dodelitev zemlje, temveč skupno zahtevo, da naj se jim kot že ustanovljeni kmečki delovni zadrugi dodeli kompleks zemljišča, ki je v sorazmerju z njihovim številom in številom članov njihovih družin, takim naj se dodeli zemlja kot njihova združna imovina, pri kateri ima vsako združno gospodarstvo svoj solastniški del.

3. Enotna pravila za taka združna posestva predpiše zvezni minister za kmetijstvo.

25. člen

1. Za zemljo, ki se dodeli po tem zakonu, plačajo upravičenci ceno, ki se izračuna tako, da se skupni znesek, ki se plača na območju Ljudske republike Slovenije kot odškodnina za odvzeta zemljišča, sorazmerno razdeli na vso površino zemljišč zemljiškega sklada.

2. Kmečka stanovanjska in gospodarska poslopja na razlaščenih in zaplenjenih posestvih, ki se dodelijo kolonistom in agrarnim interesentom,

preidejo brezplačno v njihovo last prav tako kot zemlja. Če je pa potrebno deloma zgradbe popraviti oziroma jih na novo zgraditi, da bi se mogli kolonisti in agrarni interesenti vanje vseliti, se vsi stroški za ta gradbena dela sorazmerno razdelijo na vse naseljence na enak način kakor odškodnina za zemljo po 1. odstavku tega člena.

3. Pogoji za dolgoročno odplačevanje prejete zemlje, ki morajo biti posebno ugodni, bodo določeni s posebno uredbo.

26. člen

Dodeljena zemlja se za dobo 20 let od dne uveljavljenja tega zakona ne sme razdeliti, prodati, zamenjati, darovati, dati v zakup ali zastaviti, ne v celoti ne deloma. Ta prepoved se vpiše v zemljiško knjigo hkrati z vknjižbo lastninske pravice.

27. člen

1. Osebe, ki se v šestih mesecih od dneva vročitve odločbe o dodelitvi zemlje ne naselijo oziroma ne pričnejo z obdelovanjem zemlje, izgubijo pravico do dodeljene zemlje.

2. Minister za kmetijstvo sme v izjemnih primerih iz posebno upravičenih razlogov ta rok podaljšati.

PRAVNO RAZMERJE KOLONISTA DO STAREGA IN DO DODELJENEGA POSESTVA

28. člen

1. Kolonist ne more imeti hkrati dodeljenega posestva in kmečkega ali gozdnega posestva, ki ga je imel pred dodelitvijo.

2. V enem letu se mora kolonist odločiti, ali hoče ostati na dodeljenem posestvu ali pa se hoče vrniti na svoje staro posestvo. Ta rok se računa od dneva, ko se je kolonist naselil na dodeljenem posestvu, vendar ne more poteči prej kot šeset mesecev po pravnomočnosti končne odločbe o dodelitvi.

3. Če se kolonist v roku, navedenem v prejšnjem odstavku, ne vrne na svoje staro posestvo, velja, da hoče ostati na dodeljenem posestvu. V tem primeru izgubi pravico do svojega starega posestva, ki se razlasti in preide v zemljiški sklad oziroma v državno last po določbah tega zakona.

4. Če se kolonist vrne v navedenem roku na staro posestvo, izgubi pravico do dodeljenega posestva.

29. člen

1. Od dneva dodelitve posestva kolonist s svojim starim posestvom ne more več razpolagati; ne more ga niti obremeniti, niti odtujiti; tudi ni dovoljena izvršba na to posestvo.

2. Na zahtevo okrajne komisije za agrarno reformo vpiše okrajno sodišče pri stari nepremičnini kolonista prepoved odsvojitve in obremenitve.

30. člen

1. Na zahtevo okrajne komisije za agrarno reformo mora krajevni oziroma mestni ljudski odbor, v katerega območju leži kolonistovo staro posestvo, v 15 dneh izvršiti popis in približno ocenitev posestva.

2. K posestvu se šteje poleg zemljiške in gozdne površine z zgradbami tudi ves živi in mrtvi inventar in vse drugo premoženje kolonista na po-

sestvu po določbah 3. člena tega zakona ter 2. člena zakona o ravnanju z razlaščenimi in zaplenjenimi gozdnimi posestvi. Izvzet je tisti živi in mrtvi inventar, ki ga je odpeljal kolonist na dodeljeno posestvo do uveljavitve tega zakona oziroma, ki ga bo kolonist, ki mu bo dodeljeno posestvo po uveljavitvi tega zakona, odpeljal z dovoljenjem okrajne komisije za agrarno reformo v treh mesecih po naselitvi na dodeljeno posestvo.

31. člen

1. Hkrati prevzame krajevni oziroma mestni ljudski odbor kolonistovo staro posestvo v začasno upravo.

2. Posestvo upravlja izvršilni odbor (izvršilni organ) predvsem na ta način, da ga oddaja vsako leto za eno gospodarsko leto v zakup za zakupnino, ki ustreza veljavnim predpisom in krajevnim razmeram.

3. Posestvo se oddaja v zakup v celoti ali po parcelah najbolj potrebnim agrarnim interesentom. Prednost pri oddaji v zakup imajo agrarni interesi, ki so kolonistovi bližnji sorodniki, kolikor ne spadajo h kolonistovi družini, kateri je bilo dodeljeno posestvo.

4. Iz dohodkov uprave krije izvršilni odbor vse izdatke vzdrževanja posestva, davke, zavarovalnine in podobno. Čisti pribitek gre v proračun krajevnega ljudskega odbora.

32. člen

1. Če se kolonist odloči za vrnitev na svoje staro posestvo, mora pred potekom gospodarskega leta to javiti okrajni komisiji za agrarno reformo, ki mu je dodelila posestvo. Okrajna komisija za agrarno reformo izda odločbo, da se kolonistu odvzame dodeljeno posestvo, da se mu vrne njegovo staro posestvo in da se izbríše pri njegovem starem posestvu prepoved odtujitve in obremenitve.

2. Če se kolonist ne odloči za vrnitev, izda okrajna komisija za agrarno reformo, v katere območju leži kolonistovo staro posestvo, najpozneje po preteku roka iz 2. odstavka 28. člena odločbo o tem, da se kolonistovo staro posestvo razlasti po 3. odstavku 28. člena.

3. Zoper odločbo okrajne komisije za agrarno reformo po 1. in 2. odstavku je dovoljena pritožba na okrožno komisijo za agrarno reformo v 15 dneh od vročitve.

33. člen

1. Če hoče kolonist posestvo zapustiti, mora to pred potekom gospodarskega leta pismeno prijaviti pristojnemu okrajnemu ljudskemu odboru.

2. Kolonist, ki zapusti dodeljeno posestvo, izgubi pravico do tega posestva.

34. člen

1. Kolonist mora upravljati dodeljeno posestvo kot dober gospodar.

2. Kolonistu, ki dodeljeno posestvo upropašča ali v veliki meri zanemarja, lahko okrajna komisija za agrarno reformo dodeljeno posestvo odvzame. Zoper to odločbo je dovoljena pritožba na okrožno komisijo za agrarno reformo v 15 dneh od vročitve.

35. člen

1. Kolonist, ki zapusti dodeljeno posestvo, ga mora vrniti okrajni komisiji za agrarno reformo v takem stanju, v kakršnem ga je prevzel, z vsem

živim in mrtvim inventarjem, ki ga je dobil skupno z dodeljenim posestvom ali sicer iz sklada splošnega ljudskega premoženja. Za poslabšanje ali zmanjšanje je kolonist odškodninsko odgovoren.

2. Kolonistu se povrnejo investicije, ki jih je napravil za dodeljeno posestvo, vendar največ v vrednosti, ki jo predstavljajo te investicije za dodeljeno posestvo v času vrnitve.

3. Odločbo o odškodnini in o povračilu po tem členu izda okrajna komisija za agrarno reformo. Zoper njeno odločbo je dovoljena pritožba na okrožno komisijo za agrarno reformo v 15 dneh od dneva vročitve.

36. člen

Kolonistu, ki zapusti dodeljeno posestvo šele po preteku roka iz 28. člena, se vrne njegovo bivše posestvo samo, če še ni dodeljeno drugemu.

37. člen

1. Če vrne kolonist po določbah tega poglavja dodeljeno posestvo in inventar, za katerega je plačal odškodnino, se mu ta odškodnina povrne.

2. Če se vrne kolonistu njegovo staro posestvo in inventar potem, ko mu je že bila plačana odškodnina, mora to odškodnino povrniti.

IZVAJANJE AGRARNE REFORME IN KOLONIZACIJE

38. člen

1. Agrarno reformo izvaja v Ljudski republiki Sloveniji ministrstvo za kmetijstvo po okrožnih in okrajnih komisijah za agrarno reformo.

2. Okrajne komisije za agrarno reformo zbirajo s sodelovanjem okrajnih in krajevnih ljudskih odborov in odborov agrarnih interesentov zemljiškoknjižne in katastrske podatke o zemljiških posestvih, ki se razlastijo, ter izdajajo odločbe o razlastitvi in dodelitvi zemlje.

3. Če ima lastnik zemljišča posestva v več okrajih, izda odločbo o razlastitvi okrajna komisija za agrarno reformo tistega okraja, v katerem je največji del razlaščenih zemljišč. Ista okrajna komisija za agrarno reformo je pristojna za izdajo odločbe o razlastitvi tudi tedaj, če ima lastnik del zemljiških posestev zunaj Ljudske republike Slovenije.

4. Odločbo o dodelitvi zemlje izda vselej okrajna komisija za agrarno reformo tistega okraja, v katerem je zemlja, ki se dodeli.

39. člen

1. Proti odločbam okrajnih komisij za agrarno reformo je dopustna pritožba v 15 dneh od dne vročitve odločbe o razlastitvi oziroma dodelitvi zemlje na okrožno komisijo za agrarno reformo.

2. Proti odločbam okrožnih komisij za agrarno reformo ni pritožbe.

40. člen

Minister za kmetijstvo sme razveljaviti vsako odločbo o razlastitvi oziroma dodelitvi zemlje, če meni, da ni v skladu s tem zakonom.

41. člen

Okrožne in okrajne komisije za agrarno reformo imenuje minister za kmetijstvo in izda tudi predpise o njihovi sestavi in poslovanju.

42. člen

Kolonizacijo v Ljudski republiki Sloveniji izvaja ministrstvo za kmetijstvo; ono sprejema prošnje interesentov in izdaja dokončne odločbe o dodelitvi zemljiških posestev.

43. člen

1. Vse vloge, prošnje, pritožbe, odločbe in potrdila v zvezi s tem zakonom so proste taks, kolikor se nanašajo na dodelitev zemlje. Pritožbe agrarnih interesentov so proste taks tudi, če ne gre neposredno za dodelitev zemlje.

2. Dodelitve zemlje po tem zakonu so proste davka na promet proizvodov. Zemljiškoknjižni vpisi v zvezi z izvajanjem tega zakona so prosti vpisnih taks.

PRIJAVA ZEMLJIŠKIH POSESTEV

44. člen

1. Lastniki oziroma upravitelji zemljiških posestev, ki spadajo pod agrarno reformo, morajo podati pismeno prijavo vsega svojega zemljiškega posestva na območju Federativne ljudske republike Jugoslavije najkasneje v 15 dneh po objavi uradnega poziva.

2. Prijava se poda ljudskemu odboru kraja, kjer je posestvo.

3. Če je zemljiško posestvo v raznih krajih, morajo lastniki podati prijavo vsakemu krajevemu ljudskemu odboru za tisti del zemljiških posestev, ki so v njegovem območju, ministrstvu za kmetijstvo pa skupno prijavo za vsa svoja zemljiška posestva.

4. Ministrstvu za kmetijstvo mora lastnik podati prijavo za vsa zemljiška posestva, ki so zunaj Ljudske republike Slovenije.

5. Prijavo morajo podati:

a) veleposestniki iz 7. člena;

b) banke, podjetja, delniške družbe in druge zasebne pravne osebe iz 8. člena ne glede na površino njih zemljiških posestev;

c) cerkve, samostani in verske ustanove iz 9. člena ter posvetne in verske ustanove (žadružbine) ne glede na površino njih zemljiških posestev;

č) upravitelji zemljiških posestev iz 10. člena ne glede na površino zemljiških posestev;

d) lastniki nekmečkih posestev iz 11. člena, ki imajo več kakor 3 ha zemlje ali več kot 5 ha gozda v gozdnih predelih, kjer ni obdelovalne zemlje;

e) lastniki kmečkih posestev, ki imajo po 4. odstavku 12. člena več kot 20 ha obdelovalne zemlje in več kot 10 ha gozda.

KAZENSKÉ DOLOČBE

45. člen

1. Lastniki oziroma njih odgovorni predstavniki in zastopniki, ki ne podajo prijave po 44. členu ali v prijavi namenoma ne navedejo pravih podatkov, se kaznujejo z denarno kaznijo od 500 do 20.000 dinarjev ali s poboljševalnim delom od 10 dni do 2 let, v hujših primerih pa tudi z odvzecom prostosti. V posebno hudih primerih se lahko izreče tudi kazen delne ali celotne zaplembe zemljiškega posestva.

2. Enako se kaznujejo tudi agrarni interesenti, ki bi v prošnjah za dodelitev zemlje zlonamerno navedli nepravilne ali netočne podatke zlasti glede zemljiške lastnine.

3. Kazni izrekajo pristojna okrajna sodišča.

4. Zoper sodbe okrajnih sodišč je dopustna pritožba na okrožno sodišče v 15 dneh.

46. člen

1. Lastniki zemljiških posestev iz točk a), b) in c) 6. člena oziroma njihovih odgovorni predstavniki in zastopniki, ki bi po 10. juliju 1945 prodali ali na kak drug način odsvojili zemljo, zgradbe in naprave oziroma ki bi po 28. avgustu 1945 prodali ali na kak drug način odsvojili živi ali mrtvi kmetijski ali gozdni inventar, ki po določbah tega zakona spada pod razlastitev, se kaznujejo po zakonu o zatiranju nedovoljene trgovine, nedovoljene špekulacije in gospodarske sabotaže.

2. Enako se kaznujejo lastniki oziroma njihovih odgovorni predstavniki in zastopniki veleposestev, ki bi prodali ali kako drugače odsvojili obstoječe zaloge pridelkov ali lesa.

47. člen

1. Kmetijska zemljišča, ki spadajo pod določbe zakona o agrarni reformi in kolonizaciji, mora lastnik, dokler jih ne prevzame pristojno oblastvo, posejati in obdelati prav tako, kakor je to delal do izdaje tega zakona.

2. Ako zemljišča, ki spada pod določbe tega zakona, lastnik doslej sam ni obdeloval ali ga iz opravičenih razlogov v gospodarskem letu 1945/46 ne more sam obdelovati, poskrbi krajevni ljudski odbor, da se tako zemljišče obdela in o pravem času poseje.

3. Ako lastnik ne obdela zemljišča, ki ga je doslej obdeloval, a za to nima opravičenih razlogov, se kaznuje po zakonu o zatiranju nedovoljene trgovine, nedovoljene špekulacije in gospodarske sabotaže.

48. člen

Zemlja, ki se zapleni po 45. členu, razen zaplenjenih gozdov, preide v zemljiški sklad agrarne reforme in kolonizacije.

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

49. člen

Vse odločbe in vsi ukrepi okupatorja in domačih oblastev v okupatorjevi službi, izdani med okupacijo zaradi spremembe zemljiške posesti ali zaradi spremembe razmerja med lastniki in zakupniki v korist lastnikov, se štejejo za nične in neobstoječe.

50. člen

Vse samovoljne naselitve na zapuščena, državna ali sekvestrirana zemljišča, izvršene med vojno ali po osvoboditvi, ne glede na to, ali so izvršene na podlagi odločbe ali po odobritvi krajevnih organov oblasti, se razglasijo za neveljavne.

51. člen

1. V dveh letih po uveljavitvi uredbe iz tretjega odstavka tega člena se morajo preiskati vsi primeri prilastitve državnega zemljišča, prilastitve

ledin in zemlje bivših agrarnih skupnosti. Take prilaščene in razdeljene površine se praviloma priznajo kot last njihovih dosedanjih posestnikov in se vpišejo v zemljiški knjigi na njihovo ime, razen če je tako zemljišče sredi državnega zemljišča, če je na poti komunikacijam, če je glede na krajevne razmere preveliko ali če je bilo prilaščeno na način, ki ni v navadi v tistem kraju.

2. Državni organ, ki bi bil pristojen za upravo prilaščenega zemljišča, sme:

a) v dveh letih po uveljavitvi uredbe iz tretjega odstavka tega člena predlagati organu, pristojnemu za odločanje o prilastitvi, da izda odločbo, s katero odreče priznanje prilastitve; v tem primeru velja, da je zemljišče od dneva pravnomočnosti te odločbe v posesti organa upravljanja;

b) v dveh letih po pravnomočnosti odločbe, s katero je bila priznana prilastitev, začeti pri sodišču spor z zahtevkom, da se ta odločba razveljavi in posestniku naloži, da zemljišče, ki si ga je prilastil, vrne.

3. Vlada LRS bo predpisala z uredbo pristojnost organov in postopek za obravnavanje razmerij iz tega člena.

52. člen

Minister za kmetijstvo LRS daje navodila za izvajanje tega zakona.

53. člen

Ta zakon velja od dneva objave v Uradnem listu LRS.

OBRAZLOŽITEV

predloga zakona o agrarni reformi in kolonizaciji v Ljudski republiki Sloveniji

Zakon o agrarni reformi in kolonizaciji v Sloveniji je bil izdan 17. decembra 1945, z zakonom od 6. aprila 1946 je bil prvič spremenjen in dopolnjen in delno prilagoden zveznemu zakonu o agrarni reformi in kolonizaciji. Povodom vskladenja z ustavo se pokaže potreba še po nekaterih nadaljnjih spremembah in dopolnitvah, in sicer:

Drugi odstavek 16. člena zakona je v nasprotju z zveznim zakonom, ker daje republiškem ministru za kmetijstvo pristojnost, ki je z zveznim zakonom pridržana zveznemu ministru.

23. člen je dopolnjen skladno z zveznim zakonom tako, da lahko invalidske in otroške kolonije delajo z najeto delovno silo.

Zakon je dopolnjen s celim novim poglavjem o pravnem razmerju kolonistov. Uvrstitev tega novega poglavja so narekovale potrebe na terenu, zanj je dalo pobudo tudi navodilo zveznega komiteja za zakonodajo. Glavne misli novega poglavja so tele:

Kolonist ne sme imeti poleg dodeljene zemlje še svoje prejšnje zemlje, pač pa se v roku enega leta od naselitve lahko odloči za eno ali drugo. Če se odloči za dodeljeno zemljo, se mu prejšnja zemlja razlasti, če se odloči za prejšnjo zemljo, izgubi pravico do dodeljene zemlje. Če pa po tem roku zapusti dodeljeno zemljo in se vrne v kraj prejšnjega bivališča, se mu vrne prejšnja zemlja, če še ni dodeljena drugemu. Na dodeljenem

posestvu mora kolonist gospodariti kot dober gospodar in je odgovoren za škodo, ki jo namenoma ali malomarno povzroči.

Sedanji 41. člen zakona se spremeni tako, kot je bil ustrezni 36. člen zveznega zakona spremenjen na decembrskem zasedanju zvezne skupščine.

Odpravljena je določba 38. člena o agrarnem skladu, ker je ta sklad že odpravljen z odločbo zvezne vlade.

Dodana je v skladu z današnjim pravnim stanjem določba, da so dodelitve (prenosi premoženja) in zemljiškoknjižni vpisi po zakonu o agrarni reformi oproščeni davka na promet proizvodov oziroma vpisnih taks.

LJUDSKA SKUPŠČINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Zak. o. 8/48.

LJUDSKI SKUPŠČINI LRS

v
Ljubljani.

POROČILO

zakonodajnega odbora k predlogu zakona o potrditvi, spremembah in dopolnitvah zakona o agrarni reformi in kolonizaciji v Sloveniji z dne 17. decembra 1945 ter zakona o dopolnitvah in spremembah zakona o agrarni reformi in kolonizaciji v Sloveniji z dne 6. aprila 1946

Predmetni zakonski predlog je obravnaval odbor na svoji seji dne 10. februarja 1948. Ker je v zadnjem času prišlo do neke spremembe zveznega zakona o agrarni reformi (Ur. l. FLRJ, št. 745/101-1947) in ker je potrebno, da se zakonito uredi pravno razmerje kolonista do starega in do dodeljenega posestva, katero razmerje do danes še ni bilo urejeno, je zakonodajni odbor bil soglasno mnenja, da se mora predmetni zakonski predlog uzakoniti.

Glasujoč od člena do člena je zakonodajni odbor soglasno sprejel vse člene zakonskega predloga z naslednjimi spremembami:

a) 31. člen se spremeni tako, da se glasi: »Hkrati prevzame krajevni oziroma mestni ljudski odbor kolonistovo staro posestvo v začasno upravo; čisti dohodek iz te uprave gre v proračun krajevnega (mestnega) ljudskega odbora.«;

b) 2. odstavek 37. člena se črta, zaradi česar odpade pred dosedanjim 1. odstavkom navedba »1«;

c) točka e) 44. člena se prestilizira tako, da se glasi: »lastniki kmečkih posestev iz 12. člena, ki imajo več kot 20 ha zemlje in več kot 10 ha gozda.«.

Nato je odbor sprejel soglasno zakon v celoti z navedenimi spremembami.

Končno je bilo to poročilo prečitano in soglasno odobreno. Za poročevalca je bil določen Niko Jakofčič.

Poročilo se pošilja Ljudski skupščini LRS s predlogom, da ga v celoti sprejme in predlog zakona uzakoni s predlaganimi spremembami.

Ljubljana, dne 12. februarja 1948.

Tajnik:

Dr. Stanko Štor l. r.

Predsednik:

Viktor Avbelj l. r.

Člani:

Jože Petejan l. r.

Dr. Anton Melik l. r.

Alojz Vrhovec l. r.

Alojz Colarič l. r.

Niko Jakofčič l. r.

Dr. Heli Modic l. r.

Boris Kalin l. r.

PREDLOG ZAKONA

O ODPRAVI ZAKONA O PRENOSU IMOVINE TELESNOVZGOJNIH DRUŠTEV NA ZVEZO FIZKULTURNIH DRUŠTEV SLOVENIJE TER O UREDITVI LASTNINSKIH RAZMERIC, USTVARJENIH S TEM ZAKONOM

1. člen

Zakon o prenosu imovine telesnovzgojnih društev na Zvezo fizkulturnih društev Slovenije z dne 24. oktobra 1945 (Uradni list SNOS in NVS, št. 359/48-45) se odpravi.

Pravno stanje, ki ga je ustvaril odpravljeni zakon, ostane v veljavi, kolikor ni s tem zakonom določeno drugače.

2. člen

Premoženje, ki je bilo do 31. oktobra 1945, ko je pričel veljati odpravljeni zakon, last tistih telesnovzgojnih in športnih društev, ki so se po osvoboditvi prostovoljno vključila v Fizkulturno zvezo Slovenije, kakor tudi tisto premoženje, ki je bilo namenjeno za telesnovzgojne potrebe teh društev in je z odpravljenim zakonom postalo last Fizkulturne zveze Slovenije, ostane še nadalje njena last.

Nepremično premoženje, navedeno v prvem odstavku tega člena, se v zemljiški knjigi vpiše na Fizkulturno zvezo Slovenije, kolikor se to še ni zgodilo, po njenem predlogu na podlagi potrdila, da se je bivše telesnovzgojno ali športno društvo prostovoljno vključilo v Fizkulturno zvezo Slovenije. Kolikor gre za premoženje, ki v zemljiški knjigi ni vpisano na ime teh društev, je potrebno za vpis še potrdilo o tem, da je bilo namenjeno za njihove telesnovzgojne potrebe.

Potrdila po drugem odstavku tega člena izdajajo o društvih, katerih delovanje ni presegalo območja enega okraja (mesta), odseki za notranje zadeve pri okrajnih (mestnih) izvršilnih odborih, o društvih, katerih delovanje je presegalo območje enega okraja (mesta), pa ministrstvo za notranje zadeve.

3. člen

Premoženje, ki je bilo last drugih, to je tistih telesnovzgojnih društev in organizacij, katerim po osvoboditvi ni bila dovoljena obnovitev delovanja, kakor tudi tisto premoženje, ki je bilo namenjeno za telesnovzgojne potrebe teh društev in je postalo z odpravljenim zakonom last Fizkulture zveze Slovenije, postane splošno ljudsko premoženje. Odločbo o tem izda organ, naveden v tretjem odstavku 2. člena. To premoženje upravljajo okrajni (mestni) izvršilni odbori, ki razpolagajo z njim po predpisih uredbe vlade FLRJ z dne 12. avgusta 1947 o odstopanju splošnega ljudskega premoženja v rabo fizkulturnim društvom in ustanovam (Uradni list FLRJ, št. 515/70-47).

Prenos nepremičnega premoženja, navedenega v prvem odstavku tega člena, v splošno ljudsko premoženje, se vpiše v zemljiški knjigi po predlogu okrajnega (mestnega) izvršilnega odbora na podlagi odločbe, izdane po prvem odstavku tega člena.

4. člen

Komite za fizkulturo pri vladi LRS je pooblaščen, da v sporazumu s predsednikom vlade LRS in z ministrom za komunalne zadeve LRS izdaja navodila za izvajanje tega zakona.

5. člen

Ta zakon velja od dneva objave v Uradnem listu LRS.

OBRAZLOŽITEV

predloga zakona o odpravi zakona o prenosu imovine telesnovzgojnih društev na Zvezo fizkulturnih društev Slovenije ter o ureditvi lastninskih razmerij, ustvarjenih s tem zakonom

Ta zakon ni več v skladu z zveznim zakonom o društvih, kolikor gre za imovino, ki je bila last telesnovzgojnih društev, ki se niso vključila v Fizkulturno zvezo Slovenije.

Razmerje, ki ga je uredil ta zakon, je treba zato popolnoma na novo urediti, in sicer tako, da se pravno razmerje, ki ga je ustvaril ta zakon, prizna, da se pa to stanje prilagodi zakonu o društvih. Posebnost tega zakona je bila namreč v tem, da je bilo razglašeno za premoženje Fizkulture zveze tudi tisto premoženje vključenih in nevklučenih telesnovzgojnih društev, ki je bilo navidezno last tretjih pravnih ali fizičnih oseb, dejansko pa last teh društev (namenjeno za fizkulture namene teh društev). Po zakonskem predlogu se uredi problem tako, da obdrži Fizkulturna zveza premoženje vključenih društev, dočim preide premoženje nevklučenih društev v splošno ljudsko premoženje, s katerim se pa mora razpolagati po posebni uredbi zvezne vlade tako, da jih dobijo v uporabo fizkulturna društva.

LJUDSKI SKUPŠČINI LRS

v
Ljubljani.

POROČILO

zakonodajnega odbora k predlogu zakona o odpravi zakona o prenosu imovine telesnovzgojnih društev na Zvezo fizkulturnih društev Slovenije ter o ureditvi lastninskih razmerij, ustvarjenih s tem zakonom

O navedenem zakonskem predlogu je razpravljal odbor na svoji seji dne 10. februarja 1948. Ko je izšel prvotni zakon z dne 24. oktobra 1945, še nismo imeli ustave FLRJ in ustave LRS in je bil zaradi tega takratni zakon po svoji vsebini popolnoma pravih. Prvotni zakon pa ni več v skladu z zakonom o društvih, zborovanjih in drugih javnih shodih, ki ga je izdala Ljudska skupščina FLRJ, zaradi česar se mora prvotni zakon vskladiti z zveznim zakonom. Iz teh razlogov je bil zakonodajni odbor soglasno mnenja, da je izdaje predlaganega zakona potrebno.

Pri glasovanju od člena do člena je zakonodajni odbor soglasno sprejel vse člene zakonskega predloga brez vsake spremembe. Glasujoč o zakonskem predlogu v celoti je odbor zakon soglasno sprejel.

Nato je bilo to poročilo prečitano in soglasno odobreno. Za poročevalca je odbor določil svojega tajnika.

Poročilo se pošilja Ljudski skupščini LRS s predlogom, da ga v celoti sprejme in predlog zakona uzakoni brez vsake spremembe.

Ljubljana, dne 12. februarja 1948.

Tajnik:

Dr. Stanko Štor l. r.

Predsednik:

Viktor Avbelj l. r.

Člani:

Jože Petejan l. r.

Alojz Colarič l. r.

Dr. Anton Melik l. r.

Niko Jakofčič l. r.

Alojz Vrhovec l. r.

Dr. Heli Modic l. r.

Boris Kalin l. r.

PREDLOG ZAKONA

O POTRĐITVI IN SPREMEMBAH ZAKONA PREDSEDSTVA SLOVENSKEGA NARODNOOSVOBODILNEGA SVETA O USTANOVITVI ČASTNEGA NASLOVA »NARODNI UMETNIK«

Zakon Predsedstva Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta z dne 24. oktobra 1945 o ustanovitvi častnega naslova »narodni umetnik« (Ur. l. št. 355/49-45) se potrdi in ostane v veljavi s spremembami po tem zakonu tako, da se v prečiščenem besedilu glasi:

ZAKON

O USTANOVITVI ČASTNEGA NASLOVA »LJUDSKI UMETNIK«

1. člen

Ustanovi se častni naslov »ljudski umetnik«.

2. člen

Častni naslov »ljudski umetnik« priznava Prezidij Ljudske skupščine Ljudske republike Slovenije s posebnim častnim dekretom priznanim in narodno zaslužnim slovenskim umetnikom.

3. člen

Častni naslov »ljudski umetnik« daje nosilecu posebne pravice, ki jih z uredbo določi vlada Ljudske republike Slovenije.

4. člen

Ta zakon velja od dneva objave v Uradnem listu LRS.

OBRAZLOŽITEV

zakona o potrditvi in spremembah zakona o ustanovitvi častnega naslova »narodni umetnik«

V sklopu zakonov, o katerih naj bi izdala Ljudska skupščina po 127. členu ustave LRS dokončno odločbo, je tudi zakon o ustanovitvi častnega naslova »narodni umetnik« z dne 24. oktobra 1945.

V bistvu gre pri zakonskem predlogu, ki se tiče potrditev in sprememb tega zakona, za naslednje:

Častni naslov »narodni umetnik« naj bi se spremenil v »ljudski umetnik«. Zakon je bil izdan v času, ko se je sicer že pričel uveljavljati izraz »ljudski« namesto izraza »narodni«, ko se pa bistvena razlika med obema izrazoma še ni dosledno upoštevala. Z izrazom »narodni umetnik« se poudarja samo narodnostni moment, z izrazom »ljudski umetnik« se pa poudarja pomen umetnosti kot družbenega pojava. Umetnost v novi družbeni stvarnosti ni več omejena na ozek krog dobro situiranih izbrancev, temveč je postala splošna ljudska dobrina. Da je pa ta častni naslov namenjen le priznanim in narodno zaslužnim slovenskim umetnikom, je v 2. členu zakona izrecno rečeno.

Druge spremembe so nebitvene stilistične narave.

LJUDSKI SKUPŠČINI LRS

v Ljubljani.

POROČILO

zakonodajnega odbora k predlogu zakona o potrditvi in spremembah zakona Predsedstva Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta o ustanovitvi častnega naslova »narodni umetnik«

O tem zakonskem predlogu je zakonodajni odbor razpravljajal na svoji seji dne 10. februarja 1948. Iz razlogov, razvidnih iz obrazložitve predloga po predsedniku vlade LRS, je bil odbor soglasno mnenja, da se ta zakon izda.

Pri razpravljanju o zakonskem predlogu od člena do člena je odbor soglasno odobril vse predlagane člene v nespremenjeni obliki in slednjič tudi soglasno sprejel zakonski predlog v celoti.

Končno je bilo to poročilo prečitano in soglasno odobreno. Za poročevalca je odbor določil dr. Antona Melika.

Poročilo se pošilja Ljudski skupščini LRS s predlogom, da ga v celoti sprejme in predlog zakona uzakoni brez vsake spremembe.

Ljubljana, dne 12. februarja 1948.

Tajnik:

Dr. Stanko Štor l. r.

Predsednik:

Viktor Avbelj l. r.

Člani:

Jože Petejan l. r.

Dr. Anton Melik l. r.

Alojz Vrhovec l. r.

Alojz Colarič l. r.

Niko Jakofčič l. r.

Dr. Heli Modič l. r.

Boris Kalin l. r.

PREDLOG ZAKONA
O IMENIH NASELIJ IN O OZNAČBI TRGOV,
ULIC IN HIŠ

1. člen

Naselje je strnjena ali nestrnjena skupina hiš (stanovanjskih, poslovnih in obrtnih poslopij), ki sestavljajo naseljeno zemljepisno enoto (mesto, trg, vas, vasica, industrijsko, rudarsko naselje, zdravilišče, letovišče itd.) in ki imajo skupno ime in zaključeno numeracijo (zaključeno označbo hiš z zaporednimi številkami).

2. člen

Manjše skupine hiš, ki nimajo lastne numeracije ter čisto na sament stoječe kmetije in poslopja (pristave, planinski domovi, planšarske koč. obmejne stražnice, železniške čuvajnice, meteorološke postaje in podobno)

se ne štejejo za naselje po 1. členu. Pripadati morajo enemu izmed naselij, imajo pa lahko poleg uradnega imena naselja še svoje posebno ime.

3. člen

Naselja ne smejo imeti imen, ki niso v skladu z današnjo družbeno in narodnostno stvarnostjo, ali ki žalijo narodnostni čut slovenskega naroda ali drugih narodov Jugoslavije.

4. člen

Krajevni (mestni) izvršilni odbori vodijo za svoje območje posebej seznam naselij ter seznam posameznih na samem stoječih hiš in manjših skupin hiš.

Ministrstvo za notranje zadeve vodi seznam naselij za vso Ljudsko republiko Slovenijo.

V seznamu se poleg veljavnega imena navede tudi prejšnje ime, če se je ime spremenilo.

5. člen

Spremembo imena naselij, imena novih naselij ter združitvev in razdružitvev naselij v območju istega krajevnega (mestnega) ljudskega odbora odredi vlada LRS z uredbo po predlogu ministra za notranje zadeve.

Če ima več naselij enako se glaseča imena, mora zaradi preprečenja zamenjave imeti vsako tako ime pristavek, ki ga določi z uredbo vlada LRS po predlogu ministra za notranje zadeve.

6. člen

Ob glavnih cestah ob dohodih v naselje morajo biti na vidnih mestih pritrjene napisne deske z označbo naselja, kraja in okraja.

7. člen

V mestih in drugih večjih naseljih mora imeti vsaka ulica in vsak trg svoje ime, ki ga določi ali spremeni krajevni oziroma mestni ljudski odbor. V takih naseljih se označujejo hiše s številkami po ulicah in trgih.

Za imena ulic in trgov se lahko uporabljajo imena znamenitih oseb, dogodkov in datumov kakor tudi zemljepisna ter zgodovinska imena in podobno.

Ne smejo se uporabljati imena oseb ali dogodkov, katerih povečevanje ne bi bilo v skladu z današnjo družbeno in narodnostno stvarnostjo.

8. člen

Hišne številke določi krajevni oziroma mestni izvršilni odbor.

9. člen

V enem letu po uveljavitvi tega zakona se morajo prilagoditi imena naselij, ulic in trgov določbam 3., 5. in 7. člena tega zakona.

10. člen

Minister za notranje zadeve izda odredbe in navodila za izvajanje tega zakona.

11. člen

Ta zakon velja od dneva objave v Uradnem listu LRS.

OBRAZLOŽITEV

predloga zakona o imenih naselij in o označbi trgov, ulic in hiš

Potrebno in umestno je, da se uredi z zakonom temeljna vprašanja naselij. Pojem naselja je sicer geografski pojem, vendar igra v upravni razdelitvi republike veliko vlogo. Zato je pravilno, da se najvažnejša vprašanja, ki se tičejo naselij, spravijo v pravno formulacijo.

Bistvene določbe predlaganega zakona so tele:

a) pojem naselja: za naselje se šteje samo tista naselbina, ki je individualizirana po zaključeni numeraciji (štetju hiš in označevanju hiš s številkami) in po skupnem imenu in sicer ne glede na večjo ali manjšo strnjenost oziroma raztresenost naselja. Naselje pa ni istovetno s krajem kot upravnoteritorialno enoto. Tu je mogoče, da je kraj sestavljen iz več naselij ali, da se naselje hkrati krije z območjem kraja ali da je naselje razdeljeno na več manjših upravnoteritorialnih enot, n. pr. večje mesto na rajone in kraje;

b) imena naselij, trgov in ulic: postavljeno je načelo, da naselja, ulice in trgi ne smejo imeti imen, ki niso v skladu z današnjo družbeno stvarnostjo ali takih, ki žalijo narodnostni čut slovenskega naroda in drugih narodov Jugoslavije. Kolikor sedanja imena naselij niso v skladu s to določbo, jih je treba v enem letu tej določbi prilagoditi.

c) označba hiš s številkami: pravilo je, da ima vsaka hiša številko v sestavu kakega naselja. Navadno se določajo hišne številke za vse naselje skupaj, v mestih in večjih krajih se pa določajo po ulicah oziroma po trgih.

č) pristojnost: vlada LRS določa z uredbo imena naselij in jih spreminja ter spaja in razdružuje naselja. Minister za notranje zadeve vodi vrhovno nadzorstvo nad naselji, predlaga vladi LRS ukrepe, ki naj jih izda ter daje navodila za izvajanje zakona. Krajevni ljudski odbori vodijo seznam naselij in posameznih ločenih manjših skupin hiš in poslopij ter določajo hišne številke. Krajevni ljudski odbori določajo ulicam in trgom naselij imena.

LJUDSKA SKUPŠČINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Zak. o. 15/48.

LJUDSKI SKUPŠČINI LRS

v

Ljubljani.

POROČILO

zakonodajnega odbora k predlogu zakona o imenih naselij in o označbi trgov, ulic in hiš

O tem zakonskem predlogu je razpravljal odbor na svoji seji dne 11. februarja 1948. Popolnoma se je pridružil obrazložitvi predloga po predsedniku vlade LRS in zaradi tega soglasno smatra, da je treba ta zakon izdati.

Glasujoč od člena do člena je zakonodajni odbor sprejel vse predlagane člene brez spremembe. Prav tako je soglasno sprejel zakonski predlog v celoti.

Poročilo je bilo prečitano in odobreno. Za odborovega poročevalca je bil določen dr. Anton Melik.

Odbor pošilja poročilo Ljudski skupščini LRS s predlogom, da ga v celoti sprejme in uzakoni predlog zakona v obliki, kakor je bil stavljen od vlade LRS.

Ljubljana, dne 12. februarja 1948.

Tajnik:
Dr. Stanko Štor l. r.

Predsednik:
Viktor Avbelj l. r.

Člani:

Jože Petejan l. r.
Dr. Anton Melik l. r.
Alojz Vrhovec l. r.

Alojz Colarič l. r.
Niko Jakofčič l. r.
Dr. Heli Modic l. r.

Boris Kalin l. r.

PREDLOG ZAKONA

O ODPOKLICU LJUDSKIH PREDSTAVNIKOV V ORGANIH DRŽAVNE OBLASTI NA OZEMLJU LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Ljudski predstavniki, to so ljudski poslanci Ljudske skupščine LRS in odborniki ljudskih odborov, se lahko odpokličejo pred potekom dobe, za katero so izvoljeni, če njihovo delo ni v skladu z ustavama FLRJ in LRS ali z zakoni FLRJ in LRS ali če sicer izgubijo zaupanje volivcev.

2. člen

Odpoklic se opravi z glasovanjem volivcev.

Pravica glasovanja o odpoklicu je splošna, enaka in neposredna in se izvršuje s tajnim glasovanjem.

3. člen

Pravico glasovati o odpoklicu ljudskega poslanca Ljudske skupščine LRS imajo vsi državljani LRS, ki imajo volilno pravico v volilni enoti, v kateri je bil izvoljen ljudski poslanec, ki naj se odpokliče.

Pravico glasovati o odpoklicu odbornikov ljudskega odbora imajo vsi državljani FLRJ, ki imajo volilno pravico v volilni enoti, v kateri je bil izvoljen odbornik ljudskega odbora, ki naj se odpokliče.

4. člen

Ljudski predstavnik je odpoklican, če glasuje za odpoklic večina vseh po 3. členu tega zakona za glasovanje upravičenih volivcev volilne enote, v kateri je bil izvoljen.

5. člen

Hkrati z ljudskim predstavnikom se lahko odpokliče tudi njegov namestnik.

6. člen

Če je odpoklican samo ljudski predstavnik, se pokliče na njegovo mesto njegov namestnik.

Če je hkrati z ljudskim predstavnikom odpoklican tudi njegov namestnik ali če je ta umrl ali nima več pogojev biti ljudski predstavnik, se v volilni enoti, v kateri sta bila izvoljena, razpišejo nadomestne volitve.

Nadomestne volitve ljudskih poslancev Ljudske skupščine LRS razpiše Prezidij Ljudske skupščine LRS v 15 dneh potem, ko prejme od republiške volilne komisije obvestilo o odpoklicu, nadomestne volitve odbornikov ljudskih odborov pa izvršilni odbor pristojnega okrajnega (mestnega) ljudskega odbora v 15 dneh potem, ko prejme od okrajne volilne komisije obvestilo o odpoklicu.

7. člen

Odpoklicani ljudski predstavnik in njegov namestnik pri nadomestnih volitvah ne moreta kandidirati.

8. člen

V postopku o odpoklicu se glede dela volilnih komisij in volilnih odborov, glede volišč in glasovalnega materiala, glede načina glasovanja in ugotavljanja rezultatov glasovanja pri odpoklicu ljudskega poslanca Ljudske skupščine LRS smiselno uporabljajo predpisi zakona o volitvah ljudskih poslancev za Ljudsko skupščino LRS, pri odpoklicu odbornikov ljudskih odborov pa predpisi zakona o volitvah odbornikov ljudskih odborov, kolikor ta zakon ne določa drugače.

II. PREDLOG ZA ODPOKLIC

9. člen

Odpoklic ljudskega predstavnika ali odpoklic ljudskega predstavnika in njegovega namestnika mora predlagati najmanj tretjina po 3. členu tega zakona h glasovanju o odpoklicu upravičenih volivcev volilne enote, v kateri sta bila ljudski predstavnik oziroma ljudski predstavnik in njegov namestnik izvoljena.

Odpoklic se lahko predlaga samo pismeno.

Predlog za odpoklic mora obsegati priimek in ime ljudskega predstavnika, katerega odpoklic se predlaga, označbo volilne enote, v kateri je bil izvoljen, razloge, zakaj se predlaga odpoklic, in podpise potrebnega števila volivcev z navedbo njihovega prebivališča. Če se predlaga hkrati tudi odpoklic namestnika, morajo biti ti podatki navedeni tudi zanj.

Podpise na predlogih overjajo okrajna sodišča, mestni oziroma rajonski ljudski odbori in tisti krajevni ljudski odbori, ki jih določi vlada LRS. Predlogu mora biti priloženo potrdilo krajevnega ljudskega odbora oziroma komisije za volilne imenike, da so podpisniki predloga vpisani v volilnem imeniku volilne enote, v kateri je bil ljudski predstavnik izvoljen.

10. člen

Predlog za odpoklic ljudskega poslanca Ljudske skupščine LRS se vložijo pri Prezidiju Ljudske skupščine LRS.

Predlog za odpoklic odbornika okrajnega ljudskega odbora ali ljudskega odbora mesta, ki je izvzeto iz okraja, se vložijo pri izvršilnem odboru tega ljudskega odbora.

Predlog za odpoklic odbornika ali odbornikov krajevnega ali ujemu enakega ljudskega odbora se vloži pri izvršilnem odboru neposredno višjega ljudskega odbora.

11. člen

Predlog za odpoklic odbornika okrajnega ljudskega predstavnika zahteva od pristojnega krajevnega ljudskega odbora oziroma od komisije za volilne imenike poročilo o skupnem številu za glasovanje upravičenih volivcev, vpisanih v volilne imenike na področju vse volilne enote, v kateri naj se opravi glasovanje o odpoklicu, ugotovi, ali je predlog podpisalo zadostno število volivcev in ali predlog ustreza predpisom tretjega in četrtega odstavka 9. člena.

Če ta organ ugotovi, da predloga ni podpisalo zadostno število volivcev ali da ima predlog formalne pomanjkljivosti, ga v treh dneh vrne vlagateljem, da odpravijo pomanjkljivosti v roku, ki jim ga določi.

Za vlagatelje predloga veljajo pri predlogu za odpoklic ljudskega poslanca Ljudske skupščine LRS prvi trije, pri predlogu za odpoklic odbornika ljudskega odbora pa prva dva podpisnika predloga.

12. člen

Če pristojni organ, ki mu je bil poslan ali pravočasno vrnjen popravljeni ali dopolnjeni predlog za odpoklic ljudskega predstavnika, ugotovi, da predlog ustreza zakonitim predpisom, izda najpozneje v tridesetih dneh po prejemu predloga odločbo, s katero se določi dan glasovanja o odpoklicu. Glasovanje mora biti najmanj petnajst in največ trideset dni po izdaji odločbe, in sicer na nedeljo.

Odločba o dnevu glasovanja o odpoklicu ljudskega poslanca Ljudske skupščine LRS ali odbornika okrajnega (mestnega) ljudskega odbora mora biti objavljena v Uradnem listu LRS, odločba o določitvi dneva glasovanja o odpoklicu odbornika ali odbornikov krajevnega ali temu enakega mestnega ali rajonskega ljudskega odbora pa v uradnem glasilu okrajnega ljudskega odbora, če tako izhaja, sicer pa v dnevniku ali tedniku, ki je razširjen v okraju oziroma mestu, kjer se bo glasovalo o odpoklicu in na krajevno običajen način.

Odločba se mora poslati republiški in pristojni okrajni volilni komisiji in vsem krajevnim ljudskim odborom volilne enote, v kateri bo glasovanje.

III. GLASOVANJE O ODPOKLICU IN UGOTAVLJANJU IZIDA GLASOVANJA

13. člen

O odpoklicu se glasuje na voliščih volilne enote, v kateri je bil izvoljen ljudski predstavnik, ki naj se odpokliče.

14. člen

Pristojna okrajna (mestna) volilna komisija mora najmanj sedem dni pred dnevom, določenim za glasovanje, razglasiti glasovanje o odpoklicu v vseh krajih na področju volilne enote, v kateri se bo glasovalo. Komisija mora poslati po en izvod tega razglasa po pristojnih krajevnih ali njim enakih mestnih ali rajonskih ljudskih odborih vsem volilnim odborom.

Razglas o glasovanju mora obsegati priimek in ime, poklic in bivališče ljudskega predstavnika, čigar odpoklic se predlaga oziroma, če se hkrati predlaga tudi odpoklic njegovega namestnika, iste podatke tudi o njem, označbo volilne enote, v kateri se bo glasovalo o odpoklicu, in dan glasovanja.

15. člen

Ljudski predstavnik, o čigar odpoklicu je odrejeno glasovanje, ima pravico, da v desetih dneh po objavi odločbe o glasovanju priglasí okrajni (mestni) volilni komisiji za vsako volišče po enega svojega zaupnika.

Komisija izda zaupnikom potrdila zaradi udeležbe pri delu volilnega odbora.

16. člen

O odpoklicu se glasuje s kroglicami.

Če se glasuje o odpoklicu enega ljudskega predstavnika kakor tudi, če se glasuje o odpoklicu enega ljudskega predstavnika in njegovega namestnika, se postavita na vsakem volišču dve skrinjici. Na prvi mora biti pritrjen razglas o glasovanju o odpoklicu in napis »za odpoklic«, na drugi pa napis »proti odpoklicu«.

Če se glasuje hkrati o odpoklicu dveh ali več odbornikov ali dveh ali več odbornikov in njihovih namestnikov, ki so bili izvoljeni na isti kandidatni listi, se morajo razvrstiti glasovalne skrinjice tako, da se postavita za vsakega odbornika ali za vsakega odbornika in njegovega namestnika po dve skrinjici skupaj. Poleg napisov »za odpoklic« in »proti odpoklicu« mora biti na vsaki skrinjici napisano tudi ime odbornika oziroma odbornika in njegovega namestnika, o katerih odpoklicu se glasuje. Vsak glasovalec dobi v tem primeru najprej kroglico za glasovanje o enem odborniku, nato pa kroglico za glasovanje o drugem in tako dalje.

17. člen

Po končanem glasovanju prešteje volilni odbor posebej kroglice v skrinjici, v katero so se oddajali glasovi za odpoklic, in posebej kroglice v skrinjici, v katero so se oddajali glasovi proti odpoklicu.

V zapisnik o delu volilnega odbora se vpiše število kroglic, najdenih v skrinjici za odpoklic, število kroglic, najdenih v skrinjici proti odpoklicu, in skupno število za glasovanje upravičenih volivcev po volilnem imeniku.

Če se je glasovalo hkrati o odpoklicu dveh ali več odbornikov, ugotovi volilni odbor za vsakega odbornika posebej, koliko glasov je bilo oddanih za odpoklic in koliko proti odpoklicu, in v zapisniku navede to za vsakega odbornika posebej. Tudi v tem primeru se v zapisniku navede skupno število volivcev po volilnem imeniku.

Ugotovljena števila se izpišejo z besedami.

Po končanem delu razglasi predsednik volilnega odbora pred voliščem izid glasovanja na svojem volišču.

18. člen

Volilni odbor mora v štiriindvajsetih urah po končanem glasovanju izročiti zapisnik o glasovanju okrajni (mestni) volilni komisiji.

Komisija ugotovi iz zapisnikov volilnih odborov skupno število volivcev, ki so glasovali za odpoklic, in skupno število volivcev, vpisanih v volilnih

imenikih volilne enote, v kateri je bilo glasovanje. Na tej podlagi ugotovi komisija, ali se je izrekla za odpoklic večina vseh volivcev volilne enote ali ne in ali je ljudski predstavnik oziroma ali so ljudski predstavniki odpoklicani ali ne. Če je bil predlagan hkrati tudi odpoklic namestnika oziroma namestnikov, ugotovi komisija isto tudi glede namestnika oziroma namestnikov.

Vse to vpiše komisija v zapisnik o svojem delu.

Pri glasovanju o odpoklicu ljudskega poslanca Ljudske skupščine LRS ali hkrati tudi njegovega namestnika pošlje okrajna (mestna) volilna komisija poročilo o rezultatu in spise republiški volilni komisiji, ki obvesti o rezultatu Ljudsko skupščino LRS, Prezidij Ljudske skupščine LRS in ljudskega poslanca in njegovega namestnika, o katerih odpoklicu se je glasovalo.

Pri glasovanju o odpoklicu odbornika ljudskega odbora ali hkrati tudi njegovega namestnika obvesti okrajna (mestna) volilna komisija o rezultatu glasovanja odbor, katerega član je odbornik, o čigar odpoklicu se je glasovalo, izvršilni odbor okrajnega ljudskega odbora oziroma ljudskega odbora mesta, ki je izvzeto iz okraja, in odbornika in njegovega namestnika, o katerih odpoklicu se je glasovalo.

Ugotovljeni izid glasovanja objavi komisija z razglasom na poslopju, v katerem dela, in na krajevno običajen način v volilni enoti, v kateri se je glasovalo o odpoklicu.

19. člen

Zaradi nepravilnosti pri glasovanju kakor tudi zaradi nepravilnosti v delu volilnega odbora imajo tako vsak volivec ter politična ali družbena organizacija v prizadeti volilni enoti kakor tudi ljudski predstavnik in namestnik, o katerih odpoklicu se je glasovalo, pravico pritožbe na okrajno (mestno) volilno komisijo v treh dneh od dneva glasovanja.

Če okrajna (mestna) volilna komisija bodisi na pritožbo ali uradoma ugotovi, da so se na posameznih voliščih med glasovanjem zgodile nepravilnosti, ki utegnejo imeti vpliv na izid glasovanja, razveljavi glasovanje na teh voliščih in odredi ponovno glasovanje za prihodnjo nedeljo.

20. člen

Zaradi nepravilnosti v delu okrajne (mestne) volilne komisije imajo tako vsak volivec ter politična ali družbena organizacija v prizadeti volilni enoti kakor tudi ljudski predstavnik in namestnik, o katerih odpoklicu se je glasovalo, pravico pritožbe na republiško volilno komisijo v treh dneh od dneva, ko je bil razglašen izid glasovanja v volilni enoti, v kateri se je glasovalo (18. člen).

21. člen

Če ugotovi republiška volilna komisija pri pregledu materiala, ki ga prejme od okrajne (mestne) volilne komisije, da se je glasovanje opravilo pravilno, posvedoči to v zapisniku. Pri glasovanju o odpoklicu ljudskega poslanca Ljudske skupščine LRS postopa po četrtem odstavku 18. člena tega zakona, morebitne pritožitelje pa z odločbo obvesti, da njihovim pritožbam ni ugodeno, pri glasovanju o odpoklicu odbornika ljudskega odbora pa obvesti z odločbo pritožitelje in pristojni okrajni (mestni) izvršilni odbor, da pritožbam ni ugodeno.

22. člen

Če republiška volilna komisija ugotovi bodisi na pritožbo ali uradoma, da so se pri glasovanju ali ugotavljanju rezultatov glasovanja zgodile nepravilnosti, ki utegnejo imeti vpliv na izid glasovanja, razveljavi glasovanje v volilni enoti in odredi ponovno glasovanje za prihodnjo nedeljo.

IV. KAZENSKÉ DOLOČBE

23. člen

Zaradi prekršitve tega zakona se kaznuje:

1. kdor na kakršenkoli način prepreči komu drugemu izvajati pravico glasovanja pri odpoklicu ali izpolnitvi dolžnosti, določene po tem zakonu;

2. kdor s silo ali grožnjo prisili volivca, da glasuje za odpoklic ali proti odpoklicu ali da ne glasuje ali da podpiše predlog za odpoklic ali ga ne podpiše;

3. kdor s podkupovanjem vpliva na volivca v smislu, navedenem v prejšnji točki;

4. član volilnega odbora, ki z zlorabo svojega položaja izvaja pritisk ali na kakršen koli način vpliva na svobodo volivca glede uporabe glasovalne pravice;

5. volivec, ki glasuje ali skuša glasovati več kakor enkrat;

6. kdor — razen ob smiselni uporabi 41. člena zakona o volitvah ljudskih poslancev za Ljudsko skupščino LRS ali 49. člena zakona o volitvah odbornikov ljudskih odborov — glasuje ali poskusi glasovati mesto drugega ali pod tujim imenom;

7. kdor na kakršen koli način prekrši tajnost glasovanja;

8. kdor fizično napade volilni odbor ali volilno komisijo ali katerega od članov ali zaupnika ljudskega predstavnika ali na kak drug način ovira delo volilnega odbora ali volilne komisije;

9. kdor pride na volišče z orožjem ali nevarnim orodjem, razen kadar predsednik volilnega odbora zahteva pomoč od pristojnih organov ljudske oblasti;

10. kdor namenoma poškoduje, uniči ali odnese kakršno koli listino o glasovanju ali kakršen koli predmet, ki služi za glasovanje, ali spremeni število glasov z dodajanjem, odvzemanjem ali kako drugače;

11. stražar, ki je določen za straženje volišča, ako dopusti, da stori kdo katero izmed dejanj, navedenih v prejšnji točki;

12. kdor brez pooblastila predružači predlog za odpoklic, ki so ga predlagatelji že podpisali;

13. člani volilnega odbora, ki dopustijo, da glasuje nekdo, ki ni vpisan v volilnem imeniku, ali nekdo, ki je že glasoval, ali da glasuje nekdo na tuje ime;

14. člani volilnega odbora, ki brez opravičenega razloga skrajšajo ali podaljšajo čas za glasovanje ali brez opravičenega razloga menjajo volišče, ki je bilo že odrejeno in razglašeno;

15. člani volilnega odbora, ki jim je bilo sporočeno, da so odrejeni za to dolžnost, pa ne pridejo ob določenem času na določena mesta, da bi izpolnili svojo nalogo, ako ne morejo opravičiti svojega izostanka, ali brez opravičenega razloga zapustijo svoja mesta ali odrečejo podpis na zapisniku o glasovanju;

16. kdor namenoma nepravilno piše zapisnik o glasovanju ali o ugotavljanju glasovalnih rezultatov ali v njem kaj popravi ali vanj vstavi, ko je že podpisan;

17. kdor brez poziva predsednika volilnega odbora ukaže pripeljati ali brez takega ukaza pripelje na volišče oboroženo silo;

18. oblastni organ, ki pokliče kakega državljana na odgovornost zaradi glasovanja po tem zakonu ali od njega zahteva, naj mu pove, kako je glasoval;

19. kdor zagreši kako drugo zlonamerno kršitev predpisov tega zakona, kolikor se zanjo ne kaznuje po naslednjem členu.

Za dejanja, navedena v tem členu, se kaznuje storilec po teži dejanja:

1. z denarno kaznijo do 20.000 dinarjev,

2. z odvzemanjem prostosti.

Poleg kazni odvzema prostosti se lahko hkrati izreče tudi kazen izgube državljanskih pravic.

24. člen

Z denarno kaznijo do 5000 din ali s poboljševalnim delom brez odvzema prostosti do 6 mesecev se kaznuje:

1. kdor se pri glasovanju nedostojno vede in kdor potem, ko se je ugotovilo, da ni vpisan v stalni volilni imenik, na opomin predsednika volilnega odbora noče oditi iz poslopja, v katerem se glasuje;

2. kdor razžali volilni odbor ali kakega njegovega člana.

25. člen

Ako predpisuje za dejanja iz prejšnjih dveh členov kak drug zakon strožje kazni, se storilec kaznuje po strožjem zakonu.

26. člen

Za kazenski postopek so pristojna okrajna sodišča.

Postopek se uvede na zahtevo javnega tožilca ali na prijavo katere koli osebe, politične ali družbene organizacije.

27. člen

Volilni odbor mora dejanja, kazniva po tem zakonu, ki jih ugotovi pri svojem uradnem delu, vpisati v zapisnik o svojem delu in izpisek poslati javnemu tožilcu.

V. KONČNE DOLOČBE

28. člen

Vse listine, predlogi, vloge in pritožbe po tem zakonu so proste vseh državnih pristojbin.

29. člen

Predsednik vlade LRS je pooblaščen, da izdaja navodila za uporabo tega zakona.

30. člen

Ta zakon velja od dneva objave v Uradnem listu LRS.

OBRAZLOŽITEV

predloga zakona o odpoklicu ljudskih predstavnikov v organih državne oblasti na ozemlju Ljudske republike Slovenije

7. člen ustave Ljudske republike Slovenije v skladu s 7. členom ustave Federativne ljudske republike Jugoslavije določa, da so ljudski predstavniki v vseh organih državne oblasti odgovorni svojim volivcem, da vsakega ljudskega predstavnika lahko odpokliče večina volivcev volilne enote, v kateri je izvoljen, tudi pred potekom časa, za katerega je izvoljen, in da zakon predpisuje, v katerih primerih, ob kakšnih pogojih in kako lahko volivci odpokličejo svoje ljudske predstavnike tudi pred potekom časa, za katerega so izvoljeni.

Da se omogoči državljanom izvrševanje te pravice, se predlaga zakon, predviden v citiranem členu ustave.

Ker ima pravica glasovanja o odpoklicu svoj izvor v volilni pravici in je po svojem bistvu pravzaprav esencialen del volilne pravice, se predlog zakona glede opravljanja odpoklica tesno naslanja na predpise zakona o volitvi ljudskih poslancev in zakona o volitvi ljudskih odbornikov in v 8. členu navaja, kateri predpisi pravkar imenovanih zakonov se smiselno uporabljajo v postopku o odpoklicu. Umestna je smiselna uporaba zakonov o volitvah pač tudi zato, da je postopek tako organom, ki vodijo glasovanje, kakor glasovalcem laže in boljše razumljiv kakor bi bil, če bi se močno razlikoval od postopka pri volitvah.

Prvi del predloga zakona (»Splošne določbe«) vsebuje predpise o pogojih odpoklica, o pravici glasovanja o odpoklicu, o večini, potrebni za odpoklic, o posledicah odpoklica in o tem, kateri predpisi zakonov o volitvah se smiselno uporabljajo v postopku o odpoklicu.

Drugi del (»Predlog za odpoklic«) določa, kdo in kako predlaga odpoklic in kateri organi rešujejo in kako rešujejo take predloge.

Tretji del (»Glasovanje o odpoklicu in ugotavljanje izida glasovanja«) ob tesni naslonitvi na oba volilna zakona poudarja razlike, ki jih narekuje narava stvari med načinom glasovanja, ugotavljanjem in objavljanjem rezultatov ter postopanjem s spisi pri volitvah in med načinom glasovanja, ugotavljanjem in objavljanjem rezultatov ter postopanjem s spisi pri glasovanju o odpoklicu. Razen tega obsega ta del predpise o pritožbah in o tem, koga je obvestiti o izidu glasovanja.

Četrty del (»Kazenske določbe«) se v nobenem oziru ne razlikuje od kazenskih določb v zakonu o volitvah ljudskih odbornikov.

LJUDSKI SKUPŠČINI LRS

v

Ljubljani.

POROČILO

zakonodajnega odbora k predlogu zakona o odpoklicu ljudskih predstavnikov v organih državne oblasti na ozemlju Ljudske republike Slovenije

O tem zakonskem predlogu je odbor razpravljajal na svoji seji dne 11. februarja 1948.

Smatral je, da je zaradi izvedbe 2. odstavka 7. člena ustave LRS izdajanje tega zakona neobhodno potrebno.

Pri razpravljanju od člena do člena je zakonodajni odbor soglasno sprejel vse člene zakonskega predloga z naslednjimi spremembami:

- a) v 2. vrstici 4. odstavka 9. člena se zamenja beseda »in« z besedo »ali«;
- b) v 22. členu se vstavijo za besedami »v volilni enoti« besede »oziroma za volišča, na katerih so se zgodile nepravilnosti«;
- c) v 24. členu se v 1. odstavku črtajo besede »brez odvzema prostosti«.

Nato je odbor soglasno sprejel celotni zakonski predlog z zgoraj navedenimi spremembami.

Odbor opozarja, da se je v začetku 11. člena vrinila bistvena tiskovna pomota, zaradi česar natisnjeni predlog zakona ne odgovarja izvirniku zakonskega predloga in se začetek 11. člena mora glasiti: »Pristojni organ, ki mu je poslan predlog za odpoklic ljudskega predstavnika, zahteva od ...«.

Poročilo je odbor soglasno odobril in določil za odborovega poročevalca svojega tajnika.

Poročilo se pošilja Ljudski skupščini LRS s predlogom, da ga v celoti sprejme in predlog zakona uzakoni z zgoraj navedenimi spremembami.

Ljubljana, dne 12. februarja 1948.

Tajnik:

Dr. Stanko Štor l. r.

Predsednik:

Viktor Avbelj l. r.

Člani:

Jože Petejan l. r.
Dr. Anton Melik l. r.
Alojz Vrhovec l. r.

Alojz Colarič l. r.
Niko Jakofčič l. r.
Dr. Heli Modic l. r.

Boris Kalin l. r.

**PREDLOG ZAKONA
O PROGLASITVI SEDEMINDVAJSETEGA APRILA ZA
DRŽAVNI PRAZNIK LJUDSKE REPUBLIKE
SLOVENIJE**

1. člen

Za državni praznik Ljudske republike Slovenije se proglašča 27. april, katerega dne je bila leta 1941 ustanovljena Osvobodilna fronta slovenskega naroda.

2. člen

Ta zakon velja od dneva objave v Uradnem listu LRS.

OBRAZLOŽITEV

**predloga zakona o proglasitvi sedemindvajsetega aprila za državni praznik
Ljudske republike Slovenije**

Za splošno državni praznik Federativne ljudske republike Jugoslavije je proglašen 29. novembra kot eden zgodovinsko najbolj pomembnih datumov nove Jugoslavije. Druge republike so proglasile za svoje republiške državne praznike dneve, ko se je začel v njih oborožen upor zoper okupatorja. Umestno je, da tudi Ljudska republika Slovenija dobi svoj državni praznik. Za državni praznik LRS naj bi se izbral 27. april kot eden najbolj pomembnih datumov slovenskega naroda v zgodovini, ker je bila tega dne leta 1941 ustanovljena Osvobodilna fronta slovenskega naroda, ki je organizirala in zmagovito vodila narodnoosvobodilno borbo slovenskega ljudstva zoper okupatorje in domače izdajalce in ki je bila klica, iz katere se je že med osvobodilno borbo razvila in organizirala ljudska oblast v Sloveniji. Zato predlaga vlada LRS, da se 27. april proglasi za republiški praznik Slovenije.

LJUDSKA SKUPŠČINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Zak. o. 14/48.

LJUDSKI SKUPŠČINI LRS

v

Ljubljani.

POROČILO

**zakonodajnega odbora o predlogu zakona o proglasitvi 27. aprila za državni
praznik Ljudske republike Slovenije**

O tem zakonskem predlogu je odbor razpravljajal dne 11. februarja 1948. Iz razlogov obrazložitve zakonskega predloga po predsedniku vlade LRS je odbor soglasno smatral, da je treba predmetni zakon izdati.

Nato je odbor soglasno sprejel oba člena zakonskega predloga in tudi zakonski predlog v celoti brez vsake spremembe.

Prečitano in odobreno je bilo to poročilo in je bil za odborovega poročevalca določen dr. Heli Modic.

To poročilo se pošilja Ljudski skupščini LRS s predlogom, da ga v celoti sprejme in zakonski predlog uzakoni v predlagani obliki brez vsake spremembe.

Ljubljana, dne 12. februarja 1948.

Tajnik:

Dr. Stanko Štor l. r.

Predsednik:

Viktor Avbelj l. r.

Člani:

Jože Petejan l. r.

Alojz Colarič l. r.

Dr. Anton Melik l. r.

Niko Jakofčič l. r.

Alojz Vrhovec l. r.

Dr. Heli Modic l. r.

Boris Kalin l. r.

PREDLOG ZAKONA O DRŽAVNIH USLUŽBENCIH LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Prvi del

UVODNE DOLOČBE

1. člen

Predpisi tega zakona se uporabljajo za vse tiste osebe, ki so v svojstvu državnih uslužbencev na delu kot upravni ali strokovni sodelavci v Ljudski skupščini LRS, v njenem Prezidiju, v Predsedstvu vlade LRS, v ministrstvih, v planski in kontrolni komisiji ter drugih organih vlade LRS, pri ljudskih odborih in njihovih organih, pri ljudskih sodiščih, državnih ustanovah kakor tudi pri vodstvu in upravno-strokovnem aparatu državnih gospodarskih podjetij republiškega in lokalnega pomena.

2. člen

Načelne določbe kakor tudi določbe prvega dela zveznega zakona o državnih uslužbencih veljajo za vse državne uslužbence Ljudske republike Slovenije.

Drugi del

SPLOŠNE DOLOČBE

3. člen

Po naravi službe in strokovni usposobljenosti pripadajo uslužbenci raznim strokam, v okviru stroke pa so poklici glede na različnost dela.

Posamezne stroke, poklice v stroki in pogoje za pridobitev teh poklicev določa vlada LRS s posebnimi predpisi. S temi predpisi se lahko pristojni ministri (člani vlade) pooblaste, da smejo v sporazumu s predsednikom vlade LRS odpraviti ali spremeniti že ustanovljene poklice ali pa uvesti nove poklice v posameznih strokah.

Predpise o strokah, o trajanju pripravniške službe, o strokovnih izpitih in o vsem drugem, kar je v zvezi s stroko, izda za uslužbence Ljudske skupščine LRS in njenega Prezidija predsednik skupščine oziroma predsednik Prezidija Ljudske skupščine LRS.

Posebni predpisi o posameznih strokah določajo, kateri poklici so v vsaki stroki.

4. člen

Poklici se razporejajo v vrste za vsako organizacijsko enoto s sistemizacijo mest za to enoto. Za organizacijsko enoto se smatra vsak organ državne oblasti ali državne uprave s stvarno in krajevno določeno pristojnostjo in z zaključeno notranjo organizacijo, nadalje vsaka državna ustanova, ki ima svoj predračun dohodkov in izdatkov, kakor tudi vsako državno gospodarsko podjetje.

Ob sistemizaciji mest v posameznih organizacijskih enotah se poklici razporejajo po naravi, pomenu in važnosti funkcije v državni službi kakor tudi po meri odgovornosti v te vrste:

1. vodilni uslužbenci,
2. samostojni upravni uslužbenci in samostojni strokovni uslužbenci,
3. upravni uslužbenci in strokovni uslužbenci,
4. pomožni uslužbenci in izvršilni uslužbenci.

Vsak uslužbenec posebej se razporedi v te vrste po strokovni sposobnosti in osebni vrlini.

Razpored poklicev posameznih strok v vrste se vrši po posebnih predpisih. V teh predpisih se lahko predvidi možnost posebnega razporeda poklicev posameznih strok za določene organizacijske enote.

5. člen

Državnim uslužbencem pripadajo za čas trajanja službe službeni prejemki.

Za prejemke se štejejo:

1. temeljna plača,
2. dodatek po delovnem učinku,
3. funkcijski (položajni) dodatek,
4. posebni osebni dodatek,
5. premijski dodatek,
6. izredna nagrada in
7. dodatek za otroke.

6. člen

Višina temeljne plače se za posamezne poklice v vsaki stroki določi po pomenu in naravi dela tega poklica. Za določene poklice se lahko določi najmanjši in največji znesek plače.

Pri vseh poklicih, pri katerih se da meriti delovni učinek po količini, se uvede dodatek na temeljno plačo po delovnem učinku.

Za posamezne položaje v organizacijskih enotah se uvede funkcijski (položajni) dodatek. Po pomenu funkcije, obsega odgovornosti in pomena organizacijske enote se položaji razporedijo v (prvo in drugo vrsto) posamezne vrste.

Za posebno prizadevanje ali izredno prispevanje v službi, ki jo vrše, kakor tudi za izredna dela, ki jih vrše izven svojega rednega posla ali za dela, ki so izredne važnosti za državo, se uslužbencem smejo dajati osebni dodatki, premijski dodatki in izredne nagrade.

Uslužbenci imajo pravico do dodatka za otroke. Dodatek za otroke pripada za otroke, rojene v zakonu ali izven zakona, za pozakonjene in posvojene otroke, za pastorko in sirote brez staršev, ki jih uslužbenec vzame

v vzdrževanje, če živijo z njim v skupnem gospodinjstvu in jih dejansko vzdržujejo.

Natančneje določbe o prejemkih predpisuje vlada LRS na predlog ministra za finance in ministra za delo s posebno uredbo, s katero lahko odpravlja ali izpreminja že ustanovljene službene prejemke in uvaja nove oblike prejemkov.

7. člen

Vlada LRS določi s posebnimi predpisi splošna imena vseh poklicev v organizacijskih enotah organov državne uprave LRS, višino temeljnih plač za te poklice, višino posameznih dodatkov in predpise o priznanju in višini izrednih nagrad. Predsednik vlade LRS določi vrstno in posamezno sistemizacijo za vse organizacijske enote organov državne uprave LRS, določi na podlagi ugotovljene sistemizacije število uslužbenskih mest v posameznih organizacijskih enotah ali v posameznih tipih teh enot, kateri poklici so v njih in njihovo razvrstitev na posamezne vrste ter ugotavlja, kako se izvajajo predpisi o sistemizaciji in o prejemkih.

8. člen

Sistemizacijo mest in poklicev ter višino temeljnih plač, funkcijskih in osebnih dodatkov ter izrednih nagrad določa za uslužbenca Ljudske skupščine LRS njeno Predsedstvo, za uslužbenca Prezidija Ljudske skupščine LRS pa Predsedstvo Prezidija.

9. člen

Kolikor ni s posebnimi predpisi določeno drugače, izdajajo vse odločbe o uslužbenskih razmerjih (o ustanovitvi, poteku in prenehanju) za uslužbenca Predsedstva vlade LRS, ministrstev, komitejev, komisij in drugih organov vlade LRS kakor tudi ustanov in podjetij republiškega pomena ter njihovih operativno-upravnih vodstev:

1. za vodilne uslužbenca pristojni član vlade, predsednik komiteja ali komisije oziroma generalni sekretar vlade LRS sporazumno s predsednikom vlade LRS;

2. za druge uslužbenca pristojni član vlade, predsednik komiteja ali komisije oziroma generalni sekretar vlade LRS.

Člani vlade LRS in predsednik komiteja oziroma komisije vlade LRS lahko pooblastijo svoje pomočnike, podpredsednike, tajnike, starešine operativno-upravnih vodstev kakor tudi starešine neposredno podrejenih organizacijskih enot, da izdajajo odločbe o uslužbenskih razmerjih za vse republiške uslužbenca razen za vodilne uslužbenca.

10. člen

Odločbe o uslužbenskih razmerjih uslužbencev okrajnih, mestnih, rajonskih in krajevnih ljudskih odborov ter njihovih podjetij in ustanov izdajajo izvršilni odbori okrajnih ljudskih odborov in ljudskih odborov mest, ki so izvzeta iz okrajev, in sicer:

a) glede uslužbencev prve in druge vrste po 4. členu tega zakona po poprejšnjem sporazumu pristojnega člana vlade oziroma generalnega sekretarja vlade LRS, glede vodilnih uslužbencev pa tudi po poprejšnjem sporazumu predsednika vlade LRS;

b) glede ostalih uslužbencev samostojno.

V primerih iz točke b) sme izvršilni odbor pooblastiti predsednika ali tajnika ali poverjenika, da izdajajo odločbe o uslužbenkih razmerjih upravnih in strokovnih uslužbencev kakor tudi pomožnih in izvršilnih uslužbencev ter voditelje direktij, uprav, podjetij in ustanov, da izdajajo odločbe glede uslužbencev direktij, uprav, podjetij in ustanov, vendar mora pooblašteni pred izdajo odločbe vselej o njeni vsebini predhodno obvestiti izvršilni odbor.

11. člen

Za uslužbenca, ki so zaposleni pri pravosodnih organih, pa niso izvoljeni, izdaja odločbe o uslužbenkih razmerjih minister za pravosodje LRS in sicer glede vodilnih uslužbencev v sporazumu s predsednikom vlade LRS.

Minister za pravosodje LRS lahko pooblasti svojega pomočnika in predsednike okrožnih sodišč za izdajo odločb o uslužbenkih razmerjih upravnih in strokovnih ter pomožnih in izvršilnih uslužbencev.

12. člen

Vlada lahko z uredbami predpiše pristojnost za izdajo odločb o uslužbenkih razmerjih za posamezne stroke.

13. člen

Za uslužbenca Ljudske skupščine LRS izdaja odločbe o uslužbenkih razmerjih predsednik skupščine, za uslužbenca Prezidija Ljudske skupščine LRS pa sekretar Prezidija.

14. člen

Proti odločbi o uslužbenkem razmerju se lahko uslužbenec pritoži enkrat in to na neposredno višjega organa.

Če je odločbo izdal član vlade, predsednik komiteja oziroma komisije vlade ali generalni sekretar vlade LRS, se uslužbenec lahko pritoži na vlado LRS.

Če je odločbo izdal okrajni (mestni) izvršilni odbor, se uslužbenec lahko pritoži na pristojnega člana vlade oziroma generalnega sekretarja vlade LRS, če pa je bila odločba izdana po poprejšnjem sporazumu predsednika vlade LRS ali pristojnega člana vlade ali generalnega sekretarja vlade LRS [t. a) 10. člena], odloča o pritožbi vlada LRS.

Zoper odločbo, ki je bila izdana po pooblastilu (drugi odstavek 9., 10. in 11. člena) se uslužbenec lahko pritoži na starešino oziroma organa, ki je izdal pooblastilo.

Če je odločbo izdal predsednik Ljudske skupščine ali sekretar Prezidija, se uslužbenec lahko pritoži na Predsedstvo Ljudske skupščine oziroma na Predsedstvo Prezidija.

15. člen

Pritožba se vložijo v 15 dneh po prejemu odločbe pri organu oziroma starešini, ki je odločbo izdal.

Če smatra organ oziroma starešina, ki je izdal odločbo, da je pritožba očitno utemeljena, ji lahko sam ugodi. V nasprotnem primeru predloži pritožbo pristojnemu organu s svojim mnenjem.

Če je z odločbo druge stopnje okrnjena kaka zakonita pravica uslužbenca, sme uslužbenec zoper to odločbo vložiti v enem mesecu od dne

prejema odločbe tožbo pri okrožnem kot delovnem sodišču. Odločba tega sodišča je dokončna.

16. člen

Da vsestransko spoznajo posle svoje stroke in se strokovno izpopolnijo, lahko predsednik vlade LRS sporazumno s predsednikom vlade FLRJ pošlje uslužbenca republiške državne uprave, njenih ustanov in podjetij začasno na delo k organom zvezne državne uprave, ustanovam in podjetjem zveznega pomena.

Prav tako lahko predsednik vlade LRS da na razpolago uslužbenca LRS po predhodnem sporazumu s predsedniki vlad drugih ljudskih republik začasno na delo v druge republike.

17. člen

Da se strokovni kadri pravilno porazdelijo, lahko predsednik vlade LRS v sporazumu s člani vlade premesti uslužbenca iz ene panoge državne uprave v drugo in od enega ministrstva ali drugega organa vlade, ustanove ali podjetja k drugemu ali od ljudskih odborov, njihovih podjetij in ustanov k ministrstvom ali drugim organom vlade, ustanovam, podjetjem in obratno.

Člani vlade LRS imajo enako pravico premeščanja v okviru iste panoge državne uprave in sicer, če gre za premeščanje uslužbencev od ljudskih odborov ali k ljudskim odborom, v sporazumu z izvršilnimi odbori.

Iz razlogov, navedenih v prvem odstavku, lahko predsednik vlade in člani vlade premeščajo uslužbenca ljudskih odborov iz območja enega ljudskega odbora v območje drugega ljudskega odbora in sicer člani vlade v sporazumu z izvršilnimi odbori.

Prav tako lahko okrajni (mestni) izvršilni odbori po medsebojnem sporazumu in z odobritvijo organa personalne službe pri Predsedstvu vlade LRS premeščajo uslužbenca iz enega območja v drugo.

Da vsestransko spoznajo posle svoje stroke in se strokovno izpopolnijo, kakor tudi zaradi potrebe službe lahko člani vlade pošiljajo začasno na delo uslužbenca iz ene panoge državne uprave v drugo ali iz območja enega ljudskega odbora v območje drugega po medsebojnem sporazumu oziroma v sporazumu z izvršilnimi odbori.

Enako pravico imajo okrajni (mestni) izvršilni odbori.

18. člen

Uslužbenci vrše praviloma posle stroke, ki ji pripadajo. Izjemno se uslužbencem lahko dodelijo tudi drugi posli, vendar za dobo, daljšo od 15 dni po predhodnem sporazumu neposrednega višjega starešine oziroma organa.

19. člen

Pri vseh organih in starešinah, ki so pristojni za izdajanje odločb o uslužbenskih razmerjih, vodi organ personalne službe vse personalne posle, določene s tem zakonom.

Da bi se vodila pravilna personalna politika, pregleden razvid uslužbencev in bi bila možna njihova pravilna porazdelitev, vodi organ personalne službe pri Predsedstvu vlade LRS splošno kartoteko za uslužbenca Predsedstva vlade LRS in splošno kartoteko za vse vodilne uslužbenca in

samostojne upravne ter samostojne strokovne uslužbenke (prve in druge vrste po 4. členu) vseh ministrstev in drugih organov, ustanov in podjetij vlade LRS, kakor tudi za enake uslužbenke vseh ljudskih odborov, njihovih ustanov in podjetij, posamezna ministrstva, planska in kontrolna komisija, komiteji in komisije vlade LRS pa posebno kartoteko za svoje uslužbenke, kakor tudi za vodilne in samostojne upravne in strokovne uslužbenke ustrezne upravne panoge ljudskih odborov.

Za vsakega uslužbenca se mora voditi uslužbenki list.

Natančne določbe o vodstvu kartoteke in o uslužbenkih listih predpiše predsednik vlade LRS.

Za sodnike rednih sodišč kakor tudi za sodne pravnike in administrativno osebje vodi personalne posle ministrstvo za pravosodje LRS.

Organ personalne službe pri ljudskih odborih vodi razvid svojih uslužbencev, všteti uslužbencev ustanov in podjetij v upravi ljudskega odbora.

Organ personalne službe pri Predsedstvu vlade LRS uravnava delo vseh organov personalne službe v Ljudski republiki Sloveniji ter izdaja potrebna navodila.

Za uslužbenke Ljudske skupščine LRS in njenega Prezidija vodita razvid Predsedstvo Ljudske skupščine oziroma njen Prezidij.

Za statistični razvid državnih uslužbencev veljajo posebni predpisi statistične službe.

Tretji del

USTANOVITEV USLUŽBENSKEGA RAZMERJA

20. člen

Za uslužbenca sme biti postavljen samo tisti, ki ima te pogoje:

1. da je državljan FLRJ;
2. da ni prekoračil 50 let starosti, telesno sposobne osebe z izredno usposobljenostjo pa da niso prekoračile 60 let starosti;
3. da je duševno zdrav in telesno sposoben za opravljanje službe;
4. da ima volilno pravico;
5. da mu ni s sodbo odvzeta pravica, imeti državno ali katero koli javno službo, dokler po sodbi traja ta ovira;
6. da mu prejšnja služba ni prenehala z disciplinskim odpustom iz službe za vedno (5. točka 41. člena) ali dokler trajajo ovire iz 4. točke 41. člena tega zakona;
7. da izpolnjuje tudi posebne pogoje, ki so predpisani za stroko, v katero namerava vstopiti.

Uslužbenec, ki mu je služba prenehala po 3. točki 74. člena tega zakona, se sme ponovno sprejeti v službo najprej po enem letu po prenehanju prejšnje službe.

Iz važnih razlogov se sme sprejeti v službo tudi oseba, ki je prekoračila 50 oziroma 60 let starosti. Za ta sprejem je potrebno posebno dovoljenje predsednika vlade LRS.

V primeru posebne potrebe smejo biti sprejeti v državno službo tudi osebe, ki niso državljanji FLRJ, po poprejšnjem dovoljenju predsednika vlade LRS.

21. člen

Kdor je bil prej v državni službi, mora ob ponovnem sprejemu v službo imeti vse pogoje iz 20. člena tega zakona, izvzemši pogoj glede let starosti.

22. člen

Sprejem v službo se vrši po opravljenem razpisu ali brez razpisa po predpisih, ki veljajo za vsako posamezno stroko.

Z razpisom se lahko določi tudi opravljanje izpita.

Kdor je nastavljen za državnega uslužbenca, se mora zglasiti v službo v desetih dneh od dneva sporočila odločbe o nastavitvi, če mu neposredni starešina tega roka iz opravičenih razlogov ne podaljša. V nasprotnem primeru se šteje, kakor da ni bil nastavljen.

Četrty del

DOLŽNOSTI IN PRAVICE USLUŽBENCEV

23. člen

Po vstopu v službo mora uslužbenec pred svojim stárešino opraviti in podpisati prisego. Prisega se glasi: Jaz (rodbinsko in rojstno ime) prisegam pri časti svojega naroda in pri svoji časti, da bom zvesto služil ljudstvu, da se bom držal ustave FLRJ, ustave LRS ter zakonov, da bom varoval in branil ustavni demokratični red Federativne ljudske republike Jugoslavije in Ljudske republike Slovenije in da bom svojo službo vestno opravljaj.

24. člen

Delovni čas uslužbenca je praviloma 8 ur dnevno, uredi pa se s posebnimi predpisi za vsako stroko.

Uslužbenec mora biti v službi ves čas, ki je za to določen.

Kadar zahtevajo koristi službe, sme neposredni starešina (pri ljudskih odborih poverjenik) odrediti, da uslužbenci delajo tudi izven rednega delovnega časa, in jim sme dodeliti tudi druge posle, ki ne spadajo v okvir njihovega rednega dela.

25. člen

Redni prejemki uslužbencev se izplačujejo vnaprej v mesečnih zneskih. Vendar se lahko za posamezne poklice plača in dodatek določita v dnevnik zneskih in se izplačujeta tedensko.

S predpisi o delovnih normah se določi način izplačevanja prejemkov za uslužbenca, ki delajo po teh normah.

26. člen

Plača teče od dneva nastopa službe, zvišanje plače pa od prvega dneva prihodnjega meseca po izdaji odločbe o napredovanju.

27. člen

Za službena potovanja izven službenega kraja pripada uslužbencem povračilo stroškov, za premestitev v drug službeni kraj pa povračilo selitvenih stroškov. Isto velja za premestitev na prošnjo uslužbenca.

Natančneje predpise o potnih in selitvenih stroških izda vlada LRS na predlog ministra za finance.

28. člen

Uslužbenec mora v tednu imeti en dan počitka in to praviloma v nedeljo.

Uslužbencu pripada plačani letni redni dopust, ki ne sme biti krajši od 15 dni in ne daljši od 30 dni. Trajanje rednega dopusta v tem okviru določijo za posamezne stroke pristojni člani vlade LRS v sporazumu z ministrom za delo, čas pa, kdaj naj se izkoristi, določi neposredni starešina (pri ljudskih odborih poverjenik), ki mora skrbeti, da ne bi zaradi odsotnosti uslužbencev trpel pravilen in reden potek službe.

29. člen

V opravičenih primerih sme neposredni starešina dati uslužbencu plačan izredni dopust za zaseben posel.

Izredni dopust skupaj 7 dni v enem koledarskem letu se ne računa v redni letni dopust.

Izredni dopust nad 7 dni daje organ oziroma starešina, ki je pristojen za nastavitve uslužbenca, kolikor ni te pravice prenesel na podrejene organe. Uslužbencu se da v tem primeru lahko plačani dopust samo, če je to koristno za službo.

Izredni dopust ne sme trajati nad mesec dni v letu.

30. člen

Uslužbenec, ki zaradi bolezni ne more priti v službo, sporoči to v 24 urah svojemu neposrednemu starešini. Če izostanek iz službe zaradi bolezni traja več kot 3 dni, se mora opravičiti z zdravniškim spričevalom zdravnika pristojne ustanove za socialno zavarovanje. Dopust zaradi zdravljenja in okrevanja da uslužbencu pristojni starešina (pri ljudskih odborih poverjenik) na podlagi pismenega mnenja zdravnika pristojne ustanove za socialno zavarovanje.

Peti del

POTEK SLUŽBE

31. člen

Osebe, ki prvič vstopijo v državno službo, pa nimajo strokovne prakse, se sprejmejo v službo kot pripravniki.

Pripraviška služba se določa za posamezne poklice in traja od enega do treh let po predpisih za vsako stroko.

Za pomožne uslužbence in izvršilne uslužbence ni pripravniške službe.

Natančnejše določbe o pripravniški službi za posamezne poklice se predpišejo s posebnimi predpisi vlade LRS za vsako stroko. S temi predpisi se lahko pooblaste pristojni člani vlade, da smejo v sporazumu s predsednikom vlade LRS ustanoviti pripravniško službo tudi za druge poklice iz posameznih strok ali pa odpraviti že ustanovljeno pripravniško službo.

32. člen

Med pripravniško službo prejema pripravnik pripravniško plačo. Za ta čas se služba lahko obojestransko odpove samo prvega v mesecu z rokom enega meseca brez pravice odpravnine.

Glede vsega drugega veljajo za pripravnike določbe tega zakona.

33. člen

Med pripravniško službo mora pripravnik napraviti strokovni izpit po predpisih svoje stroke. Zaradi opravljanja izpita sme pripravniku organ oziroma starešina, ki je pristojen za njegovo nastavitev, podaljšati pripravniško službo največ za pol leta. Po opravljenem izpitu se pripravnik razporedi v stroki po svoji strokovni usposobljenosti in osebni sposobnosti.

Če pripravnik ne napravi izpita, se mu služba odpove ali pa se razporedi v katero drugo službo po svoji strokovni usposobljenosti in osebni sposobnosti.

Natančneje določbe o strokovnem izpitu ter o ureditvi, načrtu in trajanju tečajev, potrebnih za pridobitev strokovne usposobljenosti, izda pristojni član vlade v sporazumu s predsednikom vlade LRS.

34. člen

Pri prehodu iz ene stroke v drugo je potrebno, da uslužbenec v novi stroki prebije najmanj tri mesece in da ob koncu tega roka napravi strokovni izpit iz stroke, v katero prehaja, če je ta izpit predpisan.

Določba prejšnjega odstavka ne velja za vodilne uslužbence in tudi ne za uslužbence, ki zaradi posebne sposobnosti in službene potrebe preidejo v drugo stroko.

Natančneje določbe o prehodu v drugo stroko se predpišejo s predpisi za posamezne stroke.

35. člen

Uslužbenec sme biti premeščen oziroma nastavljen v drugo stalno službo po službeni potrebi ali po prošnji.

Če je uslužbenec premeščen oziroma nastavljen v drugo službo po prejšnjem odstavku, mora biti razrešen službe najkasneje v 15 dneh. Na novo službo se mora javiti v 24 urah po razrešitvi; če je premeščen oziroma nameščen v istem kraju, a najpozneje v 3 dneh po razrešitvi od službe, če je premeščen oziroma nameščen v drug kraj.

V ta rok se ne računa čas, potreben za potovanje.

36. člen

Če se pokaže, da je uslužbenec nesposoben za opravljanje del svojega poklica, se lahko postavi nazaj v poklic, ki ustreza njegovi strokovni sposobnosti.

Če kakovost in obseg dela ter uslužbenčeva vnema niso primerni plači, ki jo ima uslužbenec, se lahko postavi uslužbenec nazaj na nižjo plačo v istem poklicu.

Šesti del

ODGOVORNOST USLUŽBENCEV

A. Disciplinska odgovornost

37. člen

Uslužbenci so disciplinsko odgovorni za disciplinske nerednosti in disciplinske prekrške.

Kazenska odgovornost uslužbenca ne izključuje disciplinske odgovornosti, ne glede na to, če je uslužbenec oproščen kazenske odgovornosti ali ne.

38. člen

Za disciplinske nerednosti se štejejo manjše kršitve uradne dolžnosti ali ugleda službe.

39. člen

Za disciplinske prekrške se štejejo zlasti naslednje hujše kršitve službene dolžnosti ne glede na to, ali imajo zaradi svoje teže za posledico sodno kazensko odgovornost:

1. zloraba službenega položaja ali prekoračenje službenega pooblastila;
 2. površno, nemarno ali neredno opravljanje službene dolžnosti, ki povzroča zavlačevanje ali zaostanek dela, in tudi vsaka druga malomarnost v službi;
 3. vsako dejanje, ki v očeh državljanov očitno ruši avtoriteto in dostojanstvo ljudske oblasti;
 4. povzročitev premoženjske škode državi z nemarnim ali nevestnim opravljanjem službene dolžnosti;
 5. vsako dejanje oziroma opustitev dejanja z namenom, da se ovira ali onemogoči pravilno in hitro funkcioniranje državne službe;
 6. namerno ali malomarno dajanje netočnih podatkov in poročil;
 7. kršitev uradne tajnosti, lahkomišelnost pri varovanju zaupnih spisov in podatkov;
 8. hujše kršitve službene discipline v razmerju uslužbenca do starešine, nedostojno ponašanje starešine proti podrejenim uslužbencem;
 9. hujše kršitve predpisov 8. člena zveznega zakona o državnih uslužbencih;
 10. opuščanje ukrepov, ali nezadostno ukrepanje za zavarovanje in varnost zaupanih stvari in oseb;
 11. zahtevanje in sprejemanje podkupnine ali sprejemanje obljube podkupnine;
 12. poneverba ali tatvina državnega ali zaupanega premoženja pri opravljanju službene dolžnosti;
 13. uporablanje denarja, vrednostnih papirjev ali stvari, ki so uslužbencu zaupane po službeni dolžnosti, ali če jih da drugi osebi zaradi uporabe;
 14. ponarejanje uradnih in javnih listin in spisov ali overjenje ponarejenih listin in spisov kakor tudi izdajanje lažnih listov in spisov;
 15. prisvajanje ali poneverba premoženja;
 16. oškodovanje državnega premoženja s sklepanjem neugodnih pogodb ali poslov;
 17. prekršitev zakona pri opravljanju službene dolžnosti v nameri, da se določeni osebi koristi ali škoduje;
 18. večkratna zagrešitev disciplinske nerednosti v krajšem razdobju.
- Za prekršek iz 1. do 18. točke tega člena, ki pomenijo hkrati kazniva dejanja, pošlje disciplinsko sodišče pristojnemu javnemu tožilcu kazensko prijavo zaradi uvedbe kazenskega postopka.

40. člen

Kazni za disciplinske nerednosti so:

1. pismeni opomin;
2. pismeni ukor;
3. pismeni strogi javni ukor;

4. denarna kazen za vsak posamezen primer v znesku največ do 10% čistih enomesečnih uslužbenčevih prejemkov, vendar skupna vsota teh kazni v enem mesecu ne sme presegati 20% prejemkov uslužbenca.

Pri izrekanju kazni po 4. točki tega člena dodatek za otroke ni podvržen nikakršnemu odbitku.

Kazni iz 3. in 4. točke tega člena se vpisujejo v uslužbenški list.

41. člen

Kazni za disciplinske prekrške so:

1. prepoved podelitve višje plače oziroma višjega zvanja za šest mesecev do enega leta;

2. znižanje prejemkov za tri mesece do enega leta, vendar za vsak posamezni mesec ne sme biti večje kakor 20% enomesečnih čistih prejemkov;

3. povrnitev na neposredno nižjo plačo oziroma na neposredno nižji poklic ali na katero koli nižjo plačo oziroma nižji poklic za šest mesecev do treh let;

4. odpust iz službe s prepovedjo vrnitve v službo za eno do treh let;

5. odpust iz službe za vedno.

Pri izrekanju kazni iz 2. točke tega člena ni dodatek za otroke podvržen nobenemu odbitku.

Za en disciplinski prekršek je lahko uslužbenec kaznovan samo z eno kaznijo po točkah 1. do 5.

42. člen

Pregon disciplinskih nerednosti zastara v šestih mesecih, ko so bile storjene.

Pregon disciplinskih prekrškov zastara v dveh letih od dneva storjenega dejanja, kolikor nima dejanje za posledico kazenske odgovornosti; v tem primeru zastara disciplinski prekršek v istem času, v katerem zastara tudi kaznivo dejanje.

43. člen

Kazni za disciplinske nerednosti izrekajo v manjših organizacijskih enotah starešine enot, v večjih organizacijskih enotah pa lahko starešina te enote prenese pravico kaznovati na določene nižje starešine.

44. člen

Proti odločbi o kazni se uslužbenec lahko pritoži pri starešini neposredno višje organizacijske enote v 8 dneh od dneva, ko mu je bila odločba vročena; tako pritožbo smejo vložiti tudi sindikalne organizacije. Pritožbo je treba vložiti pri organu oziroma starešini, ki je izdal odločbo.

O pritožbi proti odločbi o kazni, ki jih izdajajo člani vlade, predsednik komiteja oziroma komisije ali generalni sekretar vlade, odloči vlada LRS.

45. člen

Pristojni starešine za kaznovanje disciplinskih nerednosti uslužbencev okrajnih (mestnih) ljudskih odborov so predsedniki njihovih izvršilnih odborov, ki lahko to pravico prenesejo na tajnike ali poverjenike, uslužbencev krajevnih (rajonskih) ljudskih odborov pa predsedniki ali po njihovem pooblastilu tajniki. Pritožbe rešuje izvršilni odbor, pri krajevnih

Ljudskih odborih, ki nimajo svojega izvršilnega odbora, pa ljudski odbor kot celota. Za te pritožbe veljajo smiselno predpisi prvega odstavka 44. člena.

46. člen

Pristojni starešina za kaznovanje disciplinskih nerednosti uslužbencev Ljudske skupščine LRS oziroma njenega Prezidija je tajnik skupščine oziroma sekretar Prezidija. O pritožbah odloča Predsedstvo Ljudske skupščine oziroma Predsedstvo Prezidija. Tudi za te pritožbe veljajo smiselno predpisi prvega odstavka 44. člena.

47. člen

Uslužbenec ne sme biti kaznovan, dokler ni bil zaslišan. Izvršitev kazni za disciplinsko nerednost zastara v šestih mesecih od dne, ko je odločba o kazni postala pravnomočna.

48. člen

Kazni za disciplinske prekrške izrekajo posebna disciplinska sodišča po poprejšnjem disciplinskem postopku.

49. člen

Za uslužbence Predsedstva vlade LRS, ministrstev, planske in kontrolne komisije ter komitejev in komisij vlade LRS so disciplinska sodišča prve stopnje pri teh organih.

Za sorodna ministrstva, komisije in komiteje se lahko ustanovi skupno disciplinsko sodišče za uslužbence teh panog državne uprave.

Ministrstva, komisije in komiteji lahko ustanovijo disciplinska sodišča prve stopnje pri neposredno podrejenih organizacijskih enotah, operativno-upravnih vodstvih, ustanovah in podjetjih.

Disciplinska sodišča pri ministrstvih, komisijah in komitejih so hkrati disciplinska sodišča II. stopnje za pritožbe proti sodbam in odločbam disciplinskih sodišč pri neposredno podrejenih organizacijskih enotah, operativno-upravnih vodstvih, ustanovah in podjetjih.

Pri vladi LRS je višje disciplinsko sodišče, ki odloča o pritožbah proti prvostopnim sodbam in odločbam disciplinskih sodišč pri Predsedstvu vlade LRS, ministrstvih, komisijah in komitejih vlade LRS in disciplinskih sodišč pri okrajnih (mestnih) izvršilnih odborih.

50. člen

Za uslužbence ljudskih odborov, njihovih ustanov in podjetij se ustanovijo disciplinska sodišča pri okrajnih (mestnih) izvršilnih odborih.

O pritožbah proti sodbam in odločbam tega disciplinskega sodišča odloča v drugi stopnji višje disciplinsko sodišče pri vladi LRS.

51. člen

Za tajnike in administrativno osebje pri okrožnih in okrajnih sodiščih se ustanove disciplinska sodišča prve stopnje pri okrožnih sodiščih za področja okrožnih sodišč.

Za tajnike in administrativno osebje pri vrhovnem sodišču LRS in za uslužbence ministrstva za pravosodje LRS je disciplinsko sodišče prve stopnje pri ministrstvu za pravosodje LRS.

Disciplinsko sodišče pri ministrstvu za pravosodje LRS je hkrati disciplinsko sodišče II. stopnje za pritožbe proti sodbam in odločbam disciplinskih sodišč I. stopnje pri okrožnih sodiščih.

Minister za pravosodje LRS se pooblašča, da lahko za tajnike in administrativno osebje vrhovnega sodišča LRS ustanovi disciplinsko sodišče pri tem sodišču, vendar samo kot sodišče I. stopnje.

Dočim je v primeru iz drugega odstavka tega člena disciplinsko sodišče druge stopnje višje disciplinsko sodišče pri vladi LRS, je v prednjem primeru disciplinsko sodišče druge stopnje disciplinsko sodišče pri ministrstvu za pravosodje LRS.

Za disciplinsko odgovornost sodnikov ljudskih sodišč veljajo posebni predpisi.

52. člen

Višje disciplinsko sodišče pri vladi LRS lahko zahteva, da mu nižje disciplinsko sodišče predloži v reševanje posamezne disciplinske zadeve. Isto pravico imajo v okviru svoje pristojnosti tudi disciplinska sodišča pri ministrstvih, komitejih in komisijah vlade LRS.

53. člen

Disciplinsko sodišče sestoji iz treh članov in istega števila namestnikov. Enega člana in njegovega namestnika odredi sindikalna organizacija, kateri uslužbenec pripada, druga dva in njuna namestnika pa imenuje pristojni minister, predsednik komiteja oziroma komisije ali generalni sekretar vlade LRS. Sodniki za skupna disciplinska sodišča iz drugega odstavka 49. člena se postavijo po sporazumu med prizadetimi organi.

Dva člana višjega disciplinskega sodišča pri vladi LRS in njuna namestnika imenuje predsednik vlade LRS. Tretjega pa imenuje sindikalna organizacija, kateri uslužbenec pripada.

Dva člana in namestnika disciplinskega sodišča za uslužbence ljudskih odborov imenuje pristojni ljudski odbor na svojem zasedanju, in sicer enega člana in namestnika iz vrst odbornikov, enega člana in namestnika pa iz vrst svojih uslužbencev. Tretjega člana in namestnika odredi sindikalna organizacija.

54. člen

Za uslužbence Ljudske skupščine LRS in njenega Prezidija se ustanovi skupno disciplinsko sodišče, katerega dva člana imenujeta predsednika Predsedstva Ljudske skupščine in Prezidija sporazumno. Tretjega člana odredi sindikalna organizacija. O pritožbah proti sodbam in odločbam tega disciplinskega sodišča odločata Predsedstvo Ljudske skupščine oziroma Prezidija vsak za svoje uslužbence.

55. člen

Funkcija članov disciplinskega sodišča traja eno leto. Člani so pri opravljanju svoje sodniške službe neodvisni in sodijo po svobodnem sodniškem prepričanju.

Sodniki prisežejo pri nastopu službe po predpisih, ki veljajo za sodnike rednih sodišč.

56. člen

Organ, ki imenuje člana disciplinskega sodišča, imenuje pri vsakem disciplinskem sodišču enega ali več disciplinskih tožilcev. V primeru, da

je pri disciplinskem sodišču imenovanih več disciplinskih tožilcev, odredi starešina organizacijske enote, pri kateri je disciplinsko sodišče, za vsak posamezen primer, kateri od disciplinskih tožilcev bo zastopal obtožbo. Funkcija disciplinskega tožilca traja eno leto.

57. člen

Obdolženi uslužbenec ima pravico prisostvovati razpravi in si izbrati zagovornika.

58. člen

Disciplinski postopek začne disciplinski tožilec na podlagi pismenega in obrazloženega predloga pristojnega starešine, javnega tožilca ali organa splošne državne kontrole.

Ko disciplinsko sodišče sklepa o teh zadevah, odloči, da se zoper uslužbenca začne disciplinska preiskava ali da se zoper njega vloži disciplinska obtožnica ali da ni razloga za disciplinski postopek.

59. člen

Ko disciplinsko sodišče odloči, da se zoper uslužbenca začne disciplinska preiskava, odredi preiskovalca, ki preiskuje v skladu s predpisi kazenskega postopka. Zoper odločbo o začetku disciplinske preiskave ni pritožbe.

Če sodišče ugotovi, da predstavlja obdolženčevo dejanje tudi kaznivo dejanje, pošlje vse spise pristojnemu javnemu tožilcu, obvesti o tem uslužbenčevega neposrednega starešino in nato odloči, ali naj se zoper uslužbenca nadaljuje disciplinski postopek sporedno s kazenskim ali pa naj se odloži do dokončne odločbe rednega sodišča.

Ko disciplinski preiskovalec konča preiskavo, pošlje vse spise disciplinskemu sodišču; to izda odločbo, da se zoper uslužbenca lahko vloži obtožnica ali da ni razloga za nadaljnji disciplinski postopek.

Ko disciplinsko sodišče odloči, da se zoper uslužbenca vloži obtožnica, pošlje vse spise disciplinskemu tožilcu zaradi vložitve obtožnice. Zoper odločbo, s katero se odredi razprava, ni pritožbe.

Kadar disciplinsko sodišče odloči, da ni razloga za disciplinski postopek, pošlje odločbo o tem neposrednemu starešini in pristojnemu disciplinskemu tožilcu.

60. člen

Razprava pri disciplinskem sodišču prve stopnje je ustna in javna razen v primerih, kadar službene ali državne koristi ali kaki drugi opravičeni razlogi zahtevajo, da se razprava razglasi za tajno.

Ali naj bo pri disciplinskem sodišču druge stopnje ali pri višjem disciplinskem sodišču razprava ustna in javna, o tem odloči sodišče samo po naravi vsakega posameznega primera.

61. člen

Obtoženec se s sodbo disciplinskega sodišča ali spozna za krivega in kaznuje za disciplinski prekršek ali oprosti odgovornosti.

Če disciplinsko sodišče ugotovi, da uslužbenčevo dejanje predstavlja nerednost, ga kaznuje za to dejanje.

S sodbo se uslužbenec obsodi tudi na plačilo stroškov disciplinskega postopka. Če je oproščen odgovornosti, trpi stroške država.

62. člen

Zoper odločbe in sodbe disciplinskega sodišča prve stopnje se lahko uslužbenec in disciplinski tožilec, kolikor ni s tem zakonom drugače določeno, pritožita pri pristojnem disciplinskem sodišču druge stopnje v 15 dneh od dneva prejema sodbe oziroma odločbe.

Pritožbe iz prednjega odstavka smejo vložiti tudi sindikalne organizacije.

63. člen

Pravnomočne sodbe se pošljejo pristojnemu starešini kaznovanega uslužbenca, da jih izvrši in vpiše v uslužbenski list.

Izvršitev disciplinske kazni za disciplinske prekrške zastara v dveh letih od dne pravnomočnosti sodbe.

64. člen

Disciplinski tožilec in obsojeni uslužbenec zahtevata lahko zoper pravnomočno sodbo obnovo disciplinskega postopka s pogoji iz kazenskega sodnega postopka.

Obnovo smejo zahtevati tudi sindikalne organizacije kakor tudi starešina, ki je pristojen za nastavitev uslužbenca.

65. člen

Za disciplinski postopek se, kolikor ni s tem zakonom drugače določeno, smiselno uporabljajo načela kazenskega sodnega postopka.

B. Materialna odgovornost

66. člen

Če je uslužbenec v zvezi z disciplinskim prekrškom prizadejal državi materialno škodo, pošlje disciplinsko sodišče, ko dovrši postopek o disciplinskem kaznivem dejanju, predmet organu, pristojnemu za zastopanje države pred sodišči, da pri pristojnem sodišču vloži tožbo za povračilo škode.

67. člen

Če materialna škoda ni povzročena z disciplinskim prekrškom ali kaznivim dejanjem, je za odločbo o povračilu škode, ki jo uslužbenec prizadene državi pri opravljanju službe, pristojen starešina organizacijske enote, kateri pripada uslužbenec.

Za odločbo o povračilu škode, ki jo prizadene državi pri opravljanju službe uslužbenec ljudskega odbora, je pristojen izvršilni odbor.

Proti odločbi o povračilu škode se lahko uslužbenec pritoži v 15 dneh pri neposrednem višjem starešini oziroma v primeru drugega odstavka pri neposrednem višjem organu državne uprave. Če izda odločbo član vlade, predsednik komiteja oziroma komisije ali generalni sekretar vlade, se uslužbenec lahko pritoži na vlado LRS.

Proti drugostopni odločbi je možna tožba na pristojno okrožno kot delovno sodišče in sicer v enem mesecu po prejemu odločbe.

Iz opravičenih razlogov je lahko uslužbenec oproščen povračila škode bodisi v celoti ali delno. Odločbo o tem izda pristojni član vlade LRS, predsednik komiteja ali komisije oziroma generalni sekretar vlade LRS. Za uslužbenca ljudskih odborov izda odločbo o oprostitvi povračila škode okrajni (mestni) izvršilni odbor, o oprostitvi povračila manjše škode pa pristojni poverjenik okrajnega (mestnega) izvršilnega odbora.

68. člen

V predpisih za posamezne stroke so lahko posebne določbe o materialni odgovornosti uslužbencev teh strok nasproti državi.

Sedmi del

ODSTRANITEV USLUŽBENCA IZ SLUŽBE

69. člen

Uslužbenec se mora odstraniti iz službe (suspendirati), ako je v priporu, v preiskovalnem zaporu ali je obtožen zaradi kaznivega dejanja, zaradi katerega predpisuje zakon najmanj kazen odvzema prostosti.

Odločbo o odstranitvi iz službe izda uslužbenčev starešina oziroma organ, ki je pristojen za nastavitvev uslužbenca.

Za uslužbenca ljudskega odbora izda odločbo pristojni poverjenik.

Zoper odločbo uslužbenec nima pravice pritožbe.

Odstranitev iz službe traja do dokončne odločbe pristojnega državnega organa oziroma sodišča.

70. člen

Uslužbenec se sme odstraniti iz službe, če je zoper njega uveden kazenski ali disciplinski postopek ali če je njegov službeni prekršek tak, da bi škodoval službenim koristim, če bi še nadalje ostal v službi.

Odločbo o odstranitvi izda neposredni starešina ali pristojni kontrolni organ, ki morata to odločbo poslati takoj starešini oziroma organu, pristojnemu za nastavitvev uslužbenca. Ta starešina oziroma organ potrdi ali razveljavi odločbo o odstranitvi iz službe. Zoper to odločbo se lahko disciplinski tožilec, kontrolni organ in uslužbenec pritožijo na pristojno disciplinsko sodišče prve stopnje in sicer v 8 dneh po prejemu odločbe. Odločba sodišča o tej pritožbi je dokončna.

Za uslužbenca ljudskih odborov izda odločbo o odstranitvi izvršilni odbor, kolikor gre za vodilne uslužbenca, v drugih primerih pa pristojni poverjenik. Za uslužbenca krajevnih ljudskih odborov, ki nimajo izvršilnega odbora, izdata odločbo o odstranitvi predsednik in tajnik skupaj. Tudi za odločbo po tem odstavku veljata zadnja dva stavka drugega odstavka tega člena.

71. člen

Za čas odstranitve iz službe po 69. in 70. členu tega zakona se uslužbencu začeni s prvim prihodnjega meseca, potem ko je bila izdana odločba o odstranitvi iz službe, ustavi izplačevanje vseh prejemkov. Če mora suspendirani uslužbenec vzdrževati družino, se mu ustavi izplačevanje polovice prejemkov, izvzemši dodatek za otroke.

Uslužbencu se vrnejo odtegnjeni prejemki po prenehanju suspenzije: če je s pravnomočno odločbo sodišča oproščen oziroma če je z odločbo

pristojnega državnega organa izpuščen iz pripora ali preiskovalnega zapora ali če je zoper njega ustavljeno kazensko postopanje, kakor tudi v primeru, če disciplinsko sodišče, ko odloči o pritožbi v smislu drugega odstavka 70. člena izda odločbo, s katero razveljavi odločbo o odstranitvi iz službe. V drugih primerih se uslužbencu, upošteva vse okoliščine primera, lahko deloma povrnejo zadržani prejemki po odločbi organa oziroma starešine, ki je pristojen za nastavitev uslužbenca.

Dokler uslužbenec prestaja kazen odvzema prostosti, mu ne pripadajo prejemki.

Kolikor ni s posebnimi predpisi drugače določeno, veljajo glede odstranitve sodnikov iz službe določbe tega zakona.

Osmi del

PRENEHANJE USLUŽBENSKEGA RAZMERJA

72. člen

Uslužbenec in država lahko razdereta določeno uslužbenko razmerje po poprejšnji odpovedi.

Če odpove država, opravi odpoved starešina oziroma organ, pristojen za nastavitev, na lastno pobudo ali na predlog neposrednega starešine. Odpovedni rok ne sme biti krajši kakor en mesec in ne daljši kakor šest mesecev, določi se pa s predpisi vsake stroke po vrsti, poklicu in letih službe. Odpovedati pa je mogoče samo prvega v mesecu.

73. člen

Če odpove uslužbenko razmerje uslužbenec, ga pristojni starešina oziroma organ, pristojen za nastavitev, na njegovo prošnjo lahko odveže službe tudi pred potekom odpovednega roka, če to dovoljuje službena korist. V tem primeru tečejo uslužbencu prejemki do konca meseca, v katerem je odvezan službe.

Če odpove uslužbenko razmerje država, lahko starešina oziroma organ, pristojen za nastavitev, prav tako razreši uslužbenca službe, če je to v korist službi, pred potekom odpovednega roka, vendar pripadajo uslužbencu prejemki do konca roka.

Uslužbenec ljudskih odborov lahko razrešuje službe pristojni poverjenik izvršilnega odbora razen vodilnih uslužbencev, ki jih razrešuje izvršilni odbor.

Uslužbenec ne more odpovedati službe, če je v disciplinski preiskavi ali v materialni obvezi nasproti državi.

Med odobrenim bolezenskim dopustom se državnemu uslužbencu ne more odpovedati služba.

74. člen

Po samem zakonu preneha služba:

1. kadar uslužbenec izgubi državljanstvo ali volilno pravico;
2. kadar samovoljno zapusti službo za dalj kakor 10 dni;
3. kadar je dal lažne podatke ob vstopu v državno službo;
4. kadar je s sodno sodbo obsojen na kazen odvzema prostosti, daljšo od šest mesecev;

5. po dvanajstih mesecih nepretrganega bolezenskega dopusta oziroma osemnajstih mesecih skupnega bolezenskega dopusta v dveh zaporednih letih;

6. kadar postane telesno ali duševno nesposoben za opravljanje službe;

7. kadar doseže starostno mejo, določeno s predpisi njegove stroke;

8. če je poklican na odslužitev obveznega vojaškega roka v kadru.

Če preneha služba po 1., 2., 3., 4. in 8. točki, nima uslužbenec pravice do odpravnine, v drugih primerih prenehanja pa ima uslužbenec pravico do odpravnine, kolikor nima pogojev za pokojnino.

75. člen

Po sodbi rednega ali disciplinskega sodišča preneha služba, kadar je uslužbenec obsojen na izgubo državne službe.

76. člen

Če preneha služba zaradi izgube volilne pravice, se uslužbenec lahko ponovno sprejme v službo, če se mu vrne volilna pravica.

Če preneha služba po 8. točki 74. člena tega zakona, se uslužbenec po odslužitvi obveznega vojaškega roka lahko ponovno sprejme v prejšnjo službo.

77. člen

Za vsako prenehanje službe na kateri koli podlagi mora pristojni starešina oziroma organ izdati odločbo, v kateri se mora poleg drugega ugotoviti tudi dan prenehanja službe.

V primeru odpovedi nastopi prenehanje službe s potekom zadnjega dne odpovednega roka, če je bil uslužbenec v službi do konca tega roka.

Prenehanje službe po 74. členu nastopi: po 1. točki z dnem izgube državljanstva oziroma volilne pravice; po 2. točki s potekom desetdnevnega roka; po 4. točki z dnem pravnomočnosti sodbe sodišča; v drugih primerih iz 74. člena pa z dnem izdaje odločbe o prenehanju službe.

Prenehanje službe po sodbi rednega ali disciplinskega sodišča nastopi z dnem pravnomočnosti sodbe. Zoper odločbo pristojnega starešine oziroma organa, s katero se ugotovi to prenehanje, uslužbenec nima pravice pritožbe.

Uslužbenec izgubi z dnem prenehanja službe pravico do prejemkov, če ni v službi, izvzemši v primeru odpovedi službe po državi s poprejšnjo razrešitvijo uslužbenca od službe po drugem in tretjem odstavku 73. člena tega zakona; če pa je v službi, mu pripadajo prejemki do konca meseca, v katerem je razrešen službe.

Uslužbenec ne sme po prenehanju službe sam pustiti službe, ampak mora biti službe razrešen. Če ni v službi, se šteje kot dan razrešitve službe dan, ko je bila izdana odločba o prenehanju službe.

Uslužbenecem, ki so nepretrgoma zaposleni najmanj dva meseca v državni službi, pa so poklicani na odslužitev rednega vojaškega roka, se izplačajo redni prejemki tudi za naslednjih 30 dni, računajoč od dneva razrešitve in sicer v znesku, katerega so prejeli za pretekli mesec. Kolikor so prejemke že prejeli, se jim vračunajo v ta znesek.

78. člen

Če se odpravi poklic, ki ga ima uslužbenec, ali organizacijska enota, v kateri služi, sme starešina višje organizacijske enote oziroma starešina,

pristojen za nastavitvev, uslužbenca razporediti v drug ustrezen poklic oziroma nastaviti ga v drugo organizacijsko enoto glede na njegovo strokovno izobrazbo in sposobnost ali pa mu sme odpovedati službo po predpisih tega zakona.

Za uslužbence ljudskih odborov je pristojni starešina po prednjem odstavku izvršilni odbor.

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

79. člen

Vlada LRS odredi s posebnimi predpisi položaj predsednikov in članov komitejev in komisij pri vladi LRS za izvajanje gospodarskih, kulturnih in drugih nalog Ljudske republike Slovenije.

80. člen

Določbe 6. in 7. točke 20. člena tega zakona veljajo samo tedaj, če gre za sodbe, ki so jih izdala ljudska sodišča in drugi oblastni organi po 6. aprilu 1941. Glede drugih sodb se preišče vsak posamezni primer posebej ob vstopu v službo in izda po prejšnjem zaslišanju pristojnega javnega tožilca odločba o možnosti ponovnega sprejema.

81. člen

Vlada LRS je pooblaščenca, da izda potrebne uredbe in druge predpise za izvedbo tega zakona.

82. člen

Ta zakon stopi v veljavo osmi dan po objavi v Uradnem listu LRS.

OBRAZLOŽITEV

predloga zakona o državnih uslužbencih Ljudske republike Slovenije (okrajšava: ZDUS)

23. julija 1946 je bil sprejet zvezni zakon o državnih uslužbencih. Prvi del tega zakona vsebuje skupne določbe, ki veljajo za zvezne, republiške in lokalne državne uslužbence. Drugi del zakona pa ureja samo pravna razmerja zveznih uslužbencev. Po pooblastilu 93. člena tega zakona pa je med drugim tudi predsedstvo SNOS z ukazom z dne 25. septembra 1946 razširilo veljavnost drugega dela tudi na republiške uslužbence in na uslužbence ljudskih odborov. Tako pomeni ZDUS, ki se predlaga, stvarno samo uzakonitev stanja, ki danes pri nas že velja.

ZDUS se je pripravljajl že od konca leta 1946 dalje in je bil ponovno predelan. Pred kratkim je bil sprejet enak zakon za Srbijo. V kratkem je pričakovati delno novelizacijo zveznega zakona. V predlogu ZDUS so že upoštevane spremembe, ki jih srbski zakon že ima in ki bodo predvidoma prišle v zvezni zakon. Upoštevane so zlasti spremembe, ki so nastale po uveljavitvi zveznega zakona v organizaciji državne uprave ter nekatera temeljna načela uredb o strokah in o plačah, ki so bile izdane jeseni 1947.

ZDUS je po obsegu nekaj krajši od zveznega zakona, ker ne ponavlja določb, ki že po zveznem zakonu veljajo za vse državne uslužbence. Take določbe se ponavljajo v predlogu samo, kolikor je to potrebno zaradi zaokroženosti in razumljivosti zakona. Podrobno so pa izdelane tiste določbe, ki so po zveznem zakonu predpisane samo za zvezne uslužbence.

Sistematično predlog ZDUS ni razdeljen na tri dele kot zvezni zakon, temveč je razdeljen na osem delov in na prehodne in končne določbe.

Prvi del — uvodne določbe (1. in 2. člen): 1. člen pove, da veljajo predpisi ZDUS za vse republiške uslužbence in uslužbence ljudskih odborov, ki so na delu kot upravni ali strokovni sodelavci v vseh organih državne uprave in sodstva kakor tudi za one, ki so na delu pri vodstvu in upravno strokovnem aparatu državnih gospodarskih podjetij. 2. člen pa nakazuje na načelne določbe in na določbe prvega dela zveznega zakona.

Drugi del — splošne določbe (3.—19. člen): tu so postavljena načela glede razvrstitve državnih uslužbencev po strokah, poklicih in vrstah, glede določanja prejemkov, glede sistemizacije mest, glede pristojnosti za odločanje o ustanovitvi in spremembah uslužbenskega razmerja, glede pravnih sredstev uslužbencev zoper odločbe o uslužbenskem razmerju ter glede kadrovske politike.

Tretji del — ustanovitev uslužbenskega razmerja (20.—22. člen): tu so predpisani pogoji za sprejem v državno službo ter način ustanovitve uslužbenskega razmerja.

Četrty del — dolžnosti in pravice uslužbencev (23.—30. člen): tu se obravnavajo določbe o prisegi državnih uslužbencev, o delovnem času, o načinu plačevanja prejemkov, o povračilu potnih stroškov, o tedenskem počitku in o dopustih ter o postopku v primeru bolezni.

Peti del — potek službe (31.—36. člen): po pravilu začne državni uslužbenec kot pripravnik. Med pripravniško dobo mora napraviti strokovni izpit. Po pravilu je potreben strokovni izpit tudi, če uslužbenec menja stroko. Uslužbenec je lahko premeščen po službeni potrebi ali na prošnjo. Zaradi nesposobnosti se uslužbenec lahko postavi na nižji poklic ali v istem poklicu na nižjo plačo.

Šesti del — odgovornost uslužbencev (37.—68. člen): ta del je najbolj obširen in obravnava: a) disciplinsko odgovornost (37.—65. člen) in b) materialno odgovornost (66.—68. člen). Kazenske odgovornosti zakon ne obravnava posebej, temveč samo nakazuje, da odgovarja uslužbenec tudi po kazenskem zakonu.

Disciplinska kazniva dejanja državnih uslužbencev so disciplinske nerednosti (manjše kršitve uradne dolžnosti ali ugleda službe) ali disciplinski prekrški (težje kršitve službene dolžnosti). Za disciplinske nerednosti so predpisane štiri vrste kazni, najtežja je denarna kazen do največ 10% mesečnih čistih prejemkov. Za disciplinske prekrške je predpisanih pet kazni, najtežja je odpust iz službe za vedno. Disciplinski organi so: za disciplinske nerednosti po pravilu starešine organizacijske enote, za disciplinske prekrške disciplinsko sodišče. Temeljna načela disciplinskega postopanja so: da mora biti uslužbenec zaslišan, preden se izreče kazen, da sme imeti branilca, da je razprava po pravilu ustna in javna, da je zoper disciplinsko odločbo dopustna pritožba in da je možna obnova disciplinskega postopanja. V ostalem veljajo za disciplinsko postopanje smiselno načela kazenskega sodnega postopanja. Disciplinsko postopanje zaradi

prekrška začne disciplinski tožilec na zahtevo pristojnega starešine, javnega tožilca ali organa splošne državne kontrole.

Državni uslužbenec odgovarja za vsako škodo, ki jo povzroči državi pri opravljanju službe. Če je škoda povzročena v zvezi s kaznivim dejanjem ali z disciplinskim kaznivim dejanjem (prekrškom), odloča o odškodnini sodišče v redni pravdi. Sicer odloča o odškodnini starešina organizacijske enote. Zoper njegovo odločbo je dovoljena pritožba na višjega organa državne uprave, zoper odločbo tega pa tožba na okrožno kot delavno sodišče. Iz opravičenih razlogov pa dovoljuje zakon, da se povračilo škode uslužbencu v celoti ali delno odpusti, za kar je pa potrebna odločba pristojnega člana vlade, predsednika komiteja ali komisije pri vladi LRS ali generalnega sekretarja.

Sedmi del — odstranitev iz službe (suspenzija) (69.—71. del). Uslužbenec mora biti odstranjen iz službe, če je v priporu ali v preiskovalnem zaporu ali če je obtožen težkega kaznivega dejanja. Uslužbenec je lahko odstranjen iz službe, če je zoper njega uveden kazenski ali disciplinski postopek (zaradi disciplinskega prekrška) ali če je njegov prekršek tak, da bi bilo škodljivo za interes službe, če bi ostal v službi. Odstranitev velja le začasno, dokler postopek ni končan. Odstranitev iz službe ima za posledico, da se uslužbencu prejemki ne izplačujejo. Če mora vzdrževati družino, se mu pa za vzdrževanje družine izplačuje polovica prejemkov. Če se postopanje za uslužbenca ugodno konča, se mu zadržani prejemki izplačajo.

Prenehanje uslužbenskega razmerja (72.—78. člen). Po pravilu preneha uslužbenko razmerje po poprejšnji odpovedi uslužbenca ali države. Odpovedni rok ne sme biti krajši od enega meseca niti daljši od šest mesecev. V teh mejah določajo podrobne predpise o odpovedi uredbe o strokah. V devetih primerih pa preneha služba po samem zakonu (74. in 75. člen).

Prehodne in končne določbe (79.—82. člen). Med drugim je v teh členih vlada pooblaščen za izdajo raznih predpisov, ki se nanašajo na izvedbo zakona.

LJUDSKA SKUPŠČINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE
Zak. o. 12/48.

LJUDSKI SKUPŠČINI LRS

v
Ljubljani.

POROČILO

zakonodajnega odbora k predlogu zakona o državnih uslužbencih
Ljudske republike Slovenije

Odbor je o tem predlogu zakona razpravljajal na svoji seji dne 11. februarja 1948.

Glede na 93. člen zveznega zakona o državnih uslužbencih je soglasno smatral, da je izdajanje tega zakona potrebno.

Razpravljajoč od člana do člana, je zakonodajni odbor sprejel vse člene zakonskega predloga v predlagani obliki z naslednjimi soglasno sprejetimi spremembami:

a) 4. odstavek 3. člena predloga postane 2. odstavek, 2. odstavek predloga postane 3. odstavek in 3. odstavek postane 4. odstavek;

b) v zadnji odstavek 29. člena se vrine za besedo »dopust« beseda »praviloma«;

c) v 80. členu se citirata namesto 6. in 7. točke 20. člena 5. in 6. točka 20. člena;

č) na vseh mestih, kjer govori zakonski predlog o »poklicu«, se ta beseda zamenja z besedo »stopnja«, ravno tako se zamenja v 41. členu beseda »zvanje« z besedo »stopnja«.

Nato je odbor soglasno sprejel zakonski predlog v celoti z navedenimi spremembami.

Odbor opozarja, da se je v 41. členu vrinila bistvena tiskovna pomota, zaradi česar natisnjeni predlog zakona ne odgovarja izvirniku zakonskega predloga, zato vrstica »vendar za vsak posamezni mesec ne sme biti večje kakor« na koncu 1. točke spada kot druga vrstica v 2. točko.

Poročilo je odbor soglasno odobril in določil za svojega poročevalca dr. Helija Modica.

Poročilo se pošilja Ljudski skupščini LRS s predlogom, da ga v celoti sprejme in predlog zakona uzakoni z zgoraj navedenimi spremembami.

Ljubljana, dne 12. februarja 1948.

Tajnik:

Dr. Stanko Štor l. r.

Predsednik:

Viktor Avbelj l. r.

Člani:

Jože Petejan l. r.

Alojz Colarič l. r.

Dr. Anton Melik l. r.

Niko Jakofčič l. r.

Alojz Vrhovec l. r.

Dr. Heli Modic l. r.

Boris Kalin l. r.

UKAZI

PREZIDIJA LJUDSKE SKUPŠČINE LRS

Na podlagi 7. točke 72. člena ustave LRS, 9. točke 4. člena zakona o Prezidiju Ljudske skupščine LRS ter po predlogu predsednika vlade LRS predsedstvo Prezidija Ljudske skupščine LRS

razrešuje

Vido Tomšičevo, dosedanjega predsednika Kontrolne komisije LRS, njenih dolžnosti in

imenuje

Viktorja Avblja, dosedanjega javnega tožilca LRS, za predsednika Kontrolne komisije LRS.

U. št. 86

Glavno mesto Ljubljana, dne 20. februarja 1948.

PREZIDIJ LJUDSKE SKUPŠČINE
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Sekretar:

France Lubej l. r.

Predsednik:

Josip Vidmar l. r.

Na podlagi 9. točke 72. člena ustave LRS, 11. točke 4. člena in 7. člena zakona o Prezidiju Ljudske skupščine LRS ter po predlogu predsednika vlade LRS predsedstvo Prezidija Ljudske skupščine LRS

odloča :

dosedanje Ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo LRS in dosedanje Ministrstvo za lesno industrijo LRS se preuredita tako, da se iz njih osnujeta:

1. Ministrstvo za kmetijstvo LRS, ki prevzame od dosedanjega Ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo LRS zadeve kmetijstva in

2. Ministrstvo za gozdarstvo in lesno industrijo LRS, ki prevzame vse zadeve ministrstva za lesno industrijo, od dosedanjega ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo pa zadeve gozdarstva.

Ta ukaz izvede vlada LRS, ki podrobneje razmeji pristojnost ministrstva za kmetijstvo in ministrstva za gozdarstvo in lesno industrijo.

U. št. 95

Glavno mesto Ljubljana, dne 14. maja 1948.

PREZIDIJ LJUDSKE SKUPŠČINE
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Sekretar:

France Lubej l. r.

Predsednik:

Josip Vidmar l. r.

PREDLOG

FINANČNEGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN
LRS ZA PRORAČUNSKO LETO 1948

1. člen

Državni proračun za leto 1948 znaša skupno

dohodkov	din 4.818,675.000.—
izdatkov	din 4.818,675.000.—

2. člen

Državni proračun za leto 1948 obsega:

a) republiški proračun:

z dohodki v znesku	din 3.447,054.000.—
in z izdatki v znesku	din 3.447,054.000.—

b) skupne vsote proračunov okrajnih ljudskih odborov in sicer:

Glavnega mesta Ljubljane:

z dohodki v znesku	din 188,140.000.—
in z izdatki v znesku	din 241,948.000.—
s presežkom izdatkov v znesku	din 53,808.000.—

Okrajnega ljudskega odbora Celje mesto:

z dohodki v znesku	din	56,182.000.—
in z izdatki v znesku	din	60,104.000.—
s presežkom izdatkov v znesku	din	3,922.000.—

Okrajnega ljudskega odbora Celje okolica:

z dohodki v znesku	din	56,764.000.—
in z izdatki v znesku	din	56,764.000.—

Okrajnega ljudskega odbora Črnomelj:

z dohodki v znesku	din	15,541.000.—
in z izdatki v znesku	din	21,126.000.—
s presežkom izdatkov v znesku	din	5,585.000.—

Okrajnega ljudskega odbora Dravograd:

z dohodki v znesku	din	36,118.000.—
in z izdatki v znesku	din	36,118.000.—

Okrajnega ljudskega odbora Gorica:

z dohodki v znesku	din	34,203.000.—
in z izdatki v znesku	din	54,295.000.—
s presežkom izdatkov v znesku	din	20,092.000.—

Okrajnega ljudskega odbora Grosuplje:

z dohodki v znesku	din	16,917.000.—
in z izdatki v znesku	din	20,932.000.—
s presežkom izdatkov v znesku	din	4,015.000.—

Okrajnega ljudskega odbora Idrija:

z dohodki v znesku	din	25,091.000.—
in z izdatki v znesku	din	25,091.000.—

Okrajnega ljudskega odbora Ilirska Bistrica:

z dohodki v znesku	din	11,341.000.—
in z izdatki v znesku	din	22,591.000.—
s presežkom izdatkov v znesku	din	11,250.000.—

Okrajnega ljudskega odbora Jesenice:

z dohodki v znesku	din	40,912.000.—
in z izdatki v znesku	din	40,912.000.—

Okrajnega ljudskega odbora Kamnik:

z dohodki v znesku	din	37,651.000.—
in z izdatki v znesku	din	37,651.000.—

Okrajnega ljudskega odbora Kočevje:

z dohodki v znesku	din	16,268.000.—
in z izdatki v znesku	din	30,466.000.—
s presežkom izdatkov v znesku	din	14,198.000.—

Okrajnega ljudskega odbora Krško:

z dohodki v znesku	din	41,186.000.—
in z izdatki v znesku	din	41,186.000.—

Okrajnega ljudskega odbora Kranj:

z dohodki v znesku	din	53,785.000.—
in z izdatki v znesku	din	53,785.000.—

Okrajnega ljudskega odbora Lendava:

z dohodki v znesku	din	18,219.000.—
in z izdatki v znesku	din	18,219.000.—

Okrajnega ljudskega odbora Ljubljana okolica:

z dohodki v znesku	din	35,342.000.—
in z izdatki v znesku	din	35,342.000.—

Okrajnega ljudskega odbora Ljutomer:

z dohodki v znesku	din	20,462.000.—
in z izdatki v znesku	din	20,462.000.—

Okrajnega ljudskega odbora Maribor mesto:

z dohodki v znesku	din	129,993.000.—
in z izdatki v znesku	din	134,815.000.—
s. presežkom izdatkov v znesku	din	4,822.000.—

Okrajnega ljudskega odbora Maribor okolica:

z dohodki v znesku	din	45,508.000.—
in z izdatki v znesku	din	45,508.000.—

Okrajnega ljudskega odbora Mozirje:

z dohodki v znesku	din	19,054.000.—
in z izdatki v znesku	din	19,054.000.—

Okrajnega ljudskega odbora Murska Sobota:

z dohodki v znesku	din	45,878.000.—
in z izdatki v znesku	din	45,878.000.—

Okrajnega ljudskega odbora Novo mesto:

z dohodki v znesku	din	54,635.000.—
in z izdatki v znesku	din	47,596.000.—
s presežkom izdatkov v znesku	din	12,961.000.—

Okrajnega ljudskega odbora Poljčane:

z dohodki v znesku	din	47,381.000.—
in z izdatki v znesku	din	47,381.000.—

Okrajnega ljudskega odbora Postojna:

z dohodki v znesku	din	24,160.000.—
in z izdatki v znesku	din	36,390.000.—
s presežkom izdatkov v znesku	din	12,230.000.—

Okrajnega ljudskega odbora Ptuj:

z dohodki v znesku	din	50,352.000.—
in z izdatki v znesku	din	50,352.000.—

Okrajnega ljudskega odbora Radgona:

z dohodki v znesku	din	19,082.000.—
in z izdatki v znesku	din	19,082.000.—

Okrajnega ljudskega odbora Sežana:

z dohodki v znesku	din	4,785.000.—
in z izdatki v znesku	din	29,275.000.—
s presežkom izdatkov v znesku	din	24,490.000.—

Okrajnega ljudskega odbora Tolmin:

z dohodki v znesku	din	4,323.000.—
in z izdatki v znesku	din	25,078.000.—
s presežkom izdatkov v znesku	din	20,755.000.—

Okrajnega ljudskega odbora Trbovlje:

z dohodki v znesku	din	26,172.000.—
in z izdatki v znesku	din	34,885.000.—
s presežkom izdatkov v znesku	din	8,713.000.—

Okrajnega ljudskega odbora Trebnje:

z dohodki v znesku	din	16,178.000.—
in z izdatki v znesku	din	19,355.000.—
s presežkom izdatkov v znesku	din	3,157.000.—

3. člen

Da se proračuni okrajnih ljudskih odborov spravijo v ravnotežje, se okrajnim ljudskim odborom določajo naslednji zneski republiških dohodkov, ki bodo pobrani v njih območju in so že izkazani v skupnih zneskih dohodkov v 2. členu tega zakona:

a) od dohodnine vseh oblik, pobrane v njihovem območju, izvzemši dohodnine od delavcev, nameščencev in uslužbencev:

Glavnemu mestu Ljubljana	90 %
Okrajnemu ljudskemu odboru Celje mesto	90 %
Okrajnemu ljudskemu odboru Črnomelj	90 %
Okrajnemu ljudskemu odboru Dravograd	65 %
Okrajnemu ljudskemu odboru Gorica	90 %
Okrajnemu ljudskemu odboru Grosuplje	90 %
Okrajnemu ljudskemu odboru Idrija	56 %
Okrajnemu ljudskemu odboru Ilirska Bistrica	90 %
Okrajnemu ljudskemu odboru Jesenice	33 %
Okrajnemu ljudskemu odboru Kamnik	55 %
Okrajnemu ljudskemu odboru Kočevje	90 %
Okrajnemu ljudskemu odboru Krško	52 %
Okrajnemu ljudskemu odboru Lendava	60 %

Okrajnemu ljudskemu odboru Ljubljana okolica	32 %
Okrajnemu ljudskemu odboru Ljutomer	9 %
Okrajnemu ljudskemu odboru Maribor mesto	90 %
Okrajnemu ljudskemu odboru Mozirje	79 %
Okrajnemu ljudskemu odboru Novo mesto	90 %
Okrajnemu ljudskemu odboru Poljčane	49 %
Okrajnemu ljudskemu odboru Postojna	90 %
Okrajnemu ljudskemu odboru Ptuj	26 %
Okrajnemu ljudskemu odboru Radgona	38 %
Okrajnemu ljudskemu odboru Sežana	90 %
Okrajnemu ljudskemu odboru Tolmin	90 %
Okrajnemu ljudskemu odboru Trbovlje	90 %
Okrajnemu ljudskemu odboru Trebnje	90 %

b) od deleža Ljudske republike Slovenije na davku od prometa proizvodov in doseženem planu znižanja proizvodnih stroškov:

Glavnemu mestu Ljubljana	30,000.000.—
Okrajnemu ljudskemu odboru Celje mesto	20,546.000.—
Okrajnemu ljudskemu odboru Dravograd	4,000.000.—
Okrajnemu ljudskemu odboru Jesenice	4,000.000.—
Okrajnemu ljudskemu odboru Kamnik	4,000.000.—
Okrajnemu ljudskemu odboru Maribor mesto	15,000.000.—
Okrajnemu ljudskemu odboru Trbovlje	5,000.000.—

c) od deleža Ljudske republike Slovenije na taksah:

Glavnemu mestu Ljubljana	50 %
Okrajnemu ljudskemu odboru Celje mesto	50 %
Okrajnemu ljudskemu odboru Črnomelj	50 %
Okrajnemu ljudskemu odboru Dravograd	50 %
Okrajnemu ljudskemu odboru Grosuplje	50 %
Okrajnemu ljudskemu odboru Maribor mesto	50 %

4. člen

Presežki izdatkov nad dohodki v proračunih:

Glavnega mesta Ljubljana v znesku	53,808.000.—
Okrajnega ljudskega odbora Celje mesto	3,922.000.—
Okrajnega ljudskega odbora Črnomelj	5,585.000.—
Okrajnega ljudskega odbora Gorica	20,092.000.—
Okrajnega ljudskega odbora Grosuplje	4,015.000.—
Okrajnega ljudskega odbora Ilirska Bistrica	11,250.000.—
Okrajnega ljudskega odbora Kočevje	14,198.000.—
Okrajnega ljudskega odbora Maribor mesto	4,822.000.—
Okrajnega ljudskega odbora Novo mesto	12,961.000.—
Okrajnega ljudskega odbora Postojna	12,230.000.—
Okrajnega ljudskega odbora Sežana	24,490.000.—
Okrajnega ljudskega odbora Tolmin	20,755.000.—
Okrajnega ljudskega odbora Trbovlje	8,713.000.—
Okrajnega ljudskega odbora Trebnje	3,157.000.—

se bodo pokrili z dotacijo iz republiškega proračuna.

5. člen

Ljudska republika Slovenija odvaja v korist zveznega proračuna od dohodnine, pobrane na njenem območju, naslednje odstotke:

od dohodnine delavcev, nameščencev in uslužbencev	3 %
od dohodnine kmetov	1 %
od dohodnine zadrug	4 %
od dohodnine družbenih organizacij	5 %
od dohodnine privatnih poklicev in imovine	2 %
od zaostale dohodnine iz prejšnjih let, vseh oblik	1,5 %

6. člen

Novi uradi in ustanove se smejo ustanavljati med letom, če so v tekočem tromesečnem planu za izvrševanje proračuna zagotovljena finančna sredstva oziroma kolikor za to niso potrebna nova sredstva.

7. člen

Število uslužbenskih mest se sme povečati po predlogu resornega ministra v soglasju s Predsedstvom vlade LRS, oddelkom za zakonodajo in organizacijo državne uprave in v soglasju z ministrom za finance LRS, v okviru odobrene sistemizacije.

8. člen

Minister za finance sme po predlogu sekretarja za personalno službo vlade LRS ustaviti izplačevanje osebnih izdatkov, ki niso v skladu z zakonskimi predpisi. Če se pristojni minister ne strinja z ustavitvijo, odloči o tem predsednik vlade LRS.

9. člen

Obveznosti v breme proračuna se smejo ustvarjati v mejah kreditov, ki so odobreni za zadevni namen.

Vse nastale obveznosti se morajo likvidirati in izplačati do 31. decembra 1948. Krediti, angažirani za dela, nabave in storitve, ki se do tega roka ne morejo likvidirati in izplačati, se morajo do 31. decembra 1948 prijaviti pristojnemu finančnemu organu.

10. člen

Dohodki po proračunu se delijo po delih, razdelkih in pozicijah, izdatki pa po delih, razdelkih, poglavjih, partijah in pozicijah.

11. člen

Prenose kreditov med posameznimi proračunskimi oddelki smejo vršiti glavni odredbodajalci ob pogojih iz toč. a) 19. člena uredbe o izvajanju proračuna.

Z virmanom zmanjšane pozicije se ne smejo več povečati.

Kreditni za nagrade se ne smejo povečati z virmanom.

12. člen

Vodje knjigovodstev oziroma šefi računovodstev (računodajalci) pri odredbodajalcih niso za svoje delo odgovorni samo odredbodajalcu, temveč tudi ministru za finance.

Odločbe o uslužbenških razmerjih vodij knjigovodstev oziroma šefov računovodstev (računodajalcev) izdajajo pristojni organi v soglasju z ministrom za finance.

13. člen

Ta zakon velja od dneva objave v Uradnem listu LRS, uporablja pa se od 1. januarja 1948.

LJUDSKA SKUPŠČINA LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Odbor za gospodarski načrt in finance
Št. 4/1-48.

LJUDSKI SKUPŠČINI LRS

v
Ljubljani.

POROČILO

odbora za gospodarski načrt in finance k predlogu državnega proračuna Ljudske republike Slovenije za proračunsko leto 1948 skupno s predlogom finančnega zakona za državni proračun LRS za proračunsko leto 1948

Odbor za gospodarski načrt in finance je na svoji 2. seji dne 14. maja 1948 vzel v delo predlog državnega proračuna LRS za proračunsko leto 1948 skupno s predlogom finančnega zakona za državni proračun LRS za proračunsko leto 1948, ki mu ga je predložila Ljudska skupščina LRS in ki ga je na podlagi 61. člena ustave poslala Ljudski skupščini LRS vlada LRS.

Odbor je na isti seji razpravljal o predlogu državnega proračuna LRS za proračunsko leto 1948 skupno s predlogom finančnega zakona za državni proračun LRS za proračunsko leto 1948 v načelu. Govorili so člani odbora Albert Jakopič, dr. Miha Kambič, Maks Krmelj, dr. Miha Potočnik in Franc Furlan, vsi »za«.

Po končani načelni razpravi je odbor za gospodarski načrt in finance predlog državnega proračuna LRS za proračunsko leto 1948 skupno s predlogom finančnega zakona za državni proračun LRS za proračunsko leto 1948 v načelu soglasno sprejel.

Nato je odbor razpravljal o obeh zakonskih predlogih v posameznostih. Razpravljajoč o posameznih členih in delih obeh zakonskih predlogov je odbor oba zakonska predloga soglasno sprejel brez kake spremembe ali dopolnitve.

Ko je bila razprava v podrobnostih končana, je odbor za gospodarski načrt in finance v poimenskem glasovanju soglasno sprejel predlog državnega proračuna LRS za proračunsko leto 1948 skupno s predlogom finančnega zakona za državni proračun LRS za proračunsko leto 1948 v celoti.

Na seji je bilo poročilo prečitano in soglasno odobreno.

Za poročevalca je odbor določil svojega tajnika dr. Miho Kambiča.

Poročilo pošilja odbor za gospodarski načrt in finance Ljudski skupščini LRS s predlogom, da ga v celoti sprejme.

Ljubljana, dne 14. maja 1948.

Tajnik:
Dr. Miha Kambič l. r.

Predsednik:
Albert Jakopič l. r.

Člani:
Franc Furlan l. r. Dr. Miha Potočnik l. r.
Maks Krmelj l. r.

PREDLOG ZAKONA O ZAKLJUČNEM RAČUNU LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETO 1946

1. člen

Izvršeni izdatki in ostvarjeni dohodki za proračunsko leto 1946 znašajo za Ljudsko republiko Slovenijo

dohodki	2.135,822.049.48 din
izdatki	1.927,675.241.91 din
<hr/>	
Presežek dohodkov	208,146.807.57 din

2. člen

A. Izdatki vsebujejo izvršena izplačila:

1. po rednih in izrednih proračunih:

a) republike	1.095,619.042.96
b) okrožnih LO	103,648.578.31
c) okrajnih LO	127,582.392.56
d) krajevnih LO	91,878.698.79
1.418,728.712.62 din	

2. v breme obratne glavnice Ljudske republike Slovenije 503,855.769.43 din

Skupaj 1.924,584.482.05 din

3. Pokritje primanjkljaja po zaključnem računu za dobo julij—december 1945

3,090.759.86 din

Vse skupaj 1.927,675.241.91 din

B. Redni in izredni dohodki znašajo po proračunih:

a) republike	1.498,908.420.87 din
b) okrožnih LO	189,152.580.06 din
c) okrajnih LO	350,737.216.17 din
d) krajevnih LO	117,043.850.48 din

Vse skupaj 2.135,822.049.58 din

5. člen

Presežek dohodkov nad izdatki iz 1. člena v znesku 208,146.807,57 din se prenese po 3. členu finančnega zakona FLRJ za proračunsko leto 1946 v korist ministrstva za finance FLRJ.

4. člen

Odobrujejo se izdatki v breme proračunskih postavk ter obratne glavnice LRS in ljudskih odborov kakor so v zaključnem računu izkazani.

5. člen

Ta zakon velja od dneva objave v Uradnem listu LRS.

LJUDSKA SKUPŠČINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE
Odbor za gospodarski načrt in finance
Št. 5/1—48

LJUDSKI SKUPŠČINI LRS

v

Ljubljani.

POROČILO

odbora za gospodarski načrt in finance k predlogu zakona o zaključnem računu LR Slovenije za leto 1946

Odbor za gospodarski načrt in finance je na svoji seji dne 14. maja 1948 vzel v delo predlog zakona o zaključnem računu LRS za leto 1946, ki mu ga je predložila Ljudska skupščina LRS in ki ga je na podlagi 61. člena ustave predložila Ljudski skupščini LRS vlada LRS.

Na isti seji je odbor razpravljajal o predloženem zakonskem predlogu v načelu. Govorili so člani odbora: Albert Jakopič, dr. Miha Kambič, Maks Krmelj, dr. Miha Potočnik in Franc Furlan, vsi »za«, nakar je odbor zakonski predlog v načelu soglasno sprejel.

Odbor je nato razpravljajal o predlogu zakona v podrobnostih ter je po končani razpravi s poimenskim glasovanjem predlog zakona o zaključnem računu LRS za leto 1946 v celoti soglasno sprejel.

Poročilo je bilo odboru prečitano in soglasno odobreno.

Za poročevalca je odbor določil svojega tajnika dr. Miho Kambiča.

Odbor za gospodarski načrt in finance pošilja poročilo Ljudski skupščini LRS s predlogom, da ga v celoti sprejme.

Ljubljana, dne 14. maja 1948.

Tajnik:

Dr. Miha Kambič l. r.

Predsednik:

Albert Jakopič l. r.

Člani:

Franc Furlan l. r.

Dr. Miha Potočnik l. r.

Maks Krmelj l. r.

PRESEDSTVO LJUDSKE SKUPSCINE LRS

Predsednik

dr. Ferdo Kozak

Podpredsednik

Tone Dolinšek

Tajniki:

Mira Tomšič

Jože Jurač

Miloš Ledinek

SKUPSCINSKI ODBORI

ZAKONODAJNI ODBOR

Viktor Avbelj, predsednik

Jože Petejan, podpredsednik

dr. Stanko Štor, tajnik

dr. Anton Melik

Boris Kalin

Alojz Vrhovec

Alojz Colarič

Franc Popit

Niko Jakofčič

Davorin Ferligoj

dr. Heli Modic

ODBOR ZA GOSPODARSKI NAČRT IN FINANCE

Albert Jakopič, predsednik

Franc Furlan, podpredsednik

dr. Miha Kambič, tajnik

Alojz Lešnik

dr. Miha Potočnik

Albin Duje

Maks Krmelj

Ivan Ocvirk

Franc Tavčar

MANDATNO-IMUNITETNI ODBOR

dr. Bogdan Brecelj, predsednik

Ivo Svetina, podpredsednik

Franc Perovšek, tajnik

Vlado Kozak

Tone Toman

ADMINISTRATIVNI ODBOR

Franc Černe, predsednik

Andrej Verbič, podpredsednik

Vinko Knol, tajnik

Franc Mojšker

Viktor Stopar

ODBOR ZA PROSNJE IN PRITOŽBE

Leopold Maček, predsednik

Nace Majcen, podpredsednik

Ivan Bratko, tajnik

Mirka Mozetič-Ciglič

Miran Košmelj

POSLANCI LJUDSKE SKUPŠČINE I RS

Ahčin dr. Marjan	Kardelj Edvard	Pokorn dr. Jože
Alič Anton	Kavčič Stane	Polič Zoran
Avbelj Viktor	Kavšek Janez	Popit Franc
Avšič Jaka	Kidrič Boris	Por Janez
Baloh Pavle	Kidrič Zdenka	Potočar Stane
Belopavlovič Niko	Kimovec France	Potočnik dr. Miha
Belšak Franc	Kleiderman Jože	Potrč dr. Jože
Berglez Bela	Klarič Jože	Reberšek Karel
Bešter Mara	Knol Vinko	Regent Ivan
Bevk France	Koebek Edvard	Remškar Tine
Blejc Anton	Kodrič Rudi	Ribič Alojz
Bohinc Rozika	Korošak Anton	Rudolf Janko
Bratko Ivan	Košmelj Miran	Rus Jože
Brecelj dr. Bogdan	Kovačič Slavko	Sekirnik Janko
Brecelj dr. Marijan	Kozak dr. Ferdo	Semič Stane
Brejc Tomo	Kozak Lado	Simonič Franc
Brilej Jože	Kraigher Boris	Stante Peter
Brovč Mirko	Kraigher Sergej	Stegnar Andrej
Carl Franc	Krevs Ivo	Stopar Viktor
Colarič Alojz	Krmelj Maks	Svetina Ivo
Černe Franc	Kržišnik dr. Anton	Šelih Ivan
Čotar Albin	Kveder Dušan	Šentjunc Lidija
Dernač Jakob	Lampret Jože	Šiftar Jože
Diacci Alojz	Lavrič dr. Božidar	Šiško Franc
Dolgan Anton	Ledinek Miloš	Šterban Karel
Dolgan Ervin	Lenardič Rudi	Štor dr. Stanko
Dolinšek Anton	Leskošek Franc	Štrukelj Karel
Dragan Franc	Lešnik Alojz	Šumrada Vinko
Dujac Albin	Levičnik Karel	Tavčar Franc
Fajdiga Ivan	Levstik inž. Jože	Toman Tone
Fajfar Tone	Lubej France	Tomšič Mira
Ferligoj Davorin	Maček Ivan	Tomšič Vida
Furlan Slavko	Maček Leopold	Trojar Ivan
Gabrovec Milica	Majcen Nace	Ulrih Tone
Greif Martin	Maležič Matija	Venišnik Milan
Gričar Jože	Marinko Miha	Verbič Andrej
Gruđen Heliodor	Melik dr. Anton	Vidmar Josip
Hojnik Franc	Modič dr. Heli	Vipotnik Janez
Hribar Janez	Mojškerc Franc	Vrabič Olga
Hribar Rudi	Mozetič-Ciglič Mirka	Vrhovec Alojz
Hribernik Rudolf	Ocepek Angela	Zalaznik Franc
Humar Štefan	Ocvirk Ivan	Zavasnik Franc
Ingolič Anton	Osolnik Bogdan	Zihelr Boris
Jakac Božidar	Pavšič Vladimir	Zupan Anton
Jakofčič Niko	Pehaček Rado	Zorko Edo
Jakopič Albert	Perovšek Franc	Zupančič Tone
Jurač Jože	Petejan Jože	Zupančič Oton
Kalin Boris	Peternelj Gabrijel	
Kambič dr. Miha	Petrinja Danilo	

PREZIDIJ LJUDSKE SKUPŠČINE LRS

Predsednik

Josip Vidmar

Podpredsedniki

Edvard Kocbek

Stane Kavčič

France Bevč

Tajnik

France Lubej

Člani:

Josip Rus, Edvard Kardelj, Boris Kidrič, Franc Leskošek, Jaka Avšič, Miha Marinko, dr. Marijan Brečelj, Ivan Maček, Zoran Polič, Tone Fajfar, Janez Hribar, Oton Župančič, Angelca Očepk, Tone Dolinšek, Rudolf Hribernik.

VLADA LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Predsednik vlade Miha Marinko

Podpredsednik vlade in minister za industrijo in rudarstvo dr. Marijan Brečelj

Podpredsednik vlade in minister za gradnje Ivan Maček

Minister za notranje zadeve Boris Kraigher

Minister za delo Ivan Regent

Minister za komunalne zadeve Lidija Šentjura

Minister za prosveto dr. Jože Potrč

Predsednik kontrolne komisije, minister Viktor Avbelj

Predsednik načrtna komisije, minister Sergej Kraigher

Minister za lokalni promet Jože Borštnar

Minister za trgovino in preskrbo Viktor Repič

Minister za finance Zoran Polič

Minister za kmetijstvo inž. Jože Levstik

Minister za ljudsko zdravstvo dr. Marjan Ahčin

Minister za lesno industrijo Tone Fajfar

Minister za pravosodje dr. Jože Pokorn

Minister za socialno skrbstvo dr. Anton Kržišnik

Minister v vladi Janez Hribar

VRHOVNO SODIŠČE LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Predsednik

Alojz Žigon

Podpredsednik

Matej Dolničar

Člani:

Jože Černe, Jože Dolinšek, dr. Milko Gaber, dr. Ludvik Gruden, Silverij Pakiž, dr. Bogdan Petelin, Rihard Knez.

Stenografski zapiski

LJUDSKE SKUPŠČINE
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

III. redno zasedanje

19. maja 1948

Izdala Ljudska skupščina LRS

1953

1. seja

III. rednega zasedanja

Ljudske skupščine Ljudske republike Slovenije

ki je bila dne 19. maja 1948.

Predsednik: Dr. Ferdo Kozak.

Tajnik: Miloš Ledinek.

PRISOTNI ČLANI VLADE:

Miha Marinko, predsednik vlade LRS;
dr. Marijan Brecelj, podpredsednik vlade LRS in minister za industrijo in rudarstvo;
Boris Kraigher, minister za notranje zadeve;
Viktor Avbelj, predsednik kontrolne komisije;
Zoran Polič, minister za finance;
Viktor Repič, minister za trgovino in preskrbo;
dr. Jože Potrč, minister za prosveto;
Lidija Šentjurač, minister za komunalne zadeve;
Ivan Regent, minister za delo;
inž. Jože Levstik, minister za kmetijstvo;
Tone Fajfar, minister za lesno industrijo;
Jože Borštnar, minister za lokalni promet;
dr. Jože Pokorn, minister za pravosodje;
dr. Marjan Ahčin, minister za ljudsko zdravstvo;
Anton Kržišnik, minister za socialno skrbstvo;
Janez Hribar, minister brez listnice.

Predsednik Ljudske skupščine LRS dr. Ferdo Kozak je ob 11,15 pričel zasedanje z naslednjimi besedami:

Pričenjam 1. sejo III. rednega zasedanja Ljudske skupščine LRS. Zapisnik današnje seje bo vodil tajnik Miloš Ledinek.

Ljudski poslanec Jaka Avšič prosi za enodneveni dopust, ker je službeno zadržan. Mu dovoli skupščina dopust? (Dovoli.)

Administrativni odbor skupščine je poslal naslednje poročilo:

Od 25. februarja 1947 dalje opravljajo člani administrativnega odbora ljudske skupščine reden mesečni pregled blagajne in celokupnega računsko-blagajniškega poslovanja po odobrenem proračunu Ljudske skupščine LRS. Odbor je do sedaj našel računsko-blagajniško poslovanje v popolnem redu. Zadnji pregled je opravil odbor dne 6. maja t. l. in ugotovil naslednje:

J a n u a r

Odobreni akreditiv za mesec januar znaša	din 332.400.—
Potrošeno v mesecu januarju	din 194.311.50
	din 138.088.50

F e b r u a r

Saldo Narodne banke 1. februarja	din 138.088.50
Odobreni akreditiv za februar	din 407.950.—
	din 546.038.50
Skupno za februar	din 546.038.50
Potrošeno v mesecu februarju	din 343.672.—
	din 200.366.50
Saldo Narodne banke 28. februarja 1948	din 200.366.50

M a r e c

Saldo Narodne banke 1. marca	din 200.366.50
Odobreni akreditiv za marec	din 218.700.—
	din 419.066.50
Skupno za marec	din 419.066.50
Potrošeno v mesecu marcu	din 208.719.50
	din 210.347.—
Saldo Narodne banke 31. marca 1948	din 210.347.—

A p r i l

Saldo Narodne banke 1. aprila	din 210.347.—
Odobreni akreditiv za april	din 432.355.—
	din 642.702.—
Skupno za april	din 642.702.—
Potrošeno v aprilu	din 270.816.20
	din 371.885.80
Saldo Narodne banke 1. maja 1948	din 371.885.80

Smrt fašizmu — Svobodo narodu!

Tajnik

Vinko Knol l. r.

Predsednik:

Franc Černe l. r.

Predsednik vlade Miha Marinko je poslal Ljudski skupščina naslednja pisma:

Vlada LRS je na svoji seji dne 13. maja 1948 razpravljala o zakonskih predlogih, ki naj bi prišli na zasedanje Ljudske skupščine LRS, ki bo 19. maja, in je sprejela predlog za tele zakone:

1. zakon o Slovenski akademiji znanosti in umetnosti,
2. zakon o prostovoljnih gasilskih društvih,
3. zakon o varstvu kulturnih spomenikov in prirodnih znamenitosti v LRS in
4. zakon o ravnanju z razlaščenimi in zaplenjenimi gozdnimi posestvi v LRS.

V imenu vlade LRS pošiljam po dva osnutka navedenih zakonskih predlogov z obrazložitvijo k vsakemu zakonskemu predlogu s prošnjo, da jih daste zakonodajnemu odboru Ljudske skupščine LRS, da o njih razpravlja.

Predsednik vlade LRS:

Miha Marinko l. r.

Drugo pismo:

Na podlagi 2. člena zakona o pooblastilu vladi LRS za izdajanje uredb na področju narodnega gospodarstva pošilja vlada LRS Ljudski skupščini LRS v potrditev šest uredb, ki jih je vlada LRS izdala po 1. členu citiranega zakona, in sicer:

1. uredba z dne 11. februarja 1948 o likvidaciji starih sodnih pologov (depozitov) (Ur. list LRS, št. 11/81-48);

2. uredba z dne 27. januarja 1948 o ukrepih za preprečevanje požarov (Ur. list LRS, št. 11/81-48);

3. uredba z dne 18. marca 1948 o dela prostih dnevih v LRS (Ur. list LRS, št. 13/91-48);

4. uredba z dne 27. marca 1948 o mobilizaciji tovornih avtomobilov (Ur. list LRS, št. 14/99-48);

5. uredba z dne 23. aprila 1948 o zatiranju majskega hrošča (Ur. list LRS, št. 17/108-48);

6. uredba z dne 5. maja 1948 o prenehanju Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani (Ur. list LRS, 21/122-48).

Prilagam dva izvoda predloga odloka, ki naj bi ga o potrditvi teh uredb izdala Ljudska skupščina LRS.

Predsednik vlade LRS:

Miha Marinko l. r.

Vse te zakonske predloge sem v smislu poslovnika poslal zakonodajnemu odboru, ki je o njih razpravljal in sklepal, jih soglasno sprejel in poslal ljudski skupščini poročila s predlogom, da jih skupščina sprejme. Vsi ti zakonski predlogi z obrazložitvami in poročili so natisnjeni in razdeljeni ljudskim poslancem.

Predsednik Vrhovnega sodišča je naslovil na Ljudsko skupščino LRS tole pismo:

Podpisani Alojz Žigon, predsednik Vrhovnega sodišča LRS, prosim za razrešitev svoje funkcije predsednika Vrhovnega sodišča LRS po 21. členu zakona o ustrojstvu sodišč.

Prošnjo utemeljujem z dejstvom, da me moja starost ovira pri delu in bom zaradi tega po razrešitvi prosil za upokožitev. — Predsednik Vrhovnega sodišča LRS v Ljubljani: Alojz Žigon l. r.

Dosedanje delo Ljudske skupščine LRS je pokazalo, da poslovnik, ki ga je sprejela Ljudska skupščina 19. aprila 1947, ne ustreza več popolnoma. Razen tega je na zadnjem zasedanju tudi zvezna skupščina spremenila svoje poslovnike, zato je unestno, da tudi Ljudska skupščina LRS pregleda svoj poslovnik, ga spremeni in dopolni. Zakonodajni odbor Ljudske skupščine je na svoji seji dne 14. t. m. razpravljal in sklepal o spremembi poslovnika ter ga poslal s poročilom Ljudski skupščini LRS s predlogom, da ga sprejme. Tudi ta predlog je s poročilom natisnjen in razdeljen ljudskim poslancem.

Prehajam na dnevni red, to je na določitev dnevnega reda.

Glede na potrebo po spremembi poslovnika in predložitvi skupščini v razpravo in sklepanje po vladi predloženih zakonskih predlogov ter glede na potrditev uredb, izdanih na področju narodnega gospodarstva, glede na ostavko predsednika Vrhovnega sodišča LRS bo morala ljudska skupščina po ustavi izvoliti novega predsednika Vrhovnega sodišča LRS, nadalje, ker

je bil imenovan za predsednika Kontrolne komisije LRS Viktor Avbelj, predsednik zakonodajnega odbora, ki pa po novem poslovniku kot član vlade ne more biti več član skupščinskega odbora in ker je s smrtjo Franca Mojškerca izpraznjeno mesto člana v administrativnem odboru — predlagam skupščini naslednji dnevni red:

1. razprava in sklepanje o predlogu o spremembi poslovnika Ljudske skupščine LRS;

2. razprava in sklepanje o predlogu zakona o Slovenski akademiji znanosti in umetnosti;

3. razprava in sklepanje o predlogu zakona o varstvu kulturnih spomenikov in narodnih znamenitosti v Ljudski republiki Sloveniji;

4. razprava in sklepanje o predlogu zakona o ravnanju z razlaščenimi in zaplenjenimi gozdnimi posestvi v Ljudski republiki Sloveniji;

5. razprava in sklepanje o predlogu zakona o prostovoljnih gasilskih društvih;

6. potrditev uredb, izdanih na področju narodnega gospodarstva na podlagi zakona o pooblastilu vlade LRS;

7. volitev predsednika Vrhovnega sodišča LRS;

8. dopolnilne volitve v zakonodajni in administrativni odbor.

Ali sprejme skupščina predlog tega dnevnega reda? (Sprejme.) Ugotavljam, da je predlog dnevnega reda sprejet.

Preidemo k prvi točki dnevnega reda, to je na razpravo in sklepanje o predlogu o spremembi poslovnika Ljudske skupščine LRS.

Pričenjam razpravo in prosim poročevalca zakonodajnega odbora, da da poročilo.

Dr. Heli Modic: Poročilo zakonodajnega odbora Ljudske skupščine LRS o predlogu o spremembi poslovnika Ljudske skupščine LRS se glasi:

O tem zakonskem predlogu je odbor razpravljal na svoji seji dne 14. maja 1948. Ker dosednji poslovnik ne ustreza več popolnoma potrebam in je tudi Ljudska skupščina FLRJ na zadnjem zasedanju spremenila svoja poslovnik, je bil zakonodajni odbor soglasno mnenja, da je predlog za spremembo poslovnika Ljudske skupščine LRS v načelu sprejeti.

Pri glasovanju o posameznih členih je odbor vse predlagane člene sprejel z naslednjima izjemama:

a) zaradi boljše sistematike je bil odbor soglasno mnenja, da je treba prva dva odstavka 15. člena spremeniti tako, da se glasita:

»Sejam odborov sme prisostvovati vsak poslanec.

Razen odborovih članov imajo na sejah odborov pravico govoriti samo člani vlade in vladni odposlanci; v zakonodajnem odboru ter v odboru za gospodarski plan in finance pa imajo posvetovalno pravico tudi poslanci, ki niso člani teh odborov.«;

b) ker glede na v 46. členu citirani zakon z dne 23. aprila 1948 prošnji in pritožb ne rešuje več skupščina, temveč predsedstvo Prezidija Ljudske skupščine LRS, se imajo v 3. odstavku 46. člena črtati besede »se predložijo na sejo skupščine ali«.

Nato je bil predlog o spremembi poslovnika ljudske skupščine v celoti z ravnokar navedenima spremembama sprejet.

To poročilo je bilo prečitano in odobreno. Za odborovega poročevalca je bil določen dr. Heli Modic.

Poročilo se pošilja Ljudski skupščini LRS s predlogom, da ga v celoti sprejme in si usvoji predlog o spremembi poslovnika Ljudske skupščine LRS, kakor je ta predlog stavljen, z obema zgoraj navedenima spremembama. Podpredsednik, tajnik in člani odbora.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Ali se kdo od tovarišev poslancev priglasi k razpravi? (Nihče.) Ker nihče, preidemo h glasovanju o predlogu o spremembi poslovnika Ljudske skupščine LRS. Prosim tovariša poročevalca, da čita predlog po členih.

Poročevalec dr. Heli Modic prečita naslov in besedilo 1. člena z nadpisom.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Kdor je za besedilo naslova in 1. člena z nadpisom, naj dvigne roko? (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je besedilo 1. člena z obema nadpisoma soglasno sprejeto. Prosim tovariša poročevalca, da prečita besedilo drugega člena.

(Na enak način je skupščina brez pripomb ali sprememb soglasno sprejela tudi besedilo vseh nadaljnjih členov predlaganega poslovnika.)

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Ugotavljam, da je predlog o spremembi poslovnika v posameznostih soglasno sprejet. Preidemo h glasovanju v celoti. Kdor je za predlog o spremembi poslovnika Ljudske skupščine LRS, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je predlog o spremembi poslovnika Ljudske skupščine LRS v posameznostih od 1. do 66. člena in v celoti soglasno sprejet ter stopi takoj v veljavo.

Prehajamo na drugo točko dnevnega reda, na razpravo in sklepanje o predlogu zakona o Slovenski akademiji znanosti in umetnosti.

Razpravljanje in sklepanje se bo vršilo po 36., 37. in 38. členu poslovnika.

Pričenjam razpravo in prosim poročevalca zakonodajnega odbora, da da poročilo.

Dr. Anton Melik: Tovariši ljudski poslanci! Dovolite mi, da podam naslednje poročilo zakonodajnega odbora Ljudske skupščine LRS o predlogu zakona o Slovenski akademiji znanosti in umetnosti.

O tem zakonskem predlogu je odbor razpravljal na svoji seji dne 14. maja 1948. V načelu je stal odbor soglasno na stališču vlade LRS, da je izdajanje takega zakona potrebno.

Pri glasovanju o posameznih členih je odbor vse predlagane člene soglasno sprejel in sicer v ostalem brez vsake spremembe, le k 1. odstavku 14. člena je bil mnenja, da naj bi se za besedilo »strokovnjaki«
napravila vejica, za katero naj bi se vnesle besede »ki niso člani Akademije«.

Nato je bil zakonski predlog v celoti z edino ravnokar navedeno dopolnitvijo soglasno sprejet.

To poročilo je bilo prečitano in odobreno. Za odborovega poročevalca je bil določen dr. Anton Melik.

Poročilo se pošilja Ljudski skupščini LRS s predlogom, da ga v celoti sprejme in predlog zakona uzakoni v obliki, kakor jo je predlagala vlada LRS z zgoraj omenjeno edino dopolnitvijo 1. odstavka 14. člena. Podpredsednik, tajnik in člani odbora.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Ali se kdo od tovarišev ljudskih poslancev priglaša k razpravi? Besedo ima ljudski poslanec dr. Anton Melik.

Dr. Anton Melik: Tovariši ljudski poslanci! Dovolite mi, da se v tem trenutku oglasim k besedi kot ljudski poslanec in kot član Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani.

Zakon o Slovenski akademiji znanosti in umetnosti, ki je predložen Ljudski skupščini LRS, pomeni tako rekoč ustanovno listino naše najvišje znanstvene organizacije v dokončni obliki. Z njo dobiva naša znanost svojo delovno osnovo, dobiva temelje celotnemu svojemu znanstvenemu uveljavljanju.

Da si napravimo pravilno sliko o tem, kaj pomeni novi zakon za našo znanost, je koristno in potrebno, da se ozremo nekoliko nazaj, da si napravimo nekaj primerjave med nekdanj in sedaj.

Kako siromašno je bilo za našo znanost še pred tremi, štirimi desetletji, v starih avstrijskih časih. Brez lastne univerze, brez najvišjih znanstvenih zavodov, brez materialnih pogojev za delo je bila naša znanost v onih časih le fragmentarna. Mogla se je uveljavljati samo v nekaterih redkih področjih, ki niso zahtevali večjega aparata, zlasti v humanističnem področju, v študiju lastnega jezika, lastne književnosti in njene zgodovine, v historičnem območju in še ponekod. Pa še v teh znanstvenih panogah se je moral resen znanstvenik najčešče boriti z najhujšimi materialnimi nedostatki, osebnimi in stvarnimi, ker se je moral čestokrat zatekati v tujino. Toda bistrih glav za znanstveno delo nam ni nikdar manjkalo. Ali — potegnili jih je vase — tujina. Zelo mnogo jih je bilo, ki so odšli po svetu, in znanost v tujini se je dičila z delom, z uspehi in z zmagami njihovega znanstvenega prizadevanja. Naše domače ljudstvo je ostalo daleč od teh uspehov in ni bilo udeleženo na njih in ni želo njihovih sadov.

Celo po letu 1918, po ustanovitvi Jugoslavije, smo imeli velike težave z organizacijo znanstvenega dela. Zgradili smo si svojo univerzo, toda neprestano smo jo morali braniti pred ogrožanjem, izvirajočim iz napačne perspektive kulturnega sožitja jugoslovanskih narodov, iz hegemonističnih teženj in drugih sovražnikov. Vsem tem ni bilo pogodu, da bi se bila osnovala Akademija v Ljubljani, zato so ostala vsa prizadevanja dolgo, dolgo brez uspeha. Imeti smo mogli le skromno nadomestilo v obliki Znanstvenega društva v Ljubljani. Šele tik pred pričetkom svetovnih vojnih zapletljajev se je posrečilo trmastemu in upornemu prizadevanju naših znanstvenikov, da so si sami osnovali Akademijo ter tako rekoč moralno prisilili takratne oblasti, da so končno priznale ustanovitev. To pa se je zgodilo šele v letih 1937/38.

Z zmago narodnoosvobodilne borbe je za našo znanost nastopila nova doba, ki v vsej naši zgodovini nima primere. Naša Narodna vlada Slovenije je dne 5. septembra 1945 izdala začasno uredbo, ki je urejala položaj Akademije za dobo, dokler se ne uredi njeno dokončno stanje in razmerje v novi svobodni državi. Ko so se njene nove funkcijske naloge in pravice dodobra prediskutirale, nam je vlada LRS predložila osnutek in predlog zakona Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Naš novi zakon pomeni ogromen prelom na poti našega znanstvenega prizadevanja, pomeni pa hkrati temeljito razširjenje in povečanje funkcijskega območja znanstvene akademije sploh, nakazano že z začasno uredbo iz leta 1945.

Slovenska akademija znanosti in umetnosti bo tudi v sedanji obliki izvrševala vse pglavitne misije dosedanjih akademij, samo da v bistveno povečani meri: zbirala bo v svojem okrilju najiminenitnejše, najbolj zasluzne in delovne znanstvenike ter skrbela za objavljanje najiminenitnejših znanstvenih del, najvišjih in najvrednejših uspehov kulturnega stremljenja in prizadevanja slovenskega naroda v najraznovrstnejših oblikah. Toda v naši novi, v naši demokratični sedanjosti štejejo akademije k svojim bistvenim pravicam in dolžnostim tudi še več, še mnogo več: funkcija akademije je tudi vneto, sistematično sodelovanje v celotnem delu naroda, tako kulturnem kot materialnem. In tako se bo tudi naša slovenska akademija vključevala v sistematičnem raziskovanju in proučevanju, ki ga postavljajo v program potrebe našega gospodarstva. Načrtno gospodarstvo, ki se je sistematično začelo z našo prvo petletjo, postavlja tudi pred našo slovensko akademijo konkretne naloge, ki se jih bo lotila in se jih je že lotila. Njih izvršitev ne bo le v prosep Slovenije, marveč tudi v korist vseh bratskih ljudskih republik, cele Jugoslavije.

Znanstveno delo v smislu smotrnega proučevanja, raziskavanja po načrtu, in sicer zlasti tudi v področjih, ki se najčesče ob kratkem označujejo kot realistična, pa z močnim poudarkom na potrebah načrtnega gospodarstva, to spada k bistvenim funkcijam sodobne akademije, pa spričo tega tudi Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Se eno veliko, tudi docela novo nalogo ima naša akademija: sistematično skrb za znanstveni naraščaj, da, tudi za vzgojo tega znanstvenega naraščaja samega. Ker zahteva znanstveno proučevanje za namene in potrebe gospodarstva v državi, ki je prejela od kapitalistične preteklosti tako klavno dediščino, zelo veliko delovnih sil, se to pravi, da postavlja prevzem pedagoških nalog v akademiji zelo velike naloge.

Novi zakon nam bo pomenil ustanovni akt za celotno naše znanstveno delo. Zavedamo se, da je to dejanje ogromne važnosti, silne odgovornosti in velike osvoboditve od materialnih skrbi v svet smotrnosti. Toda hkrati se zavedamo, da moramo ta ustanovni akt, ta naš temelj še izpopolniti, ga tako rekoč podzidati z nadaljnimi stvaritvami. V akademiji moramo projektirane inštitute, zavode, laboratorije, lastno tiskarno itd. vsaj deloma šele zgraditi, da bodo sposobni prevzeti in opravljati ter s pridom dovršiti vse tiste naloge, ki jih bo naša stvarnost postavila pred nje. A ustanovitev ter oprema takšnih institucij ni majhna stvar. Pri tem bo treba zelo preudarno pretehtati, kako razmejiti delovno področje med našo slovensko akademijo ter našo univerzo, bodisi v raziskovalnem, kakor tudi v znanstvenopedagoškem področju, da ne bomo brez potrebe stvari gradili v dvojniku.

Predloženi zakon o Slovenski akademiji znanosti in umetnosti pomeni enega najbolj važnih konstitutivnih zakonov, ne le za znanost in umetnost samo, marveč prav tako hkrati za vso slovensko kulturo, ves naš narod. Saj bo vršila slovenska akademija glavni del svoje funkcije v območju slovenskega kulturnega prizadevanja, v prosep slovenskega naroda, v čemer je ne more zamenjati ali nadomestiti nobena druga institucija. Toda treba je naglasiti, da je in bo naša akademija aktivno udeležena tudi na izvrševanju nalog, katerih učinki daleč presegajo slovensko področje, ki gredo v dobro vsem jugoslovanskim narodom in ki bodo koristni za vse jugoslovansko gospodarstvo. Naravno je, da je treba v tem skupnem delovnem področju soglasja in vskladenja, sistematične in smotrne koordinacije

programa in delovnega poteka med vsemi tremi akademijami nove demokratične Jugoslavije. Kakor je danes že obče znano, so se vršili že razgovori med predstavniki vseh treh akademij in so bili doseženi že dogovori z dobro pretehtanimi zaključki in daleč segajočimi perspektivami, na zunaj izraženi s sklepom o ustanovitvi trajnega Sveta akademij Jugoslavije.

Predloženi zakon o Slovenski akademiji znanosti in umetnosti pomeni tedaj veliko dejanje v razvoju in organizaciji znanosti v Sloveniji ter hkrati v Jugoslaviji. Zato ne morem dvomiti, da ga ne bi Ljudska skupščina LRS sprejela soglasno in z velikim navdušenjem. (Ploskanje.)

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Ker se nihče več ne javi k besedi, zaključujem razpravo o predlogu zakona o Slovenski akademiji znanosti in umetnosti in preidemo na glasovanje.

Kdor je za besedilo predloženega zakona o Slovenski akademiji znanosti in umetnosti, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je predlog zakona o Slovenski akademiji znanosti in umetnosti v celoti soglasno sprejet. Ljudska skupščina LRS ga bo po ustavi in poslovniku poslala Prezidiju skupščine LRS zaradi razglasitve.

Prehajam na naslednjo točko dnevnega reda, to je na razpravo in sklepanje o predlogu zakona o varstvu kulturnih spomenikov in prirodnih znamenitosti v Ljudski republiki Sloveniji. Prosim poročevalca zakonodajnega odbora, da da poročilo.

Dr. Heli Modic: Poročilo zakonodajnega odbora Ljudske skupščine LRS o predlogu zakona o varstvu kulturnih spomenikov in prirodnih znamenitosti v Ljudski republiki Sloveniji se glasi:

O tem zakonskem predlogu je odbor razpravljal na svoji seji dne 14. maja 1948. Soglasno je bil mnenja, da je treba ta zakon izdati, k čemur pristavlja, da je tudi v splošnem zakonu o varstvu kulturnih spomenikov in prirodnih znamenitosti, ki ga je izdala Ljudska skupščina FLRJ (Ur. list FLRJ, št. 81/576-1946), izdanje takega republiškega zakona predvideno.

Glasujoč od člena do člena si je odbor soglasno usvojil vse člene zakonskega predloga v obliki, predlagani od vlade LRS, soglasno je tudi sprejel zakonski predlog v celoti, brez vsake spremembe.

To sporočilo je bilo prečitano in odobreno, za odborovega poročevalca je bil določen dr. Heli Modic.

To poročilo se pošilja Ljudski skupščini LRS s predlogom, da ga v celoti sprejme in predlog zakona uzakoni brez vsake spremembe. Podpredsednik, tajnik in člani odbora.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Se kdo od tovarišev ljudskih poslancev javi k razpravi? (Nihče.) Ker nihče, zaključujem razpravo o tem zakonskem predlogu in preidemo na glasovanje. Kdor je za predlog zakona o varstvu kulturnih spomenikov in prirodnih znamenitosti v Ljudski republiki Sloveniji, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je ta zakonski predlog soglasno sprejet in ga bo Ljudska skupščina LRS predložila Prezidiju Ljudske skupščine LRS, da ga razglasi.

Prehajam na četrto točko dnevnega reda, na razpravo in sklepanje o predlogu zakona o ravnanju z razlaščenimi in zaplenjenimi gozdnimi po-

sestvi v Ljudski republiki Sloveniji. Prosim poročevalca zakonodajnega odbora, da da poročilo.

Niko Jakofčič: Poročilo zakonodajnega odbora Ljudske skupščine LRS k predlogu zakona o ravnanju z razlaščenimi in zaplenjenimi gozdnimi posestvi v Ljudski republiki Sloveniji se glasi:

O tem zakonskem predlogu je odbor razpravljajal na svoji seji dne 14. maja 1948.

Že zaradi tega, ker odreja splošni zakon o ravnanju z razlaščenimi in zaplenjenimi gozdnimi posestvi (Ur. list FLRJ, št. 61/430-1946) v svojem 17. členu, da morajo Ljudske republike izdati na podlagi tega splošnega zakona svoje zakone o ravnanju z razlaščenimi in zaplenjenimi gozdnimi posestvi, je bil odbor soglasno mnenja, da je treba ta zakonski predlog v načelu sprejeti.

Glasujoč od člena do člena je odbor soglasno sprejel vse predlagane člene z naslednjima spremembama:

a) v točki a) 2. člena naj se besedica »in« pred besedama »prometna sredstva« zamenja z besedico »ter«;

b) v 2. vrstici 15. člena naj se zaradi skladnosti tega člena s 7. členom zamenjata besedi »pri ministrstvu« z besedama »pri ministru«, kar se potem tudi sklada z 2. odstavkom 15. člena.

Nato je odbor soglasno sprejel zakonski predlog z navedenima spremembama.

To poročilo je bilo prečitano in odobreno, za odborovega poročevalca pa je bil določen Niko Jakofčič.

To poročilo se pošilja Ljudski skupščini LRS s predlogom, da ga v celoti sprejme in predlog zakona uzakoni z obema navedenima spremembama. Podpredsednik, tajnik in člani odbora.

Tu bi dodal še eno pojasnilo: v 1. vrstici 14. člena je namreč tiskovna pomota, katero je na seji zakonodajnega odbora pojasnil zastopnik vlade in je zato odbor sklenil, da se besedica »začasno« črta kot nepotrebna, ker 2. odstavek tega člena pravi, da mora biti določen čas, za katerega traja pogodba. Ta popravek naj bi se opravil v zvezi s poročilom zakonodajnega odbora.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Se kdo tovarišev poslancev javi k razpravi? (Nihče.) Ker nihče, zaključujem razpravo o tem zakonskem predlogu in preidemo na glasovanje. Kdor je za predlog zakona o ravnanju z razlaščenimi in zaplenjenimi gozdnimi posestvi v LRS, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je predlog tega zakona soglasno sprejet in bo predložen Prezidiju Ljudske skupščine LRS v razglasitev.

Preidemo na peto točko dnevnega reda, in sicer na razpravo in sklepanje o predlogu zakona o prostovoljnih gasilskih društvih. Prosim poročevalca zakonodajnega odbora, da da poročilo.

Alojz Colarič: Poročilo zakonodajnega odbora Ljudske skupščine LRS k predlogu zakona o prostovoljnih gasilskih društvih se glasi:

Iz razlogov od vlade LRS predložene obrazložitve zakonskega predloga je bil zakonodajni odbor soglasno mnenja, da je treba predlog zakona v načelu sprejeti.

Glasujoč od člana do člana je odbor vse predlagane člene soglasno sprejel brez spremembe. Soglasno je tudi sprejel zakonski predlog v celoti.

To poročilo je bilo prečitano in odobreno. Za poročevalca je bil določen Alojz Colarič.

Poročilo se pošilja Ljudski skupščini LRS s predlogom, da ga v celoti sprejme in predlog zakona uzakoni v obliki, kakor jo je vlada predlagala. Podpredsednik, tajnik in člani odbora.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Ali se kdo od tovarišev ljudskih poslancev prijavi k razpravi? (Nihče.) Ker se nihče ne javi, zaključujem razpravo o tem predlogu in preidemo na glasovanje. Kdor je za predlog zakona o prostovoljnih gasilskih društvih, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je predlog zakona o prostovoljnih gasilskih društvih soglasno sprejet in ga bo Ljudska skupščina LRS predložila Prezidiju Ljudske skupščine LRS zaradi razglasitve.

Preidem na šesto točko dnevnega reda, na potrditev uredb, izdanih na področju narodnega gospodarstva na podlagi zakona o pooblastilu vladi LRS. Predlog se glasi:

Potrjujejo se uredbe, ki jih je izdala vlada LRS na podlagi zakona o pooblastilu vladi LRS za izdajanje uredb na področju narodnega gospodarstva z dne 23. januarja 1947. in sicer:

1. uredba z dne 11. januarja 1948 o likvidaciji starih sodnih pologov (depozitov) (Ur. list LRS, št. 8/51-48);

2. uredba z dne 27. januarja 1948 o ukrepih za preprečevanje požarov (Ur. list LRS, št. 11/81-48);

3. uredba z dne 18. marca 1948 o dela prostih dnevih v Ljudski republiki Sloveniji (Ur. list LRS, št. 13/91-48);

4. uredba z dne 27. marca 1948 o mobilizaciji tovornih avtomobilov (Ur. list LRS, št. 14/99-48);

5. uredba z dne 23. aprila 1948 o zatiranju majskega hrošča (Ur. list LRS, št. 17/108-48);

6. uredba z dne 5. maja 1948 o prenehanju Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani (Ur. list LRS, št. 21/122-48).

Kdor je za predlog odloka o potrditvi uredb, izdanih na področju narodnega gospodarstva na podlagi zakona o pooblastilu vladi LRS, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ker nihče, ugotavljam, da je predlog odloka o potrditvi uredb, izdanih na področju narodnega gospodarstva na podlagi zakona o pooblastilu vladi LRS, soglasno sprejet. Odrejam četrt ure odmora.

(Seja je bila prekinjena ob 12,15 in se je nadaljevala ob 12,35.)

Prehajam na sedmo točko dnevnega reda, na izvolitev predsednika Vrhovnega sodišča LRS. Ima kdo od ljudskih poslancev kak predlog?

Matija Maležič: Tovariši ljudski poslanci! Za predsednika Vrhovnega sodišča LRS predlagam dr. Teodorja Tominška. Dr. Tominšek je splošno znan po svojem delu na področju sodstva, posebno v času NOB in po osvoboditvi. Od leta 1943 dalje je deloval najprej kot načelnik sodnega oddelka Glavnega štaba NOV in POS. Istočasno je bil sodnik višjega vojaškega sodišča pri Glavnem štabu do novembra 1944, ko je bil pozvan v Vrhovni štab. Junija 1945 je bil izvoljen za sodnika Vrhovnega sodišča

FLRJ. Sedaj je dr. Tomiňšek pomočnik ministra za pravosodje LRS. (Ploskanje.)

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Po predlogu ljudskega poslanca Matije Maležiča za novega predsednika Vrhovnega sodišča LRS prosim najprej skupščino, da razreši dosedanjega predsednika Vrhovnega sodišča LRS Alojza Žigona. (Sprejeto.) Hkrati dajem na glasovanje predlog ljudskega poslanca Maležiča. Kdor je za, naj dvigne roko? (Vsi poslanci dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je Teodor Tomiňšek soglasno izvoljen za predsednika Vrhovnega sodišča LRS. (Ploskanje.)

Zadnja točka dnevnega reda so dopolnilne volitve v zakonodajni in administrativni odbor ljudske skupščine. V zakonodajni odbor moramo izvoliti enega člana in prosim za predlog. Predlog ima ljudski poslanec Vinko Knol.

Vinko Knol: Za člana zakonodajnega odbora predlagam ljudskega poslanca Vinka Šumrado.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Kdor je za predlog tovariša Knola, naj dvigne roko? (Vsi poslanci dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je ljudski poslanec Vinko Šumrada izvoljen v zakonodajni odbor.

Tudi v administrativni odbor moramo izvoliti enega člana in prosim za predlog. Predlog ima ljudski poslanec Ervin Dolgan.

Ervin Dolgan: V administrativni odbor skupščine predlagam ljudskega poslanca Milico Gabrovec.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Dajem predlog ljudskega poslanca Ervina Dolgana na glasovanje. Kdor je za ta predlog, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je ljudski poslanec Milica Gabrovec izvoljena za člana administrativnega odbora in pozivam odbor, da se po zaključku seje konstituirata.

Ker je s tem dnevni red 1. seje III. rednega zasedanja izčrpan, predlagam skupščini, da sejo zaključimo ter prosim, da skupščina pooblasti predsednika in tajnika, da podpišeta zapisnik današnje seje. Sprejme skupščina ta predlog? (Sprejme.)

Zaključujem 1. sejo III. rednega zasedanja. Izvolite poslušati ukaz Prezidija Ljudske skupščine LRS o zaključitvi III. rednega zasedanja Ljudske skupščine LRS.

Ker je Ljudska skupščina LRS dovršila svoje delo, Predsedstvo Prezidija Ljudske skupščine LRS

odloča:

III. redno zasedanje Ljudske skupščine LRS, sklicano z ukazom Predsedstva Prezidija Ljudske skupščine LRS na dan 19. maja 1948, se zaključi.

Glavno mesto Ljubljana, dne 19. maja 1948.

PREZIDIJ LJUDSKE SKUPŠČINE
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Tajnik:

France Lubej l. r.

Predsednik:

Josip Vidmar l. r.

Zasedanje je bilo zaključeno ob 12,50.

PRILOGE

PREDLOG

O SPREMEMBI POSLOVNIKA LJUDSKE SKUPŠČINE LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

I. SESTANEK POSLANCEV IN POTRDIŠEV NJIHOVIH MANDATOV

1. člen

Na prvi seji novoizvoljene Ljudske skupščine LRS predseduje po letih najstarejši navzoči poslanec.

Tajniške dolžnosti opravljajo trije poslanci, ki jih izbere skupščina na predlog predsednika.

Ko navzoči poslanci izročijo predsedniku potrdila, ki so jim jih izdale volilne komisije, izvoli skupščina verifikacijski odbor enajstih članov. Ta se voli po listah in po načelu sorazmernega predstavnštva. Kandidatno listo more predložiti vsak poslanec. Način glasovanja določi skupščina.

Ko si verifikacijski odbor izbere predsednika, podpredsednika in tajnika ter to izvolitev naznani skupščini, se prva seja skupščine zaključí.

2. člen

Verifikacijski odbor pregleda poslanska potrdila, vse volilne spise in vse pritožbe zoper volitve ter predloži skupščini poročilo, ki se razmnoži in pošlje vsem poslancem.

Ko je poročilo razposlano poslancem, skliče predsednik verifikacijskega odbora za naslednji dan sejo skupščine, na kateri se razpravlja o poročilu verifikacijskega odbora.

Do izvolitve predsedstva skupščine vodi njene seje predsednik verifikacijskega odbora.

Skupščina lahko potrdi ali razveljavi izvolitev poslanca ali pa odloži svojo odločbo in odredi, da se izvrše potrebne poizvedbe. Za preiskavo spornih vprašanj se lahko izvoli poseben (revizijski) odbor.

Vsak poslanec ima pravico prisostvovati in odločati na sejah skupščine vse dotlej, dokler se ne razveljavi njegova izvolitev, ne more pa glasovati o svoji lastni izvolitvi, če se o njej posebej glasuje. Poslanec, čigar potrdilo o izvolitvi naj se po predlogu verifikacijskega odbora razveljavi, nima toliko časa glasovalne pravice, dokler njegova izvolitev ni potrjena.

3. člen

Ako se mandat poslanca razveljavi zaradi tega, ker poslanec nima pogojev za izvolitev, se pokliče za poslanca njegov namestnik; ako tudi ta nima pogojev za izvolitev, odredi skupščina v oni volilni enoti nove volitve.

Ako se razveljavi mandat zaradi takih nepravilnosti pri volitvah, zaradi katerih velja, da kandidat sploh ni izvoljen za poslanca, odredi skupščina v prizadeti volilni enoti nove volitve.

Določbe prvega odstavka veljajo tudi za primer, da poslanec umre ali da mu sicer preneha mandat.

4. člen

Po končani razpravi o poročilu verifikacijskega odbora izjavijo tisti poslanci, ki so bili izvoljeni v več volilnih enotah, kateri mandat hočejo obdržati. Poslanec, ki tega ne izjavi, velja za izvoljenega v tisti volilni enoti, v kateri je dobil največ glasov.

Poslanci, katerih volitev je potrjena, opravijo in podpišejo nato naslednjo prisego:

»Prisežem pri časti svojega naroda in pri svoji časti, da bom kot ljudski poslanec vedno zvesto zastopal in branil demokratične pravice ljudstva, svobodo slovenskega naroda in Ljudsko republiko Slovenijo; da bom zvesto branil neodvisnost, bratstvo in enotnost narodov naše skupne domovine Federativne ljudske republike Jugoslavije; da bom vedno branil in krepil pridobitve narodnoosvobodilne borbe, da bom posvetil vse svoje sile in vse znanje napredku, blaginji in sreči delovnega ljudstva in da bom svojo poslansko dolžnost izpolnjeval neumorno in zvesto.«

II. PREDSEDSTVO SKUPŠČINE

5. člen

Skupščina voli predsednika, podpredsednika in tri tajnike, in sicer zapored vsakega z relativno večino oddanih glasov. Pri enakosti glasov odloči žreb. Način glasovanja določi skupščina.

Predsednik, podpredsednik in tajniki se volijo za vso dobo, za katero je ljudska skupščina izvoljena. Če kateri od njih trajno ne more opravljati dolžnosti, izvoli ljudska skupščina na njegovo mesto drugega člana predsedstva za preostalo dobo.

6. člen

Predsednik zastopa skupščino, sklicuje seje skupščine, vodi in vzdržuje red na sejah ter skrbi za redno in hitro opravljanje poslov v pisarnah skupščine. Nadalje skrbi za to, da delo v odborih ne zaostaja in da se ne prekinja. Predsednik imenuje uslužbence skupščine in izdaja odločbe o njihovih uslužbenskih razmerjih. Predsednik je disciplinski organ za uslužbence ljudske skupščine po določbah zakona o državnih uslužbencih LRS.

Če je predsednik zadržan, ga nadomestuje podpredsednik, ki ima v takem primeru pravice predsednika.

7. člen

Dolžnost tajnikov je, da poimensko kličejo poslance, sestavljajo zapisnike sej, čitajo v skupščini predloge in druge spise ter skrbe za to, da se pišejo zapisniki o odločbah skupščine, o načinu in rezultatu glasovanja in o vrstnem redu govornikov.

Eden tajnikov, ki ga določi predsednik, vodi neposredno nadzorstvo nad celotnim pisarniškim delom.

Če so vsi tajniki zadržani in ne morejo opravljati dolžnosti, jih začasno nadomestujejo poslanci, katere določi predsednik.

III. ODBORI SKUPŠČINE

8. člen

Za proučevanje in pripravljanje zakonskih predlogov in predlogov o drugih vprašanjih izvoli skupščina odbore. Odbori so stalni ali posebni.

Stalni so: 1. zakonodajni odbor, 2. odbor za gospodarski plan in finance, 3. mandatno-imunitetni odbor, 4. administrativni odbor in 5. odbor za prošnje in pritožbe.

Posebni odbori se izvolijo za proučevanje takih zakonskih predlogov ali drugih predmetov, za katere skupščina spozna, da jih je treba izročiti posebnemu odboru.

Dolžnost stalnih odborov traja vso dobo, za katero je izvoljena skupščina oziroma do njenega razpusta. Dolžnost posebnega odbora traja, dokler odbor ne opravi poverjenega mu dela.

Skupščina vsak čas lahko razreši vsak odbor in izvoli novega ali pa razreši posamezne njegove člane in izvoli nove.

Skupščina lahko izvoli tudi posebne preiskovalne in anketne odbore za posamezna vprašanja.

9. člen

Odbori se volijo po listah in po načelu sorazmernega predstavništva. Kandidatno listo more predložiti vsak poslanec.

Člani vlade ne morejo biti člani skupščinskih odborov.

10. člen

Zakonodajni odbor je sestavljen iz enajstih članov, odbor za gospodarski plan in finance iz devetih članov, drugi odbori pa vsak iz petih članov. Posebni odbori imajo po toliko članov, kolikor jih določi skupščina v vsakem posameznem primeru.

11. člen

Vsak odbor si izvoli predsednika, podpredsednika in tajnika. Če je predsednik odbora zadržan, ga nadomestuje podpredsednik, če je tudi podpredsednik zadržan, pa po letih najstarejši član odbora. Odbori delajo po poslovniki, ki si jih sami predpišejo; poslovniki odborov morajo biti v skladu s tem poslovníkom.

Vabila za odborove seje se objavijo na posebnem mestu v posloplju, kjer se vrše seje, poslata pa se morajo osebno vsakemu članu odbora, če ob zaključku zadnje seje nista bila določena dan in ura prihodnje odborove seje.

S poslanimi zakonskimi predlogi ravna pristojni odbor po določbah 30. in 31. člena tega poslovnika. Če odbor tega dela ne opravlja redno, sme skupščina izvoliti nov odbor.

Odbor sme odločati, če je navzoča več kakor polovica njegovih članov, veljavno pa sklepa z večino glasov navzočih članov.

Odbori vodijo zapisnike o svojem delu, v katere vpisujejo imena navzočih članov, njihove predloge in odborove odločbe.

12. člen

Vsak član odbora sme dati predloge o posameznih členih zakonskih predlogov, o katerih se razpravlja. O vsakem takem predlogu mora odbor odločiti.

13. člen

Odbori smejo delati tudi v času, ko skupščina ne zaseda.

14. člen

Ko je razprava o predmetu v odboru končana, določi odbor svojega poročevalca, ki v skupščini prečita ter brani poročilo in predlog odbora.

Če se odbor razdeli na večino in manjšino, ima vsaka stran svojega posebnega poročevalca. Vsako ločeno mišljenje je treba izročiti pismeno odboru, ki ga obenem s poročilom večine predloži skupščini. Član odbora, ki je dal ločeno mišljenje, sme braniti svoje mišljenje na seji skupščine.

15. člen

Sejam odborov sme prisostvovati vsak poslanec. V zakonodajnem odboru ter v odboru za gospodarski plan in finance imajo posvetovalno pravico tudi poslanci, ki niso člani teh odborov.

Razen odborovih članov imajo na sejah odborov pravico govoriti samo člani vlade in vladni odposlanci.

Odborovim sejam mora prisostvovati član vlade, čigar zakonski predlog je v razpravi, ali njegov odposlanec.

Zakonodajni odbor oziroma odbor za gospodarski plan in finance ob razpravljanju o zakonskem predlogu lahko zahteva od ustreznega ministrstva, državnega urada ali ustanove ali od državnega uslužbenca gradivo, listine in mnenja, ki so v zvezi z zakonskim predlogom.

16. člen

Vsi člani odbora morajo biti v času, dokler odbor dela, stalno v kraju, kjer skupščina zaseda in morajo vestno opravljati svoje dolžnosti odborovih članov. Odborove člane, ki neupravičeno izostanejo od odborovih sej, sme odbor na predlog katerega koli člana prijaviti skupščini, da skupščina odloči o njih razrešitvi.

17. člen

Odbori smejo po svojih predsednikih neposredno občevati s člani vlade.

IV. SEJE SKUPŠČINE

18. člen

Seje skupščine otvarja predsednik, ki vodi razpravo in skrbi, da se odredbe poslovnika natančno izvajajo ter da se vzdržuje red. Če je zadržan, ga nadomestuje podpredsednik.

Predsednik ne sodeluje pri razpravi in tudi ne pri glasovanju.

19. člen

Seje skupščine so javne. Spremeniti se smejo v tajne, kadar na predlog predsednika, vlade ali kakega poslanca tako odloči skupščina. O predlogu se glasuje brez razprave.

O predmetih, za katere je izglasovana tajnost, se razpravlja tajno tudi v odborih, če skupščina drugače ne odloči.

Vladne izjave in predlogi, dani na tajnih sejah, se smejo objaviti samo z dovoljenjem vlade.

20. člen

Razen na javni in na tajni seji se sme skupščina sestati na predlog predsednika skupščine, predsednika vlade ali kakega poslanca tudi na konferenca. Na konferencah smejo biti navzoči samo poslanci in člani vlade. Konference ne morejo obvezno odločati.

21. člen

Dnevni red za vsako sejo določi brez razprave sama skupščina na predlog predsednika ali kakega poslanca. Pred zaključkom seje se določi red za naslednjo sejo.

Dnevni red se objavi s posebnim oglasom na določenem mestu v poslopiju, v katerem skupščina zaseda.

Če se dnevni red, določen za sejo, ni mogel na tej seji izčrpati zaradi nezadostnega števila navzočih poslancev, objavi predsednik, da velja za prihodnjo sejo isti dnevni red, ki je ostal neizčrpan, z dodatkom tistih točk, ki jih je po samem poslovniku treba dati na dnevni red in za katere je skupščina že prej odločila, da se bodo tega dne dale na dnevni red.

22. člen

Sejni zapisnik vodijo tajniki po vrsti, kakor to določi predsednik.

V zapisnik se vpisujejo:

1. sporočila predsednika in vlade,

2. predmeti, o katerih je skupščina odločala, odločbe, ki so bile o njih izdane, način glasovanja in števili glasov »za« in »proti« pri poimenskem glasovanju:

3. predmeti, za katere skupščina odloči, naj se vpišejo v zapisnik. Govori poslancev se ne vpišejo v zapisnik, pač pa se navedejo imena govornikov »za« in »proti«.

23. člen

Na začetku seje se prebere zapisnik prejšnje seje.

Vsak poslanec ima pravico dati k zapisniku pripombo. Če tajnik izjavi, da ne sprejme dane pripombe, in da ostaja pri svoji redakciji, odloči skupščina o tem brez razprave. Če skupščina spozna, da je pripomba utemeljena, mora tajnik popraviti zapisnik. Dokončno sprejeti zapisnik podpišeta predsednik in tajnik, ki ga je vodil.

Zapisniki se objavijo v Uradnem listu LRS.

24. člen

Pred prehodom na dnevni red dajeta predsednik in vlada skupščini sporočila, ki zadevajo njo. Nato smejo poslanci postavljati kratka vprašanja predsedniku skupščine, predsedniku vlade in posameznim članom vlade skladno s 44. členom tega poslovnika.

Nato se preide na dnevni red.

Vlada sme dajati poročila ob vsakem času med sejo.

25. člen

Na seji skupščine imajo pravico govoriti samo poslanci skupščine, člani vlade in na zahtevo člana vlade njegov odposlanec.

Nihče ne sme govoriti, preden ni zahteval in dobil besede od predsednika.

Predsednik daje besedo po vrstnem redu prijav, razen v primerih, če je v poslovniku drugače določeno. Članom vlade da besedo, kadar jo zahtevajo. Odborovi poročevalci smejo govoriti po večkrat in izven vrstnega reda, če to zahteva potreba razprave.

Vsak prijavljen govornik ima pravico svoj vrstni red odstopiti drugemu prijavljenemu govorniku.

Poslanec, ki želi govoriti o kršitvi poslovnika ali dnevnega reda, se da beseda takoj, ko jo zahteva. Njegov govor sme trajati največ pet minut in o tej zadevi ne more govoriti noben drug poslanec. Če po pojasnilu predsednika govornik ostane pri trditvi, da sta bila poslovnik ali dnevni red kršena, pozove predsednik takoj skupščino, da o tem vprašanju odloči brez razprave.

26. člen

Govorniki se prijavijo k besedi, ko se razprava otvori. Vsak poslanec, ki se javi k besedi, mora izjaviti, ali bo govoril za ali proti predlogu. Ko se razprava začne, da predsednik najprej besedo prvemu prijavljenemu govorniku »za«, nato enemu izmed govornikov »proti«, če so se prijavili, in tako po vrsti.

Govornik sme govoriti samo o vprašanju, ki je na dnevnem redu. Razen predsednika ne sme nihče drugi seči govorniku v besedo, niti ga ne sme opomniti k redu.

27. člen

Razen članov vlade in odborovih poročevalcev nima nihče pravice govoriti več kakor enkrat, razen če mu skupščina to posebej dovoli.

Poslanec, ki zahteva besedo, da bi popravil navedbo, ki je bila napačno podana in je dala povod za nesporazum, ali zahteva besedo zaradi osebnega pojasnila, se da beseda takoj po končanem govoru, ki je dal za to povod, govoriti pa ne sme več kakor pet minut.

28. člen

Seje zaključuje predsednik. Če dnevni red ni izčrpan, zaključijo sejo samo s privoljenjem skupščine, ko objavi dnevni red za prihodnjo sejo, kakor ga je bila skupščina prej določila. Ob koncu seje določi predsednik dan in uro nove seje, sme pa sklicati novo sejo tudi pismeno.

29. člen

Na seji skupščine ima vsak poslanec pravico govoriti v jeziku svojega naroda. Govori v jeziku narodne manjšine se prevedejo v slovenski jezik.

V. PREDLOŽITEV ZAKONSKIH PREDLOGOV IN RESOLUCIJ TER RAZPRAVA O NJIH

a) Vlaganje zakonskih predlogov

30. člen

Zakonske predloge smejo staviti vlada, njeni člani in vsak poslanec.

Če vložijo zakonski predlog dvoje ali več poslancev, določijo enega izmed sebe, da bo zastopal predlog v odboru in v skupščini. Če tega ne store, velja za predlagatelja tisti poslanec, ki je predlog prvi podpisal.

Vsak zakonski predlog se mora poslati predsedniku skupščine pismeno v besedilu in obliki, v kakršni se izdajajo zakoni.

31. člen

Predsednik skupščine izroči vsak zakonski predlog takoj po prejemu pristojnemu odboru. Zakonski predlog mora biti dostavljen članom odbora po pravilu vsaj tri dni pred sejo odbora.

Predsednik skupščine skrbi v sporazumu s predsednikom odbora za to, da prejmejo zakonski predlog vsi člani skupščine pred odborovo sejo, na kateri se bo pretresal dotični predlog.

Poslanci lahko pismeno ali ustno sporočijo odboru svoje predloge v zvezi z zakonskim predlogom.

b) Razprava v skupščinskem odboru

32. člen

Razprava o zakonskem predlogu se začne s tem, da ga predlagatelj obrazloži, če je navzoč.

Če prisostvuje seji odbora zaupnik vlade oziroma zaupnik pristojnega člana vlade, ne da zaupnik obrazložitve zakonskega predloga in tudi ne more dajati namesto člana vlade obveznih izjav, temveč daje lahko samo pojasnila.

Nato se razpravlja o zakonskem predlogu najprej načeloma. Predlagatelj oziroma njegov zaupnik daje potrebna pojasnila. Po končani načelni razpravi se glasuje o zakonskem predlogu v načelu. Če odbor zakonskega predloga v načelu ne sprejme, pošlje poročilo predsedniku skupščine, ne da bi razpravljala o zakonskem predlogu podrobno in določi poročevalca za sejo skupščine.

33. člen

Če odbor zakonski predlog v načelu sprejme, razpravlja še o vsakem posameznem členu.

O amandmajih razpravlja odbor obenem, ko razpravlja o členih, h katerim so amandmaji predlagani. Predlagatelj zakonskega predloga se mora izjaviti glede vsakega amandmaja, ali ga sprejme ali ne. Amandmaji predlagatelja in amandmaji, ki jih predlagatelj sprejme, so sestavni del zakonskega predloga.

Amandmaji morajo biti pismeno formulirani.

Odbor glasuje o vsakem členu posebej. Odbor odloči sam, ali bo glasoval najprej o amandmaju in potem o členu zakonskega predloga ali narobe.

Pri podrobni razpravi o proračunu se glasuje po oddelkih.

Potem, ko je zakonski predlog izglasovan v podrobnostih, se glasuje še o zakonskem predlogu v celoti.

Predlagatelj lahko umakne zakonski predlog, dokler se ne začne glasovati o njem v odboru v celoti.

Predlagatelj amandmaja lahko umakne amandma, dokler ni izglasovan oziroma dokler ga predlagatelj zakonskega predloga ne sprejme.

34. člen

Ko odbor zakonski predlog sprejme v celoti, pošlje poročilo za skupščino predsedniku skupščine in določi poročevalca za sejo.

c) Razprava v skupščini

35. člen

Poročilo odbora mora biti dostavljeno poslancem pravočasno, po možnosti 24 ur pred sejo, na kateri se bo o njem razpravljalo. Predsednik skupščine lahko odredi, da se pošlje poslancem obenem s poročilom odbora ponovno besedilo zakonskega predloga.

36. člen

Razprava začne s poročilom, ki ga poda poročevalec odbora, v katerem se je o predlogu razpravljalo. Po tem poročilu sme predlagatelj zakona obrazložiti zakonski predlog in morebitne predloge za spremembo in dopolnitev zakonskega predloga (amandmaje).

Če je odbor spoznal, da je treba zakonski predlog v načelu odkloniti, odloči skupščina o tem brez razprave po zaslišanju odborovega poročevalca in predlagatelja.

37. člen

Razen v primerih, če je zakonski predlog odklonjen po drugem odstavku 36. člena ali če je vrnjen odboru po četrtem odstavku tega člena, razpravljajo poslanci po predpisih 25. do 27. člena tega poslovnika o predlogu v načelu in podrobnostih in lahko predlagajo amandmaje k posameznim členom oziroma jih ponovijo, če jih odbor ni sprejel.

Kolikor predlogi amandmajev niso bili že pismeno poslani odboru, ki je razpravljal o predlogu zakona, jih morajo poslanci predložiti pismeno predsedniku skupščine.

Če predlagatelj zakona predloži amandma, mora odborov poročevalec izjaviti, ali v imenu odbora amandma sprejme ali ne. Če poročevalec sprejme amandma, se smatra amandma za sestavni del prvotnega zakonskega predloga. Če predloži amandma poslanec, se morata o amandmaju izjaviti poročevalec odbora in predlagatelj zakonskega predloga. Če oba sprejmeta amandma, postane amandma sestavni del zakonskega predloga. Če ne pride do sporazuma glede amandmaja, da predsednik takoj amandma na glasovanje. Če skupščina amandma sprejme, postane amandma sestavni del zakonskega predloga.

Med razpravo poslanci lahko predlagajo, naj se predlog vrne odboru. O tem predlogu se lahko sklepa brez razprave z dviganjem rok.

38. člen

Če ni bil zakonski predlog odklonjen že med razpravo po drugem odstavku 36. člena ali vrnjen po četrtem odstavku 37. člena odboru, glasuje skupščina o tem, ali zakonski predlog sprejme ali ne, potem, ko so govorili vsi prijavljeni govorniki.

Glasuje se v celoti in samo enkrat.

Po končanem glasovanju objavi predsednik izid glasovanja.

Besedilo zakonskega predloga se prebere pred glasovanjem o zakonskem predlogu samo, če to zahteva poročevalec odbora, predlagatelj zakonskega predloga ali najmanj deset poslancev.

č) Razprava o nujnih zakonskih predlogih

39. člen

Za nujen se šteje zakonski predlog, ki ga vlada pošlje skupščini med njenim zasedanjem z obrazloženim predlogom, da se da takoj na prvo mesto dnevnega reda.

Nujni zakonski predlog da predsednik skupščine takoj v razpravo pristojnemu odboru, ki mora predlog v roku, ki mu ga določi predsednik, predložiti skupščini s poročilom. V izredno nujnih primerih, kakor tudi če odbor ne predloži poročila v roku, ki mu ga določi predsednik skupščine, razpravlja ljudska skupščina o zakonskem predlogu brez poročila odbora. V takem primeru glasuje skupščina najprej o tem, ali sprejme nujnost zakonskega predloga. Če je ne sprejme, pošlje zakonski predlog pristojnemu odboru v redni postopek, če nujnost sprejme, razpravlja in glasuje po 37. in 38. členu.

Če ni bilo mogoče predložiti poslancem zakonskega besedila, se mora glasovati najprej v načelu, če je zakonski predlog v načelu sprejet, pa še po posameznih členih tako, da poslanec, ki ga določi za to predsednik, pred glasovanjem vsak člen prebere.

40. člen

Ko predloži odbor za gospodarski plan in finance skupščini proračun ali gospodarski plan, morata biti takoj dana na prvo točko dnevnega reda. Prednost imajo samo predlogi in interpelacije, ki so bile razglašene za nujne.

Za predlog proračuna se glasuje skupno s finančnim zakonom, ki je njegov sestavni del.

41. člen

Potem, ko je zakon sprejet v ljudski skupščini, ga pošlje predsednik skupščine Prezidiju Ljudske skupščine LRS, da ga razglasi.

Zakone razglša Prezidij Ljudske skupščine LRS s svojim ukazom, ki ga podpišeta njegov predsednik in sekretar.

Razglašeni zakoni se objavijo v Uradnem listu LRS.

42. člen

Predpisi tega poslovnika veljajo tudi za predloge na spremembo ali dopolnitev ustave, kolikor za nje v tem členu ni drugače določeno.

Predlog na spremembo ali dopolnitev ustave smejo staviti Prezidij Ljudske skupščine LRS, vlada LRS ali tretjina poslancev skupščine.

O takem predlogu sklepa skupščina najprej, ali naj se vzame v razpravo; če to sklene, pošlje predlog zakonodajnemu odboru ali posebnemu odboru v delo in poročanje.

Sejam odbora, na katerih se razpravlja o predlogu na spremembo ali dopolnitev ustave, smejo s predsednikovim dovoljenjem prisostvovati tudi predstavniki domačega tiska.

Sprejeto spremembo ali dopolnitev ustave razglasi Ljudska skupščina LRS, objavi pa jo z ukazom njen Prezidij.

43. člen

Resolucije smejo predlagati vlada, člani vlade in poslanci. Vsak predlog se pošlje posebnemu odboru, če skupščina ne sklene drugače. O resolucijah se vodi samo ena razprava in se o njih odloča kot o celoti.

VI. VPRAŠANJA IN INTERPELACIJE

44. člen

Poslanci imajo pravico stavljanja kratka vprašanja predsedniku skupščine, predsedniku vlade in članom vlade.

Vprašanja, stavljenja predsedniku skupščine, se izročijo predsedstvu dan pred sejo, predsednik pa mora ustno odgovoriti na prihodnji seji. Vprašanja članom vlade se postavljajo pismeno po predsedniku. Člani vlade odgovarjajo na vprašanja pismeno ali ustno na seji pred prehodom na dnevni red glede na to, ali poslanec, ki je stavlil vprašanje, zahteva usten odgovor ali ne. Člani vlade morajo odgovoriti ustno najpozneje v treh dneh, pismeni odgovor pa morajo dati najpozneje v petih dneh. Če je potrebno zbiranje podatkov, se da članu vlade na njegov predlog daljši rok, ki mu je potreben, da bi mogel na vprašanje odgovoriti, toda ne daljši od trideset dni.

Po odgovoru člana vlade sme govoriti samo še poslanec, ki je vprašanje stavlil, zaradi kakega obvestila in zato, da kratko izjavi, ali je z odgovorom zadovoljen ali ne. Kratka vprašanja ne smejo trajati dalj nego eno uro pred prehodom na dnevni red.

45. člen

Vsak poslanec ima pravico stavljanja na člane vlade interpelacije. Interpelacije se vlagajo pismeno po predsedniku skupščine, ki jih sporoči članom vlade, skupščino pa obvesti o njih na prihodnji seji. Na tej seji se določi tudi dan za razpravo o njih, če član vlade ni zahteval določenega roka zaradi zbiranja podatkov. Po tem roku začne skupščina z razpravo o interpelacijah tudi brez odgovora člana vlade. Vsaka interpelacija se mora takoj razmnožiti in razdeliti poslancem. Interpelacije, ki so razglašene za nujne, se dajejo na dnevni red pred ostalimi.

Odločba skupščine, s katero se razprava o interpelaciji konča in se preide na dnevni red, je lahko navadna ali obrazložena.

Če je predlagan navaden prehod na dnevni red in minister na to pristane, se da na glasovanje navaden prehod pred obrazloženim. Če je predloženi navadni prehod na dnevni red odklonjen, se preide h glasovanju o obrazloženih predlogih.

Če ni predložen nikakšen prehod na dnevni red, se brez vsakega glasovanja preide na druge interpelacije, če so na dnevnem redu.

VII. PROŠNJE IN PRITOŽBE

46. člen

Prošnje in pritožbe, ki so poslani skupščini, morajo biti izročene napisane in podpisane od vseh prosilcev oziroma pritožiteljev. Vse prošnje in pritožbe pošlje predsednik odboru za prošnje in pritožbe, ki jih po vrstnem redu prispelosti vpiše v vpisnik in jemlje v razpravo.

Prošnje in pritožbe, ki se nanašajo na zakonski ali drug predlog, ki se že pretresa v skupščini ali v katerem izmed odborov, se pošljejo ustreznemu odboru.

Prošnje in pritožbe, ki se ne pošljejo odborom, se pošljejo kateremu izmed članov vlade ali se predložijo na sejo skupščine ali pa jih zavrne sam odbor, če misli, da jih ni vredno predložiti predsedstvu Prezidija Ljudske skupščine LRS po zakonu z dne 23. aprila 1947 (Ur. l. LRS, št. 17/86-47).

VIII. GLASOVANJE

47. člen

Glasovanje v skupščini je javno ali tajno. Javno se glasuje z dviganjem rok ali poimensko. Z dviganjem rok se glasuje vselej, kadar ni v poslovniku določen drugačen način glasovanja.

Poimensko se glasuje ustno. Tako se glasuje, kadar glasovanje z dviganjem rok ne da pozitivnega rezultata. Pri poimenskem glasovanju kliče eden tajnikov poimensko vse poslance, ti pa glasujejo z odzivom »za« ali »proti«. Po končanem klicanju vseh poslancev se kličejo še enkrat tisti poslanci, ki se prvič niso odzvali.

Tajno se glasuje z listki enake velikosti, barve in oblike, v enotnih, za to posebej pripravljenih kuvertah. Poslanci spuščajo po poimenskem klicanju drug za drugim listke v skrinjico, ki je na mizi predsednika. Po končanem glasovanju preštejejo glasove trije poslanci, ki se določijo z žrebom. Po preštetju glasov morajo glasovalne listke uničiti.

Glasuje se lahko samo osebno.

48. člen

Predlog je v skupščini veljavno sprejet, če je ob glasovanju navzoča več kot polovica vseh poslancev in če je glasovala za predlog več kot polovica navzočih poslancev.

Predložena sprememba ali dopolnitev ustave je sprejeta, če je glasovalo za predlagano spremembo ali dopolnitev ustave več kot polovica vseh poslancev.

49. člen

Če predsednik opazi, da ni zadostnega števila glasov poslancev za odločanje, odredi poimensko klicanje ali štetje.

Če se pojavi vprašanje o kvorumu, ne smejo navzoči poslanci oditi iz dvorane, dokler se ne konča poimensko klicanje oziroma štetje in glasovanje. Če to vendarle store, velja, da so navzoči in da so glasovali »proti«.

Navzočnost ugotavlja predsednik.

50. člen

V skupščinske odbore se volijo poslanci s tajnim glasovanjem, če skupščina ne sklene drugače. Če dobi pri volitvah dvoje ali več poslancev enako število glasov, se volitve ponove. Če je tudi pri ponovnih volitvah dobilo dvoje ali več poslancev enako število glasov, odloči med njimi žreb.

IX. PRAVICE IN DOLŽNOSTI POSLANCEV

51. člen

Za vse izjave in postopke pri izvrševanju svojega mandata, bodisi na sejah bodisi v določeni funkciji, je poslanec odgovoren samo skupščini in volilnemu telesu, ki ga je izvolilo.

Poslancu se ne sme odvzeti prostost niti se ne sme začeti zoper njega kazenski postopek brez odobritve skupščine ali, ako ta ne zaseda, brez odobritve njenega Prezidija, razen če se zaloti pri samem hudem kaznivem dejanju; o tem pa je treba takoj obvestiti Prezidij Ljudske skupščine LRS.

Poslanec uživa imunitetno pravico od trenutka, ko mu je volilna komisija izdala potrdilo, da je izvoljen.

Zahtevek preiskovalnega oziroma sodnega oblastva, da naj se član skupščine izroči, se pošlje prej mandatno-imunitetnemu odboru, skupščina pa odloči o stvari po poročilu odbora. Če skupščina ne zaseda, odloči o zahtevi sodišča ali preiskovalnega organa, da se mu izroči poslanec, Prezidij Ljudske skupščine LRS.

Odredbe tega člena ne veljajo za sodno in upravno postopanje v zasebnopravnih zadevah.

Zastaranje ne teče ves čas, ko se po zakonu ne more zoper poslanca začeti ali nadaljevati preiskava.

52. člen

Vsi poslanci morajo biti v kraju, kjer skupščina zaseda, in morajo opravljati svoje dolžnosti ves čas, dokler zasedanje traja.

Noben poslanec ne sme biti odsoten od sej skupščine, če mu skupščina tega ne odobri. Skupščina sme mandatno-imunitetnemu odboru javiti poslanca, ki ne prihaja na seje, a mu skupščina ni odobrila odsotnosti.

Odbor da hkrati s svojim poročilom skupščini tudi predlog, kaj je ukreniti proti takemu poslancu.

Skupščina odloči o zahtevi za odobritev odsotnosti brez razprave. Če predsednik ugotovi, da v skupščini ni za odločanje zadostnega števila članov, sme objaviti, da so vse odobrene odsotnosti razveljavljene razen tistih, ki so bile odobrene zaradi težke bolezni.

53. člen

Poslanci imajo pravice na dnevnice za časa zasedanja skupščine ali odborov.

Razen tega imajo pravico do brezplačne vožnje z vsemi državnimi prometnimi sredstvi na ozemlju LRS, dokler traja njihov mandat.

54. člen

Vsak poslanec sme dati ostavko na svoj mandat. O ostavki da poročilo mandatno-imunitetni odbor.

55. člen

Poslancem izda predsednik posebne legitimacije. V njih je navedena imunitetna pravica poslanca s tem, da je vneseno vanje besedilo prvih dveh odstavkov 51. člena in določba drugega odstavka 53. člena tega poslovnika.

X. VZDRŽEVANJE REDA

56. člen

Izključno pravico vzdrževati red na sejah ima predsednik.

57. člen

Disciplinske kazni, s katerimi morejo biti poslanci kaznovani, so naslednje:

1. opomin k redu,
2. zapisan opomin k redu,
3. odvzem besede in
4. začasna izključitev od sej.

Prve tri kazni izreka predsednik sam, četrto pa skupščina brez razprave na predlog predsednika ali kakega člana skupščine. Zoper disciplinski izrek predsednika ni pritožbe.

Izključitev prvič ne sme biti daljša od treh sej, drugič pa ne daljša od desetih sej.

58. člen

Z opominom k redu se kaznuje poslanec, ki s svojim govorom ali s svojim vedenjem moti red in krši predpise poslovnika. Z zapisanim opominom k redu, ki se vpiše v sejni zapisnik, se kaznuje poslanec, ki je bil na isti seji že prej opominjan k redu. Z odvzemom besede se kaznuje poslanec, ki v svojem govoru krši red, pa je bil že prej na tej seji kaznovan z zapisanim opominom ali ki dvakrat ni hotel poslušati opominov predsednika.

S kaznijo izključitve se kaznuje poslanec, ki osebno kleveta ali žali ljudske poslance ali se nedostojno vede proti skupščini, ali za katerega se ugotovi, da ni varoval tajnosti o predmetih, za katere je bila izglasovana tajnost, ali noče poslušati opominov predsednika, kakor tudi tisti, ki dela nered ali ovira delo na seji.

Poslanec, ki je kaznovan s kaznijo izključitve, mora takoj oditi iz skupščinske dvorane. Če se upira, prekine predsednik sejo in odredi, da se kaznovani poslanec s silo odvede.

Poslanec, ki je kaznovan s kaznijo izključitve, ima pravico govoriti v svojo obrambo največ pet minut. Če je več poslancev hkrati predloženih za izključitev zaradi skupne kršitve reda, ima pravico govoriti v imenu vseh samo eden, njegov govor pa sme trajati največ deset minut.

59. člen

Za vzdrževanje reda v posloplju, kjer zaseda skupščina, skrbi predsednik skupščine.

Če posamezni poslušalci motijo mir, jih predsednik lahko odstrani iz dvorane. Če motijo poslušalci mir v večjem obsegu, lahko odredi predsednik, da se dvorana izprazni.

Nihče razen oseb, ki morajo zaradi svoje službe v skupščini nositi orožje, ne sme priti z orožjem v posloplje, kjer skupščina zaseda.

XI. USLUŽBENCI SKUPŠČINE IN RAČUNOVODSTVO

60. člen

Vsi uslužbenci skupščine so pod nadzorstvom predsednika. Administrativni dobor določi s posebnim pravilnikom sistematizacijo mest in položajev uslužbencev skupščine.

61. člen

Predsednik izvaja proračun skupščine. Administrativni odbor pregleda vsak mesec račune in predloži poročilo skupščini oziroma predsedniku.

XII. STENOGRAFSKI ZAPISKI

62. člen

O sejah skupščine in, če predsednik odredi, tudi o sejah odborov se vodijo stenografski zapiski. Stenografski zapiski se predlože na vpogled vsakemu govorniku. Ta sme delati spremembe glede redakcije, ne da bi

vnašal nove misli in razloge, ali izpuščal izražene misli in razloge. Predsednik skrbi, da govorniki ne delajo popravkov izven označenih mej. Stenografski zapiski se razmnože.

XIII. ARHIV IN PEČAT SKUPŠČINE

63. člen

Skupščina ima svoj arhiv in knjižnico.

64. člen

Skupščina ima svoj pečat in svoj žig. Hrani ju tajnik, ki ga določi predsednik skupščine.

XIV. KONČNE DOLOČBE

65. člen

Zasedanje skupščine se sme prekiniti samo po sklepu skupščine.

66. člen

Ta pravilnik velja, ko ga skupščina izglasuje.

OBRAZLOŽITEV

predloga o spremembi poslovnika Ljudske skupščine LRS

Dosedanje delo Ljudske skupščine LRS je pokazalo, da poslovnik, ki ga je sprejela ljudska skupščina 19. aprila 1947, ne ustreza več popolnoma. Razen tega je na zadnjem zasedanju spremenila tudi zvezna ljudska skupščina svoje poslovnike. Zaradi tega je umestno, da pregleda Ljudska skupščina LRS svoj poslovnik iz leta 1947 in da ga spremeni in dopolni, kolikor je potrebno. Nekatere spremembe in dopolnitve, ki se predlagajo, so stvarne narave, druge so samo stilistične narave.

Stvarne narave so tele spremembe in dopolnitve:

v 5. členu je dodan drugi odstavek (da se volijo člani predsedstva skupščine za enako dobo kot je izvoljena skupščina);

v 6. členu je dopolnjen prvi odstavek z določbo, da predsednik skupščine sklicuje seje; drugi odstavek pa z določbo, da ima podpredsednik, kadar nadomestuje predsednika, enake pravice kot predsednik;

v prvem odstavku 15. člena je dodana določba, da imajo vsi poslanci v zakonodajnem odboru in v odboru za gospodarski plan in finance posvetovalno pravico;

v 18. členu je v drugem odstavku črtan drugi stavek, ki je določal, da v primeru, če so glasovi enako razdeljeni, odloči glas predsedujočega. Dosledno je črtana tudi podobna določba v tretjem odstavku 42. člena;

v 27. členu je črtan drugi odstavek (omejitev govora na največ pol ure).

Določbe dosedanjih 29. do 33. člena so v predlogu (30. do 39. člen) bistveno spremenjene in dopolnjene. Postopek z zakonskimi predlogi v skupščini je zamišljen po spremembah in dopolnitvah poslovnika tako: Predsednik skupščine izroči vsak zakonski predlog zakonodajnemu odboru, predloge gospodarskih oziroma finančnih zakonov pa odboru za gospodarski plan in finance. Zakonski predlog mora dobiti vsak član odbora, pa tudi vsak član skupščine še pred sejo odbora, ki razpravlja o predlogu. Vsak

poslanec, tudi tisti, ki ni član odbora, lahko predlaga amandmaje odboru in odbor o teh amandmajih sklepa. V odboru je najprej načelna razprava o predlogu; če je v načelni razpravi predlog odklonjen, predloži odbor predlog takoj skupščini s svojim poročilom. Če je predlog v načelu sprejet, razpravlja skupščina o njem po posameznih členih, kakor tudi o amandmajih k posameznim členom. Amandmaji, ki so sprejeti, postanejo sestavni del predloga. Končno glasuje odbor še o predlogu v celoti. Nato pride predlog na sejo skupščine. V skupščini se razpravlja in glasuje samo enkrat o vsakem predlogu. Brez razprave se odloči o predlogu samo, če je predlagal odbor, da se predlog odkloni, kakor tudi če se predlaga med razpravo, da se predlog vrne odboru. V drugih primerih se razpravlja obenem o predlogu in o amandmajih. Amandmaji, ki jih sprejmeta na seji skupščine predlagatelj zakona in poročevalec odbora, postanejo sestavni del predloga. Če do sporazuma glede amandmaja ne pride, da predsednik amandma takoj na glasovanje. Končno se glasuje o celotnem zakonu z vsemi sprejetimi amandmaji, ki so postali sestavni del predloga. S tem bo razprava v skupščini skrajšana in je težišče preneseno na delo v zakonodajnem odboru oziroma v odboru za gospodarski plan in finance. Nujni zakonski predlogi pa se bodo lahko razpravljali samo v skupščini, če prej ne bi bilo možnosti, da bi bili obravnavani v odboru. Besedilo zakonskega predloga se po pravilu na seji skupščine ne bo več bralo.

V 40. členu (prejšnji 34. člen) je črtan tretji odstavek, ker je sedaj nepotreben glede na spremembe v 30. do 39. členu.

Nov je sedanji 29. člen, ki določa, da sme govoriti vsak poslanec v jeziku svojega naroda in da se govori v jeziku narodne manjšine prevedejo v slovenski jezik.

V 41. (starem 35. členu) je dodan prvi odstavek (da pošlje predsednik skupščine zakone, ki jih sprejme skupščina, prezidiju v razglasitev).

V 42. (starem 36. členu) je črtan dosedanji peti odstavek skladno s spremembo v dosedanjem drugem odstavku 27. člena.

V 46. členu (prejšnjem 40. členu) je spremenjen 3. odstavek in črtan 4. odstavek. Ta sprememba je potrebna glede na zakon z dne 25. aprila 1947 (Ur. l. IRS, št. 17/86-47), s katerim je pooblaščen predsedstvo Prezidija za reševanje prošelj in pritožb, poslanih skupščini.

V 51. členu (starem 44. členu) je v četrtem odstavku dodan nov stavek: da odloča o izročitvi poslanca Prezidij Ljudske skupščine, v času, ko skupščina ne zaseda.

V 52. členu (starem 45. členu) je v tretjem odstavku črtan drugi stavek (da sme kaznovati skupščina poslanca z odvzemanjem mandata).

V 57. členu (stari 50. člen) je v drugem odstavku dodana določba, da zoper disciplinsko odločbo predsednika ni pritožbe.

Prejšnji 52. člen (sedanji 59. člen) je dopolnjen z določbo, da predsednik lahko odstrani poslušalce, ki motijo mir. Deloma so v tem členu tudi stilistični popravki.

Stilistične spremembe ali dopolnitve so v naslednjih členih: v 1. (1. odst.), 2. (4. odst.), 3. (2. odst.), 4. (1. odst.), 8. (2., 4., 6. odst.), 10., 11. (4., 5. odst.), 14., 16., 27. (1. odst.), 38. (1. in 2. odst.) ter v 64. členu.

41. in 42. člen sta razdeljena na tri člene: en člen (47. člen) govori o glasovanju, o načinu glasovanja, drugi člen (48. člen) govori o sklepčnosti in o veljavnosti sklepov skupščine, tretji člen (50. člen) govori o volitvah odborov. Prejšnji 45. člen postane 49. člen.

Poleg zgoraj navedenih sprememb so še nekatere malenkostne besedne spremembe, zlasti je v vseh členih nadomeščena beseda »predsedujoči« z besedo »predsednik«. Poslovnik sam pa je razdeljen na poglavja (I. do XIV.).

LJUDSKA SKUPŠČINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Zak. o. 27/48.

LJUDSKI SKUPŠČINI LRS

v

Ljubljani.

POROČILO

zakonodajnega odbora Ljudske skupščine LRS o predlogu spremembe poslovnika Ljudske skupščine LRS

O tem zakonskem predlogu je odbor razpravljajal na svoji seji dne 14. maja 1948. Ker dosedanji poslovnik ne ustreza več popolnoma potrebam in je tudi Ljudska skupščina FLRJ na zadnjem zasedanju spremenila svoja poslovnika, je bil zakonodajni odbor soglasno mnenja, da je predlog za spremembo poslovnika Ljudske skupščine LRS v načelu sprejeti.

Pri glasovanju o posameznih členih je odbor vse predlagane člene sprejel z naslednjima izjemama:

a) zaradi boljše sistematike je bil odbor soglasno mnenja, da je treba prva dva odstavka 15. člena spremeniti tako, da se glasita:

»Sejam odborov sme prisostvovati vsak poslanec.

Razen odborovih članov imajo na sejah odborov pravico govoriti samo člani vlade in vladni odposlanci; v zakonodajnem odboru ter v odboru za gospodarski plan in finance pa imajo posvetovalno pravico tudi poslanci, ki niso člani teh odborov.«;

b) ker glede na v 46. členu citirani zakon z dne 25. aprila 1948 prošelj in pritožb ne rešuje več skupščina, temveč predsedstvo Prezidija Ljudske skupščine LRS, se imajo v 3. odstavku 46. člena črtati besede »se predložijo na sejo skupščine ali«.

Nato je bil predlog o spremembi poslovnika ljudske skupščine v celoti z ravnokar navedenima spremembama sprejet.

To poročilo je bilo prečitano in odobreno. Za odborovega poročevalca je bil določen dr. Heli Modic.

Poročilo se pošilja Ljudski skupščini LRS s predlogom, da ga v celoti sprejme in si usvoji predlog o spremembi poslovnika Ljudske skupščine LRS, kakor je ta predlog stavljen, z obema zgoraj navedenima spremembama.

Ljubljana, dne 14. maja 1948.

Tajnik:

Dr. Stanjko Štor l. r.

Podpredsednik:

Jože Petejan l. r.

Člani:

Dr. Anton Melik l. r.

Franc Popit l. r.

Boris Kalin l. r.

Niko Jakofčič l. r.

Alojz Vrhovec l. r.

Davorin Ferligoj l. r.

Alojz Colarič l. r.

Dr. Heli Modic l. r.

PREDLOG ZAKONA O SLOVENSKI AKADEMIJI ZNANOSTI IN UMETNOSTI

I. SPLOSNE DOLOČBE

1. člen

Akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani se preosnuje v Slovensko akademijo znanosti in umetnosti in se preuredi po tem zakonu.
Sedež Slovenske akademije znanosti in umetnosti je v Ljubljani.

2. člen

Slovenska akademija znanosti in umetnosti je najvišja znanstvena in umetnostna ustanova v Ljudski republiki Sloveniji in združuje najpomembnejše znanstvenike in umetnike.

Slovenska akademija znanosti in umetnosti je pravna oseba, ki ima svoj predračun dohodkov in izdatkov v okviru proračuna Ljudske republike Slovenije. Odredbodajalec za izvajanje predračuna je prezident Akademije.

Akademija ima svoj pečat, katerega obliko predpiše statut.

3. člen

Glavna naloga Slovenske akademije znanosti in umetnosti je, da z vsemi svojimi silami in sredstvi prispeva k napredku in razvoju znanosti in umetnosti.

V ta namen Slovenska akademija znanosti in umetnosti:

a) usmerja svoje delo na najvažnejše probleme vseh znanstvenih in umetnostnih področij, zlasti tistih, ki so pomembni za Slovenijo in Jugoslavijo;

b) proučava naravna bogastva in proizvodne sile države, kakor tudi obča ekonomska in kulturna dognanja in si prizadeva za njihovo vsestransko racionalno izrabo;

c) podpira znanstveno in umetniško delo ter načrtno skrbi za popolnjevanje znanstvenega naraščaja in za zvišanje njegove znanstvene kvalitete;

č) objavlja izsledke raziskavanj in znanstvena dela;

d) daje strokovna mnenja ter rešuje znanstvene in umetnostne probleme na zahtevo vlade LRS;

e) vodi razvid dela znanstvenih in umetniških zavodov in ustanov v Ljudski republiki Sloveniji.

4. člen

Slovenska akademija znanosti in umetnosti ima razrede.

Določbe o ustanovitvi novih razredov, o odpravi, spojitvi ali spremembi obstoječih razredov, o organizaciji, delu in nalogah razredov predpiše statut, ki ga izda Akademija in potrdi Prezidij Ljudske skupščine LRS.

Razredi so v reševanju znanstvenih vprašanj samostojni.

5. člen

Za splošno usmeritev znanstvenega in umetniškega dela, za razvoj znanstvenih in umetnostnih raziskavanj, za organizacijo ekspedicij, za zvezo z najpomembnejšimi znanstvenimi in umetniškimi ustanovami sklicuje Aka-

demija seje ter organizira kongrese in posvete znanstvenikov in umetnikov, vzdržuje zvezo z znanstvenimi in umetniškimi akademijami, zavodi in društvi ter znanstveniki in umetniki drugih držav.

II. SESTAV AKADEMIJE IN NJENI ČLANI

A. Člani

6. člen

Slovensko akademijo znanosti in umetnosti sestavljajo redni člani (akademiki), dopisni člani (korespondenti) in častni člani.

7. člen

Za rednega člana je lahko izvoljen znanstvenik ali umetnik, ki je obogatil znanost ali umetnost z deli znanstvenega ali umetniškega pomena in prispeval z njimi k razvoju kulture.

Dopisne člane voli Akademija iz priznanih domačih in inozemskih znanstvenikov in umetnikov.

Častne člane voli Akademija iz znanstvenikov in umetnikov, ki so obogatili znanost ali umetnost z deli svetovnega pomena ali z deli, ki imajo poseben pomen za Federativno ljudsko republiko Jugoslavijo, Ljudsko republiko Slovenijo ali za Akademijo.

8. člen

Redni in dopisni člani opravljajo svoje znanstveno in umetniško delo v skladu z delovnim programom Akademije.

Podrobnejše določbe o delu ter o pravicah in dolžnostih članov Akademije predpiše statut Akademije.

9. člen

Prejemke funkcionarjev in članov Akademije določi vlada LRS z uredbo.

10. člen

Maksimalno število rednih in dopisnih članov Slovenske akademije znanosti in umetnosti določi vlada LRS na predlog skupščine Akademije z uredbo.

11. člen

Kandidate za prosta mesta rednih in dopisnih članov Akademije predlagajo iz vrst najpomembnejših znanstvenikov in umetnikov pristojni razredi po strogi in skrbni presoji ter z izčrpno utemeljitvijo skupščini Akademije v odločitev; za člana je izvoljen kandidat, za katerega sta glasovali najmanj dve tretjini v skupščini navzočih članov. Izvolitev je končno-veljavna, ako Prezidij Ljudske skupščine LRS v 30 dneh ne ugovarja.

12. člen

Častne člane voli skupščina Akademije na predlog razredov ali posameznih rednih članov Akademije. Kandidat je izvoljen, če sta zanj glasovali dve tretjini navzočih članov. Častni člani imajo enake pravice kot redni člani, niso pa uvrščeni v razrede.

• 13. člen

Članstvo rednih, dopisnih in častnih članov preneha s smrtjo, z odpovedjo, ki se pisмено preda prezidentu Akademije ali z izključitvijo iz zelo tehtnih razlogov javnega ali zasebnega značaja. Izključitev mora skleniti skupščina Akademije z dvetretjinsko večino celotnega števila rednih članov. Predlog za izključitev da lahko Prezidij Ljudske skupščine LRS ali člani Akademije.

B. Znanstveni sodelavci Akademije

14. člen

Pri izvrševanju nalog Akademije, njenih zavodov in ustanov lahko sodelujejo tudi strokovnjaki.

Za proučevanje prirodnega bogastva in proizvodnih sil države ustanovi Akademija poseben svet svojih članov. V ta svet more skupščina Akademije pritegniti tudi znanstvenike, ki niso njeni člani.

Strokovne sodelavce v ustanovah Akademije imenuje in razrešuje na predlog pristojnega razreda prezidij Akademije, ki jim določi tudi nagrade za njihovo sodelovanje.

Znanstvene sodelavce predlaga v sporazumu s pristojnim razredom prezidij Akademije Predsedstvu vlade LRS za imenovanje.

Podelitev mest znanstvenih aspirantov, ki so v zvezi z državnimi stipendijami, predlaga za razpis in na predlog pristojnega razreda prezidij Akademije ministru za prosveto LRS.

Podrobnejše določbe k temu členu in določbe glede znanstvenih aspirantov predpiše statut Akademije.

III. ORGANIZACIJA AKADEMIJE

A. Skupščina

15. člen

Najvišji organ Akademije je skupščina, ki jo sestavljajo vsi redni in častni člani.

Skupščina določa splošno smer znanstvenega dela in organizacijo Akademije ter opravlja druge naloge, ki jih ji daje statut ali ta zakon.

Skupščina voli člané Akademije, prezidenta, generalnega sekretarja in nadzorni odbor; odloča o izključitvi članov in voli člane sveta za proučevanje prirodnega bogastva in proizvodnih sil države.

Skupščina izda statut Akademije, ki ga potrdi Prezidij Ljudske skupščine LRS.

16. člen

Seje skupščine se sklicujejo po potrebi, toda vsaj enkrat na leto ali če to zahteva najmanj ena tretjina rednih članov oziroma dva razreda.

Skupščina Akademije je po pravilu sklepčna, če je navzoča vsaj polovica rednih članov in odloča z večino glasov navzočih članov. Izjeme določata ta zakon in statut Akademije.

Odločujočo pravico glasovanja imajo na skupščini redni in častni člani Akademije.

Dopisni člani in upravniki posameznih ustanov Akademije, ki niso redni ali častni člani, smejo na vabilo prezidenta ali njegovega namestnika prisostvovati skupščini in imajo posvetovalni glas.

B. Prezidij

17. člen

Prezidij Akademije sestavljajo prezident, generalni sekretar in razredni sekretarji.

Prezidentia in generalnega sekretarja voli skupščina Akademije za tri leta izmed rednih članov Akademije. Izvolitev prezidenta potrjuje Prezidij Ljudske skupščine LRS.

Razredne sekretarje volijo razredi po določbah statuta Akademije.

18. člen

Prezidij Akademije izvršuje sklepe skupščine; v času med sejami skupščine je prezidij najvišji upravni organ Akademije.

Natančnejše določbe o nalogah in delu prezidija Akademije predpiše statut.

Prezidij Akademije imenuje uslužbence Akademije. Za imenovanje uslužbencev prve in druge vrste je potrebno soglasje predsednika vlade LRS.

19. člen

Prezident predstavlja Akademijo na zunaj, usmerja upravo in delo Akademije, sklicuje in vodi seje prezidija in skupščine in opravlja druge naloge po določbah statuta.

20. člen

Generalni sekretar Akademije pomaga prezidentu, načeluje upravni in znanstveni pisarni Akademije; piše zapisnike o sejah prezidija in opravlja druge naloge po določbah statuta.

Če je prezident zadržan, ga nadomešča generalni sekretar; če je ta zadržan, ga nadomešča po letih najstarejši razredni sekretar.

21. člen

Upravljanje imovine Akademije nadzira poseben nadzorni odbor treh rednih članov in enega namestnika, ki jih izbere skupščina za dve leti.

C. Zavodi

22. člen

Znanstveno raziskovalno delo opravlja Akademija v svojih zavodih (inštitutih), komisijah, odborih, laboratorijih itd.

Podrobnejše odredbe o njihovi organizaciji in delu predpiše statut Akademije in pravilniki v okviru statuta.

23. člen

Vlada LRS določi v sporazumu z Akademijo, katere državne ustanove so glede svojega znanstvenega dela pod neposrednim nadzorstvom Akademije.

Č. Uslužbenci Akademije

24. člen

Za opravljanje administrativnih, znanstveno upravnih in tehničnih poslov ima Akademija tehnične, administrativne in pomožne uslužbence.

Natančneje določbe o ustroju pisarne ter o dolžnostih in pravicah predpiše statut.

IV. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

25. člen

Tisti sedanji redni in dopisni člani Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani, ki jih potrdi Prezidij Ljudske skupščine LRS v 30 dneh po uveljavitvi tega zakona, postanejo člani Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

26. člen

Dosedanji Prezidij Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani obdrži do izvolitve novega prezidija svoje funkcije ter skliče v dveh mesecih po uveljavitvi tega zakona tiste redne člane Akademije, ki jih bo po 25. členu potrdil Prezidij Ljudske skupščine LRS, zaradi izvolitve in nadzornega odbora po določbah tega zakona.

27. člen

Slovenska akademija znanosti in umetnosti predloži v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona statut Akademije Prezidiju Ljudske skupščine LRS v potrditev.

28. člen

Ta zakon velja od dneva objave v Uradnem listu LRS.

OBRAZLOŽITEV

predloga zakona o Slovenski akademiji znanosti in umetnosti

Akademije znanosti in umetnosti so pri vseh narodih dokaz visoke kulturne stopnje in nacionalne samostojnosti. Ker pa znanost in umetnost nista sami sebi namen, temveč imata svoj smisel in upravičenost le v ozki povezanosti z življenjem, je njihov glavni namen, iskati sredstva in način za dviganje kulturne in gospodarske ravni človeštva. V razmerah predaprilske Jugoslavije se znanost in umetnost nista mogli razvijati povoljno, namreč tako, kot bi ustrezalo potrebam ljudstva. Pogoji za to so bili ustvarjeni šele po uspešno zaključeni narodnoosvobodilni borbi, ki je omogočila, da se znanost in umetnost postavita v celoti v službo ljudstva.

Takoj po osvoboditvi je izdala Narodna vlada Slovenije začasno uredbo o Akademiji znanosti in umetnosti v Ljubljani. Po drugem členu zakona o odpravi odlokov in zakonov, izdanih do 20. novembra 1946, mora vlada LRS to uredbo prilagoditi današnji družbeni stvarnosti. Ker je v začasni uredbi predvideno, da bo vprašanje Akademije urejeno z zakonom, predlaga vlada LRS ta zakon, s katerim se daje Slovenski akademiji znanosti in umetnosti taka ureditev, da ji bo omogočeno izpolnjevanje njenih visokih nalog.

Glavna načela zakona so tale:

Slovenska akademija znanosti in umetnosti je najvišja znanstvena ustanova v Ljudski republiki Sloveniji, ki združuje najpomembnejše znanstvenike in umetnike. Akademija je pravna oseba in ima proračunsko in gospodarsko samostojnost. Njena glavna naloga je, da z vsemi silami in sredstvi prispeva k napredku in razvoju znanosti in umetnosti s posebnim ozirom na potrebe Slovenije in Jugoslavije. Njena naloga je pa tudi, da

vzgaja znanstveni naraščaj. Akademija je razdeljena na znanstvene razrede, v okviru razredov ima lahko znanstvene zavode, inštitute in laboratorije. Akademijo sestavljajo njeni člani, redni, dopisni in častni člani. Zakon določa pogoje za izvolitev članov, ki jih voli skupščina Akademije. Organi Akademije so skupščina, prezidij in nadzorni odbor. K znanstvenemu in umetniškemu delu pa pritegne lahko Akademija tudi strokovne in znanstvene sodelavce, ki niso njeni člani. Zakon postavlja samo temeljna načela ureditve Akademije, vse podrobnosti pa prepušča statutu, ki ga izda Akademija in potrdi Prezidij Ljudske skupščine LRS. Sedanji redni in dopisni člani Akademije znanosti in umetnosti postanejo člani Slovenske akademije znanosti in umetnosti, kolikor jih potrdi Prezidij Ljudske skupščine LRS v enem mesecu po uveljavitvi tega zakona, v šestih mesecih po uveljavitvi zakona pa mora sklicati dosedanji prezidij Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani potrjene redne člane na skupščino zaradi izvolitve organov Akademije po novem zakonu.

LJUDSKA SKUPŠČINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Zak. o. 26/48.

LJUDSKI SKUPŠČINI LRS

v

Ljubljani.

POROČILO

**zakonodajnega odbora Ljudske skupščine LRS o predlogu zakona
o Slovenski akademiji znanosti in umetnosti**

O tem zakonskem predlogu je odbor razpravljajal na svoji seji dne 14. maja 1948. V načelu je stal odbor soglasno na stališču vlade LRS, da je izdajanje takega zakona potrebno.

Pri glasovanju o posameznih členih je odbor vse predlagane člene soglasno sprejel in sicer v ostalem brez vsake spremembe, le k 1. odstavku 14. člena je bil mnenja, da naj bi se za besedilo »strokovnjaki« napravila vejica, za katero naj bi se vnesle besede »ki niso člani Akademije«.

Nato je bil zakonski predlog v celoti z edino ravnokar navedeno dopolnitvijo soglasno sprejet.

To poročilo je bilo prečitano in odobreno. Za odborovega poročevalca je bil določen dr. Anton Melik.

Poročilo se pošilja Ljudski skupščini LRS s predlogom, da ga v celoti sprejme in predlog zakona uzakoni v obliki, kakor jo je predlagala vlada LRS z zgoraj omenjeno edino dopolnitvijo 1. odstavka 14. člena.

Ljubljana, dne 14. maja 1948.

Tajnik:

Dr. Stanko Štor l. r.

Podpredsednik:

Jože Petejan l. r.

Člani:

Dr. Anton Melik l. r.

Franc Popit l. r.

Boris Kalin l. r.

Niko Jakofčič l. r.

Alojz Vrhovec l. r.

Davorin Ferligoj l. r.

Alojz Colarič l. r.

Dr. Heli Modic l. r.

PREDLOG ZAKONA
O VARSTVU KULTURNIH SPOMENIKOV
IN PRIRODNIH ZNAMENITOSTI V LJUDSKI
REPUBLIKI SLOVENIJI

1. člen

V Ljudski republiki Sloveniji so vsi kulturni spomeniki in prirodne znamenitosti kot znanstvene in estetske kulturne dobrine v varstvu Ljudske republike Slovenije, ne glede na to, v čigavi lasti, upravi ali posesti so.

Za kulturne spomenike po tem zakonu veljajo premični in nepremični predmeti ali skupine predmetov, ki so zgodovinsko, arheološko, kulturno-zgodovinsko, umetniško, etnografsko ali sociološko pomembni oziroma domačijsko značilni, zlasti pa spomeniki narodnoosvobodilne borbe.

Prirodne znamenitosti po tem zakonu so premični ali nepremični predmeti zoološke, botanične, geološko-paleontološke, mineraloško-petrografske, zemljepisne in podobne znamenitosti ali redkosti in predmeti ali pokrajinski predeli posebne prirodne lepote.

2. člen

Varstvo teh spomenikov in prirodnih znamenitosti izvaja Zavod za varstvo in znanstveno proučevanje kulturnih spomenikov in prirodnih znamenitosti Slovenije s sedežem v Ljubljani, ki jih tudi znanstveno proučuje in opravlja tudi druge naloge po tem zakonu.

Zavod za varstvo je pod vodstvom ministra za prosveto LRS.

Minister za prosveto LRS lahko določi tudi druge zavode ali ustanove, da sodelujejo pri tem varstvu in proučevanju.

3. člen

Na predlog Zavoda za varstvo odloča minister za prosveto LRS o tem, kateri spomeniki oziroma prirodne znamenitosti so zavarovane po tem zakonu, kakor tudi o mejah neposredno zavarovane nepremičnine in njene okolice, ki jo zadenejo omejitve po tem zakonu.

Odločba o varstvu po prvem odstavku se pošlje lastniku oziroma posestniku oziroma upravitelju predmetov. Ta ima zoper odločbo v 15 dneh po prejemu odločbe pravico pritožbe na vlado LRS, katere odločba je dokončna. Pritožba nima odločilne moči.

Vsaka odločba o varstvu se objavi v Uradnem listu LRS. Pravnomočna odločba, s katero se razglasi za zavarovano nepremičnina, se pošlje tudi pristojnemu okrajnemu sodišču, da v zemljiški knjigi zaznamuje, da je nepremičnina zavarovana po določbah tega zakona; na zahtevo Zavoda za varstvo zaznamuje sodišče že pred pravnomočnostjo odločbe, da je uveden postopek za varstvo po tem zakonu.

Odločbo o varstvu, s katero je prizadet nedoločen krog oseb (lastnikov, posestnikov, upraviteljev), izda minister za prosveto v sporazumu s predsednikom vlade LRS. Taka odločba se objavi samo v Uradnem listu LRS. Zoper njo ni pritožbe.

4. člen

Zavod vodi osrednji razvid vseh predmetov, ki so bili razglašeni za zavarovane po 3. členu tega zakona.

Ta razvid ima javni značaj.

5. člen

Nepremični in premični kulturnozgodovinski in drugi v drugem odstavku 1. člena navedeni spomeniki se brez poprejšnjega dovoljenja pristojnega Zavoda za varstvo ne smejo razkopavati, premeščati, predelovati, restavrirati, dozidavati ali podirati.

Prav tako se nepremični in premični spomeniki, prirodne zoološke, botanične in druge, v tretjem odstavku 1. člena navedene redkosti in lepote brez poprejšnjega dovoljenja Zavoda za varstvo ne smejo urejati, odkopavati, poškodovati, lomiti ali kakor koli uničevati.

6. člen

Premični spomeniki se brez poprejšnjega naznanila Zavodu za varstvo ne smejo odsvojiti ali zastaviti. Zavod za varstvo lahko prepove premestitev spomenika v drug kraj, če je ta premestitev v nasprotju z namenom varstva.

Ob prodaji nepremičnih in premičnih spomenikov je prodajalec dolžan vsak posamezen predmet poprej ponuditi v odkup zavodu ali ustanovi, ki jo določi Zavod za varstvo. Zavod oziroma od njega določena ustanova mora najpozneje v 30 dneh izjaviti, ali uporabi svojo predkupno pravico.

V mejah, ki so določene z odločbo o varstvu, je na nepremičnini brez poprejšnjega dovoljenja Zavoda za varstvo prepovedana vsaka gradnja ali kakršna koli sprememba oblike terena.

7. člen

Vse premičnine in nepremičnine spomeniškega pomena v javni ali zasebni lasti ali posesti morajo biti dostopne za znanstveno proučevanje in raziskovanje.

Z odločbo po 3. členu tega zakona se lahko izreče, da morajo biti nepremičnine ali premičnine spomeniškega pomena dostopne javnosti.

8. člen

Znanstveno raziskovanje in izkopavanje spomenikov se sme opravljati samo z dovoljenjem Zavoda za varstvo in v sporazumu z njim.

Izkopani objekti se morajo po navodilih Zavoda za varstvo zavarovati na stroške ustanove ali zasebnika, ki je izkopaval.

9. člen

Vse premičnine kulturnozgodovinskega, umetniškega ali etnografskega pomena ter prirodne znamenitosti, ki so bile po 31. juliju 1945 izkopane ali bodo izkopane ali kako drugače izločene iz zemlje, potegnjene iz vode ali sploh najdene pri znanstvenih izkopavanjih ali raziskovanjih v imenu države ali z dovoljenjem Zavoda za varstvo, postanejo državna last.

10. člen

Z dovoljenjem ministra za prosveto sme Zavod za varstvo izvrševati znanstvena raziskovanja ali kopati na državni, združni ali zasebni nepremičnini, še preden je izdana odločba o varstvu po 3. členu tega zakona, če utegne biti na tej nepremičnini kak predmet spomeniškega pomena.

11. člen

Lastniku nepremičnine, na kateri se izvršujejo znanstvena raziskavanja ali se izkopava, se da odškodnina v višini dejansko napravljenе škode.

Odškodnino določita sporazumno Zavod za varstvo in prizadeta stranka; če do sporazuma ne pride, določi odškodnino pristojno okrajno sodišče.

12. člen

Strokovno fotografsko ali filmsko snemanje, merjenje in risanje zavarovanih nepremičnih in premičnih spomenikov je brez dovoljenja Zavoda za varstvo prepovedano.

13. člen

Vse nepremičnine in premičnine spomeniške narave se smejo zaradi pravilnega varstva in uspešnejšega znanstvenega raziskovanja na predlog ministra za prosveto razlastiti v korist države.

Razlastitev se izvede po določbah osnovnega zakona o razlastitvi.

14. člen

Kdor ima ali upravlja nepremičnino, ki spada pod določbe tega zakona, jo mora na svoje stroške vzdrževati.

Zavod za varstvo pa lahko opravi taka dela na svoje stroške.

15. člen

Kdor najde ali odkrije predmete, ki spadajo pod varstvo tega zakona, mora to takoj sporočiti Zavodu za varstvo.

16. člen

Lastnik nepremičnine, ki spada pod določbe tega zakona, uživa zanjo od dneva, ko je bila izdana odločba o postavitvi pod varstvo, davčne olajšave po predpisih, ki jih bo izdala vlada LRS.

17. člen.

Kdor ravna v nasprotju z določbami 5. in nadaljnjih členov tega zakona ali sicer na zavarovanem kulturnem spomeniku ali prirodni znamenitosti povzroči kako škodo, mora po navodilih Zavoda za varstvo na svoje stroške vse vrniti v prejšnje stanje ali pa povrniti škodo, in sicer razen lastniku tudi državi. Višino odškodnine določi pristojno sodišče.

Ob ponovni prekršitvi 5. člena tega zakona ali zlonamerni poškodbi zavarovanega spomenika kakor tudi ob nedovoljeni premestitvi na drug kraj ali ob poskusu, da se zavarovani premični spomenik odpelje v inozemstvo, se sme po odločbi pristojnega okrožnega sodišča odvzeti spomenik lastniku brez vsake odškodnine.

18. člen

Prekršitve predpisov 5., 6., 8., 12. in 15. člena tega zakona se kaznujejo po določbah 18. člena splošnega zakona o varstvu kulturnih spomenikov in naravnih redkosti z dne 4. oktobra 1946 (Ur. list FLRJ z dne 8. oktobra 1946, št. 576/81-46).

19. člen

Minister za prosveto LRS izda predpise o notranji ureditvi in delu Zavoda za varstvo, o ureditvi in vodstvu razvida po 4. členu tega zakona, podrobnejše določbe o načinu varstva spomenikov kakor tudi druge predpise za izvajanje tega zakona.

20. člen

Ta zakon dobi veljavo osmi dan po objavi v Uradnem listu LRS.

OBRAZLOŽITEV

predloga zakona o varstvu kulturnih spomenikov in prirodnih znamenitosti v Ljudski republiki Sloveniji

Predlog zakona je izdelan na podlagi in po smernicah splošnega zakona o varstvu kulturnih spomenikov in naravnih redkosti z dne 4. oktobra 1946, pri čemer so upoštewane tudi specialne prilike Ljudske republike Slovenije zlasti glede prirodnih znamenitosti, na katerih je Slovenija bogata. Tako se v razliko od omenjenega splošnega zakona v predlogu zakona daje odločanje o predmetu in obsegu spomeniškega varstva ministru za prosveto LRS, dočim gre pri tem Zavodu za varstvo in znanstveno proučevanje kulturnih spomenikov in prirodnih znamenitosti le funkcija predlaganja, kaj in v kakšnem obsegu naj se kot kulturni spomenik oziroma prirodna znamenitost zaščiti. Taka ureditev ustreza že zato, ker zavod itak deluje pod nadzorstvom ministra za prosveto in nima funkcije upravnega organa, razen tega utegne priti zlasti pri zaščiti spomenikov narodnoosvobodilnega boja, ki je v predlogu zakona primerno poudarjena, kakor tudi pri zaščiti naravnih znamenitosti, do občutnih posegov v zasebno lastnino.

Nadalje ureja zakonski predlog vprašanje razvida zavarovanih spomenikov in dostopa za preučevanje kakor tudi dostopa javnosti sploh.

Vprašanje razlastitve se ureja po določbah osnovnega zakona o razlastitvi, ki vsebuje vse potrebne določbe glede organov in postopka, dočim določbe splošnega zakona v tem pogledu ne zadoščajo in bi jih bilo treba v republiškem zakonu vsekako dopolniti.

Ker so kazenske sankcije za prekršitev varstvenih določb dane že v splošnem zakonu, predlog zakona v tem oziru samo opozarja na kazenske sankcije splošnega zakona. To je bilo potrebno zaradi drugačne številčne označbe členov, v katerih so navedene dolžnosti oziroma prepovedi, katerih kršitev je kazniva.

LJUDSKA SKUPŠČINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Zak. o. 24/48.

LJUDSKI SKUPŠČINI LRS

v

Ljubljani.

POROČILO

zakonodajnega odbora Ljudske skupščine LRS o predlogu zakona o varstvu
kulturnih spomenikov in prirodnih znamenitosti
v Ljudski republiki Sloveniji

O tem zakonskem predlogu je odbor razpravljajal na svoji seji dne 14. maja 1948. Soglasno je bil mnenja, da je treba ta zakon izdati, k čemur pristavlja, da je tudi v splošnem zakonu o varstvu kulturnih spomenikov in prirodnih znamenitosti, ki ga je izdala Ljudska skupščina FLRJ (Ur. list FLRJ, št. 81/576-1946), izdajanje takega republiškega zakona predvideno.

Glasujoč od člena do člena si je odbor soglasno usvojil vse člene zakonskega predloga v obliki, predlagani od vlade LRS, soglasno je tudi sprejel zakonski predlog v celoti, brez vsake spremembe.

To poročilo je bilo prečitano in odobreno, za odborovega poročevalca je bil določen dr. Heli Modic.

To poročilo se pošilja Ljudski skupščini LRS s predlogom, da ga v celoti sprejme in predlog zakona uzakoni brez vsake spremembe.

Ljubljana, dne 14. maja 1948.

Tajnik:
Dr. Stanko Štor l. r.

Podpredsednik:
Jože Petejan l. r.

Člani:

Dr. Anton Melik l. r.
Franc Popit l. r.
Boris Kalin l. r.
Niko Jakofčič l. r.

Alojz Vrhovec l. r.
Davorin Ferligoj l. r.
Alojz Colarič l. r.
Dr. Heli Modic l. r.

PREDLOG ZAKONA

O RAVNANJU Z RAZLAŠČENIMI IN ZAPLENJENIMI GOZDNIMI POSESTVI V LJUDSKI REPUBLIKI SLOVENIJI

1. člen

Predmet tega zakona so:

1. gozdna posestva, razlaščena in zaplenjena po zakonu o agrarni reformi in kolonizaciji v Ljudski republiki Sloveniji in po zakonu o razlastitvi posestev, ki jih obdelujejo koloni in viničarji;
2. gozdna posestva nemškega rajha, državljanov nemškega rajha in oseb nemške narodnosti, ki so zaplenjena po odloku AVNOJ z dne 21. novembra 1944 oziroma po zakonu o prenosu sovražnikovega premoženja v državno last in o sekvestraciji premoženja odsotnih oseb;
3. gozdna posestva vojnih zločincev, narodnih izdajalcev in drugih oseb, zaplenjena s pravnomočno sodbo;
4. gozdna posestva, za katera je bil začel postopek po zakonu o likvidaciji agrarne reforme na veleposestvih z dne 19. junija 1931, ki ga je treba končati po zakonu o likvidaciji agrarne reforme, ki se je izvajala do 6. aprila 1941. leta na veleposestvih na ozemlju Ljudske republike Slovenije, kolikor niso ostala po 2. členu tega zakona last oseb, katerim so bila dodeljena.

2. člen

H gozdnim posestvom po tem zakonu spadajo razen gozdov in gozdnih zemljišč:

- a) premični in nepremični inventar, zgradbe, žage, naprave in priprave in prometna sredstva, ki so pretežno namenjena upravi, vzdrževanju in izkoriščanju gozda ali gozdnega zemljišča;
- b) ves stoječi les, ki pripada gozdnemu posestvu, in zaloge lesa, ki je bil posekan na gozdnem posestvu po 28. avgustu 1945, pri razlaščenih gozdnih veleposestnikov tudi zaloge lesa, ki je bil posekan pred 28. avgustom 1945, a je bil tega dne še na razlaščenem posestvu;

c) vsi postranski donosi gozda, lov in ribolov na razlaščenih ali zaplenjenih gozdnih posestvih in pravica do njihovega izkoriščanja;

č) vse služnostne in druge pravice, ki gredo po zakonu ali pogodbi v korist lastniku razlaščenega ali zaplenjenega gozdnega posestva zaradi upravljanja, vzdrževanja in izkoriščanja tega posestva.

3. člen

Gozd po tem zakonu je zemljišče, ki je obraslo z gozdnim drevjem.

Gozdno zemljišče po tem zakonu je zemljišče, ki se lahko trajno izkorišča samo kot gozd, zemljišče, ki je lahko trajno produktivno samo tedaj, če se pogozdi, in zemljišče, ki je po svojem položaju potrebno za smotrno gozdno gospodarjenje.

4. člen

Gozdna posestva iz 1. člena tega zakona preidejo v last države oziroma ostanejo v lasti države kot splošno ljudsko premoženje ter se dajo v upravljanje državnim organom po veljavnih predpisih.

5. člen

Razlastitev gozdnih posestev iz 1. člena tega zakona izvaja ministrstvo za gozdarstvo in lesno industrijo.

6. člen

Deli razlaščenih in zaplenjenih gozdov in gozdnih zemljišč, ki ležijo ločeno od velikih gozdnih kompleksov, in taki deli velikih gozdnih kompleksov, ki kvarijo njihovo zaokroženost, se lahko odstopijo zasebnim lastnikom v zameno za njihove gozdove ali gozdna zemljišča zaradi arondacije in komasacije državnih gozdnih gospodarstev, ali pa se lahko dajo v uživanje državnim ustanovam, zavodom in podjetjem, zlasti zdraviliščem in okrevališčem, invalidskim, otroškim, mladinskim in sindikalnim domovom in kolonijam ter telesnovzgojnim, kulturnim in socialnim organizacijam in ustanovam, če se obvežejo, da bodo gozdove vzdrževali in gojili kot naravni park ali kot gozd.

7. člen

Kmetijskim in obdelovalnim zadrugam se lahko po predlogu ministra za kmetijstvo dodeli od razlaščenih in zaplenjenih gozdov ali gozdnih zemljišč, ki ležijo ločeno od velikih gozdnih kompleksov ali kvarijo njihovo zaokroženost, in katerih ne bi mogli smotrno upravljati pristojni državni organi, v uživanje toliko gozda ali gozdnega zemljišča, kolikor ga potrebujejo za tekoče potrebe svojega združenega kmetijskega gospodarstva.

8. člen

Arondacije, komasacije in dodeljevanje v uživanje izvaja ministrstvo za gozdarstvo in lesno industrijo po okrajnih komisijah in republiški komisiji za arondacijo, komasacijo in dodeljevanje gozdov.

Minister za gozdarstvo in lesno industrijo predpiše s pravilnikom pogoje za dodeljevanje in način uživanja.

9. člen

Republiško komisijo za arondacijo, komasacijo in dodeljevanje gozdov sestavljajo minister za gozdarstvo in lesno industrijo kot predsednik, kot člana pa po en gozdarski in en kmetijski strokovnjak.

Člana komisije imenuje predsednik vlade.

10. člen

Okrajno komisijo za arondacijo, komasacijo in dodeljevanje gozdov sestavljajo en odbornik okrajnega izvršilnega odbora kot predsednik, kot člana pa po en gozdarski in en kmetijski strokovnjak.

Komisijo imenuje minister za gozdarstvo in lesno industrijo, in sicer gozdarskega in kmetijskega strokovnjaka po svoji izbiri, predsednika pa po predlogu okrajnega (mestnega) izvršilnega odbora.

11. člen

Kateri deli razlaščenih in zaplenjenih gozdov in gozdnih zemljišč, ki ležijo ločeno od velikih gozdnih kompleksov ali kvarijo njihovo zaokroženost, se lahko uporabijo za zamenjavo zaradi arondacije in komasacije državnih gozdnih gospodarstev in kateri za dodelitev v uživanje po 6. členu, določi republiška komisija za arondacijo, komasacijo in dodeljevanje gozdov.

12. člen

Zamenjava zaradi arondacije ali komasacije se izvrši z menjalno pogodbo, ki jo sklene okrajna komisija za arondacijo, komasacijo in dodeljevanje gozdov z zasebnim lastnikom in jo potrdi republiška komisija za arondacijo, komasacijo in dodeljevanje gozdov. Gozdna posestva, ki se zamenjajo, si morajo biti praviloma po vrednosti enaka. Morebitne razlike se izravnavajo s plačilom v denarju.

13. člen

Prošnja za dodelitev v uživanje po 6. členu tega zakona se vloži pri okrajni komisiji za arondacijo, komasacijo in dodeljevanje gozdov. Ta pretehta utemeljenost prošnje, možnost in koristnost ali škodljivost dodelitve, zasliši o prošnji državna gozdna gospodarstva in ljudske odbore, katerih koristi bi utegnile z dodelitvijo biti prizadete, ter pošlje prošnjo s svojim predlogom republiški komisiji za arondacijo, komasacijo in dodeljevanje gozdov, ki izda odločbo, če in kateri del gozda ali gozdnega zemljišča se da v uživanje, za koliko časa in s kakšnimi pogoji.

Odločba se pošlje prosilcu, prizadetim državnim gozdnim gospodarstvom in prizadetim ljudskim odborom.

Proti odločbi je dovoljena v 15 dneh po prejemu pritožba na vlado LRS.

14. člen

Na podlagi odločbe o dodelitvi v začasno uživanje sklene zavod, ustanova, podjetje ali organizacija iz 6. člena s pristojnim organom uprave pogodbo, s katero se natančno določijo uživalčeve pravice in obveznosti. Zakupnina se lahko določi s pogodbo samo v primerih, za katere to predpiše pravilnik iz 8. člena, ali če minister za gozdarstvo in lesno industrijo to izrečno dovoli.

V pogodbi morata biti čas in obseg uživanja oziroma izkoriščanja natančno določena in omejena na namen dodelitve.

15. člen

Prošnjo za dodelitev v uživanje po 7. členu tega zakona vloži kmetijska obdelovalna zadruga pri ministrstvu za kmetijstvo, ki prošnjo preizkusi in stavi ustrezen predlog republiški komisiji za arondacijo, komasacijo in dodeljevanje gozdov. Komisija pretehta utemeljenost prošnje. Preden odloči o prošnji, zasliši državna gozdna gospodarstva in ljudske odbore, katerih koristi bi utegnile z dodelitvijo biti prizadete, in odloči, ali in kateri del gozda ali gozdnega zemljišča se da zadruzi v uživanje, ter natančno določi čas in pogoje tega uživanja oziroma izkoriščanja.

Odločba se pošlje ministru za kmetijstvo, zadruzi, prizadetim državnim gozdnim gospodarstvom in prizadetim ljudskim odborom.

Proti odločbi je dovoljena v 15 dneh po prejemu pritožba na vlado LRS.

16. člen

Za vlogo, prošnje, pritožbe, odločbe in potrdila v zvezi z izvajanjem tega zakona se ne plačajo takse. Vpisi v zemljiško knjigo so oproščeni vpisnih pristojbin.

17. člen

Dodelitve gozdov in gozdnih zemljišč agrarnim interesentom po komisijah za agrarno reformo so neveljavne. Z vsemi tako dodeljenimi gozdovi se ravna po predpisih tega zakona.

18. člen

Minister za gozdarstvo in lesno industrijo izdaja navodila za izvajanje tega zakona.

19. člen

Ta zakon začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu LRS.

OBRAZLOŽITEV

predloga zakona o ravnanju z razlaščenimi in zaplenjenimi gozdnimi posestvi v Ljudski republiki Sloveniji

Splošni zakon o ravnanju z razlaščenimi in zaplenjenimi gozdnimi posestvi (Ur. l. FLRJ, št. 61/430-46) postavlja splošna načela o ravnanju z razlaščenimi in zaplenjenimi gozdnimi posestvi in pooblašča ljudske republike, da izdajo svoje zakone o ravnanju z razlaščenimi gozdnimi posestvi. Splošni zakon postavlja načelo, da se smejo dodeljevati samo tista razlaščena in zaplenjena gozdna posestva, ki so ločena od velikih gozdnih kompleksov in da se lahko dodeljujejo kmetom, ki nimajo zemlje ali je imajo premalo, in gozdnim zadrugam. Poleg teh dodelitev, s katerimi se prenese lastnina, so možne tudi dodelitve v uživanje državnim zdravstvenim ustanovam ter socialnim in kulturnim organizacijam in ustanovam.

Pred sedanjim zakonskim predlogom sta bila izdelana že dva osnutka, ki pa nista bila predložena.

Predloženi zakonski predlog se bistveno razlikuje od splošnega zakona, ker načela splošnega zakona, ki je bil izdan leta 1946, niso več v skladu z gospodarskim razvojem.

V predloženem zakonskem predlogu je tudi upoštevana določba 16. člena zakona o agrarni reformi in kolonizaciji v LRS, po kateri razlaščeni gozdovi ne spadajo v zemljiški sklad.

Glavna načela predloženega zakonskega predloga so tale:

1. veliki gozdni kompleksi ostanejo v upravi državnih organov (državnih gozdnih gospodarstev ali ljudskih odborov);

2. samo razmeroma majhne gozdne površine, ki so ločene od velikih kompleksov, se lahko zamenjajo ali dajo v uživanje, in sicer:

a) zamenjajo se lahko z zasebniki za njihovo gozdno posestvo zato, da se državna gozdna posestva arondirajo oziroma komasirajo;

b) v začasno uživanje se lahko dodelijo gozdna posestva državnim ustanovam, zavodom in podjetjem ter socialnim in družbenim organizacijam in ustanovam;

c) v začasno uživanje se lahko dodelijo gozdna posestva kmetijskim obdelovalnim zadrugam.

Glede obsega gozdnih posestev, ki so predmet razpolaganja po določbah tega zakona (1., 2. člen), napram splošnemu zakonu ni bistvene razlike, prav tako ne glede komisij, ki se imenujejo »komisija za arondacijo, komasacijo in dodeljevanje gozdov«. Bistvene so pa razlike glede postopka, kar je bilo potrebno glede na vrste razpolaganja. Državnim ter družbenim ustanovam in organizacijam se dodelijo manjša izolirana posestva v začasno uživanje s pogodbo o oddaji v uživanje, zamenjava z zasebniki se napravi s pogodbo, dodelitev zadrugam se zgodi z odločbo republiške komisije za arondacijo, komasacijo in dodeljevanje gozdov.

LJUDSKA SKUPŠČINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Zak. o. 23/48.

LJUDSKI SKUPŠČINI LRS

v

Ljubljani.

POROČILO

zakonodajnega odbora Ljudske skupščine LRS k predlogu zakona o ravnanju z razlaščenimi in zaplenjenimi gozdnimi posestvi v Ljudski republiki Sloveniji

O tem zakonskem predlogu je odbor razpravljal na svoji seji dne 14. maja 1948.

Ze zaradi tega, ker odreja splošni zakon o ravnanju z razlaščenimi in zaplenjenimi gozdnimi posestvi (Ur. list FLRJ, št. 61/430-1946) v svojem 17. členu, da morajo ljudske republike izdati na podlagi tega splošnega zakona svoje zakone o ravnanju z razlaščenimi in zaplenjenimi gozdnimi posestvi, je bil odbor soglasno mnenja, da je treba ta zakonski predlog v načelu sprejeti.

Glasujoč od člena do člena je odbor soglasno sprejel vse predlagane člene z naslednjima spremembama:

a) v točki a) 2. člena naj se besedica »in« pred besedama »prometna sredstva« zamenja z besedico »ter«;

b) v 2. vrstici 15. člena naj se zaradi skladnosti tega člena s 7. členom zamenjata besedi »pri ministrstvu« z besedama »pri ministru«, kar se potem tudi sklada z 2. odstavkom 15. člena.

Nato je odbor soglasno sprejel zakonski predlog z navedenima spremembama.

To poročilo je bilo prečitano in odobreno, za odborovega poročevalca pa je bil določen Niko Jakofčič.

To poročilo se pošilja Ljudski skupščini LRS s predlogom, da ga v celoti sprejme in predlog zakona uzakoni z obema navedenima spremembama.

Ljubljana, dne 14. maja 1948.

Tajnik:

Dr. Stanko Štor l. r.

Podpredsednik:

Jože Petejan l. r.

Člani:

Dr. Anton Melik l. r.

Franc Popit l. r.

Boris Kalin l. r.

Niko Jakofčič l. r.

Alojz Vrhovec l. r.

Davorin Ferligoj l. r.

Alojz Colarič l. r.

Dr. Heli Modic l. r.

PREDLOG ZAKONA O PROSTOVOLJNIH GASILSKIH DRUŠTVIH

I. TEMELJNE DOLOČBE

1. člen

Prostovoljna gasilska društva, ki naj se razvijejo iz prostovoljnih gasilskih čet, katere so v kratkem času po osvoboditvi dosegle velike uspehe na polju obnove ter se globoko zakoreninile v ljudstvu, se osnujejo z namenom:

1. da se v naporih za obrambo splošnega ljudskega, združnega kakor tudi zasebnega premoženja pred požarom in v pomoči v nesrečah povežejo vsi sloji državljanov;

2. da se med ljudstvom poglobi smisel za varovanje splošnega ljudskega in združnega premoženja;

3. da dobi dosedanje delovanje prostovoljnega gasilstva primerno organizacijsko obliko in možnost sodobnega razvoja in napredka ob vsestranski pomoči ljudstva.

V namenu, da se kar najpopolneje obvarujejo požara proizvodna sredstva, morajo prostovoljna gasilska društva organizacijsko in tehnično sodelovati z industrijsko-zavodskimi gasilskimi enotami.

Zaradi uspešnega izpolnjevanja nalog se gasilska društva povežejo tudi z množičnimi organizacijami, iz katerih dobivajo svoje članstvo in sprejemajo pobudo za svoje delo.

2. člen

Prostovoljna gasilska društva imajo tele naloge:

a) gase požare, sodelujejo pri reševanju ob poplavih, rudniških nesrečah, epidemijah in drugih katastrofah ter varujejo ljudsko premoženje, zdravje in življenje;

b) sodelujejo z ljudskimi odbori pri izpolnjevanju nalog javne požarne varnosti in dajejo predloge za odpravljanje pomanjkljivosti pri požarnih varnostnih ukrepih;

c) skrbijo za strokovno in telesno usposobljenost ter za kulturno-prosvetno vzgojo članov;

č) opravljajo na poziv državnih organov tudi druge naloge v korist življenjske in premoženjske varnosti ljudske skupnosti kraja, v območju katerega delujejo, po potrebi in na poziv pa tudi drugod.

3. člen

Vsa prostovoljna gasilska društva v okraju se vežejo v okrajno (mestno) gasilsko zvezo, okrajne (mestne) gasilske zveze pa v republiško gasilsko zvezo, ki se imenuje »Gasilska zveza Ljudske republike Slovenije« in ima sedež v glavnem mestu Ljubljani.

Prostovoljna gasilska društva, okrajne (mestne) gasilske zveze in »Gasilska zveza Ljudske republike Slovenije« so pravne osebe.

Njihova notranja ureditev je predpisana s pravili, ki jih sklenejo njihove skupščine.

4. člen

Prostovoljna gasilska društva se lahko ustanovijo za območje enega ali več krajevnih ljudskih odborov.

Kjer je mesto razdeljeno na rajone, ima lahko vsak mestni rajon prostovoljno gasilsko društvo.

V območju enega krajevnega (mestnega, rajonskega) ljudskega odbora se sme ustanoviti samo eno gasilsko društvo.

V območju okraja (mesta) je samo ena okrajna (mestna) gasilska zveza.

V območju Ljudske republike Slovenije je samo ena republiška gasilska zveza.

5. člen

Član prostovoljnega gasilskega društva je lahko vsak polnoleten državljan FLRJ, ki ima državljske pravice ter biva v območju, kjer deluje društvo.

6. člen

Prostovoljna gasilska društva imajo mladinske odseke; v njih se pod vodstvom izkušenih gasilcev vzgajajo mladinci in mladinke, ki praviloma ne smejo biti mlajši od 14 let, v gasilski disciplini in se učijo teoretično in praktično ravnanja z gasilnim orodjem, prve pomoči, reševanja ter obveščevalne službe.

Člani mladinskega odseka se ne smejo uporabljati za opravila, ki so nevarna za življenje in zdravje.

II. USTROJ PROSTOVOLJNEGA GASILSTVA

7. člen

Gasilska zveza LRS skrbi za upravno-organizacijsko in strokovno-tehnično enotnost prostovoljnega gasilstva.

8. člen

Okrajna (mestna) gasilska zveza skrbi ob sodelovanju okrajnega (mestnega) izvršilnega odbora (oddelka oziroma odseka za notranje zadeve) za ustanavljanje novih prostovoljnih gasilskih društev, za strokovno usposobljenost gasilcev in za splošen dvig prostovoljnega gasilstva v okraju (mestu) ter pomaga pri nabavljanju sodobnega gasilnega orodja.

9. člen

Organi prostovoljnih gasilskih društev in gasilskih zvez so: skupščina (krajevna, mestna, rajonska, okrajna in republiška), upravni odbor in nadzorstveni odbor.

10. člen

Krajevno (mestno, rajonsko) skupščino sestavljajo vsi člani gasilskega društva.

Krajevne (mestne, rajonske) gasilske skupščine volijo odposlance v okrajno (mestno) in republiško gasilsko skupščino tako, da je vsako prostovoljno gasilsko društvo zastopano v okrajni (mestni) gasilski skupščini s po dvema ali več odposlanci, v republiški gasilski skupščini pa vsako z enim odposlancem.

Okrajne (mestne) gasilske skupščine štejejo najmanj 20 odposlancev. Okrajne (mestne) gasilske zveze so zastopane v republiški gasilski skupščini s po enim odposlancem.

III. USTROJ OPERATIVNE SLUŽBE

11. člen

Za operativno izpolnjevanje nalog ustanovi prostovoljno gasilsko društvo v skladu s krajevnimi potrebami eno ali več gasilskih čet.

Gasilsko četo sestavljajo tisti člani gasilskega društva, ki so telesno sposobni za gašenje in reševanje.

12. člen

Gasilski četi poveljuje poveljnik. Ta ima svojega pomočnika, ki ga po potrebi nadomešča.

Poveljnika in pomočnika gasilske čete voli in odpoklicuje krajevna gasilska skupščina.

Če ima gasilsko društvo več gasilskih čet, izvoli skupščina še skupnega poveljnika, ki mora imeti tudi pomočnika. Skupni poveljnik, kakor tudi poveljnik gasilske čete prostovoljnega gasilskega društva imata naziv »krajevni poveljnik«.

Poveljnik in pomočnik morata biti strokovno usposobljena za opravljanje gasilskih dolžnosti.

15. člen

Gasilske čete opravljajo svoje naloge v sodelovanju z organi uprave narodne milice — odseka (oddelka) za notranje zadeve pri okrajnih (mestnih) izvršilnih odborih in z industrijsko-zavodskimi gasilskimi enotami.

Kadar prispejo na požarišče gasilske čete prostovoljnih gasilskih društev in industrijsko-zavodske gasilske enote, vodi gasilna in reševalna dela v podjetju, zavodu ali ustanovi poveljnik domače industrijsko-zavodske gasilske enote, drugod pa poveljnik prostovoljne gasilske čete, če ni navzoč pripadnik gasilske narodne milice.

Poveljnik oziroma pripadnik gasilske narodne milice prevzame vedno in povsod, kadar je navzoč, vodstvo pri gašenju in reševanju.

Gasilske čete prostovoljnih gasilskih društev se strokovno usposablja pod vodstvom uprave narodne milice po načrtu, sestavljenem v sporazumu z okrajno (mestno) gasilsko zvezo.

Zaradi vzajemnega spopolnjevanja v gašenju in reševanju morajo gasilske čete prostovoljnih gasilskih društev prirejati skupne vaje z enotami industrijsko-zavodskega gasilstva v svojem območju.

IV. GASILSKI DOMOVI, GASILNO ORODJE IN OPREMA

14. člen

Krajevni (mestni, rajonski) ljudski odbor, za katerega območje je gasilsko društvo bilo ustanovljeno, mora gasilskemu društvu:

1. preskrbeti, po potrebi pa tudi zgraditi primerne prostore, ki so potrebni za namestitev in hrambo gasilnega orodja, vozil in gasilne opreme, kakor tudi prostore za strokovno in kulturno-prosvetno delo članov;

2. preskrbeti brizgalno in drugo gasilno orodje, opremo in prevozna sredstva v takem obsegu, kakor to zahtevajo krajevne razmere;

3. skrbeti za vzdrževanje in spopolnjevanje prostorov, orodja in opreme.

Krajevni (mestni, rajonski) ljudski odbori morajo zagotoviti v svojih letnih proračunih potrebne kredite za kritje izdatkov, določenih v prejšnjem odstavku.

Ministrstvo za notranje zadeve LRS in okrajni (mestni) ljudski odbori dajejo prostovoljnim gasilskim društvom in gasilskim zvezam za uspešno izpolnjevanje dolžnosti po potrebi stalne aličasne podpore. V ta namen morajo navedene ustanove določiti v svojih proračunih potrebne zneske ter skrbeti za pravilno uporabo teh zneskov.

15. člen

Gasilno orodje mora biti vselej v dobrem in uporabnem stanju ter se mora hraniti v gasilskih domovih.

V gasilskih domovih se ne smejo shranjevati predmeti, ki ne spadajo h gasilnemu orodju ali opremi gasilcev.

Gasilno orodje in gasilna prevozna sredstva se smejo uporabljati le za gasilne namene.

16. člen

Če prostovoljno gasilsko društvo preneha obstajati, vzame njegovo premoženje v upravo tisti krajevni (mestni, rajonski) ljudski odbor, ki mora nositi bremena po 14. členu tega zakona. Krajevni (mestni, rajonski) ljudski

odbor mora premoženje dati na razpolago novemu gasilskemu društvu, če se ustanovi. Če se novo društvo ne ustanovi v šestih mesecih, odloči o premoženju okrajni (mestni) izvršilni odbor.

Če neha obstajati okrajna (mestna) gasilska zveza, vzame njeno premoženje v upravo okrajni (mestni) ljudski odbor, za območje katerega je bila zveza ustanovljena; ta mora dati premoženje na razpolago novi gasilski zvezi, če se v šestih mesecih ustanovi, sicer pa odloči o premoženju ministrstvo za notranje zadeve LRS.

Če neha obstajati gasilska zveza LRS, upravlja njeno premoženje ministrstvo za notranje zadeve LRS, ki mora dati to premoženje na razpolago novi gasilski zvezi, če se v šestih mesecih ustanovi, sicer odloči o tem premoženju vlada LRS.

V. SREDSTVA

17. člen

Dohodki, ki jih ima prostovoljno gasilsko društvo po svojih pravilih, so namenjeni za kritje izdatkov društva in prispevkov, ki jih plačuje društvo okrajni (mestni) gasilski zvezi in Gasilski zvezi LRS po ključu, ki ga določi republiška gasilska zveza. Presežek dohodkov se mora uporabiti za nabavo in vzdrževanje gasilnega orodja, opreme in gasilskega doma kot dopolnilno kritje stroškov, ki jih ima po 14. členu krajevni (mestni, rajonski) ljudski odbor.

VI. PRAVICE PROSTOVOLJNIH GASILCEV

18. člen

Delavci in uslužbenci v državni, združni in zasebni službi imajo pravico do rednih prejemkov za čas, ko so odsotni od dela zaradi gašenja ali reševanja.

19. člen

Uradi, ustanove in podjetja morajo dovoliti delavcem in uslužbencem, ki so aktivni člani prostovoljnih gasilskih čet, odsotnost iz službe, kadar gredo gasit ali reševati.

20. člen

Vsi aktivni člani gasilskih čet prostovoljnih gasilskih društev morajo biti zavarovani pri Državnem zavarovalnem zavodu zoper nezgode, in sicer za primer trajne aličasne nesposobnosti ter za primer smrti.

Zavarovalne prispevke plačujejo krajevni (mestni, rajonski) ljudski odbori.

Dajatve iz zavarovanja pripadajo, če sta smrt in nesposobnost posledica nezgode, ki se je pripetila pri gašenju ali reševanju, ob elementarnih nesrečah in katastrofah, pri gasilskih vajah kakor tudi med potjo na kraj gašenja ali reševanja oziroma gasilskih vaj in med povratkom.

Če zavarovani član zaradi nezgode umre, pripada zavarovalnina zakonskemu drugu, če sta živela v zakonski skupnosti. Če tega ni, njegovim otrokom; če teh ni, staršem; če tudi teh ni, pa bratom in sestram oziroma osebam, ki jih je pokojni vzdrževal.

Če ni nobene osebe po prejšnjem odstavku, pripade zavarovalnina krajevnemu (mestnemu, rajonskemu) ljudskemu odboru, ki je plačeval zavarovalne prispevke.

VII. VZAJEMNA POMOČ PROSTOVOLJNIH GASILSKIH DRUŠTEV

21. člen

Gasilske čete prostovoljnih gasilskih društev in industrijsko-zavodske gasilske enote si morajo brezplačno in vzajemno pomagati pri gašenju in reševanju, kadar je pomoč potrebna in bistveno ne ogroža požarne varnosti njihovega lastnega območja.

22. člen

Ob požarnih katastrofah in nesrečah velikega obsega sme okrajna uprava narodne milice pri odseku (oddelku) za notranje zadeve poklicati na pomoč, upošteva je požarno varnost posameznih območij, gasilske enote ne glede na to, v čigavem sestavu so, iz določenih bližnjih ali bolj oddaljenih območij, v sili pa iz vsega okraja oziroma tudi iz sosednjih okrajev, da sodelujejo pri gasilnih in reševalnih delih.

V tem primeru mora okrajni (mestni) izvršilni odbor na pomoč poklicanim gasilskim enotam povrniti dejanske stroške za dovoz in odvoz gasilnega orodja in gasilcev.

Če trajajo gasilna ali reševalna dela 24 ur ali več, mora krajevni ljudski odbor, v katerega območju se opravljajo ta dela, skrbeti za stanovanje in prehrano vseh oseb, ki sodelujejo pri teh delih.

VIII. SODELOVANJE PROSTOVOLJNEGA GASILSTVA PRI ODVRAČANJU POŽARNE NEVARNOSTI

23. člen

Poveljnik gasilske čete prostovoljnega gasilskega društva mora obvestiti o nastalem požaru, nesreči ali katastrofi nemudoma in na najhitrejši način upravo narodne milice pri odseku (oddelku) za notranje zadeve pri okrajnem (mestnem) izvršilnem odboru, v katerega območju je nastal požar, nesreča ali katastrofa.

24. člen

Gasilske čete prostovoljnih gasilskih društev sodelujejo pri nadziranju, kako se izvajajo splošni in posebni ukrepi za preprečevanje požarov.

IX. NADZORSTVO

25. člen

Izvršilni odbori (izvršilni organi) krajevnih (mestnih, rajonskih) ljudskih odborov neposredno nadzirajo delovanje prostovoljnih gasilskih društev, zlasti glede tega, ali gasilska društva pravilno uporabljajo sredstva, ki jih dajejo krajevni (mestni, rajonski) ljudski odbori kot pomoč prostovoljnemu gasilstvu, in ali pravilno hranijo gasilno orodje in opremo.

Člani izvršilnega odbora oziroma izvršilnega organa krajevnih (mestnih, rajonskih) ljudskih odborov se smejo udeleževati sej upravnega odbora prostovoljnega gasilskega društva in imajo posvetovalni glas.

26. člen

Odsek (oddelek) za notranje zadeve pri okrajnem (mestnem) izvršilnem odboru nadzira delovanje prostovoljnih gasilskih društev in gasilsko zvezo v okraju oziroma mestu.

Izvolitev poveljnikov oziroma pomočnikov, omenjeno v 12. členu tega zakona, mora potrditi odsek za notranje zadeve pri okrajnem (mestnem) izvršilnem odboru.

Delovanje Gasilske zveze LRS nadzira ministrstvo za notranje zadeve LRS.

Nadzorstveni organ po prvem in tretjem odstavku tega člena ima pravico razrešiti dolžnosti posamezne člane upravnega in nadzorstvenega odbora gasilskega društva in njegovih višjih organizacijskih enot, ali pa upravni oziroma nadzorstveni odbor v celoti in sklicati skupščino zaradi izvolitve novega upravnega in nadzorstvenega odbora.

27. člen

Če delovanje prostovoljnega gasilskega društva ali gasilske zveze nasprotuje njihovemu namenu, se mora nadaljnje delo prepovedati.

Prepoved izreče po 26. členu pristojni nadzorstveni organ.

28. člen

Zoper odločbo, izdano po 26. in 27. členu tega zakona je dopustna pritožba v 15 dneh na neposredno višji organ.

Pritožbo je treba vložiti pri organu, ki je izdal prvostopno odločbo.

X. FINANČNO POSLOVANJE

29. člen

Gasilske organizacije morajo po svojih pristojnih organih sestaviti in sprejeti proračun dohodkov in izdatkov ter redno voditi potrebne poslovne knjige tako, da je iz njih vsak čas razvidno računsko-blagajniško poslovanje kakor tudi premoženjsko stanje in obveznosti.

XI. GASILSKA UNIFORMA

30. člen

Člani prostovoljnih gasilskih društev smejo imeti uniformo.

XII. GASILSKI ZNAK IN ZASTAVA

31. člen

Gasilski znak je gasilska čelada s peterokrako zvezdo, gasilsko sekirico in plamenico.

Prostovoljna gasilska društva imajo svoje društvene zastave.

XIII. GASILSKI SVET LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

32. člen

Pri ministrstvu za notranje zadeve LRS se ustanovi gasilski svet, ki je svetovalni organ v zadevah, ki se nanašajo na gasilstvo.

Člani gasilskega sveta so zastopniki planske komisije LRS, ministrstva za industrijo in rudarstvo, ministrstva za komunalne zadeve, ministrstva za kmetijstvo, ministrstva za gozdarstvo in lesno industrijo, ministrstva za gradnje, ministrstva za ljudsko zdravstvo, ministrstva za delo, ministrstva

za finance, komiteja za združništvo, Državnega zavarovalnega zavoda in dva odposlanca Gasilske zveze LRS.

Seje gasilskega sveta sklicuje in jim predseduje načelnik uprave narodne milice v ministrstvu za notranje zadeve LRS.

XIV. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

33. člen

Prostovoljne gasilske čete, ki na dan, ko začne ta zakon veljati, delujejo, morajo najkasneje v dveh mesecih pri oddelku (odseku) za notranje zadeve okrajnega (mestnega) izvršilnega odbora, v katerega območju delujejo, vložiti prijave, da želijo delovati naprej kot prostovoljna gasilska društva. Najdalje v dveh mesecih po potrditvi morajo izvoliti društvene organe po določbah tega zakona.

Gasilske čete, ki bi v navedenem roku ne vložile prijav za preosnovo v prostovoljna gasilska društva, kakor tudi gasilske čete, ki ne bi dobile odobritve, se razpustijo, njihovo premoženje pa se izroči v upravo tistemu krajevnemu (mestnemu, rajonskemu) ljudskemu odboru, v območju katerega je gasilska četa delovala. Krajevni (mestni, rajonski) ljudski odbor upravlja to premoženje, dokler se ne ustanovi prostovoljno gasilsko društvo po določbah tega zakona. Če se tako društvo ne ustanovi v šestih mesecih, odloči o premoženju okrajni (mestni) izvršilni odbor.

Organi dosedanjih prostovoljnih gasilskih čet opravljajo svoje naloge, dokler se ne izvolijo organi prostovoljnih gasilskih društev po določbah tega zakona.

34. člen

Nepremičnine, gasilno orodje in gasilna oprema, ki so last gasilskih čet, postanejo splošno ljudsko premoženje in se morajo uporabljati v isti namen še naprej ter ostanejo v uporabi prostovoljnih gasilskih društev.

35. člen

Za izvedbo preosnove prostovoljnega gasilstva po določbah tega zakona imenujejo:

a) izvršilni odbori (izvršilni organi) krajevnih (mestnih, rajonskih) ljudskih odborov v enem mesecu pripravljalne odbore z nalogo, da izvedejo priprave za ustanovitev prostovoljnih gasilskih društev;

b) okrajni (mestni) izvršilni odbori v treh mesecih pripravljalne odbore za ustanovitev okrajnih (mestnih) gasilskih zvez;

c) ministrstvo za notranje zadeve LRS v šestih mesecih pripravljalni odbor za ustanovitev republiške gasilske zveze.

36. člen

Minister za notranje zadeve LRS je pooblaščen, da izda potrebne predpise za izvajanje tega zakona, zlasti o organizaciji in operativni službi prostovoljnih gasilskih društev, o organizaciji okrajnih (mestnih) gasilskih zvez in Gasilske zveze LRS ter predpiše enotna pravila o njihovem ustroju in delu.

37. člen

Ta zakon velja od dneva objave v Uradnem listu LRS.

OBRAZLOŽITEV

predloga zakona o prostovoljnih gasilskih društvih

Podlaga za organizacijo prostovoljnega gasilstva v Federativni ljudski republiki Jugoslaviji je dana v 21. členu zakona o narodni milici, po katerem je organizacija obrambe pred požarom in zaščita ljudi ob požaru in drugih elementarnih nezgodah zamišljena na način, da v večjih mestih obstaja poklicna gasilska narodna milica, dočim naj bi v drugih naseljih te naloge vršila gasilska društva kot prostovoljne organizacije ljudstva. Organizacija prostovoljnega gasilstva že obstaja in se je v dobi po osvoboditvi lepo obnesla, ko je zlasti pri obnovi dosegla velike uspehe, ne ustreza pa današnji stvarnosti njena organizacija, ki je zgrajena še po predpisih predaprilske Jugoslavije. Zato, da dobi obstoječa gasilska organizacija odgovarjajočo sodobno ureditev in možnost nadaljnega razvoja, to pa ob vsestranski udeležbi in pomoči širokih ljudskih množic, naj bi ljudske republike izdale zakone o prostovoljnem gasilstvu, organiziranem v prostovoljnih gasilskih društvih.

Izpolnitvi te naloge naj služi predloženi osnutek zakona, ki vsebuje tudi potrebne določbe za preosnovo obstoječih organizacij (gasilskih čet) po novih načelih, kakor tudi določbe o delu obstoječih organizacij v prehodni dobi, dokler se predvidena reorganizacija ne izvrši.

Da bi se prostovoljno gasilstvo uredilo v vsej državi čimbolj enotno, je vezno ministrstvo za notranje zadeve izdelalo v sporazumu s Komitejem vlade FLRJ za zakonodajo in izgraditev ljudske oblasti teze za sestavo republiških zakonov o prostovoljnih gasilskih društvih. Tem tezam sledi tudi naš predlog zakona, odstopa pa od njih le v tem, da nima določbe, da so člani prostovoljnih gasilskih društev lahko tudi pravne osebe, to pa iz razloga, ker je v novi organizaciji prostovoljnega gasilstva poudarek na operativnem delu članov, v katero naj bi bilo vključenih čim več državljanov, zlasti tudi mladina. V razliko od tez je v predlogu zakona drugačen tudi sestav gasilskega sveta, v katerega kot nadaljnji člani spadajo še zastopniki ministrstva za gozdarstvo in lesno industrijo, ministrstva za komunalne zadeve, planske komisije, komiteja za združništvo in DZS. Gasilski svet, tako popolnjen, bo porok za čim uspešnejše delo.

LJUDSKA SKUPŠČINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Zak. o. 25/48.

LJUDSKI SKUPŠČINI LRS

v

Ljubljani.

POROČILO

zakonodajnega odbora Ljudske skupščine LRS k predlogu zakona
o prostovoljnih gasilskih društvih

Iz razlogov od vlade LRS predložene obrazložitve zakonskega predloga je bil zakonodajni odbor soglasno mnenja, da je treba predlog zakona v načelu sprejeti.

Glasujoč od člena do člena je odbor vse predlagane člene soglasno sprejel brez spremembe. Soglasno je tudi sprejel zakonski predlog v celoti.

To poročilo je bilo prečitano in odobreno. Za poročevalca je bil določen Alojz Colarič.

Poročilo se pošilja Ljudski skupščini LRS s predlogom, da ga v celoti sprejme in predlog zakona uzakoni v obliki, kakor jo je vlada predlagala.

Ljubljana, dne 14. maja 1948.

Tajnik:

Dr. Stanko Štor l. r.

Podpredsednik:

Jože Petejan l. r.

Člani:

Dr. Anton Melik l. r.

Franc Popit l. r.

Boris Kalin l. r.

Niko Jakofčič l. r.

Alojz Vrhovec l. r.

Davorin Ferligoj l. r.

Alojz Colarič l. r.

Dr. Heli Modic l. r.

PREDLOG ODLOKA

LJUDSKE SKUPŠČINE LRS O POTRĐITVI UREDB, KI JIH JE IZDALA VLADA LRS NA PODLAGI ZAKONA O POOBLASTILU VLADI LRS ZA IZDAJANJE UREDB NA PODROČJU NARODNEGA GOSPODARSTVA

Potrdjujejo se uredbe, ki jih je izdala vlada LRS na podlagi zakona o pooblastilu vladi LRS za izdajanje uredb na področju narodnega gospodarstva z dne 23. januarja 1947, in sicer:

1. uredba z dne 11. januarja 1948 o likvidaciji starih sodnih pologov (depozitov) (Ur. list LRS, št. 8/51-48);

2. uredba z dne 27. januarja 1948 o ukrepih za preprečevanje požarov (Ur. list LRS, št. 11/81-48);

3. uredba z dne 18. marca 1948 o dela prostih dnevih v Ljudski republiki Sloveniji (Ur. list LRS, št. 13/91-48);

4. uredba z dne 27. marca 1948 o mobilizaciji tovornih avtomobilov (Ur. list LRS, št. 14/99-48);

5. uredba z dne 23. aprila 1948 o zatiranju majskega hrošča (Ur. list LRS, št. 17/108-48);

6. uredba z dne 5. maja 1948 o prenehanju Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani (Ur. list LRS, št. 21/122-48).

Glede na 2. člen navedenega zakona predlaga vlada LRS Ljudski skupščini LRS, da našteje uredbe potrdi.

PRESEDSTVO LJUDSKE SKUPŠČINE LRS

Predsednik

dr. Ferdo Kozak

Podpredsednik

Tone Dolinšek

Tajniki:

Mira Tomšič

Jože Jurač

Miloš Ledinek

SKUPŠČINSKI ODBORI

ZAKONODAJNI ODBOR

dr. Heli Modic, predsednik

Jože Petejan, podpredsednik

dr. Stanko Štor, tajnik

dr. Anton Melik

Boris Kalin

Alojz Vrhovec

Alojz Colarič

Franc Popit

Niko Jakofčič

Davorin Ferligoj

Vinko Šumrada

ODBOR ZA GOSPODARSKI NAČRT IN FINANCE

Albert Jakopič, predsednik

Franc Furlan, podpredsednik

dr. Miha Kambič, tajnik

Alojz Lešnik

dr. Miha Potočnik

Albin Duje

Maks Krmelj

Ivan Očvirk

Franc Tavčar

MANDATNO-IMUNITETNI ODBOR

dr. Bogdan Brecelj, predsednik

Ivo Svetina, podpredsednik

Franc Perovšek, tajnik

Vlado Kozak

Tone Toman

ADMINISTRATIVNI ODBOR

Franc Černe, predsednik

Andrej Verbič, podpredsednik

Vinko Knol, tajnik

Milica Gabrovec

Viktor Stopar

ODBOR ZA PROSNJE IN PRITOŽBE

Leopold Maček, predsednik

Nace Majcen, podpredsednik

Ivan Bratkó, tajnik

Mirka Mozetič-Ciglič

Miran Košmelj

POSLANCI LJUDSKE SKUPSCINE LRS

Ahčin dr. Marjan	Kambič dr. Miha	Petrinja Danilo
Alič Anton	Kardelj Edvard	Pokorn dr. Jože
Avbelj Viktor	Kavčič Stane	Polič Zoran
Avšič Jaka	Kavšek Janez	Popit Franc
Baloh Pavle	Kidrič Boris	Por Janez
Belopavlovič Niko	Kidrič Zdenka	Potočar Stane
Belšak Franc	Kimovec France	Potočnik dr. Miha
Berglez Bela	Kleiderman Jože	Potrč dr. Jože
Bešter Mara	Klarič Jože	Reberšek Karel
Bevk France	Knol Vinko	Regent Ivan
Blejč Anton	Kocbek Edvard	Remškar Tine
Bohinc Rozika	Kodrič Rudi	Ribič Alojz
Bratko Ivan	Korošak Anton	Rudolf Janko
Brecelj dr. Bogdan	Košmelj Miran	Rus Jože
Brecelj dr. Marijan	Kovačič Slavko	Sekirnik Janko
Brejc Tomo	Kozak dr. Ferdo	Semič Stane
Brilej Jože	Kozak Lado	Simonič Franc
Brovč Mirko	Kraigher Boris	Stante Peter
Carl Franc	Kraigher Sergej	Stegnar Andrej
Colarič Alojz	Krevs Ivo	Stopar Viktor
Černe Franc	Krmelj Maks	Svetina Ivo
Čotar Albin	Kržišnik dr. Anton	Selih Ivan
Dernač Jakob	Kveder Dušan	Sentjurc Lidija
Diaci Alojz	Lampret Jože	Šiftar Jože
Dolgan Anton	Lavrič dr. Božidar	Šiško Franc
Dolgan Ervin	Ledinek Miloš	Šterban Karel
Dolinšek Anton	Lenardič Rudi	Štor dr. Stanko
Dragan Franc	Leskošek Franc	Štrukelj Karel
Duje Albin	Lešnik Alojz	Šumrada Vinko
Fajdiga Ivan	Levičnik Karel	Tavčar Franc
Fajfar Tone	Levstik inž. Jože	Toman Tone
Ferligoj Davorin	Lubej France	Tomšič Mira
Furlan Slavko	Maček Ivan	Tomšič Vida
Gabrovec Milica	Maček Leopold	Trojar Ivan
Greif Martin	Majcen Nace	Ulrih Tone
Gričar Jože	Maležič Matija	Venišnik Milan
Gruden Heliodor	Marinko Miha	Verbič Andrej
Hojnik Franc	Melik dr. Anton	Vidmar Josip
Hribar Janez	Modič dr. Heli	Vipotnik Janez
Hribar Rudi	Mozetič-Ciglič Mirka	Vrabič Olga
Hribernik Rudolf	Ocepek Angela	Vrhovec Alojz
Humar Štefan	Ocvirk Ivan	Zalaznik Franc
Ingolič Anton	Osolnik Bogdan	Zavasnik Franc
Jakac Božidar	Pavšič Vladimir	Ziherl Boris
Jakofčič Niko	Pehaček Rado	Zupan Anton
Jakopič Albert	Perovšek Franc	Zorko Edo
Jurač Jože	Petejan Jože	Zupančič Tone
Kalin Boris	Peternelj Gabrijel	Zupančič Oton

PREZIDIJ LJUDSKE SKUPŠČINE LRS

Predsednik

Josip Vidmar

Podpredsedniki

Edvard Kocbek

France Bevk

Stane Kavčič

Tajnik

France Lubej

Člani:

Josip Rus, Edvard Kardelj, Boris Kidrič, Franc Leskošek, Jaka Avšič, Miha Marinko, dr. Marijan Breclj, Ivan Maček, Zoran Polič, Tone Fajfar, Janez Hribar, Oton Župančič, Angelca Ocepek, Tone Dolinšek, Rudolf Hribernik.

VLADA LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Predsednik vlade Miha Marinko

Podpredsednik vlade in minister za industrijo in rudarstvo dr. Marijan Breclj

Podpredsednik vlade in minister za gradnje Ivan Maček

Minister za notranje zadeve Boris Kraigher

Minister za delo Ivan Regent

Minister za komunalne zadeve Lidija Šentjura

Minister za prosveto dr. Jože Potrč

Predsednik kontrolne komisije, minister Viktor Avbelj

Predsednik načrtna komisije, minister Sergej Kraigher

Minister za lokalni promet Jože Borštnar

Minister za trgovino in preskrbo Viktor Repič

Minister za finance Zoran Polič

Minister za kmetijstvo inž. Jože Levstik

Minister za ljudsko zdravstvo dr. Marjan Ahčin

Minister za lesno industrijo Tone Fajfar

Minister za pravosodje dr. Jože Pokorn

Minister za socialno skrbstvo dr. Anton Kržišnik

Minister v vladi Janez Hribar

VRHOVNO SODIŠČE LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Predsednik

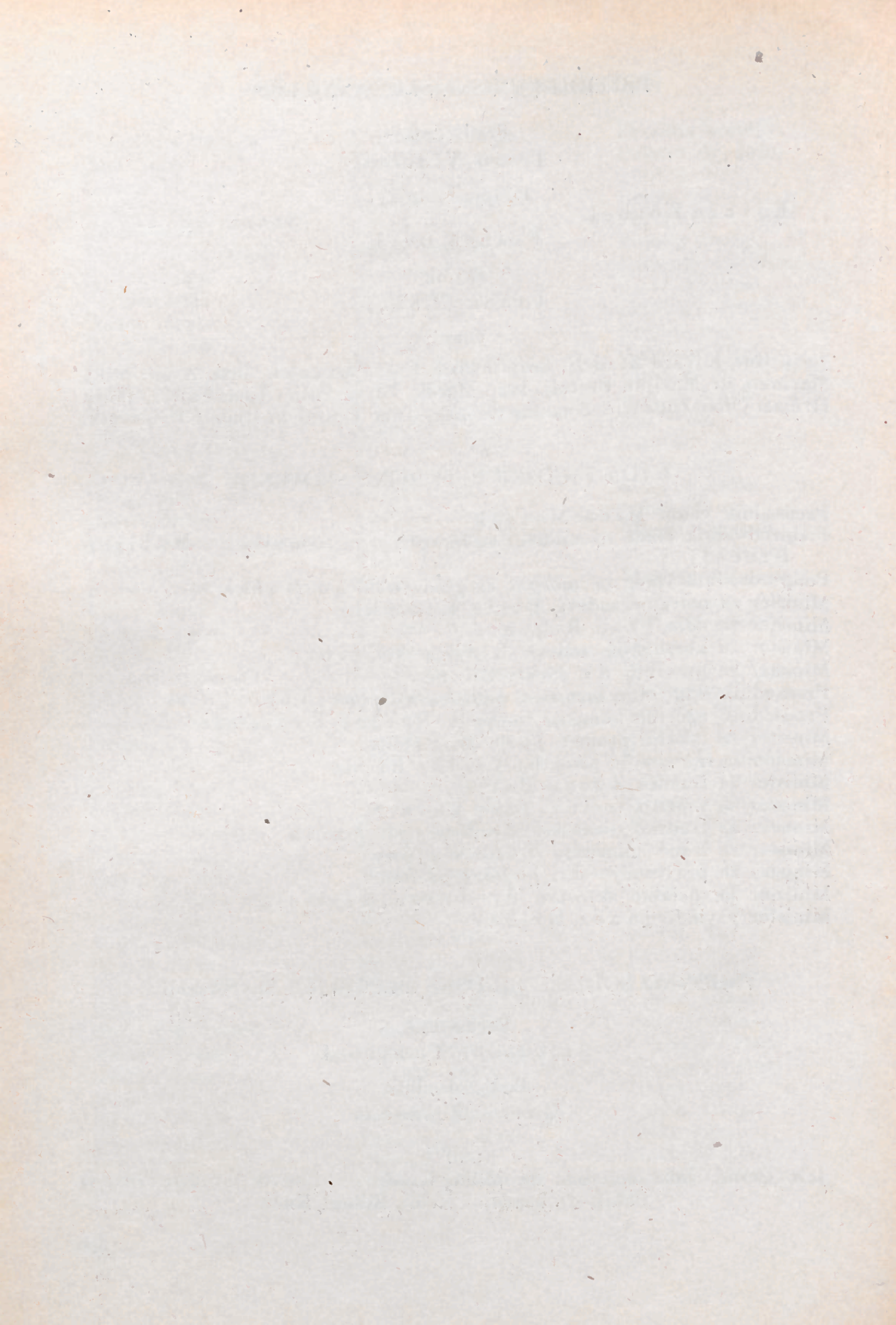
dr. Teodor Tominšek

Podpredsednik

Matej Dolničar

Člani:

Jože Černe, Jože Dolinšek, dr. Milko Gaber, dr. Ludvik Gruden, Silverij Pakiž, dr. Bogdan Petelin, Rihard Knez.

Stenografski zapiski

LJUDSKE SKUPŠČINE
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

IV. redno zasedanje

14. decembra 1948

Izdala Ljudska skupščina LRS

1953

I. seja

IV. rednega zasedanja

Ljudske skupščine Ljudske republike Slovenije

ki je bila 14. decembra 1948 v Ljubljani.

Predsednik: Dr. Ferdo Kozak.

Tajnik: Mira Tomšič.

PRISOTNI ČLANI VLADE:

Miha Marinko, predsednik vlade LRS;
dr. Marijan Breclj, podpredsednik vlade in minister za industrijo in rudarstvo;
Sergej Kraigher, predsednik planske komisije;
Viktor Avbelj, predsednik kontrolne komisije;
Boris Kraigher, minister za notranje zadeve;
Zoran Polič, minister za finance;
dr. Jože Potrč, minister za prosveto;
Ivan Regent, minister za delo;
inž. Jože Levstik, minister za kmetijstvo;
Janez Hribar, minister in predsednik komiteja za združništvo;
Viktor Repič, minister in predsednik komiteja za zunanjo trgovino;
Lidija Šentjura, minister za komunalne zadeve;
Jože Borštnar, minister za trgovino in preskrbo;
Tone Fajfar, minister za lesno industrijo;
dr. Jože Pokorn, minister in predsednik komiteja za zakonodajo;
Anton Sušteršič, minister za lokalni promet;
dr. Heli Modic, minister za pravosodje;
dr. Marjan Ahčin, minister za ljudsko zdravstvo;
dr. Anton Kržišnik, minister za socialno skrbstvo.

Začetek seje ob 16.35.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Prečital bom ukaz Prezidija Ljudske skupščine LRS o sklicanju Ljudske skupščine LRS k IV. rednemu zasedanju. (Poslanci vstanejo, predsednik čita ukaz.)

Predsedstvo Prezidija Ljudske skupščine LRS na podlagi 56. člena ustave LRS

o d l o č a :

Ljudska skupščina Ljudske republike Slovenije se skliče k IV. rednemu zasedanju na dan 14. decembra 1948.

U. št. 111.

Ljubljana, dne 8. decembra 1948.

PREZIDIJ LJUDSKE SKUPŠČINE
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Sekretar:

France Lubej l. r.

Predsednik:

Josip Vidmar l. r.

Pričenjam 1. sejo IV. rednega zasedanja Ljudske skupščine LRS. Zapisnik današnje seje bo vodila tajnica Mira Tomšičeva.

Ljudska skupščina je prejela naslednje predloge:

1. Prezidij Ljudske skupščine LRS je predložil Ljudski skupščini LRS v potrditev ukaz o spremembi v vladi LRS;

2. predsednik vlade LRS je poslal Ljudski skupščini LRS v razpravo in sklepanje naslednje zakonske predloge:

dodatni proračun k proračunu Ljudske republike Slovenije za proračunsko leto 1948;

predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o državnih uslužbencih Ljudske republike Slovenije;

predlog zakona o pristojnosti krajevnih ljudskih odborov za predpisovanje upravnih kazni.

Vse te zakonske predloge sem poslal pristojnima skupščinskima odboroma po 31. členu poslovnika. Odbora sta o zakonskih predlogih sklepala, jih v celoti sprejela ter predložila skupščini svoja poročila. Vsi ti zakonski predlogi z obrazložitvami in poročili so bili razmnoženi in razdeljeni ljudskim poslancem;

3. vlada LRS je nadalje poslala ljudski skupščini v potrditev uredbe, ki jih je izdala na podlagi zakona o pooblastilu vladi LRS za izdajanje uredb na področju narodnega gospodarstva;

4. zakonodajni odbor je poslal predsedniku ljudske skupščine pismo, v katerem obvešča skupščino, da je ljudski poslanec dr. Heliodor Modic dal ostavko kot predsednik in član odbora, ker je postal član vlade;

5. Rihard Knez, sodnik Vrhovnega sodišča LRS, je predložil ljudski skupščini prošnjo za razrešitev. — Vse to pride na dnevni red, če tako sklene skupščina.

Ljudski poslanci Alojz Vrhovec, Franc Tavčar, Franc Perovšek, Boris Kidrič, Edvard Kardelj, Jože Brilej, Zdenka Kidrič in Vida Tomšič so službeno nujno zadržani, dr. Miha Kambič, Janko Rudolf in Ervin Dolgan pa so se opravičili zaradi bolezni. Predlagam, da jim skupščina odobri za-prošeni dopust. Sprejme skupščina moj predlog? (Sprejme.) Hvala.

Ponovno opozarjam tovariše ljudske poslance na dolžnosti po poslovniku, predvsem na 16. člen, ki pravi:

»Vsi člani odbora morajo biti v času, dokler odbor dela, stalno v kraju, kjer skupščina sedita in morajo vestno opravljati svoje dolžnosti odborovih članov. Odborove člane, ki neupravičeno izostanejo od odborovih sej,

sme odbor na predlog kateregakoli člana prijaviti skupščini, da skupščina odloči o njih razrešitvi.

in na 52. člen poslovnika:

»Vsi poslanci morajo biti v kraju, kjer skupščina zaseda, in morajo opravljati svoje dolžnosti ves čas, dokler zasedanje traja.

Noben poslanec ne sme biti odsoten od sej skupščine, če mu skupščina tega ne odobri. Skupščina sme mandatno-imunitetnemu odboru javiti poslanca, ki ne prihaja na seje, a mu skupščina ni odobrila odsotnosti.

Iz tega sledi, da je dolžnost slehernega poslanca, da se pravočasno pisмено opraviči predsedniku skupščine oziroma, da zaprosi za dopust.

Odbor za prošnje in pritožbe Ljudske skupščine LRS je poslal Ljudski skupščini LRS naslednje poročilo:

Odbor za prošnje in pritožbe Ljudske skupščine LRS je prejel v času od 17. maja do 11. decembra 1948. leta 37 prošenj oziroma pritožb, katere je obravnaval na petih sejah.

Prošnjo Ivane Bergant iz Podgorja je odbor za prošnje in pritožbe Ljudske skupščine LRS poslal s predlogom Prezidiju Ljudske skupščine LRS, da izda odločbo o dodelitvi redne, mesečne doživljenjske podpore. Prezidij Ljudske skupščine LRS je na podlagi 1. člena zakona o pooblastilu predsedstva Prezidija Ljudske skupščine LRS za reševanje prošenj in pritožb, poslanih Ljudski skupščini LRS, izdal 9. septembra 1948, U. št. 92 odločbo o stalni, doživljenjski mesečni podpori.

Ostalih 36 prošenj oziroma pritožb je odbor po njihovi vsebini poslal raznim resorom in drugim ustanovam, da jih rešijo v svoji kompetenci ali pa zavrnejo, če ni bila podana zakonita osnova.

Smrt fašizmu — svobodo narodu! — Predsednik: Leopold Maček l. r.
Za tajnika: Miran Košmelj l. r.

Prav tako je poslal svoje poročilo administrativni odbor.

Administrativni odbor Ljudske skupščine LRS opravlja reden mesečni pregled blagajne in celokupnega računsko-blagajniškega poslovanja po odobrenem proračunu Ljudske skupščine LRS.

Odbor je dosedaj našel računsko-blagajniško poslovanje v popolnem redu. Zadnji pregled je odbor izvršil dne 9. decembra 1948. Po poročilu, ki ga je administrativni odbor predložil predsedniku ljudske skupščine in katero je bilo prečitano na 1. seji III. rednega zasedanja Ljudske skupščine LRS dne 19. maja 1948, je bilo računsko-blagajniško poslovanje v razdobju od 1. maja do 30. novembra 1948 naslednje:

Saldo pri Narodni banki 1. maja	din	371.885,80
odobreni akreditivi od 1. maja do 30. novembra	„	1,916,151.—
skupaj odobreno	din	2,288,036,80
potrošeno od 1. maja do 30. novembra	„	2,283,177,64
Saldo Narodne banke 30. novembra 1948	din	4.862,16
Za investicije je bilo od 1. januarja do 30. nov. 1948		
odobrenega kredita za	din	1,127.000.—
odobrene akontacije	„	349.000.—
skupno odobreno	din	1,476.000.—
porabljen kredit za investicije	„	926,964,80
saldo 30. novembra 1948	din	549,035,20

Računsko poslovanje do zaključka proračunskega leta se bo vršilo po predloženem blagajniškem planu za december 1948.

Smrt fašizmu — svobodo narodu! — Predsednik: Franc Černe l. r. Tajnik: Vinko Knol l. r.

Prehajam na dnevni red, to je na določitev dnevnega reda.

Glede na uvodoma objavljena sporočila predlagam skupščini naslednji dnevni red:

1. potrditev ukaza Prezidija Ljudske skupščine LRS o prenosni vlade LRS, U. št. 109 z dne 23. oktobra 1948;

2. razprava in sklepanje o predlogu dodatnega proračuna k proračunu LRS za proračunsko leto 1948;

3. razprava in sklepanje o predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o državnih uslužbencih Ljudske republike Slovenije;

4. razprava in sklepanje o predlogu zakona o pristojnosti krajevnih ljudskih odborov za predpisovanje upravnih kazni;

5. potrditev uredb, ki jih je izdala vlada LRS na podlagi zakona o pooblastilu vladi LRS za izdajanje uredb na področju narodnega gospodarstva;

6. volitev novega člana v zakonodajni odbor;

7. razrešitev dolžnosti sodnika Vrhovnega sodišča LRS Riharda Kneza in volitev novega sodnika Vrhovnega sodišča LRS.

Prehajam na prvo točko dnevnega reda, to je na potrditev ukaza Prezidija Ljudske skupščine LRS o prenosni vlade LRS, ki glasi:

Na podlagi 7. točke 72. člena ustave LRS, 9. točke 4. člena zakona o Prezidiju Ljudske skupščine LRS

odloča

Prezidij Ljudske skupščine LRS po predlogu predsednika vlade LRS,

da se razrešijo:

minister za pravosodje vlade LRS dr. Jože Pokorn,
minister za trgovino in preskrbo vlade LRS Viktor Repič,
minister za lokalni promet vlade LRS Jože Borštnar;

da se imenujejo:

dr. Jože Pokorn za ministra v vladi LRS,
Viktor Repič za ministra v vladi LRS,
Jože Borštnar za ministra za trgovino in preskrbo vlade LRS,
dr. Heliodor Modic za ministra za pravosodje vlade LRS,
Anton Šušteršič za ministra za lokalni promet vlade LRS.

U. št. 109.

Glavno mesto Ljubljana, dne 23. oktobra 1948.

PREZIDIJ LJUDSKE SKUPŠČINE LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Sekretar:

France Lubej l. r.

Predsednik:

Josip Vidmar l. r.

Kdor je za potrditev tega ukaza, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je ukaz Prezidija Ljudske skupščine LRS z dne 23. oktobra 1948 soglasno sprejet.

Druga točka dnevnega reda je razprava in sklepanje o predlogu dodatnega proračuna k proračunu LRS za proračunsko leto 1948. Razprava in sklepanje se bosta vršila po 36. in 38. členu poslovnika, a glasovanje po 47. členu poslovnika z dviganjem rok.

Pričenjam razpravo in prosim poročevalca odbora za gospodarski načrt in finance, da da poročilo.

Dr. Miha Potočnik: Poročilo odbora za gospodarski načrt in finance k predlogu dodatnega proračuna Ljudske republike Slovenije za proračunsko leto 1948 glasi:

Odbor za gospodarski načrt in finance je na svoji 3. seji dne 13. decembra 1948 vzel v delo predlog dodatnega proračuna Ljudske republike Slovenije za proračunsko leto 1948, ki mu ga je predložila Ljudska skupščina LRS in ki ga je na podlagi 61. člena ustave predložila Ljudski skupščini LRS vlada LRS.

Odbor je na isti seji razpravljal o predlogu dodatnega proračuna za proračunsko leto 1948 v načelu. Govorila sta člana odbora Albert Jakopič ter Maks Krmelj, oba »za«.

Po končani načelni razpravi je odbor za gospodarski načrt in finance predlog dodatnega proračuna LRS za proračunsko leto 1948 v načelu soglasno sprejel.

Nato je odbor razpravljal o predlogu v posameznostih ter ga soglasno sprejel brez kake spremembe ali dopolnitve, z edino pripombo, da je na strani 9, partija 810, tiskovna pomota, kjer se mora glasiti mesto »Okrožni pravilno »Oblastni LO«.

Ko je bila razprava v podrobnostih končana, je odbor za gospodarski načrt in finance z glasovanjem sprejel predlog dodatnega proračuna LRS za proračunsko leto 1948 v celoti.

Na seji je bilo poročilo prečitano in soglasno odobreno.

Za poročevalca je odbor določil dr. Miho Potočnika.

Poročilo pošilja odbor za gospodarski načrt in finance Ljudski skupščini LRS s predlogom, da ga v celoti sprejme. Predsednik, podpredsednik in člani odbora.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Besedo ima ljudski poslanec, minister za finance vlade LRS Zoran Polič.

Zoran Polič: Tovariši ljudski poslanci! Proračun LRS za leto 1948, ki je bil sprejet v ljudski skupščini v višini 4.818.000.000 din, je predvideval pokritje vseh investicijskih in administrativnih potreb naše republike. Ko se sedaj bližamo zaključku proračunskega leta, lahko ugotovimo, da je bila osnovna kalkulacija pravilna, da je bil torej tako investicijski kakor tudi administrativni plan pravilno postavljen. Za pokritje redno predvidenih potreb bo zato zadostoval redni proračun.

Med letom pa so se pojavile nove izredne potrebe, ki jih ob sestavljanju proračuna nismo mogli predvideti, kakor na primer podpore združništvu, raznovrstni tečajji v zvezi z reorganizacijo trgovine in kreditnega sistema, podpora poplavljenecem in podobno. Prav tako pa se je ob zaključevanju bilanc podjetij za pretekla leta pokazalo, da so bila v mnogih primerih, v razdobju 1945 do 1947 lastna obratna sredstva potrošena za investicijske potrebe. Dalje je bilo treba med letom 1948 izvršiti več nalog, ki imajo sicer investicijski značaj, ki pa predhodno niso bile predvidene,

na primer nabava barak gradbenim podjetjem, večja popravila cest, gradnja svinjakov, nabava strojev itd.

Vse to je zahtevalo, da pristopimo pred zaključkom leta k izrednemu načinu pokritja vseh naših obvez, ki niso bile vključene v redni proračun, da torej sestavimo dodatni proračun.

Zvezni finančni zakon dovoljuje vsaki republiki, da uporabi 50 % doseženega presežka dohodkov po rednem proračunu za pokritje svojih izrednih potreb. Do 12. t. m. smo izpolnili republiški proračun dohodkov s 105 %, proračun izdatkov pa z 82 %. Do konca leta je predviden še nadaljnji presežek dohodkov za 19 %, kar bo skupno predstavljalo nad eno milijardo presežkov dohodkov. Zato je predloženi dodatni proračun v višini 472.152.413 din postavljen tako v okviru možnosti kakor tudi v okviru dopustne dodatne obremenitve.

Dodatni proračun je sestavljen po načelih rednega proračuna in predvideva v prvem delu izdatke v višini 245 milijonov dinarjev, in sicer za industrijo 51 milijonov, za transport 29 milijonov, za stavbarstvo 65 milijonov, za kmetijstvo 80 milijonov ter za trgovino in drugo 19 milijonov. Glavni izdatki so za stroje v gozdarstvu 29 milijonov, za stroje v kmetijstvu 9 milijonov, dopolnilni kredit za Dolenjsko cesto 25 milijonov, za barake gradbenih podjetij 48 milijonov, za hleve in svinjake 10 milijonov, za pitališča svinj 19 milijonov itd.

V drugem delu so predvideni izdatki v višini 41 milijonov, in sicer za stanovanja 25 milijonov, za šolske zgradbe 11 milijonov, za okrevališča 600.000 in za komunalne ter fizikalne naprave 7 milijonov.

V tretjem delu je predvideno za prosveto in ljudsko kulturo 16 milijonov, in sicer za združne tečaje 7 milijonov, za tečaje vodij kreditnih odsekov 2 milijona 400.000, za gostinske tečaje 5 milijonov, za tečaje predstavnikov KLO 1 milijon.

V četrtem delu je predvideno 19 milijonov, in sicer za stroške zdravstvene službe 4 milijone, za dve novi TBC bolnici 2 milijona 800.000 ter za razne podpore 12 milijonov.

V petem delu je predvidenih 104.600.000 din izdatkov, in sicer v glavnem za podporo združništvu 65 milijonov, za pomoč poplavljenecem 15 milijonov, za nakup drv 15 milijonov (ta sredstva predstavljajo denarno pomoč vlade, ki jo daje za cenejšo nabavo drv članom sindikata), za nakup bruceloznih ovac 2 milijona itd.

V šestem delu je določenih 45 milijonov za dotacijo OLO. Okrajni ljudski odbori bodo namreč tudi sestavljali dodatne proračune za nujne potrebe, ki so nastale med letom in ki jih bo mogoče kriti v okviru 50 % presežka njihovih dohodkov. Vendar so nekateri OLO, ki imajo sicer prav tako nujne potrebe, ki pa zaradi svoje trenutne pasivnosti nimajo dovolj finančnih sredstev, da bi te potrebe krili. Za te OLO je določena dotacija. Po prvih kalkulacijah bodo vsi dodatni proračuni OLO dosegli višino okrog 350 milijonov.

Od celotne vsote 472 milijonov odpade na prosveto, zdravstvo, socialno skrbstvo in administracijo 153 milijonov, na kmetijstvo 147 milijonov (od tega 74 milijonov 800.000 za združništvo), na gradnje 61 milijonov, na gozdarstvo 60 milijonov in na ostalo proizvodnjo 49 milijonov. V glavnem so bili ti izdatki razen podpore združništvu in sredstev za nabavo drv že izvršeni oziroma obstajajo zanje računi.

Če govorimo o nujnih potrebah, ki so narekovale sestavljanje dodatnega proračuna, pa moramo vendarle ugotoviti, da so mnogi izdatki nastali zaradi pomanjkanja potrebne finančne discipline. Podjetja so nabavljala material in stroje ter gradila objekte, ne da bi imela predhodno odobrenje in ne da bi imela zagotovljena finančna sredstva. Nabavke so se izvršile zato na račun obratnih sredstev, kar je prav gotovo oviralo redno poslovanje in povzročalo, da so bili kreditni problemi podjetij večkrat težji, kakor pa problemi s surovinami in drugim materialom.

Z dodatnim proračunom urejamo to stanje. V bodoče pa mora dosledno veljati načelo, da daje letni plan investicij in administracije okvir, v katerem se smejo trošiti finančna sredstva.

Eventualna dela po osnovnem planu so možna samo, če je na razpolago dodatni material in dodatna delovna sila. Izvajanje svojih posebnih del na račun planskih nalog predstavlja težko plansko nedisciplino in ker se v svojem končnem efektu zrcali v finančni situaciji, predstavlja tudi težko finančno nedisciplino, kateri moramo takoj napovedati najodločnejšo borbo.

Finančna nedisciplina pa se ne odraža samo v neplanskem uporabljanju sredstev, temveč še prav posebno v neizpolnjevanju finančnih obvez. Od 15. novembra do danes je bilo pregledanih 1740 podjetij zveznega, republiškega in lokalnega značaja. Pri 1134 smo ugotovili, da finančne obveze niso bile v celoti izpolnjene. Med temi je 162 podjetij zveznega in republiškega značaja. Mi smo sicer prav danes dosegli 100 % izpolnitev plana vplačil davka na promet proizvodov. Toda del teh vplačil je na račun zaostankov iz leta 1947, kar pomeni, da podjetja finančnih obvez, ki so nastale iz letošnje proizvodnje oziroma prodaje, niso v celoti poravnala. Nepravilno izpolnjevanje obvez, pa naj bo davka na promet proizvodov, znižanje polne lastne cene, dobička, amortizacije ali povprečne prevozne postavke, zavira normalno finančno poslovanje in kar je najvažnejše, onemogoča pravilno kontrolo z dinarjem nad potekom proizvodnega procesa.

Vplačil na znižanju polne lastne cene smo doslej dosegli v vseh podjetjih šele 45 %.

Dokler bodo primeri, kakor Na-ma Ljubljana, ki dolguje 10 milijonov na razliki v cenah, ali Tiskanina Kranj, ki dolguje 18 milijonov, Gozdno gospodarstvo Bled 2.600.000 na amortizaciji za leto 1948, rudnik Velenje 300.000 dinarjev na davku od delavcev in uslužbencev itd., seveda o dobri finančni disciplini ne moremo govoriti.

Zato bodo morala podjetja pristopiti k rednemu plačevanju, zato bodo morala tekoče voditi knjigovodstvo, zato bodo morala redno dostavljati obračune in pravočasno sestavljati letne bilance. Red v tem poslovanju bo preprečil, da bi prenašali finančna bremena v prihodnje leto in s tem zmanjševali okvir razpoložljivih sredstev za tekoče potrebe.

O finančni nedisciplini pa je treba govoriti tudi pri dohodkih iz privatnega sektorja.

V letošnjem letu smo pravočasno pristopili k odmeri davkov. Pri tem smo prenesli težišče dela na krajevne davčne komisije, ki pa so, saj v prvih mesecih, zelo nedisciplinirano opravljale svoje delo. S tem ni nastajala samo finančna, temveč tudi politična škoda. Nepravilno ugotovljeni dohodek in zaradi tega nepravilna obremenitev največkrat malih in srednjih kmetov je povzročila nerazpoloženje na terenu in nezaupanje do postavljenih načel v vodstvu davčne politike in s tem nezaupanje do organov ljudske oblasti.

Potrebni so bili težki napor organov republiške kontrolne komisije in ministrstva za finance, da popravijo glavne napake.

Ugotavljanje dohodka je sedaj v glavnem končano. Samo še okraji Sežana, Postojna in Celje okolica morajo izvršiti zadnje kontrole nad delom krajevnih komisij. Čim bo to delo v celoti končano, bomo pristopili k ugotavljanju davkov na osnovi izračunanega dohodka in z uporabo nove davčne lestvice.

Še večja nedisciplina pa vlada po okrajih v pogledu plačevanja davkov. Stoodstotno sta doslej plačala zaostanke iz leta 1947 samo okraja Dravograd in Kamnik, drugi okraji imajo zaostanke po nekaj tisoč dinarjev, edino resno stanje je v okraju Ptuj, kjer je še vedno neporavnanih 33 milijonov dinarjev zaostankov.

Odrejene akontacije za leto 1948 so najvestneje pobrali v okrajih Idrija s 105 %, Murska Sobota s 97 %, Ljubljana mesto s 93 %, Ljubljana okolica z 82 %, najslabše pa v okrajih Črnomelj z 12 %, Ilirska Bistrica s 16 %, Mozirje z 19 %.

Odgovornost za slabo stanje vplačil v nekaterih okrajih nosijo v prvi vrsti okrajni ljudski odbori, ki problemu dohodnine doslej še niso posvetili dovolj pažnje, katerim davčna politika ni postala eno izmed močnih sredstev za uravnavanje odnosov na vasi, ki niso znali izvršiti pravilne diferenciacije med malimi in delovnimi srednjimi kmeti, ki le skromno pridelujejo za trg, in velikimi kmeti, ki v glavnem pridelujejo za trg in imajo največ pogojev za špekulacijo s tržnimi presežki.

Odgovorni pa so tudi KLO, ki izterjave davkov ne smatrajo za svojo dolžnost, temveč prepuščajo vse delo finančnim uslužbencem in postavljenim izterjevalcem.

Okrajni ljudski odbori bodo morali najti nove oblike dela, nove metode v obravnavanju terena, če bodo hoteli v najkrajšem času zadostiti zahtevam finančne discipline v plačevanju davkov, predvsem, če bodo hoteli do zaključka proračunskega leta doseči po planu predvideno vplačilo davkov.

In končno bi poudaril, da se nahajamo sredi dela za pripravo proračuna za leto 1949. Kakor za vse dosedanje proračune je tudi za proračun za leto 1949 značilno, da prvih predlogov ne preveva prizadevanje, da bi pokazali potrebo po čim večji varčnosti.

Problem varčnosti ostaja zato še vedno osrednji problem pri iskanju virov za pokrivanje novih investicijskih in administrativnih nalog. Brez varčevanja z materialom, kar dosežemo z uvedbo normativov, brez varčevanja s časom in delovno silo, kar dosežemo z uvajanjem norm, si ne moremo zamisliti znižanja polne lastne cene v proizvodnji.

Brez varčevanja s papirjem, drobnim pisarniškim materialom, z razsvetljavo, telefonom in brez odprave nepotrebnih obrazcev in poročil si ne moremo predstavljati varčnosti v administraciji in omejitve same administracije.

Vse to pa je nujno potrebno, zato mora biti odločna borba za varčevanje na vseh sektorjih dela najtesneje povezana z borbo za dosledno finančno disciplino. Samo tako bo mogoče, da svoje planske naloge še točneje izpolnimo, da jih presežemo, da res z vsemi silami in polno odgovornostjo gradimo socializem pri nas.

Tovariši ljudski poslanci, predlagam, da predloženi dodatni proračun v celoti odobrite. (Ploskanje.)

Predsednik d r. F e r d o K o z a k : Se kdo od ljudskih poslancev pri-
javi k razpravi? (Nihče.) Ker nihče, zaključujem razpravo o predlogu
zakona o dodatnem proračunu in prehajam na glasovanje. Kdor je za na-
vedeni predlog, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je
kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je dodatni proračun k proračunu Ljud-
ske republike Slovenije za proračunsko leto 1948 soglasno sprejet ter ga
bom po 72. členu ustave in 41. členu poslovnika poslal Prezidiju Ljudske
skupščine LRS v razglasitev.

Odrejam deset minut odmora.

(Seja je bila prekinjena ob 16,55 in se je nadaljevala ob 17,30.)

Nadaljujemo s 1. sejo IV. rednega zasedanja in prehajamo na tretjo točko
dnevnega reda, na razpravo in sklepanje o predlogu zakona o spremembah
in dopolnitvah zakona o državnih uslužbencih Ljudske republike Slovenije.
Prosim poročevalca zakonodajnega odbora, da da poročilo.

V i n k o Š u m r a d a : Poročilo zakonodajnega odbora Ljudske skup-
ščine LRS o predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o držav-
nih uslužbencih Ljudske republike Slovenije glasi:

O tem zakonskem predlogu je odbor razpravljal na seji dne 9. de-
cembra 1948. Iz razlogov, razvidnih iz obrazložitve zakonskega predloga po
vladi LRS, je bil odbor soglasno mnenja, da je treba ta zakonski predlog
uzakoniti.

Pri glasovanju od člena do člena je odbor soglasno sprejel predlagane
člene z naslednjimi, tudi soglasno sprejetimi spremembami.

1. v 16. členu se v predzadnjem odstavku spremeni beseda »po prvem
in drugem odstavku« v »po prvem, drugem in četrtem odstavku«;

2. v 19. členu se v 7. točki popravi dvakratna citacija »39. člena« v
»40. člena«;

3. v 19. členu se v 4. vrstici predzadnjega odstavka zamenja beseda
»odločbe« z besedo »odločbo«;

4. v 45. členu se skladno z zveznim zakonom spremeni tretja vrstica,
tako, da se glasi »tako pritožbo sme vložiti tudi sindikalna organizacija«;

5. v 70. členu se v drugem odstavku spremene besede: »Obnovo smejo
zahtevati tudi sindikalne organizacije« v »Obnovo sme zahtevati tudi sindi-
kalna organizacija«;

6. v 79. členu se v četrti vrstici tretjega odstavka vstavita za besedo
»kazensko« besedi »ali disciplinsko«.

Nato je bil zakonski predlog soglasno sprejet v celoti z ravnokar na-
vedenimi spremembami.

To poročilo je bilo prečitano in odobreno. Za poročevalca je bil določen
Vinko Sumrada.

Poročilo se pošilja Ljudski skupščini LRS s predlogom, da ga v celoti
sprejme in predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o državnih
uslužbencih Ljudske republike Slovenije uzakoni z zgoraj navedenimi
spremembami. Podpredsednik, tajnik in člani odbora.

Predsednik d r. F e r d o K o z a k : Pričenjam razpravo k predlogu
tega zakona in prosim ljudske poslance, da se javijo k razpravi. (Nihče.)
Ker se nihče ne javi, zaključujem razpravo in prehajam na glasovanje.
Kdor je za potrditev tega zakona, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo
roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je predlog zakona
o spremembah in dopolnitvah zakona o državnih uslužbencih Ljudske re-

publike Slovenije soglasno sprejet in bo poslan Prezidiju Ljudske skupščine LRS v razglasitev.

Prehajam na četrto točko dnevnega reda, to je na razpravo in sklepanje o predlogu zakona o pristojnosti krajevnih ljudskih odborov za predpisovanje upravnih kazni. Pričenjam razpravo in prosim poročevalca zakonodajnega odbora, da da poročilo.

Alojz Colarič: Poročilo zakonodajnega odbora Ljudske skupščine LRS k predlogu zakona o pristojnosti krajevnih ljudskih odborov za predpisovanje upravnih kazni glasi:

O tem zakonskem predlogu je odbor razpravljal na svoji seji dne 9. decembra 1948.

Iz razlogov, ki jih navaja vlada LRS v obrazložitvi zakonskega predloga, je bil odbor soglasno mnenja, da je nujno, da se ta zakonski predlog uzakoni.

Pri glasovanju o posameznostih je odbor soglasno sprejel vse predlagane člene z edinim popravkom tiskovne napake, da se mora v prvem členu pod b) konec pete točke črtati zaklepaj.

Nato je odbor soglasno sprejel ves zakonski predlog v celoti z navedenim popravkom.

To poročilo je bilo prečitano in odobreno. Za odborovega poročevalca je bil določen Alojz Colarič.

Poročilo se pošilja Ljudski skupščini LRS, da ga v celoti sprejme in predlog zakona uzakoni z zgoraj navedenim popravkom. Podpredsednik, tajnik in člani odbora.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Prosim tovariše ljudske poslance, da se prijavijo k razpravi. (Nihče.) Ker nihče, prehajam na glasovanje. Kdor je za predloženi predlog, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je predlog zakona o pristojnosti krajevnih ljudskih odborov za predpisovanje upravnih kazni soglasno sprejet in bo predložen Prezidiju Ljudske skupščine LRS v razglasitev.

Prehajamo na peto točko dnevnega reda, to je na potrditev uredb, ki jih je izdala vlada LRS na podlagi zakona o pooblastilu vladi LRS za izdajanje uredb na področju narodnega gospodarstva.

Na podlagi 1. člena zakona o pooblastilu vladi LRS za izdajanje uredb na področju narodnega gospodarstva je izdala vlada LRS tele uredbe:

1. uredbo z dne 7. avgusta 1948 o spremembah in dopolnitvah uredbe o omejitvi porabe električne energije na območju LRS (Ur. l. LRS, št. 35-187/48);

2. uredbo z dne 28. junija 1948 o ustanovitvi Filmske tehnične šole (Ur. l. LRS, št. 28-157/48);

3. uredbo z dne 21. avgusta 1948 o odkupu krompirja v gospodarskem letu 1948/49 (Ur. l. LRS, št. 36-194/48);

4. uredbo z dne 13. oktobra 1948 o registraciji plovnih objektov na ozemlju Ljudske republike Slovenije (Ur. l. LRS, št. 43-227/48);

5. uredbo z dne 28. oktobra 1948 o zasebnem izvrševanju lekarniških koncesij (Ur. l. LRS, št. 46-248/48);

6. uredbo z dne 8. novembra 1948 o odkupu fižola v gospodarskem letu 1948/49 (Ur. l. LRS, št. 48-259/48);

7. uredbo z dne 10. novembra 1948 o odkupu prosa in ajde v gospodarskem letu 1948/49 (Ur. l. LRS, št. 48-260/48);

8. uredbo z dne 10. novembra 1948 o ocenjevanju in nadzorstvu nad izdelovanjem igrač (Ur. l. LRS, št. 49-264/48).

Glede na 2. člen navedenega zakona predlaga vlada LRS Ljudski skupščini LRS, da naštete uredbe potrdi.

Kdor je za potrditev navedenih uredb, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala. Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da so uredbe soglasno potrjene in bo skupščina izdala odgovarjajoči odlok.

Šesta točka dnevnega reda je volitev člana v zakonodajni odbor. Zakonodajni odbor sporoča, da je odborov predsednik dr. Heli Modic glede na to, da je postal član vlade, po poslovniku Ljudske skupščine LRS podal ostavko na članstvo v odboru in s tem tudi na mesto predsednika odbora.

Izvoliti moramo torej v zakonodajni odbor enega člana in prosim za predloge. Predlog ima ljudski poslanec Vinko Šumrada.

Vinko Šumrada: Tovariši poslanci! Za člana zakonodajnega odbora predlagam ljudskega poslanca Staneta Kavčiča. (Ploskanje.)

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Dajem predlog poslanca Vinka Šumrada na glasovanje. Kdor je za njegov predlog, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je v zakonodajni odbor izvoljen ljudski poslanec Stane Kavčič in prosim, da se zakonodajni odbor po zaključni seji konstituira.

Zadnja točka dnevnega reda je razrešitev dolžnosti sodnika Vrhovnega sodišča LRS Riharda Kneza in volitev novega sodnika Vrhovnega sodišča LRS (predsednik prečita pismo sodnika Riharda Kneza):

»Na zasedanju Ljudske skupščine LRS dne 17. januarja 1947 sem bil izvoljen za sodnika Vrhovnega sodišča LRS.

Z odlokom Ministrstva za pravosodje LRS, št. II-515/47-2 z dne 24. junija 1948 pa sem bil v soglasju s predsednikom vlade LRS po službeni potrebi imenovan za pomočnika ministra za pravosodje LRS.

Ker smatram, da je glede na to podan utemeljen razlog za razrešitev na podlagi zadnjega odstavka 28. člena zakona o ureditvi ljudskih sodišč, prosim naslov, da postavi na dnevni red IV. rednega zasedanja Ljudske skupščine LRS, ki bo 14. decembra 1948, tudi mojo razrešitev dolžnosti sodnika Vrhovnega sodišča LRS. Rihard Knez l. r.«

Ali skupščina sprejme navedeno ostavko? (Sprejme.) Ker je ostavka sprejeta, prosim za predloge za izvolitev novega sodnika Vrhovnega sodišča LRS. Predlog ima ljudski poslanec Franc Simonič.

Franc Simonič: Tovariši ljudski poslanci! Za sodnika Vrhovnega sodišča LRS predlagam dosedanjega predsednika Okrožnega sodišča v Mariboru tovariša Karla Košenino.

Predsednik dr. Ferdo Kozak: Predlog ljudskega poslanca Franca Simoniča dajem na glasovanje. Kdor je »za«, naj dvigne roko. (Vsi poslanci dvignejo roko.) Hvala! Je kdo proti? (Nihče.) Ugotavljam, da je za sodnika Vrhovnega sodišča LRS soglasno izvoljen tovariš Karel Košenina.

Dnevni red današnje seje je izčrpan in prosim skupščino, da pooblasti predsednika in tajnika skupščine, da podpišeta zapisnik današnje seje. Sprejme skupščina moj predlog? (Sprejme.) Hvala.

Zaključujem današnjo sejo, s katero je zaključeno tudi IV. redno zasedanje Ljudske skupščine Ljudske republike Slovenije.

Zasedanje je bilo zaključeno ob 17,55.

PRILOGE

UKAZ

PREZIDIJA LJUDSKE SKUPŠČINE LRS O PREOSNOVI VLADE LRS

Na podlagi 7. točke 72. člena ustave LRS, 9. točke 4. člena zakona o Prezidiju Ljudske skupščine LRS

odloča

Prezidij Ljudske skupščine LRS po predlogu predsednika vlade LRS,

da se razrešijo:

minister za pravosodje vlade LRS dr. Jože Pokorn,
minister za trgovino in preskrbo vlade LRS Viktor Repič,
minister za lokalni promet vlade LRS Jože Borštnar;

da se imenujejo:

dr. Jože Pokorn za ministra v vladi LRS,
Viktor Repič za ministra v vladi LRS,
Jože Borštnar za ministra za trgovino in preskrbo vlade LRS,
dr. Heliodor Modic za ministra za pravosodje vlade LRS,
Anton Sušteršič za ministra za lokalni promet vlade LRS.

U. št. 109.

Glavno mesto Ljubljana, dne 23. oktobra 1948.

PREZIDIJ LJUDSKE SKUPŠČINE LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Sekretar:

France Lubej l. r.

Predsednik:

Josip Vidmar l. r.

PREDLOG

DODATNEGA PRORAČUNA LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA PRORAČUNSKO LETO 1948

REKAPITULACIJA DODATNEGA PRORAČUNA ZA LETO 1948

1. del: Investicije za kapitalno izgradnjo in ostalo finansiranje gospodarstva	245,282.582.—
2. del: Ostale družbeno koristne investicije	41,840.510.—
3. del: Prosveta in ljudska kultura	16,123.321.—
4. del: Socialno zdravstvena zaščita ljudstva	19,192.000.—
5. del: Državna uprava in sodstvo	104,618.000.—
6. del: Dotacije okrajnim ljudskim odborom	45,096.000.—
Skupaj	472,152.413.—

1. del: Investicije za kapitalno izgradnjo in ostalo finansiranje
gospodarstva

5.—23. razdelek: Predsedstvo vlade, ministrstva in komiteji 245,282.582.—

Skupaj 1. del . . . 245,282.582.—

Struktura investicij za kapitalno izgradnjo
in ostalo finansiranje gospodarstva

Industrija, rudarstvo in elektrogospodarstvo . . . 51,060.985.—

Transport in zveze 29,069.346.—

Stavbarstvo 65,598.000.—

Kmetijstvo in gozdarstvo 80,554.251.—

Trgovina in drugo 19,000.000.—

Skupaj 1. del . . . 245,282.582.—

2. del: Ostale družbeno koristne investicije, financirane
iz proračuna

7. Razdelek: Ministrstvo za kmetijstvo

1. poglavje: Ministrstvo

277 Ostale družbeno koristne investicije 9,604.967.—

Skupaj 1. pogl. (part. 277) . . . 9,604.967.—

Skupaj 7. razdelek 9,604.967.—

8. in 9. razdelek: Ministrstvo za gozdarstvo in lesno industrijo

1. poglavje: Ministrstvo

278 Ostale družbeno koristne investicije 5,278.000.—

Skupaj 1. pogl. (part. 278) . . . 5,278.000.—

Skupaj 8. in 9. razdelek . . . 5,278.000.—

13. razdelek: Ministrstvo za trgovino in preskrbo

1. poglavje: Ministrstvo

279 Ostale družbeno koristne investicije 5,000.000.—

Skupaj 1. pogl. (part. 279) . . . 5,000.000.—

Skupaj 13. razdelek 5,000.000.—

14. razdelek: Ministrstvo za gradnje

1. poglavje: Ministrstvo

280	Ostale družbeno koristne investicije	2,400.000.—
	Skupaj 1. pogl. (part. 280) . . .	2,400.000.—
	Skupaj 14. razdelek	2,400.000.—

16. razdelek: Ministrstvo za notranje zadeve

1. poglavje: Ministrstvo

281	Ostale družbeno koristne investicije	3,378.125.—
	Skupaj 1. pogl. (part. 281) . . .	3,378.125.—
	Skupaj 16. razdelek	3,378.125.—

19. razdelek: Ministrstvo za prosveto

1. poglavje: Ministrstvo

282	Ostale družbeno koristne investicije	1,183.418.—
	Skupaj 1. pogl. (part. 282) . . .	1,183.418.—
	Skupaj 19. razdelek	1,183.418.—

20. razdelek: Ministrstvo za ljudsko zdravstvo

1. poglavje: Ministrstvo

283	Ostale družbeno koristne investicije	3,675.000.—
	Skupaj 1. pogl. (part. 283) . . .	3,675.000.—
	Skupaj 20. razdelek	3,675.000.—

23. razdelek: Komite za kinematografijo

1. poglavje: Komite

284	Ostale družbeno koristne investicije	321.000.—
	Skupaj 1. pogl. (part. 284) . . .	321.000.—
	Skupaj 23. razdelek	321.000.—

25. razdelek: Komite za fizkulturo

1. poglavje: Komite

285	Ostale družbeno koristne investicije	11,000.000.—
	Skupaj 1. pogl. (part. 285) . . .	11,000.000.—
	Skupaj 25. razdelek	11,000.000.—

REKAPITULACIJA IZDATKOV 2. DELA

7. razdelek: Ministrstvo za kmetijstvo	9,604.967.—	
8.—9. razdelek: Ministrstvo za gozdarstvo in lesno industrijo	5,278.000.—	
13. razdelek: Ministrstvo za trgovino in preskrbo	5,000.000.—	
14. razdelek: Ministrstvo za gradnje	2,400.000.—	
16. razdelek: Ministrstvo za notranje zadeve	3,378.125.—	
19. razdelek: Ministrstvo za prosveto	1,183.418.—	
20. razdelek: Ministrstvo za ljudsko zdravstvo	3,675.000.—	
23. razdelek: Komite za kinematografijo	321.000.—	
25. razdelek: Komite za fizkulturo	11,000.000.—	
Skupaj 2. del	41,840.510.—	

Struktura investicij za dviganje družbenega standarda

Stanovanja in administrativne zgradbe	23,535.912.—	
Šolske zgradbe	10,980.000.—	
Bolnišnice, okrevališča, ambulante in zdrav. postaje	600.000.—	
Kulturno-prosvetne zgradbe	83.418.—	
Fizkulturni in komunalni objekti in drugo	6,841.180.—	
Skupaj 2. del	41,840.510.—	

3. del: Prosveta in ljudska kultura

3. razdelek: Predsedstvo vlade LRS

1. poglavje: Predsedstvo vlade LRS

Tvarni izdatki

470	Funkcionalni izdatki:		
1	Stroški tečajev tajnikov in predsednikov krajevnih LO	1,022.321.—	
2	Stroški tečajev za okrajne LO	200.000.—	1,222.321.—
	Skupaj 1. pogl. (part. 470)		1,222.321.—
	Skupaj 3. razdelek		1,222.321.—

7. razdelek: Ministrstvo za kmetijstvo

1. poglavje: Ministrstvo

Tvarni izdatki

471	Funkcionalni izdatki:		
1	Zadružni 5-mesečni tečaj v Ljubljani	3,500.000.—	
2	Zadružni tečaj predsednikov kmetijskih zadrug	1,500.000.—	
3	Zadružni tečaj v Rogški Slatini	2,400.000.—	7,400.000.—
	Skupaj 1. pogl. (part. 471)		7,400.000.—
	Skupaj 7. razdelek		7,400.000.—

15. razdelek: Ministrstvo za finance

1. poglavje: Ministrstvo

Tvarni izdatki

472	Funkcionalni izdatki:		
	Tečaji za vodje kreditnih odsekov kmetijskih zadrug	2,401.000.—	
	Skupaj 1. pogl. (part. 472)	2,401.000.—	
	Skupaj 15. razdelek	2,401.000.—	

31. razdelek: Komite za turizem in gostinstvo

1. poglavje: Komite

Tvarni izdatki

473	Funkcionalni izdatki:		
	Stroški gostinskih tečajev in gostinske šole	5,100.000.—	
	Skupaj 1. pogl. (part. 473)	5,100.000.—	
	Skupaj 31. razdelek	5,100.000.—	

REKAPITULACIJA 3. DELA

3. razdelek: Predsedstvo vlade LRS	1,222.321.—
7. razdelek: Ministrstvo za kmetijstvo	7,400.000.—
15. razdelek: Ministrstvo za finance	2,401.000.—
31. razdelek: Komite za turizem in gostinstvo	5,100.000.—
Skupaj	16,123.321.—

4. del: Socialno-zdravstvena zaščita ljudstva

20. razdelek: Ministrstvo za ljudsko zdravstvo

1. poglavje: Ministrstvo

Tvarni izdatki

537	Funkcionalni izdatki:		
	Stroški zdravstvene službe zavarovancev	4,000.000.—	
	Skupaj 1. pogl. (part. 537)	4,000.000.—	

27. poglavje: Zdravilišče za kostno TBC v št. Petru pri Gorici

Osebni izdatki

538	Plače in dodatki:		
	1 Osnovne plače	560.000.—	
	2 Rodbinski dodatki	9.000.—	
	3 Posebni osebni in funkcijski dodatki	12.000.—	
	4 Honorarji in nagrade	10.000.—	591.000.—
	Odnos		591.000.—

Prenos 591.000.—

Tvarni izdatki

539	Operativni izdatki:		
1	Pisarniške potrebščine	14.000.—	
2	Kurjava s prevozom in sečnjo	120.000.—	
3	Razsvetljava	18.000.—	
4	Nabava in tisk obrazcev	8.000.—	
5	Službeni listi, časopisi in strokovne knjige	8.000.—	
6	Službena potovanja in selitve	35.000.—	
7	Čiščenje poslopij in inventarja . . .	45.000.—	
8	Vzdrževanje poslopij in inventarja . .	70.000.—	
9	Poštni, telegrafski in telefonski stroški	8.000.—	
10	Zavarovanje zgradb in inventarja . . .	15.000.—	
11	Izpopolnitev inventarja	40.000.—	
12	Nabava zdravil in obvezilnega materiala	32.000.—	
13	Prehrana bolnikov in osebja	350.000.—	
14	Stroški za pranje posteljnine, obleke in perila	20.000.—	
15	Transportni stroški	45.000.—	
16	Vzdrževanje prevoznih sredstev	60.000.—	
17	Nabava službene obleke in obutve . . .	110.000.—	
18	Nabava specialnega potrošnega materiala za laboratorij	—	
19	Stroški ekonomije	8.000.—	
20	Pogrebni stroški	2.000.—	
21	Stroški za razvedrilo bolnikov	1.000.—	1,009.000.—
	Skupaj 27. pogl. (part. 538—539)		1,600.000.—

28. poglavje: Azilna bolnica za TBC v Ormožu

Osebni izdatki

540	Plače in dodatki:		
1	Osnovne plače	300.000.—	
2	Rodbinski dodatki	4.000.—	
3	Posebni osebni in funkcijski dodatki . .	3.000.—	
4	Honorarji in nagrade	8.000.—	315.000.—

Tvarni izdatki

541	Operativni izdatki:		
1	Pisarniške potrebščine	4.000.—	
2	Kurjava s prevozom in sečnjo	120.000.—	
3	Razsvetljava	15.000.—	
4	Nabava in tisk obrazcev	3.000.—	
	Odnos	142.000.—	315.000.—

Part. Poz.	IZDATKI	Pozicija	Partija
	Prenos	142.000.—	315.000.—
5	Službeni listi, časopisi in strokovne knjige	2.000.—	
6	Stroški za službena potovanja in selitve	7.000.—	
7	Čiščenje poslopij in inventarja . .	20.000.—	
8	Vzdrževanje poslopij in inventarja .	25.000.—	
9	Poštni, telegrafski in telefonski stroški	5.000.—	
10	Zavarovanje poslopij in inventarja .	12.000.—	
11	Izpopolnitev inventarja	18.000.—	
12	Nabava zdravil in obvezilnega materiala	70.000.—	
13	Prehrana bolnikov in osebja	510.000.—	
14	Pranje posteljnine in perila	18.000.—	
15	Nabava obleke in obutve	8.000.—	
16	Transportni stroški	7.000.—	
17	Vzdrževanje ekonomije	32.000.—	
18	Pogrebni stroški	8.000.—	
19	Razvedrilo bolnikov	1.000.—	885.000.—
	Skupaj 28. pogl. (part. 540—541)		1.200.000.—
	Skupaj 20. razdelek		6.800.000.—

21. razdelek: Ministrstvo za socialno skrbstvo

1. poglavje: Ministrstvo

Tvarni izdatki

542	Funkcionalni izdatki:		
1	Podpore po odloku NKOJ za nakup drv in ozimnice	6,000.000.—	
2	Podpore družinam kadrovcov za nakup drv in ozimnice	4,000.000.—	
3	Oskrbovanje 245 vojvodinskih sirot po domovih Slovenije	392.000.—	
4	Izdelava plenice, perila, rjuh, oblek, plaščev itd	2,000.000.—	12,392.000.—
	Skupaj 1. pogl. (part. 542)		12,392.000.—
	Skupaj 21. razdelek		12,392.000.—

REKAPITULACIJA 4. DELA

20. razdelek: Ministrstvo za ljudsko zdravstvo	6,800.000.—
21. razdelek: Ministrstvo za socialno skrbstvo	12,392.000.—
Skupaj	19,192.000.—

5. del: Državna uprava in sodstvo

3. razdelek: Predsedstvo vlade LRS

1. poglavje: Predsedstvo vlade LRS

Tvarni izdatki

810	Funkcionalni izdatki:		
1	Regresi za drva	15,000.000.—	
2	Pomoč okrajnim LO za kmete, pri- zadete po poplavi	15,550.000.—	
3	Podpore oškodovancem po toči za okrajni LO Sežana	2,000.000.—	
4	Okrožni LO Postojna za upravno po- slovanje	3,500.000.—	36,050.000.—
	Skupaj 1. pogl. (part. 810)		36,050.000.—
	Skupaj 3. razdelek		36,050.000.—

5. razdelek: Kontrolna komisija LRS

1. poglavje: Kontrolna komisija

Tvarni izdatki

811	Operativni izdatki:		
1	Osnovna sredstva za delavsko-name- ščenško restavrncijo	100.000.—	
	Skupaj 1. pogl. (part. 811)	100.000.—	
	Skupaj 5. razdelek		100.000.—

7. razdelek: Ministrstvo za kmetijstvo

1. poglavje: Ministrstvo

Tvarni izdatki

812	Funkcionalni izdatki:		
1	Nakup bruceloznih ovac	2,100.000.—	
	Skupaj 1. pogl. (part. 812)	2,100.000.—	
	Skupaj 7. razdelek		2,100.000.—

12. razdelek: Ministrstvo za lokalni promet

1. poglavje: Ministrstvo

Tvarni izdatki

813	Operativni izdatki:		
1	Prispevek za delavsko-nameščenško restavrncijo	50.000.—	
	Skupaj 1. pogl. (part. 813)	50.000.—	
	Skupaj 12. razdelek		50.000.—

17. razdelek: Ministrstvo za pravosodje

1. poglavje: Ministrstvo

Tvarni izdatki

814	Operativni izdatki:		
1	Prispevek za delavsko-nameščenško restavracijo		200.000.—
	Skupaj 1. pogl. (part. 814)		200.000.—
	Skupaj 17. razdelek		200.000.—

18. razdelek: Ministrstvo za delo

1. poglavje: Ministrstvo

Tvarni izdatki

815	Funkcionalni izdatki:		
1	Revizija delavskih knjižic (tiskovine)		466.000.—
	Skupaj 1. pogl. (part. 815)		466.000.—
	Skupaj 18. razdelek		466.000.—

29. razdelek: Komite za združništvo

1. poglavje: Komite

Tvarni izdatki

816	Funkcionalni izdatki:		
1	Republiška zveza kmetijskih zadrug, kritje proračunskega primanjkljaja	18,000.000.—	
2	Okrajne zveze kmetijskih zadrug, zguba	20,000.000.—	
3	Subvencije RZKZ	27,000.000.—	65,000.000.—
	Skupaj 1. pogl. (part. 816)		65,000.000.—
	Skupaj 29. razdelek		65,000.000.—

30. razdelek: Uprava radiodifuzne službe

1. poglavje: Uprava

Osebnizdatki

817.	Plače in dodatki:		
1	Osnovne plače	506.000.—	
2	Rodbinski dodatki	4.000.—	
3	Posebni osebni in funkcijski dodatki	50.000.—	
4	Honorarji in nagrade	33.000.—	393.000.—
	Odnos		393.000.—

Prenos 393.000.—

Tvarni izdatki

818	Operativni izdatki:		
1	Pisarniške potrebščine	20.000.—	
2	Kurjava s prevozom in sečnjo	—	
3	Razsvetljava	2.100.—	
4	Nabava in tisk obrazcev	700.—	
5	Službeni listi, časopisi in strokovne knjige	18.200.—	
6	Potni in selitveni stroški	85.000.—	
7	Čiščenje zgradb in inventarja	5.000.—	
8	Vzdrževanje zgradb in inventarja	1.200.—	
9	Poštni, telegrafski in telefonski stroški	8.400.—	
10	Zavarovanje zgradb in inventarja	1.000.—	
11	Nabava inventarja	49.800.—	
12	Najemmina	7.100.—	
13	Vzdrževanje prevoznih sredstev	45.000.—	
14	Transportni stroški	1.500.—	245.000.—

819	Funkcionalni izdatki:		
1	Stroški obiskov delegacij		14.000.—
	Skupaj 1. pogl. (part. 817—819)		652.000.—
	Skupaj 30. razdelek		652.000.—

REKAPITULACIJA 5. DELA

3. razdelek:	Predsedstvo vlade	36,050.000.—
5. razdelek:	Kontrolna komisija	100.000.—
7. razdelek:	Ministrstvo za kmetijstvo	2,100.000.—
12. razdelek:	Ministrstvo za lokalni promet	50.000.—
17. razdelek:	Ministrstvo za pravosodje	200.000.—
18. razdelek:	Ministrstvo za delo	466.000.—
29. razdelek:	Komite za zadružništvo	65,000.000.—
30. razdelek:	Uprava radiodifuzne službe	652.000.—
	Skupaj	104,618.000.—

6. del: Proračunska rezerva, obveznosti in dotacije okrajnim ljudskim odborom

994	Dotacije okrajnim ljudskim odborom	45,096.000.—
	Skupaj 6. del	45,096.000.—

LJUDSKA SKUPŠČINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Odbor za gospodarski načrt in finance
Štev. 8/1-48.

LJUDSKI SKUPŠČINI LRS

v
Ljubljani.

POROČILO

odbora za gospodarski načrt in finance k predlogu dodatnega proračuna
Ljudske republike Slovenije za proračunsko leto 1948

Odbor za gospodarski načrt in finance je na svoji 3. seji dne 13. decembra 1948 vzel v delo predlog dodatnega proračuna Ljudske republike Slovenije za proračunsko leto 1948, ki mu ga je predložila Ljudska skupščina LRS in ki ga je na podlagi 61. člena ustave predložila Ljudski skupščini LRS vlada LRS.

Odbor je na isti seji razpravljajal o predlogu dodatnega proračuna za proračunsko leto 1948 v načelu. Govorila sta člana odbora Albert Jakopič ter Maks Krmelj, oba »za«.

Po končani načelni razpravi je odbor za gospodarski načrt in finance predlog dodatnega proračuna LRS za proračunsko leto 1948 v načelu soglasno sprejel.

Nato je odbor razpravljajal o predlogu v posameznostih ter ga soglasno sprejel brez kake spremembe ali dopolnitve, z edino pripombo, da je na strani 9, partija 810, tiskovna pomota, kjer se mora glasiti mesto »Okrožni« pravilno »Oblastni LO«.

Ko je bila razprava v podrobnostih končana, je odbor za gospodarski načrt in finance z glasovanjem sprejel predlog dodatnega proračuna LRS za proračunsko leto 1948 v celoti.

Na seji je bilo poročilo prečitano in soglasno odobreno.

Za poročevalca je odbor določil dr. Miha Potočnika.

Poročilo pošilja odbor za gospodarski načrt in finance Ljudski skupščini LRS s predlogom, da ga v celoti sprejme.

Ljubljana, dne 13. decembra 1948.

Podpredsednik:

Franc Furlan l.r.

Predsednik:

Albert Jakopič l.r.

Člani:

Dr. Miha Potočnik l.r.

Maks Krmelj l.r.

Alojz Lešnik l.r.

Anton Ocvirk l.r.

PREDLOG ZAKONA

O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA
O DRŽAVNIH USLUŽBENCIH LJUDSKE REPUBLIKE
SLOVENIJE

Zakon o državnih uslužbencih Ljudske republike Slovenije z dne 23. februarja 1948 (Ur. l. LRS, št. 10-67/48) se spremeni in dopolni tako, da se njegovo spremenjeno in prečiščeno besedilo glasi:

ZAKON O DRŽAVNIH USLUŽBENCIH LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Prvi del UVODNE DOLOČBE

1. člen

Predpisi tega zakona se uporabljajo za vse tiste osebe, ki so v svojstvu državnih uslužbencev na delu kot upravni ali strokovni sodelavci v Ljudski skupščini LRS, v njenem Prezidiju, v predsedstvu vlade LRS, v ministrstvih, v planski in kontrolni komisiji ter drugih organih vlade LRS, v ljudskih odborih in njihovih organih, pri ljudskih sodiščih, državnih ustanovah kakor tudi pri vodstvu in upravno strokovnem aparatu državnih gospodarskih podjetij republiškega in lokalnega pomena.

2. člen

Načelne določbe kakor tudi določbe prvega dela zveznega zakona o državnih uslužbencih veljajo za vse državne uslužbence Ljudske republike Slovenije.

Drugi del SPLOŠNE DOLOČBE

3. člen

Po naravi službe in strokovni usposobljenosti pripadajo uslužbenci raznim strokam, v okviru stroke pa so nazivi glede na različnost dela.

Kateri nazivi so v vsaki stroki in pogoje za pridobitev teh nazivov določa s posebnimi predpisi o posameznih strokah vlada LRS.

S temi predpisi se lahko pristojni ministri (člani vlade) pooblaste, da smejo v sporazumu s predsednikom vlade LRS odpraviti ali spremeniti že ustanovljene nazive ali pa uvesti nove nazive v posameznih strokah.

4. člen

Nazivi v posameznih strokah se razporejajo za vsako organizacijsko enoto s sistematizacijo mest za to enoto po naravi, pomenu in važnosti funkcije v državni službi ter po odgovornosti v štiri vrste: v prvo, drugo, tretjo in četrto.

Za organizacijsko enoto se smatra vsak organ državne oblasti ali državne uprave s stvarno in krajevno določeno pristojnostjo in zaključeno notranjo organizacijo, nadalje vsaka državna ustanova, ki ima svoj preračun dohodkov in izdatkov, kakor tudi vsako državno gospodarsko podjetje.

Nazive razporejajo v vrste za vsako stroko predsednik vlade LRS s posebnimi predpisi. V teh predpisih se lahko da možnost drugačnega razporeda nazivov določenih strok za posamezne organizacijske enote.

5. člen

Državnim uslužbencem pripadajo za čas trajanja službe službeni prejemki.

Za prejemke se štejejo:

1. temeljna plača,

2. dodatek po delovnem učinku,
3. funkcijski (položajni) dodatek,
4. posebni osebni dodatek,
5. premijski dodatek,
6. izredna nagrada in
7. dodatek za otroke.

6. člen

Temeljna plača se določa po strokah in nazivih, višina pa po naravi, pomenu in važnosti dela posameznega naziva, in sicer ali v stalnem znesku ali v mejah najmanjšega in največjega zneska ali s poviški po službenih letih.

Pri vseh nazivih, pri katerih se da meriti delovni učinek po količini, se uvede dodatek na temeljno plačo po delovnem učinku.

Za posebno prizadevanje in uspeh v službi, za delo ob posebnih pogojih, za dosežene prihranke v denarju in materialu, za izredna dela, za posebni način dela in podobno se uslužbencem smejo dajati posebni osebni dodatki, premijski dodatki in izredne nagrade.

Natančnejše določbe o prejemkih predpisuje vlada LRS na predlog ministra za finance in ministra za delo s posebno uredbo, s katero lahko odpravlja in spreminja že ustanovljene službene prejemke in uvaja nove oblike prejemkov.

7. člen

Vlada LRS določa po svojem posebnem organu za sistematizacijo glede na ustroj, naloge in pomen organizacijske enote delovna mesta ter ustrezne nazive in položaje v posameznih organizacijskih enotah organov državne uprave LRS ali v posameznih tipih teh enot ter ugotavlja, kako se izvajajo predpisi o sistematizaciji in o prejemkih.

8. člen

Kolikor ni s posebnimi predpisi določeno drugače, izdaja vse odločbe o uslužbenskih razmerjih (o ustanovitvi, poteku in prenehanju) za uslužbenca predsedstva vlade LRS, ministrstev, komitejev, komisij in drugih organov vlade LRS kakor tudi ustanov in podjetij republiškega pomena ter njihovih operativno upravnih vodstev pristojni član vlade, predsednik komiteja ali komisije, generalni sekretar vlade, sekretar vlade LRS za personalno službo ter starešine ustanov vlade LRS; za uslužbenca, katerih nazivi so razporejeni v prvo vrsto, je potrebno soglasje predsednika vlade LRS.

Člani vlade LRS, predsedniki komitejev oziroma komisij vlade LRS, generalni sekretar in sekretar vlade LRS za personalno službo lahko pooblastijo svoje pomočnike, podpredsednike, sekretarje, glavne direktorje, direktorje in upravnike ter druge starešine podrejenih organizacijskih enot, da izdajajo odločbe o uslužbenskih razmerjih za vse uslužbenca, razen za tiste, katerih nazivi so razporejeni v prvo vrsto.

9. člen

Odločbe o uslužbenskih razmerjih uslužbencev okrajnih, mestnih, rajonskih in krajevnih ljudskih odborov ter njihovih podjetij in ustanov izdajajo izvršilni odbori okrajnih ljudskih odborov in ljudskih odborov mest, ki so izvzeta iz okrajev, in sicer:

a) glede uslužbencev prve in druge vrste po 4. členu tega zakona po poprejšnjem sporazumu pristojnega člana vlade oziroma generalnega sekretarja vlade LRS, glede uslužbencev prve vrste pa tudi po poprejšnjem sporazumu predsednika vlade LRS;

b) glede uslužbencev tretje in četrte vrste samostojno.

Glede uslužbencev iz točke b) sme izvršilni odbor pooblastiti predsednika ali tajnika ali poverjenika, da izdajajo odločbe o uslužbenskih razmerjih ter voditelje direktij, uprav, podjetij in ustanov, da izdajo odločbe glede uslužbencev direktij, uprav, podjetij in ustanov, vendar mora pooblaščen pred izdajo odločbe vselej o njeni vsebini predhodno obvestiti izvršilni odbor.

Mestni izvršilni odbor sme glede uslužbencev iz točke b) pooblastiti tudi rajonski ljudski odbor, da izdaja odločbe o uslužbenskih razmerjih.

10. člen

Za uslužbence, ki so zaposleni pri pravosodnih organih, pa niso izvoljeni, izdaja odločbe o uslužbenskih razmerjih minister za pravosodje LRS, in sicer glede uslužbencev prve vrste v sporazumu s predsednikom vlade LRS.

Minister za pravosodje LRS lahko pooblasti svojega pomočnika in predsednike okrožnih sodišč za izdajo odločb o uslužbenskih razmerjih uslužbencev druge, tretje in četrte vrste.

11. člen

Vlada lahko z uredbami predpiše pristojnost za izdajo odločb o uslužbenskih razmerjih za posamezne stroke.

12. člen

Za uslužbence Ljudske skupščine LRS izdaja odločbe o uslužbenskih razmerjih predsednik skupščine, za uslužbence Prezidija Ljudske skupščine LRS pa sekretar Prezidija.

13. člen

Proti odločbi o uslužbenskem razmerju ima uslužbenec pravico pritožbe na neposredni višji organ oziroma starešino, kolikor ni s tem zakonom določeno drugače.

Če je odločbo izdal član vlade, predsednik komiteja oziroma komisije vlade ali generalni sekretar vlade LRS ali sekretar vlade za personalno službo, se uslužbenec lahko pritoži na vlado LRS.

Če je odločbo izdal okrajni (mestni) izvršilni odbor, se uslužbenec lahko pritoži na pristojnega člana vlade oziroma generalnega sekretarja vlade LRS, če pa je bila odločba izdana po poprejšnjem sporazumu predsednika vlade LRS ali pristojnega člana vlade ali generalnega sekretarja vlade LRS (točka a 9. člena), odloča o pritožbi vlada LRS.

Zoper odločbo, ki je bila izdana po pooblastilu (drugi odstavek 8., 9. in 10. člena), se uslužbenec lahko pritoži na starešino oziroma organ, ki je izdal pooblastilo.

Če je odločbo izdal predsednik Ljudske skupščine ali sekretar Prezidija, se uslužbenec lahko pritoži na administrativni odbor Ljudske skupščine oziroma na Predsedstvo Prezidija.

14. člen

Pritožba se vloži v 15 dneh po prejemu odločbe pri organu oziroma starešini, ki je odločbo izdal.

Če smatra organ oziroma starešina, ki je izdal odločbo, da je pritožba očitno utemeljena, ji lahko sam ugotovi. V nasprotnem primeru predloži pritožbo pristojnemu organu s svojim mnenjem.

Če je z odločbo druge stopnje okrnjena kaka zakonita pravica uslužbenca, sme uslužbenec zoper to odločbo vložiti v 30 dneh od dne prejema odločbe tožbo pri okrožnem kot delovnem sodišču. Odločba tega sodišča je dokončna.

15. člen

Da vsestransko spoznajo posledice svoje stroke in se strokovno izpopolnijo, lahko predsednik vlade LRS sporazumno s predsednikom vlade FLRJ pošlje uslužbenca republiške državne uprave, njenih ustanov in podjetij začasno na delo k organom zvezne državne uprave, ustanovam in podjetjem zveznega pomena.

Prav tako lahko predsednik vlade LRS da na razpolago uslužbenca LRS po poprejšnjem sporazumu s predsedniki vlad drugih ljudskih republik začasno na delo v druge republike.

16. člen

Da se strokovni kadri pravilno porazdelijo, lahko predsednik vlade LRS premesti uslužbenca iz ene panoge državne uprave v drugo in od enega ministrstva ali drugega organa vlade, ustanove ali podjetja k drugemu ali od ljudskih odborov, njihovih podjetij in ustanov k ministrstvom ali drugim organom vlade, ustanovam, podjetjem in obratno.

Z dovoljenjem predsednika vlade LRS se lahko državni uslužbenec od katerega koli organa vlade, njene ustanove ali podjetja ali pa od ljudskega odbora, njegovega podjetja ali ustanove začasno — toda največ za mesec dni — dodeli na delo k združenim in množičnim organizacijam, njihovim ustanovam ali podjetjem.

Člani vlade LRS imajo enako pravico premeščanja v okviru iste panoge državne uprave in sicer, če gre za premeščanje uslužbencev od ljudskih odborov ali k ljudskim odborom, v sporazumu z izvršilnimi odbori in v skladu z navodili sekretariata vlade LRS za personalno službo.

Iz razlogov, navedenih v prvem odstavku, lahko predsednik vlade in člani vlade premeščajo uslužbenca ljudskih odborov iz območja enega ljudskega odbora v območje drugega ljudskega odbora, in sicer člani vlade v sporazumu z izvršilnimi odbori in v skladu z navodili sekretariata vlade LRS za personalno službo.

Prav tako lahko okrajni (mestni) izvršilni odbori po medsebojnem sporazumu in z odobritvijo sekretarja vlade LRS za personalno službo premeščajo uslužbenca iz enega območja v drugo.

Da vsestransko spoznajo posledice svoje stroke in se strokovno izpopolnijo, kakor tudi zaradi potrebe službe lahko člani vlade pošiljajo začasno na delo uslužbenca iz ene panoge državne uprave v drugo ali iz območja enega ljudskega odbora v območje drugega po medsebojnem sporazumu oziroma v sporazumu z izvršilnimi odbori.

Enako pravico imajo okrajni (mestni) izvršilni odbori.

Predsednik vlade LRS lahko pooblasti sekretarja vlade LRS za personalno službo, da izdaja v zadevah, za katere je po prvem in drugem odstavku tega člena pristojen predsednik vlade LRS, odločbe glede vseh uslužbencev, razen tistih, katerih nazivi so razporejeni v prvo vrsto.

Zoper odločbo o premešitvi oziroma o začasnem pošiljanju na delo po prejšnjem in po tem členu uslužbenec nima pravice pritožbe.

17. člen

Uslužbenci opravljajo praviloma delo svojega poklica. Izjemoma se smejo uporabiti začasno tudi za drugo delo, in sicer do petnajst dni. Pristojni višji starešina sme ta rok podaljšati do treh mesecev, izjemoma zaradi posebne službene potrebe pa tudi čez ta rok, vendar največ do šestih mesecev.

18. člen

Pri vseh organih in starešinah, ki so pristojni za izdajanje odločb o uslužbenskih razmerjih, vodi organ personalne službe vse personalne posle, določene s tem zakonom.

Da bi se vodila pravilna personalna politika, pregleden razvid uslužbencev in bi bila mogoča njihova pravilna porazdelitev, vodi sekretariat vlade LRS za personalno službo splošno kartoteko za uslužbence predsedstva vlade LRS in splošno kartoteko za vse uslužbence prve in druge vrste vseh ministrstev in drugih organov, ustanov in podjetij vlade LRS, kakor tudi za enake uslužbence vseh ljudskih odborov, njihovih ustanov in podjetij, posamezna ministrstva, planska in kontrolna komisija, komiteji in komisije vlade LRS pa posebno kartoteko za svoje uslužbence kakor tudi za uslužbence prve in druge vrste ustrezne upravne panoge ljudskih odborov.

Za vsakega uslužbenca se mora voditi uslužbenški list.

Natančne določbe o vodstvu kartoteke in o uslužbenskih listih predpiše predsednik vlade LRS.

Za sodnike rednih sodišč kakor tudi za sodne pravnike in administrativno osebje vodi personalne posle ministrstvo za pravosodje LRS.

Organ personalne službe pri ljudskih odborih vodi razvid svojih uslužbencev, vštveši uslužbence ustanov in podjetij v upravi ljudskega odbora.

Sekretariat vlade LRS za personalno službo uravnava delo vseh organov personalne službe v Ljudski republiki Sloveniji ter izdaja potrebna navodila.

Za uslužbence Ljudske skupščine LRS in njenega Prezidija vodita razvid Predsedstvo Ljudske skupščine oziroma njen Prezidij.

Za statistični razvid državnih uslužbencev veljajo posebni predpisi statistične službe.

Tretji del

USTANOVITEV USLUŽBENSKEGA RAZMERJA

19. člen

Za uslužbenca sme biti postavljen samo tisti, ki ima tele pogoje:

1. da je državljan FLRJ;
2. da je izpolnil osemnajst let starosti;

3. da ni prekoračil 50 let starosti, telesno sposobne osebe z izredno usposobljenostjo pa da niso prekoračile 60 let starosti;
4. da je duševno zdrav in telesno sposoben za opravljanje službe;
5. da ima volilno pravico;
6. da mu ni s sodbo odvzeta pravica, imeti državno ali katero koli javno službo, dokler po sodbi traja ta ovira;
7. da mu prejšnja služba ni prenehala z disciplinskim odpustom iz službe za vedno (5. točka 39. člena), ali dokler trajajo ovire iz 4. točke 39. člena tega zakona;
8. da izpolnjuje tudi posebne pogoje, ki so predpisani za stroko, v katero namerava vstopiti.

Izjemoma se sme sprejeti iz važnih razlogov ali če je za to posebna službena potreba, v državno službo tudi oseba, ki še ni osemnajst let stara, vendar ne mlajša od šestnajst let, ali pa oseba, ki je stara nad 50 oziroma 60 let. Če izda odločbo o sprejemu podrejeni starešina, je potrebna za tak sprejem privolitev člana vlade, predsednika komiteja oziroma komisije vlade, generalnega sekretarja vlade LRS ali sekretarja vlade za personalno službo.

V primeru posebne potrebe smejo biti sprejete v državno službo tudi osebe, ki niso državljani FLRJ, po poprejšnjem dovoljenju predsednika vlade LRS.

Kdor je bil prej v državni službi, mora ob ponovnem sprejemu v službo imeti vse pogoje iz tega člena, izvzemši pogoj glede let starosti. Pred ponovnim sprejemom mora personalni organ oziroma uslužbenec, ki pripravlja odločbe o sprejemu v službo, poprej preiskati razloge, zakaj je prenehala prejšnja služba. Za kršitev te dolžnosti je uslužbenec odgovoren disciplinsko in materialno.

Uslužbenec, ki mu je služba prenehala po 2. točki 82. člena tega zakona, se sme ponovno sprejeti v službo najprej po enem letu po prenehanju prejšnje službe.

20. člen

Sprejem v službo se vrši po opravljenem razpisu ali brez razpisa po predpisih, ki veljajo za vsako posamezno stroko.

Z razpisom se lahko določi tudi opravljanje izpita.

Kdor je nastavljen za državnega uslužbenca, se mora zglasiti v službo v desetih dneh od dneva sporočila odločbe o nastavitvi, če mu neposredni starešina tega roka iz opravičenih razlogov ne podaljša. V nasprotnem primeru se šteje, kakor da ni bil nastavljen.

Četrty del

DOLŽNOSTI IN PRAVICE USLUŽBENCEV

21. člen

Po vstopu v službo mora uslužbenec pred svojim starešino opraviti in podpisati prisego. Prisega se glasi: Jaz (rodbinsko in rojstno ime) prisegam pri časti svojega naroda in pri svoji časti, da bom zvesto služil ljudstvu, da se bom držal ustave FLRJ, ustave LRS ter zakonov, da bom varoval in branil ustavni demokratični red Federativne ljudske republike Jugoslavije in Ljudske republike Slovenije in da bom svojo službo vestno opravljaj.

22. člen

Delovni čas uslužbenca je praviloma 8 ur dnevno, uredi pa se s posebnimi predpisi za vsako stroko.

Uslužbenec mora biti v službi ves čas, ki je za to določen.

Kadar zahtevajo koristi službe, sme neposredni starešina (pri ljudskih odborih poverjenik) odrediti, da uslužbenci delajo tudi izven rednega delovnega časa, in jim sme dodeliti tudi druge posle, ki ne spadajo v okvir njihovega rednega dela.

23. člen

Redni prejemki uslužbencev se izplačujejo vnaprej v mesečnih zneskih. Vendar se lahko za posamezne poklice plača in dodatek določita v dnevni zneskih in se izplačujeta tedensko.

S predpisi o delovnih normah se določi način izplačevanja prejemkov za uslužbenca, ki delajo po teh normah.

24. člen

Plača teče od dneva nastopa službe, zvišanje plače pa od prvega dneva prihodnjega meseca po izdaji odločbe o napredovanju.

25. člen

Za službena potovanja izven službenega kraja pripada uslužbencem povračilo stroškov, za premestitev v drug službeni kraj pa povračilo selitvenih stroškov. Isto velja za premestitev na prošnjo uslužbenca.

Natančnejše predpise o potnih in selitvenih stroških izda vlada LRS na predlog ministra za finance.

26. člen

Uslužbenec mora v tednu imeti en dan počitka in to praviloma v nedeljo.

Uslužbencu pripada plačani letni redni dopust, ki ne sme biti krajši od 15 dni in ne daljši od 30 dni. Trajanje rednega dopusta v tem okviru se določi s posebnimi predpisi vlade LRS, čas pa, kdaj naj se dopust porabi, določi neposredni starešina (pri ljudskih odborih poverjenik), ki mora skrbeti, da ne bi zaradi odsotnosti uslužbencev trpel pravičen in redni potek službe.

27. člen

V upravičenih primerih sme neposredni starešina dati uslužbencu plačan izredni dopust za zaseben posel.

Izredni dopust skupaj do 7 dni v enem koledarskem letu se ne računa v redni letni dopust.

Izredni dopust nad 7 dni daje organ oziroma starešina, ki je pristojen za nastavitev uslužbenca, kolikor ni te pravice prinesel na podrejene organe. Uslužbencu se da v tem primeru lahko plačani dopust samo, če je to koristno za službo.

Izredni dopust praviloma ne sme trajati nad mesec dni v letu.

28. člen

Uslužbenec, ki zaradi bolezni ne more priti v službo, sporoči to najpozneje v 24 urah svojemu neposrednemu starešini. Če traja tak izostanek do treh dni, se mora pristojni organ personalne službe prepričati, ali je

izostanek opravičen. Če izostanek iz službe zaradi bolezni traja več kot tri dni, se mora opravičiti z zdravniškim spričevalom zdravnika pristojne ustanove za socialno zavarovanje. Dopust zaradi zdravljenja in okrevanja da uslužbencu pristojni starešina (pri ljudskih odborih poverjenik) na podlagi pismenega mnenja zdravnika pristojne ustanove za socialno zavarovanje.

Peti del

POTEK SLUŽBE

29. člen

Osebe, ki prvič vstopijo v državno službo, pa nimajo strokovne prakse, se sprejmejo v službo kot pripravniki.

Pripravniška služba se določa za posamezne poklice in traja od enega do treh let po predpisih za vsako stroko.

Za nazive, ki so razporejeni v četrto vrsto, ni pripravniške službe.

Natančnejše določbe o pripravniški službi za posamezne nazive se predpišejo s posebnimi predpisi vlade LRS za vsako stroko. S temi predpisi se lahko pooblastijo pristojni člani vlade, da smejo v sporazumu s predsednikom vlade LRS ustanoviti pripravniško službo tudi za druge nazive iz posameznih strok ali pa odpraviti že ustanovljeno pripravniško službo.

30. člen

Med pripravniško službo prejema pripravnik pripravniško plačo. Za ta čas se služba lahko obojestransko odpove samo prvega v mesecu z rokom enega meseca brez pravice odpravnine.

Glede vsega drugega veljajo za pripravnike odločbe tega zakona.

31. člen

Med pripravniško službo mora pripravnik napraviti strokovni izpit po predpisih svoje stroke. Zaradi opravljanja izpita sme pripravniku organ oziroma starešina, ki je pristojen za njegovo nastavitev, podaljšati pripravniško službo največ za pol leta. Po opravljenem izpitu se pripravnik razporedi v stroki po svoji strokovni usposobljenosti in osebni sposobnosti.

Če pripravnik ne napravi izpita, se mu služba odpove ali pa se razporedi v katero drugo službo po svoji strokovni usposobljenosti in osebni sposobnosti.

Natančnejše določbe o strokovnem izpitu ter o ureditvi, načrtu in trajanju tečajev, potrebnih za pridobitev strokovne usposobljenosti izda pristojni član vlade v sporazumu s predsednikom vlade LRS.

32. člen

Pri prehodu iz ene stroke v drugo je potrebno, da uslužbenec v novi stroki prebije najmanj tri mesece in da ob koncu tega roka napravi strokovni izpit iz stroke, v katero prehaja, če je ta izpit predpisan. Ko napravi strokovni izpit, se nastavi v določeni naziv. Do takrat obdrži svojo prejšnjo plačo.

Določba prejšnjega odstavka ne velja za uslužbenca prve vrste in tudi ne za uslužbenca, ki zaradi posebne sposobnosti in službene potrebe preidejo v drugo stroko.

Natančnejše določbe o prehodu v drugo stroko se predpišejo s predpisi za posamezne stroke.

33. člen

Uslužbenec sme biti premeščen oziroma nastavljen v drugo službo po službeni potrebi ali po prošnji.

Če je uslužbenec premeščen oziroma nastavljen v drugo službo po prejšnjem odstavku, mora biti razrešen službe najkasneje v 15 dneh. Na novo službo se mora javiti v 24 urah po razrešitvi, če je premeščen oziroma nameščen v istem kraju, a najpozneje v 3 dneh po razrešitvi od službe, če je premeščen oziroma nameščen v drug kraj.

V ta rok se ne računa čas, potreben za potovanje.

Starešina, ki je izdal odločbo o premestitvi, sme v opravičenih primerih, zlasti pri uslužbencih, ki izročajo blagajno in inventar ali dajejo račune, podaljšati rok iz prednjega odstavka do trideset dni.

Zoper odločbo o premestitvi oziroma o nastavitvi v drugo službo uslužbenec nima pravice pritožbe.

34. člen

Izjemoma se lahko postavi uslužbenec nazaj v neposredno nižji naziv oziroma na neposredno nižjo plačo, če v višjem nazivu oziroma na višji plači ni pokazal potrebne strokovnosti in sposobnosti.

Zoper odločbo o postavitvi nazaj v nižji naziv oziroma na nižjo plačo ima uslužbenec pravico pritožbe, za katero veljajo predpisi 14. člena tega zakona.

Šesti del

A. DISCIPLINSKA ODGOVORNOST USLUZBENCEV

35. člen

Državni uslužbenči, ki pri opravljanju službe ali izven nje prekršijo svojo službeno ali delovno dolžnost (disciplino), ali ki rušijo ugled službe ali uslužbencev, so disciplinsko odgovorni za disciplinske nerednosti ali disciplinske prestopke.

36. člen

Disciplinske nerednosti so manjše kršitve službene in delovne dolžnosti ali ugleda službe in uslužbencev.

37. člen

Disciplinski prestopki so hujše kršitve službene in delovne dolžnosti ali ugleda službe in uslužbencev, ki so predpisane z zakonom ali s kakim drugim pravnim predpisom.

Uslužbenec je odgovoren za disciplinski prestopok ne glede na to, ali ga je storil zavestno ali iz malomarnosti.

38. člen

Za disciplinske prestopke se štejejo zlasti:

1. zloraba službenega položaja ali prekoračenje službenega pooblastila;
2. nemarno ali neredno opravljanje službene in delovne dolžnosti, ki povzroča zavračevanje ali zastoj dela, in tudi vsaka druga malomarnost v službi;

3. vsako početje in dejanje, ki v očeh državljanov očitno ruši avtoriteto in dostojanstvo ljudske oblasti;

4. povzročitev premoženjske škode državi z nemarnim ali nevestnim opravljanjem službene dolžnosti;

5. vsako dejanje oziroma opustitev dejanja z namenom, da bi se oviralo ali onemogočilo pravilno in hitro delovanje državne službe;

6. kršitev uradne tajnosti, lahkomišelnost pri hrambi zaupnih spisov in podatkov;

7. hujše kršitve službene discipline v razmerju uslužbenca do starešine in narobe;

8. hujše kršitve predpisov 8. člena zveznega zakona o državnih uslužbencih;

9. opuščanje ukrepov ali nezadostno ukrepanje za zaščito varnosti zaupanih stvari in oseb;

10. sprejemanje daril ali drugih ugodnosti v zvezi s službo;

11. prilastitev državnega ali zaupanega premoženja pri opravljanju službene dolžnosti;

12. uporaba denarja, vrednostnih papirjev ali stvari, ki so uslužbencu zaupane po službeni dolžnosti, za sebe ali njih dajanje v uporabo drugim;

13. oškodovanje državnega premoženja s sklepanjem neugodnih pogodb ali poslov;

14. prekršitev zakona pri opravljanju službene dolžnosti z namenom, da se določeni osebi koristi ali škoduje;

15. nemoralno vedenje v službi ali izven nje;

16. neupoštevanje ukazov starešin, zlasti odrekanje poslušnosti;

17. zlohотно kritiziranje odredb in ravnanja oblasti in starešin z namenom, da bi se rušila red in disciplina;

18. pijančevanje sploh, zlasti pa v službi ali pa neposredno pred njenim začetkom;

19. pogosti neopravičeni izostanki ali zamujanje službe;

20. potrata službenega materiala;

21. zaporedno ponavljanje disciplinskih nerednosti;

22. sprejem položaja ali ukvarjanje s posli, ki so v nasprotju z dostojanstvom uslužbenkega stanu ali ki bi uslužbenca ovirali pri opravljanju njegovih stalnih službenih dolžnosti;

23. če uslužbenec samovoljno zapusti službo (delo) ali če se po preteku rednega dopusta, bolezenskega dopusta ali odsotnosti, po preteku roka, v katerem bi se moral zglasiti v službi ob premestitvi ali nastavitvi v novo službo ali ob dodelitvi na delo, ne zglesi v službo v desetih dneh.

Če pomeni dejanje iz prednjega odstavka hkrati tudi kaznivo dejanje, pošlje disciplinsko sodišče pristojnemu javnemu tožilcu kazensko ovadbo za uvedbo kazenskega postopka.

39. člen

Kazni za disciplinske nerednosti so:

1. pismeni opomin,

2. pismeni ukor,

3. pismeni strogi javni ukor,

4. denarna kazen za vsak posamezen primer v znesku največ 10% čistih enomesečnih službenih prejemkov, vendar skupna vsota teh kazni v enem mesecu ne sme presežati 20% prejemkov uslužbenca.

Pri izrekanju kazni po 4. točki tega člena dodatek na otroke ni podvržen nikakršnemu odbitku.

Kazni iz 3. in 4. točke tega člena se vpisujejo v uslužbenški list.

40. člen

Kazni za disciplinske prestopke so:

1. prepoved napredovanja v plači oziroma nazivu oziroma v višji stopnji v nazivu za šest mesecev do enega leta;

2. znižanje prejemkov za tri mesece do enega leta, vendar za vsak posamezni mesec ne sme biti večje kakor 20% enomesečnih čistih prejemkov;

3. postavitve nazaj na neposredno nižjo plačo oziroma v neposredno nižji naziv za šest mesecev do treh let;

4. odpust iz službe s prepovedjo vrnitve v službo za eno do treh let;

5. odpust iz službe za vedno.

Pri izrekanju kazni iz 2. točke tega člena ni dodatek za otroke podvržen nobenemu odbitku.

Za eden disciplinski prestopki je lahko uslužbenec kaznovan samo z eno kaznijo po točkah 1. in 5.

41. člen

Pregon disciplinskih nerednosti zastara v šestih mesecih, ko so bile storjene.

Pregon disciplinskih prestopkov zastara v dveh letih od dneva storjenega dejanja, kolikor nima dejanje za posledico kazenske odgovornosti; v tem primeru zastara disciplinski prestopki v istem času, v katerem zastara tudi kaznivo dejanje.

Glede prekinitve zastaranja iz drugega odstavka veljajo smiselno načela splošnega dela kazenskega zakonika.

42. člen

Pravnomočno izrečena disciplinska kazen se posameznemu uslužbencu lahko omili ali pa se mu deloma ali popolnoma odpusti. Če se disciplinska kazen popolnoma odpusti, se šteje, kakor da uslužbenec sploh ni bil obsojen.

Pravico omilitve oziroma odpustitve kazni po prednjem odstavku ima predsednik vlade LRS iz lastne pobude ali po soglasnem predlogu sekretarja vlade LRS za personalno službo in pristojnega člana vlade oziroma predsednika komiteja, generalnega sekretarja ali starešine ustanove vlade LRS.

43. člen

Vlada LRS lahko z uredbo predpiše popolno odpustitev za določene vrste disciplinskih kršitev oziroma popolno odpustitev izvršitve pravnomočno izrečenih disciplinskih kazni.

44. člen

Kazni za disciplinske nerednosti izreka starešina, ki je pristojen za nastavitve, ali starešina, ki ga ta za to pooblasti.

Kazni za disciplinske nerednosti uslužbencev Vrhovnega sodišča LRS izreka predsednik sodišča.

45. člen

Proti odločbi o kazni za disciplinsko nerednost se uslužbenec lahko pritoži v osmih dneh od dneva, ko mu je bila odločba vročena; tako pritožbo smejo vložiti tudi sindikalne organizacije.

Pritožba se izroči starešini, ki je odločbo o kazni izdal.

46. člen

Praviloma odloča o pritožbi proti odločbi nižjega starešine neposredni višji starešina.

O pritožbi proti odločbi o kazni, ki jo je izdal član vlade, predsednik komiteja oziroma komisije, generalni sekretar vlade ali pa sekretar vlade LRS za personalno službo, odloči vlada LRS.

O pritožbi proti odločbi o kazni, ki jo je izdal starešina druge ustanove vlade (ustanove predsedstva vlade LRS), odloči generalni sekretar vlade LRS.

O pritožbi proti odločbi o kazni, ki jo je izdal predsednik Vrhovnega sodišča LRS, odloči minister za pravosodje LRS.

47. člen

Pristojni starešine za kaznovanje disciplinskih nerednosti uslužbencev okrajnih (mestnih) ljudskih odborov so predsedniki njihovih izvršilnih odborov, ki lahko to pravico prenesejo na tajnike ali poverjenike, uslužbencev krajevnih (rajonskih) ljudskih odborov pa predsedniki ali po njihovem pooblastilu tajniki. Pritožbe rešuje izvršilni odbor, pri krajevnih ljudskih odborih, ki nimajo svojega izvršilnega odbora, pa ljudski odbor kot celota. Za te pritožbe veljajo smiselno predpisi 45. člena.

48. člen

Pristojni starešina za kaznovanje disciplinskih nerednosti uslužbencev Ljudske skupščine LRS oziroma njenega Prezidija je tajnik skupščine oziroma sekretar Prezidija. O pritožbah odloča administrativni odbor ljudske skupščine oziroma predsedstvo Prezidija.

Tudi za te pritožbe veljajo smiselno predpisi 45. člena.

49. člen

Uslužbenec ne sme biti kaznovan, dokler ni bil zaslišan.

Izvršitev kazni za disciplinsko nerednost zastara v treh mesecih od dne, ko je odločba o kazni postala pravno močna.

50. člen

Kazni za disciplinske prestopke izrekajo posebna disciplinska sodišča po poprejšnjem disciplinskem postopku. Disciplinska sodišča so prve in druge stopnje.

51. člen

Za uslužbence predsedstva vlade LRS, ministrstev in drugih organov in ustanov vlade ter glavnih direktij in direktij (uprav) so disciplinska sodišča prve stopnje pri teh organih.

Za sorodna ministrstva in druge sorodne organe in ustanove vlade LRS ter za njihove podrejene organizacijske enote se lahko ustanovi skupno disciplinsko sodišče pri enem od teh organov oziroma pri eni od teh organizacijskih enot.

Ministrstva in drugi organi in ustanove vlade LRS lahko ustanovijo posebna ali skupna sodišča prve stopnje pri svojih podrejenih organizacijskih enotah.

Disciplinska sodišča pri ministrstvih in drugih organih in ustanovah vlade LRS so hkrati disciplinska sodišča druge stopnje za pritožbe proti sodbam in odločbam disciplinskih sodišč pri glavnih direkcijah, direkcijah (upravah), kakor tudi za pritožbe proti sodbam in odločbam disciplinskih sodišč, ustanovljenih po tretjem odstavku tega člena.

Pri vladi LRS je višje disciplinsko sodišče, ki odloča o pritožbah zoper sodbe in odločbe disciplinskih sodišč prve stopnje pri predsedstvu vlade LRS, ministrstvih in drugih organih in ustanovah vlade LRS. Drugostopno disciplinsko sodišče za reševanje pritožb proti sodbam in odločbam skupnega disciplinskega sodišča, ustanovljenega po tretjem odstavku tega člena, se določi po prednjih odstavkih.

52. člen

Za uslužbence okrajnih (mestnih) in krajevnih ljudskih odborov, njihovih ustanov in podjetij se ustanovijo disciplinska sodišča pri okrajnih (mestnih) izvršilnih odborih.

Za uslužbence rajonskih ljudskih odborov, njihovih ustanov in podjetij se ustanovijo disciplinska sodišča pri rajonskih izvršilnih odborih.

O pritožbah proti sodbam in odločbam disciplinskih sodišč pri okrajnih (mestnih) in rajonskih ljudskih odborih odloča višje disciplinsko sodišče pri vladi LRS.

53. člen

Za uslužbence okrožnih in okrajnih sodišč se ustanove disciplinska sodišča prve stopnje pri okrožnih sodiščih za področja okrožnih sodišč.

Za uslužbence vrhovnega sodišča je disciplinsko sodišče prve stopnje pri ministrstvu za pravosodje LRS.

Disciplinsko sodišče pri ministrstvu za pravosodje je hkrati disciplinsko sodišče druge stopnje za pritožbe proti sodbam in odločbam disciplinskih sodišč pri okrožnih sodiščih.

Minister za pravosodje lahko ustanovi za uslužbence vrhovnega sodišča disciplinsko sodišče pri tem sodišču, vendar samo kot disciplinsko sodišče prve stopnje.

Dočim je v primeru iz drugega odstavka tega člena disciplinsko sodišče druge stopnje višje disciplinsko sodišče pri vladi LRS, je v prednjem primeru disciplinsko sodišče druge stopnje disciplinsko sodišče pri ministrstvu za pravosodje LRS.

Za disciplinsko odgovornost sodnikov ljudskih sodišč veljajo posebni predpisi.

54. člen

Za uslužbence Ljudske skupščine LRS in njenega Prezidija se ustanovi skupno disciplinsko sodišče prve stopnje pri Prezidiju Ljudske skupščine LRS.

O pritožbah proti sodbam in odločbam tega disciplinskega sodišča odloča skupno disciplinsko sodišče druge stopnje pri Prezidiju Ljudske skupščine LRS.

55. člen

Višje disciplinsko sodišče pri vladi LRS oziroma vsako drugostopno disciplinsko sodišče lahko izjemoma zahteva od vsakega podrejenega disciplinskega sodišča posamezne disciplinske zadeve in jih samo obravnava; lahko pa iz važnih razlogov odstopi posamezno disciplinsko zadevo v pristojnost kateremu koli disciplinskemu sodišču, za katero je sodišče, ki zadevo odstopa, drugostopno disciplinsko sodišče.

Če višje disciplinsko sodišče pri vladi LRS oziroma drugostopno disciplinsko sodišče prevzame disciplinsko zadevo, odloči o njej na prvi in zadnji stopnji.

56. člen

Vsako disciplinsko sodišče je sestavljeno iz predsednika in dveh članov ter enakega števila namestnikov.

57. člen

Predsednika in enega člana ter njuna namestnika imenuje pristojni član vlade, predsednik komiteja oziroma komisije, generalni sekretar vlade, sekretar vlade LRS za personalno službo ali starešina ustanove vlade LRS oziroma glavni direktor ali direktor (upravnik) za sodišča, ki se ustanovijo po prvem odstavku 51. člena.

Predsednik in en član ter njuna namestnika za skupno disciplinsko sodišče po drugem odstavku 51. člena tega zakona se imenujejo v sporazumu med prizadetimi organi.

Predsednika in enega člana višjega disciplinskega sodišča pri vladi LRS ter njuna namestnika imenuje predsednik vlade LRS.

Predsednika in enega člana disciplinskega sodišča za uslužbence ljudskih odborov ter njuna namestnika imenuje pristojni ljudski odbor na svojem zasedanju, in sicer enega člana in njegovega namestnika izmed odbornikov, drugega člana in njegovega namestnika pa izmed svojih uslužbencev.

Predsednika in enega člana disciplinskega sodišča ter njuna namestnika po prvem odstavku 53. člena imenuje predsednik okrožnega sodišča, po četrtem odstavku istega člena pa minister za pravosodje v sporazumu s predsednikom Vrhovnega sodišča LRS.

Predsednika in enega člana ter njuna namestnika obeh disciplinskih sodišč po 54. členu imenujeta sporazumno predsednik Ljudske skupščine LRS in sekretar njenega Prezidija.

Drugega člana in njegovega namestnika delegira v vsako disciplinsko sodišče sindikalna organizacija.

58. člen

Funkcija predsednika in članov disciplinskega sodišča ter njihovih namestnikov traja eno leto.

Predsednik in člani disciplinskega sodišča so pri opravljanju svoje dolžnosti neodvisni in sodijo po zakonu.

Predsednik in člani disciplinskega sodišča ter njihovi namestniki pri-sežejo ob nastopu službe po predpisih, ki veljajo za sodnike rednih sodišč.

59. člen

Organ, ki imenuje člane disciplinskega sodišča, imenuje pri vsakem disciplinskem sodišču enega ali več disciplinskih tožilcev. V primeru, da je

pri disciplinskem sodišču imenovanih več disciplinskih tožilcev, odredi starešina organizacijske enote, pri kateri je disciplinsko sodišče, za vsak posamezen primer, kateri od disciplinskih tožilcev bo zastopal obtožbo.

Ti organi oziroma starešine lahko prenesejo to pooblastilo na svoje pomočnike, podpredsednike, sekretarje ali na druge neposredno podrejene starešine.

Disciplinskega tožilca pri skupnem disciplinskem sodišču, ustanovljenem po 51. členu tega zakona, določijo prizadeti organi sporazumno.

Funkcija disciplinskega tožilca traja eno leto.

60. člen

Če je uslužbenec, ki je storil kak disciplinski prestop, premeščen ali nastavljen na drugo službo, ostane zanj pristojno disciplinsko sodišče tiste organizacijske enote, ki ji je pripadal do premestitve oziroma do nastavitve v drugo službo.

Če so sostorilci disciplinskega prestopka uslužbenci raznih organizacijskih enot, je za vse obdolžene uslužbenca pristojno tisto disciplinsko sodišče, ki je po stopnji najvišje, če gre za sodišča enake stopnje, pa tisto disciplinsko sodišče, ki prvo začne postopek ali ki je delegirano.

Če stori uslužbenec kake organizacijske enote disciplinski prestop v drugi organizacijski enoti, je pristojno disciplinsko sodišče tiste organizacijske enote, ki ji uslužbenec pripada.

Če je uslužbenec ene organizacijske enote dodeljen na delo v drugo organizacijsko enoto in stori v tej enoti disciplinski prestop, je pristojno disciplinsko sodišče pri tej drugi organizacijski enoti. Če se urad, ustanova ali podjetje ukinc, je za uslužbenca, ki je storil kak disciplinski prestop, pristojno disciplinsko sodišče tiste organizacijske enote, ki je takega uslužbenca prevzela.

Zoper uslužbenca se zaradi prestopka, ki ga je storil, dokler je bil v službi, vodi disciplinski postopek tudi po prenehanju službe. Pravnomočna sodba se vpiše v uslužbenški list obsojenega uslužbenca.

61. člen

V sporih o pristojnosti med podrejenimi prvostopnimi disciplinskimi sodišči odloča drugostopno disciplinsko sodišče oziroma višje disciplinsko sodišče pri vladi LRS.

62. člen

Obdolženi uslužbenec ima pravico prisostvovati razpravi in si izbrati zagovornika.

63. člen

Disciplinski postopek začne disciplinski tožilec na podlagi pismenega in obrazloženega predloga pristojnega starešine, javnega tožilca ali organa splošne državne kontrole. Uvedbo disciplinskega postopka lahko predlaga tudi sekretar vlade LRS za personalno službo.

Ko disciplinsko sodišče sklepa o teh zadevah, odloči, da se zoper uslužbenca začne disciplinska preiskava ali da se zoper njega vloži disciplinska obtožnica ali da ni razloga za disciplinski postopek.

64. člen

Če disciplinsko sodišče odloči, da se zoper uslužbenca začne disciplinska preiskava, odredi preiskovalca, ki preiskuje v skladu s predpisi kazenskega postopka. Zoper odločbo o začetku disciplinske preiskave ni pritožbe.

Če sodišče ugotovi, da predstavlja obdolženčevo dejanje tudi kaznivo dejanje, pošlje vse spise pristojnemu javnemu tožilcu, obvesti o tem uslužbenčevega neposrednega starešino in nato odloči, ali naj se zoper uslužbenca nadaljuje disciplinski postopek vzporedno s kazenskim ali pa naj se odloži do dokončne odločbe rednega sodišča.

Ko disciplinski preiskovalec konča preiskavo, pošlje vse spise disciplinskemu sodišču; to izda odločbo, da se zoper uslužbenca lahko vložijo obtožnica ali da ni razloga za nadaljnji disciplinski postopek.

Če disciplinsko sodišče odloči, da se zoper uslužbenca vložijo obtožnica, pošlje vse spise disciplinskemu tožilcu zaradi vložitve obtožnice. Zoper odločbo, s katero se odredi razprava, ni pritožbe.

Kadar disciplinsko sodišče odloči, da ni razloga za disciplinski postopek, pošlje odločbo o tem neposrednemu starešini in pristojnemu disciplinskemu tožilcu.

65. člen

Razprava pri disciplinskem sodišču prve stopnje je ustna in javna razen v primerih, kadar službene ali državne koristi ali kakšni drugi opravičeni razlogi zahtevajo, da se razprava razglasi za tajno.

Ali naj bo pri disciplinskem sodišču druge stopnje ali pri višjem disciplinskem sodišču razprava ustna ali javna, o tem odloči sodišče samo po naravi vsakega posameznega primera.

66. člen

Obtoženec se s sodbo disciplinskega sodišča ali spozna za krivega in kaznuje za disciplinski prestop ali oprosti odgovornosti.

Če disciplinsko sodišče ugotovi, da uslužbenčevo dejanje predstavlja nerednost, ga kaznuje za to dejanje.

S sodbo se uslužbenec obsodi tudi na plačilo stroškov disciplinskega postopka. Če je oproščen odgovornosti, trpi stroške država.

67. člen

Zoper odločbe in sodbe disciplinskega sodišča prve stopnje se lahko uslužbenec in disciplinski tožilec, kolikor ni s tem zakonom drugače določeno, pritožita na pristojno disciplinsko sodišče druge stopnje v petnajstih dneh od dneva prejema sodbe oziroma odločbe.

Pritožbe iz prednjega odstavka smejo vložiti tudi sindikalne organizacije.

68. člen

Pravnomočne sodbe se pošljejo pristojnemu starešini kaznovanega uslužbenca, da jih izvrši in vpiše v uslužbenski list.

Izvršitev disciplinske kazni za disciplinske prekrške zastara v dveh letih od dne pravnomočnosti sodbe.

Glede prekinitve zastaranja izvršitve disciplinskih kazni veljajo splošna načela splošnega dela kazenskega zakonika.

69. člen

Poleg javnega tožilca ima pravico uveljaviti zahtevo za varstvo zakonitosti tudi sekretar vlade LRS za personalno službo.

O zahtevi za varstvo zakonitosti zoper vse pravnomočne odločbe disciplinskih sodišč odloča:

1. drugostopno disciplinsko sodišče — če se vloži zahteva za varstvo zakonitosti zoper pravnomočno odločbo disciplinskega sodišča prve stopnje;

2. višje disciplinsko sodišče pri vladi LRS — če se zahteva za varstvo zakonitosti vloži zoper pravnomočno odločbo katerega koli drugostopnega disciplinskega sodišča;

3. vlada LRS — če gre za pravnomočno odločbo višjega disciplinskega sodišča pri vladi LRS.

Zahteva za varstvo zakonitosti se lahko uveljavi v šestih mesecih od dneva, ko je postala odločba pravnomočna.

70. člen

Disciplinski tožilec in obsojeni uslužbenec zahtevata lahko zoper pravnomočno sodbo obnovo disciplinskega postopka s pogoji iz sodnega kazenskega postopka.

Obnovo smejo zahtevati tudi sindikalne organizacije, starešina, ki je pristojen za nastavitvev, kakor tudi sekretar vlade LRS za personalno službo.

71. člen

Za disciplinski postopek se, kolikor ni s tem zakonom drugače določeno, smiselno uporabljajo načela sodnega kazenskega postopka.

Vse zadeve v disciplinskem postopku so nujne.

V disciplinskem postopku se ne plača taksa.

72. člen

Vlada LRS lahko z uredbo predpiše posebne določbe o disciplinski odgovornosti uslužbencev posameznih strok, nazivov ali panog državne uprave.

B. MATERIALNA ODGOVORNOST USLUŽBENCEV

73. člen

Uslužbenec, ki pri opravljanju svoje službe stori državi materialno škodo, je zanjo osebno odgovoren po načelih civilnega prava.

74. člen

Če je uslužbenec v zvezi z disciplinskim prestopkom storil državi materialno škodo, ga lahko obsodi disciplinsko sodišče v svoji sodbi tudi na povračilo škode.

Zoper sodbo disciplinskega sodišča o povračilu škode se lahko uslužbenec pritoži na drugostopno disciplinsko sodišče, zoper sodbe tega sodišča pa lahko vloži v tridesetih dneh tožbo pri pristojnem okrožnem kot delovnem sodišču.

Če se višina škode ne da takoj ugotoviti, ali če bi se z razpravo o škodi oviral hiter potek disciplinskega postopka, dovrši disciplinsko sodišče postop-

pek o disciplinskem kaznivem dejanju in pošlje zadevo pristojnemu starešini v nadaljnji postopek zaradi povračila škode.

75. člen

Odločbo o povračilu škode izda za nastavitev pristojni starešina, glede uslužbenca ljudskega odbora pa izvršilni odbor.

Če škoda ne presega 5.000 dinarjev, smejo za nastavitev pristojni starešine prenesti pravico izdajanja takih odločb na podrejene starešine, izvršilni odbor ljudskega odbora pa na svoje poverjenike oziroma tajnika.

Proti odločbi o povračilu škode se lahko uslužbenec pritoži v 15 dneh pri neposrednem višjem starešini, oziroma uslužbenec ljudskega odbora pri neposrednem višjem organu državne uprave. Če izda odločbo član vlade, predsednik komiteja oziroma komisije, generalni sekretar ali sekretar vlade LRS za personalno službo, se uslužbenec lahko pritoži na vlado LRS.

Iz opravičenih razlogov je lahko uslužbenec oproščen povračila škode bodisi v celoti ali delno.

Odločbo o tem izda pristojni član vlade, predsednik komiteja oziroma komisije, generalni sekretar vlade ali sekretar vlade LRS za personalno službo, ali starešina ustanove vlade LRS, ki pa lahko pooblastijo svoje pomočnike, podpredsednike, sekretarje in starešine podrejenih organizacijskih enot za izdajanje odločb o škodah, ki ne presegajo 1.000 dinarjev.

Za uslužbenca ljudskih odborov izda odločbo o oprostitvi o povračilu škode okrajni (mestni) izvršilni odbor, o oprostitvi povračila 5.000 dinarjev ne presegajoče škode pa pristojni poverjenik oziroma tajnik okrajnega (mestnega) izvršilnega odbora.

Odločbo o povračilu škode ter o oprostitvi povračila škode izdajo za uslužbenca Ljudske skupščine LRS oziroma njenega Prezidija predsednik ali tajnik ljudske skupščine oziroma sekretar Prezidija oziroma starešina, ki ga ta za to pooblasti. Proti odločbi o povračilu škode ima uslužbenec pravico pritožbe po tretjem odstavku tega člena na administrativni odbor ljudske skupščine oziroma na predsedstvo njenega Prezidija.

Proti drugostopni odločbi o odškodnini je mogoča tožba na pristojno okrožno kot delovno sodišče, in sicer v 30 dneh po prejemu odločbe.

76. člen

V predpisih za posamezne stroke so lahko posebne odločbe o materialni odgovornosti uslužbencev teh strok nasproti državi.

Sedmi del

ODSTRANITEV USLUŽBENCA IZ SLUŽBE

77. člen

Uslužbenec se mora odstraniti iz službe (suspendirati), ako je v priporu, v preiskovalnem zaporu ali je obtožen zaradi hujšega kaznivega dejanja.

Odločbo o odstranitvi iz službe izda uslužbenčev starešina oziroma organ, ki je pristojen za nastavitev uslužbenca.

Za uslužbenca ljudskega odbora izda odločbo pristojni poverjenik.

Zoper odločbo uslužbenec nima pravice pritožbe.

Pred dokončno odločbo sodišča oziroma državnega organa pristojni starešina ne sme preklicati odstranitve iz službe, po izdaji te odločbe pa jo sme podaljšati, če so še nadalje podani razlogi zanjo po naslednjem členu tega zakona.

78. člen

Uslužbenec se sme odstraniti iz službe, če je zoper njega uveden kazenski ali disciplinski postopek ali če je njegov službeni prestop tak, da bi škodoval službenim koristim, če bi še nadalje ostal v službi.

Odločbo o odstranitvi izda neposredni starešina ali pristojni kontrolni organ, ki morata to odločbo poslati takoj starešini oziroma organu, pristojnemu za nastavitev uslužbenca. Ta starešina oziroma organ potrdi ali razveljavi odločbo o odstranitvi iz službe. Zoper to odločbo se lahko disciplinski tožilec, kontrolni organ in uslužbenec pritožijo na pristojno disciplinsko sodišče prve stopnje, in sicer v osmih dneh po prejemu odločbe. Odločba sodišča o tej pritožbi je dokončna.

Za uslužbenca ljudskih odborov izda odločbo o odstranitvi izvršilni odbor, kolikor gre za uslužbenca prve vrste, v drugih primerih pa pristojni poverjenik. Za uslužbenca krajevnih ljudskih odborov, ki nimajo izvršilnega odbora, izdaja odločbo o odstranitvi predsednik in tajnik skupaj. Tudi za odločbo po tem odstavku veljata zadnja dva stavka drugega odstavka tega člena.

79. člen

Za čas odstranitve iz službe po 77. in 78. členu tega zakona se uslužbencu, začeni s prvim prihodnjega meseca, potem ko je bila izdana odločba o odstranitvi iz službe, dalje izplačuje tretjina čistih prejemkov. Če mora suspendirani uslužbenec vzdrževati družino, se mu izplačuje polovica čistih prejemkov in dodatek za otroke.

O prenehanju odstranitve po 77. in 78. členu tega zakona se mora izdati odločba, izplačevanje polnih prejemkov pa teče od dneva po izdaji te odločbe, ko uslužbenec nastopi službo.

Uslužbencu se vrnejo odtegnjeni prejemki po prenehanju suspenzije: če je s pravnomočno odločbo sodišča oproščen oziroma če je z odločbo pristojnega državnega organa izpuščen iz pripora ali preiskovalnega zapora ali če je zoper njega ustavljeno kazensko postopanje, kakor tudi v primeru, če disciplinsko sodišče, ko odloči o pritožbi v smislu drugega odstavka 78. člena, izda odločbo, s katero razveljavi odločbo o odstranitvi iz službe.

Dokler uslužbenec prestaja kazni odvzema prostosti, mu ne pripadajo prejemki.

Kolikor ni s posebnimi predpisi drugače določeno, veljajo glede odstranitve sodnikov iz službe določbe tega zakona.

Osmi del

PRENEHANJE USLUŽBENSKEGA RAZMERJA

80. člen

Uslužbenec in država lahko razdereta določeno uslužbenko razmerje po poprejšnji odpovedi, ki jo spozna za opravičeno personalna komisija (43 a člen zveznega zakona o državnih uslužbencih).

Če odpove država, opravi odpoved starešina oziroma organ, pristojen za nastavitvev, na lasno pobudo ali na predlog neposrednega starešine. Odpovedati je mogoče samo prvega v mesecu.

81. člen

Če odpove uslužbenko razmerje uslužbenec, ga pristojni starešina oziroma organ, pristojen za nastavitvev, na njegovo prošnjo lahko odveže službe tudi pred potekom odpovednega roka, če to dovoljuje službena korist. V tem primeru tečejo uslužbencu prejemki do konca meseca, v katerem je odvezan službe.

Če odpove uslužbenko razmerje država, lahko starešina oziroma organ, pristojen za nastavitvev, prav tako razreši uslužbenca službe, če je to v korist službi, pred potekom odpovednega roka, vendar pripadajo uslužbencu prejemki do konca roka.

Uslužbenec ljudskih odborov lahko razrešuje službe pristojni poverjeniki izvršilnega odbora razen uslužbencev prve vrste, ki jih razrešuje izvršilni odbor.

Uslužbenec ne more odpovedati službe, če je v disciplinski preiskavi ali v materialni obvezi nasproti državi. Dokler je uslužbenec na dopustu zaradi bolezni oziroma zaradi zdravljenja in okrevanja (28. člen tega zakona), se mu ne sme odpovedati služba.

82. člen

Po samem zakonu preneha služba:

1. kadar uslužbenec izgubi državljanstvo ali volilno pravico;
2. kadar je dal lažne podatke ob vstopu v državno službo;
3. kadar je s sodno sodbo obsojen na kazen odvzema prostosti, daljšo od šest mesecev;
4. če po dvanajstih mesecih nepretrganega bolezenskega dopusta spozna zdravniška komisija uslužbenca za nesposobnega za službo najmanj še za nadaljnjih dvanajst mesecev, kolikor se ta rok z dovoljenjem ministra za delo LRS ne podaljša še za določen čas;
5. kadar postane telesno ali duševno nesposoben za opravljanje službe;
6. kadar doseže starostno mejo, določeno s predpisi njegove stroke;
7. če je poklican na odslužitev obveznega vojaškega roka v kadru.

Če preneha služba po 1., 2., 3. in 7. točki, nima uslužbenec pravice do odpravnine, v drugih primerih prenehanja pa ima uslužbenec pravico do odpravnine, kolikor nima pogojev za pokojnino.

Za višino odpravnine in določitev časa, ki se šteje za odpravnino, veljajo smiselno predpisi prvega in drugega odstavka 44. člena in 44. a člena zveznega zakona o državnih uslužbencih s tem, da se razen časa, navedenega v 44. a členu, šteje v čas dejanske državne službe po 43. in 44. členu navedenega zakona tudi čas, ki so ga državni uslužbenci do konca vojne prebili po prisilni izselitvi izven Slovenije, če se s svojim vedenjem niso pregrešili zoper narodnoosvobodilno gibanje.

83. člen

Po sodbi rednega sodišča preneha služba, če je uslužbenec obsojen na kazen, ki ima za posledico izgubo državne službe ali če je sama kazen izguba državne službe.

Po sodbi disciplinskega sodišča preneha služba, če je uslužbenec obsojen na kazen izgube službe, ki je določena v 4. in 5. točki 40. člena tega zakona.

84. člen

Če preneha služba zaradi izgube volilne pravice, se uslužbenec lahko ponovno sprejme v službo, če se mu vrne volilna pravica.

Če preneha služba po 7. točki 82. člena tega zakona, se uslužbenec po odslužitvi obveznega vojaškega roka lahko ponovno sprejme v prejšnjo službo.

85. člen

Za vsako prenehanje službe na kateri koli podlagi mora pristojni starešina oziroma organ izdati odločbo, v kateri se mora poleg drugega ugotoviti tudi dan prenehanja službe. Odločbo mora izdati še isti mesec, v katerem je nastala podlaga oziroma razlog za prenehanje službe, najpozneje pa v enem mesecu po tem, ko je nastala podlaga oziroma razlog.

V primeru odpovedi nastopi prenehanje službe s potekom zadnjega dne odpovednega roka, če je bil uslužbenec v službi do konca tega roka:

Prenehanje službe po 82. členu nastopi: po 1. točki z dnem izgube državljanstva oziroma volilne pravice; po 3. točki z dnem pravnomočnosti sodbe sodišča; v drugih primerih iz 82. člena pa z dnem izdaje odločbe o prenehanju službe.

Prenehanje službe po sodbi rednega ali disciplinskega sodišča nastopi z dnem pravnomočnosti sodbe. Zoper odločbo pristojnega starešine oziroma organa, s katero se ugotovi to prenehanje, uslužbenec nima pravice pritožbe.

Uslužbenec ne sme po prenehanju službe sam zapustiti službe, ampak mora biti pristojno razrešen. Če preneha njegova služba po sodbi rednega ali disciplinskega sodišča, je treba razrešiti uslužbenca takoj, ko prispe sporočilo o pravnomočnosti sodbe. Če uslužbenec ni v službi in ni mogoče, da bi bil po redni poti razrešen, se šteje za dan razrešitve dan, ko prispe k njegovemu neposrednemu starešini sporočilo o prenehanju službe. Če preneha služba po 1. točki 82. člena tega zakona, se šteje za dan razrešitve dan, ko je uslužbenec izgubil državljanstvo ali volilno pravico. Če se odločba o prenehanju službe ne izda v roku iz prvega odstavka tega člena, se šteje za dan razrešitve zadnji dan tega roka. Starešina, ki je izdal odločbo o prenehanju službe, sme iz opravičenih razlogov, zlasti pri uslužbencih, ki izročajo blagajno in inventar ali dajejo račune, podaljšati rok za razrešitev še za mesec dni.

Razen v primeru drugega odstavka 81. člena tega zakona ima uslužbenec pravico do prejemkov do konca meseca, v katerem je razrešen ali v katerem se šteje, da je razrešen oziroma v katerem je umrl.

Uslužbenecem, ki so nepretrgoma zaposleni najmanj dva meseca v državni službi, pa so poklicani na odslužitev rednega vojaškega roka, se izplačajo redni prejemki tudi za naslednjih 30 dni, računajoč od dneva razrešitve in sicer v znesku, katerega so prejeli za pretekli mesec. Kolikor so prejemke že prejeli, se jim vračunajo v ta znesek.

86. člen

Če se odpravi naziv, ki ga ima uslužbenec ali organizacijska enota, v kateri služi, sme starešina višje organizacijske enote oziroma starešina,

pristojen za nastavitvev, uslužbenca razporediti v drug ustrezen naziv oziroma nastaviti ga v drugo organizacijsko enoto glede na njegovo strokovno izobrazbo in sposobnost ali pa mu sme odpovedati službo po predpisih tega zakona.

Za uslužbenca ljudskih odborov je pristojni starešina po prednjem odstavku izvršilni odbor.

PREHODNE IN KONČNE ODLOČBE

87. člen

Vlada LRS odredi s posebnimi predpisi položaj predsednikov in članov komitejev in komisij pri vladi LRS za izvajanje gospodarskih, kulturnih in drugih nalog Ljudske republike Slovenije.

88. člen

Do izdaje posebnih predpisov o disciplinski in materialni odgovornosti delavcev, zaposlenih v državnih uradih in ustanovah, se uporabljajo zanje smiselno predpisi zveznega zakona o državnih uslužbencih in tega zakona o disciplinski in materialni odgovornosti uslužbencev.

89. člen

Določbe 6. in 7. točke 19. člena tega zakona veljajo samo tedaj, če gre za sodbe, ki so jih izdala ljudska sodišča in drugi oblastveni organi po 6. aprilu 1941. Glede drugih sodb se preišče vsak posamezni primer posebej ob vstopu v službo in izda po prejšnjem zaslišanju pristojnega javnega tožilca odločba o možnosti ponovnega sprejema.

90. člen

Vlada LRS je pooblaščenca, da izda potrebne uredbe in druge predpise za izvedbo tega zakona.

91. člen

Ta zakon velja od dneva objave v Uradnem listu LRS.

OBRAZLOŽITEV

predloga zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o državnih uslužbencih Ljudske republike Slovenije

Zakon o državnih uslužbencih LRS je bil v svojem posebnem delu izdelan povsem v skladu z določbami zveznega zakona o državnih uslužbencih, ki se tičejo zveznih uslužbencev. Te določbe so hkrati smernica in navodilo za ureditev iz službenega razmerja izvirajočih pravic in dolžnosti uslužbenca LRS in uslužbencev ljudskih odborov. V načelnih določbah, kakor tudi v skupnih določbah za vse državne uslužbenca pa so bile v republiški zakon o državnih uslužbencih povzete vse bistvene določbe ob smiselni prilagoditvi pristojnosti določb razmeram v Ljudski republiki Sloveniji.

S sprejetjem zveznega zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o državnih uslužbencih z dne 28. aprila 1948 so v uslužbenskem razmerju državnih uslužbencev uveljavljene številne bistvene spremembe in dopolnitve besedila v vseh treh delih. Te spremembe in dopolnitve so delno povsem novo uvedeni inštituti oziroma določbe, delno pa so v zakon povzete razne določbe, ki so bile po razglasitvi zveznega zakona o državnih uslužbencih z dne 23. junija 1946 uveljavljene z različnimi uredbami, odredbami in pravilniki.

Te spremembe in dopolnitve zveznega zakona o državnih uslužbencih zato narekujejo tudi spremembo in dopolnitev zakona o državnih uslužbencih LRS.

LJUDSKA SKUPSCINA
LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Zak. o. 33/48.

LJUJSKI SKUPŠČINI LRS

v
Ljubljani.

POROČILO

zakonodajnega odbora Ljudske skupščine LRS o predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o državnih uslužbencih Ljudske republike Slovenije

O tem zakonskem predlogu je odbor razpravljaj na seji dne 9. decembra 1948.

Iz razlogov, razvidnih iz obrazložitve zakonskega predloga po vladi LRS, je bil odbor soglasno mnenja, da je treba ta zakonski predlog uzakoniti.

Pri glasovanju od člena do člena je odbor soglasno sprejel predlagane člene z naslednjimi, tudi soglasno sprejetimi spremembami.

1. v 16. členu se v predzadnjem odstavku spremene besede »po prvem in drugem odstavku« v »po prvem, drugem in četrtem odstavku«;

2. v 19. členu se v 7. točki popravi dvakratna citacija »39. člena« v »40. člena«;

3. v 19. členu se v 4. vrstici predzadnjega odstavka zamenja beseda »odločbe« z besedo »odločbo«;

4. v 45. členu se skladno z zveznim zakonom spremeni tretja vrstica, tako, da se glasi »tako pritožbo sme vložiti tudi sindikalna organizacija«;

5. v 70. členu se v drugem odstavku spremene besede »Obnovo smejo zahtevati tudi sindikalne organizacije« v »Obnovo sme zahtevati tudi sindikalna organizacija«;

6. v 79. členu se v četrti vrstici tretjega odstavka vstavi za besedo »kazensko« besedi »ali disciplinsko«.

Nato je bil zakonski predlog soglasno sprejet v celoti z ravnokar navedenimi spremembami.

To poročilo je bilo prečitano in odobreno. Za poročevalca je bil določen Vinko Šumrada.

Poročilo se pošilja Ljudski skupščini LRS s predlogom, da ga v celoti sprejme in predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o državnih uslužbencih Ljudske republike Slovenije uzakoni z zgoraj navedenimi spremembami.

Ljubljana, dne 9. decembra 1948.

Tajnik:
Dr. Stanko Štor l. r.

Podpredsednik:
Jože Petejan l. r.

Člani:

Dr. Anton Melik l. r.
Franc Popit l. r.
Davorin Ferligoj l. r.

Alojz Colarič l. r.
Niko Jakofčič l. r.
Vinko Šumrada l. r.

Boris Kalin l. r.

PREDLOG ZAKONA O PRISTOJNOSTI KRAJEVNIH LJUDSKIH ODBOROV ZA PREDPISOVANJE UPRAVNIH KAZNI

1. člen

Krajevni ljudski odbori imajo pravico z odloki predpisovati upravne kazni za kršitve predpisov, ki jih v mejah svoje pristojnosti izdajo v zadevah lokalnega pomena, kolikor za te prekrške niso predpisane upravne kazni od višjih državnih organov, in sicer

a) na področju kmetijstva in gozdarstva:

1. glede uporabe krajevnih pašnikov in izvrševanja pašnih pravic sploh;
2. glede izkoriščanja gozdov, ki jih upravlja krajevni ljudski odbor;
3. zaradi preprečevanja manjše škode na poljih, vrtovih in v gozdovih;
4. zaradi preprečevanja bolezni in škode na rastlinah ter uničevanja rastlinskih škodljivcev;
5. glede začetka in konca poljskih del (n. pr. setve, žetve, trgatve);
6. zaradi ugotavljanja površine posevkov, stanja domačih živali in podobno;
7. zaradi zatiranja živalskih bolezni;
8. glede namakanja v krajevnem okolišu;
9. zaradi zaščite čebelne paše;

b) na področju komunalnih zadev:

1. zaradi varstva komunalnih naprav (n. pr. vodovoda, kanalizacije, vodnjakov, cistern, parkov, drevoredov, kopališč, fizkulturnih prostorov);
2. glede uporabe komunalnih ugodnosti in zavarovanja pravilnega opravljanja komunalne službe (preskrba z vodo, električnim tokom itd.);
3. zaradi vzdrževanja hišnega reda v stanovanjskih zgradbah;
4. zaradi vzdrževanja in varstva krajevnih poti, mostov in drugih prometnih naprav;

5. zaradi vzdrževanja reda pri uporabi studencev, vodnjakov, napajališč, godišč lanu in podobno, kakor tudi zaradi vzdrževanja reda pri odvažanju peska, lomljenju kamna itd.;

6. zaradi vzdrževanja javne snage;

7. zaradi varnosti kopalcev v kopališčih in na prostem;

8. zaradi vzdrževanja reda na pokopališčih;

c) na področju trgovine in obrti:

1. glede odpiranja in zapiranja trgovskih in obrtnih lokalov;

2. zaradi vzdrževanja reda na trgih in krajevnih sejmiščih;

č) na področju ljudskega zdravstva:

zaradi vzdrževanja splošne živilske higiene; higiene na javnih cestah, ulicah, trgih, parkih, sejmiščih, gostinskih prostorih, gledališčih, državnih in združnih zgradbah, kopališčih, vodnjakih in kanalizacijah, na pokopališčih in na drugih javnih krajih, prostorih in objektih;

d) na drugih področjih:

1. glede ureditve krajevnega javnega prometa v okviru splošnih predpisov višjih državnih organov;

2. zaradi vzdrževanja krajevnega reda in miru v kraju (red na ulicah in v javnih lokalih, zavarovanje nočnega miru, zavarovanje pred psi in drugimi nevarnimi živalmi, varstvo živali);

3. glede opravil izvoščkov, šoferjev, nosačev, čistilcev čevljev in podobno, izvzemši določevanje cen.

2. člen

Vsak po 1. členu izdani odlok mora krajevni ljudski odbor v 24 urah poslati nadrejenemu okrajnemu ljudskemu odboru in pristojnemu resornemu ministru.

3. člen

Predsednik vlade LRS je pooblaščen, da izda natančnejše predpise za izvajanje tega zakona.

4. člen

Ta zakon velja od dneva objave v Uradnem listu LRS.

OBRAZLOŽITEV

predloga zakona o pristojnosti krajevnih ljudskih odborov za predpisovanje upravnih kazni

Podlaga zakonskemu predlogu je dana z določbo 2. odstavka 4. člena temeljnega zakona o prekrških, po kateri se z zakonom ljudske republike predpiše, v katerih zadevah iz svoje pristojnosti smejo predpisovati upravne kazni krajevni ljudski odbori.

Predlog zakona zajema vse možnosti tovrstne oblastne funkcije krajevnih ljudskih odborov, zlasti pa vse tiste, ki so dane ljudskim odborom s temeljnimi načeli in pristojnostnimi določbami splošnega zakona o ljudskih odborih.

LJUDSKI SKUPŠČINI LRS

v
Ljubljani.

POROČILO

zakonodajnega odbora Ljudske skupščine LRS o predlogu zakona o pristojnosti krajevnih ljudskih odborov za predpisovanje upravnih kazni

O tem zakonskem predlogu je odbor razpravljal na svoji seji dne 9. decembra 1948.

Iz razlogov, ki jih navaja vlada LRS v obrazložitvi zakonskega predloga, je bil odbor soglasno mnenja, da je nujno, da se ta zakonski predlog uzakoni.

Pri glasovanju o posameznostih je odbor soglasno sprejel vse predlagane člene z edinim popravkom tiskovne napake, da se mora v prvem členu pod b) konec pete točke črtati zaklepaj.

Nato je odbor soglasno sprejel ves zakonski predlog v celoti z navedenim popravkom.

To poročilo je bilo prečitano in odobreno. Za odborovega poročevalca je bil določen Alojz Colarič.

Poročilo se pošilja Ljudski skupščini LRS, da ga v celoti sprejme in predlog zakona uzakoni z zgoraj navedenim popravkom.

Ljubljana, dne 9. decembra 1948.

Tajnik:

Dr. Stanko Štor l. r.

Podpredsednik:

Jože Petejan l. r.

Člani:

Dr. Anton Melik l. r.

Davorin Ferligoj l. r.

Boris Kalin l. r.

Alojz Colarič l. r.

Niko Jakofčič l. r.

Vinko Šumrada l. r.

PREDLOG ODLOKA

LJUDSKE SKUPŠČINE LRS O POTRĐITVI UREDB, KI JIH JE IZDALA VLADA LRS NA PODLAGI ZAKONA O POOBLASTILU VLADI LRS ZA IZDAJANJE UREDB NA PODROČJU NARODNEGA GOSPODARSTVA

Potrjujejo se uredbe, ki jih je izdala vlada LRS na podlagi zakona o pooblastilu vladi LRS za izdajanje uredb na področju narodnega gospodarstva z dne 23. januarja 1947, in sicer:

1. uredba z dne 7. avgusta 1948 o spremembah in dopolnitvah uredbe o omejitvi porabe električne energije na območju LRS (Uradni list LRS, št. 35/187-48);

2. uredba z dne 28. junija 1948 o ustanovitvi Filmske tehnične šole (Uradni list LRS, št. 28/157-48);

3. uredba z dne 21. avgusta 1948 o odkupu krompirja v gospodarskem letu 1948/49 (Uradni list LRS, št. 36/194-48);

4. uredba z dne 13. oktobra 1948 o registraciji plovnihi objektov na ozemlju Ljudske republike Slovenije (Uradni list LRS, št. 43/227-48);

5. uredba z dne 28. oktobra 1948 o zasebnem izvrševanju lekarniških koncesij (Uradni list LRS, št. 46/248-48);

6. uredba z dne 8. novembra 1948 o odkupu fižola v gospodarskem letu 1948/49 (Uradni list LRS, št. 48/259-48);

7. uredba z dne 10. novembra 1948 o odkupu prosa in ajde v gospodarskem letu 1948/49 (Uradni list LRS, št. 48/260-48);

8. uredba z dne 10. novembra 1948 o ocenjevanju in nadzorstvu nad izdčlovanjem igrač (Uradni list LRS, št. 49/264-48).

Glede na 2. člen navedenega zakona predlaga vlada LRS Ljudski skupščini LRS, da naštete uredbe potrdi.

PREDSEDSTVO LJUDSKE SKUPŠČINE LRS

Predsednik

dr. Ferdo Kozak

Podpredsednik

Tone Dolinšek

Tajniki:

Mira Tomšič

Jože Jurač

Miloš Ledinek

SKUPŠČINSKI ODBORI

ZAKONODAJNI ODBOR

Stane Kavčič, predsednik

Jože Petejan, podpredsednik

dr. Stanko Štor, tajnik

dr. Anton Melik

Boris Kalin

Alojz Vrhovec

Alojz Colarič

Franc Popit

Niko Jakofčič

Davorin Ferligoj

Vinko Šumrada

ODBOR ZA GOSPODARSKI NACRT IN FINANCE

Albert Jakopič, predsednik

Franc Furlan, podpredsednik

dr. Miha Kambič, tajnik

Alojz Lešnik

dr. Miha Potočnik

Albin Duje

Maks Krmelj

Ivan Ocvirk

Franc Tavčar

MANDATNO-IMUNITETNI ODBOR

dr. Bogdan Breclj, predsednik
Ivo Svetina, podpredsednik
Franc Perovšek, tajnik

Vlado Kozak

Tone Toman

ADMINISTRATIVNI ODBOR

Franc Černe, predsednik
Andrej Verbič, podpredsednik
Vinko Knol, tajnik

Milica Gabrovec

Viktor Stopar

ODBOR ZA PROSNJE IN PRITOZBE

Leopold Maček, predsednik
Nace Majcen, podpredsednik
Ivan Bratko, tajnik

Mirka Mozetič-Ciglič

Miran Košmelj

POSLANCI LJUDSKE SKUPŠČINE LRS

Ahčin dr. Marjan	Dragan Franc	Kimovec France
Alič Anton	Dujc Albin	Kleiderman Jože
Avbelj Viktor	Fajdiga Ivan	Klarič Jože
Avšič Jaka	Fajfar Tone	Knol Vinko
Baloh Pavle	Ferligoj Davorin	Kocbek Edvard
Belopavlovič Niko	Furlan Slavko	Kodrič Rudi
Belšak Franc	Gabrovec Milica	Korošak Anton
Berglez Bela	Greif Martin	Košmelj Miran
Bešter Mara	Gričar Jože	Kovačič Slavko
Bevk France	Gruden Heliodor	Kozak dr. Ferdo
Blejc Anton	Hojnik Franc	Kozak Lado
Bohinc Rozika	Hribar Janž	Kraigher Boris
Bratko Ivan	Hribar Rudi	Kraigher Sergej
Breclj dr. Bogdan	Hribernik Rudolf	Krevs Ivo
Breclj dr. Marijan	Humar Štefan	Krmelj Maks
Breje Tomo	Ingolič Anton	Kržišnik dr. Anton
Brilej Jože	Jakac Božidar	Kveder Dušan
Brovč Mirko	Jakofčič Niko	Lampret Jože
Carl Franc	Jakopič Albert	Lavrič dr. Božidar
Colarič Alojz	Jurač Jože	Ledinek Miloš
Černe Franc	Kalin Boris	Lenardič Rudi
Čotar Albin	Kambič dr. Miha	Leskošek Franc
Dernač Jakob	Kardelj Edvard	Lešnik Alojz
Diacci Alojz	Kavčič Stane	Levičnik Karel
Dolgan Anton	Kavšek Janez	Levstik inž. Jože
Dolgan Ervin	Kidrič Boris	Lubej France
Dolinšek Anton	Kidrič Zdenka	Maček Ivan

Maček Leopold	Potočnik dr. Miha	Štrukelj Karel
Majcen Nace	Potrč dr. Jože	Šumrada Vinko
Maležič Matija	Reberšek Karel	Tavčar Franc
Marinko Miha	Regent Ivan	Toman Tone
Melik dr. Anton	Remškar Tine	Tomšič Mira
Modic dr. Heli	Ribič Alojz	Tomšič Vida
Mozetič-Ciglič Mirka	Rudolf Janko	Trojar Ivan
Ocepek Angela	Rus Jože	Ulrih Tone
Ocvirk Ivan	Sekirnik Janko	Venišnik Milan
Osolnik Bogdan	Semič Stane	Verbič Andrej
Pavšič Vladimir	Simonič Franc	Vidmar Josip
Pehaček Rado	Staňte Peter	Vipotnik Janez
Perovšek Franc	Stegnar Andrej	Vrabič Olga
Petejan Jože	Stopar Viktor	Vrhovec Alojz
Peternelj Gabrijel	Svetina Ivo	Zalaznik Franc
Petrinja Danilo	Šelih Ivan	Zavasnik Franc
Pokorn dr. Jože	Šentjunc Lidija	Ziherl Boris
Polič Zoran	Šiftar Jože	Zupan Anton
Popit Franc	Šiško Franc	Zorko Edo
Por Janez	Šterban Karel	Zupančič Tone
Potočar Stane	Štor dr. Stanko	Zupančič Oton

PREZIDIJ LJUDSKE SKUPŠČINE LRS

Predsednik

Josip Vidmar

Podpredsedniki

Edvard Kocbek

France Bevk

Stane Kavčič

Tajnik

France Lubej

Člani:

Josip Rus, Edvard Kardelj, Boris Kidrič, Franc Leskošek, Jaka Avšič, Miha Marinko, dr. Marijan Breclj, Ivan Maček, Zoran Polič, Tone Fajfar, Janez Hribar, Oton Župančič, Angeleca Ocepek, Tone Dolinšek, Rudolf Hribernik.

VLADA LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Predsednik vlade Miha Marinko

Podpredsednik vlade in minister za industrijo in rudarstvo dr. Marijan Breclj

Podpredsednik vlade in minister za gradnje Ivan Maček

Minister za notranje zadeve Boris Kraigher

Minister za delo Ivan Regent

Minister za komunalne zadeve Lidija Šentjunc

Minister za prosveto dr. Jože Potrč

Predsednik kontrolne komisije, minister Viktor Avbelj
Predsednik načrtno komisije, minister Sergěj Kraigher
Minister za trgovino in preskrbo Jože Borštnar
Minister za lokalni promet Anton Šušteršič
Minister za finance Zoran Polič
Minister za kmetijstvo inž. Jože Levstik
Minister za ljudsko zdravstvo dr. Marjan Ahčin
Minister za lesno industrijo Tone Fajfar
Minister za pravosodje dr. Heli Modic
Minister za socialno skrbstvo dr. Anton Kržišnik
Minister v vladi Janez Hribar
Minister v vladi dr. Jože Pokorn
Minister v vladi Viktor Repič

VRHOVNO SODIŠČE LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Predsednik

dr. Teodor Tomišek

Podpredsednik

Matej Dolničar

Člani:

Jože Černe, Jože Dolinšek, dr. Milko Gaber, dr. Ludvik Gruden, Karel
Košenina, Silverij Pakiž, dr. Bogdan Petelin.

VSEBINA

II. REDNO ZASEDANJE

Prva seja — 15. decembra 1947

Pred dnevnim redom:

Stran

1. Čitanje ukaza Prezidija Ljudske skupščine LRS o sklicanju Ljudske skupščine LRS k II. rednemu zasedanju na dan 15. decembra 1947	3
2. Odsotnost ljudskih poslancev	4
3. Objava resolucij poslanih ljudski skupščini	4
4. Poročilo administrativnega odbora o poslovanju skupščinskega računovodstva in blagajne	4
5. Poročilo odbora za prošnje in pritožbe	4
6. Sporočila pred določitvijo dnevnega reda	5
7. Določitev dnevnega reda	7

Dnevni red:

1. Potrditev poročila mandatno-imunitetnega odbora, verifikacija mandatorov in zaprisege novoizvoljenih poslancev v Ljudsko skupščino LRS	7
Govorniki:	
Poročevalec Vlado Kozak	7
Oton Župančič	8
France Bevk	9
2. Razprava in sklepanje o predlogu zakona o amnestiji in pomilostitvi	11
Govornik:	
Poročevalec dr. Stanko Štor	11
3. Razprava in sklepanje o predlogu zakona o likvidaciji agrarne reforme, ki se je izvajala do 6. aprila 1941. leta na veleposestvih na ozemlju Ljudske republike Slovenije	12
Govornik:	
Poročevalec Niko Jakofčič	12
4. Razprava in sklepanje o predlogu zakona o pečatih, štamplikah in žigih državnih organov Ljudske republike Slovenije	13
Govornik:	
Poročevalec dr. Stanko Štor	13
5. Razprava in sklepanje o predlogu zakona o nazivih, pečatih in štamplikah ljudskih odborov v Ljudski republiki Sloveniji	14
Govornik:	
Poročevalec dr. Stanko Štor	14
6. Določitev dnevnega reda za prihodnjo sejo	15

Druga seja — 16. decembra 1947

Pred dnevnim redom:

	Stran
1. Čitanje in odobritev zapisnika prve seje	16
2. Odsotnost ljudskih poslancev	16
3. Čitanje pozdravne brzojavke OLO Gorica	17

Dnevni red:

1. Razprava in sklepanje o predlogu zakona o agrarnih skupnostih	17
Govornika:	
Poročevalec Niko Jakofčič	17
Minister za kmetijstvo in gozdarstvo inž. Jože Levstik	17
2. Razprava in sklepanje o predlogu zakona o potrditvi, spremembah in dopolnitvah zakona o stanovanjskih in poslovnih prostorih	24
Govornika:	
Poročevalec Franc Popit	24
Minister za komunalne zadeve Lidija Sentjure	25
3. Potrditev ukazov Prezidija Ljudske skupščine LRS	29
4. Potrditev uredb, ki jih je izdala vlada LRS na področju narodnega gospodarstva	30
5. Izvolitev tretjega podpredsednika Prezidija Ljudske skupščine LRS	31
Govornik:	
Minister za industrijo in rudarstvo Franc Leskošek	32
6. Izvolitev skupščinskih odborov	32

Tretja seja — 16. februarja 1948

Pred dnevnim redom:

1. Čitanje in odobritev zapisnika druge seje	34
2. Odsotnost ljudskih poslancev	34
3. Sporočilo o konstituiranju skupščinskih odborov	35
4. Poročilo odbora za prošnje in pritožbe	35
5. Sporočila pred določitvijo dnevnega reda	35
6. Določitev dnevnega reda	36

Dnevni red:

1. Potrditev ukaza Prezidija Ljudske skupščine LRS o spremembi v vladi LRS	37
2. Potrditev uredb, ki jih je izdala vlada LRS na področju narodnega gospodarstva	38
3. Razprava in sklepanje o predlogu zakona o potrditvi odlokov in zakonov, izdanih do 20. novembra 1946, ki ostanejo v veljavi brez sprememb	38
Govornik:	
Poročevalec dr. Heli Modic	38
4. Razprava in sklepanje o predlogu zakona o potrditvi zgodovinsko važnih odlokov, ki so bili izdani do 20. novembra 1946	39
Govornik:	
Poročevalec dr. Heli Modic	39

5. Razprava in sklepanje o predlogu zakona o odpravi odlokov in zakonov, izdanih do 20. novembra 1946	59
Govornik:	
Poročevalec dr. Heli Modic	59
6. Razprava in sklepanje o predlogu zakona o upravni razdelitvi Ljudske republike Slovenije	40
Govorniki:	
Poročevalec dr. Anton Melik	40
Predsednik vlade LRS Miha Marinko	40
Ivan Ocvirk	52
Franc Simonič	53
Albin Dujc	54
Vinko Šumrada	56

Četrta seja — 17. februarja 1948

Pred dnevnim redom:

1. Čitanje in odobritev zapisnika tretje seje	58
2. Odsotnost ljudskih poslancev	58
3. Sporočila pred prehodom na dnevni red	59

Dnevni red:

1. Nadaljevanje razprave in sklepanje o predlogu zakona o upravni razdelitvi Ljudske republike Slovenije	59
Govorniki:	
Niko Jakofčič	59
Franc Hojnik	60
Ivan Trojar	60
Janko Rudolf	61
Podpredsednik vlade LRS dr. Marijan Breclj	65
2. Razprava in sklepanje o predlogu zakona o potrditvi, spremembah in dopolnitvah zakona o volitvah ljudskih poslancev za Ustavodajno skupščino LRS	64
Govornik:	
Poročevalec dr. Stanko Štor	64
3. Razprava in sklepanje o predlogu zakona o potrditvi, spremembah in dopolnitvah zakona o agrarni reformi in kolonizaciji v Sloveniji z dne 17. decembra 1945 ter zakona o dopolnitvah in spremembah zakona o agrarni reformi in kolonizaciji v Sloveniji z dne 6. aprila 1946	69
Govornik:	
Poročevalec Niko Jakofčič	69
4. Razprava in sklepanje o predlogu zakona o odpravi zakona o prenosu imovine telesnovzgojnih društev na Zvezo fizkulturnih društev Slovenije ter o ureditvi lastninskih razmerij, ustvarjenih s tem zakonom	70
Govornik:	
Poročevalec dr. Stanko Štor	70
5. Razprava in sklepanje o predlogu zakona o potrditvi in spremembah zakona Predsedstva Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta o ustanovitvi častnega naslova »narodni umetnik«	72
Govornik:	
Poročevalec dr. Anton Melik	72

	Stran
6. Razprava in sklepanje o predlogu zakona o imenih naselij in o označbi trgov, ulic in hiš	72
Govornik:	
Poročevalec dr. Anton Melik	72
7. Razprava in sklepanje o predlogu zakona o odpoklicu ljudskih predstavnikov v organih državne oblasti na ozemlju Ljudske republike Slovenije	73
Govornik:	
Poročevalec dr. Stanko Štor	73
8. Razprava in sklepanje o predlogu zakona o proglasitvi 27. aprila za državni praznik Ljudske republike Slovenije	75
Govornika:	
Poročevalec dr. Heli Modic	75
Podpredsednik vlade LRS dr. Marijan Brecelj	75
9. Razprava in sklepanje o predlogu zakona o državnih uslužbencih Ljudske republike Slovenije	76
Govorniki:	
Poročevalec dr. Heli Modic	76
Podpredsednik vlade LRS dr. Marijan Brecelj	77
dr. Heli Modic, izjava v imenu zakonodajnega odbora	79
dr. Marijan Brecelj, izjava v imenu vlade	79

Peta seja — 17. maja 1948

Pred dnevnim redom:

1. Čitanje in odobritev zapisnika četrte seje	82
2. Komemorativni govor predsednika ljudske skupščine za umrlim ljudskim poslancem Francem Mojškercem	82
3. Poročilo mandatno-imunitetnega odbora	83
4. Odsotnost ljudskih poslancev	83
5. Potrditev ukazov Prezidija Ljudske skupščine LRS	84
6. Določitev dnevnega reda	85

Dnevni red:

1. Razprava in sklepanje o predlogu zakona o državnem proračunu LRS za proračunsko leto 1948 s predlogom finančnega zakona za državni proračun LRS za proračunsko leto 1948	85
Govorniki:	
Poročevalec dr. Miha Kambič	85
Minister za finance Zoran Polič	86
Podpredsednik vlade LRS Ivan Maček	98
Minister za komunalne zadeve Lidija Sentjure	105
Minister za kmetijstvo inž. Jože Levstik	113

Šesta seja — 18. maja 1948

Pred dnevnim redom:

1. Čitanje in odobritev zapisnika pete seje	124
2. Poročilo odbora za prošnje in pritožbe	125
3. Odsotnost ljudskih poslancev	125

1. Nadaljevanje razprave in sklepanja o predlogu zakona o državnem proračunu LRS za proračunsko leto 1948 s predlogom finančnega zakona za državni proračun LRS za proračunsko leto 1948 125

Govorniki:

Predsednik kontrolne komisije Viktor Avbelj	125
Minister za notranje zadeve Boris Kraigher	131
Minister za prosveto dr. Jože Potrč	142
Matija Maležič	147
Karel Reberšek	151
Danilo Petrinja	156
Ivan Ocvirk	159
Viktor Stopar	161
Janko Rudolf	163
Franc Perovšek	165
Franc Šiško	167
Jože Petejan	169
Anton Ingolič	172
2. Razprava in sklepanje o predlogu zakona o zaključnem računu LRS za leto 1946 175

Govornik:

Poročevalec dr. Miha Kambič	175
---------------------------------------	-----
3. Čitanje ukaza Prezidija Ljudske skupščine LRS o zaključitvi II. rednega zasedanja in o sklicanju III. rednega zasedanja Ljudske skupščine LRS 176

Priloge

1. Poročilo mandatno-imunitetnega odbora o verifikaciji mandatov 177
2. Predlog zakona o amnestiji in pomilostitvi 178
3. Obrazložitev 179
4. Poročilo zakonodajnega odbora 180
5. Predlog zakona o likvidaciji agrarne reforme, ki se je izvajala do 6. aprila 1941. leta na veleposestvih na ozemlju Ljudske republike Slovenije 181
6. Obrazložitev 182
7. Poročilo zakonodajnega odbora 183
8. Predlog zakona o pečatih, štipiljkah in žigih državnih organov Ljudske republike Slovenije 184
9. Obrazložitev 185
10. Poročilo zakonodajnega odbora 185
11. Predlog zakona o nazivih, pečatih in štipiljkah ljudskih odborov v Ljudski republiki Sloveniji 186
12. Poročilo zakonodajnega odbora 188
13. Predlog zakona o agrarnih skupnostih 188
14. Obrazložitev 190
15. Poročilo zakonodajnega odbora 193
16. Predlog zakona o potrditvi, spremembah in dopolnitvah zakona o stanovanjskih in poslovnih prostorih 194
17. Obrazložitev 200
18. Poročilo zakonodajnega odbora 200
19. Ukazi Prezidija Ljudske skupščine LRS 201

20. Predlog odloka za potrditev uredb, ki jih je izdala vlada LRS na področju narodnega gospodarstva v času od 23. januarja do 6. decembra 1947	205
21. Ukaz Prezidija Ljudske skupščine LRS o spremembi v vladi LRS	204
22. Predlog odloka za potrditev uredb, ki jih je izdala vlada LRS na področju narodnega gospodarstva v času od 7. decembra 1947 do 16. februarja 1948	204
23. Predlog zakona o potrditvi odlokov in zakonov, izdanih do 20. novembra 1946, ki ostanejo v veljavi brez sprememb	205
24. Predlog zakona o potrditvi zgodovinsko važnih odlokov, ki so bili izdani do 20. novembra 1946	206
25. Predlog zakona o odpravi odlokov in zakonov, izdanih do 20. novembra 1946	207
26. Obrazložitev	207
27. Poročilo zakonodajnega odbora	209
28. Predlog zakona o upravni razdelitvi Ljudske republike Slovenije	210
29. Poročilo zakonodajnega odbora	270
30. Predlog zakona o potrditvi, spremembah in dopolnitvah zakona o volitvah ljudskih poslancev za Ustavodajno skupščino LRS	270
31. Obrazložitev	286
32. Poročilo zakonodajnega odbora	286
33. Predlog zakona o potrditvi, spremembah in dopolnitvah zakona o agrarni reformi in kolonizaciji v Sloveniji z dne 17. decembra 1945 ter zakona o dopolnitvah in spremembah zakona o agrarni reformi in kolonizaciji z dne 6. aprila 1946	287
34. Obrazložitev	300
35. Poročilo zakonodajnega odbora	301
36. Predlog zakona o odpravi zakona o prenosu imovine telesnovzgojnih društev na Zvezo fizikturnih društev Slovenije ter o ureditvi lastninskih razmerij, ustvarjenih s tem zakonom	302
37. Obrazložitev	303
38. Poročilo zakonodajnega odbora	304
39. Predlog zakona o potrditvi in spremembah zakona Predsedstva Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta o ustanovitvi častnega naslova »narodni umetnik«	304
40. Obrazložitev	305
41. Poročilo zakonodajnega odbora	306
42. Predlog zakona o imenih naselij in o označbi trgov, ulic in hiš	306
43. Obrazložitev	308
44. Poročilo zakonodajnega odbora	308
45. Predlog zakona o odpoklicu ljudskih predstavnikov v organih državnih oblasti na ozemlju Ljudske republike Slovenije	309
46. Obrazložitev	316
47. Poročilo zakonodajnega odbora	317
48. Predlog zakona o proglasitvi 27. aprila za državni praznik Ljudske republike Slovenije	318
49. Obrazložitev	318
50. Poročilo zakonodajnega odbora	318
51. Predlog zakona o državnih uslužbencih LRS	319
52. Obrazložitev	337
53. Poročilo zakonodajnega odbora	339
54. Ukazi Prezidija Ljudske skupščine LRS	340
55. Predlog finančnega zakona za državni proračun LRS za proračunsko leto 1948	341

	Stran
56. Poročilo odbora za gospodarski načrt in finance	347
57. Predlog zakona o zaključnem računu LRS za leto 1946	348
58. Poročilo odbora za gospodarski načrt in finance	349
59. Predsedstvo Ljudske skupščine LRS	350
Skupščinski odbori	350
Ljudski poslanci	351
60. Prezidij Ljudske skupščine LRS	352
61. Vlada Ljudske republike Slovenije	352
62. Vrhovno sodišče LRS	352

III. REDNO ZASEDANJE

Prva seja — 19. maja 1948

Pred dnevnim redom:	Stran
1. Odsotnost ljudskih poslancev	355
2. Poročilo administrativnega odbora	355
5. Sporočila pred določitvijo dnevnega reda	356
4. Določitev dnevnega reda	358

Dnevni red:

1. Razprava in sklepanje o predlogu o spremembi poslovnika Ljudske skupščine LRS	358
Govornik:	
Poročevalec dr. Heli Modic	358
2. Razprava in sklepanje o predlogu zakona o Slovenski akademiji znanosti in umetnosti	359
Govornik:	
Poročevalec dr. Anton Melik	359
3. Razprava in sklepanje o predlogu zakona o varstvu kulturnih spomenikov in prirodnih znamenitosti v Ljudski republiki Sloveniji	362
Govornik:	
Poročevalec dr. Heli Modic	362
4. Razprava in sklepanje o predlogu zakona o ravnanju z razlaščenimi in zaplenjenimi gozdnimi posestvi v Ljudski republiki Sloveniji	362
Govornik:	
Poročevalec Niko Jakofčič	363
5. Razprava in sklepanje o predlogu zakona o prostovoljnih gasilskih društvih	363
Govornik:	
Poročevalec Alojz Colarič	363
6. Potrditev uredb, ki jih je izdala vlada LRS na podlagi zakona o pooblastilu vladi LRS za izdajanje uredb na področju narodnega gospodarstva	364
7. Volitev predsednika Vrhovnega sodišča LRS	364
Govornik:	
Matija Maležič	364
8. Dopolnilne volitve v zakonodajni in administrativni odbor Ljudske skupščine	365

Priloge

1. Predlog o spremembi poslovnika Ljudske skupščine LRS	366
2. Obrazložitev	379
3. Poročilo zakonodajnega odbora	381
4. Predlog zakona o Slovenski akademiji znanosti in umetnosti	382
5. Obrazložitev	386
6. Poročilo zakonodajnega odbora	387

7. Predlog zakona o varstvu kulturnih spomenikov in prirodnih znamenitosti v Ljudski republiki Sloveniji	588
8. Obrazložitev	591
9. Poročilo zakonodajnega odbora	591
10. Predlog zakona o ravnanju z razlaščenimi in zaplenjenimi gozdnimi posestvi v Ljudski republiki Sloveniji	592
11. Obrazložitev	595
12. Poročilo zakonodajnega odbora	596
13. Predlog zakona o prostovoljnih gasilskih društvih	397
14. Obrazložitev	405
15. Poročilo zakonodajnega odbora	405
16. Predlog odloka Ljudske skupščine LRS o potrditvi uredb, ki jih je izdala vlada LRS na podlagi zakona o pooblastilu vladi LRS za izdajanje uredb na področju narodnega gospodarstva	406
17. Predsedstvo Ljudske skupščine LRS	407
Skupščinski odbori	407
Ljudski poslanci	408
18. Prezidij Ljudske skupščine LRS	409
19. Vlada Ljudske republike Slovenije	409
20. Vrhovno sodišče LRS	409

IV. REDNO ZASEDANJE

Prva seja — 14. decembra 1948

Pred dnevnim redom:

Stran

1. Čitanje ukaza Prezidija Ljudske skupščine LRS o sklicanju Ljudske skupščine LRS k IV. rednemu zasedanju na dan 14. decembra 1948	414
2. Sporočila pred določitvijo dnevnega reda	414
3. Odsotnost ljudskih poslancev	414
4. Poročilo odbora za prošnje in pritožbe	415
5. Poročilo administrativnega odbora	415
6. Določitev dnevnega reda	416

Dnevni red:

1. Potrditev ukaza Prezidija Ljudske skupščine LRS o preosnovi vlade LRS	416
2. Razprava in sklepanje o predlogu dodatnega proračuna k proračunu LRS za proračunsko leto 1948	417
G o v o r n i k a :	
Poročevalec dr. Miha Potočnik	417
Minister za finance Zoran Polič	417
3. Razprava in sklepanje o predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o državnih uslužbencih Ljudske republike Slovenije	421
G o v o r n i k :	
Poročevalec Vinko Šumrada	421
4. Razprava in sklepanje o predlogu zakona o pristojnosti krajevnih ljudskih odborov za predpisovanje upravnih kazni	422
G o v o r n i k :	
Poročevalec Alojz Colarič	422
5. Potrditev uredb, ki jih je izdala vlada LRS na podlagi zakona o pooblastilu vladi LRS za izdajanje uredb na področju narodnega gospodarstva	422
6. Volitev novega člana v zakonodajni odbor	423
7. Razrešitev dolžnosti sodnika Vrhovnega sodišča LRS Riharda Kneza in volitev novega sodnika Vrhovnega sodišča LRS	423

Priloge

1. Ukaz Prezidija Ljudske skupščine LRS o preosnovi vlade LRS	424
2. Predlog dodatnega proračuna LRS za proračunsko leto 1948	424
3. Poročilo odbora za gospodarski načrt in finance	434
4. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o državnih uslužbencih Ljudske republike Slovenije	434
5. Obrazložitev	456
6. Poročilo zakonodajnega odbora	457
7. Predlog zakona o pristojnosti krajevnih ljudskih odborov za predpisovanje upravnih kazni	458
8. Obrazložitev	459
9. Poročilo zakonodajnega odbora	460
10. Predlog odloka Ljudske skupščine LRS o potrditvi uredb, ki jih je izdala vlada LRS na podlagi zakona o pooblastilu vladi LRS za izdajanje uredb na področju narodnega gospodarstva	460
11. Predsedstvo Ljudske skupščine LRS	461
Skupščinski odbori	461
Ljudski poslanci	462
12. Prezidij Ljudske skupščine LRS	463
13. Vlada Ljudske republike Slovenije	463
14. Vrhovno sodišče LRS	464

Za stenografski biro:
Milan Megušar — Borut
Natisnila
tiskarna »Toneta Tomšiča«
v Ljubljani
februarja 1953
v 500 izvodih
Obseg 476 strani
Izdala in založila
Ljudska skupščina LRS

